

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΟΕ'

ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 - 115 21 ΑΘΗΝΑΙ ΤΗΛ. 72.18.308

1 ΙΟΥΝΙΟΥ 1998

ΑΡΙΘ. 10

Ο ΜΑΚ. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Κ.Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Ο ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Ἡ ἐκλογὴ καὶ ἀνάδειξις τοῦ ἐπὶ 24 χρόνια ποιμάναντος τὴν Ἱ. Μητρόπολι Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ στὸ Ἀρχιεπισκοπικὸ ἀξίωμα ἡ πανηγυρικὴ ἐνθρόνισις Του μέσα σὲ ἀτμόσφαιρα καθολικοῦ ἐνθουσιασμοῦ ἡ «ὡς φωνὴ ὑδάτων πολλῶν καὶ ὡς φωνὴ βροντῆς μεγάλης» (Ἀποκ. ιδ' 2) πλημμυρὶς τῶν λόγων, διακηρύξεων, μηνυμάτων, παραινήσεων καὶ συνεντευξέων Αὐτοῦ, ποὺ μεταδόθηκαν ἐν ὧρῃ ἢ ἐν μέρει ἀπὸ ὅλα τὰ Μέσα Μαζικῆς Ἑπικοινωνίας· ὁ —τόσον ἀπὸ ἄποψι μορφο-

Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος φέρει στὴν Ἐκκλησίᾳ μας τὸ γλυκοχάραγμα μιᾶς καινούριας ὁλόλαμπρης ἡμέρας, σηματοδοτεῖ γιὰ τὰ ἐκκλησιαστικά μας πράγματα τὴν ἔλευσι νέας ἐποχῆς καὶ ἔχει καταστήσει ἤδη σὲ ὅλους αἰσθητόν, ὅτι ὄχι μόνον ἡ ζωογόνος αὖρα, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ φερομένη βιαία πνοὴ τοῦ Παρακλήτου (πρβλ. Πράξ. β' 2) δημιουργοῦν σὲ ὅλους τὴν ἱερὰ φρικίᾳσι ἀπὸ τὴν βίωσι τῆς ὁρατῆς μέσα στὴν περιρρέουσα ἐκκλησιαστικὴ ἀτμόσφαιρα «ἀποδείξεως τοῦ Πνεύματος καὶ τῆς δυνάμεως» (Α' Κορ. β', 4).

Σήμερον ὅλοι οἱ Ὁρθόδοξοι Ἕλληνες, ἀκόμη καὶ ἐκεῖνοι, ποὺ ἕως τώρα δὲν γνώριζαν καλῶς τὴν προσωπικότητα καὶ τὶς λεπτομέρειες τῆς σημαντικῆς προσφορᾶς Του ὡς Ἱεράρχου, ἔχουν τὴν βεβαιότητα ὅτι ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος ἔχει στὸ παρελθὸν ἀποδείξει καὶ ἀποδεικνύει ὡς Ἀρχιεπίσκοπος τὶς τελευταῖες ἡμέρες, ὅτι συγκεντρώνει στὸν ἑαυτὸ Του τὰ εἰδοποιὰ στοιχεῖα τῆς μεγάλης προσωπικότητος.

Ἀλλὰ ποῖο εἶναι τὸ κατ' ἐξοχὴν εἰδολογικὸ γνῶρισμα ἐνὸς μεγάλου ἀνδρός; Ὅπως καὶ ἐξ ἄλλης ἀφορμῆς ὁ γράφων ἔχει ἐπισημάνει, ἐὰν ὁ γνωστὸς ἱστορικὸς καὶ φιλόσοφος Θωμᾶς Καρλάιλ (Thomas Carlyle) στὸ ἔργο του «On Heroes» ὑπεστήριξεν, ὅτι ἐκεῖνοι ποὺ ἔχουν τὸ ἔμφυτο χάρισμα τοῦ μεγάλου ὑπερβαίνουν τὰ ὄρια τῆς ἱστορικοκοινωνικῆς πραγματικότητος, ποὺ τοὺς περιβάλλει, προπορεύονται ὡς ρηξικέλευθοι σκαπανεῖς καὶ ἐπιβάλλουν στοὺς ἄλλους νὰ κατευθύνωνται πρὸς τὶς φωτεινὲς κορυφές τῆς ἰδικῆς τους ἀξιολογικῆς σφαίρας καὶ τῶν ἰδικῶν τους ὁραμάτων, ἰδεωδῶν καὶ προοπτικῶν, ἄλλοι, ὑποβαθμίζοντες τὴν ἄποψι τοῦ Καρλάιλ, τονίζουν ὅτι οἱ μεγάλοι ἄνδρες δὲν ἐξέρχονται ἀπὸ τὰ ὄρια τοῦ ἱστορικοκοινωνικοῦ γίγνεσθαι, οὔτε πάνε οὐσιαστικῶς μπροστὰ ἀπὸ τὴν κοινότητα ἢ τὸ σύνολο, ἀλλὰ ἔχουν τὴν χαρισματικὴ διαισθητικὴ ἱκανότητα νὰ συλλαμβάνουν τὰ μυστικὰ νοήματα τῆς ἱστορικοκοινωνικῆς καὶ πολιτιστικῆς ἐξελιξέως, νὰ ἀνιχνεύουν τοὺς βαθυτέρους παλμοὺς καὶ τὶς ἐνδότερες ὑπαρξιακὲς ἀγωνίες καὶ νοσταλγίες

Τοῦ κ. **ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ**
Ὁμοτ. Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν
Τακτικοῦ Μέλους τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἀκαδημίας
τῶν Ἑπιστημῶν καὶ τῶν Τεχνῶν

λογικὴ ἢ εἰδολογικὴ, ὅσον καὶ ἀπὸ ἄποψι περιεχομένου— μνημειώδης ἐνθρονιστήριος (ἐπιβατήριος) λόγος Του, ὁ ὁποῖος μὲ τὴν δορυφορικὴ Τηλεόρασι ἀκούσθηκε ἕως τὰ πέρατα τῆς Οἰκουμένης· οἱ ἀλλεπάλληλες πρῶτες ἀρχιεπισκοπικὲς ἐνέργειές Του, τὶς ὁποῖες μὲ κομμένη ἀνάσα δὲν προφθάνουν νὰ παρακολουθοῦν ἀσθμαίνοντες καὶ λαχανιασμένοι οἱ στενοὶ συνεργάτες Του καὶ οἱ ἐγγὺς ἢ μακρὰν τῆς Ἐκκλησίας εὐρισκόμενοι· ὁ μὴ ἀνατρεπόμενος ἀπὸ ἐλάχιστες ἐξαιρέσεις κανὼν τῆς γενικῆς ἀποδοχῆς Του· ἡ ἀπὸ τὸν Τύπο προβληθεῖσα πρωτοφανὴς δημοτικότης Του μέσα σ' ὅλες τὶς τάξεις τῶν Ἑλλήνων, γιὰ τὴν ὁποία δίδουν ἀποκαλυπτικὰ στοιχεῖα τὰ «γκάλοπ» καθιερωμένων καὶ ἀξιοπίστων εἰδικῶν Γραφείων σφυγμομετρήσεως τῆς κοινῆς γνώμης· οἱ ἐγκωμιαστικὲς Δηλώσεις ἐπισήμων προσώπων περὶ τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου καὶ τὰ πρὸς Αὐτὸν συγχαρητήρια Γράμματα καὶ Τηλεγραφήματα — ὅλα αὐτὰ συντελοῦν, ὥστε στὰ βάθη τῆς ψυχῆς τῶν μελῶν τοῦ Χριστεπώνυμου πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος νὰ ἀναδύεται καὶ γιγαντώνεται ἡ ἐλπίς καὶ στὴ συνέχεια ἡ ἐξ αὐτῆς προσδοκία νὰ μεταβάλλεται σὲ πεποίθησι καὶ ἀκράδαντη βεβαιότητα. Πρόκειται γιὰ τὴ βεβαιότητα, ὅτι ὁ νέος Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος

τῶν πολλῶν, νὰ ἐλκύωνται ἀπὸ τὴν συνισταμένη τῶν πνευματικῶν καὶ κοινωνικοπολιτικῶν ρευμάτων καὶ κανονιστικῶν αἰτημάτων τῶν ὑγιῶς καὶ συνετῶς σκεπτομένων καὶ νὰ ἀποδύωνται σὲ μιὰ ἀνακαινιστικὴ προσπάθεια, ἡ ὁποία ἔχει ὡς γενεσιουργὸν αἰτία τῆς ὄχι κυρίως τοὺς ὁραματισμοὺς τῶν, οἱ ὁποῖοι ὑπερακοντίζουσιν τὶς ἐπιδιώξεις τῶν πολλῶν, ἀλλὰ τὴν πρωτοποριακὴ ἀνίχνευσι, ἀξιοποίησι καὶ σύνθεσι τῆς ἐντελεχείας τῆς ὁργανικῆς ὁλότητος τῶν νοσταλγιῶν, πόθων, αἰτημάτων, προσδοκιῶν καὶ ἀνακαινιστικῶν δυνάμεων, ποὺ σκιρτοῦν καὶ πάλλονται μέσα στὴν ἀτμόσφαιρα καὶ στὸ περιβάλλον τοῦ ἱστορικοκοινωνικοῦ γίνεσθαι (στὴν περίπτωσί μας θὰ λέγαμε: μέσα στὶς συναρτήσεις τῶν πόθων καὶ προσπαθειῶν τῶν συνειδητῶν μελῶν τοῦ μυστικοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, τῆς Ἐκκλησίας).

Οἱ δύο αὐτὲς ἀπόψεις δὲν εἶναι ἀσυμβίβαστες μεταξύ τους. Εἶναι ἀλληλοπεριχωρούμενες καὶ ἐπομένως ἀλληλοδιηθητικὲς ἢ ἀλληλοδιηθητές, διότι πάντοτε οἱ μεγάλοι ἄνδρες —ὅπως κάθε ἄνθρωπος— εἶναι «γέννημα καὶ θρέμμα». Βιογενετικῶς ἔχουν μέσα στὸν γένότυπό τους τὸ ἡγετικὸ χάρισμα νὰ πηγαίνουν μπροστὰ ἀπὸ τοὺς πολλοὺς καί, ὑπερακοντίζοντας ἱστορικοκοινωνικὰ δεδομένα, νὰ ἀνυψώνωνται πάνω ἀπὸ τὴν ἱστορικὴ, κοινωνικὴ καὶ πολιτισμικὴ τους βίωσφαιρα. Τοῦτο ὁμως μὲ κανένα τρόπο δὲν σημαίνει, ὅτι αὐτοὶ δὲν ὀφείλουν τὸν δυναμισμό τους σὲ ὁράματα, ἀκροάματα καὶ μηνύματα, ποὺ κινοῦν καὶ ὠθοῦν αὐτοὺς ὄχι μόνον ἔσωθεν ἀπὸ τὰ μύχια βάθη τῆς χαρισματικῆς προσωπικότητός τους, ἀλλὰ καὶ ἔξωθεν ἀπὸ διάχυτες μέσα στὸ περιβάλλον παρορμήσεις, τὶς ὁποῖες συλλαμβάνουν περισσότερο οἱ ἰδικές τους ἰσχυρὲς πνευματικὲς κεραίες.

Οἱ ἰσχυρὲς αὐτὲς κεραίες εἶναι δυνατόν νὰ ὑποβοηθήσουν κατ' ἐξοχὴν ἓνα Ἐκκλησιασικὸν Ἠγέτη νὰ συλλαμβάνη προκλήσεις ἐκ τοῦ πνευματικοῦ περιβάλλοντος μέσα σὲ πλαίσια ἐφαρμογῆς τοῦ —τόσον προβαλλομένου ἀπὸ τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο κ. Χριστόδουλο— Ὁρθοδόξου Συνοδικοῦ Συστήματος καὶ τῆς ἁρμονικῆς συνεργασίας Κλήρου καὶ Λαοῦ. Μέσα στὰ πλαίσια αὐτὰ ἡμπορεῖ ἄριστα ὁ φωτισμένος Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀφ' ἐνὸς νὰ με-

ταδίδη στοὺς ἄλλους τὰ ἰδικὰ Του ρηξικέλευθα πνευματικὰ ὁράματα καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ ἀξιοποιῇ τὶς —σὲ πολλὰς περιπτώσεις χαρισματικὲς— ὑποβολὰς καὶ γνώμες μελῶν τῆς πρεσβυτέρας καὶ νεωτέρας Σεπτῆς Ἱεραρχίας καὶ ὄλων τῶν ἀξιοκρατικῶς ἐπιστρατευομένων ὡς συνεργατῶν ἐκ τῶν τάξεων τῶν εὐσεβῶν Κληρικῶν καὶ Λαϊκῶν, οἱ ὁποῖοι —εἴτε συλλογικῶς, εἴτε ἀτομικῶς— ἐργάζονται μὲ ἱεραποστολικὸ ζῆλο γιὰ τὸν Χριστὸ μέσα στὴν λειτουργικὴ, εὐχαριστιακὴ, μυστηριακὴ, μυσταγωγικὴ καὶ ἀναγωγικὴ ἀτμόσφαιρα τῆς Ἐκκλησίας, ἀπαραιτήτως ὑπὸ τὴν αἰγίδα καὶ ὑπὸ τὶς εὐλογίες τῶν Σεπτῶν Ἱεραρχῶν.

Δὲν χρειάζεται νὰ εἶναι κανεὶς προφήτης, γιὰ νὰ ἔχη ὄχι μόνον τὴν ἐλπίδα, ἀλλὰ καὶ τὴν πεποίθησι, ὅτι ὁ νέος Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μὲ τὰ ἡγετικά του χαρίσματα θὰ ἀνταποκριθῇ στὴν ἐμπιστοσύνη, ποὺ τοῦ ἔδειξαν οἱ Σεβασμιώτατοι ἐκλέκτορες Του, θὰ προχωρήσῃ μεθοδικῶς, μὲ ἱεράρχησι τῶν στόχων, μὲ ἐπιλογὴ τῶν ἐκάστοτε προτεραιοτήτων στὴν ἐκπλήρωσι τῆς πολυπύχου ἀποστολῆς Του, μὲ συνετοὺς βραχυπροθέσμους, μεσοπροθέσμους καὶ μακροπροθέσμους σχεδιασμοὺς καὶ μὲ ἐπαναλαμβανόμενες ἀναγκαῖες διορθωτικὲς καὶ βελτιωτικὲς κινήσεις.

Ἡ βεβαιότης, ὅτι ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος θὰ γράψῃ σὺν Θεῷ χρυσὲς σελίδες στὴν Ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας καὶ θὰ εἶναι ἓνας ἀπὸ τοὺς πιὸ μεγάλους καὶ ἀκτινοβόλους Πρωθιεράρχες ὄχι μόνον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ συμπάσης τῆς Ὁρθοδοξίας, — ἡ βεβαιότης αὕτη προέρχεται ἀπὸ ἀντικειμενικὴν ἐκτίμησι τῶν πραγμάτων καὶ ἔχει βιωματικά καὶ ἐμπειρικὰ ἐρείσματα ἀφ' ἐνὸς στὸ τεράστιο καὶ ἀναμφισβήτητο ἀνακαινιστικὸ Του ἔργο, τὸ ὁποῖο ἔχει παρουσιάσει στὴν Ἱ. Μητρόπολι Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ, καὶ ἀφ' ἑτέρου στὸ ἐκ τῶν ἔργων καὶ λόγων Αὐτοῦ ἀναδυόμενον πνευματικὸ κάλλος τῆς ὅλης προσωπικογραφίας Αὐτοῦ, στὴν ὁποία γίνονται αἰσθητὲς ἢ ἐναρμόνις τῶν ἐμφύτων χαρισμάτων καὶ ταλάντων Του πρὸς τὶς ἐπὶ κτήτες δεξιότητες καὶ ἰκανότητές Του καὶ ἡ κατὰ εὐστοχὸν κριτικὸν τρόπο μεθοδικὴ χρῆσις τούτων καὶ ἐκείνων πρὸς ἀνταπόκρισιν Του στὸ κάλεσμα τῶν ἀποκαλυπτικῶν προσκλητηρίων μηνυμάτων τῆς σημερινῆς ἐποχῆς καὶ πρὸς

δυναμικὴν ἔνταξι Του στὴν πρωτοπορεία τοῦ ἀγώνος γιὰ τὴν πρὸς τὰ πρόσω καὶ ἄνω πορεία τοῦ ἀνακαινιστικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔργου, τὸ ὁποῖο —παρὰ τὶς μερικὲς παλινδρομήσεις του— ἔχει στὸ σύνολό του πολὺ αἰσθητὴν ἀνοδικὴ πορεία καὶ συνεχῶς ἀνυψομένην τὴν μέση ποιοτικὴ στάθμη αὐτοῦ, πρᾶγμα ποῦ ὀφείλεται, ὅπως καὶ μὲ ἄλλην ἀφορμὴ ἔχομε τονίσει, στὸ γεγονὸς ὅτι κατὰ τὶς τελευταῖες δεκαετίες ἡ ἀνανέωσις καὶ ἀναβάθμισις τοῦ δυναμικοῦ ἐκλεκτῶν ἐπισκόπων καὶ ἐκκλησιαστικῶν συνεργατῶν εἶναι σὲ ἔκτασι καὶ ποιοὺν μεγαλύτερες ἀπὸ ὁποιαδήποτε τυχὸν ἄλλην ἀνανέωσι, ἡ ὁποία ἔχει συντελεσθῇ στὰ πλαίσια τῆς Πολιτικῆς ἢ τῆς Παιδείας ἢ ἄλλων σημαντικῶν τομέων τοῦ ἐθνικοῦ βίου.

Γιὰ τὸ ἕως τώρα ἐκπληκτικὸ ποιμαντικὸ, λειτουργικὸ, κοινωνικοπολιτιστικὸ, παιδαγωγικὸ, κηρυκτικὸ, ἱεραποστολικὸ, διακονικὸ - ἀνθρωπιστικὸ καὶ λοιπὸ ἔργο τοῦ Μακαριωτάτου ὑπενθυμίζομε δειγματοληπτικῶς καὶ κατὰ τηλεγραφικὸν - ἐπιγραμματικὸν τρόπο μερικὰ ἀπὸ τὰ ἐπιτεύγματά Του στὴν Ἱ. Μητρόπολι Δημητριάδος, ποῦ ἀναφέρονται πολὺ ἐκτενέστερον στὰ «Δίπτυχα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» (ἐκδ. «Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ἔτος 1998, σσ. 407-415). Στὴν Ἱερὰ αὐτὴ Μητρόπολι τὰ τελευταῖα 24 χρόνια μὲ πρωτοβουλία καὶ ὑπὸ τὴν πνοή τοῦ Ποιμενάρχου τῆς ὁργανώθησαν: Θεῖο Κήρυγμα - Ἑσπερινὲς Ὁμιλίαι - Ραδιοφωνικὸς Σταθμὸς «ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑ» (104 FM) - Ὁμιλίαι ἀπ' τὸ Ραδιόφωνο καὶ τὴν Τηλεόρασι - Γραπτὸς θεῖος λόγος μὲ ἀρθρογραφία τοῦ τότε Σεβασμιωτάτου ἀπὸ τὶς στήλες τοῦ ἡμερησίου ἀθηναϊκοῦ καὶ ἐπαρχιακοῦ Τύπου γιὰ ἐπίκαιρα θέματα - 100 περίπου Ἑνοριακοὶ Κύκλοι Συμμελέτης τῆς Ἀγίας Γραφῆς - Ἑβδομαδιαῖες Συνάξεις Ἐφημερίων στὸν Βόλο μὲ ἀνάπτυξι θεμάτων καὶ διαλογικὴ συζήτησι - Κύκλος Συμμελέτης τῆς Ἀγίας Γραφῆς γιὰ νέους φοιτητὲς καὶ ἐπιστήμονες - Περιοδικὲς Συνάξεις Ἐφημερίων στὸν Βόλο, στὸν Ἀλμυρὸ, στὸ Βελεστίνο καὶ στὴν Ἀγιά - Ἱερὰ ἐξομολόγησις στὶς Ἑνορίες καὶ στὰ Σχολεῖα μὲ 62 Πνευματικούς - Πολλοὶ τομεῖς τῆς Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς Νεολαίας - Ἑνοριακὰ Κέντρα Νεότητος -

Κατηχητικὴ προσφορὰ ὑπὸ τὴν ὁργάνωσι καὶ ὀνομασία «Χριστιανικὴ Νεολαία»: ΧΝΕΔ - Μηνιαῖες διαλέξεις στὸ Πνευματικὸ Κέντρο - Κατασκηνώσεις - Ἐντευκτήριο Νέων - Συνέδρια Χριστιανικῆς Νεολαίας - Συνάξεις φοιτητῶν κατὰ τὶς περιόδους τῶν διακοπῶν ὑπὸ τὸν τύπο πνευματικῶν καὶ ὕλικῶν συμποσίων - Ὑπηρεσίαι ἐξυπηρετήσεως φοιτητῶν - Μεγαλειώδης μαζικὴ ἐκδήλωσις (φεστιβάλ) τῆς ΧΝΕΔ τὸν Μάιο ἐκάστου ἔτους ὡς μαρτυρία πίστεως καὶ χριστιανικῆς ὁμολογίας - Β' Θεῖα Λειτουργία γιὰ νέους - Ἐπιμόρφωσις νέων ἱερέων - Θρησκευτικὴ Ὑπηρεσία Στρατοῦ - Ἀντιαιρετικὸς Ἀγὼν - Ποιμαντικὴ μέριμνα Μελλονύμφων - Κέντρον Συμπαράστασεως Οἰκογενείας - Κίνησις Λειτουργικῆς Ἀναγεννήσεως - Ποιμαντικὴ μέριμνα γιὰ τὰ πλήθη τῶν παραθεριστῶν - Κέντρα Ὑποδοχῆς καὶ Διαλόγου (γιὰ ὁργάνωσι συνεντεύξεων, διαλέξεων, συνάξεων, συνεδρίων) - Σχολὴ Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς - Ἐκκλησιαστικὸ Λύκειο μὲ Οἰκοτροφεῖο - Συμβουλευτικὸς σταθμὸς προβλημάτων ἐφηβείας (μὲ ἐπιτελεῖο εἰδικῶν ἐπιστημόνων, ἔκδοσι φυλλαδίων, προβολές, ἐξορμήσεις κ.λπ.) - Σχολὴ Γονέων - Πρωτοπορειακὸς Ἀγὼν ἐναντίον τῶν Ναρκωτικῶν - Ἐνωσις Χριστιανῶν Ἐπιστημόνων - Γραφεῖον Εὐρέσεως Ἐργασίας - Χριστιανικὴ Κοινωνικὴ Ἐνωσις - Ἐξορμήσεις κατὰ τοῦ AIDS - Ἑνοριακὴ Συγκρότησις (διοικητικῶς, λειτουργικῶς - πολιτιστικῶς - πνευματικῶς) - Μέριμνα Ἱ. Ναῶν (γιὰ τὴν ἀντιμετώπισι τῶν προβλημάτων τους) - Ποιμαντικὴ Ἱεροπαίδων - Ποιμαντικὴ Προσκόπων - Προετοιμασία Ὑποψηφίων Κληρικῶν - Γλωσσικὸς Ὁμιλος - Γενικὸν Φιλόπτωχον Ταμεῖον - Ἑνοριακὰ Φιλόπτωχα Ταμεῖα - Σπίτια Γαλήνης Χριστοῦ - Βιβλιοπωλεῖο, Κηροπλαστεῖο - Ταμεῖο Ὑποτροφιῶν - Ἐπικοινωνία καὶ Διάλογος μὲ τοὺς Ἐπιστήμονες κατὰ κλάδους (νομικοὺς, ἱατροὺς, εκπαιδευτικοὺς, φοιτητὲς κ.λπ.) - Πνευματικὸ Κέντρο στὸν Βόλο ποῦ στεγάζει τὶς πλείστες ἀπὸ τὶς δρατηριότητες τῆς Ἱ. Μητροπόλεως - Ἐμφύχως διαφόρων Ἰδρυμάτων, Κληροδοτημάτων, τοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου Μεταμοσχεύσεων, τῆς Ἑλληνικῆς Ἐθνικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὴν UNESCO, τοῦ Κέντρου Ἐλέγχου Εἰδικῶν Λοι-

μώξεων - Ἐκκλησιαστική Ἐφημερίς ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ - Καλλιτεχνική Ἐπιτροπή - Σύλλογος Ἱεροψαλτῶν - Ξενῶν Ἱ. Μητροπόλεως Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ - Γραφεῖον Δημοσίων Σχέσεων καὶ ἐπικοινωνίας - Ἐκκλησιαστικὸ Συμβουλευτικὸ Ὅργανο γιὰ τὸ Περιβάλλον καὶ τὴν Οἰκολογία (ΕΣΟΠΟ) - Προβολὴ Τοπικῶν Ἑορτῶν καὶ Τοπικῶν Ἀγίων, Ἱερῶν Λειψάνων - Φροντὶς γιὰ τὴν προβολὴ Ἱστορικῶν Μνημείων Ἐκκλησιαστικῆς Τέχνης - Συγκέντρωση καὶ ἐπεξεργασία Στατιστικῶν Στοιχείων. Εἰς αὐτὰ ἂς προστεθῇ καὶ ἡ πρωτοποριακὴ στὴν Ἑλλάδα χρῆσις τοῦ Διαδικτύου (Internet) πρὸς συλλογὴν χρησίμων πληροφοριῶν καὶ πρὸς μετάδοσιν εἰς ὅλον τὸν κόσμον ὀρθοδόξων μηνυμάτων.

Τὸ τεράστιο αὐτὸ σὲ ἔκτασι καὶ ἐξαίρετο σὲ ποιὸν ἔργο εἶναι ἐγγύησις γιὰ τὸ ὅτι — ἐφ' ὅσον ἡ χρῆσις τῆς χρησιμοποιηθείσης γι' αὐτὸ μεθοδολογίας αὐτονοήτως μεταφέρεται καὶ στὴν Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν — ἡ καρποφορία καὶ ἀκτινοβολία τῆς διακονίας τοῦ Μακαριωτάτου κ. Χριστοδούλου θὰ εἶναι στὴν Ἀθήνα πολὺ εὐρύτερα, μεγαλυτέρα καὶ λαμπρότερα καὶ ἐπὶ πλέον μέσα στὰ διορθόδοξα, διαχριστιανικά καὶ πανευρωπαϊκά πλαίσια θὰ ἔχη τὴν ἐμβέλεια, ποὺ θὰ ὑπογραμμίζῃ τὸν ἡγετικὸ ρόλο, τὸν ὁποῖο θὰ ἔχη ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος μέσα στὰ πλαίσια αὐτά. Οἱ προοπτικὲς εἶναι εὐδαίμονες καὶ ἐλπιδοφόρες, δοθέντος ὅτι ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή τῆς ἀναδείξεώς Του στὸν Ἀρχιεπισκοπικὸ θρόνο ἕως σήμερον κυριολεκτικῶς δὲν «ἔδωσεν ὕπνον τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ τοῖς βλεφάροις νυσταγμὸν καὶ ἀνάπausιν τοῖς κροτάφοις» Αὐτοῦ (Ψαλμ. ρλα' 4) καὶ ἐξέπληξε τοὺς πάντες μὲ τὸ νεανικὸ σφρίγος καὶ τὴν ἐργατικότητα Του.

Ἀρίστη προϋπόθεσις καὶ ἐγγύησις γιὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ ἔργου τοῦ Μακαριωτάτου Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος δὲν εἶναι μόνον τὸ τεράστιο, πολυσύνθετο καὶ πολυπρισματικὸ ἔργο Αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἡ χαρισματικὴ, ὠλοκληρωμένη, πολυεδρική καὶ πολυδιάστατη προσωπικότης Αὐτοῦ, στὴν ὁποία συνενώνονται εἰς μίαν ὁργανικὴν ὁλότητα ἐντυπωσιακὰ ἔμφυτα τάλαντα μὲ ἐπίκτητα αἰτή-

ματα καὶ ἐλπιδοφόρες προοπτικὲς: Εὐφυΐα· ἐτοιμότης πνεύματος· διορατικὴ διείσδυσις στὴν οὐσία τῶν προβλημάτων· ἐπικοινωνιακὴ ἱκανότης καὶ ἄνεσις· διαλεκτικὴ εὐστροφία καὶ διαλογικὴ δεξιότης· τεκμηριωμένες καὶ πειστικὲς θέσεις, παρεμβάσεις καὶ ἀντιπαράθεσις· ἀρθρωσις ζωντανοῦ, συγχρονισμένου, εὐρώστου, ρωμαλέου, πυρίνου καὶ σώφρονος νεοελληνικοῦ (σὲ ζωντανὴ λογία δημοτικὴ γλῶσσα) λόγου, ὁ ὁποῖος διακρίνεται γιὰ τὴν καλλιπέεια, τὴν ἀρχιτεκτονικὴ δομὴ, τὴν κρυσταλλινὴ διαύγεια καὶ τὴν ἐνάργεια καὶ εἶναι πάντοτε εὐχάριστος, «ἐν χάριτι, ἄλατι ἡρτυμένος» (Κολοσ. δ' 6)· χρῆσις στὶς ὁμιλίες συναρπαστικῶν ἐποπτικῶν παραδειγμάτων, παρομοιώσεων καὶ εἰκόνων, ἀκόμη καὶ τοῦ «χιοῦμορ» καὶ ἀνεκδότων· μεγάλη δημοσιογραφικὴ ἐμπειρία στὰ πλαίσια τοῦ γραπτοῦ καὶ ἠλεκτρονικοῦ Τύπου· συγγραφικὸ τάλαντο καὶ εὐστροφή προσαρμογῇ τοῦ λόγου στὶς προσλαμβάνουσες παραστάσεις καὶ στοὺς τρόπους τῆς ἐκφράσεως διαφόρων τάξεων (λ.χ. μαθητῶν, φοιτητῶν, ἱατρῶν, δικηγόρων, ἐκπαιδευτικῶν)· ἀρίστη πρωτοποριακὴ προσωπικὴ χρῆσις τῆς Πληροφορικῆς, τοῦ Ἡλεκτρονικοῦ Ὑπολογιστοῦ (Computer), τοῦ Διαδικτύου (Internet), τοῦ φορητοῦ τηλεφώνου· αὐθεντικότης συμπεριφορᾶς, πηγαιότης, θάρρος, γενναιότης, τόλμη, παρηγορία, πνευματικὴ ἐγρήγορις, ἀγωνιστικὸ φρόνημα· μειλιχίτης, προσήνεια, ἡρεμία, μετριοφροσύνη καὶ ἐμπρακτὴ ἐφαρμογὴ τῶν λόγων τοῦ Κυρίου: «εἴ τις θέλει πρῶτος εἶναι, ἔστω πάντων ἔσχατος» (Μάρκ. θ', 35)· χάρισμα διακρίσεως, εὐρύτης ὀριζόντων καὶ ἔλλειψις παρωπιδῶν, προκαταλήψεων, «φονταμενταλιστικοῦ» δογματισμοῦ, φανατισμοῦ, μισαλλοδοξίας καὶ ρατσισμοῦ· εὐαισθησία στὴ σύλληψιν τῶν κραδασμῶν, τῶν παλμῶν καὶ τῶν προκλήσεων τῶν συγχρόνων κοινωνιῶν· ἀνάληψις τολμηρῶν πρωτοβουλιῶν· ἐμμονὴ στὴν ὀρθόδοξον δυναμικὴ παράδοσι, ἡ ὁποία ζητεῖ τὸν ἐκσυγχρονισμὸ τῶν μορφῶν τῆς ἐκάστοτε μεταδόσεως τοῦ αἰωνίου καὶ ἀναλλοιώτου περιεχομένου αὐτῆς μὲ προσαρμογὴν τοὺς στὶς ἀπαιτήσεις τῆς ἐπικαιρότητος τῆς στιγμῆς, πρᾶγμα ποὺ δὲν ἔχει καμιά σχέσιν μὲ τὸν «νεωτερισμὸ» καὶ τὴν «ἐκκοσμίκευσι»· ἡ πεποίθησις ὅτι ἡ Ἐκκλησία

πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἐντελέχεια τῶν κοινωνικῶν, πολιτειακῶν, πολιτικῶν καὶ πολιτιστικῶν δομῶν καὶ στόχων καὶ ἐπομένως ἔχει δικαίωμα καὶ καθήκον νὰ ἐκφράζη τὶς δεοντολογικὲς ἀπόψεις τῆς γιὰ τὴν ποιότητα τῶν δομῶν καὶ στόχων αὐτῶν — ὅλα αὐτὰ εἶναι τρόπον τινὰ «ὀστράκινα σκεύη» (Β' Κορ. δ' 7), τὰ ὁποῖα ὄχι μόνον περικλείουν καὶ φυλάσσουν, ἀλλὰ καὶ πυρακτώνουν καὶ διαπλάσσουν σὲ νέες ὡραῖες μορφές τὸν οὐράνιον· «θησαυρόν» (αὐτ.) τοῦ περιεχομένου τῆς ἀταλαντεύτου ὀρθοδόξου πίστεως καὶ τῶν ἀνακαινιστικῶν ὁραμάτων τοῦ Μακαριωτάτου καὶ ἐκπέμπουν πύρινες ἀνταύγειες καὶ μαρμαρυγές θαβωρείου φωτός.

Ὁ Μακαριώτατος ἔχει καὶ θὰ ἔχη τὸ θεοδώρητο προνόμιο, ἀλλὰ καὶ τὸ δύσκολο ἔργο νὰ συντονίζῃ τὶς πνευματικὲς δυνάμεις τῆς Ἐκκλησίας ἀφ' ἑνὸς γιὰ νὰ ἀναχαιτίσῃ καὶ ἀπωθῇ τὶς δυνάμεις τοῦ σκότους, ποὺ ἐπιδιώκουν ματαίως νὰ σβήσουν τὸ φῶς, καὶ ἀφ' ἑτέρου γιὰ νὰ ἀναζωογονῇ καὶ ἀνυψώσῃ συνεχῶς τὴν ἱερὴ φλόγα τοῦ φωτός αὐτοῦ, ἀφήνοντας νὰ πνέουν ἐπάνω του ἀνεμπόδιστες οἱ ἀναφλογίζουσες αὐτὸ ζεῖδωρες αὔρες τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ οἱ συγκινοῦσες τὸν Μακαριώτατο πνοές τῆς γενετείρας Του, τῆς Θράκης καὶ τοῦ Βοσπόρου, τῆς Ἰωνίας καὶ τοῦ Φαναρίου, πρὸς τὸ Ὅποιο ἀμέσως μετὰ τὴν ἐκλογὴν Του στὸ Ἀρχιεπισκοπικὸ ἀξίωμα ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας ἐστρεψε τοὺς στοχασμούς Του καὶ τοὺς στοργικούς λόγους τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς ἀγάπης Του.

Στὴν ἀναρρίπισι τῆς ἱερᾶς αὐτῆς φλόγας, ἡ ὁποία καίει πρὸς τιμὴν τῶν ἐφεστίων ἱερῶν διατυπώσεων καὶ συμβόλων τῆς ἑλληνορθοδόξου παραδόσεως, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος θὰ ἐνισχύεται ὄχι μόνον ἀπὸ τὴν πρὸς Αὐτὸν ἤδη ἐκδηλωθεῖσα συμπαράστασι τῆς Σεπτῆς Ἱεραρχίας, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὶς τονωτικὲς πνοές, οἱ ὁποῖες ὡς «δρόσος Ἀερμῶν» θὰ ἔρχονται γιὰ νὰ τὸν ἀναζωογονοῦν τόσο ἀπὸ τοὺς διακεκριμένους πνευματικούς Πατέρας καὶ Ἀδελφούς τοῦ συγχρονισμένου καὶ ἀκτινοβόλου μοναστικοῦ κέντρου, μέσα στὴ θαλπωρὴ τοῦ ὁποίου τόσο στὰ Μετέωρα, ὅσον καὶ στὴν Ἀθήνα καὶ στὸ Πολυδένδρι ὁ Μακαριώτατος ἐξ-

εκόλαψε τὰ λαμπρὰ χαρίσματά Του, ὅσον καὶ ἀπὸ ἄλλες πνευματικὲς ἱεραποστολικὲς ἐστίες, οἱ ὁποῖες μεμονωμένες ἀκτινοβολοῦν στὸν τόπο μας καὶ οἱ ὁποῖες πρέπει ἐπὶ τέλους νὰ συντονισθοῦν ὑπὸ τὴν αἰγίδα καὶ τὶς εὐλογίες τοῦ Μακαριωτάτου καὶ τῶν Σεπτῶν Ἱεραρχῶν.

Τὸ Χριστεπώνυμο πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος χαίρει, διότι τὸ πηδάλιο αὐτῆς βρίσκεται στὰ στιβαρὰ χέρια τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Χριστοδούλου, ὁ Ὅποιος ἤδη μέσα σὲ ὀλίγες ἡμέρες κατέστησε σαφὲς εἰς ὅλους ὅτι ἀνέλαβε τὴν Ἀνωτάτη Ἠγεσία τοῦ ἀνακαινιστικοῦ ἀγῶνος τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ εὐρίσκεται στίς ἐπάλξεις καὶ στίς ἐμπροσθοφυλακὲς τοῦ πολυμετώπου ἐκείνου πολέμου, τὸν ὁποῖο Ἰωάννης ὁ Χρυσόσοστος στὸ δ' λόγο του περὶ ἱερωσύνης περιέγραψεν ὡς ἐξῆς: «Οὐ γὰρ πρὸς ἓν εἶδος ἡμῖν μάχης ἡ παρασκευή, ἀλλὰ ποικίλος οὗτος ὁ πόλεμος, καὶ ἐκ διαφορῶν συγκροτούμενος τῶν ἐχθρῶν. Οὐτε γὰρ ὅπλοις ἅπαντες χρῶνται τοῖς αὐτοῖς, οὔτε ἐνὶ προσβάλλειν ἡμῖν μεμελητήκασι τρόπον. Καὶ δεῖ τὸν μέλλοντα τὴν πρὸς πάντας ἀναδέχεσθαι μάχην τὰς ἀπάντων εἰδέναι τέχνας, καὶ τὸν αὐτὸν τοξότην τε εἶναι καὶ σφενδονίτην, καὶ ταξίαρχον καὶ λοχαγόν, καὶ στρατιώτην καὶ στρατηγόν, καὶ πεζὸν καὶ ἱππέα, καὶ ναυμάχην καὶ τειχομάχην» (Migne Ἐ. Π. 48,684).

Ὁ Μακαριώτατος κ. Χριστόδουλος ἔχει ἀποδείξει ὅτι εἶναι ἐτοιμος γιὰ ἓνα τέτοιον πολυμέτωπο ἀγῶνα πρὸς ἐσωτερικὴν ἀνασυγκρότησιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ πρὸς ἀπόκρουσιν ἐξωτερικῶν ἐχθρῶν.

Ὅλα τὰ μέλη τοῦ Ὁρθοδόξου Χριστεπώνυμου πληρώματος εἶναι πρόθυμα νὰ συστρατευθοῦν μαζὶ μὲ τὸν Μακαριώτατο καὶ εὐχόνται στὸν Θεὸ νὰ Τὸν χαρίσῃ «ταῖς ἀγίαις Ἐκκλησίαις ἐν εἰρήνῃ, σῶον, ἔντιμον, ὑγιά, μακροημερεύοντα καὶ ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας».

ΤΑ ΕΠΙΣΗΜΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΩΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΠΡΩΘΙΕΡΑΡΧΟΥ*

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 – 115 21

Πρωτ. 1837
Ἀριθμ. Διεκπ. 535

Ἀθήνησι τῇ 29ῃ Ἀπριλίου 1998

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 2645

Πρὸς
Τὸν Εὐλαβέστατον Ἱερὸν Κλῆρον
καὶ τὸ Χριστεπώνυμον πλήρωμα
τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Εὐλαβέστατοι Ἱερεῖς καὶ λοιποὶ ἀπαξάπαν-
τες εὐλογημένοι Χριστιανοί, οἱ κατὰ τὴν Ἱερὰν
Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν, Χάρις εἴη ὑμῖν ἀπὸ
Θεοῦ Κυρίου Παντοκράτορος.

Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, διὰ τὴν ἁ-
πειρον αὐτοῦ φιланθρωπίαν ἐνανθρωπήσας
πρὸς σωτηρίαν ἡμῶν, καθίδρυσε τὴν Ἀγίαν
Ἐκκλησίαν, πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐνὶ ἐκάστω
τῶν πιστῶν μεταδόσεως τῆς σωτηρίας, διὰ τῆς
διδασκαλίας, τοῦ ἁγιασμοῦ καὶ τῆς καθοδηγή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν δια-
δόχων αὐτῶν ποιμένων Αὐτῆς. Τούτους δὲ καὶ
συνεχιστὰς ὥρισε τοῦ ἀπολυτρωτικοῦ Αὐτοῦ ἔρ-
γου. «Καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ Πατὴρ καγὼ πέμ-
πω ὑμᾶς». «Ὁ ἀκούων ὑμῶν ἐμοῦ ἀκούει καὶ ὁ
ἀθετῶν ὑμᾶς ἐμὲ ἀθετεῖ, ὁ δὲ ἀθετῶν ἐμὲ ἀθε-
τεῖ τὸν ἀποστειλαντά με». «Ὁ δεχόμενος ὑμᾶς
ἐμὲ δέχεται, καὶ ὁ ἐμὲ δεχόμενος δέχεται τὸν
ἀποστειλαντά με» (Ἰωαν. κ' 21, Λουκ. ι' 40,
Ἰωάν. ιγ' 20).

Ὡς ἡ Ἐκκλησία ιδρύθη αἰωνίως οὕτω καὶ τό

ἔργον, ὅπερ οἱ Ἀπόστολοι ἀνέλαβον, ὑπῆρξεν
αἰώνιον (Ματθ. κη' 26), μεταδιδόμενον διὰ τοῦ
Ἀγίου Πνεύματος ἐν τῷ Μυστηρίῳ τῆς Ἱερωσύ-
νης εἰς τοὺς διαδόχους αὐτῶν. "Χωρὶς τούτων
Ἐκκλησία οὐ καλεῖται" ἔγραφεν ὁ Ἀποστολι-
κὸς Πατὴρ Ἰγνάτιος ὁ θεοφόρος. Οὔτε σώζεται
ὁ πιστὸς ἐκτὸς Ἐκκλησίας μένων, ἀλλ' οὔτε καὶ
ὠφελεῖται ἐν αὐτῇ ἄνευ τῶν οἰκονόμων τῶν
θείων Μυστηρίων, τῶν ποιμένων Αὐτῆς καὶ δι-
δασκάλων. Τούτων δὲ προεξάρχει ὁ Ἐπίσκο-
πος, ὁ ἐγκεχειρισμένος τὸ ἀνώτατον ἀξίωμα.
Πρόδηλος ἄρα καθίσταται ἡ ὑπερτάτη σημασία
τοῦ Ἐπισκοπικοῦ ἀξιώματος ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ
Ἐκκλησίᾳ καὶ ἡ ἀναγκαιότης Αὐτοῦ.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλη-
σίας τῆς Ἑλλάδος, ἐν τῇ μερίμνῃ καὶ στοργῇ
Αὐτῆς ὑπὲρ τοῦ ποιμνίου τῆς θεοσωστού Ἱερᾶς
Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, συνελθοῦσα ἐν τῷ Ἱε-
ρῷ Καθεδρικῷ Ναῷ Ἀθηνῶν τῇ 28ῃ τοῦ μηνὸς
Ἀπριλίου ἐ.ε. ψήφοις κανονικοῖς ἐξελέξατο καὶ
κατέστησε Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ Πάσης
Ἑλλάδος τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Δη-
μητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ κ. Χριστόδουλον, Ἱε-
ράρχην δεδοκιμασμένον καὶ ζηλωτὴν, δόκιμον
κῆρυκα τοῦ θείου Λόγου καὶ ἱκανὴν πείραν κε-
κτημένον πρὸς διεξαγωγὴν τοῦ μεγάλου καὶ ὑ-
ψηλοῦ ἔργου τῆς Ἀρχιερατικῆς Διακονίας, τε-
λεσθέντος αὐθημερὸν τοῦ Μεγάλου Μηνύματος.

Οὕτως οὖν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος
Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος,
ἀνεδείχθη τῇ Χάριτι τοῦ Παναγίου καὶ Τελε-

* Ἀνεγνώσθησαν τὴν 9ην Μαΐου κατὰ τὴν τελετὴν τῆς
Ἐνθρονίσσεως τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου ἐκ τοῦ
ἀμβωνος τοῦ Ἱ. Καθεδρικοῦ Ναοῦ Ἀθηνῶν ἀπὸ τὸν τότε
Ἀρχιεραματῆα τῆς Ἱ. Συνόδου Θεοφ. Ἐπίσκοπο Διαυ-
λείας κ. Δαμασκηνό.

ταρχικοῦ Πνεύματος γνήσιος, κανονικὸς καὶ νόμιμος Ποιμέναρχης καὶ προστάτης πνευματικὸς τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ἔχων τὸ δικαίωμα τοῦ εὐλογεῖν καὶ ἀγιάζειν ἀρχιερατικῶς πάντας τοὺς Χριστιανοὺς καὶ πάντα τὰ ἀρχιερατικὰ ἐπιτελεῖν, μετὰ τῆς τοῦ Ἱεροῦ Συνθρόνου ἐγκαθιδρύσεως, κρίνειν τε καὶ ἀνακρίνειν πᾶσαν ἐκκλησιαστικὴν ὑπόθεσιν κατὰ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας καὶ τοὺς Νόμους.

Ταῦτα ἀγγέλλουσα πᾶσιν ὑμῖν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος προτρέπεται καὶ ἐντέλλεται ἵνα ὑποδεξάμενοι τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλον, ὡς κανονικὸν καὶ νόμιμον ὑμῶν Ἀρχιερέα, πείθεσθε καὶ ὑπέκλιτε αὐτῷ προθύμως, κατὰ τὸ παράγγελμα τῆς Ἀγίας Γραφῆς, «Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν καὶ ὑπέκλιτε, αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν ὡς λόγον ἀποδώσοντες» (Ἐβρ. ιγ' 17), μνημονεύητε δὲ οἱ κληρικοὶ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἐν πάσαις ταῖς ἱεραῖς τελεταῖς καὶ δεήσεσι κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν τάξιν, ἀπονέμητε δ' αὐτῷ πάντες ὡς Πνευματικῶ ὑμῶν Πατρὶ πᾶσαν τιμὴν.

Ἡ δὲ Χάρις τοῦ Ἀρχιτοῦμενος Σωτῆρος ἡμῶν καὶ τοῦ ἀπειρον Αὐτοῦ ἔλεος εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν.

† Ὁ Μεσσηνίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ, Προεδρεύων
 † Ὁ Κορίνθου ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ
 † Ὁ Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας ΣΤΕΦΑΝΟΣ
 † Ὁ Κασσανδρείας ΣΥΝΕΣΙΟΣ
 † Ὁ Σύρου, Τήνου, Ἀνδρου, Κέας καὶ Μήλου ΔΩΡΟΘΕΟΣ
 † Ὁ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ
 † Ὁ Θεσσαλονίκης ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ
 † Ὁ Δράμας ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ
 † Ὁ Πατρῶν ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ
 † Ὁ Σιδηροκάστρου ΙΩΑΝΝΗΣ
 † Ὁ Φλωρίνης, Πρεσπῶν καὶ Ἑορδαίας ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟΣ
 † Ὁ Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης ΙΕΡΟΘΕΟΣ
 † Ὁ Λαγκαδᾶ ΣΠΥΡΙΔΩΝ
 † Ὁ Πολυνῆς καὶ Κιλκισίου ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
 † Ὁ Λευκάδος καὶ Ἰθάκης ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ
 † Ὁ Καρυστίας καὶ Σκύρου ΣΕΡΑΦΕΙΜ
 † Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως ΘΕΟΦΙΛΟΣ
 † Ὁ Σταγῶν καὶ Μετεώρων ΣΕΡΑΦΕΙΜ
 † Ὁ Σισανίου καὶ Σιατίστης ΑΝΤΩΝΙΟΣ
 † Ὁ Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ
 † Ὁ Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμητοῦ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
 † Ὁ Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριάς ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ
 † Ὁ Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ
 † Ὁ Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΣ
 † Ὁ Μεγάρων καὶ Σαλαμίνος ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ
 † Ὁ Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου ΣΠΥΡΙΔΩΝ

† Ὁ Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ
 † Ὁ Ἀλεξανδρουπόλεως ΑΝΘΙΜΟΣ
 † Ὁ Χαλκίδος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
 † Ὁ Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων ΚΛΕΟΠΑΣ
 † Ὁ Παροναξίας ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ
 † Ὁ Νέας Σμύρνης ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ
 † Ὁ Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου ΤΙΤΟΣ
 † Ὁ Πειραιῶς ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ
 † Ὁ Ἰωαννίνων ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ
 † Ὁ Περιστερίου ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
 † Ὁ Γρεβενῶν ΣΕΡΓΙΟΣ
 † Ὁ Κεφαλληνίας ΣΠΥΡΙΔΩΝ
 † Ὁ Ζακύνθου ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
 † Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ
 † Ὁ Τρίκκης καὶ Σταγῶν ΑΛΕΞΙΟΣ
 † Ὁ Ἀττικῆς ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ
 † Ὁ Καρπενησίου ΝΙΚΟΛΑΟΣ
 † Ὁ Χίου, Ψαρῶν καὶ Οἰνουσῶν ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ
 † Ὁ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης ΜΕΛΕΤΙΟΣ
 † Ὁ Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ
 † Ὁ Ἱερισσοῦ, Ἀγίου Ὄρους καὶ Ἀρδαμερίου ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ
 † Ὁ Ἠλείας ΓΕΡΜΑΝΟΣ
 † Ὁ Θηβῶν καὶ Λεβαδείας ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ
 † Ὁ Σερρών καὶ Νιγρίτης ΜΑΞΙΜΟΣ
 † Ὁ Κερκύρας καὶ Παξῶν ΤΙΜΟΘΕΟΣ
 † Ὁ Μαντινείας καὶ Κυνουρίας ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ
 † Ὁ Μηθύμνης ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
 † Ὁ Θήρας, Ἀμοργοῦ καὶ Νήσων ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ
 † Ὁ Ἐλευθερουπόλεως ΕΥΔΟΚΙΜΟΣ
 † Ὁ Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
 † Ὁ Ἀργολίδος ΙΑΚΩΒΟΣ
 † Ὁ Κίτρους καὶ Κατερίνης ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΣ
 † Ὁ Φωκίδος ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ
 † Ὁ Διδυμοτείου καὶ Ὁρεστιάδος ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ
 † Ὁ Μυτιλήνης, Ἐρεσσοῦ καὶ Πλωμαρίου ΙΑΚΩΒΟΣ
 † Ὁ Ἄρτης ἸΓΝΑΤΙΟΣ
 † Ὁ Λήμνου καὶ Ἀγίου Εὐστρατίου ΙΕΡΟΘΕΟΣ
 † Ὁ Γουμενίσσης, Ἀξιουπόλεως καὶ Πολυκάστρου ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
 † Ὁ Λαρίσης καὶ Τυρνάβου ἸΓΝΑΤΙΟΣ
 † Ὁ Νέας Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
 † Ὁ Βεροίας καὶ Ναούσης ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ
 † Ὁ Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτης ΑΝΔΡΕΑΣ
 † Ὁ Ἐάνθης καὶ Περιθεωρίου ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ
 † Ὁ Νικαίας ΑΛΕΞΙΟΣ
 † Ὁ Ναυπάκτου καὶ Ἀγίου Βλασίου ΙΕΡΟΘΕΟΣ
 † Ὁ Ἐλασσώνος ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
 † Ὁ Σάμου καὶ Ἰκαρίας ΕΥΣΕΒΙΟΣ
 † Ὁ Καστορίας ΣΕΡΑΦΕΙΜ
 † Ὁ Φθιώτιδος ΝΙΚΟΛΑΟΣ
 † Ὁ Γυθείου καὶ Οἰτύλου ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

† Ὁ Ἀρχιεραμματεὺς
 † Ὁ Διαυλείας ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Αρ. Φύλλου 93

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

29 Απριλίου 1998

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 99*

Αναγνώριση και κατάσταση του Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος
κ. Χριστοδούλου.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις των άρθρων 12-15 του Ν. 590/1977 «περι του Καταστατικού Χάρτου της Εκκλησίας της Ελλάδος» (ΦΕΚ 146 Α').

2. Το αριθμ. 1800/28.4.1998 έγγραφο της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος, με το οποίο ανακοινώνεται στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ότι ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δημητριάδος και Αλμυρού κ. Χριστόδουλος εξελέγη από την Ιερά Σύνοδο της Ιεραρχίας της Εκκλησίας της Ελλάδος, κατά την έκτακτη συνεδρίασή της στις 28.4.1988, Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος, ότι την ίδια ημέρα τελέστηκε κατά την εκκλησιαστική τάξη στον Ιερό Καθεδρικό Ναό Αθηνών το προβλεπόμενο Μικρό και Μεγάλο Μήνυμα.

3. Το σχετικό πρωτόκολλο για τη γενόμενη εκλογή του, με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, αποφασίζουμε:

Αναγνωρίζεται και καθίσταται Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος, ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δημητριάδος και Αλμυρού κ. Χριστόδουλος, ο οποίος εκλέχθηκε σύμφωνα με τους νόμους και τους Ιερούς Κανόνες και παραγγέλλουμε στις Αρχές του Κράτους να του απονέμουν τις τιμές που αρμόζουν στο αξίωμά του.

Στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος Διατάγματος.

Αθήνα, 29 Απριλίου 1998

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ Δ. ΑΡΣΕΝΗΣ

* Ακριβές αντίγραφο του Πρακτικού της εκλογής του νέου Αρχιεπισκόπου διαβιβάστηκε την 28η Απριλίου 1998 στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Την επομένη εκδόθηκε το σχετικό Προεδρικό Διάταγμα.

ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΛΟΓΗΝ ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Όταν την 10η Ἀπριλίου 1998 χήρευσε ὁ Ἀρχιεπισκοπικὸς θρόνος μὲ τὴν πρὸς Κύριον ἐκδημία τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Σεραφεῖμ, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία συνήλθε σὲ ἑκτακτὴ συνεδρία αὐθημερόν, μὲ ἐγκύκλιο τηλεγράφημα πρὸς τοὺς Σεβ. Μητροπολίτες, ἐκάλεσεν αὐτοὺς νὰ προσέλθουν τὴν 28η Ἀπριλίου 1998 στὸν Ἱ. Καθεδρικὸ Ναὸ Ἀθηνῶν σὲ ἑκτακτὴ συνεδρία τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας πρὸς ἐκλογὴν τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρο 12 τοῦ ὑπ' ἀρ. 590/1977 Νόμου περὶ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Τὴν 23η Ἀπριλίου 1998 ὁ Τοποτηρητὴς τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν Σεβ. Μητροπολίτης Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος προέβη στὴν ἐξῆς γραπτὴ δήλωσι:

Δήλωση τοῦ Μητροπολίτου Μεσσηνίας Χρυσόστομου τοποτηρητοῦ τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν

Ἐν ὧσφι τῆς ἐκλογῆς Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος τὴν προσεχῇ Τρίτην 28ην Ἀπριλίου 1998, γνωστοποιῶ εἰς τὴν σεπτὴν Ἱεραρχίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὅτι παραιτοῦμαι τῆς κατὰ τὸν Νόμον ὑποψηφιότητός μου, κατὰ τὴν ὡς ἄνω ἐκλογὴν.

Εὐχαριστῶ τοὺς Σεβασμιωτάτους ἐν Χριστῷ ἀδελφοὺς Μητροπολίτας, οἱ ὅποιοι μοῦ ἐξέφρασαν τὴν ζωηρὰν καὶ ἔμμονον ἐπιθυμίαν αὐτῶν νὰ ἐγγράψουν τὸ ὄνομά μου εἰς τὸ ψηφοδέλτιον τῆς ἐκλογῆς. Εὐχαριστῶ ὡσαύτως καὶ τὰ Μέσα Μαζικῆς Ἐνημερώσεως διὰ τὴν εὐμενὴ αὐτῶν γνώμην περὶ ἐμοῦ.

Ὁ λόγος τῆς παραιτήσεώς μου ἐκ τῆς κατὰ Νόμον ὑποψηφιότητός μου εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι, διατελὼν Ἀρχιμανδρίτης, ὑπηρετήσα ἐπὶ πέντε ἔτη ὡς Πρωτοσύγκελλος ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει Μεσσηνίας. Ἐπὶ τριάκοντα τρία δὲ ἔτη μέχρι σήμερον διαποιμαίνω ὡς Μητροπολίτης τὴν Ἱερὰν Μητροπόλιν Μεσσηνίας, μὲ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Ἡ προσευχὴ μου πρὸς τὸν πανάγαθον

Θεὸν εἶναι νὰ συνεχίσω τὴν διαποιμαίνουσα τῆς Ἱερᾶς ταύτης Μητροπόλεως μέχρι τὸ τέλος τῆς ζωῆς μου. Ἀπολαμβάνω ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει μου τῆς ἀπολύτου ἀγάπης καὶ τοῦ σεβασμοῦ τοῦ ἱεροῦ Κλήρου καὶ τοῦ εὐσεβοῦς Μεσσηνιακοῦ Λαοῦ, ὡς ποιμενάρχης καὶ πνευματικὸς αὐτοῦ πατὴρ καὶ ἡγέτης, ἡ δὲ πατρικὴ καὶ στοργικὴ ἀγάπη μου πρὸς αὐτοὺς εἶναι ἀπεριόριστος. Προσθέτω δὲ ὅτι δὲν ἐγνώρισα ποτὲ πικρίαν ἐν τῇ διαποιμάνσει. Τὸ ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει Μεσσηνίας ἔργον μου εἶναι γνωστὸν εἰς τὸν ἱερὸν Κλῆρον καὶ εἰς τὸν εὐσεβῆ Λαὸν αὐτῆς. Θὰ κριθῇ δέ, ὡς συνήθως, ὑπὸ τῆς Ἐπισκοπικῆς Ἱστορίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Κατὰ τὴν εἰς Ἐπίσκοπον χειροτονίαν μου, ἐν ἔτει 1957, ἔδωκα ὄρκον ἐνώπιον τοῦ ἱεροῦ Θυσιαστηρίου, ὅτι «οὐκ ἔσομαι —τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ— ποιμὴν μισθωτός, ἀλλ' ἐπὶ τὴν ποίμνην, ἡμέρας καὶ νυκτὸς καὶ ἐν ἡλίῳ καὶ ἐν παγετῷ καὶ ἐν εὐδία καὶ ἐν χειμῶνι, σταθίσομαι φύλαξ ἀκοίμητος, περισκοπῶν τὴν σωτηρίαν τῶν ψυχῶν, ἵνα τύχω καλῆς ἀπολογίας ἐμπροσθεν τοῦ Ἀρχιποίμενος Χριστοῦ». Τὸν ἱερὸν τοῦτον ὄρκον θὰ τηρήσω μέχρι τοῦ τέλους τῆς ζωῆς μου.

Τώρα ποὺ πλησιάζει ἡ ἡμέρα τῆς ἐκλογῆς τοῦ Ἀρχιεπισκόπου —εἶμαι δὲ βέβαιος ὅτι μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ θὰ ἐκλεγῇ ὁ ἅγιος— γνωστοποιῶ ὅτι θὰ βοηθήσω τὸν ἐκλεγέντον Ἀρχιεπίσκοπον εἰς τὸ ἔργον τοῦ πάσης δυνάμει. Φρονῶ δέ, ὅτι ἡ σεπτὴ Ἱεραρχία θὰ συμπαρισταθῇ εἰς τὸ ἔργον τοῦ Προκαθημένου αὐτῆς, διότι εἶναι ὑπεύθυνον Συνοδικὸν καὶ συλλογικὸν τὸ σύστημα διοικήσεως τῆς Αυτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἡ συμπαράστασις αὕτη θὰ ἔχῃ ὡς ἀποτέλεσμα, ἂφ' ἐνὸς μὲν τὴν ἐπιτυχὴ ἐκπλήρωσιν τῆς δραστηριότητος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατὰ τοὺς συγχρόνους τούτους καιροὺς, ἂφ' ἑτέρου δὲ τὴν μόνιμον ἐπικράτησιν εἰρήνης ἐν τῇ διοικήσει τῆς Ἐκκλησίας, τὴν ὁποίαν εἰρήνην ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος τὴν χαρακτηρίζει ἐπιγραμματικῶς «γλυκὺ πρᾶγμα καὶ ὄνομα».

Ἐν τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ τῇ 23 Ἀπριλίου 1998

† Ὁ Μεσσηνίας Χρυσόστομος
Τοποτηρητὴς

Κατὰ τὴ συνεδρία τῆς Σεπτῆς Ἱεραρχίας τὴν 28ην Ἀπριλίου 1998 συμμετέσχον οἱ 76 ἐκ τῶν 77 ἐν ἐνεργείᾳ Σεβ. Μητροπολιτῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἀπὼν ἦταν μόνον ὁ 91ε-τῆς Σεβ. Μητροπολίτης Φλωρίνης κ. Αὐγουστίνος.

Ἐκλόγιμοι συμφώνως πρὸς τὸ ὡς ἄνω ὑπ' ἀρ. 12 ἄρθρο τοῦ μνημονευθέντος Νόμου ἦσαν «πάντες οἱ Ἕλληνες τὸ γένος ἐν ἐνεργείᾳ Μητροπολίται, ὡς καὶ οἱ ἐγγεγραμμένοι εἰς τὸν κατάλογον τῶν πρὸς ἀρχιερατείαν ἐκλογίμων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κληρικοί».

Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς συνεδρίας τῆς Ἱεραρχίας ἐτελέσθη ἡ Εὐχαριστιακὴ Θεία Λειτουργία ὑπὸ τοῦ νεωτέρου κατὰ τὰ πρεσβεῖα Σεβ. Μητροπολίτου Γυθείου καὶ Οἰτύλου κ. Χρυσοστόμου. Μετὰ τὸ πέρας αὐτῆς ἐξεκινώθη ὁ Ἱ. Καθεδρικὸς Ναὸς καὶ ἐκλείσθησαν οἱ θύρες. Ἐντὸς αὐτοῦ παρέμειναν μόνον οἱ 76 ἐκλέκτορες Μητροπολίτες. Τὴν 9η π.μ. ἦλθε καὶ ὁ Ὑπουργὸς Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Γεράσιμος Ἀρσένης, ὁ ὁποῖος εἶχε προσκληθῇ ἐγγράφως ἀπὸ τὸν Τοποτηρητὴ τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ Θρόνου Σεβ. Μητροπολίτη Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομο. Ὁ Σεβ. Τοποτηρητής, ὡς ἐκτελῶν χρέη Προέδρου τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, προήδρευσε τῆς συνεδρίας, ἡ ὁποία, κατὰ τὸ ὑπ' ἀρ. 13 ἄρθρο τοῦ ἰδίου Νόμου ἦταν μία καὶ μόνη χωρὶς διακοπὲς καὶ μὲ τὴν μέχρι τέλους παρουσία τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

Ἀφοῦ διαπιστώθηκε ὅτι ὑπῆρχε ἀπαρτία καὶ ἐγινε ἡ ἐναρκτήρια προσευχή, ὁ Σεβ. Τοποτηρητὴς προσεφώνησε τοὺς Σεβ. ἐκλέκτορες Μητροπολίτες καὶ τὸν κ. Ὑπουργὸ ὡς ἑξῆς:

Προσφώνησις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μεσσηνίας κ. Χρυσοστόμου, Τοποτηρητοῦ καὶ Προέδρου τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας κατὰ τὴ σύγκλησιν αὐτῆς τὴν 28ην Ἀπριλίου γιὰ τὴν ἐκλογὴ Ἀρχιεπισκόπου:

Σεβασμιώτατοι Ἅγιοι Μητροπολίται οἱ συγκροτοῦντες τὴν σεπτὴν Ἱεραρχίαν τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος,

Ἐξοχώτατε κ. Γεράσιμε Ἀρσένη, Ὑπουργέ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων,

Μετὰ τὴν πρὸς Κύριον ἐκδημίαν τοῦ μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Σεραφεῖμ, καὶ τὴν ἐκ τοῦ λόγου τούτου δημιουργηθεῖσαν χρεῖαν τοῦ Ἀρχιεπι-

σκοπικοῦ θρόνου Ἀθηνῶν, συμφώνως δὲ πρὸς τὰ ἄρθρα 12, 13, 14 καὶ 15 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ συμφώνως, ἐπίσης, πρὸς τὴν εἰδικὴν ἀπόφασιν τῆς Διαρκoῦς Ἱεράς Συνόδου, ληφθεῖσαν κατὰ τὴν συνεδρίαν αὐτῆς τῆς 10ης τοῦ τρέχοντος μηνὸς Ἀπριλίου, συνῆλθε σήμερον, ἐπὶ παρουσία καὶ τοῦ Ἐξοχωτάτου Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, κατὰ τὸν ὡς ἄνω Νόμον, εἰς ἑκτακτον Σύγκλησιν αὐτῆς ἡ σεπτὴ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μὲ ἓνα καὶ μοναδικὸν θέμα, τὴν ἐκλογὴν δηλονότι Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος καὶ Προκαθημένου αὐτῆς, εἰς διαδοχὴν τοῦ πρὸς Κύριον μεταστάντος Ἀρχιεπισκόπου.

Κατὰ τὴν σύγκλησιν ταύτην, θεωρῶ ἐπίκαιρον, νὰ ἀναφερθῶ εἰς φράσιν χαρακτηριστικοῦ εἰσαγωγικοῦ κειμένου τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ, καὶ ἐν ἔτει 341, συνελθούσης Τοπικῆς Συνόδου, ἡ ὁποία ἐξέδωκεν 25 ἱερoὺς Κανόνας, συμπεριλαμβανομένους εἰς τὸ ἱερὸν Πηδάλιον τῆς Ἐκκλησίας.

Εἰς τὸ κείμενον τοῦτο τονίζεται ὅτι, ἐν τῇ Συνόδῳ ἐκείνῃ «ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν συνῆψε» τοὺς Ἐπισκόπους «μετὰ ὁμονοίας καὶ συμφωνίας καὶ πνεύματος εἰρηνικοῦ... ἐξ ὑποβολῆς (δηλαδὴ μὲ τὴν συμβουλὴν) τοῦ Ἁγίου καὶ εἰρηνικοῦ Πνεύματος».

Πράγματι, ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ἀείποτε ζῇ καὶ κινεῖται καὶ δοᾷ, καὶ θὰ δοᾷ μέχρι τῆς συντελείας τοῦ κόσμου, ἐντὸς τῆς διαρκoῦς καὶ ἀνεξαντλήτου πνευματικῆς χαρᾶς τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, καὶ τῆς χάριτος τοῦ Παναγίου καὶ εἰρηνικοῦ Πνεύματος, τὸ ὁποῖον συγκροτεῖ ὅλον τὸν θεσμὸν τῆς θεοσυστάτου Ἐκκλησίας, καὶ πραγματοποιεῖ τὸ σωτήριον ἔργον αὐτῆς, καὶ χορηγεῖ τὰς δωρεὰς τοῦ Παναγίου Πνεύματος. Διότι, ὅπως λέγει ὁ Μέγας Βασίλειος, εἰς τὸ Περὶ Ἁγίου Πνεύματος ἔργον του, «οὐδὲ γάρ ἐστιν ὅλως δωρεὰ τις ἄνευ τοῦ Ἀγίου Πνεύματος εἰς τὴν κτίσιν ἀφικνουμένη». Ἡ, ὅπως ἐν τῇ θεῇ Λειτουργίᾳ ὁμολογοῦμεν, «πᾶν δῶρημα τέλειον ἄνωθεν ἐστὶ καταβαῖνον ἐκ σοῦ τοῦ Πατρὸς τῶν Φώτων».

Κατὰ ταῦτα, ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι, πρωτίστως καὶ θεμελιωδῶς, διενεργεῖται σήμερον ἡ ἐκλογὴ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος. Ἀπὸ δὲ νομικῆς ἐπόψεως διεξάγεται συμφώνως

πρὸς τὰ προαναφερθέντα ἄρθρα τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος». Τὰ ἄρθρα ταῦτα, ὡς ἐπίσης καὶ ὁ Κανονισμὸς «Περὶ ἐργασιῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας», θὰ ἀναγνωσθοῦν ἀμέσως, κατὰ τὸ Πρόγραμμα τῆς ἐκτάκτου ταύτης Συγκλήσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας.

Ἦδη, ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδριάσεως ἡμῶν, κατὰ τὴν γενομένην προσευχήν, ἐπεκαλέσθημεν τὴν Θεϊαν Χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τοῦ προσκυνητοῦ Τρίτου Προσώπου τῆς Ἁγίας Τριάδος, τοῦ συγκροτοῦντος τὸν θεσμόν τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ ἔχοντες ἅπαντες ἡμεῖς οἱ ἐκλέκτορες Ἱεράρχαι, ἐν τῇ ἀρχιερατικῇ ἡμῶν συνειδήσει, βαθεῖαν ἐπίγνωσιν τοῦ ἐν προκειμένῳ ἱεροῦ ἔργου καὶ καθήκοντος, καλούμεθα, ἐν ὄψει τοῦ γραμματος καὶ τοῦ πνεύματος τῶν θείων καὶ ἱερῶν Κανόνων, ἀλλὰ καὶ μὲ ὁδηγὸν καὶ γνώμονα τὴν ἀπεριόριστον ἀγάπην ἡμῶν πρὸς τὴν Ἁγίαν Μητέρα ἡμῶν Ἐκκλησίαν, καλούμεθα, λέγω, νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ψηφοφορίαν πρὸς ἀνάδειξιν τοῦ 19ου Προκαθημένου τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς Ἐθνικῆς ἡμῶν Παλιγγενεσίας, καὶ συγκεκριμένως ἀπὸ τοῦ ἔτους 1833, ὅτε ἐκηρύχθη, κατὰ μὴ κανονικὸν τρόπον, ὡς γνωστὸν, τὸ Αὐτοκέφαλον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἐξοχώτατε Ὑπουργὲ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Γεράσιμε Ἀρσένη, ἅπαντα τὰ Μέλη τῆς σепτῆς Ἱεραρχίας καὶ ὁ Προεδρεύων αὐτῆς, σὰς εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν αὐτοπρόσωπον παρ' ἡμῖν παρουσίαν σας, εἰς τὴν σημερινὴν κορυφαίαν Συνέλευσιν αὐτῆς πρὸς ἐκλογὴν τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, γεγονὸς τὸ ὁποῖον βεβαίως τὰς ἀγαθὰς καὶ ἐπωφελεῖς, ὅχι μόνον διὰ τὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν Πολιτείαν, σχέσεις συναλληλίας μεταξὺ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Πολιτείας.

Πρὸς τοῦτοίς, Ἐξοχώτατε, ἐπιλαμβάνομαι τῆς εὐκαιρίας, ὡς Τοποτηρητῆς τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ προεδρεύων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὅπως, καὶ ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης, ἐκφράσω, διὰ μίαν ἀκόμη φοράν, τὰς θερμὰς εὐχαριστίας τῆς σепτῆς Ἱεραρχίας καὶ ἐμοῦ τοῦ Προεδρεύοντος αὐτῆς, διὰ τὴν σύσσωμον καὶ διδακτικὴν, διὰ σύμπαντα τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, συμμετοχὴν τῆς Πολιτείας εἰς τὸ πρόσφατον πένθος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ διεξαγωγή τῆς ψηφοφορίας, κατὰ τὸ ἄρθρον 14, παράγραφος 1, γίνεται ἐπιμελεῖα συγκροτουμένης Ἐπιτροπῆς ἐκ τοῦ Προεδρεύοντος τῆς Συνελεύσεως καὶ τῶν δύο ἐκ τῶν παρόντων Ἀρχιερέων τῶν ἀμέσως ἐπομένων αὐτῷ κατὰ τὰ πρεσβεῖα τῆς Ἀρχιερωσύνης. Οἱ ἀμέσως ἐπόμενοι ἐμοῦ Σεβ. Μητροπολίται εἶναι ὁ Κορίνθου κ. Παντελεήμων καὶ ὁ Τριφυλίας καὶ Ὁλυμπίας κ. Στέφανος. Ὁ δὲ Σεβ. Μητροπολίτης Γυθείου καὶ Οἰτύλου κ. Χρυσόστομος, ὡς νεώτερος τῇ τάξει τῶν παρόντων Μητροπολιτῶν, ἐκτελεῖ χρεὴ Γραμματέως κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐκλογῆς, ὡς ὀρίζει τὸ ἄρθρον 13 τοῦ προαναφερθέντος Καταστατικοῦ Νόμου.

Παρακαλεῖται ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γυθείου καὶ Οἰτύλου κ. Χρυσόστομος νὰ ἀναγνώσῃ πρῶτον μὲν τὸν ὀνομαστικὸν Κατάλογον τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν, δεῦτερον δὲ τὰ ἄρθρα 12-16 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», καὶ τρίτον τὸν ὑπ' ἀριθ. 1/1977 Κανονισμὸν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἐργασιῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας», κατὰ τὸ Πρόγραμμα τῆς Συνελεύσεως τῆς Ἱεραρχίας ταύτης.

* * *

Ἡ ψηφοφορία διεξήχθη συμφώνως πρὸς τὶς διατάξεις τῶν ἁρθρῶν ὑπ' ἀρ. 12-16 τοῦ Νόμου 590/1977, τὶς ὁποῖες ὑπέμνησε ὁ Σεβ. Τοποτηρητῆς στὴν ἐναρκτήρια προσφώνησί του. Οἱ Σεβ. ἐκλέκτορες δὲν ἐψηφίσαν κατὰ τὰ πρεσβεῖα, ἀφοῦ ἡ ἀρχὴ ἐγένεν ἀπὸ τὸν νεώτερο πρὸς τὸν ἀρχαιότερο. Ὁ καλούμενος ἐλάμβανε ἀπὸ τὸν Γραμματέα ὁμοίμορφο φάκελλο καὶ ψηφοδέλτιο, ἀπεσύρετο σὲ θέσι, ποῦ ἦταν ἔτσι διασκευασμένη ὥστε ὁ ψηφίζων νὰ μὴ εἶναι ὁρατὸς ἀπὸ τοὺς λοιποὺς παρισταμένους καὶ ἀνέγραφε πάνω στὸ ψηφοδέλτιο τὸ ὄνομα τοῦ προτιμωμένου ἀπὸ αὐτὸν καὶ τὸν τίτλο αὐτοῦ. Στὴ συνέχεια ἐκλείετο τὸ ψηφοδέλτιο μέσα στὸν φάκελλο. τὸν ὁποῖο ὁ Προεδρεύων μονογραφοῦσε, ἐσφράγιζε μὲ τὴ σφραγίδα τῆς Συνόδου καὶ τὸν ἔρριπτε μέσα στὴν ψηφοδόχο, ἐκ τῆς ὁποίας μετεκινεῖτο ἡ ταινία, ἡ ὁποία ἐκάλυπτε τὴ σχισμὴν αὐτῆς. Ὁ ψηφίσας ὑπέγραψε στὸν κατάλογο, στὸν ὁποῖο ἦσαν γραμμένα τὰ ὀνόματα τῶν ἐκλεκτόρων.

Ἐγιναν τρεῖς ψηφοφορίες συμφώνως πρὸς τὰ ὀριζόμενα ἀπὸ τὸ ἄρθρο 15 τοῦ ὡς ἄνω Νόμου, δοθέντος ὅτι κατὰ τὴν πρώτη καὶ δευτέρα

ψηφοφορία οὐδείς ἀπὸ τοὺς ψηφισθέντες συγ-
κροῦσε τὴν ἀπόλυτη πλειοψηφία.

Οἱ 76 ἐκλέκτορες κατὰ τὶς τρεῖς ψηφοφορίες
ἤφισαν ὡς ἑξῆς:

Κατὰ τὴν πρώτη ψηφοφορία ἔλαβαν: ὁ Σεβ.
Μητροπολίτης Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ κ.
Χρυσόστομος 23 ψήφους· ὁ Σεβ. Μητροπολίτης
Θεσσαλονίκης καὶ Λεβαντίδος κ. Ἰερώνυμος 21 ψήφους·
ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀλεξανδρουπόλεως κ.
Γεωργίου 13 ψήφους· ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Βρε-
σλῆνης κ. Δημήτριος 6 ψήφους· ὁ Σεβ. Μητρο-
πολίτης Ἰωαννίνων κ. Θεόκλητος 4 ψήφους· ὁ
Σεβ. Μητροπολίτης Μεγάρων καὶ Σαλαμίνος 4
ψήφους· ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πισιδίας κ. Με-
λέτιος 2 ψήφους· ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ζιχνῶν
καὶ Νευροκοπίου κ. Σπυρίδων 1 ψήφον· ὁ Σεβ.
Μητροπολίτης Κερκύρας, Παξῶν καὶ Διαπον-
τικῶν Νήσων κ. Τιμόθεος 1 ψήφον. Ὑπῆρχε καὶ
μία λευκὴ ψήφος.

Κατὰ τὴ δευτέρα ψηφοφορία ἔλαβαν: ὁ Σεβ.
Μητριάδος 35, ὁ Σεβ. Θεβῶν 25 ψήφους, ὁ
Σεβ. Ἀλεξανδρουπόλεως 13 ψήφους, ὁ Σεβ.
Μεγάρων 2 ψήφους καὶ ὁ Σεβ. Ζιχνῶν 1 ψήφον.

Κατὰ τὴν τρίτη ψηφοφορία ἔλαβαν: ὁ Σεβ.
Μητριάδος 49 ψήφους, ὁ Σεβ. Θεβῶν 20 ψή-
φους, ὁ Σεβ. Ἀλεξανδρουπόλεως 4 ψήφους. Ὑ-
πῆρξαν καὶ τρεῖς λευκὲς ψήφοι. Ὅταν τὸ τελί-
κον ἀποτέλεσμα ἦτο πλέον σαφές, ὁ ἐκλεγόμε-
νος νέος Ἀρχιεπίσκοπος ἐδάκρυσεν ἀπὸ συγκί-
νησι.

Ἔτσι μὲ ὑποδειγματικὲς δημοκρατικὲς διαδι-
κασίαι ὡς Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος ἐξελέγη ὁ Σεβ. Μητρο-
πολίτης Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ κ. Χρυσό-
στομος, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ 19ος διάδοχος τῶν
Ποιμεναρχῶν Ἀθηνῶν ἀπὸ τὴν Ἐθνικὴ Παλιγ-
γενεσία. Ὁ κατάλογος αὐτῶν, ὅπως αὐτὸς κοι-
νοποιήθηκε ἀπὸ τὸν Τοποτηρητὴ Σεβ. Μητροπο-
λίτη Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομο, ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ἐπισκοπικὸς Κατάλογος Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν

1. Νεόφυτος Μεταξᾶς 1833-1861, 28 ἔτη.
2. Μισαήλ Ἀποστολίδης 1862, ἐπὶ τινὰς μῆ-
νας.
3. Θεόφιλος Βλαχοπαπαδόπουλος 1862- 1873,
11 ἔτη.
4. Προκόπιος Α' Γεωργιάδης 1874-1889, 15
ἔτη.
5. Γερμανὸς Καλλιγᾶς 1889-1896, 7 ἔτη.

6. Προκόπιος Β' Οἰκονομίδης 1896-1901, 5 ἔ-
τη.

7. Θεόκλητος Α' Μηνόπουλος 1902-1917,
1920-1922, 17 ἔτη.

8. Μελέτιος Μεταξάκης 1918-1920, 2 ἔτη.

9. Χρυσόστομος Α' Παπαδόπουλος 1923-
1938, 15 ἔτη.

10. Χρύσανθος Φιλιππίδης 1938-1941, 3 ἔτη.

11. Δαμασκηνὸς Παπανδρέου 1938, 1941-1949,
8 ἔτη.

12. Σπυρίδων Βλάχος 1949-1956, 7 ἔτη.

13. Δωρόθεος Κοτταρᾶς 1956-1957, 1 ἔτος.

14. Θεόκλητος Β' Παναγιωτόπουλος 1957-
1962, 5 ἔτη.

15. Ἰάκωβος Βαβανάτσος (13-25 Ἰαν). 1962,
ἐπὶ 13 ἡμέρας.

16. Χρυσόστομος Β' Χατζησταύρου 1962-
1967, 5 ἔτη.

17. Ἰερώνυμος Κοτσώνης 1967-1974, 7 ἔτη.

18. Σεραφεὶμ Τίκας 1974-1998, 24 ἔτη.

19. Χρυσόστομος Παρασκευίδης, 1998 κ.ἑξ.

Τὸ Πρακτικὸν τῆς ἐκλογῆς ὑπεγράφη ἀπὸ
τὸν Προεδρεύοντα, τοὺς δύο συμπαρεδρεύοντες
Σεβ. Μητροπολίτες Κορίνθου κ. Παντελεήμονα
καὶ Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας κ. Στέφανο καὶ ἀ-
πὸ τὸν ἐκτελοῦντα χρέη Γραμματέως Σεβ. Μη-
τροπολίτη Γυθείου καὶ Οἰτύλου κ. Χρυσόστομο.

Μικρὸν Μήνυμα

Κατὰ τὸ Μικρὸν Μήνυμα ἔγινεν ἡ κάτωθι
προσφώνησις ἀπὸ τὸν Σεβ. Τοποτηρητὴ:

Μητροπολίτου Μεσσηνίας Χρυσόστο-
μου, Τοποτηρητοῦ καὶ Προέδρου τῆς
Ἱεραῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας. Προσ-
φώνησις κατὰ τὸ Μικρὸν Μήνυμα

*Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ
Πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσόδουλε,*

*Ἡ σεπτὴ Ἱεραρχία τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλη-
σίας τῆς Ἑλλάδος, κατὰ τὴν σημερινὴν ἑκα-
κτον σύγκλησιν καὶ συνεδρίαν αὐτῆς, ἐπικαλε-
σθεῖσα τὴν χάριν καὶ τὸν φωτισμὸν τοῦ Πανα-
γίου Πνεύματος, τοῦ συγκροτοῦντος τὸν θεοσμὸν
τῆς Ἐκκλησίας, ἐξέλεξεν ὑμᾶς, ψήφοις κανονι-
καῖς, συγκεκριμένως κατὰ τὴν 3ην ψηφοφορίαν,
μὲ ψήφους 49, Ἀρχιεπίσκοπον καὶ Ποιμεναρχὴν
τῆς Παυλείου Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τῶν πε-
ριωνύμων Ἀθηνῶν καὶ Προκαθήμενον τῆς Ἀ-
γιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀπὸ Μητρο-
πολίτην Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ, μὲ τὴν ὄνο-*

μασίαν Χριστόδουλος ὁ Α', ὡς 19ον διάδοχον τῶν Ποιμεναρχῶν Ἀθηνῶν ἀπὸ τῆς Ἐθνικῆς Παλιγγενεσίας ἡμῶν μέχρι σήμερον, μὲ ἄμεσον Προκάτοχον τὸν πρὸς Κύριον μεταστάντα Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν κυρὸν Σεραφεῖμ.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας προβάσσει εἰς τὴν ἐκλογὴν ὑμῶν, ἀπέβλεψεν εἰς τὴν εὐδόκιμον καὶ κατὰ πάντα καρποφόρον διακονίαν ὑμῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος, ἥδη ἀπὸ τῆς εἰς διάκονον χειροτονίας ὑμῶν καὶ καθ' ἑξῆς, μέχρι τῆς σήμερον.

Εἰργάσθητε ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ὡς ἱεροκήρυξ καὶ πνευματικὸς προϊστάμενος τοῦ ἐν Παλαιῷ Φαλήρῳ ἱεροῦ Ναοῦ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, καὶ ἐπὶ σειρὰν ἐπίσης ἐτῶν, ὡς Γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας.

Ἐκλεγέντες δέ, ἀκολούθως, Μητροπολίτης Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ διεποιμάνετε θεοφιλῶς καὶ θεαρέστως τὴν ἱστορικὴν ταύτην Ἐπαρχίαν ἐν τῇ Θεσσαλίᾳ μετὰ ζήλου ἱεροῦ καὶ ἐν πολλῇ συνέσει, ἀπὸ τοῦ ἔτους 1974 μέχρι τοῦ ἔτους τούτου τῆς ἐκλογῆς ὑμῶν, ἥτοι ἐπὶ 24 ἔτη.

Ἐλάβετε μέρος εἰς πλείστας Ἐκκλησιαστικὰς ἀποστολὰς εἰς τὸ ἐξωτερικόν. ἔχετε Διδακτορικὸν δίπλωμα, καὶ εἴσθε γνώστης ξένων γλωσσῶν, καὶ συγγραφεὺς ἐπιστημονικῶν καὶ ἐποικοδομητικῶν ἔργων, καὶ πληθώρας ἄλλων δημοσιευμάτων εἰς περιοδικὰ καὶ ἡμερησίδας, διακρινομένων διὰ τὸ πολυσχιδὲς τῆς μορφώσεως ὑμῶν, καὶ διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην πρὸς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν καὶ τὴν φιλάτην Πατριδα. Διὰ τῆς πειστικῆς δυνάμεως τοῦ προφορικοῦ λόγου ὑμῶν, καὶ διὰ τῆς χάριτος τῆς ὑμετέρας γραφίδος, ὑπερεμαχήσατε σθεναρῶς καὶ ἀνυποχωρήτως τῶν δικαίων τῆς Μητρὸς ἡμῶν Ἐκκλησίας.

Ταῦτα, λοιπόν, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας, ἀνύψωσεν ὑμᾶς εἰς τὸ ὕψος τοῦ ἐπιζήλου καὶ τὰ μάλιστα ἐπιμόχθου Ἀρχιεπισκοπικοῦ ἀξιώματος, ἐν τῇ θερμῇ εὐχῇ καὶ τῇ βεβαίᾳ πεποιθήσει, ὅτι θὰ φανήτε ἄξιος τῆς προσγενομένης εἰς ὑμᾶς τιμῆς καὶ περιωπῆς, καὶ ἄξιος συνεχιστῆς λαμπρῶν σελίδων τῆς Ἀρχιεπισκοπικῆς Ἱστορίας τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας.

Ἀντιφώνησις τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου κατὰ τὸ Μικρὸν Μήνυμα:

Σεβασμιώτατε καὶ τιμιώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα, Μητροπολίτα Μεσσηνίας κύριε Χρυσόστομε, Τοποτηρητὰ τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ Θρό-

νου καὶ Πρόεδρε τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας,

Σεπτῇ τῶν Ἱεραρχῶν χορεία,

Ἐξοχώτατε κύριε Ὑπουργὲ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

Μετὰ βαθείας συγκινήσεως ἐνωτίζομαι τὸ μήνυμα καὶ τὸ ἄγγελμα τῆς ἀναρρήσεώς μου εἰς τὸν Πρῶτον Θρόνον τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὡς Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος.

Διερωτώμαι, Σεβασμιώτατοι, ἂν τὸ ἄγγελμα αὐτὸ εἶναι δι' ἐμὲ εὐχάριστον ἢ ἐπαχθές.

Καὶ καταλήγω ὅτι εἶναι μᾶλλον εὐχάριστον μὲν διὰ τὴν μεγάλην τιμὴν, ἢ ὅποια μοῦ ἔγινε ὑπὸ τῆς Σεπτῆς Ἱεραρχίας διὰ τῆς ἡὑξημένης πλειοψηφίας τῶν 49 ψήφων τῆς, ἀλλὰ καὶ ἐξόχως ἐπαχθὲς ἐν ὧσι τῶν πολλῶν καὶ ποικίλων θεμάτων, τὰ ὅποια ἀναζητοῦν λύσιν μέσα καὶ ἔξω ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν μας.

Ἰδιαίτερος θέλω νὰ εὐχαριστήσω καὶ Ὑμᾶς Σεβασμιώτατε Πρόεδρε, καὶ Ὑμᾶς Σεβασμιώτατα μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ Ὑμᾶς Σεβασμιώτατε γραμματεῦ, καὶ ἅπαντας Ὑμᾶς Σεβασμιώτατοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοὶ διὰ τὴν ἀψογον διαδικασίαν αὐτῆς τῆς ἐκλογῆς, ἢ ὅποια ὀφείλεται βεβαίως εἰς τὴν σαφήνειαν τῶν νόμων, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἄκρατον σύνεσιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Προέδρου μας εἰς τὰς τυπικὰς διαδικασίας. Καὶ ἅπαντας Ὑμᾶς θέλω νὰ εὐχαριστήσω διὰ τὴν μεγάλην τιμὴν μὲ τὴν ὁποίαν με περιεβάλετε.

ἔχω τὴν αἴσθησιν ὅτι ἀνέρχομαι ἐπὶ ἱκρίωματος καὶ δὲν ἀποβλέπω τόσον εἰς τὴν τιμὴν, ὅσον εἰς τὴν συναίσθησιν τῆς μεγάλης εὐθύνης, τὴν ὁποίαν ἐπωμίζομαι ν' ἀναλαμβάνω τὴν πρῶτην εὐθύνην διὰ τὴν ὀρθὴν πηδαλιούχησιν τῆς νοητῆς ὁλκάδος τῆς καθ' Ἑλλάδα αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ.

Ἐπιτρέψατέ μου ὅπως ἰδιαίτερος ν' ἀπευθύνω τὸν λόγον πρὸς τὴν λεγομένην Πρεσβυτέραν Ἱεραρχίαν. Καὶ τοῦτο διότι ἔχω τὴν ἐπίγνωνσιν ὅτι κατὰ τὸν τελευταῖον τοῦτον καιρὸν ὅπως ἰδιαίτερος ἡ Πρεσβυτέρα Ἱεραρχία ἔδωσεν εἰς ὅλους ἡμᾶς διδάγματα ὑψηλοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἠθους.

Καὶ κατὰ πρῶτον καὶ κύριον λόγον ἀναφέρομαι εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Τοποτηρητοῦ νὰ δηλώσῃ ὅτι δὲν ἐνδιαφέρεται διὰ τὴν κατάληψιν αὐτοῦ τοῦ Θρόνου, ἐπικαλούμενος εἴτε τὴν ἡλικίαν του, εἴτε τὴν ἀφοσίωσίν του εἰς τὴν Τοπικὴν Ἐκκλησίαν, τῆς ὁποίας τόσον ἐπιτυχῶς προϊσταται.

Ἀλλὰ ἐπίσης ἀναφέρομαι καὶ εἰς τὴν σημε-

ρινήν πρωϊνήν δήλωσιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Κορίνθου, ὁ ὁποῖος μᾶς εἶπε ὅτι ὅλοι οἱ γέροντες Ἱεράρχαι παρεχώρησαν τρόπον τινὰ τὴν θέσιν αὐτὴν εἰς ἡμᾶς τοὺς νεωτέρους, ἐπαφιέμενοι εἰς τὴν ἀγάπην μας πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν. Καὶ τοῦτο βεβαίως εἶναι ἀληθές, ὅτι εἴμεθα νεώτεροι καὶ ἀγαπῶμεν τὴν Ἐκκλησίαν.

Ὅμως ἐπιτρέψατέ μου νὰ τονίσω, ὅτι δὲν θὰ παύσωμεν νὰ ὑπολογίζωμεν εἰς τὴν πείραν Σας καὶ εἰς τὴν συμπαράστασιν Σας εἰς τὸ μεγάλο ἔργον, τὸ ὁποῖον ἀναλαμβάνομεν.

Καὶ τώρα ἐπιτρέψατέ μου νὰ σᾶς κάμω τρεῖς διαβεβαιώσεις:

Πρῶτον μὲν ὅτι θὰ ἀναλώσω ὅλας μου τὰς δυνάμεις εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ καλῶς νοουμένου συμφέροντος τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μὴ φειδόμενος κόπων καὶ πόνων προκειμένου νὰ δοξασθῇ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ τροφοδοτηθῇ πνευματικῶς ὁ πιστὸς Ἑλληνικὸς λαός.

Δεύτερον θέλω νὰ τονίσω τὴν ἀκράδαντον ἀφοσίωσίν μου πρὸς τὸ Συνοδικὸν σύστημα τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ πρὸς τὴν συλλογικότητα τῆς λήψεως τῶν ἀποφάσεων καὶ τῆς ἐφαρμογῆς των, πράγμα τὸ ὁποῖον σημαίνει ὅτι ἀπὸ τῆς σιγῆς αὐτῆς ἀπευθύνω πρόσκλησιν πρὸς ἅπαντας Ὑμᾶς νὰ συμπαρασταθῇτε εἰς τὸν νέον Ἀρχιεπισκοπον, ὥστε ἀπὸ κοινοῦ ἅπαντες νὰ φέρωμεν εἰς πέρας ἓν ἔργον, τὸ ὁποῖον ἀναλαμβάνομεν καὶ τὸ ὁποῖον εἶμαι βέβαιος ὅτι μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ θὰ ὁδηγήσωμεν εἰς αἰσίον πέρας.

Τρίτον θέλω νὰ διαβεβαιώσω ὅλους Σας ὅτι θὰ πρέπει νὰ κάνουμε τὰ ἀπαραίτητα ἀνοίγματα τῆς Ἐκκλησίας μας πρὸς τὸν κόσμον, βεβαίως μὴ ἀφιστάμενοι τῆς παραδόσεώς μας, ἢ ὁποία ἀποτελεῖ τὸν βασικώτερον πλοῦτον καὶ τὸ κεφαλαιῶδες κληρονόμημα, τὸ ὁποῖον ἔχομεν εἰς τὴν διάθεσίν μας, ἀλλὰ ὥστος προσιδόντες εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας ἓνα νέον πρόσωπον ἐκσυγχρονισμοῦ καὶ ἀνανεώσεως, ἐπιβάλλοντες τὴν ἀξιοκρατίαν μέσα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, εἰς τρόπον ὥστε νὰ τονίζεται ἡ ἀκεραιότης τοῦ φρονήματος ὅλων ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ ἐν συνεχείᾳ, ἢ βουλήσας μας νὰ προσφέρωμεν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν τὸν ἀκαινοτόμητον θησαυρὸν τῆς Ὁρθοδόξου παραδόσεώς μας ἀλλὰ καὶ τὸν φερέγγυον λόγον τῆς Ἐκκλησίας μας πρὸς ἐπίλυσιν καὶ ἀντιμετώπισιν τῶν ἐπιπροσθούντων προβλημάτων καὶ τῶν ἄλλων ζητημάτων, τὰ ὁποία σωρευτικῶς αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἀντιμετωπίζει ὁ μέσος Ἕλλην. Καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι τὸ μήνυμα,

τὸ ὁποῖον προέρχεται ἀπὸ τὴν πλειψηφίαν, τῆς ὁποίας ἡξιώθην, εἶναι μήνυμα ἐνότητος ὅλης τῆς Ἱεραρχίας, μήνυμα ἀγάπης, συνεργασίας καὶ συμπαραστάσεως ὅλων μας καὶ τοῦτο διότι αὐτὸ θὰ ἀποτελέσῃ τὸ πιὸ σπουδαῖον μήνυμα τῆς Ἡγεσίας τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὸν λαὸν μας καὶ πρὸς τὸν ἱερόν μας κλήρον. Δὲν ἐπιθυμῶ αὐτὴν τὴν ὥραν νὰ καταθέσω σχέδια ἀναδιοργανώσεως τῆς Ἐκκλησίας μας, ἀλλὰ εἶμαι βέβαιος ὅτι ὅλοι ἀναγνωρίζετε τὴν ἀνάγκην τῆς ἐσωτερικῆς μὲν ἀναδιοργανώσεώς μας καὶ τῆς πρὸς τὰ ἔξω δυναμικῆς καὶ ζωντανῆς παρουσίας τῆς Ἐκκλησίας μας πάντοτε πρὸς δόξαν Θεοῦ καὶ εὐκλειαν τῆς Ἀγίας Ἐκκλησίας μας.

Ἐξοχώτατε κύριε Ὑπουργέ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ ἐγὼ μὲ τὴν σειρὰν μου Σᾶς εὐχαριστῶ διὰ τὴν ἐγκυρον παρουσίαν σας εἰς τὴν σημερινὴν διαδικασίαν καὶ παρακαλῶ νὰ μεταφέρετε πρὸς τὴν ἐντιμὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν τὴν ζωηρὰν ἐπιθυμίαν τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διὰ τὴν συνέχειαν μιᾶ στενῆς γονίμου καί, ἐπὶ βάσεως ἰσοτιμίας, συνεργασίας Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας διὰ τὸ συμφέρον τοῦ λαοῦ μας καὶ διὰ τὴν προώθησιν τῶν πολλῶν προβλημάτων καὶ πολλῶν ζητημάτων, τὰ ὁποία ἔχομεν νὰ ἀντιμετωπίσωμεν.

Καὶ παρακαλῶ νὰ εἰσθε βέβαιος ὅτι ὄχι μόνον ἐν τῷ προσώπῳ μου ὡς νέου Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας μας, εἰς διαδοχὴν τοῦ αἰμνήστου Πατρὸς μας καὶ Ποιμενάρχου μας, μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Σεραφεῖμ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ προσώπῳ ὅλης τῆς Σεπτῆς Ἱεραρχίας ὅλων ὅσοι καταπιανόμεθα μὲ τὰ ζητήματα αὐτά, θὰ συναντήσετε ἐκείνους τοὺς ἀνθρώπους ποὺ ἀγαποῦμε καὶ τὸν Θεόν, ἀλλὰ ἀγαποῦμε καὶ τὴν πατρίδα μας, ἀγαποῦμε καὶ τὸν λαὸ μας, ὁ ὁποῖος λαὸς μας, ἀνήκει μὲν εἰς τὴν Ἀγίαν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν μας καὶ ταυτοχρόνως εἶναι χρηστοὶ καὶ ἐντιμοὶ πολῖται τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους.

Ἡ Ἐκκλησία μας, κύριε Ὑπουργέ, ἀποτελεῖ κορυφαῖο μέγεθος ὄχι μόνον μέσα στὸ Ἑλληνικὸ Ἔθνος ἀλλὰ καὶ μέσα στὸ Ἑλληνικὸ Κράτος. Καὶ εἴμεθα ὅλοι μας ἔτοιμοι καὶ πρέπει νὰ εἴμεθα νὰ ἀξιοποιήσουμε αὐτὸν τὸν θησαυρὸ ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους.

Σᾶς εὐχαριστῶ, Σεβασμιώτατοι Ἱεράρχαι, εὐχαριστῶ κύριε Ὑπουργέ, εὐχαριστῶ ὅλους καὶ παρακαλῶ συναγωνίζεσθε ἐν ταῖς προσευχαῖς. Ἀμήν.

Μέγα Μήνυμα

Ὅλοι οἱ Σεβ. ἐκλέκτορες Μητροπολίτες καὶ αὐτοὶ οἱ συνδιεκδικητὲς τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ θρόνου, ὡς καὶ ὁ Ὑπουργὸς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Γεράσιμος Ἀρσένης ἐξέφρασαν τὰ συγκαρητήριά τους πρὸς τὸν νέο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος. Τοῦ εὐχέθηκαν καλὴν ἐπιτυχία, ἐξεδήλωσαν προθυμίαν νὰ συνεργασθοῦν μαζί Του γιὰ τὴν ἀντιμετώπισι τῶν ἐκκλησιαστικῶν προβλημάτων καὶ ἔψαλαν τὴ φήμῃ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου.

Στὴ συνέχεια ὁ Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Γερ. Ἀρσένης σχολίασε τὴν ἐκλογὴ ὡς ἑξῆς:

Σήμερα εἶναι μιὰ πραγματικὰ ἱστορικὴ ἡμέρα γιὰ τὴν Ὀρθοδοξία, γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν Ἑλλάδα.

Μὲ ἄψογες διαδικασίες ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας σήμερα ἐξέλεξε τὸν νέο Ἀρχιεπίσκοπο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Παρακολούθησα τὶς ἐργασίες τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καθ' ὅλη τὴ διάρκεια, ἀπὸ τὶς 9 τὸ πρωῒ, καὶ πρέπει νὰ ὑπογραμμίσω τὸν ὑποδειγματικὸ τρόπο κατὰ τὸν ὁποῖο διεξήχθησαν οἱ διαδικασίες γιὰ τὴν ἐκλογὴ τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου... Οἱ διαδικασίες κύλησαν πάρα πολὺ ὁμαλά, δὲν ὑπῆρξαν ἐνστάσεις, ὑπῆρξαν ὅμως τρεῖς γύροι γιὰ τὴν τελικὴ ἐκλογὴ καὶ ἐπειδὴ οἱ διαδικασίες τηρήθηκαν ἐπιμελῶς πῆραν κάποιο χρόνο. Ἀλλὰ πρέπει νὰ ὑπογραμμίσω τὸ ἄψογο τῶν διαδικασιῶν.

Ἐπίσης ὁ κ. Ὑπουργὸς προσέθεσε τὰ ἑξῆς:

Συνεχάρην τὸ νέο Ἀρχιεπίσκοπο — ὑπογραμμίζω καὶ τὴ δική του διαβεβαίωση ὅτι θὰ συνεργαστεῖ μὲ τὴν Πολιτεία γιὰ τὴν προώθηση τοῦ κοινοῦ ἔργου — τοῦ ἔδωσα δὲ ἐκ μέρους τῆς κυβέρνησης τὴ δική μας διαβεβαίωση ὅτι θὰ συνεχίσουμε νὰ συνεργαζόμαστε μὲ τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ὅπως συνεργαστήκαμε καὶ σὺν παρελθόν μὲ τὸν ἀείμνηστο Σεραφεῖμ γιὰ τὸ καλὸ τοῦ τόπου, τὴν προώθηση τῶν ιδεῶν τῆς ἀγάπης, τῆς εἰρήνης καὶ τῆς κοινωνικῆς προόδου.

Τὰ πλήθη τῶν κληρικῶν, μοναχῶν καὶ λαϊκῶν, — τὰ ὁποῖα ἀπὸ τὶς πρώτες πρωῒνὲς ἕως τὶς ἀπογευματινὲς ὥρες εἶχαν κατακλύσει τοὺς χώρους πρὸ τοῦ Ἱ. Καθεδρικοῦ Ναοῦ Ἀθηνῶν καὶ μὲ ὑπομονὴ ἀνέμεναν τὸ ἀποτέλεσμα τῆς

πολύωρης ψηφοφορίας —, μὲ αὐθόρμητη ἔκρηξι χαρᾶς καὶ ἐνθουσιασμοῦ ἄκουσαν τὴν εἶδῃσι περὶ τοῦ ἐκλεγέντος, ἀφοῦ ἀναψαν τὰ φῶτα τῶν πολυελαίων καὶ ἀνοίχθηκε ἡ θύρα τοῦ Ἱ. Ναοῦ. Τὰ πλήθη εἰσώρμησαν εἰς αὐτόν, ἐνῶ ἡ ἀτμόσφαιρα ἦταν πανηγυρικὴ μὲ τὶς χαρμόσυνες κωδωνοκρουσίες.

Στὴ συνέχεια τελέσθηκε ἡ καθιερωμένη σύνομος Ἱερὰ Ἀκολουθία τοῦ Μεγάλου Μηνύματος ἢ ὅποια ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ἱερὰ Ἀκολουθία τοῦ Μεγάλου Μηνύματος ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν

Ὁ ἐκλεγείς Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν, περιβληθεὶς ἐπιτραχήλιον, ὠμοφόριον, ἐγκόλπιον καὶ ἐπανωκαλύμμαυχον, καὶ λαβὼν θυμιατὸν ἀνὰ χεῖρας ἐκφωνεῖ:

Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν πάντοτε νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Μετὰ ταῦτα ὁ Σεβ. Προεδρεύων μετὰ τῶν Σεβ. Συνοδικῶν, ἱστάμενοι ἐν τῷ Σολέα καὶ φέροντες ἐγκόλπιον καὶ ἐπανωκαλύμμαυχον, ψάλλουσι τὰ ἑξῆς:

α) Χριστὸς Ἀνέστη...

β) Εὐλογητὸς εἶ, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν...

γ) Ὅτε καταβάς τὰς γλώσσας συνέχεε, διεμέριζεν...

δ) Πάντα χορηγεῖ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον...

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ ἐκλεγείς Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος θυμᾷ τὴν Ἁγίαν Τράπεζαν, τὰς Δεσποτικὰς Εἰκόνας, τὸν Προεδρεύοντα, τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἱεράρχας, καὶ τὸν περιεστώτα λαὸν ἀπὸ τῆς Ὁραίας Πύλης. Ἀκολουθῶς στραφεὶς πρὸς τὴν Ἁγίαν Τράπεζαν καὶ ἀποδοὺς τὸ θυμιατόν, ἐκφωνεῖ τὰ ἑξῆς:

1) Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεὸς κατὰ τὸ μέγα ἔλεός Σου...

2) Ἐπὶ δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθόδοξων χριστιανῶν.

3) Ἐπὶ δεόμεθα ὑπὲρ τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς ἡμῶν Συνόδου καὶ πάσης τῆς ἐν Χριστῷ ἡμῶν ἀδελφότητος.

4) Ἐπὶ δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Ἐθνους, πάσης Ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας ἐν αὐτῷ καὶ τοῦ κατὰ ξηράν, ἀέρα καὶ θάλασσαν φιλοχρίστου ἡμῶν Στρατοῦ.

5) Ἐπὶ δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, ζωῆς, εἰρήνης, ὑγιείας, ἐπισκέψεως καὶ διαφυλάξεως τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ τῆς κληρωθείσης μοι θεοσώστου Ἱεραρχίας.

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος κατὰ τὴν ὥραν τοῦ Μεγάλου Μηνύματος.

Οἱ Σεβ. Ἱεράρχαι, μεθ' ἐκάστην τῶν ὡς ἄνω αἰτήσεων, ψάλλουν τό: Κύριε ἐλέησον (τρὶς).

Μεθ' ὃ αὖθις ὁ Ἐκλεγεὶς ἐκφωνεῖ:

6) Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις...

Εἶτα ἐξερχόμενος ὁ ἐκλεγεὶς Ἀρχιεπίσκοπος εἰς τὴν Ὡραίαν Πύλιν ποιεῖ τὴν Ἀπόλυσιν λέγων:

Δόξα Σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα Σοι. Ὁ ἐν εἶδει πυρίνων γλωσσῶν οὐρανόθεν καταπέμψας τὸ Πανάγιον Πνεῦμα ἐπὶ τοὺς ἁγίους αὐτοῦ Μαθητὰς καὶ Ἀποστόλους, Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν. Ταῖς πρεσβείαις τῆς Παναχράντου καὶ Παναμώμου ἁγίας αὐτοῦ Μητρός, δυνάμει τοῦ Τιμίου καὶ Ζωοποιοῦ Σταυροῦ, προστασίας τῶν Τιμίων ἐπουρανίων Δυνάμεων Ἀσωμάτων, τοῦ τιμίου ἐνδόξου Προφήτου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου, τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφήμων Ἀποστόλων, τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ καλλινίκων Μαρτύρων, τῶν ὁσίων καὶ Θεοφόρων Πατέρων ἡμῶν, τῶν ἁγίων καὶ δικαίων

Θεοπατόρων Ἰωακεῖμ καὶ Ἀννης, καὶ πάντων τῶν Ἀγίων, ἐλεῆσαι καὶ σῶσαι ἡμᾶς ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος καὶ ἐλεήμων Θεός.

Δι' εὐχῶν τῶν ἁγίων Πατέρων ἡμῶν...

Μεθ' ὃ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἱ. Συνόδου ἀναγινώσκει ἀπὸ τοῦ Κώδικος τὸ Ὑπόμνημα τῆς ἐκλογῆς, καὶ μετὰ τοῦτο ὁ ἐκλεγεὶς Ἀρχιεπίσκοπος ἀναγινώσκει, ὡσαύτως ἀπὸ τοῦ Κώδικος, τὴν Διαβεβαίωσιν, ἅτινα καὶ υπογράφονται ἀμέσως, τὸ μὲν Ὑπόμνημα ὑπὸ τε τοῦ Προεδρεύοντος καὶ τῶν Σεβασμιωτάτων Ἀρχιερέων, ἡ δὲ Διαβεβαίωσις παρὰ τοῦ ἐκλεγέντος Ἀρχιεπισκόπου, καὶ οὕτω λήγει ἡ τελετή.

Ὑπόμνημα

τοῦ εἰς τὴν Ἀγιωτάτην Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν κατασταθέντος Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου ἀπὸ Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ κυρίου κυρίου Χριστοδούλου.

Χηρευσάσης τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν ἃ τε τοῦ ἐν αὐτῇ θεοφιλῶς ἀρχιερατεύ-

σαντος κυροῦ Σεραφεῖμ ἐκδημήσαντος πρὸς Κύριον, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, διασκεψαμένη ἐν τῷ ἐνταῦθα Καθεδρικῷ Ναῷ «Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου» κατὰ τε τοὺς θεῖους καὶ ἱεροὺς Κανόνας καὶ τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς Νόμους, ἐγνώψηφους κανονικαῖς, καταστήσαι εἰς τὴν χηρεύουσαν Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην ἀπὸ Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ κύριον κύριον Χριστόδουλον, πείραν ποιμαντορικὴν κεκτημένον καὶ ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς δεδοκιμασμένον ὄντα.

Ὅθεν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, ἐποιήσατο τὴν δε τὴν Κανονικὴν Πράξιν ἐν τῷ ἐνταῦθα Καθεδρικῷ Ναῷ «Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου», καταστρωθεῖσαν ἐν τῷ Ἱερῷ τούτῳ Κώδικι καὶ ὑπογραφεῖσαν ὑπὸ τε τοῦ Σεβασμιωτάτου Προεδρεύοντος καὶ τῶν Σεβασμιωτάτων Συνέδρων.

Ἀθήνησι, μηνὸς Ἀπριλίου, ἡμέρας κη',
ἔτους α' λη'.

Ἔπονται αἱ ὑπογραφαὶ τοῦ Προεδρεύοντος καὶ τῶν Σεβ. Συνοδικῶν.

Διαβεβαίωσις

τοῦ εἰς τὴν Ἀγιωτάτην Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν κατασταθέντος Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου ἀπὸ Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ κυρίου Χριστοδοῦλου.

«Ἐπειδὴ ψήφοις κανονικαῖς τῶν θεόθεν ὀδηγηθέντων Ἀγίων Ἀρχιερέων τῶν συγκροτούντων τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐψηφίσθη ὁ ἐλάχιστος ἐγὼ καὶ κατεστάθην εἰς τὴν χηρεύουσαν Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν, ἐν εὐχαριστίᾳ πολλῇ πρὸς τὸν Ἀρχιποίμενα Χριστὸν πειθόμενος τῷ θεῷ βουλήματι ἀποδέχομαι τὴν ποιμαντορίαν τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, καὶ διαβεβαιοῦμαι ἐκπληροῦν ἀκραιφνῶς τὰ ἀρχιερατικά μου καθήκοντα, τηρεῖν ἐπακριβῶς καὶ πιστῶς τοὺς θεῖους καὶ Ἱεροὺς Κανόνας, τὴν Ἱερὰν Παράδοσιν καὶ τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους, ὑπεῖκειν ταῖς ἀποφάσει τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, ὑπερμαχεῖν τῶν δικαίων τῆς Ἐκκλησίας, διαπουμαίνειν τὸ πιστευθέν μοι πνευματικὸν ποίμνιον θεοφιλῶς καὶ διαμεῖναι ἀκατάγνωστος ἐν πᾶσιν.

Ἀθήνησι, μηνὸς Ἀπριλίου, ἡμέρας κη',
ἔτους α' λη'.

† Ὁ Ἀθηνῶν Χριστόδουλος, Πρόεδρος

Ὑπὸ ἀδιάκοπα χειροκροτήματα καὶ ὑπὸ τὴν συνεχῇ μυριόστομη ἀναφώνησιν τῆς λέξεως «Ἀξιος» ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος, συνοδευόμενος ἀπὸ πολλοὺς Ἀρχιερεῖς καὶ πλῆθος κληρικῶν καὶ λαϊκῶν πιστῶν κατευθύνθηκε περὶ διὰ τῆς ὁδοῦ Ἀγίας Φιλοθέης πρὸς τὴν Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴν, ὅπου εἶχε δημιουργηθῇ τὸ ἀδιαχώρητο ἀπὸ τῆς συγκέντρωσις Ἀρχιερέων καὶ πλῆθους κληρικῶν, λαϊκῶν καὶ μοναχῶν. Ἐπειδὴ ἰσχυρὰ ἀστυνομικὴ δύναμις ἀπηγόρευσε σὲ λίγο τὴν εἴσοδον στὸ Ἀρχιεπισκοπικὸ Μέγαρον τῶν συνεχῶς συρρεόντων πιστῶν, ὁ Μακαριώτατος περὶ ὥραν 17.30' ἐξῆλθεν ἐπανειλημμένως στὸν ἐξώστη τοῦ κτηρίου τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς, γιὰ νὰ χαιρετίσῃ καὶ εὐλογήσῃ τὰ πλῆθη, ποὺ χειροκροτοῦσαν καὶ βροντοφωνοῦσαν τὸ «Ἀξιος».

Ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος ἀφοῦ εἶχε δεχθῇ τὰ συγχαρητήρια τόσοις τηλεφωνικῶς τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας κ. Κωνσταντίνου Στεφανοπούλου, τοῦ Πρωθυπουργοῦ κ. Κώστα Σημίτη καὶ ἄλλων ἐπισήμων, ὅσων καὶ προφορικῶς ἐκείνων, ποὺ κατῴρθωσαν νὰ εἰσχωρήσουν στὸ Ἀρχιεπισκοπικὸ Μέγαρον, περὶ τὴν ἡ ἀπογευματινὴ ὥρα, συνοδευόμενος ἀπὸ Ἀρχιερεῖς καὶ ἄλλους κληρικούς, μετέβη στὸ Α' Κοιμητήριον τῶν Ἀθηνῶν, ὅπου πρὸ τοῦ τάφου τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Σεραφεῖμ τέλεσε Τρισάγιον πρὸς ἀνάπαυσιν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ καὶ πολὺ συγκινημένος εἶπε:

Στρέφω τὴ μνήμη μου πρὸς τὸν μακαριστὸ Προκάτοχό μου κυρὸ Σεραφεῖμ, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε γιὰ ὅλους μας πνευματικὸς πατέρας καὶ καθοδηγητὴς καὶ ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ ὁποῖου οἱ περικοσσότεροι Μητροπολίτες δεχθήκαμε τὴ χάρις τῆς Ἀρχιερωσύνης.

Ἐμεῖς, ποὺ διδαχθήκαμε ἀπὸ ἐκείνον, ἔχουμε τὴν πρόθεση καὶ τὴ δυνατότητα νὰ συνεχίσουμε τὸ ἔργο, ποὺ παρέλαβε ἀπὸ τοὺς προκατόχους του καὶ παρέδωσε σὲ ἐμᾶς.

Προηγουμένως, ὅταν ὁ Μακαριώτατος ἐξερχόταν ἀπὸ τὴν Ἱ. Ἀρχιεπισκοπὴν, γιὰ νὰ μεταβῇ στὸ Α' Νεκροταφεῖο, ἔκαμε τὴν ἐξῆς δήλωσι:

Στρέφω τὸ βλέμμα μου στὸ Φανάρι καὶ στὸν ἔντιμο καὶ ἀξιοσέβαστο Οἰκουμενικὸ Πατριάρχῃ κ. Βαρθολομαῖο. Ἀποστέλλω ἐγκάρδιο ἀδελφικὸ χαιρετισμὸ καὶ ἀσπασμό. Ἡ θυγάτηρ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἀσπάζεται τὴ Μητέρα Ἐκ

Ο Μακ. Αρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος από τὸν ἐξώστη τῆς Ἱ. Αρχιεπισκοπῆς χαιρετᾷ τὰ πλήθη τῶν πιστῶν, πού εἶχαν κατακλύσει τὴν ὁδὸ Ἀγίας Φιλοθέης μετὰ τὴν ἐκλογὴ Του.

κλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἐκφράζω τὸ σεβασμὸ μου στὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο.

Τὴν ἐσπέραν ὁ Μακαριώτατος κ. Χριστόδουλος στὸ ξενοδοχεῖο «Ἡλέκτρα» παρέθεσε δεῖπνον στὰ Μέλη τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἐκεῖ δέχθηκε ἄλλη μιὰ φορὰ τὰ συγχαρητήριά τους, ἐξέφρασε τὴν ἀδελφικὴ ἀγάπη Του ἀκόμη καὶ πρὸς ἐκείνους, πού δὲν τὸν ψήφισαν, καὶ ζήτησε τὴ συμπαράστασι καὶ συνεργασία ὅλων μέσα στὰ πλαίσια τοῦ Συνοδικοῦ συστήματος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Μία ἐκ τῶν πρώτων ἐνεργειῶν τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου ἦταν τὸ νὰ τοποθετήσῃ ὡς Ἐκπρόσωπο Τύπου τῆς Ἱ. Αρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν τὸν Πανοσιολογιώτατο Ἀρχιμανδρίτη π. Ἰγνάτιο Γεωργακόπουλο, ὁ ὁποῖος διακρίνεται τόσο ὡς Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Πειραιῶς καὶ ὡς ἐμπυχωτῆς τοῦ θαυμασίου Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τῆς Πειραιϊκῆς Ἐκκλησίας καὶ

τοῦ ἐξαιρέτου περιοδικοῦ αὐτῆς «Πειραιϊκὴ Ἐκκλησία», ὅσον καὶ ὡς ἐμπυχωτῆς τοῦ ἀπὸ αὐτὸν κατευθυνομένου — ἐξαιρετικῆς ποιότητος καὶ ἀκροαματικότητος — τηλεοπτικοῦ διαλεκτικοῦ προγράμματος τῆς ET-1 ὑπὸ τὸν τίτλο «Ἀρχονταρίκι». Ἐπίσης ἐξ ἀρχῆς κατέστη γνωστὴ ἡ πρόθεσις τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κ. Χριστοδοῦλου νὰ ἀναθέσῃ καθήκοντα Γενικοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου καὶ Πρωτοσυγκελλεύοντος στὸν ἕως τώρα Γενικὸ Ἀρχιερατικὸ Ἐπίτροπο τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ Αἰδεσιμολογιώτατο Πρωτοπρεσβύτερο π. Θωμᾶ Συνοδινό, ὁ ὁποῖος εἶναι γνωστός γιὰ τὴν ἐξαίρετη ποιμαντικὴ δρασί του στὸν προσφυγικὸ συνοικισμό Ν. Ἰωνία (Βόλου).

Παραλλήλως, τίς ἐσπερινὲς ὥρες τῆς ἰδίας ἡμέρας καὶ τὴν ἐπομένη, 29ῃ Ἀπριλίου, ἔγιναν οἱ ἐξῆς διοικητικὲς ἐνέργειες:

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἔστειλε πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Γεράσιμον Ἀρσένην τὸ κάτωθι ἔγγραφο:

Στιγμιότυπο από την τέλεση από τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπο κ. Χριστόδουλο Τρισαγίου στὸν τάφο τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου κυροῦ Σεραφεῖμ, τὴν 28.5.98.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
 Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
 ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀριθ. Πρωτ. 1800
 Διεκ. 525

Ἀθήνησι, 28.4.1998

«Ἐξοχώτατε κύριε Ὑπουργέ,

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, συνελθοῦσα ἐκτάκτως σήμερον τὴν 28ην Ἀπριλίου ἐ.ἔ., ἡμέραν τῆς εβδομάδος Τρίτην καὶ ὥραν 9ην πρωϊνὴν, ἐν τῷ Ἱερῷ Καθεδρικῷ Ναῷ Ἀθηνῶν, πρὸς ἐκλογὴν Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, διασκεψαμένη κατὰ τοὺς Θείους καὶ Ἱεροὺς Κανόνας, ἔχουσα δ' ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 12 ἕως 16 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ἐξελέξατο τῇ ἐπικλήσει τοῦ Παναγίου καὶ Τελεταρχικοῦ Πνεύματος, ψήφων κανονικῶν γενομένων μετὰ τρίτην ψηφοφορίαν, δι' ἀπολύ-

του πλειοψηφίας Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ κ. Χριστόδουλον λαβόντα ψήφους τεσσαράκοντα ἑννέα (49) ἐπὶ συνόλου παρόντων ἑβδομήκοντα ἑξ (76) καὶ ἀπόντος ἑνὸς (1) Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν.

Ἀνακοινούμενοι ὑμῖν τὴν ἐκλογὴν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου ἀπὸ Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ κ. Χριστοδούλου ὡς Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, τελεσθέντος αὐθημερὸν κατὰ τὰ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Τάξεως προβλεπόμενα, τοῦ Μικροῦ καὶ τοῦ Μεγάλου Μηνύματος ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ναῷ Ἀθηνῶν, παρακαλούμεν ὅπως ἐνεργήσητε τὰ δέοντα διὰ τὴν ἐκδοσιν Προεδρικοῦ Διατάγματος περὶ ἀναγνώρισεως καὶ καταστάσεως αὐτοῦ κατὰ τὰ εἰδικῶς ὀριζόμενα ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 15, παρὰγραφος 6 τοῦ Νόμου 590/1977.

Ἐπὶ πᾶσι δὲ τοῦτοις, ἐπικαλούμενοι ἐφ' ὕμᾶς δαφιλῇ τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ, εὐχόμεθα

ὅπως ὁ Δοτὴρ παντὸς ἀγαθοῦ κρατύνῃ καὶ ἐνισχύῃ τὴν ὑμετέραν Ἐξοχότητα ἐν πᾶσι καὶ διατελοῦμεν μετ' εὐχῶν καὶ τιμῆς.

† Ὁ Μεσσηνίας Χρυσόστομος, Τοποτηρητῆς

Ἐπίσης ὁ Τοποτηρητῆς Σεβ. Μητροπολίτης Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος ἀπέστειλε πρὸς τὸν Σεπτὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην κ. Βαρθολομαῖον τὸ ἐξῆς τηλεγράφημα:

Πρὸς
τὴν Αὐτοῦ Θειοτάτην Παναγιότητα
τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην
κ.κ. Βαρθολομαῖον.
Εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Εὐχαρίστως ἀνακοινούμεθα τῇ ὑμετέρᾳ Σεπτῇ Κορυφῇ ὅτι ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, συνελθοῦσα ἐν τῷ Ἱερῷ Καθεδρικῷ Ναῷ Ἀθηνῶν σήμερον τὴν 28ην Ἀπριλίου καὶ τὴν Χάριν τοῦ Παναγίου καὶ Τελεταρχικοῦ Πνεύματος ἐπικαλεσαμένη, ψήφοις κανονικαῖς ἐξελέξατο Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ κ. Χριστόδουλον τελεσθέντος αὐθιμερὸν τοῦ Μικροῦ καὶ τοῦ Μεγάλου Μηνύματος. Ἐγκαίρως θέλομεν ἐνημερώσῃ τὴν Ὑμετέραν Σεπτὴν Κορυφὴν περὶ τῆς ἡμέρας ἐνθρονίσεως αὐτοῦ.

Μετ' ἀγάπης ἐν Κυρίῳ καὶ τιμῆς

† Ὁ Μεσσηνίας Χρυσόστομος, Τοποτηρητῆς

Σημ. Παρόμοια Τηλεγραφήματα ἐστάλησαν στοὺς Προκαθημένους τῶν Πρεσβυγενῶν Πατριαρχείων καὶ τῶν λοιπῶν Πατριαρχικῶν καὶ Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν.

Τὴν ἰδίᾳ ἡμέρᾳ ὁ Τοποτηρητῆς Σεβ. Μητροπολίτης κ. Χρυσόστομος καὶ ὁ Ἀρχιεπισκοπάρχης τῆς Ἱ. Συνόδου Θεοφ. Ἐπίσκοπος Διαυλείας κ. Δαμασκηνὸς μὲ ἐγγραφο (ὑπ' ἀρ. 1802 τῆς 28ης Ἀπριλίου 1998) ἀνεκοίνωσαν κατὰ παρόμοιον τρόπον στὸν Πρωτοσύγκελλο τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν Θεοφ. Ἐπίσκοπο Μαραθῶνος κ. Μελίτωνα τὰ τῆς ἐκλογῆς τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου. Ἀμέσως ὁ Θεοφιλέστατος ἔστειλε τὴν κάτωθι ἐγκύκλιο (ὑπ' ἀρ. 925 τῆς 28ης Ἀπριλίου 1998):

«Πρὸς ἅπαντα τὸν ἱερὸν κλῆρον
τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.
Εὐλαβεστάτοι κληρικοὶ τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν,

Εὐχαρίστως ἀνακοινούμεθα ὑμῖν ὅτι ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος συνελθοῦσα σήμερον, τὴν 28ην Ἀπριλίου, ἐν τῷ Ἱερῷ Καθεδρικῷ Ναῷ Ἀθηνῶν, τὴν Χάριν τοῦ Παναγίου καὶ τελεταρχικοῦ πνεύματος ἐπικαλεσαμένη, ψήφοις κανονικαῖς ἐξελέξατο Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ κ. Χριστόδουλον τελεσθέντος αὐθιμερὸν τοῦ Μικροῦ καὶ τοῦ Μεγάλου Μηνύματος.

Ἐν συνεχείᾳ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 860 καὶ ἀπὸ 10ης Ἀπριλίου ἐ.ἔ. ἡμετέρου ἐγγράφου, διὰ τοῦ ὁποίου ἐγνωρίσαμεν ὑμῖν ὅτι θὰ μνημονεύετε τοῦ ὀνόματος τοῦ Τοποτηρητοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μεσσηνίας κ. Χρυσοστόμου, μέχρι νεωτέρας ἐντολῆς, ἐντελλόμεθα ὑμῖν ὅπως ἀπὸ τῆς σήμερον μνημονεύετε τοῦ ὀνόματος τοῦ ἐκλεγέντος Ἀρχιεπισκόπου ἐν πάσαις ταῖς Ἱεραῖς Ἀκολουθίαις, κατὰ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν τάξιν.

Ἐπὶ τούτοις, διαβιβάζομεν ὑμῖν τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τοῦ Τοποτηρητοῦ, Σεβ. Μητροπολίτου Μεσσηνίας κ. Χρυσοστόμου, ὁ ὁποῖος θὰ ἀσκή τὰ καθήκοντα αὐτοῦ μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἐνθρονίσεως τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου, διὰ τὴν ὁποίαν ἐνθρόνισιν θὰ ἐνημερωθῇτε ἐγκαίρως.

Ἐντολὴ τοῦ Σεβασμιωτάτου Τοποτηρητοῦ

Ὁ Πρωτοσύγκελλος

† Ὁ Μαραθῶνος ΜΕΛΙΤΩΝ

Κοινοποιήσις: Ἱερὰς Μονὰς καὶ Ἡσυχαστήρια Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Ἡ ἐκλογὴ τοῦ νέου Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀναγγέλθηκε τὴν 29η Ἀπριλίου πρὸς τὸν εὐλαβῆ Ἱερὸν Κλῆρον καὶ τὸ Χριστεπώνυμον πλήρωμα τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν μὲ τὴν ὑπ' ἀρ. 2645 Ἐγκύκλιο τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Τὴν ἰδίᾳ ἡμέρᾳ δημοσιεύθηκε τὸ Προεδρικὸν Διάταγμα ὑπ' ἀρ. 99 περὶ ἀναγνωρίσεως καὶ καταστάσεως τοῦ νέου Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Τόσον ἡ Ἐγκύκλιος, ὅσον καὶ τὸ Προεδρικὸν Διάταγμα δημοσιεύονται σὲ ἄλλες σελίδες τοῦ παρόντος τεύχους τῆς «Ἐκκλησίας».

Ε. Δ. Θ.

ΠΑΝΗΓΥΡΙΣΜΟΙ ΣΤΗΝ ΞΑΝΘΗ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΜΑΓΝΗΣΙΑ

1. Οί κάτοικοι τῆς Ξάνθης, γενετείρας τοῦ Μακαριωτάτου κ. Χριστοδούλου, δέχθηκαν μὲ χαρμόσυνες κωδωνοκρουσίες τῶν Ἱ. Ναῶν τὸ ἄγγελμα τῆς ἐκλογῆς τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου. Ὁ Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ξάνθης καὶ Περιθεωρίου Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης π. Παντελεήμων Μουτάφης δήλωσε στὴν ἐφημερίδα «Ἀγγελιαφόρος»: «Ἡ ἐκλογή ἀποτελεῖ τιμὴ γιὰ τὴν Ξάνθη. Εἶναι ὅ,τι καλύτερο μπορούσε νὰ περιμένῃ ὁ ἐκκλησιαστικὸς κόσμος. Ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος θὰ χαρίσει εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἡμέρες δόξης».

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ξάνθης κ. Παντελεήμων περιχαρῆς ἐδήλωσεν, ὅτι θὰ καλέσῃ τὸν Μακαριώτατο νὰ εὐλογήσῃ τοὺς κατοίκους τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ξάνθης καὶ Περιθεωρίου.

2. Γενικὴ ἦταν ἐπίσης ἡ ἔκρηξις χαρᾶς τῶν κατοίκων ὁλοκλήρου τοῦ Νομοῦ Μαγνησίας γιὰ τὴν ἀνάδειξι τοῦ Ποιμενάρχου τῶν εἰς Προκαθήμενον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Χιλιάδες λαοὺ ἔσπευσαν στὸν χώρο πρὸ τῆς κατοικίας Αὐτοῦ γιὰ νὰ ἐκδηλώσουν τὸν ἐνθουσιασμό τους. Τὸ χαρμόσυνο ἄγγελμα μεταδόθηκε ὄχι μόνον ἀπὸ τὰ ραδιοτηλεοπτικὰ προγράμματα, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰ φορητὰ τηλέφωνα πολλῶν κατοίκων τοῦ Νομοῦ Μαγνησίας, πού εἶχαν μεταβῇ στὴν Πρωτεύουσα καὶ ἐπὶ πολλὰς ὥρες βρισκόνταν πρὸ τοῦ Ἱ. Καθεδρικοῦ Ναοῦ Ἀθηνῶν, ἀναμένοντας μὲ συναισθηματικὴ φόρτισι καὶ ἐλπίδες τὸ ἀποτέλεσμα τῆς πολὺωρης ψηφοφορίας, τὸ ὁποῖο δέχθηκαν μὲ δάκρυα συγκινήσεως, ὑπερηφάνειας καὶ χαρᾶς. Μαζὶ τους ἦσαν καὶ δύο βουλευτὲς τοῦ Νομοῦ Μαγνησίας, οἱ κ.κ. Λεωνίδας Τζαννῆς (τοῦ ΠΑ.ΣΟ.Κ.) καὶ Ἀθανάσιος Νάκος (τῆς Ν.Δ.), οἱ ὁποῖοι ἔσπευσαν ἀπὸ τοὺς πρῶτους νὰ συγχαροῦν τὸν νέο Ἀρχιεπίσκοπο.

Εὐθὺς μετὰ τὴν ἐκλογή τοῦ νέου Πρωθυεράρχου ἐκπρόσωποι τῶν Ἀρχῶν, πολλοὶ Σύλλογοι, Ἐνώσεις καὶ προσωπικότητες τοῦ Νομοῦ Μαγνησίας καὶ γειτονικῶν περιοχῶν ἐξέ-

φρασαν τὴν βαθεῖα ἱκανοποίησι καὶ χαρὰ γιὰ τὴν ἀνάδειξι τοῦ Ποιμενάρχου τῶν σὲ Προκαθήμενο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Δειγματοληπτικῶς παραθέτομε τὰ ἐξῆς παραδείγματα:

Ὁ Νομάρχης Μαγνησίας κ. Παναγιώτης Σκοτεινιώτης προέβη στὴν ἐξῆς δήλωσι:

«Μὲ ἔντονα αἰσθήματα χαρᾶς καὶ συγκίνησης ὁ λαὸς καὶ οἱ φορεῖς τῆς Μαγνησίας ὑποδεχθήκαμε τὴν ἐκλογή τοῦ Μητροπολίτη Δημητριάδος κ.κ. Χριστοδούλου, ὡς Προκαθήμενου τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας. Πιστεύουμε ὅτι ἡ ἐμπιστοσύνη, ἡ ὁποία ἐκφράστηκε στὸ πρόσωπο τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου, ἀποτελεῖ τιμητικὴ καὶ δίκαιη ἀναγνώριση καὶ ἐπιβράβευση τοῦ πολὺπλευρου πνευματικοῦ καὶ κοινωνικοῦ ἔργου πού ἐπιτέλεσε ἐπὶ 24 ὁλόκληρα χρόνια στὴ Μητρόπολὶ μας.

Ἡ ἐκλογή τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου ἔρχεται σὲ μιὰ περίοδο πού ἡ Ἐκκλησία ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ βαθιὲς τομὲς. Τὸ μεγάλο "στοίχημα" γιὰ τὸ νέο Ἀρχιεπίσκοπο εἶναι νὰ μπορέσει νὰ φέρῃ τὴν Ἐκκλησία σὲ ἀντιστοιχία μὲ τὶς σύγχρονες πραγματικὲς ἀνάγκες τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας καὶ ἰδιαίτερα τῶν νέων ἀνθρώπων.

Ἐχουμε τὴν πεποίθησι ὅτι θὰ τὰ καταφέρει καὶ θὰ συμβάλλει καθοριστικὰ στὸ νὰ ἀρχίσει μιὰ νέα περίοδος γιὰ τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος.

Αἰσθανόμαστε τὴν ἀνάγκη νὰ ἐκφράσουμε τὰ θερμὰ συγχαρητήρια στὸ Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστοδούλο καὶ τὶς ἐγκάρδιες εὐχὲς μας γιὰ ἐπιτυχία στὴ νέα ἀποστολὴ ὑψηλῆς εὐθύνης πού ἀναλαμβάνει».

Ἐπίσης ὁ Δήμαρχος Βόλου κ. Δημ. Πιστιώρης δήλωσε τὰ ἐξῆς:

«Μὲ μεγάλη χαρὰ καὶ ὑπερηφάνεια οἱ συμπολίτες μας καὶ ἐγὼ προσωπικὰ χαιρετίζουμε τὴν ἀνάδειξη τοῦ Μητροπολίτου Δημητριάδος κ. Χριστοδούλου στὴ θέση τοῦ Προκαθήμενου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἐμεῖς πού ἔχουμε συνεργαστεῖ ὅλα αὐτὰ τὰ

χρόνια μὲ τὸ νέο Ἀρχιεπίσκοπο ἀρμονικὰ καὶ ἐποικοδομητικὰ καὶ ἔχουμε γνωρίσει τὶς μεγάλες ἀρετὲς καὶ ἱκανότητές του, εἴμαστε βέβαιοι ὅτι θὰ ἐπιτύχει στὴ νέα του ἀποστολὴ καὶ θὰ προσδώσει στὴν Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος ὅλα ἐκεῖνα τὰ χαρακτηριστικὰ πού ἀπαιτοῦν οἱ καιροὶ μας καὶ οἱ ἀνάγκες τῆς σύγχρονης ἐλληνικῆς κοινωνίας».

Ἡ βουλευτὴς Μαγνησίας κ. Ροδούλα Ζήση δήλωσε:

«Εἶναι μεγάλη τιμὴ καὶ χαρὰ γιὰ τὴν Μαγνησίᾳ καὶ γιὰ ὅλη τὴ χώρα μας, ἡ ἐκλογὴ τοῦ Μητροπολίτη Δημητριάδος Χριστοδούλου, στὴν θέση τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος.

Τὸ μεγάλο καὶ θεάρεστο ἔργο του στὴν Μητρόπολη Δημητριάδος καὶ ἡ κοινωνικὴ του προσφορά, ἐγγυῶνται τὴν σταθερὴ καὶ ἀποτελεσματικὴ του πορεία, στὸ τιμὸν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ βαθιὰ μας συγκίνηση καὶ ἡ ἱκανοποίησή μας, συνοδεύουν τὶς εὐχές μας, τούτῃ τὴν ἱστορικὴ στιγμή, γιὰ κάθε ἐπιτυχία στὸ ἔργο τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χριστοδούλου, στὸ πνεῦμα τῆς συνεργασίας Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας καὶ στὸν κοινὸ στόχο τῆς εἰρήνης, τῆς ἀγάπης, τῆς δημοκρατίας, τῆς ἀλληλεγγύης καὶ τῆς κοινωνικῆς προόδου.

Γιὰ τὴν προώθηση τῶν ἀξιῶν τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τοῦ ἐλληνικοῦ πνεύματος, στὸν δρόμο τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν ὁραμάτων γιὰ τὴν πραγματικὴ εὐτυχία τῶν ἀνθρώπων».

Ὁ πρ. Βουλευτὴς κ. Χρ. Ἀντωνίου δήλωσε:

«Ἡ ἐκλογὴ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ, στὸ Θρόνο τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος, ἀποτελέσει τὴ δίκαιη ἐπιβράβευση ἐνὸς ὑποδειγματικοῦ καὶ καινοτόμου ποιμαντικοῦ καὶ κοινωνικοῦ ἔργου.

Ἡ περιοχὴ μας εἶχε τὴν εὐκαιρία καὶ τὴν εὐτυχία κατὰ τὰ 24 χρόνια τῆς Ἐπισκοπικῆς του Διακονίας νὰ διαπιστώσει τὴν παιδεία καὶ τὸ ἥθος του, ἀλλὰ προπαντὸς τὴν ἐνεργὸ συμμετοχὴ του στὰ προβλήματα καὶ τὶς ἀγωνίες τοῦ λαοῦ τοῦ ὁποίου διαποίμηνε. Εἶμαι βέβαιος, ὅτι ὑπὸ τὴν ἐμπνευσμένη ἡγεσίᾳ του,

ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος θὰ εἰσέλθει σὲ περίοδο ἀκμῆς καὶ ἀναγέννησης».

Τὸ Τμῆμα Μαγνησίας τῆς Πανελληνίου Ἐνώσεως Θεολόγων ἔγραψε στὸν Μακαριώτατο:

«Μακαριώτατε, ἐμεῖς πού Σᾶς ζήσαμε 24 τώρα χρόνια στὸ Βόλο Σᾶς γνωρίζουμε καλὰ. Εἴμαστε, βέβαιοι, λοιπόν, γιὰ τὴν ἐπιτυχία Σας, στὴ δύσκολη καὶ συνάμα προκλητικὴ θέση πού Σᾶς ἐμπιστεύθηκε ἡ Ἐκκλησία. Νιώθουμε, ὅμως, τὴν ἀνάγκη νὰ Σᾶς ἐκφράσουμε καὶ τὸν πόνο μας πού θὰ μᾶς λείψετε καὶ θὰ χαθεῖ αὐτὴ ἡ ἀπλή, καθημερινή, ἀνθρώπινη καὶ ζεστὴ ἐπαφή. Μᾶς δίνει, παρ' ὅλα αὐτά, μεγάλη χαρὰ τὸ γεγονός, ὅτι θὰ διοικήσετε τὴν Ἐκκλησίᾳ ἀπὸ τὸ ὑψηλότερο βᾶθρο της».

Ἡ Ἐνωσις Συντακτῶν Ἡμερησίων Ἐφημερίδων Θεσσαλίας - Στερεᾶς Ἑλλάδος καὶ Εὐβοίας ἐπεσήμανε στὸν νέο Προκαθήμενο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος:

«Μακαριώτατε,

Μὲ ἀνάλογα συναισθήματα χαρᾶς καὶ λύπης πού διακατέχουν τὸ λαὸ τῆς Μαγνησίας, ὁ δημοσιογραφικὸς κόσμος τοῦ Βόλου, ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρης τῆς Θεσσαλίας καὶ Κεντρικῆς Ἑλλάδος, δέχθηκε τὴν εἶδηση τῆς ἐκλογῆς σας στὸ ὑπατο ἀξίωμα τῆς Ὁρθόδοξης Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, αὐτὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδας. Αἰσθήματα χαρᾶς γιὰ τὴν ἐπάξια ἀνάδειξή σας σὲ Ἀρχιεπίσκοπο. Παράλληλα, ὅμως, καὶ αἰσθήματα λύπης διότι τὸ ποίμνιό σας στερεῖται πλέον τὸ πολῦτιμο, πολὺπλευρο, πνευματικὸ καὶ κοινωνικό σας ἔργο πού ἐπὶ 24 ὁλόκληρα χρόνια ἐπιτελέσατε ὡς Ποιμενάρχης τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ. Ἐνα ἔργο πού ἀναγνωρίζει σύσσωμος ὁ λαὸς τῆς Μαγνησίας καὶ περισσότερο οἱ νέοι, τοὺς ὁποίους μὲ τόση στοργὴ καὶ ἀγάπη ἀγκαλιάσατε καὶ ὑπὲρ τῶν ὁποίων δώσατε ὅλο σας τὸ "εἶναι" γιὰ νὰ μεταλαμπαδεύσετε τὴν πίστη στὴν Ὁρθοδοξία καὶ νὰ τοὺς ἀποτρέψετε ἀπὸ ψυχοφθόρες συνήθειες καὶ πράξεις.

Θὰ ἦταν, ὡστόσο, ἐγωϊστικὸ ἐκ μέρους μας νὰ μὴν ἐνώναμε μὲ ὅλους τὶς προσευχές μας γιὰ τὴν ἐκλογὴ σας ὡς Ἀρχιεπισκόπου. Διότι πιστεύουμε ὅτι μὲ τὴν εὐρυμάθειά σας,

τὴν καθαρὴ σκέψη σας, τὴν εὐρύτητα ἀντίληψης καὶ θέσεων ἔναντι τῶν κοινωνικῶν προβλημάτων, τὸ ἀνάστημά σας καὶ γενικῶς τὴν ἀξιοσύνη σας πολλὰ περισσότερα ἔχετε νὰ προσφέρετε ὡς Ἀρχιεπίσκοπος, τόσο στὸ ποιμνίό σας, ὅσο καὶ στὴν Ὁρθοδοξία. Δὲν ὑπάρχει ἡ παραμικρὴ ἀμφιβολία ὅτι μὲ τὴν ἀστείρευτὴ πηγὴ γνώσεων καὶ ἐμπνεύσεών σας θὰ ἐπιτελέσετε ἔργο ποῦ θὰ ἀφήσει ἀνεξίτηλη τὴ σφραγίδα μιᾶς ἱστορικῆς ἀναδιοργάνωσης τῆς Ἐκκλησίας».

Ὁ Ἱατρικὸς Σύλλογος Μαγνησίας ἐπίσης τόνισε:

«Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ὑπὸ τὴ φωτισμένη σας καθοδήγησιν θὰ ἀναδειχθεῖ ὄχι μόνο ὁ ὑψηλὸς θρησκευτικὸς ρόλος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ ὁ κοινωνικὸς καὶ ἐθνικὸς ρόλος τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ὅλοι ἐμεῖς ποῦ ζήσαμε τὸ ἔργο σας στὴ Μητρόπολη Δημητριάδος καὶ εἶχαμε τὴ χαρὰ καὶ τὴν τιμὴ τῆς συνεργασίας μαζί σας, προσβλέπουμε στὸ νέο πνεῦμα καὶ στὴν εὐρύτητα τῶν ἀντιλήψεων ποῦ θὰ ἐμφυσήσετε στὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος φέροντάς την κοντὰ στὰ σύγχρονα προβλήματα καὶ ἰδιαίτερα στὴ νέα γενιά».

Ἡ Ἰσραηλιτικὴ Κοινότης Βόλου σὲ μῆνυμά της ἐτόνισε τὰ ἑξῆς:

«Εἶχαμε τὴν τύχη, ἀλλὰ καὶ τὴ μεγάλη χαρὰ νὰ νιώσουμε τὴν ἀγάπη Σας, τὴν ἀνθρωπιά Σας καὶ γενικὰ τὰ πλούσια αἰσθήματά Σας, ποῦ τόσο ἀπλόχερα σκορπίσατε σὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους χωρὶς ἀπολύτως καμμία διάκριση.

Ἐπιτρέψτε μας νὰ ἀπελευθερώσουμε τὰ συναισθήματά μας καὶ νὰ Σᾶς ποῦμε ὅτι μὲ τὴ στοργὴ ποῦ μᾶς περιβάλλατε ὅλα αὐτὰ τὰ χρόνια Σᾶς νιώθουμε ἀληθινὰ σὰν δικό μας πνευματικὸ ἡγέτη».

Τὴν ἐσπέρα τῆς χαρμόσυνης ἡμέρας τῆς 28ης Ἀπριλίου 1998 τὸ Ἐπιμελητήριον Μαγνησίας ἐξέδωκε τὸ ἑξῆς ψήφισμα:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ

ΨΗΦΙΣΜΑ

Στὸ Βόλο καὶ στὴν αἴθουσα συνεδριάσεων τοῦ Ἐπιμελητηρίου Μαγνησίας, σήμερον Τρίτη

28 Ἀπριλίου 1998 καὶ ὥρα 21.00 συνήλθε ἐκτάκτως τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο μετὰ τὴν ἀνακοίνωση τῆς ἐκλογῆς στὸν Ἀρχιεπισκοπικὸ Θρόνο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ κ.κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐπιμελητηρίου κ. Ἰωάννης Ἀμοιρόγλου ἀναφερόμενος στὴν ἐκλογὴ τοῦ Σεβασμιωτάτου μας Μητροπολίτη Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ κ.κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ὡς Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος, σημειώνει ὅτι ἡ μεγάλη χαρὰ καὶ τιμὴ ποῦ αἰσθάνεται ὁ κάθε κάτοικος τῆς περιφέρειᾶς μας γιὰ τὴν ἐπάξια αὐτὴ ἐκλογή, μετριάζεται ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι θὰ μᾶς λείπει ὁ λαμπρὸς Ποιμενάρχης μας, ποῦ ὅλοι μας τὸν θεωροῦμε συμπατριώτη μας.

Ἡ ἐνεργὸς καὶ δυναμικὴ παρουσία του σὲ κάθε ἐκφανση τῆς ζωῆς αὐτῆς τῆς πόλης καὶ τῆς περιοχῆς, ἰδιαίτερα δὲ στὰ προβλήματα τῶν παραγωγικῶν τάξεων, ἔδιναν τὴν βεβαιότητα στὸν καθένα μας, ὅτι ὁ Σεβασμιωτάτός μας κ.κ. Χριστόδουλος, ἦταν ὁ ἡγέτης καὶ ὁ ἐκφραστὴς κάθε δικαίου αἰτήματος καὶ διεκδίκησής μας. Ἡ συνεχὴς ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατο παρακολούθησιν τῶν Παραγωγικῶν μας Τάξεων, τοῦ Ἐπιστημονικοῦ μας κόσμου, ἡ ἀδιάκοπη μέριμνά του γιὰ τὴν προστασία τῆς Νεολαίας μας —ἰδιαίτερα στὸν τομέα τῶν “ναρκωτικῶν”— σηματοδοτεῖ τὴ νέα ἐποχὴ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ποῦ θὰ χαράξει ὁ Μακαριώτατος κ.κ. Χριστόδουλος ὁ Α΄ ἐπ’ ὠφελεία τοῦ ἔθνους.

Σὲ ἐνδειξὴ ἐλάχιστου φόρου τιμῆς καὶ εὐχαριστιῶν στὸν Μακαριώτατο κ.κ. Χριστόδουλο,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Νὰ ἐκδοθεῖ Ψήφισμα —τὸ ὁποῖο νὰ τοῦ ἐπιδοθεῖ στὴν πρώτη ἔλευσίν του στὸ Βόλο— καὶ στὸ ὁποῖο νὰ τοῦ ἀπευθύνονται εὐχὲς υγείας καὶ δύνამης γιὰ μιὰ γόνιμη Ἐθνικὴ Δράση.

Ὁ Πρόεδρος ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΜΟΙΡΟΓΛΟΥ

Ὁ Διευθυντὴς ΑΠ. ΕΥΑΓΓΕΛΑΚΗΣ

Ε.Δ.Θ.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΛΟΓΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΕΩΣ ΤΗΝ ΔΙΑΒΕΒΑΙΩΣΙ ΑΥΤΟΥ

α) **Η παρουσία του Μακαριωτάτου στην 'Ι. 'Αρχιεπισκοπή, στην 'Ι. Μονή Πετράκη και στην 'Ι. Σύνοδο.**

Την πρωία της 29ης 'Απριλίου ο Μακ. 'Αρχιεπίσκοπος 'Αθηνών και πάσης 'Ελλάδος κ. Χριστόδουλος μετέβη στην 'Ι. 'Αρχιεπισκοπή 'Αθηνών, όπου συναντήθηκε με τον Τοποτηρητή του 'Αρχιεπισκοπικού Θρόνου Σεβ. Μητροπολίτη Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομο, ήλθε σε πρώτη έπαφή με τους Βοηθούς 'Επισκόπους και λοιπούς κληρικούς και λαϊκούς, που υπηρετούν στην 'Ι. 'Αρχιεπισκοπή 'Αθηνών, παρώτρυνε αυτούς προς έντατικοποίησι της προσφοράς τους και ενημερώθηκε για τα είδοποιά προβλήματα, τα όποια συναρτώνται προς τους διαφόρους τομείς του έργου των.

Την πρωία της 30ης 'Απριλίου ο Μακ. Προκαθήμενος της 'Εκκλησίας της 'Ελλάδος μετέβη στην 'Ι. Μονή 'Ασωμάτων - Πετράκη. Στο προαύλιο αυτής έγινε δεκτός με χαρμόσυνες κωδωνοκρουσίες, χειροκροτήματα και την επιφώνησι «'Αξιος» από τον 'Αρχιγραμματέα της 'Ι. Συνόδου Θεοφ. 'Επίσκοπο Διαιλείας κ. Δαμασκηνό, τον Γενικό Διευθυντή της 'Αποστολικής Διακονίας Θεοφ. 'Επίσκοπο Χριστουπόλεως κ. Πέτρο, τον Πανοσιολογιώτατο Καθηγούμενο της 'Ι. Μονής π. Χριστοφόρο Παπαδόπουλο, τους μοναχούς, τους κληρικούς και λαϊκούς υπαλλήλους της 'Ι. Συνόδου, της «'Αποστολικής Διακονίας», της «Οικονομικής 'Υπηρεσίας» της 'Εκκλησίας της 'Ελλάδος, των 'Εκκλησιαστικών 'Εντύπων και από πλήθος πιστών.

Στο Καθολικό της 'Ι. Μονής 'Ασωμάτων - Πετράκη, μετά το πέρας της Δοξολογίας, ο Πανοσ. Καθηγούμενος π. Χριστοφόρος, στην προσφώνησί του προς τον Μακαριώτατο, Τόν συνεχάρη και του εύχθηκε έτη πολλά, υγεία και έπιτυχία. 'Ο Μακαριώτατος σε εύσυνοπη αντιφώνησί Του εύχαρίστησε τον Πανοσιολογιώτατο 'Υγούμενο και έξηρε την άξια και την προσφορά του Μοναχισμού.

'Ακολούθως ο Μακαριώτατος μετέβη στα Γραφεία της 'Ι. Συνόδου, όπου μέσα στην Αίθουσα Τελετών της «'Αποστολικής Διακονίας» είχε την πρώτη του έπαφή με τους κληρικούς και λαϊκούς, που διακονούν στις 'Εκκλησιαστικές 'Υπηρεσίες, που στεγάζονται στο τετραόροφο κτήριο της «'Αποστολικής Διακονίας». Έκει, αφού τον προσφώ-

Ο Μακ. 'Αρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος στο Παρεκκλήσιο της 'Ι. 'Αρχιεπισκοπής 'Αθηνών.

νησε ο 'Αρχιγραμματέας της 'Ι. Συνόδου Θεοφ. 'Επίσκοπος Διαιλείας κ. Δαμασκηνός, ο Μακαριώτατος όμιλήσας αναφέρθηκε στα αξιοκρατικά κριτήρια της έπικειμένης συνεργασίας Του με το προσωπικό των διαφόρων 'Εκκλησιαστικών 'Υπηρεσιών, το όποιο πρέπει με ειλικρίνεια και ζήλο να εργάζεται έντατικώς για την προώθησι του έργου της 'Εκκλησίας.

Ο Μακαριώτατος έμεινε στα Συνοδικά Γραφεία έως το απόγευμα και συνεργάσθηκε με τα αρμόδια υπηρεσιακά όργανα προς αντιμετώπισι έπειγόντων ζητημάτων.

β) **Μήνυμα του Μακαριωτάτου στους εργαζομένους κατά τον έορτασμό της «Πρωτομαγιάς».**

Την 1η Μαΐου 1998, κατά την καθιερωμένη συγκέντρωσι των εργαζομένων και των συνδικαλιστών στο Πεδίο του 'Αρεως, ο 'Εκπρόσωπος Τύπου του Μακ. 'Αρχιεπισκόπου Πανοσιολ. 'Αρχιμ.

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος ὁμιλῶν στοὺς ἐργαζομένους στὶς Συνοδικὲς Ὑπηρεσίες, στὴν Αἴθουσα Τελετῶν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

π. Ἰγνάτιος Γεωργακόπουλος ἀνέγνωσε στοὺς συγκεντρωμένους Μήνυμα τοῦ Σεπτοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὸ ὁποῖο προκάλεσε σ' αὐτοὺς εὐχάριστη ἐκπληξί και ἐνθουσιασμό. Βαθειὰ ὑπῆρξε καὶ ἡ ἱκανοποίησις ὅλων ὅσοι ἀκουσαν στὰ ραδιόφωνα καὶ στὶς τηλεοράσεις τὸ Μήνυμα αὐτό, πὺν τόνιζε τὰ ἐξῆς:

Παιδιά μου ἀγαπητά,

Ἡ σημερινὴ μέρα θυμίζει στὸν καθένα μας τὸ καθήκον, ἀλλὰ καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐργασίας, ὡς συμβολὴ στὸ ἔργο τοῦ Θεοῦ. Ὁ ἐργαζόμενος σήμερα ἀναζητεῖ τρόπους νὰ βελτιώσῃ τις συνθήκες τῆς ζωῆς του, νὰ τις κάνει πιὸ ἀνθρώπινες καὶ νὰ ξεφύγῃ ἀπὸ τὸ ἀγχος τῆς αὐριανῆς ἡμέρας.

Ἡ κατάρρευση τῶν ἐμπορικῶν συνόρων προκαλεῖ ἓναν ὀξὺτατο διεθνή ἀνταγωνισμό, πὺν πολλές φορὲς γίνεται ἀθέμιτος, ὅταν στηρίζεται στὴν ἐκμετάλλευση τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ κατάσταση αὐτὴ προκαλεῖ κοινωνικά προβλήματα στοὺς ἐργαζομένους τῆς χώρας μας, ὅπως καὶ τῶν ἄλλων οἰκονομικὰ ἀνεπτυγμένων κρατῶν. Εἶναι πλέον γεγονός ἡ αὐξημένη ἀνεργία στὴν Ἑλλάδα καὶ ἡ ὑπαρξὴ χιλιάδων οἰκονομικῶν προσφύγων πὺν μὲ κάθε τρόπο ἐγκαταλείπουν τις ἐστίες τους, καὶ ἀναζητοῦν ἐδῶ μία καλύτερη ζωή.

Σ' αὐτὸν τὸν σημερινὸ κόσμο ἡ Ἐκκλησία στέλνει τὸ μήνυμά της, μήνυμα ἀγάπης, εἰρήνης καὶ συμπαράστασῆς πρὸς ὅλους τοὺς ἐργαζομέ-

νους τῆς Ἑλλάδος. Εἶναι ἐπίσης κοντὰ στοὺς ἀνέργους, ἰδιαίτερα στοὺς νέους κατὰ τὴν ἡλικία, πὺν ἂν καὶ γιὰ χρόνια ἴσως ἀναζητοῦν ἐργασία, ἀνάλογη τῶν προσόντων ἢ τῆς ἐιδικότητάς τους, ὑποχρεῶνεται σὲ ἐτεροαπασχόληση ἢ στὸ βοήθημα ἀπὸ τὸ ταμεῖο ἀνεργίας. Νιώθουμε τὴν ἀγωνία, τὸν πόνο καὶ τὴν ἀπογοήτευσή τους. Περιβάλλουμε ἀκόμη μὲ τὴν στοργή μας τοὺς συνταξιούχους, τοὺς βετεράνους αὐτοὺς τῆς ἐργασίας καὶ τοῦ μόχθου, πὺν δυσκολεύονται νὰ ἀνταπεξέλθουν στὶς ἀνάγκες τῆς ζωῆς. Στέλνουμε, τέλος, τὰ βαθιὰ αἰσθήματα ἀγάπης πρὸς τοὺς ἀλλοδαποὺς ἀδελφούς μας, πὺν δυστυχῶς πολλές φορὲς πέφτουν θύματα ἐκμετάλλευσης καὶ ἀπάνθρωπης συμπεριφορᾶς.

Πρέπει ὅλοι νὰ γνωρίζετε ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἰσαπτε καὶ ἐσεῖς, ὅπως καὶ ἐμεῖς, οἱ κληρικοί, γι' αὐτὸ καὶ ἔχουμε ἀνοιχτὲς τις θύρες γιὰ ὅλους σας, χωρὶς διάκριση θέσεως, φύλου, ἡλικίας ἢ φυλῆς. Μὲ χαρὰ εἶμαστε πρόθυμοι νὰ συζητήσουμε μαζί σας, νὰ σᾶς ἀναπαύσουμε ψυχικά, νὰ σᾶς συμπαράσταθούμε στὰ ποικίλα προβλήματά σας, νὰ σφουγγίσουμε τὸ δάκρυ ὅσων ἀπὸ σᾶς περνοῦν κάποια δοκιμασία.

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Τὰ κοινωνικά προβλήματα ἀσφαλῶς δὲν λείπουν οὔτε εἶναι εὐκόλο νὰ ἐξαλειφθοῦν. Πολλοὶ μέχρι σήμερα τὸ προσπάθησαν, ὅμως, παρὰ ἴσως τις καλὲς τους προσπάθειες, ἀπέτυχαν, διότι ὁ ἄν-

θρῶπος τελικὰ δὲν εἶναι κομποῦτερ, ρομπὸτ ἢ δούλος. Ὁ Χριστὸς μᾶς ἀπελευθέρωσε ἀπὸ τὰ δεσμιὰ τῆς δουλείας, μᾶς ἔκανε ἐλεύθερους καὶ σκεπτόμενους, μὲ συναίσθημα καὶ λογικὴ. Αὐτὸς ζεῖ στὶς καρδιές μας, ἀνεξαρτήτως τῶν ὧσων συμβαίνουν σ' ἐμᾶς τοὺς ἰδίους ἢ γύρω μας καὶ ἀποτελεῖ τὸν πολυτιμότερο συμπαραστάτη σὲ κάθε στιγμή τῆς ζωῆς μας. Σ' Αὐτὸν ἂς προσβλέπουμε καὶ εἶναι βέβαιο ὅτι δὲν θὰ ἀπογοητευθοῦμε.

Ἐχετε τίς πιὸ θερμὲς Ἀναστάσιμες εὐχές μου

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

γ) Μετάβασις τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου στὴν Μαγνησία.

Τὸ Σάββατο, 2 Μαΐου 1998, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος μετέβη ὁδικῶς στὴ Μαγνησία, γὰρ νὰ ἀποχαιρετίσῃ τὸ ποίμνιό του, τὸ ὁποῖο ἐποίμανε θεοφιλῶς ἐπὶ 24 ὁλόκληρα χρόνια. Ὁ λαὸς τῆς Μαγνησίας τοῦ ἐπεφύλαξε ἐντυπωσιακὴ καὶ συγκλονιστικὴ ὑποδοχή. Ὁ Μακαριώτατος ἔφθασε σὰ ὄρια τῶν νομῶν Φθιώτιδος καὶ Μαγνησίας περὶ τὴν 4η ἀπογευματινὴ, ὅπου τὸν ὑπεδέχθησαν ὁ Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης π. Θεόκλητος Κουμαριανός, ὁ Νομάρχης Μαγνησίας κ. Παναγιώτης Σκοτεινιώτης καὶ πλήθος λαοῦ. Σὲ ὅλη τὴ διαδρομὴ, μέσῳ Ἀλμυροῦ, εἶχαν συγκεντρωθῇ πιστοὶ διαφόρων δήμων καὶ κοινοτήτων, ποὺ χειροκροτοῦσαν, ἔρRAINAN τὸν Μακαριώτατο μὲ ἄνθη καὶ φώναζαν «Ἄξιος». Σὲ πολλὰ στάσεις, ὅπως λ.χ. στὴ Σούρπη, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἀναγκάζοταν νὰ ἐξέρχεται ἀπὸ τὸ αὐτοκίνητο, γὰρ νὰ εὐλογῇ τὰ πλήθη. Συγκινητικὴ ἦταν ἡ στάσις στὸ ὕψος τοῦ ἐθνικοῦ δρόμου, ὅπου ψηλὰ βρίσκεται ἡ Ἱ. Μονὴ Κοιμήσεως Θεοτόκου Ξενιάς. Οἱ μοναχὲς εἶχαν φέρει στὸν δρόμο τὴν θαυματουργὸ εἰκόνα τῆς Παναγίας, τὴν ὁποία ὁ Ἀρχιεπίσκοπος μὲ ἔκδηλη συγκίνησι καὶ δάκρυα σὰ μάτια προσκύνῃσε γονατιστὸς καὶ σιωπηλῶς προσευχόμενος. Κατὰ τὴ στάσι τῆς πομπῆς στὴν Νέα Ἀγχίαλο, προσφώνησαν τὸν Μακαριώτατο μὲ θερμοὺς λόγους ὁ Δήμαρχος τῆς πόλεως καὶ ὁ Προϊστάμενος τοῦ Ἱ. Ναοῦ τοῦ Ἀγίου Γεωργίου.

Ἡ ἐπίσημη ὑποδοχὴ τοῦ Μακαριωτάτου περὶ ὥραν 15.30' ἔγινε στὸ κέντρο τοῦ Βόλου ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Δημητριάδος στὸ ὕψος τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς, ὅπου στὸ ὁδόστρωμα εἶχεν ἀπλωθῇ κόκκινο χαλί. Κατὰ μῆκος τοῦ δρόμου εἶχαν παραταχθῇ

στρατιωτικὰ ἀγῆματα, πρόσκοποι, μαθητὲς καὶ ἡ Φιλαρμονικὴ τοῦ Δήμου Βόλου.

Ὁ Μακαριώτατος μὲ πολλὴ δυσκολία, λόγῳ τοῦ πλήθους, ἔφθασε στὸ σημεῖο τῆς ὑποδοχῆς, ὅπου ἀνέμεναν τὴν ἄφιξί Του εἴκοσι περίπου Σεβ. Μητροπολίτες, οἱ ἐκπρόσωποι τῆς πολιτικῆς καὶ στρατιωτικῆς Ἡγεσίας καὶ τῶν διαφόρων Ἀρχῶν, ὁ Ἱ. Κλήρος καὶ χιλιάδες λαοῦ. Ἐκ τῶν ἐκπροσώπων τῆς Ἡγεσίας, ἦσαν παρόντες οἱ βουλευτὲς τοῦ Νομοῦ Μαγνησίας κ.κ. Ροδούλα Ζήση, Ἀλέξανδρος Βούλγαρης, Λεωνίδας Τζαννῆς, Γεώργιος Σούρλας, Ἀθ. Νάκος καὶ Νικόλαος Γκατζῆς, ὁ Γεν. Γραμματεὺς τῆς Περιφερείας Θεσσαλίας κ. Παναγιώτης Βασιλείου, ὁ Νομάρχης Μαγνησίας κ. Παναγιώτης Σκοτεινιώτης, ὁ Δήμαρχος Βόλου κ. Δημήτριος Πισιῶρης, οἱ Διοικηταὶ τῆς 7ης ΤΑ-ΞΥΠ καὶ τῆς 302 Ταξιαρχίας Πεζοναυτῶν, ἐκπρόσωποι τῆς 1ης Στρατιᾶς καὶ τοῦ ΑΤΑ, ὁ 2ος Ὑπαρχηγὸς τῆς Ἀστυνομίας κ. Γεώργιος Πλάκας, ὁ Ἀστυνομικὸς Ἐπιθεωρητὴς Θεσσαλίας κ. Β. Φλώρος κ.ἄ. Ἐκεῖ ὁ Δήμαρχος προσφώνησε τὸν Ἀρχιεπίσκοπο καὶ —κατόπιν ὁμοφώνου ἀποφάσεως τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου— ἐπέδωσε σ' Αὐτὸν τὸ σύμβολο τῆς ὑψίστης διακρίσεως τῆς πόλεως, δηλαδὴ τὸ χρυσὸ μέταλλο, ἐνῶ στὴ συνέχεια ἐκπρόσωπος τῆς «Χριστιανικῆς Νεολαίας» προσέφερε στὸν Μακαριώτατο ἀσημένιο σταυρὸ σὲ ἐνδειξὴ εὐγνωμοσύνης γὰρ τὴν πνευματικὴ προσφορά Του στὴ νεολαία τῆς περιοχῆς.

Στὴ συνέχεια σχηματίσθηκε νέα πομπή, ποὺ κατέληξε στὸν Ἱ. Μητροπολιτικὸ Ναὸ τοῦ Ἀγίου Νικολάου, ὅπου ἔγινε πανηγυρικὴ Δοξολογία, μετὰ τὴν ὁποία προσφώνησαν τὸν νέο Ἀρχιεπίσκοπο ὁ Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως π. Θεόκλητος Κουμαριανός, ὁ Περιφερειάρχης Θεσσαλίας κ. Παν. Βασιλείου, ὁ ὁποῖος παρέδωσε στὸν Μακαριώτατο τὴν ἀναμνηστικὴ πλακέτα τῆς Περιφερείας Θεσσαλίας σὲ ἐνδειξὴ τιμῆς, καὶ ὁ Νομάρχης Μαγνησίας κ. Παναγιώτης Σκοτεινιώτης. Οἱ προσφωνήσεις αὐτὲς σκόρπισαν ρίγη συγκινήσεως στὶς χιλιάδες τοῦ λαοῦ, ποὺ συνωστίζονταν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ Ἱ. Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ. Ἰδιαιτέρως συγκίνησε ἡ προσφωνήσις τοῦ Πρωτοσυγγέλλου, ὁ ὁποῖος εἶναι δραστήριο πνευματικὸ τέκνο τοῦ Μακαριωτάτου. Στὸ τέλος τῆς Δοξολογίας χιλιάδες λαοῦ περίμεναν ἐπὶ ὥρες μὲ ὑπομονὴ γὰρ νὰ ἀσπασθοῦν τὸ χερί τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καὶ νὰ πάρουν τὴν εὐλογία του.

Τὴν ἐσπέρα τῆς ἰδίας ἡμέρας ἡ Ἱ. Μητρόπολις Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ καὶ οἱ Τοπικὲς Ἀρχεῖς

παρέθεσαν δείπνο στὸν Μακαριώτατο καὶ στοὺς φιλοξενουμένους Ἀρχιερεῖς στὴν «Ἐξωραϊστική Λέσχη», στὴν ὁποία πρὸ μερικῶν ἐτῶν εἶχε παρατεθῇ γεῦμα στὸν ἀείμνηστο Οἰκουμενικὸ Πατριάρχῃ κυρὸ Δημήτριον.

Τὴν πρωΐα τῆς Κυριακῆς, 3ης Μαΐου, στὸν Ἱ. Ναὸ Ἀναλήψεως Βόλου τελέσθηκε ἡ Εὐχαριστιακὴ Θ. Λειτουργία μετὰ πολυαρχιερατικὸ Συλλεΐτουργο, προεξάρχοντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου, ὁ ὁποῖος στὸ τέλος σὲ ἀτμόσφαιρα βαθεῖας συγκινήσεως, δακρῶν, χειροκροτημάτων καὶ ἐπευφημιῶν, μετὰ βαρυσήμαντη ὁμιλία ἀπεχαιρέτησε τὸν λαὸ τῆς περιοχῆς, πρὸς χάριν τοῦ ὁποῖου ἐπὶ 24 χρόνια εἶχεν ἀναπτύξει λαμπρὴ ποιμαντικὴ δράσι. Πλήθῃ πιστῶν, ποὺ δὲν μποροῦσαν νὰ εἰσέλθουν στὸν κατὰμεστο Ἱ. Μητροπολιτικὸ Ναὸ ἀναγκάσθηκαν νὰ παρακολουθήσουν τὴν Θεία Λειτουργία καὶ τὴν βαρυσήμαντη ὁμιλία τοῦ Μακαριωτάτου ἀπὸ τὰ μεγάφωνα στοὺς πρὸ καὶ πῆριξ τοῦ Ἱ. Ναοῦ χώρους. Ὅλοι, ὅμως, περιμένοντας ἐπὶ ὥρες, κατῶρθωσαν νὰ λάβουν στὸ τέλος τὸ ἀντίδωρο ἀπὸ τὸ χεῖρ Του.

Τὴν ἐσπέρα τῆς ἰδίας ἡμέρας ἡ Ἱ. Μητρόπολις Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ παρέθεσε δείπνο πρὸς τοὺς φιλοξενουμένους Ἀρχιερεῖς, τοὺς ἱερεῖς τοῦ Βόλου, τοὺς συνεργάτες καὶ ὑπαλλήλους αὐτῆς καὶ τοὺς ἐκπροσώπους τῶν Μέσων Μαζικῆς Ἑπικοινωνίας (Τύπου, Ραδιοφώνου, Τηλεοράσεως).

Τὴν Δευτέρα, 4η Μαΐου 1998, ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος μετέβη στὸν προσφυγικὸ συνοικισμό τοῦ Δήμου Νέας Ἰωνίας Βόλου, γιὰ νὰ ἀποχαιρέτισι τὸ ἐκεῖ ποιμνιὸ του, τὸ ὁποῖο ἐμφυχωνόταν ἕως τώρα ἀπὸ τὸν ἐπὶ 24 χρόνια Ποιμέναρχη του, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸν ἕως τώρα Γενικὸ Ἀρχιερατικὸ Ἐπίτροπο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ καὶ Προϊστάμενο τοῦ Ἱ. Καθεδρικοῦ Ναοῦ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου (στὸν Δῆμο τοῦτο) Αἰδεσιμολογιώτατο Πρωτοπρεσβύτερο π. Θωμᾶ Συνοδινό.

Ὁ ἱερὸς Κλῆρος, οἱ δημότες τῆς Ν. Ἰωνίας καὶ οἱ ἐκπρόσωποι τῶν Πολιτικῶν, Στρατιωτικῶν καὶ λοιπῶν Ἀρχῶν ὑπεδέχθησαν μετὰ ἐνθουσιασμό, χειροκροτήματα, ἐπευφημίες καὶ ρῦψεις ἀνθέων τὸν Μακαριώτατο στὴν διασταύρωσι τῆς λεωφόρου Εἰρηῆς καὶ τῆς ὁδοῦ Δημοκρατίας, ὅπου ὁ Δήμαρχος Ν. Ἰωνίας κ. Στέφανος Φούσκης ἀπένειμε στὸν Μακαριώτατο κ. Χριστόδουλο τὸ χρυσὸ μετάλλιο τῆς πόλεως, ἀφοῦ σὲ σχετικὴ προσφώνησι ἐξήρε τὴν προσφορὰ τοῦ Μακαριωτάτου στὴν Ἱ.

Μητρόπολι Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ. Ἀπὸ ἐκεῖ ἡ σχηματισθεῖσα πομπὴ κατευθύνθηκε μετὰ ἀργοῦς βηματισμοῦ καὶ μικρῆς στάσεως πρὸς τὸν Ἱ. Ναὸ Εὐαγγελιστρίας. Κατὰ τὴν ὥρα τῆς Δοξολογίας τὰ πλήθῃ εἶχαν κατακλύσει τοὺς χώρους ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ Ἱ. Καθεδρικοῦ Ναοῦ, μέσα στὸν ὁποῖο ὁ ἕως τώρα Προϊστάμενος αὐτοῦ π. Θωμᾶς Συνοδινὸς προσφώνησε ἐκ μέρους τοῦ ἐνθουσιώδους πλήθους τῶν πιστῶν τὸν Προκαθήμενο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ Τοῦ προσέφερε τὴν ἰ. εἰκόνα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου.

Συγκινητικὴ ἦταν καὶ ἡ πρὸς τὸν Μακαριώτατο προσφώνησις τῆς 85χρονης κ. Θάλειας Μελισσάκη, ποὺ ἔχει γεννηθῇ στὴν Σμύρνη. Ὁ Μακαριώτατος στὴν ἀποχαιρετιστήρια ὁμιλία Του προέβη σὲ σπουδαιότατες ἐπισημάνσεις.

Ἀφοῦ ἀποχώρησαν οἱ πιστοί, ἔγινε σύναξις ὅλων τῶν κληρικῶν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ, ποὺ ἦλθαν γιὰ νὰ ἀποχαιρέτησουν τὸν πρ. Μητροπολίτη τους. Ὁ Μακαριώτατος, ὅπως κάποτε ὁ Ἀπ. Παῦλος στὴ Μίλητο, μίλησε σ' αὐτοὺς ἐπικαίρως στὸ θέμα «Προσέχετε οὖν ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ» (Πράξ. κ' 28) καὶ συνέστησε πιστότητα καὶ ἐπιμέλεια στὴν ἐπιτέλεσι τῶν ποιμαντικῶν τους καθηκόντων. Στὸ τέλος ὁ Πρωθυεράρχης ἀσπάσθηκε τὸν καθένα ἀπὸ τοὺς συγκεντρωμένους κληρικοὺς χωριστὰ σὲ ἀτμόσφαιρα βαθεῖας συγκινήσεως.

Κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν στὴν Ἀθῆνα ὁ Μακαριώτατος ἔκαμε στάσι στὸ ἐργοστάσιο «ADELCAN», ὅπου τὸν ἀποχαιρέτησαν μετὰ εὐχῆς οἱ 400 ἐργαζόμενοι, καὶ στὴ συνέχεια πῆγε γιὰ προσκύνημα στὴν Ἱ. Μονὴ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Ξενιάς.

δ) Προσφωνήσεις πρὸς τὸν Μακαριώτατο στὴν Μαγνησία.

Κατωτέρω παραθέτομε τίς κυριώτερες Προσφωνήσεις κατὰ τὴ σειρὰ, μετὰ τὴν ὁποία αὐτὲς ἔγιναν πρὸς τὸν Μακαριώτατο στὴν Μαγνησία.

1. Προσφωνήσις τοῦ Δημάρχου Βόλου κ. Δημητρίου Πιτσιώρη

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος,

Σύμπασα ἡ ἡγεσία τοῦ τόπου καὶ ὁ λαός, σὰς ὑποδεχόμεθα σήμερα στὸ Βόλο στὸ ἴδιο σημεῖο ποὺ σὰς εἶχαμε καὶ πάλι ὑποδεχθεῖ πρὶν ἀπὸ εἰκοσιτέσσερα χρόνια ὡς Μητροπολίτη Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ.

Ἐμεῖς ποὺ συνεργασθήκαμε μαζί σ' ὅλο αὐτὸ

τὸ διάστημα ἀρμονικὰ καὶ ἐποικοδομητικά, ἐμεῖς ποὺ γνωρίσαμε τὴν προσωπικότητά σας, τὴν πλατεία σας μόρφωση, τὸ ἔργο σας καὶ τὴν προσφορά σας, αἰσθανόμαστε ἰδιαίτερη χαρὰ καὶ ὑπερηφάνεια γιὰ τὴν ἐκλογή σας στὴ θέση τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ἀναδειχθήκατε μέσα ἀπὸ μιὰ διαδικασία ποὺ χαρακτηρίσθηκε ὡς ἡ δημοκρατικότερη καὶ ἡ ἀρτιότερη στὴν ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας.

Χαρακτηρισθήκατε ἀπὸ τὴν ἡγεσία τοῦ τόπου καὶ τὰ μέσα ἐπικοινωνίας ὡς ὁ ἀξιότερος, ὁ νεώτερος, ὁ πιὸ δημοφιλὴς Ποιμενάρχης καὶ συμπυκνῶσατε τοὺς στόχους σας μὲ τὶς πρῶτες δηλώσεις τονίζοντας τὸ δίπτυχο "ἄνοιγμα στὴν κοινωνία, πίστη στὴν παράδοση".

Τὸ Δημοτικὸ Συμβούλιο Βόλου στὴ συνεδρίασή του, στίς 29 Ἀπριλίου 1998, ἀποφάσισε ὁμόφωνα νὰ σᾶς ἀπονείμει γιὰ τὴ συνολικὴ σας προσφορά καὶ δράση καὶ τὴν ἀνάδειξή σας στὴ θέση τοῦ Ἀρχιεπισκόπου τὴν ἀνωτέρα διάκριση τῆς πόλης, τὸ χρυσὸ μετάλλιο, τὸ ὁποῖο καὶ ἔχω τὴν τιμὴ νὰ σᾶς τὸ ἐπιδώσω.

2. Προσφώνησις τοῦ Πρωτοσυγκέλλου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ Πανοσ. Ἀρχιμ. π. Θεοκλήτου Κουμαριανοῦ

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος. Πολυσέβαστε Ποιμενάρχα μας κ. Χριστόδουλε,

Σεβασμία τῶν Ἱεραρχῶν χορεία, τίμοι ἀδελφοὶ συμπρεσβύτεροι, Χριστοῦ διακονία, λαὸ περιούσιε, Χριστὸς Ἀνέστη!

«Ὡς ὄντως ἱερὰ καὶ πανέορτος αὕτη ἡ ἑσπέρα ἐστί, τῆς λαμπροφόρου ἐλεύσεώς Σου, Μακαριώτατε, προάγγελος οὕσα».

Ἦταν 4.05' τὸ ἀπόγευμα τῆς παρελθούσης Τρίτης ὅταν ὁ Βόλος καὶ ὁλόκληρη ἡ ἐπαρχία μας ποὺ μὲ κομμένη τὴν ἀνάσα ἀπὸ τὴν ἀγωνία παρακολουθοῦσε ἀπὸ τὸ πρῶτ' τὴ διαδικασία τῆς ἐκλογῆς νέου Ἀρχιεπισκόπου, σείσθηκε ἀπὸ τὴν ἀναγγελία ὅτι σεῖς, ὁ πολυφίλητος καὶ λαοπρόβλητος Ποιμενάρχης μας κατεστάθητε ὁ πρῶτος τοῦ Ἱεροῦ Συνθρόνου τῆς σεπτῆς Ἱεραρχίας, ὁ νέος Προκαθήμενος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ Λαὸς ξεχύθηκε στοὺς δρόμους, οἱ καμπάνες τῶν Ἐκκλησιῶν ἤχησαν χαρμόσυνα, τὰ μάτια δάκρυσαν, τὰ πρόσωπα φωτίσθηκαν ἀπὸ πλατεῖα χαμόγελα καὶ μιὰ μυριόστομος καὶ οὐρανομήκης κραυγὴ καὶ προσευχὴ συνάμα βγήκε ἀπὸ χιλιάδες χεῖλη. Αἶσιος.

Μακαριώτατε Δέσποτα καὶ ἀκριβέ μας Ποιμενάρχα,

Σὲ μένα ἔλαχε τούτη τὴν πανευφρόσυνη ἡμέρα ὁ βαρὺς ἀλλὰ καὶ συνάμα ἐξόχως τιμητικὸς κληρὸς νὰ μεταφέρω ἐνώπιόν Σου τὰ πηγαῖα καὶ χειμαρρῶδη αἰσθήματα σεβασμοῦ, ἐνθουσιασμοῦ, νύκῃς ἀγάπης καὶ τιμῆς ποὺ πληροῦν τὶς ψυχὲς ὅλων μας, ὅλων ἡμῶν τῶν διὰ τῶν τιμῶν χειρῶν Σου χειροτονηθέντων κληρικῶν, ἀλλὰ καὶ τοῦ εὐγενοῦς, φιλοτίμου καὶ φιλοθρήσκου λαοῦ τῆς περιοχῆς μας, μὲ ἀφορμὴ τὴν ἐν μέσῳ ἡμῶν εὐλογητὴ παρουσία Σου ὡς Προκαθήμενου τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας.

Τὸ εὐδρομον σκάφος τῆς Ἀγίας Ἑλλαδικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ποὺ διαπλέει τὸ μέγα πέλαγος τῆς Ἱστορίας, εἴμαστε πεπεισμένοι ὅτι στὸ τίμιο πρόσωπό Σου ἀπέκτισε τὸν ἐπιδέξιον οἰακοστρόφον ποὺ θὰ τὸ ὀδηγήσει κινούμενον ἀπὸ τὴν ζεῖδωρη καὶ πανοθενὴ αὔρα τοῦ Παναγίου Πνεύματος, σὲ λιμένες εὐδίου καὶ ὑψηλόμενους. Ἡ Ἑλλαδικὴ Ἐκκλησία εὐρισκομένη εἰς τὸ λυκανγὲς τῆς τρίτης χιλιετίας καὶ ἀντιμετωπίζουσα τὶς πιεστικὲς προκλήσεις καὶ προσκλήσεις τῶν καιρῶν εἴμεθα βέβαιοι, ὅλοι ἐμεῖς τὰ πνευματικά Σου παιδιὰ, ὅτι ὑπὸ τὴν πεπνυμένη καὶ θεοφώτιστη ποιμαντορία Σου θὰ καταθέσει ἐπιτυχῶς ἐνώπιον τῆς ἱστορίας καὶ τοῦ ἀνθρώπου τὸν σωτήριο, στηρικτικό, ἀνακαινιστικό καὶ πάντα ἐπίκαιρο λόγο τῆς.

Σὲ καιροὺς δυσχειμέρους, κατὰ τοὺς ὁποίους τὸ ποικιλώνυμο σκοτάδι ἀπειλεῖ νὰ ἀπλώσει παντοῦ τὴν ἀπαίσια κυριαρχία του, ἡ Θεία Πρόνοια, ἡ ὁποία Σὲ ἐπροίκισε μὲ πλειάδα χαρισμάτων ποὺ σπανίως συγκεντρώνονται σὲ τέτοια ποσότητα καὶ ποιότητα σὲ ἄνθρωπο, ἀπεφάσισε διὰ τῶν τιμῶν ψήφων τῆς Σεπτῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας νὰ μετακινήσει τὸν λύχνο τὸν παμφαῆ τῆς Δημητριάδος καὶ νὰ τὸν τοποθετήσει στὴ λυχνία τὴν ἐπιφανὴ καὶ μεγάλη γιὰ νὰ φέγγει ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον τῆς πατρίδος μας καὶ συμπάσης τῆς Ὁρθοδοξίας. Ὁ Ἀετὸς τοῦ Πηλίου, ὁ ἰσχυρὸς καὶ ὁ γλυκύς, ὁ μειλίχιος, ὁ μεγαλοπρεπὴς καὶ ὑψηλέτης, ἀνοιξε τὰ φτερά του διάπλατα καὶ κάτω ἀπὸ αὐτὰ σκέπασε πλέον ὁλόκληρη τὴν Ἑλλάδα, γιὰ νὰ τὴν προστατεύει καὶ νὰ τὴν εὐλογεῖ.

Πολυφίλητε καὶ λαοφίλητε πνευματικέ μας πατέρα,

Ἀπὸ τὴν Τρίτη τὸ ἀπόγευμα προσπαθῶ καὶ ἐγώ, ὅπως καὶ ὅλοι ἐμεῖς τὰ παιδιὰ Σου, κληρικοί, μοναχοὶ καὶ μοναχὲς καὶ λαϊκοί, νὰ συνειδητοποιήσουμε μιὰ πραγματικότητα πρωτόγνωρη ποὺ

γεμίζει τὴν ὑπαρξή μας μὲ ἀντιφατικὰ συναισθήματα. Καὶ πάλι ὅμως, Σὺ μᾶς ἐπρόλαβες, ὅπως πάντα ἐξάλλου τὸ ἔκαμες, καὶ αὐτὰ τὰ ἀντιφατικὰ συναισθήματα ποὺ κατέκλυζαν τὶς ψυχές μας τὰ περιγράψες μὲ μία λέξη. Χαρμολύπη. Χαιρόμαστε καὶ καμαρώνουμε ἐν Κυρίῳ, γιατί νὰ τὸ κρύψουμε; γιὰ τὴν ἐπάξια προαγωγή Σου, γιὰ τὸ γεγονός ὅτι ὁ δικός μας ὁ Δεσπότης, ὁ μεγαλοπρεπὴς λειτουργὸς καὶ θύτης, ὁ ταπεινὸς εὐχέτης, ὁ ἡδύμоллπος ἐκτελεστής τῆς ἱερᾶς Βυζαντινῆς Μουσικῆς, ὁ ἀκραιφνὴς διδάσκαλος τῶν θείων ἀληθειῶν, ὁ ἀκριβὴς θεολόγος, ὁ χαρισματοῦχος συγγραφεύς, ὁ ἀκουραστος ὑπὲρ τῆς ἀληθείας καὶ τῆς δικαιοσύνης ἀγωνιστής, ὁ ἀποστολικὸς ὁραματιστής, ὁ πνευματικὸς πατέρας, σύμβουλος, ἐμπνευστής καὶ ὁδηγός, ὁ πολὺς Δημητριάδος ποὺ ἔκανε γνωστὴ τὴν πόλὴ μας ὄχι μόνο στὰ ὄρια τῆς πατρίδος μας, ἀλλὰ καὶ στὰ πέρατα τῆς γῆς, ἔγινε ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἡ χαρὰ ὅμως τούτῃ σκιαζεται ἀπὸ τὴν αἴσθησι ὅτι δὲν θὰ Σὲ ἔχουμε ἀνάμεσά μας πλέον, τιμὴ μας καὶ καμάρι μας, δὲν θὰ ἀντηχεῖ ἡ μελίρροη καὶ βροντῶδης φωνὴ Σου ἀπὸ τοὺς Ἱεροὺς ἄμβωνες ποὺ μᾶς ἐστήριξε καὶ μᾶς ἐδίδασκε, δὲν θὰ ἀπολαμβάνουμε τὴν μεγαλόπρεπη λειτουργικὴ Σου παρουσία στὶς ἐκκλησίες μας, δὲν θὰ Σὲ ἀντικρύζουμε ὡς «ἐλαίαν κατάκαρπον» ψάλλοντα καὶ αἰνοῦντα τὰ θεῖα μεγαλεῖα, δὲν θὰ ἀσπαζόμεθα καθημερινὰ τὴν εὐλογημένη δεξιὰ Σου ποὺ 24 χρόνια τώρα μᾶς μετέφερε τὴν εἰρήνῃ τοῦ Θεοῦ, τὴν ἐλπίδα, τὸ πνευματικὸ στήριγμα καὶ τὴν ἀπαντοχή.

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος,

Οἱ εὐσεβεῖς ἄρχοντες αὐτοῦ τοῦ εὐλογημένου τόπου, ὁ ἱερός Σου κλῆρος, ὁ ἀγαπημένος Σου λαός ποὺ μὲ σοφία καὶ σύνεσι ἐποίμανες γιὰ τόσα χρόνια καὶ ἐγὼ τελευταῖος πάντων, ἐγὼ ποὺ εἶχα τὴ μεγάλη εὐλογία καὶ τὸ προνόμιο νὰ στέκομαι δίπλα Σου καὶ ν' ἀφουγκράζομαι τοὺς κτύπους τῆς ἀγαπῶσης πατρικῆς Σου καρδιάς, σὲ παραδίδουμε σήμερα σὲ ὁλόκληρη τὴν Ἑλλάδα μὲ τιμὴ, σεβασμὸ καὶ ἀγάπη. Σὲ ἀποχωριζόμεθα ἐμεῖς, ἀλλὰ Σὲ κερδίζει ἡ Ἑλλάδα. Φτωχαίνουμε ἐμεῖς γιὰ νὰ πλουτίσει ἡ πατρίδα μας, ἀπορφανιζόμεθα ἐμεῖς, γιὰ νὰ γίνεις ὁ πατέρας τῆς μεγάλης Ἑλληνικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Βαθυσεβάστως ὑποκλινόμεθα ἐνώπιόν Σου καὶ ἐκζητοῦμε τὴν πατρικὴ Σου εὐχή, παρηγορούμενοι μόνο ἀπὸ τὴν ἐλπίδα ὅτι τώρα ποὺ εἶσαι Ἀρχιεπίσκοπος ὄχι μόνο τῶν Ἀθηνῶν ἀλλὰ καὶ πάσης Ἑλλάδος, θὰ ἀφήσεις μέσα

στὴν ψυχὴ σου καὶ τὴν προσευχὴ σου λίγο χωρὸ καὶ γιὰ μᾶς. Τὰ ἐγκόλπια αὐτά, σύμβολα τῆς πρωθυεραρχικῆς σου θέσεως, ποὺ ἀποτελοῦν τὸ ἐλάχιστο ἀντίδωρο τῆς υἱικῆς ἀγάπης καὶ τοῦ ἀπεριορίστου σεβασμοῦ ὅλων ἡμῶν τῶν κληρικῶν καὶ τῶν μοναχῶν τῆς Μητροπόλεώς σου, παρακαλοῦμε καὶ προσευχόμεθα, κάθε φορὰ ποὺ θὰ εὐρίσκονται ἐκεῖ κοντὰ στὸ μέρος τῆς καρδιάς σου, νὰ σοῦ θυμίζουν ὅτι γιὰ μᾶς ὅλους, τὸν κλῆρο καὶ τὸν λαὸ τῆς Μαγνησίας, θὰ εἶσαι πάντοτε ὁ πολυσέβαστος Δεσπότης μας, ὁ πολυτίμητος πατέρας μας, ὁ δικός μας ἄνθρωπος, ἡ παρηγοριά μας, ἡ καταφυγὴ, τὸ στήριγμά μας καὶ ἡ ἐλπίδα μας.

Καὶ νῦν ἄρον τοὺς ὀφθαλμούς σου, Ποιμενάρχα, καὶ ἴδε, ἴδου γὰρ ἦκασί σε ὡς φωστήρες, ἐκ δυσμῶν καὶ βορρᾶ καὶ θαλάσσης καὶ ἑώας τὰ τέκνα σου ἐν σοὶ εὐλογοῦντα καὶ δοξάζοντα Χριστὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

Ζήθι, Μακαριώτατε Δέσποτα.

3. Προσφωνήσις τοῦ Περιφερειάρχου Θεσσαλίας κ. Παναγιώτη Βασιλείου

Μακαριώτατε,

Ἡ εἶδησις τῆς ἐκλογῆς σας μᾶς συγκίνησε, μᾶς γέμισε αἰσιοδοξία καὶ μᾶς δημιούργησε τὴ βεβαιότητα ὅτι μπορεῖτε νὰ δώσετε στὴν Ἐκκλησίαν μας, ὅπως δηλώσατε τὸ ὄραμα τῆς ἀνανέωσης καὶ τοῦ ἐκσυγχρονισμοῦ στὴν αὐγὴ τοῦ νέου αἰῶνα.

Σ' ἓναν κόσμον ποὺ οἱ συγκρούσεις μεταξὺ τῶν λαῶν, ἡ βία, ὁ ρατσισμός, ἡ ἀνεργία, ἡ πείνα, ἡ οἰκολογικὴ καταστροφὴ εἶναι στὴν ἡμερήσια διάταξη, ἡ Ἐκκλησία μπορεῖ καὶ πρέπει νὰ πάρει μεγάλες πρωτοβουλίες γιὰ τὴν ἀδελφοσύνη τῶν λαῶν, γιὰ τὴν εἰρήνη, τὴν ἰσονομία καὶ νὰ δώσει ἐλπίδα στὸν ἄνθρωπο τῆς ἐποχῆς μας, ὅτι μπορεῖ νὰ ζήσει σ' ἓναν καλύτερο κόσμον.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ πορευθεῖτε μὲ τόλμη καὶ σοφία, ὅπως ἐξάλλου τὸ πράξατε καὶ στὴν περιοχὴ μας μὲ ιδιαίτερη ἐπιτυχία, ὅπου τὸ θεάρεστο ἔργο καὶ ἡ κοινωνικὴ σας προσφορὰ εἶναι γνωστὴ σὲ ὅλους.

Ἰδρύσατε καὶ λειτουργήσατε οἰκοτροφεία, παιδικοὺς σταθμούς, σχολὲς γονέων, στέγες γερόντων, συμβουλευτικὸς σταθμούς νέων, ἀσχοληθήκατε ἀκόμη καὶ μὲ σύγχρονα προβλήματα ὅπως ἡ μάστιγα τῶν ναρκωτικῶν, ἐπιβεβαιώνοντας ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι δρώσα, εὐαίσθητοποιεῖται γιὰ τὰ προβλήματα τῆς κοινωνίας καὶ ιδιαίτερα τῶν νέων καὶ ἀγωνίζεται καὶ αὐτὴ γιὰ τὴν ἐπίλυσή τους.

Μακαριώτατε,

Εἶχα τὴν εὐκαιρία νὰ συνεργαστῶ μαζί σας γιὰ διάφορα θέματα καὶ ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι ἔχω τὶς καλύτερες ἐντυπώσεις γιὰ τὴν ὁραματικὴ διάθεση μὲ τὴν ὁποία προσεγγίζετε ὅλα τὰ ζητήματα.

Χαρακτηριστικὸ παράδειγμα ἀποτελεῖ ἡ ἰδέα γιὰ τὴ δημιουργία τοῦ Συνεδριακοῦ Κέντρου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, γιὰ τὴν ὑλοποίηση τοῦ ὁποίου συνεργαστήκαμε πολὺ στενά.

Ὀφείλουμε αὐτὸ τὸ ἔργο νὰ τὸ ὁλοκληρώσουμε, γι' αὐτὸ θὰ συνεργαστοῦμε καὶ μὲ τὸ διάδοχό σας, εὐελπιστώντας καὶ στὴ δική σας βοήθεια.

Κοινός μας στόχος εἶναι μὲ τὴν ὁλοκλήρωση τοῦ Συνεδριακοῦ Κέντρου νὰ γίνῃ ὁ Βόλος ἓνα σύγχρονο κέντρο τῆς Ὁρθοδοξίας.

Μακαριώτατε,

Σὲ ἐνδειξὴ τιμῆς γιὰ τὸ θεάρεστο ἔργο σας καὶ τὴ σημαντικὴ προσφορὰ στοῦ Λαοῦ τῆς περιοχῆς, παρακαλῶ δεχθεῖτε τὴν ἀναμνηστικὴ πλακέτα τῆς Περιφέρειας Θεσσαλίας.

4. Προσφώνησις τοῦ Νομάρχου Μαγνησίας κ. Παναγιώτου Σκοτεινιώτη

Μακαριώτατε,

Ἀποτελεῖ ξεχωριστὴ τιμὴ γιὰ μένα, ποὺ μοῦ δίνεται ἡ δυνατότητα, στὴ σημερινὴ μεγαλειώδη ὑποδοχῇ, νὰ σᾶς ἀπευθύνω λίγα λόγια ἐκ μέρους τοῦ λαοῦ τῆς Μαγνησίας, ἐκ μέρους τῶν φορέων τοῦ Νομοῦ καὶ τῆς Νομαρχιακῆς μας Αὐτοδιοίκησης.

Ἡ λέξη «χαρμολύπη» ποὺ χρησιμοποιήσατε, Μακαριώτατε, λίγο μετὰ τὴν ἐκλογὴ σας, ἢ συνύπαρξη δηλαδὴ τῆς χαρᾶς καὶ τῆς λύτης, ταιριάζει ἀπόλυτα γιὰ νὰ περιγράψῃ ὄχι μόνον τὰ δικά σας, ἀλλὰ καὶ τὰ δικά μας συναισθήματα αὐτὲς τὶς μέρες καὶ αὐτὴ τὴν ὥρα.

Χαρά, λοιπόν, μαζί μὲ συγκίνηση καὶ περηφάνεια γιὰτὴν ὁ Δεσπότης μας ἀναδείχθηκε πανάξια στὴ θέση τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Καὶ λύπη, γιὰτὴν ἡ περιοχὴ μας θὰ στερηθεῖ τῆς ἀνεκτίμητης πνευματικῆς καὶ κοινωνικῆς προσφορᾶς σας.

Μακαριώτατε,

Εἶχατε σήμερα τὴν εὐκαιρία μὲ τὴν παλλαϊκὴ ὑποδοχὴ ποὺ σᾶς ἐπιφυλάχθηκε, νὰ νιώσετε πῶς ἔντονα ἴσως ἀπὸ κάθε ἄλλῃ φορὰ τὴ μεγάλη ἀγάπη ποὺ τρέφει ὁ λαός μας στοῦ πρόσωπό σας καὶ τὴν καθολικὴ καὶ ἀνυπόκριτὴ ἐκτίμηση στοῦ πολὺ-

πλευρο ἔργο ποὺ ἐπὶ 24 ὁλοκληρὰ χρόνια ἐπιτελέσατε στὴ Μητρόπολή μας. Πρέπει νὰ σᾶς πῶς ὅτι αὐτὸς ὁ λαὸς ἐνίωσε τὴ δική του ἐπιτυχία καὶ δικαίωση καὶ σὰν μιὰ δική του ἐπιτυχία, μιὰ ἐπιτυχία τοῦ Βόλου, τῆς Νέας Ἰωνίας, τῆς Μαγνησίας. Εἴμαστε βέβαιοι πῶς αὐτὸ τὸ γνωρίζετε καὶ πῶς δὲν πρόκειται νὰ τὸ ξεχάσετε ποτέ.

Ἀναλαμβάνετε, Μακαριώτατε, τὴν ἡγεσία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, σὲ μιὰ ἐποχὴ ποὺ ἔχει ὠρμάσει ἡ ἀνάγκη γιὰ βαθιὲς τομές. Ἡ ἀξίωση τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ γιὰ ἀνανέωση καὶ ποιοτικὴ ἀναζωογόνηση τοῦ δημοσίου βίου καὶ τῶν θεσμῶν του, ἀφορᾷ σίγουρα καὶ τὴν Ἐκκλησία. Καὶ δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι διαφορετικά, ἀφοῦ ζοῦμε σὲ μιὰ περίοδο ταχύτατων ἀλλαγῶν καὶ μεγάλης ἀβεβαιότητος σὲ παγκόσμια κλίμακα. Ἡ σύγχρονη κοινωνία καὶ οἱ θεομοὶ τῆς βρῖσκονται πλέον μπροστὰ σὲ νέα, μεγάλα καὶ σύνθετα προβλήματα. Ἡ μόλυνση τοῦ περιβάλλοντος, οἱ νέες μᾶστιγες τῆς ἐποχῆς μας, τὸ εἶτς καὶ ἡ ἀυξανόμενη χρῆση τῶν ναρκωτικῶν ἀπὸ νέους καὶ ἐφήβους, ἡ νέα φτώχεια ποὺ ἐξαπλώνεται σὲ εὐρύτερα στρώματα τοῦ λαοῦ, ἡ ἀνεργία καὶ ἡ κοινωνικὴ περιθωριοποίηση, τὰ φαινόμενα ρατσισμού καὶ ξενοφοβίας ποὺ ἐμφανίζονται πλέον καὶ στὴν ἐλληνικὴ κοινωνία, εἶναι προβλήματα τὰ ὁποία δὲν μποροῦν νὰ ἀφήσουν ἀδιάφορη τὴν Ἐκκλησία. Τὰ προβλήματα αὐτὰ ἀντίθετα, ὅπως καὶ οἱ νέες οἰκουμενικὲς ἀξίες, ἀναζητοῦν τὸν ἀνανεωμένο, σύγχρονο καὶ διακριτικὸ ρόλο τῆς Ἐκκλησίας, τὴν καθοριστικὴ συμβολὴ τῆς μὲ κοινωνικὴ εὐθύνη καὶ εὐαισθησία.

Ὁ ἐλληνικὸς λαός, Μακαριώτατε, ὅπως μὲ κάθε τρόπο διεφάνη τὶς λίγες αὐτὲς μέρες ἀπὸ τὴν ἐκλογὴ σας, ἔχει ἐπενδύσει μεγάλες προσδοκίες στοῦ πρόσωπό σας καὶ προσβλέπει στοῦ νέο αὐτὸ ρόλο τῆς Ἐκκλησίας ὑπὸ τὴν ἡγεσία σας. Ἐμεῖς ἐδῶ στὴ Μαγνησία, ποὺ εἶχαμε τὴν τύχη νὰ σᾶς γνωρίσουμε ἀπὸ κοντά, ἔχουμε τὴν πεποίθηση, μιὰ πεποίθηση ποὺ ἀπορρέει ἀπὸ τὴν ἐμπειρία τῶν 24 χρόνων, ὅτι θὰ ἀνταποκριθεῖτε μὲ ἀπόλυτὴ ἐπιτυχία καὶ στὴ νέα ἀποστολὴ ὑψηλῆς εὐθύνης ποὺ ἀναλαμβάνετε καὶ ὅτι θὰ δικαιώσετε πλήρως τὶς προσδοκίες αὐτὲς καὶ τὴν ἐμπιστοσύνη τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ.

Ἐπιτρέψτε μου, Μακαριώτατε, πρὶν κλείσω νὰ κάμω ἐπιγραμματικὰ μιὰ προσωπικὴ ἀναφορὰ. Αἰσθάνομαι ἰδιαίτερα τυχερὸς ποὺ εἶχα τὴν εὐκαιρία ὅλα αὐτὰ τὰ χρόνια νὰ συνεργασθῶ μαζί σας. Καὶ

αίσθάνομαι πραγματικά εύτυχής, γιατί ή συνεργασία αυτή δέν ήταν τυπική, δέν ήταν άπλά ύπηρεσιακή. Ήταν, αντίθετα, μιá συνεργασία πού συνδυαζόταν με μιá βαθύτατα ανθρώπινη επικοινωνία, μιá συνεργασία πού στηριζόταν στον άμοιβαίο σεβασμό, στην εύλικρίνεια και την εύθύτητα πού πάντοτε χαρακτηριζε τις σχέσεις μας, αλλά και στην κοινή άγωνία και τó ένδιαφέρον για τή Μαγνησία και τó μέλλον της. Αίσθάνομαι τήν άνάγκη νά σās εύχαριστήσω γι' αυτό.

Μακαριώτατε,

Τό Νομαρχιακό μας Συμβούλιο με έξουσιοδότησε νά αναγνώσω και νά σās παραδώσω τó όμóφωνο και όμóθυμο ψήφισμα, πού ένέκρινε στη χθεσινή έκτακτη συνεδρίασή του. Τό ψήφισμα άναφέρει τὰ εξής:

«Τό Νομαρχιακό Συμβούλιο Μαγνησίας, διερχόμενoντας τὰ αίσθήματα του λαού της περιοχής μας, έκφράζει τή βαθειά του συγκίνηση, χαρά και ύπερηφάνεια για τήν πανάξια έκλογή του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Δημητριάδος και 'Αλμυρού στον 'Αρχιεπισκοπικό Θρόνο.

'Η Μαγνησία είχε τήν άγαθή τύχη και τή μεγάλη τιμή νά βιώσει επί είκοσιτέσσερα συναπτά έτη τήν έμπνευσμένη και μεγαλόπνοη ποιμεναρχία ένoς έκλεκτου, χαρακτηριστικού και καταξιωμένου 'Ιεράρχη, πού με τó κύρος και τις άρετές του κέρδισε τήν άγάπη και τόν σεβασμό του λαού.

Τόν Μακαριώτατο 'Αρχιεπίσκοπο 'Αθηνών και Πάσης 'Ελλάδος κ.κ. Χριστόδουλο συνοδεύουν οί όλόψυχες εύχές μας για έπιτυχία στη νέα ύψηλή άποστολή του, καθώς και ή εύγνωμοσύνη μας για τήν άνεκτίμητη προσφορά του στην τοπική κοινωνία».

5. Περικοπή της Προσφωνήσεως του Δημάρχου Ν. 'Ιωνίας Βόλου κ. Στεφάνου Φούσκη

«'Η περιοχή μας έχει τή χαρά και τήν τιμή νά έχει αναδείξει από τους κόλπους της τó νέο 'Αρχιεπίσκοπο, ό οποίος επί 24 χρόνια ύπηρετήσε τήν περιοχή ως Μητροπολίτης Δημητριάδος, έχοντας νά επιδείξει ένα πλούσιο ποιμαντορικό, θεολογικό και κοινωνικό έργο».

(Σημ. 'Ο Δήμαρχος κ. Στ. Φούσκης είχε στείλει και τó εξής Τηλεγράφημα πρoς τόν Μακαριώτατο:

«Δεχθήτε τις εύλικρινείς εύχές μου για, με εύλογία Θεού, έπιτυχία του νέου ποιμαντικού Σας

έργου. 'Η σὺν Θεῷ έκλογή Σας ως 'Αρχιεπισκόπου 'Αθηνών και πάσης 'Ελλάδος ήταν εύχή του Χριστεπώννυμου λαού της περιοχής και θέληση του 'Υψίστου»).

6. Προσφωνήσις του πατρoς Θωμά Συνoδινού

Μακαριώτατε Δέσποτα,

Πολυσέβαστε πνευματικέ μας πατέρα και έμπνευσμένη όδοδείκτη μας.

'Ενώ άκόμη ό άπόηχος της χαράς και της άνακουφίσεως του 'Ορθοδόξου 'Ελληνισμού στα πέδρατα της γής για τήν πανάξια έκλογή Σας στον πρώτο θρόνο της 'Ελλάδας μας, τήν 'Αρχιεπισκοπή 'Αθηνών, δέν έχει οβήσει, έμεις εδώ τὰ παιδιά Σας πού, με περίσσεια φρόνηση, θαυμαστή σύνεση και καρδιακή άγάπη, έποιμάνετε για 24 όλόκληρα χρόνια, Σās άτενίζουμε δακρυσμένοι και δέν μπορούμε νά ξεκαθαρίσουμε τὰ συναισθήματά μας.

Αίσθανόμαστε βέβαια μαζί μ' όλους τους συνέλληνες τó πανηγύρι της 'Ανάστασης μέσα στην ψυχή μας, και επί πλέον έμεις οί συνεργάτες σας κι ό εύσεβής λαός της Μαγνησίας, τήν ιδιαίτερη τιμή και τήν κρυφή περηφάνεια, έπειδή ό δικός μας ό Ποιμενάρχης —ό Δεσπότης μας— άναγνωρίσθηκε και αναδείχθηκε στο ύπατο άξίωμα, γιατί ήταν πραγματική άξία. Είμαι δυνατόν όμως τó δάκρυ τó καθάριο της χαράς νά μὴν είναι θολό γιατί κι ή λύπη τούτες τις ώρες έχει τήν θέση της κι άπολύτως δικαιολογημένα;

Και για νά γίνω πιό σαφής. Τούτος ό λαός πού στο διάβα των 24 χρόνων Σās έξετίμησε, Σās σεβάστηκε, Σās άγάπησε και Σās έτίμησε ποικιλότροπα, μπορεί νά μὴν νιώθη τήν όρφάνια; 'Ολοι αυτοί οί άνθρωποι πού τήν Τρίτη τ' άπόγευμα άπ' τις χαρμόσυνες κωδωνοκρουσίες πληροφορήθηκαν τó άνοιξιάτικο ξημέρωμα της 'Ελλαδικής 'Εκκλησίας μας, νομίζετε ότι εκείνη τήν ώρα δέν ένιωσαν στα φυλλοκάρδια τους τί θα πῆ Σταυρο-'Ανάστασις;

Είμαι δυνατόν όλοι οί συντοπίτες μας νά μὴν ένιωθαν ό κάθε ένας με τόν τρόπο του ότι μέσα στην Πασχαλιά θέλησε ό Θεός νά γιορτάσουμε ένα δεύτερο Πάσχα, αλλά τó βάρος του Γολγοθά τó έρριξε όλόκληρο στις πλάτες των παιδιών της άκύμαντης θάλασσας του Παγασητικού; Τὰ δακρυσμένα μάτια μεγάλων και μικρών, τó πονεμένο κατεύδδιο του έκλεκτου ποιμνίου πού για 24 χρόνια

ἐπάξια ἐπομάνατε, οἱ συγκλονιστικὲς ἐκδηλώσεις ἀρχόντων καὶ λαοῦ ὅπως τὶς ζοῦμε αὐτὸ τὸ ἀλησμόνητο τριήμερο, λένε πολὺ περισσότερα ἀπὸ ὅσα τὸ μυαλό μας μπορεῖ νὰ δημιουργήσει καὶ τὸ χέρι μας ν' ἀποτυπώσει. Γιὰ στρέψτε καὶ τὰ δικά Σας βουρκομένα μάτια αὐτὲς τὶς συγκλονιστικὲς στιγμές, ξεχνώντας πρὸς στιγμὴν «τὸ βάρος τῆς κλήσεως» καὶ ἀφήνοντας κατὰ μέρος τὴν «ζάλην τῶν λογισμῶν» ποὺ συνθέτουν τὴν συνισταμένη τοῦ χρέους, καὶ πέστε μας, τί βλέπετε στὰ πρόσωπά μας; Τί Σᾶς λέει αὐτὸ τὸ πλήθος καὶ οἱ ἐκδηλώσεις λατρείας στὸ Σεπτὸ Πρόσωπό Σας; Τί διαβάσετε μὲ τὴ δεδομένη διορατικότητά Σας στὶς φυμασιγνωμίες μας ποὺ πέρα ἀπὸ τὰ συνειδητὰ «Ἄξιος» καὶ τὸ «καλὴ ἐπιτυχία στὰ ὑψηλά Σας καθήκοντα», δὲν μποροῦν ν' ἀρθρώσουν ἄλλες λέξεις, ἀλλὰ σκυφτὲς ἀποχωροῦν γιὰ νὰ μὴ δῆτε τὰ βρεγμένα μάγουλά τους καὶ πονέσετε, καὶ Σᾶς φορτίσουν περισσότερο αὐτὲς τὶς ἤδη φορτισμένες μέρες; Κι αὐτὰ μὲν λιγόλογα καὶ πτωχὰ καὶ ταπεινὰ ὅπως μπόρεσα νὰ τὰ σταχυολογήσω, ἀφοροῦν τὸ μεγάλο ποιμνιό Σας, ἢ καλύτερα τὰ πρόβατα τῆς ποιμνῆς τοῦ Χριστοῦ, ποὺ ἐπάξια γιὰ ἓνα τέταρτο τοῦ αἵωνα καθοδηγήσατε «εἰς νομὰς σωτηρίους».

Τί νὰ ποῦμε ὅμως καὶ μεῖς οἱ ἄμεσοι συνεργάτες Σας ποὺ σχεδὸν ὅλοι μας ἀπὸ τὰ τίμια χέρια Σας προχειρισθήκαμε σὲ ποιμένες καὶ στοὺς ὁποίους ἡ Ἀρχιερατικὴ Πατρικὴ Εὐλογία Σας ἀνέθεσε καθήκοντα οὐσιαστικά, διαποιμάνσεως καὶ καθοδηγήσεως ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων ἀπὸ τὴ γῆ στὸν Οὐρανό; Θὰ ἔλεγα ἀνεπιφύλακτα ὅτι ἐπειδὴ πίσω ἀπὸ τὰ μεγάλα θαῦματα, ποὺ τὸ Παντοδύναμο χέρι τοῦ Θεοῦ ἐπιτελεῖ, κρύβονται θυσίες καὶ πόνος ἄφατος, τὰ θαῦματα, ποὺ διάλεξε ἡ ἀπειρη ἀγάπη Του γιὰ νὰ μᾶς χαρίσει τὸ θαῦμα τοῦ ἀπομεσήμερου τῆς 28ης Ἀπριλίου, εἴμαστε ἐμεῖς. Ἐμεῖς οἱ στενοὶ συνεργάτες Σας. Τὰ προσφιλῆ στελέχη Σας στὴν ἐπὶ ἀνδρῶν τοῦ πολυδιάστατου ἔργου τῆς Μητροπόλεως Δημητριάδος.

Ἀλλά, ἐπιτρέψτε μου μέσα ἀπὸ τὴν προσωπικὴ μου ἀναφορὰ νὰ προσπαθήσω ἀπλὰ νὰ ψηλαφίσω τὶς ἐπικίνδυνα διεσταλμένες προσωπικότητες ὅλων μας. Δὲν θὰ ἔθελα νὰ ἴμαι στὴ θέση κανενός, ἀλλὰ καὶ κανεὶς δὲν θὰ ἐπιθυμοῦσα νὰ βροῖσκειται στὴ θέση μου. Εἶδα ὅλων τὰ πονεμένα βλέμματα, ἄκουσα ὅλων τὰ πυρίκαυστα λόγια, ἀφουγκράστηκα ὅλων τοὺς ἔντονους καρδιακοὺς κτύπους. Ὅλοι αἰσθάνονται μιὰ συγγένεια μὲ τοὺς Ἀποστόλους

στὸν πόνο, τὴν ὥρα ποὺ ἀπὸ τὸ στόμα τῆς Αὐτοαλήθειας ἀκούγαν τό: «Συμφέρει ὑμῖν, ἵνα ἐγὼ ἀπέλθω». Ὅλων οἱ καρδιὲς εἶναι διχασμένες καὶ ἡ μιὰ πλευρὰ φωτίζεται ἀπὸ τὴν ἐξαστράπτουσα μορφὴ τοῦ ἁγίου Δοξασμένου Πατέρα, ἀλλὰ ἡ ἄλλη σκιαζεται ἀπὸ τὰ σύννεφα τοῦ ἀποχωρισμοῦ. Πιστέψτε ἀδελφοὶ καὶ Πατέρες μου, ὅτι Σᾶς καταλαβαίνω, Σᾶς νιώθω, Σᾶς συμπονῶ. Πέρασα τέτοιες στιγμὲς ὅταν ὁ σοφὸς καὶ ἅγιος Γέροντάς μου «ἔπεσε Γίγας καὶ ἀνέστη Παράκλητος». Μὴ νομίζετε ὅμως ὅτι καὶ ὁ δικός μου πόνος εἶναι μικρότερος. Ἀπαλύνεται μὲν γιὰτὶ Θεοῦ θέλοντος θ' ἀκολουθήσω τὸν Δεσπότη μας σὲ νέους μεγαλύτερους ἀγῶνες, ἀλλὰ πῶς μπορῶ νὰ λησμονήσω τὴν ἀγάπη καὶ τὴν τιμὴ μὲ τὴν ὁποία μὲ περιβάλατε γιὰ 12 ὁλόκληρα χρόνια; Πῶς μπορῶ νὰ ξεχάσω τοὺς πολυαγαπημένους ἐνορίτες μου, τοῦ Ἱ. Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας τῆς Νέας Ἰωνίας καὶ ἰδιαίτερα τοὺς ἄμεσους συνεργάτες μου, ποὺ χωρὶς νὰ τὸ ἀξίζω, κυριολεκτικὰ ἐτίμησαν τὸ ταπεινὸ πρόσωπό μου καὶ αὐτὲς τὶς ἡμέρες μὲ τὶς πηγαῖες καὶ αὐθόρμητες καὶ ἀπρόσμενες ἐκδηλώσεις τους μὲ κάνουν νὰ νιώθω ὅτι ἀκολουθώντας ὑπάκουα τοὺς νέους δρόμους, ποὺ μοῦ ἀνοίγει ὁ Θεός, ποτὲ δὲν φεύγω ἀπὸ τὸ Βόλο, γιὰτὶ ἡ καρδιά μου μένει πίσω στοὺς πολυαγαπημένους μου Βολιώτες, ἰδίως ἐδῶ στὴ Νέα Ἰωνία, στοὺς ἐνορίτες καὶ τοὺς συνεργάτες μου. Ἀλλ' ἂς μείνω σ' αὐτὰ καὶ παρακαλῶ νὰ μὲ συγχωρεῖτε ποὺ ἔστω καὶ γιὰ λίγο ἀνοιξα καὶ τὴ δική μου καρδιά. Ἦταν ἀδύνατο νὰ μὴν τὸ πράξω καὶ μάλιστα αὐτὲς τὶς ἱερὲς ὥρες.

Μακαριώτατε, Πάτερ καὶ Δέσποτα,

Δὲν μπορῶ νὰ συνεχίσω. Δὲν εἶπα τίποτα γιὰ τὸ ἔργο Σας. Τὸ γνωρίζουν ὅλοι. Τὸ ὁμολόγησαν ὅλοι καὶ ὁ κληρὸς μας ἐκπροσωπούμενος ἀπὸ τὸν Πρωτοσύγκελλο καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ ὁ λαὸς ὁλόκληρος μέσα ἀπὸ τὸν Τύπο καὶ τὰ Ραδιόφωνα καὶ τὶς Τηλεοράσεις, ἀλλὰ κυρίως μέσα ἀπ' τὶς καρδιακὲς ἐκδηλώσεις αὐτῶν τῶν ἡμερῶν. Θὰ παραβίαζα ἀνοικτὲς πύλες. Ἀφήνω στὸ ἀηδόνι τοῦ Πηλίου καὶ στὸ γλυκόλαλο τραγούδι του νὰ πεῖ τὰ ὑπόλοιπα. Λέγεται ὅτι τὸ κελάδημα αὐτοῦ τοῦ πτηνοῦ μπορεῖ ν' ἀλλάξει σὲ 40 περίπου χρωματισμούς. Εὐχομαι μέσα ἀπ' τὴν καρδιά μου καὶ πιστεύω ὅτι ἐκφράζω καὶ ὅλους τοὺς συνεργάτες μου, ἀλλὰ καὶ ὅλους τοὺς παρισταμένους, οἱ μισοὶ ἀπὸ τοὺς χρωματισμοὺς τοῦ καλλικέλαδου ἀηδονιοῦ νὰ ἴναι αἶνος καὶ δοξολογία πρὸς τὸν Ἐπου-

ράνιο Πατέρα, εὐχὲς καὶ κατευόδιο γιὰ τὸν Ἄξιο Προκαθήμενο καὶ λατρευτό μας Πατέρα. Οἱ ἄλλοι μισοὶ ἐλπιδοφόρο μήνυμα ὅτι θ' ἀναστήσει ὁ Θεὸς στὴν πόλη μας τὸν ἄξιο διάδοχο γιὰ νὰ ποιμάνει τὰ πρόβατά Του.

Ἐκ μέρους ὅλων Σᾶς ἐκφράζω τὰ συγχαρητήρια καὶ τίς ἀγνὲς εὐχὲς καὶ Σᾶς φιλῶ τὸ Πατρικὸ χέρι. Δεχθῆτε αὐτὸ τὸ νικητὸ χειροφίλημα ἀπ' ὅλους καὶ δώστε μας τὴν Ἀρχιεπισκοπικὴ εὐχὴ καὶ εὐλογία Σας.

7. Προσφώνησις τοῦ Καθηγουμένου τῆς Ἱ. Μονῆς Ἀνω Ξενιάς Πανοσ. Ἀρχιμ. π. Νεκταρίου Ντόβα

Ἦγγικεν ἡ ὥρα καὶ ὁ τοῦ Θεοῦ ἐκλεκτὸς ἀναλαμβάνει τὴν ὑψίστη διακονία τῆς Ἐκκλησίας! Ἦγγικεν ἡ ὥρα καὶ ὁ πατέρας μας γίνεται πατέρας ὁλοκλήρου τοῦ χριστεπανύμου πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας. Ἦγγικεν ἡ ὥρα καὶ ὁ πνευματικὸς ἀνακαινιστὴς τῆς περιοχῆς μας ἀναλαμβάνει νὰ φέρει τὸν πνευματικὸ σπόρο τῶν χαρισμάτων ποῦ ὁ Κύριος τοῦ ἐνεπιστεύθη, εἰς πάσαν τὴν γῆν Ἑλληνικήν! Ἦγγικεν ἡ ὥρα καὶ πρέπει νὰ ἀποχαιρετήσουμε αὐτὸν ποῦ εἴχαμε συνηθίσει νὰ μᾶς ἀγαπᾷ, νὰ μᾶς στηρίζει καὶ νὰ μᾶς καθοδηγεῖ!

Κι ἂν ἤγγικεν ἡ ὥρα, Μακαριώτατε, νὰ σᾶς ὑποδεχθοῦμε γιὰ τελευταία φορὰ ὡς δικό μας ποιμένα, πρὶν ἀναλάβετε τὰ καθήκοντα ποῦ ἡ ψήφος τῆς Ἱεραρχίας ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι σᾶς ἐνεπιστεύθη, θὰ θέλαμε ἐμεῖς τὰ πνευματικά σας τέκνα, τὰ μέλη τῶν μοναστικῶν ἀδελφοτήτων τῆς περιοχῆς ποῦ ἐπὶ 24 συναπτά ἔτη θεοφιλῶς ἐποιμάνατε, ἀφοῦ σᾶς εὐχαριστήσουμε, νὰ σᾶς διαβεβαιώσουμε ὅτι ἡ παρακαταθήκη τῆς παρουσίας σας θὰ μείνει διαρκῶς ζωντανὴ στὴν μνήμη, τὴν ψυχὴ καὶ τὴν καρδιά μας.

Ἡ ἀγάπη ποῦ ἐδείξατε γιὰ τὰ μοναστήρια τῆς περιοχῆς, μιὰ ἀγάπη ποῦ ὁδήγησε στὴν ἐπ' ἀνδρωσὴ, τὴν ἀνακαίνιση, τὴν ἀναζωογόνηση καὶ τὴν πνευματικὴ τους καρποφορία, θὰ μᾶς συντροφεύει διαρκῶς καὶ θὰ μᾶς κάνει νὰ νοσταλγοῦμε τὰ ἔτη τῆς ποιμαντορίας σας. Ἡ παρουσία σας στὴν ζωὴ τῶν ἱερῶν μονῶν, στίς πανηγύρεις, στίς κουρῆς τῶν νέων μοναχῶν, στίς μεγάλες γιορτὲς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ χρόνου καὶ σὲ ἄλλες περιστάσεις, μᾶς ἔδειξε ὅτι ποιμένας ἀληθινὸς εἶναι αὐτὸς ποῦ ζεῖ τίς χαρὲς καὶ τίς δυσκολίες τῆς ζωῆς κοντὰ στοῦ ποίμνιό του. Τὸ πατρικὸ σας ἐνδιαφέρον γιὰ τὰ

προβλήματα τῶν μοναστηριῶν τῆς περιοχῆς μας καὶ οἱ λύσεις στίς ὁποῖες συμβάλατε ἀποφαστικά, μᾶς κάνουν νὰ θεωροῦμε τὸ πέρασμά σας ἀπὸ τὴ ζωὴ μας κάτι παραπάνω ἀπὸ εὐλογία: ἀληθινὴ δωρεὰ Θεοῦ! Μᾶς καθοδηγήσατε, μᾶς στηρίξατε, δώσατε καὶ πήρατε ἀγάπη 24 χρόνια τώρα, τὰ ὁποῖα διήλθαν ὡς ἡ ἡμέρα ἡ ἐχθὲς, ὅπως ὁ χρόνος ὁ νῦν στὴν προοπτικὴ τοῦ αἰεὶ!

Πολὺς ὁ λόγος, Μακαριώτατε, γιὰ τὸ πολυποικίλο ἔργο σας στὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Δημητριάδος αὐτὰ τὰ χρόνια. Νομίζουμε ὅμως ὅτι θὰ ἦταν παράλειψη ἀσυγχώρητη, ἂν αὐτὴ τὴν ἐσχάτη ὥρα δὲν τονιζόταν κι αὐτὴ ἡ πτυχὴ τῆς θεοφιλοῦς δραστηριότητός σας, μιὰ πτυχὴ ποῦ κάνει τὴν εὐγνωμοσύνη καὶ συγκίνησή μας μεγάλη!

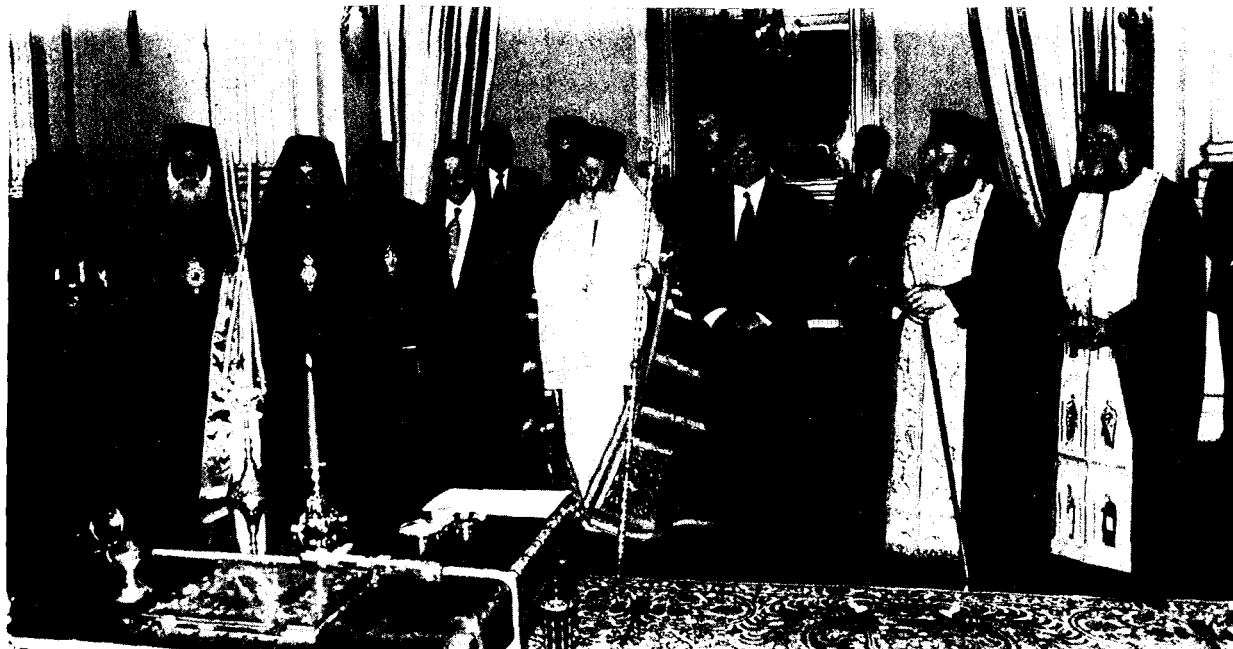
Ἦγγικεν λοιπὸν ἡ ὥρα, Μακαριώτατε, νὰ σᾶς ἀποχαιρετήσουμε! Πρὶν τὸ κάνουμε, ὅμως, θὰ θέλαμε γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ νὰ σᾶς εὐχαριστήσουμε διὰ τὸ πλῆθος τῶν εὐεργεσιῶν ὧν ἀφθόνως ἀπηλάυσαμεν, νὰ σᾶς διαβεβαιώσουμε ὅτι ἡ παρακαταθήκη τῆς ἀγάπης, τῆς πατρικῆς φροντίδας καὶ τῆς προσευχῆς σας γιὰ μᾶς θὰ μείνει ἀσβεστὴ στίς καρδιές μας καί, κυρίως, ὅτι ἡ σκέψη, ἡ προσευχὴ καὶ καρδιά μας θὰ εἶναι κοντὰ σας στὸν δύσκολο ἀγῶνα ποῦ ἀναλάβατε, νὰ ὁδηγήσετε τὸ σκάφος τῆς Ἐκκλησίας στὸν 21ο αἰῶνα, ἐνῶ εὐχή μας θὰ εἶναι ἡ ἐν Κυρίῳ δράση καὶ παρουσία σας νὰ ἐπαληθεύει αὐτὸ ποῦ τὰ στόματα ὅλων διακηρύττουν ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ τῆς ἐκλογῆς σας: Ἄξιος!

Ε.Δ.Θ.

ΒΙΒΛΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΒΑΠΤΙΣΜΑΤΟΣ

- ★ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΒΑΠΤΙΣΜΑΤΟΣ
- ★ ΜΥΣΤΑΓΩΓΙΚΕΣ ΚΑΤΗΧΗΣΕΙΣ, ἀγίου Κυρίλλου Ἱεροσολύμων (ἐξήγηση τοῦ ἱεροῦ Βαπτίσματος καὶ τοῦ Χρίσματος).
- ★ ΝΑ ΣΑΣ ΖΗΣΕΙ... Μιὰ προσέγγιση στοῦ μυστήριου τοῦ Βαπτίσματος (Μητροπ. Δημητριάδος Χριστοδούλου).
- ★ ΚΑΤΗΧΗΣΗ ΚΑΙ ΒΑΠΤΙΣΗ ΤΩΝ ΕΝΗΛΙΚΩΝ,
(βιβλίο ποῦ ἀναφέρεται καὶ στοῦ Βάπτισμα τῶν νηπίων), νῦν Μητροπ. Ναυπάκτου Ἱεροθέου.

Η ΤΕΛΕΤΗ ΔΙΑΒΕΒΑΙΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΜΑΚ. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Στιγμιότυπο από την τελετή της Διαβεβαίωσης στο Προεδρικό Μέγαρο. Ο Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος με τὸν Πρόεδρο τῆς Δημοκρατίας κ. Κ. Στεφανόπουλο, τὸν Ὑπουργὸ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Γερ. Ἀρσένη καὶ τοὺς λοιποὺς παρισταμένους.

Τὴν πρωτὰ τῆς 9ης Μαΐου 1998 ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος ἔδωκεν ἐνώπιον τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας κ. Κωνσταντίνου Στεφανοπούλου, τῶν Μελῶν τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Γερασίμου Ἀρσένη τὴ Διαβεβαίωσι, τὴν ὁποία προβλέπει ὁ ἰσχύων Καταστατικὸς Χάρτης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (Νόμος 590/1977, ἀρθρο 16).

Ἡ διαβεβαίωσις συνδέθηκε μετὰ τὴν καθιερωμένη σχετικὴ Τάξι τελετῆς, ἡ ὁποία, ὅπως κοινοποιήθηκε ἀπὸ τὴν Ἱ. Σύνοδο, ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος: «Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων».

Οἱ Σεβ. Συνοδικοί: «Ἀμήν».

«Χριστὸς Ἀνέστη...».

«Εὐλογητὸς εἴ Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν...».

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος: «Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεὸς κατὰ τὸ μέγα ἑλεὸς Σου, δεόμεθά Σου, ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον».

«Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Συνόδου καὶ πάσης τῆς ἐν Χριστῷ ἡμῶν ἀδελφότητος».

«Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν ἔθνους,

πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας ἐν αὐτῷ καὶ τοῦ κατὰ ξηρὰν, θάλασσαν καὶ ἀέρα φιλοχρίστου ἡμῶν στρατοῦ».

«Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ εἰρήνης καὶ καλῆς καταστάσεως τοῦ σύμπαντος κόσμου, εὐσταθείας τῶν Ἀγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν καὶ τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως».

Οἱ Σεβ. Συνοδικοί: «Κύριε ἐλέησον». (μεθ' ἐκάστην αἴτησιν).

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος: «Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις καὶ Σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων».

Οἱ Σεβ. Συνοδικοί: «Ἀμήν».

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ἐκφωνεῖ τὴν διαβεβαίωσιν ἔχουσαν οὕτω:

«Διαβεβαιοῦμαι ἐπὶ τῇ Ἀρχιερωσύνῃ μου ὅτι θὰ ἐκπληρῶ τῇ θείᾳ Χάριτι τὰ Ἀρχιεπισκοπικά μου καθήκοντα μετὰ πάσης σπουδῆς καὶ δυνάμεως, τηρῶν ἀπαρασαλεύτως τοὺς Ἱεροὺς Ἀποστολικοὺς καὶ Συνοδικοὺς Κανόνας καὶ τὰς Ἱερὰς Παραδόσεις, διαδηλῶ δὲ ὑπακοὴν εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ τοὺς νόμους τοῦ Κράτους».

Μεθ' ὃ ἡ Α. Μακαριότης ποιεῖ Ἀπόλυσιν.

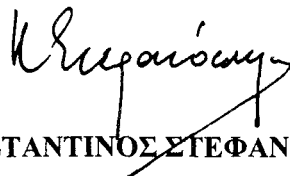
Μετὰ τὴν Τελετὴ Διαβεβαίωσης ἐγίνε ἡ ὑπογραφή τοῦ κάτωθι Πρωτοκόλλου:

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΔΙΑΒΕΒΑΙΩΣΗΣ
του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος
Χριστόδουλου Παρασκευαΐδη

Στην Αθήνα σήμερα 8 Μαΐου του έτους χίλια εννιακόσια ενενήντα οκτώ (8.5.1998), ημέρα Παρασκευή και ώρα 12.00, στο Προεδρικό Μέγαρο, ενώπιον του Προέδρου της Δημοκρατίας Κωνσταντίνου Στεφανόπουλου και παρουσία του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων Γεράσιμου Αρσένη και των μελών της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου, προσήλθε ο αναγνωρισθείς και κατασταθείς με το από 29.4.1998 προεδρικό διάταγμα (ΦΕΚ Α. 93/ 29.4.1998) Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος Χριστόδουλος Παρασκευαΐδης και έδωσε την ακόλουθη διαβεβαίωση:

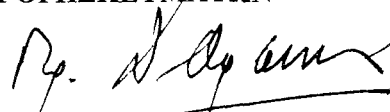
«Διαβεβαιούμαι επί τη Αρχιερωσύνη μου ότι θα εκπληρώ τη θεία χάριτι τα αρχιερατικά μου καθήκοντα μετά πάσης σπουδής και δυνάμεως, τηρών απαρασαλεύτως τους ιερούς αποστολικούς και συνοδικούς Κανόνες και τας ιεράς Παραδόσεις, διαδηλώ δε υπακοήν εις το Σύνταγμα και τους νόμους του Κράτους».

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

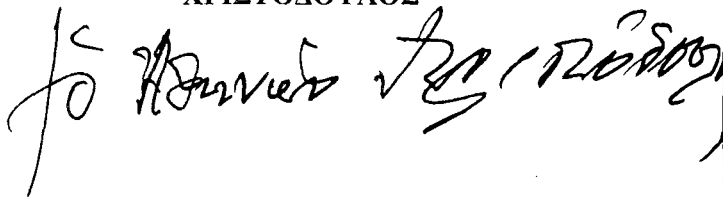

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

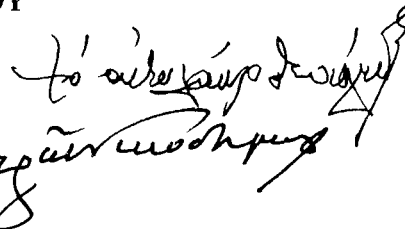

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΑΡΣΕΝΗΣ

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

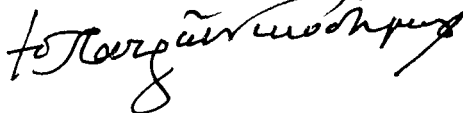

ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΔΙΑΡΚΟΥΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

Ο Αιτωλίας και Ακαρνανίας **ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ**

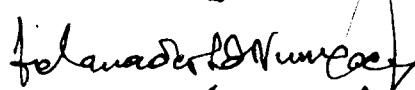
Ο Πατρών **ΝΙΚΟΛΗΜΟΣ**

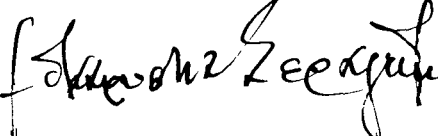
Ο Υδρας, Σπετσών και Αιγίνης **ΙΕΡΟΘΕΟΣ**

Ο Λευκάδος και Ιθάκης **ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ**

Ο Καρυστίας και Σκύρου **ΣΕΡΑΦΕΙΜ**

Ο Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως **ΘΕΟΦΙΛΟΣ**Ο Σερρών και Νιγρίτης **ΜΑΞΙΜΟΣ**Ο Μηθύμνης **ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ**Ο Ελευθερουπόλεως **ΕΥΔΟΚΙΜΟΣ**Ο Εδέσσης, Πέλλης και Αλμωπίας **ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ**Ο Κίτρους και Κατερίνης **ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΣ**Ο Διδυμοτείχου και Ορεστιάδος **ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ**

Άριστερά: Ο Μακαριώτατος κ. Χριστόδουλος με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κ. Κ. Στεφανόπουλο στο Προεδρικό Μέγαρο άμέσως μετά την Τελετή της Διαβεβαίωσης. Δεξιά: Με τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων κ. Γερ. Άρσένη.

Μετά τὸ τέλος τῆς Διαβεβαίωσης ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας κ. Κ. Στεφανόπουλος ἐξέφρασε θερμὰ συγχαρητήρια καὶ εὐχὲς στὸν Μακαριώτατο κ. Χριστόδουλο καὶ ἐτόνισεν ὅτι εἶναι «δεδομένη» ἡ ἀμέριστη συμπαράστασις αὐτοῦ.

Μετά τὴν ὑπογραφὴ τοῦ σχετικοῦ Πρωτοκόλλου ἀπὸ τὸν Πρόεδρο τῆς Δημοκρατίας καὶ τὸν Μακαριώτατο πραγματοποιήθηκε ὀλιγόλεπτη ἐγκαρδία συνομιλία μεταξύ τους καθ' ὃν χρόνον οἱ Συνοδικοὶ Ἀρχιερεῖς ὑπέγραψαν τὸ Πρωτόκολλο τοῦτο.

ΥΠΟΔΟΧΗ ΚΑΙ ΕΝΘΡΟΝΙΣΙΣ ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Τό Σάββατον, 9ην Μαΐου 1998, ἔγινεν ἡ ἐπίσημη Ὑποδοχή καὶ Ἐνθρόνισις τοῦ νέου Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος συμφώνως πρὸς τὸ κάτωθι πρόγραμμα.

Πρόγραμμα Ὑποδοχῆς καὶ Ἐνθρονίσεως τῆς Α.Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστοδούλου.

Α) Τελετὴ Ὑποδοχῆς εἰς μεγαλὸν Πόλιν τῶν Ἀθηνῶν.

10.15 Ἀφιξίς Α.Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ εἰς τὴν πλατεῖαν Συντάγματος. Ἐνοδος εἰς τὴν ἐξέδραν.

10.20 Προσφώνησις Δημάρχου Ἀθηναίων κ. Δημ. Ἀβραμοπούλου.

10.30 Ἀντιφώνησις Α.Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου.

10.40 Ἐκκίνησις πομπῆς πρὸς τὸν Καθεδρικὸν Ἱ. Ναόν.

Β) Τελετὴ ἐνθρονίσεως ἐντὸς τοῦ Καθεδρικοῦ Ἱ. Ναοῦ.

11.00 Εἴσοδος Α.Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου εἰς τὸν Ἱερὸν Καθεδρικὸν Ναόν.

11.05 Ἐναρξίς Ἱερᾶς Ἀκολουθίας Ἐνθρονίσεως.

11.30 Προσφώνησις ὑπὸ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μεσσηνίας κ.κ. Χρυσόστομου, ἐκ προσώπου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

11.40 Προσφώνησις ὑπὸ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Γέροντος Χαλκηδόνος κ.κ. Ἰωακείμ, ἐκ προσώπου τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἴκου μενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου.

11.50 Προσφώνησις ὑπὸ Ἐξοχωτάτου κ. Ἀποστόλου Κακλαμάνη, Προέδρου τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων.

12.00 Προσφώνησις ὑπὸ Ἐξοχωτάτου κ. Γερασίμου Ἀρσένη, Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

12.10 Προσφώνησις ὑπὸ Θεοφιλεστάτου Ἐπι-

σκόπου Μαραθῶνος κ. Μελίτωνος, ἐκ προσώπου τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

12.15 Ἐπιβατήριος λόγος ὑπὸ Α.Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ.

12.45 Πολυχρονισμὸς τῆς Α.Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου. Εὐλογία Κλήρου καὶ Λαοῦ.

12.50 Μετάβασις ἐν πομπῇ εἰς τὸ Μέγαρον τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς πρὸς ὑποβολὴν συγχαρητηρίων.

[Βλ. κατωτέρω γιὰ μερικὲς τροποποιήσεις στὸ Πρόγραμμα].

α) Ἡ ὑποδοχὴ εἰς τὴν μεγαλὸν Πόλιν τῶν Ἀθηνῶν.

Ἡ βροχὴ δὲν ἐμπόδισε χιλιάδες λαοῦ νὰ συγκεντρωθοῦν μὲ ὀμπρέλλες στὴν πλατεῖα Συντάγματος, κατὰ μῆκος τῆς ὁδοῦ Μητροπόλεως, καὶ στοὺς πέριξ τοῦ Ἱ. Καθεδρικοῦ Ναοῦ χώρους.

Ὅταν ὁ Μακαριώτατος ἔφθασε στὴν Πλατεῖα Συντάγματος καὶ ἀνῆλθε πάνω στὴν εἰδικὴ ἐξέδρα καὶ ὅταν στὴν συνέχεια μετέβαινε μὲ πομπὴ στὸν Ἱ. καθεδρικὸν Ναό, τὰ συγκεντρωμένα πλήθη τὸν χειροκροτοῦσαν, τὸν ἔρραιναν μὲ ἄνθη καὶ φώναζαν «Ἄξιος». Τιμὲς ἀπέδιδαν ἀγῆματα τοῦ Στρατοῦ καὶ ἡ φιλαρμονικὴ τοῦ Δήμου Ἀθηναίων.

Πάνω στὴν ἐξέδρα τῆς Πλατείας Συντάγματος ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων παρέδωσε στὸν Μακαριώτατο τὸ χρυσοῦ κλειδὶ τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν, τὸ ὁποῖο, ὅπως εἶπε, συμβολικὰ δηλώνει τὸ ἄνοιγμα τῶν θυρῶν τῆς καὶ τὸ καλοσῶρισμά της. Ὁ κ. Δήμαρχος στὴν προσφώνησί του εἶπε τὰ ἑξῆς:

Ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν ὑποδέχεται σήμερον τὸν νέο Ἱεράρχη τῆς καὶ Προκαθήμενο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μὲ ἀγάπη, ἐμπιστοσύνη, προσδοκίαι καὶ ἐλπίδα.

Ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν τιμᾷ σήμερον τὸν θε-

Ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων κ. Δ. Ἀβραμόπουλος ὑποδέχεται τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπο κ. Χριστόδουλο στὴν Πλατεία Συντάγματος.

σμοὶ καὶ τὸν ἄξιο καὶ λαοπρόβλητο Ποιμενάρχη Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κύριον κύριον Χριστόδουλο.

Μακαριώτατε, σὲ καιροὺς δύσκολους γιὰ τὴν κοινωνία, ἡ ἀποστολὴ πὺν σὰς ἀνετέθη ἀπὸ τὴν Ἐκκλησιαστικὴ Ἱεραρχία τῆς χώρας μας ἀποκτὰ ὑψηλὸ περιεχόμενο καὶ ἔρχεται νὰ ἀνταποκριθεῖ στίς προσδοκίεσ ὅλων μας γιὰ μία νέα ἐποχὴ ὅπου ἡ Ἐκκλησία θὰ ἐνδυναμώσει τίς σχέσεις μαζί της καὶ θὰ ἀνοίξει νέους δρόμους πνευματικῆς ἀναζήτησης καὶ ἠθικῆς ἀνάτασης τοῦ λαοῦ μας.

Ἡ ἀνάθεση αὐτῆς τῆς ἀποστολῆς ἔρχεται μετὰ ἀπὸ μία περίοδο ἡ ὁποία σφραγίστηκε ἀπὸ τὴν παρουσία, τὸ ἔργο, τὴν δυναμικότητα καὶ τὴ φήμη τοῦ μεγάλου ἱεράρχη, τοῦ μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Σεραφεῖμ, σὲ μία ἐποχὴ μεγάλων ἱστορικῶν, ριζικῶν καὶ δραματικῶν γεγονότων. Αὐτὴν τὴν ὥρα ὅλοι τὸν θυμόμαστε μὲ τιμὴ καὶ εὐγνωμοσύνη.

Οἱ καιροί, ὡστόσο, ἐπιβάλλουν νέες ἀντιλήψεις καὶ ρόλους, οἱ ὁποῖοι σὲ ἀρμονικὸ δέσιμο μὲ τὴν ἱστορία καὶ τὴν παράδοση, θέλουν τὴν Ἐκκλησίαν μας νὰ δηλώνει τὴν παρουσία καὶ τὴν οὐσιαστικὴ συμβολὴ της στὸ κοινωνικὸ, πολιτιστικὸ καὶ γενικότερο ἐθνικὸ γίγνεσθαι.

Μακαριώτατε, ἡ θεολογικὴ, πνευματικὴ καὶ ἐπιστημονικὴ κατάρτισή σας, συνοδευόμενη ἀπὸ ἀνεγνωρισμένο καὶ καταξιωμένο ἔργο πανελληνίας καὶ πανορθόδοξης ἐμβέλειας καὶ μὲ ἔντονα τὰ στοιχεῖα τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης καὶ συνέσης, σηματοδοτοῦν καὶ ἐγγυῶνται μία νέα, πνευματικὰ γόνιμη, κοινωνικὰ δημιουργικὴ καὶ ἐθνικὰ χρήσιμη ἀποστολή σας.

Ἡ πόλις αὐτὴ πὺν σὰς ὑποδέχεται σήμερα, ἡ πόλις ὅπου ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐκήρυξε στὰ ἔθνη τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ, ἡ πόλις πὺν εὐδόκησε νὰ ἀναδείξει Ἱεράρχες σύμβολα, ὅπως ὁ Ἅγιος Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης, ἀλλὰ καὶ ὑψηλὲς μορφὲς πὺν ταυτίστηκαν διαδραματίζον-

τας σπουδαίους ρόλους με ἔνδοξες στιγμές τῆς ἱστορίας μας, ἀνοίγει σήμερα τίς πόρτες τῆς, ἀνοίγει τὴν ψυχὴ τῆς καὶ σᾶς εὐχεται ὁ Θεὸς νὰ σᾶς δίνει ἔμπνευση, δύναμη, ἐνθάρρυνση καὶ ἀντοχὴ μπροστὰ στὸ δύσκολο ἀλλὰ εὐγενὲς ἔργο σας.

Καὶ σᾶς διαβεβαιώνουμε, Μακαριώτατε, ὅτι θὰ σταθεῖ δίπλα σας μὲ ὅλες τῆς τίς δυνάμεις γιὰ νὰ ὀδηγηθοῦμε ὅλοι μαζί σὲ αὐτὸ ποῦ ἡ κοινωνία μας καὶ ὁ λαὸς μας προσβλέπει. Σὲ μία κοινωνία ἐμπνευσμένη καὶ ἐνωμένη. Μία κοινωνία πρὸ ἀνθρώπινη. Μία κοινωνία ἐθνικὰ καὶ πνευματικὰ ἰσχυρὴ μέσα σὲ μία χώρα, σὲ ἓνα ἔθνος ὅπου ὅλοι μαζί θὰ προχωρήσουμε μπροστὰ, ἀφήνοντας στὴν ἄκρη τὰ μικρὰ καὶ τὰ ἀσήμαντα, τιθασεύοντας τὰ ἐλαττώματά μας καὶ ἀναδεικνύοντας μέσα ἀπὸ κοινὲς πνευματικὲς καὶ ἐθνικὲς ἀναφορὲς κοινὸς στόχους.

Ἀναδεικνύοντας τὰ μεγάλα, τὰ ἀνώτερα, τὰ εὐγενῆ καὶ τὰ σημαντικὰ καὶ καλλιεργώντας τὰ χαρίσματα ποῦ ὁ Θεὸς καὶ ἡ ζωὴ σᾶς πρόσφεραν ἀπλόχερα.

Μακαριώτατε, προσβλέπουμε τώρα σὲ σᾶς ὡς τὸν πνευματικὸ μας ποιμένα στὸ κατώφλι τῆς τρίτης χιλιετίας, ὡς τὸν Ἱεράρχη, τὸν ἄνθρωπο μὲ τὴν βαθιὰ γνώση τῆς παράδοσης, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ἐπίγνωση τοῦ σήμερα καὶ τὴν ἐνόραση τοῦ αὐριο, πάνω ἀπὸ ὅλα στὸν Ἱεράρχη ποῦ συνδυάζει ἀπέραντη ἀγάπη καὶ βαθιὰ γνώση, νὰ ὀδηγήσετε τὸ σκάφος τῆς θρησκείας μας καὶ τοῦ χριστιανικοῦ λαοῦ μας στὴν πνευματικὴ καὶ ἠθικὴ του ἀνάταση, ἀξιοποιώντας τὴν ἀνεξάντλητὴ ἐνέργεια τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας μας καὶ ἐμπνέοντας τὸν ὀρθόδοξο λαὸ μας σὲ μία πορεία προόδου, χριστιανικῆς ἀλληλεγγύης, ἀδελφοσύνης, δημιουργικοῦ πνεύματος καὶ ἐλπίδας σὲ μία νέα πορεία, μία πορεία μὲ φωτεινὸ ὁρίζοντα.

Μακαριώτατε, καλῶς ὀρίσατε στὴν Ἀθήνα. Καλῶς ὀρίσατε στὴν πόλιν σας. Ἐπιτρέψτε μου ἐξ ὀνόματος αὐτῆς τῆς πόλης νὰ σᾶς προσφέρω τὸ χρυσὸ κλειδὶ τῆς πόλεως, τὸ ὁποῖο συμβολικὰ δηλώνει τὸ ἄνοιγμα τῶν θυρῶν τῆς καὶ τὸ καλωσόρισμά τῆς. Καλῶς ὀρίσατε, Μακαριώτατε!

Ἡ ἀντιφώνησις τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου

Ἀγαπητέ μου κύριε Δήμαρχε Ἀθηναίων, σᾶς εὐχαριστῶ μέσα ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς μου γι' αὐτὴν τὴν εὐγενικὴ ὑποδοχὴ, τὴν ὁποία μοῦ ἐπεφυλάξατε, ἐπικεφαλῆς τοῦ ἐντιμότητου

Δημοτικοῦ Συμβουλίου καὶ μὲ τὴν συμμετοχὴ τοῦ λαοῦ τῶν Ἀθηνῶν.

Σᾶς εὐχαριστῶ, ἐπίσης, γιὰ τοὺς καλοὺς λόγους τοὺς ὁποίους θελήσατε νὰ μοῦ ἀπευθύνετε μὲ αὐτὴν τὴ σημερινὴ εὐκαιρία.

Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἰσέρχομαι στὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν ὡς Ποιμενάρχης τῆς. Στὴν πόλιν αὐτὴ ὅπου πρὶν ἀπὸ 2.500 χρόνια γεννήθηκε ἡ πρώτη στὸν κόσμον δημοκρατία, ἡ δημοκρατία τῶν Ἀθηνῶν. Στὴν πόλιν αὐτὴ ὅπου πρὶν ἀπὸ 2.000 χρόνια περίπου ὁ μεγάλος τῶν Ἑθνῶν Ἀπόστολος Παῦλος δίδαξε ἐδῶ τὴν ζωὴ, δίδαξε τὸ νόημα τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς ὑπαρξῆς.

Στὴν πόλιν αὐτὴ, ποῦ ἀνέδειξε μέσα στὰ πλαίσια τῆς νέας πίστεως, τοῦ Χριστιανισμοῦ, μεγάλες καὶ ἀξιόλογες μορφὲς καὶ φυσιογνωμίες ὅπως εἶναι ὁ Ἅγιος Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης, ὁ Ἅγιος Ἱερόθεος Ἐπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ ὁ Ἅγιος Λεωνίδης.

Στὴν πόλιν αὐτὴ ποῦ στὰ δύσκολα χρόνια τῆς σκλαβιᾶς ἔχει νὰ προσφέρει στὸ Ἀγιολόγιο καὶ τὸ Μαρτυρολόγιο τῆς Ἐκκλησίας μας, μορφὲς ἀξιάγαστες ὅπως τῆς Ἁγίας Φιλοθέης, ὅπως τοῦ Μιχαὴλ τοῦ Μπακνανᾶ, ἀνθρώπων βγαλμένων μέσα ἀπὸ τὴν ἀγκαλιὰ τῶν κατοίκων αὐτῆς τῆς πόλεως.

Μπαίνω μέσα σὲ αὐτὴν τὴν πόλιν μὲ μεγάλη αἰσθησιὴ ὑπερηφάνειας καὶ καύχησης ἐν Κυρίῳ, ὅχι μόνον γιατί εἶναι ἡ πρωτεύουσα τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ γιατί κατοικεῖται ἀπὸ ἑκατομμύρια δημιουργικῶν ἀνθρώπων, ποῦ σέβονται τὸν Θεὸ καὶ ἀγαποῦν τὴν Ἐκκλησίαν. Ἀνθρώπων ποῦ ἐργάζονται φιλότιμα γιὰ νὰ κερδίσουν τὴν ζωὴ τους. Ἀνθρώπων ποῦ θέλουν κάτω ἀπὸ συνθήκες εἰρήνης, ἐλευθερίας, δικαιοσύνης νὰ ἀναπτύξουν τὰ χαρίσματα, μὲ τὰ ὁποῖα τοὺς ἐπρόκεισε ὁ Θεός.

Μεγάλα εἶναι τὰ ἱστορικὰ γεγονότα ποῦ διαδραματίστηκαν σὲ αὐτὴν τὴν πόλιν, ἀλλὰ μεγάλα εἶναι, κύριε Δήμαρχε, καὶ τὰ προβλήματα αὐτῆς τῆς πόλης. Τὸ πρόβλημα τῆς ρύπανσης, τὸ πρῶτο καὶ τὸ κυριότερο. Τὸ πρόβλημα τῆς ἀνεργίας. Τὸ πρόβλημα, ἐπίσης, τῆς ἐγκληματικότητος τὸν τελευταῖο καιρὸ. Τὸ πρόβλημα μερικῶν ἐκδηλώσεων ξενοφοβίας καὶ ρατσισμοῦ ποῦ κάνει δειλὰ τὴν ἐμφάνισή του τώρα σπὴ δύση, στὸ λυκόφως αὐτοῦ τοῦ αἵωνα.

Αὐτὸς ὁ κόσμος, ὅμως, δὲν εἶναι ἔτσι ὅπως ἐμφανίζεται. Εἶναι κόσμος ποῦ προσβλέπει στὸ

Ο Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος περιστοιχισόμενος ἀπὸ ἐπισήμους καὶ πλῆθος λαοῦ, κατευθύνεται πρὸς τὸν Ἱ. Καθεδρικό Ναό γιὰ τὴν Τελετὴ τῆς Ἐνθρονίσεως.

μέλλον μὲ χρηστὲς ἐλπίδες καὶ εἶναι νομίζω χρέος τῆς παντοειδούς ἡγεσίας αὐτῆς τῆς πόλεως νὰ ἀναβαθμίσουμε ὅσο γίνεται, ἐμεῖς πνευματικά καὶ πολιτιστικά, ἐσεῖς πολιτιστικά καὶ οἰκολογικά καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι πὺν εἶναι ὑπεύθυνοι μὲ κάθε τρόπο, ὥστε νὰ δώσουμε στὸν λαὸ αὐτὸ νέες συνθήκες ζωῆς, μιᾶς ζωῆς ὅπως τὴν χαρακτηρίσατε ἀνθρώπινης, μιᾶς ζωῆς μὲ πρόσωπο, μιᾶς ζωῆς ὅπου οἱ χαρακτήρες τῶν ἀνθρώπων μποροῦν νὰ ἀναπτύσσονται ὁμαλά.

Κύριε Δήμαρχε, μοῦ προσφέρατε τὸ κλειδὶ τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν. Τὸ δέχθηκα μὲ εὐγνωμοσύνη γιατί ἀποτελεῖ μιὰ ὑψίστη τιμὴ πρὸς τὸ ταπεινὸ μου πρόσωπο. Νομίζω ὅμως ὅτι ἡ τιμὴ ἀποβαίνει καὶ ἀναφέρεται στὸν θεσμό τὸν ὁποῖον ἐκπροσωπῶ, τὸ θεσμό, τῆς Ἐκκλησίας μας.

Μοῦ δώσατε αὐτὸ τὸ κλειδὶ γιὰ νὰ τὸ βάλω νοερώς εἰς τὴν θύρα τῆς πόλεως αὐτῆς καὶ νὰ μπῶ μέσα. Θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε αὐτὸ τὸ κλειδὶ

νὰ τὸ χρησιμοποιήσω συμβολικά γιὰ νὰ ἀνοίξω τὶς καρδιές σας, γιατί μόνον μέσα στὶς καρδιές σας μπορῶ νὰ φιλοξενοῦμαι, μόνο μέσα στὶς καρδιές σας αἰσθάνομαι δύναμη, γιατί μετὰ τὸ Θεό, ἡ ἀγάπη τοῦ λαοῦ εἶναι αὐτὴ πὺν μᾶς στηρίζει. Ἡ ἀγάπη τοῦ λαοῦ εἶναι αὐτὴ, στὴν ὁποία ὑπολογίζουμε.

Ἐπικαλοῦμαι τὴν χάρη καὶ τὴν εὐλογία τοῦ Ἀναστάντος Χριστοῦ ἐπὶ τὴν πόλιν αὐτήν, ἐπὶ τοὺς ἄρχοντές της, ἐπὶ τὸν φιλόχριστον λαόν, ἐπὶ πάντας τοὺς ἀνθρώπους, πὺν τὴν κατοικοῦν, νὰ εἶναι μαζί σας ἡ εὐλογία καὶ ἡ δύναμη τοῦ Θεοῦ.

Νὰ ζήσετε χρόνια πολλά.

Στὴ συνέχεια ὅλοι, ὑπὸ τοὺς ἤχους τῆς μουσικῆς τῆς φιλαρμονικῆς τοῦ Δήμου Ἀθηναίων, ξεκινώντας ἀπὸ τὴν ἐξέδρα τῆς πλατείας Συντάγματος κατευθύνθηκαν μὲ ἀργὸ βηματισμὸ πρὸς τὸν Ἱ. Καθεδρικό Ναὸ διὰ τῆς ὁδοῦ Μη-

τροπόλεως. Ὁ συνεχῶς ἐπευφημούμενος Ἀρχιεπίσκοπος ἔκαμε πολλές στάσεις, γιὰ νὰ χαιρετᾷ καὶ εὐλογῇ τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ, ποὺ συνωστιζόνταν στὰ πεζοδρόμια κάτω ἀπὸ τὶς ὀμπρέλλες.

β) Ἡ τελετὴ τῆς Ἐνθρονίσεως ἐντὸς τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ

Ὅταν ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος — χειροκροτούμενος καὶ ἐπευφημούμενος μὲ τὸ «Ἀξιος» — ἔφθασε στὶς Βασιλικὲς Πύλες τοῦ Ἱ. Καθεδρικοῦ Ναοῦ, Τὸν ὑπεδέχθη ὁ Τοποτηρητὴς Σεβ. Μητροπολίτης Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος. Συμφώνως πρὸς τὴν Τάξι τῆς Τελετῆς τῆς Ἐνθρονίσεως, ὑπὸ τὶς χαρμόσυνες κωδωνοκρουσίες, ἔγινε ἡ εἴσοδος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου στὸν Ἱ. Καθεδρικὸ Ναό, ὁ ὁποῖος ἦταν κατάμεστος ἀπὸ τοὺς προσκεκλημένους, ἐκ τῶν ὁποίων πολλοί, ἀκόμη καὶ ἐπίσημοι, ἔμειναν ὄρθιοι καθ' ὅλην τὴν σχεδὸν τρίωρη διάρκεια τῆς τελετῆς τῆς Ἐνθρονίσεως.

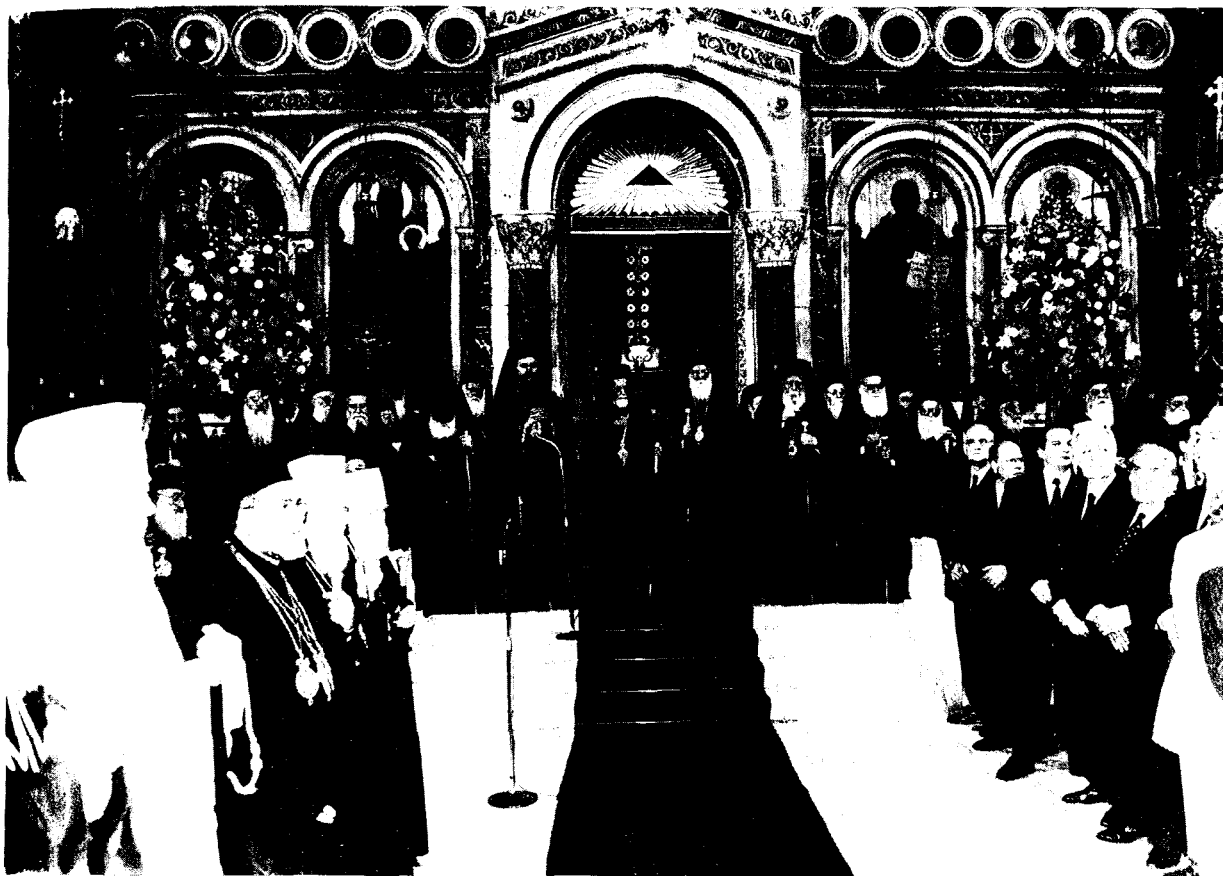
Στὴν τελετὴ αὐτὴ παρέστησαν οἱ ἐκπρόσωποι τῶν ξένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ποὺ ὀρίσθηκαν ἀπὸ τοὺς Προκαθημένους αὐτῶν κατόπιν τῆς σχετικῆς προσκλήσεως, τὴν ὁποία τὴν 29ῃ Ἀπριλίου 1998 ἔστειλε πρὸς αὐτοὺς ὁ Τοποτηρητὴς Σεβ. Μητροπολίτης Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος. Οἱ ἐκπρόσωποι αὐτοὶ ἦσαν οἱ ἑξῆς:

Κωνσταντινουπόλεως: Σεβ. Χαλκηδόνης κ. Ἰωακείμ, Σεβ. Πέργης κ. Εὐάγγελος. *Ἀλεξανδρείας:* Μακαριώτατος Πάπας καὶ Πατριάρχης κ. Πέτρος, Σεβ. Καρθαγένης κ. Χρυσόστομος, Σεβ. Πηλουσίου κ. Εἰρηναῖος. *Ἀντιοχείας:* Σεβ. Τύρου καὶ Σιδῶνος κ. Ἠλίας, Θεοφ. Ἀπαμείας κ. Ἠλίας. *Ἱεροσολύμων:* Σεβ. Βόστρον κ. Τιμόθεος, Σεβ. Ἱερὰπόλεως κ. Εἰρηναῖος. *Ρωσίας:* Σεβ. Σμολένσκ κ. Κύριλλος, Ἱερολ. ἱεροδιάκονος Ἰγνάτιος Πούνιν. *Σερβίας:* Σεβ. Σουμαδίας κ. Σάββας, Σεβ. Μπάτσκα κ. Εἰρηναῖος. *Ρουμανίας:* Μακαριώτατος Πατριάρχης κ. Θεόκτιστος, Θεοφ. Πλοεστίου κ. Βικέντιος. *Βουλγαρίας:* Μακαριώτατος Πατριάρχης κ. Μάξιμος, Σεβ. πρ. Νέας Ὑόρκης κ. Γελάσιος, Σεβ. Βάρνας κ. Κύριλλος, Σεβ. Νευροκοπίου κ. Ναθαναήλ. *Γεωργίας:* Σεβ. Σαγκαρέτζο κ. Ἀβραάμ, Σεβ. Βάνι κ. Ἀντώνιος. *Κύπρου:* Σεβ. Κιτίου κ. Χρυσόστομος, Σεβ. Κυρηνείας κ. Παῦλος. *Πολωνίας:* Ἱερομόναχος Ἀθανάσιος Νός, Ἱερολ. Διάκονος Γεώργιος Πανκόφσκυ. *Τσεχοσλοβακίας:* Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Πράγας κ. Δωρό-

θεος, Σεβ. Μοραβίας κ. Χριστοφόρος, Αἰδεσιμολ. Πρωτ. Γιαροσλάβ Σουβάρσκι. *Φινλανδίας:* Σεβ. Ὁσουλου κ. Ἀμβρόσιος. *Ἀλβανίας:* Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Ἀναστάσιος, Αἰδεσιμολ. Πρωτ. Ἰωάννης Τρεμπίτσκα, Αἰδεσιμολ. Πρεσβ. Χρῆστος Παπάς.

Κατὰ τὴν τελετὴ τῆς Ἐνθρονίσεως, ἐκτὸς τῶν πλείστων ἐκ τῶν Σεβ. Ἱεραρχῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, οἱ ὁποῖοι ἔφεραν ἐγκόλπιον, ἐπιρριπτάριον καὶ ράβδον (μπαστούνι), παρευρίσκονταν στὸν Ἱ. Καθεδρικὸ Ναὸ ἑκατοντάδες προσκεκλημένων, ποὺ εἶχαν λάβει ἀπὸ τὴν Ἱ. Σύνοδο εἰδικὴ πρόσκλησι. Ἀνάμεσα στοὺς προσελθόντες ἦσαν ἐκπρόσωποι τῆς Πολιτειακῆς, Πολιτικῆς καὶ Στρατιωτικῆς Ἡγεσίας, τῶν διαφόρων Ἀρχῶν καὶ τῶν Ἀνωτάτων Πνευματικῶν Ἰδρυμάτων (Ἀκαδημίας, Πανεπιστημίων, Ἀνωτάτων Σχολῶν), οἱ Κοσμήτορες, οἱ Πρόεδροι τῶν Τμημάτων καὶ πολλοὶ Καθηγητὲς τῶν δύο Θεολογικῶν Σχολῶν· φορεῖς διαφόρων Ὁργανισμῶν καὶ Ἰδρυμάτων· κορυφαία στελέχη τῆς πνευματικῆς καὶ πολιτιστικῆς ζωῆς τοῦ τόπου καὶ διακεκριμένοι ἐκπρόσωποι τῶν Μέσων Μαζικῆς Ἐπικοινωνίας. Ἐκτὸς τῶν ἄλλων, παρέστησαν ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς κ. Ἀπόστολος Κακλαμάνης, ὁ ἐκπροσωπῶν τὴν Κυβέρνησι Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Γεράσιμος Ἀρσένης, ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Ἀξιωματικῆς Ἀντιπολιτεύσεως καὶ Πρόεδρος τῆς Νέας Δημοκρατίας κ. Κωνσταντῖνος Καραμανλῆς, οἱ Ὑπουργοὶ κ.κ. Ἀχὴς Τσοχατζόπουλος, Γεράσιμος Ἀρσένης, Εὐάγγελος Γιαννόπουλος, Κώστας Γεϊτονας, Τάσος Μαντέλης, Ἐλισάβετ Παπαζῶη, Δημήτριος Ρέππας, ὁ Πρόεδρος τοῦ Συνασπισμοῦ τῆς Ἀριστερᾶς καὶ τῆς Προόδου κ. Νίκος Κωνσταντόπουλος, ὁ Πρόεδρος τοῦ Δημοκρατικοῦ Κοινωνικοῦ Κινήματος κ. Δημήτριος Τσοβόλας, ὁ Πρόεδρος τῆς «Πολιτικῆς Ἀνοιξῆς» κ. Ἀντώνης Σαμαρᾶς, ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων κ. Δημήτρης Ἀβραμόπουλος, μέλη τοῦ Προεδρείου τῆς Βουλῆς, ὁ πρ. Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας κ. Χρ. Σαρτζετάκης, οἱ πρ. Πρωθυπουργοὶ κ.κ. Γεώργιος Ράλλης, Κωνσταντῖνος Μητσοτάκης, Τζαννῆς Τζαννετάκης καὶ Ἰωάννης Γρίβας, ὁ πρῶν Πρόεδρος τῆς Νέας Δημοκρατίας κ. Μιλτιάδης Ἐβερτ, πολλοὶ βουλευτὲς, Πρεσβευτὲς ὅπως λ.χ. καὶ ὁ Πρεσβευτὴς τῶν Η.Π.Α. στὴν Ἑλλάδα κ. Νικόλας Μπέρνς.

Ἡ τελετὴ τῆς Ἐνθρονίσεως ἔγινε κατὰ τὴν καθιερωμένη Τάξι, ἡ ὁποία, — συμφώνως πρὸς

Στιγμιότυπο από την Ἐνθρονίση του Μακ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Χριστοδούλου.

τὸ κοινοποιηθὲν ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Σύνοδο ἐπίσημο περὶ αὐτῆς κείμενο — εἶχεν ὡς ἑξῆς:

Τάξις Τελετῆς Ἐνθρονίσεως τῆς Αὐτοῦ Μακαριότητος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστοδούλου

1. Ἡ τελετὴ τῆς Ἐνθρονίσεως τῆς Α.Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου τελεσθῆσεται ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ἱερῷ Ναῷ τῶν Ἀθηνῶν, τῇ 9ῃ Μαΐου 1998, ὥραν 11ην π.μ. Κατ' αὐτὴν προσκαλοῦνται, πλὴν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἀρχῶν, πᾶσαι αἱ ὑπὸ τῆς Ἐθιμοτυπίας τοῦ Κράτους διαλαμβανόμεναι Ἀρχαί, αἵτινες καὶ καλοῦνται, ὡς εἴθισται πλέον, ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Δημοσίας Διοικήσεως, ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκειμάτων.

2. Ἀπάντων καταλαβόντων τὰς ἐν τῷ Ναῷ προκαθορισμένας θέσεις, καὶ τῶν Σεβ. Ἀρχιερέων ἱσταμένων ἐπὶ τοῦ Σολέα, κατὰ τὰ πρεοβεῖα τῆς Ἀρχιερωσύνης, ὑπὸ τὰς χαρμοσύνους

κωδωνοκρουσίας τοῦ Ναοῦ, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος εἰσέρχεται εἰς τὸν Καθεδρικὸν Ἱερὸν Ναὸν τὴν κεκανονισμένην ὥραν, φέρων ἐπιστήθιον Σταυρόν, δύο ἐγκόλπια, ἐπιρριπτάριον καὶ ράβδον, τοῦ αὐτοῦ παρατεταγμένου στρατιωτικοῦ ἀποσπάσματος τῇ συμμετοχῇ τῆς μουσικῆς τῆς φρουρᾶς ἀποδίδοντας τὰς νενομισμένας τιμὰς.

3. Τὴν Αὐτοῦ Μακαριότητα εἰς τὰς Βασιλικὰς Πύλας τοῦ Ναοῦ ὑποδέχεται ὁ Τοποτηρητής, φέρων Ἐγκόλπιον, Ἐπιρριπτάριον καὶ Ράβδον. Ὡσαύτως τὴν Α.Μ. ἀναμένουσι τέσσαρες Ἱερεῖς, Γραμματεῖς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, μετὰ Ἐπιτραχηλίου καὶ Φελωνίου καὶ τέσσαρες Διάκονοι μετὰ δικηροτρικῆρων, ὁ Ἐκτακτος Τελετάρχης Μητροπολίτης καὶ ὁ Ἐκκλησιάρχης.

4. Ἀμα τῇ ἀφίξει τοῦ Μακαριωτάτου εἰς τὸν Ναόν, δύο Διάκονοι ἄνευ ἀμφίων, ἐνδύουσι Αὐτῷ τὸν Μανδύαν καὶ οὕτω προηγουμένων τοῦ ἐκτελοῦντος χρέη Τελετάρχου Μητροπολίτου, τοῦ Τοποτηρητοῦ, τῶν Ἱερέων καὶ τῶν Διακό-

νων καὶ τοῦ Ἐκκλησιάρχου, ἡ Α.Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος εἰσέρχεται εἰς τὸν Ναὸν κρατῶν Πατερίτσαν καὶ εὐλογεῖ ὡς συνήθως, τῶν χορῶν ψαλλόντων τὸ «Ἄξιόν ἐστιν...» εἰς ἤχον Βαρὺν ἐναρμόνιον.

5. Μετὰ ταῦτα, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἀσπασθεὶς τὴν Ἀγίαν Τράπεζαν ἐνδύεται Ἐπιτραχήλιον καὶ Ὠμοφόριον καὶ τοῦ χοροῦ ψάλλοντος «Εἰς πολλὰ ἔτη Δέσποτα», ἀνέρχεται εἰς τὸν Θρόνον καὶ οὕτως ἄρχεται ἡ ἀπ' Ἀμβωνος ἀνάγνωσις, ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκοπάρχου, τῆς Ἐγκυκλίου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, ὡς καὶ τὸ Προεδρικὸν Διάταγμα, περὶ ἀναγνώσεως καὶ ἐγκαταστάσεως Αὐτοῦ.

6. Πληρωθείσης τῆς ὡς ἄνω ἀναγνώσεως, ἄρχεται ἡ Ἱερὰ Ἀκολουθία τῆς Ἐνθρονίσεως, οὕτως:

Ὁ Διάκονος: «Εὐλόγησον, Δέσποτα».

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος: «Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν πάντοτε νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων».

Οἱ Χοροί: «Ἀμήν».

«Χριστὸς Ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, θανάτῳ θάνατον πατήσας καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι, ζωὴν χαρισάμενος». (τρὶς)

«Εὐλογητὸς εἰ Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πανσόφους τοὺς ἁλίοις ἀναδείξας, καταπέμψας αὐτοῖς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, καὶ δι' αὐτῶν τὴν οἰκουμένην σαγηνεύσας, Φιλάνθρωπε δόξα σοι».

«Ὅτε καταβὰς τὰς γλώσσας συνέχεε, διεμέριζεν ἔθνη ὁ Ὑψιστος· ὅτε τοῦ πυρὸς τὰς γλώσσας διένειμε, εἰς ἐνότητά πάντας ἐκάλεσε· καὶ συμφώνως δοξάζομεν τὸ Πανάγιον Πνεῦμα.

«Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ Ἀγίῳ Πνεύματι».

«Καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν».

«Πάντα χορηγεῖ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον· βρῦει προφητείας, ἱερέας τελειοῖ, ἀγραμμάτους σοφίαν ἐδίδαξεν, ἁλίοις θεολόγους ἀνέδειξεν, ὅλον συγκροτεῖ τὸν θεσμόν τῆς Ἐκκλησίας. Ὁμοούσιε καὶ ὁμόθρονε τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ, Παράκλητε, δόξα σοι».

Ὁ Διάκονος: «Ἐλέησόν ἡμᾶς ὁ Θεὸς κατὰ τὸ μέγα ἔλεός Σου, δεόμεθά Σου, ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον».

Ὁ Διάκονος: «Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν καὶ Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν».

Ὁ Διάκονος: «Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν Χριστοδούλου, τῆς Ἱερᾶς ἡ-

μῶν Συνόδου, καὶ πάσης τῆς ἐν Χριστῷ ἡμῶν Ἀδελφότητος».

Ὁ Διάκονος: «Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Ἔθνους, πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας ἐν αὐτῷ καὶ τοῦ κατὰ ξηρὰν, θάλασσαν καὶ ἀέρα φιλοχρίστου ἡμῶν στρατοῦ».

Ὁ Διάκονος: «Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι τὴν Ἀγίαν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν πόλιν ταύτην, καὶ πᾶσαν πόλιν καὶ χώραν ἀπὸ ὀργῆς, λοιμοῦ, λιμοῦ, σεισμοῦ, καταποντισμοῦ, πυρὸς, μαχαίρας, ἐπιδρομῆς ἀλλοφύλων, ἐμφυλίου πολέμου καὶ αἰφνιδίου θανάτου· ὑπὲρ τοῦ ἰλεων καὶ εὐδιάλλακτον γενέσθαι τὸν ἀγαθὸν καὶ φιλόανθρωπον Θεὸν ἡμῶν, τοῦ ἀποστρέψαι καὶ διασκεδάσαι πᾶσαν ὀργὴν καὶ νόσον, τὴν καθ' ἡμῶν κινουμένην· καὶ ῥύσασθαι ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐπικειμένης δικαίας τοῦ Θεοῦ ἀπειλῆς, καὶ ἐλεῆσαι ἡμᾶς».

Ὁ Διάκονος: «Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εἰσακοῦσαι Κύριον τὸν Θεὸν φωνῆς τῆς δεήσεως ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν, καὶ ἐλεῆσαι ἡμᾶς».

Οἱ Χοροί: «Κύριε ἐλέησον». (ἐν ἐκάστη δεήσει).

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος (εὐχὴ Ἐπιβατήριος): «Ὁ Παντεπόπτης Θεὸς καὶ Δεσπότης τῶν πνευματικῶν καὶ Κύριος πάσης σαρκός, ὁ ἐκλεξάμενος τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ ἡμᾶς δι' αὐτοῦ εἰς λαὸν περιούσιον, δὸς πάσῃ ψυχῇ ἐπικεκλημένη τὸ μεγαλοπρεπὲς καὶ Ἅγιον Ὄνομά Σου, πίστιν, φόβον, εἰρήνην, ὑπομονήν, μακροθυμίαν, ἐγκράτειαν, ἀγνείαν καὶ σωφροσύνην. Ὁ ἐκλεξάμενος Δαυὶδ τὸν δούλόν Σου καὶ ἀναλαβὼν ἐκ τῶν ποιμνίων τῶν προβάτων, ἐλάχιστον ὄντα ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰεσσαὶ καὶ νεώτατον, ὁ διδοὺς ῥῆμα τοῖς εὐαγγελιζομένοις δυνάμει πολλῇ πρὸς τὴν τοῦ Εὐαγγελίου τελείωσιν, Αὐτὸς κράτησον τῆς χειρὸς ἡμῶν τῆς δεξιᾶς καὶ ἐν τῇ βουλῇ Σου ὁδήγησον ἡμᾶς, ποιμένων ποιμνόντας καὶ ὁδηγῶν ὁδηγούντας· δὸς δύναμιν καὶ κραταίωσιν τῷ λαῷ Σου καὶ παράστησον Αὐτὸς Ἐαυτῷ λαμπρὰν τὴν ποιμήνην καὶ ἄσπilon καὶ τῆς ἄνω μάνδρας ἀξίαν, ἐν τῇ κατοικίᾳ τῶν εὐφραινομένων καὶ ἐν τῇ τῶν Ἀγίων λαμπρότητι. Ἀξιούμέν Σε, Δέσποτα, βοηθὸν γενέσθαι καὶ ἀντιλήπτορα πάντων ἡμῶν, εἰς τὸ ποιῆσαι ἡμᾶς τὸ θέλημά Σου τὸ Ἅγιον, εἰς δόξαν Σοῦ τοῦ Οὐρανίου Πατρὸς καὶ τοῦ Μεγάλου Ἀρχιερέως καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ Παναγίου καὶ Τελεταρχικοῦ Σου Πνεύματος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Οί Χοροί: «'Αμήν».

Ο 'Αρχιεπίσκοπος: «Δόξα Σοι, ó Θεός, ή έλπίς ήμών δόξα Σοι· ό έν είδει πυρίνων γλωσσών ούρανóθεν καταπέμψας τó Πανάγιον Αύτου Πνεύμα καί άναστás έκ τών νεκρών... (άνευ του Δι' εύχών)», του χορού ψάλλοντος: «Τόν Δεσπότην καί 'Αρχιερέα...».

Η Α.Μ. άποθέτει τó 'Επιτραχήλιον καί 'Ωμοφόριον, άτινα καί λαμβάνει ό 'Εκκλησιάρχης.

7. Μετά ταύτα άρχονται αί προσφωνήσεις καί άκολουθεί ό 'Ενθρονιστήριος Λόγος.

8). Περαιτωθέντος του ως άνω Λόγου, οί Χοροί ψάλλουσι: «Χριστοδούλου του Μακαριωτάτου καί Θεοπροβλήτου 'Αρχιεπισκόπου 'Αθηνών καί πάσης 'Ελλάδος, ήμών δέ Πατρός καί Ποιμενάρχου πολλά τά έτη».

Είτα τó Πολυχρόνιον του Μακαριωτάτου 'Αρχιεπισκόπου: «Πολυχρόνιον ποιήσαι Κύριος ό Θεός, τόν Μακαριώτατον Πατέρα καί Δεσπό-

την ήμών, τόν 'Αρχιεπίσκοπον 'Αθηνών καί πάσης 'Ελλάδος, κύριον κύριον Χριστόδουλον. Κύριε φύλαττε Αύτόν, είς πολλά έτη, είς πολλά έτη, είς πολλά έτη».

Καί τέλος υπό του 'Αρχιεπισκόπου: «Χριστός 'Ανέστη έκ νεκρών θανάτῳ θάνατον πατήσας καί τοίς έν τοίς μνήμασι ζώην χαρισάμενος».

Οί Χοροί: «'Αληθώς άνέστη ό Κύριος».

Ο α' 'Ιερεύς:

«Δι' εύχών του 'Αγίου Δεσπότου ήμών, Κύριε 'Ιησού Χριστέ ό Θεός, έλέησον καί σώσον ήμάς».

Οί Χοροί: «'Αμήν».

9. Μετά ταύτα ή Α.Μ. μεταβαίνει έν πομπή είς την 'Ιεράν 'Αρχιεπισκοπήν 'Αθηνών καί δέχεται τά συγχαρητήρια τών 'Αρχών καί του Λαού, εύλογών τά πλήθη άπό του έξώστου του Μεγάλου.

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΤΕΛΕΤΗΝ ΤΗΣ ΕΝΘΡΟΝΙΣΕΩΣ*

1. Του Σεβ. Μητροπολίτου Μεσσηνίας κ. Χριστοτόμου.

Μακαριώτατε 'Αρχιεπίσκοπε 'Αθηνών καί πάσης 'Ελλάδος κ. Χριστόδουλε,

«Πάντα χορηγεί τó Πνεύμα τó 'Αγιον... όλον συγκροτεί τόν θεσμόν της 'Εκκλησίας». Τά πάντα έν τη 'Εκκλησία του Χριστού τελεσιουργούνται μέ την χάριν του 'Αγίου Πνεύματος. Καί καταναύζονται άπό τó άπαύγασμα του αϊδίου φωτός αυτού. Καταναύζονται άπό τó φώς της τρισηλίου Θεότητος. Άπό τās γλώσσας του πυρός της άγίας ήμέρας της Πεντηκοστής.

Κατά την άγιάν ήμέραν της Πεντηκοστής ιδρύθη καί συνεστήθη, μέ την χάριν του 'Αγίου Πνεύματος, τó ιερόν Μυστήριον της ιερωσύνης καί της χειροτονίας τών 'Επισκόπων, τών Πρεσβυτέρων καί τών Διακόνων. Καί, διά μέσου του ιερού τούτου καί Θεοσυστάτου Μυστηρίου, διαποιμáίνεται, διδάσκεται καί διοικείται ή 'Εκκλησία του Χριστού, άναδεικνύουσα τους άγωνιστάς της πίστεως καί της έν Χριστῳ ζωής καί άγιότητος είς την έπί της γής Στρατευομένην 'Εκκλησίαν, προοριζομένους διά την έν ούρα-

νοίς θριαμβεύουσαν 'Εκκλησίαν, κατά τά άπαρασάλευτα δόγματα της 'Ορθοδόξου πίστεώς μας.

Αυτό τó Μυστήριον της χάριτος του 'Αγίου Πνεύματος τó αισθανόμεθα καί τó ζώμεν, καί έντός αυτού κινούμεθα καί έσμεν Κλήρος ιερός καί εύσεβής του Κυρίου Λαός της έν 'Ελλάδι 'Αγιωτάτης 'Εκκλησίας, κατ' αυτές τās ήμέρας. Διότι, κατ' αυτές τās ήμέρας, ή σεπτή 'Ιεραρχία της 'Εκκλησίας ταύτης, επικαλεσθείσα την χάριν του 'Αγίου Πνεύματος, εξέλεξε, διά ψήφων κανονικών, τόν Μητροπολίτην Δημητριάδος καί 'Αλμυρού κ. Χριστόδουλον 'Αρχιεπίσκοπον 'Αθηνών καί Πάσης 'Ελλάδος, καί Προκαθήμενον της έν τη φιλάττη πατρίδι ήμών 'Αγιωτάτης 'Ορθοδόξου του Χριστού 'Εκκλησίας. Έν 'Αγίῳ Πνεύματι τελεσιουργείται ή χειροτονία, καί έν τῷ ιδίῳ 'Αγίῳ Πνεύματι, χορηγείται ή Πρωθιεραρχία του Προκαθήμενου της 'Εκκλησίας.

Μετά την έκλογήν του 'Αρχιεπισκόπου έπηκολούθησε ή Διαβεβαίωσις αυτού, ένώπιον του 'Εξοχωτάτου Προέδρου της Δημοκρατίας κ. Κωστή Στεφανοπούλου, είς εκδήλωσιν καί επιβεβαίωσιν τών σχέσεων Συναλληλίας μεταξύ της 'Εκκλησίας καί της Πολιτείας. Σχέσεων αί όποίαι έχουν θεμελιωθή είς την έντολήν του Κυ-

* Αί προσφωνήσεις δημοσιεύονται κατά την σειράν έκφωνήσεώς των.

ρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἡ ὁποία λέγει «ἀπόδοτε τὰ Καίσαρος Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ» (Ματθ. 22,21).

Καὶ ἰδοὺ, ἐν τῷ Καθεδρικῷ τούτῳ Ναῷ τῶν Ἀθηνῶν ἐν Δοξολογίᾳ πανηγυρικῇ καὶ ἐν Δειήσεσι καὶ Εὐχαῖς ἐνθρονίζεται ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος ὁ Α' ἐν μέσῳ τοῦ ἐκπροσώπου τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Γέροντος Χαλκηδόνος κ. Ἰωακείμ, τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ. Πέτρου, τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ρουμανίας κ. Θεοκτίστου, τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Βουλγαρίας κ. Μαξίμου, τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀλβανίας κ. Ἀναστασίου, τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Τσεχοσλοβακίας κ. Δωροθέου, ἐπὶ παρουσίᾳ τῆς σεπτῆς χορείας τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τῶν Σεβασμιωτάτων καὶ Ἱερωτάτων Ἐκπροσώπων τῶν ἀνὰ τὸν κόσμον Ἀδελφῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, καὶ ἄλλων Κληρικῶν. Ὡσαύτως, ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Ἐξοχωτάτου Προέδρου τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων κ. Ἀποστόλου Κακλαμάνη, τοῦ Ἐξοχωτάτου Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Γερασίμου Ἀρσένη, ἐκπροσωποῦντος τὴν Κυβέρνησιν, καὶ ἐν μέσῳ τῶν ἐντιμοτάτων Ἀρχῶν καὶ Ἐξουσιῶν, τῆς Πρωτευούσης πόλεως καὶ ἄλλων τῆς Χώρας περιοχῶν, τοῦ Ἐντιμοτάτου Δημάρχου Ἀθηναίων κ. Δημητρίου Ἀβραμοπούλου καὶ τοῦ δυσεξαριθμητοῦ πλήθους τοῦ Χριστεπωνύμου Πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος εἶναι ὁ 19ος Ἀρχιεπίσκοπος, εἰς τὴν ἀδιάλειπτον σειρὰν τῶν, κατ' ἀρχὰς ὀνομαζομένων Μητροπολιτῶν Ἀθηνῶν καὶ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1923 Ἀρχιεπισκόπων, ἀρχῆς γενομένης ἀπὸ τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν Νεοφύτου Δ' Μεταξᾶ, διαποιμάναντος τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Ἀθηνῶν κατὰ τὰ ἔτη 1833-1861, εὐθὺς ἀμέσως μετὰ τὴν ἀποτίναξιν τοῦ τουρκικοῦ ζυγοῦ, καὶ τὴν ἐναρξιν τῆς Παλιγγενεσίας τοῦ ἔθνους ἡμῶν, μέχρι τοῦ αἰμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Σεραφεῖμ Τίκα, διαποιμάναντος τὴν Ἐκκλησίαν ταύτην ἀπὸ τοῦ ἔτους 1974-1998.

Ὁ Ἐπισκοπικὸς Θρόνος τῆς Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἀθηνῶν ὑπῆρξεν ἀνέκαθεν περιβλεπτός καὶ ἐξακουστός, ἐτιμήθη δὲ καὶ ἔδο-

ξάσθη ὑπὸ ἀγίων καὶ διαπρεπῶν Ἱεραρχῶν, ἐν οἷς ὁ ἅγιος Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης, ὁ καὶ πρῶτος Ἐπίσκοπος αὐτῶν, ὁ ἅγιος Ἱερόθεος, ὁ σοφὸς ἐπὶ τῆς Βυζαντινῆς περιόδου Μιχαὴλ Ἀκομινάτος, ὁ ὁποῖος ἔχει χαρακτηρισθῇ ὡς μεγάλη δόξα τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἀθηνῶν, κατὰ δὲ τοὺς Νεωτέρους Χρόνους ὁ διαπρεπὴς Ἐκκλησιαστικὸς ἱστορικὸς καὶ Ἀκαδημαϊκὸς Χρυσόστομος Παπαδόπουλος, καὶ ὁ Δαμασκηνός, διατελέσας Ἀντιβασιλεὺς. Ἀναφέρω δὲ τοὺς ἐνδεικτικῶς. Περὶ ἐνὸς ἐκάστου ἐκ τῶν αἰμνήστων τούτων Ἱεραρχῶν τῶν Ἀθηνῶν ἡ Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔθνους ἡμῶν περιέλαβαν καὶ συνεχίζουν νὰ περιλαμβάνουν εἰς τὰς σελίδας αὐτῶν, ἀλλαχοῦ μὲν πολλὰ, ἀλλαχοῦ δὲ πλείονα καὶ ἀλλαχοῦ πλείστα, ἀναφερόμενα εἰς τὸν βίον, εἰς τὴν δρᾶσιν καὶ εἰς τὴν μαρτυρίαν αὐτῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, τῇ Πατρίδι καὶ ἐν γένει τῷ ἔθνει ἡμῶν.

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος καὶ Προκαθήμενε τῆς Ὁρθοδόξου Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας αὐτῆς κ. Χριστόδουλε, ἀπευθύνω τώρα τὸν λόγον πρὸς τὴν Μακαριότητά σας, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς σεπτῆς Ἱεραρχίας καὶ προεδρεύσας αὐτῆς κατὰ τὴν Θεοπρόβλητον ἐκλογὴν σας. Ἡ Ἱεραρχία, λοιπόν, διὰ ψήφων κανονικῶν, σᾶς ἀνύψωσε, πρὸ 12 ἡμερῶν, εἰς τὸν πρῶτον Ἐπισκοπικὸν Θρόνον τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ἑλλάδος ἐκτιμήσασα τὸ μέχρι τοῦδε κατὰ πάντα ἀξιόλογον ἔργον τὸ ὁποῖον ἐπραγματοποιήσατε ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς εἰσόδου σας εἰς τὰς τάξεις τοῦ ἱεροῦ Κλήρου, μάλιστα δὲ κατὰ τὰ 24 ἔτη τῆς ποιμαντορίας σας ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ, ἀλλὰ καὶ πέραν αὐτῆς διὰ σπουδαῖα καὶ ἐμπιστευτικὰ ζητήματα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Συνεξετίμησεν ἀκόμη, ἡ σεπτὴ Ἱεραρχία, καὶ ἄλλα προσόντα ἡ, ἀγιογραφικῶς εἰπεῖν, τάλαντα, τὰ ὁποῖα σᾶς ἐχάρισεν ἡ πρόνοια καὶ ἡ ἀγαθότης τοῦ Θεοῦ, τοῦ Δομήτορος τῆς Ἐκκλησίας. Εὐχεται δὲ ἐν ἀγάπῃ ἀδελφικῇ ἡ σεπτὴ Ἱεραρχία ὅπως καὶ ἀπὸ τῆς νέας ὑψίτης ταύτης σκοπιάς ἐπαυξήσητε τὰ πέντε τάλαντα τῆς Εὐαγγελικῆς παραβολῆς, εἰς «ἄλλα πέντε τάλαντα», καὶ ὅπως ἀκούσης τῆς εὐκταίας τοῦ Κυρίου φωνῆς «εὐ, δούλε Χριστόδουλε, ἀγαθὲ καὶ πιστέ... εἰσέλθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου σου» (Ματθ. 25, 14-21).

Ἡ Ἱεραρχία, Μακαριώτατε, ἐπραξε τὸ ἐκλογικὸν καθήκον αὐτῆς ἐν πολλῇ προσευχῇ καὶ

ἐν εὐθύνη ὡσαύτως πολλῇ. Ὁ δὲ ἱερὸς Κλῆρος καὶ ὁ Χριστεπώνυμος τοῦ Κυρίου Λαός, εὐθὺς μετὰ τὴν ἐκλογὴν, ἐπανηγύρισε τὸ γεγονὸς μὲ χαρὰν πολλήν, μὲ ἀμέτρητον ἐνθουσιασμόν, μὲ εὐχάριστον ἐπιδοκιμασίαν, μὲ χειροκροτήματα ἐνθουσιώδη, μὲ τὸ ἱεροτελεστικὸν ἐπιφώνημα «ἄξιος, ἄξιος», ἀναφωνούμενον ἐν πολυμερεῖ χορῶ, ἐν ἐνὶ στόματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ, ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ, καὶ ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ἐν τῷ Ἀρχιεπισκοπεῖῳ, ὡς ἐμπρέπει εἰς τὸν εὐσεβῆ καὶ φιλοποίμενα ἱερὸν Κλῆρον καὶ εἰς τὸν Χριστεπώνυμον τοῦ Κυρίου Λαόν. Τὴν πανηγυριν δὲ ταύτην ἐπεσφράγιζαν οἱ χαρμοσύνως κρούμενοι καὶ ἠχοῦντες κώδωνες τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ. Καὶ ταῦτα μὲν ἐπραξεν ἡ σεπτὴ Ἱεραρχία.

Σεῖς δέ, Μακαριώτατε, μετὰ τὴν ὀφειλομένην ἐγκάρδιον δοξολογίαν καὶ τὰς θερμοτάτας εὐχαριστίας σας πρὸς τὸν χορηγὸν παντὸς ἀγαθοῦ καὶ Δομήτορα τῆς Ἐκκλησίας, καὶ μετὰ τὰς εἰλικρινεῖς καὶ φιλαδέλφους εὐχαριστίας σας πρὸς ἅπασαν τὴν Ἱεραρχίαν, ἠρχίσατε νὰ προσεύχεσθε ἐντόνως καὶ νὰ ζητῆτε τὴν δύναμιν καὶ τὸν φωτισμὸν τοῦ Θεοῦ διὰ νὰ ἠμπορέσητε νὰ βαστάσητε διὰ βίου τὸ ἰδιάζον βάρος τοῦ Προκαθημένου, καὶ ὡς πρῶτος ὑπεύθυνος ἐν τῇ διοικήσει τῆς Ἐκκλησίας νὰ εὐδοκιμήσητε, καὶ κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ Χριστοῦ νὰ φέρετε «καρπὸν πολὺν» πνευματικόν, διότι, εἶπεν ὁ Κύριος «χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν» (Ἰωάν. 15, 5, 8). Ὁ δὲ Ἀπόστολος Παῦλος, τὸ στόμα αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, λέγει «πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντί με Χριστῷ» (Φιλιπ. 4,13). Ἦκούσαμεν, Μακαριώτατε, νὰ λέγετε, ὅτι κατὰ τὴν πρώτην νύκτα, μετὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐκλογῆς σας, «δὲν ἐκλείσατε μάτι», προσευχόμενος καὶ ἀναλογιζόμενος τὸ βάρος τῆς εὐθύνης καὶ τὸ πλῆθος τῶν καθηκόντων σας πρῶτον ὡς Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας καὶ τῆς Διαρκοῦς, δεύτερον ὡς Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ τρίτον ὡς Ἐθνικὴ προσωπικότης, λόγῳ τῆς Πρωθιεραρχικῆς σας ιδιότητος. Ἀρίστη ἡ ἰδιαιτέρου τύπου θερμὴ προσευχή σας, καὶ κατὰ πάντα ἐπαινετὴ ἡ ἀγρυπνία σας. Αὕτη δὲ ἡ ἀγρυπνία σας ἐνθυμίζει τὴν παροιμιώδη φράσιν τοῦ ἱεροῦ Ψαλμωδοῦ: «Οὐ δώσω ὕπνον τοῖς ὀφθαλμοῖς μου καὶ τοῖς βλεφάροις μου νυσταγμὸν καὶ ἀνάπαισιν τοῖς κροτάφοις μου...» (Ψαλμὸς 131,4). Δὲν θὰ παραδώσω —λέγει ὁ προφητάναξ Δαβὶδ εἰς τὸν Ψαλμὸν

τούτον— τοὺς ὀφθαλμοὺς μου εἰς ὕπνον καὶ τὰ βλέφαρά μου εἰς νυσταγμὸν, οὔτε θὰ δώσω ἀνάπαισιν εἰς τοὺς κροτάφους μου, ἕως ὅτου εὕρω τόπον κατάλληλον διὰ τὸν Κύριον, κατοικίαν διὰ τὸν Θεὸν τοῦ Ἰακώβ.

Μακαριώτατε, μὲ τὴν ἀδιάλειπτον προσευχήν σας, μὲ τὴν ἀπέραντον ἀγάπην σας πρὸς τὴν στοργικὴν Μητέρα μας Ἐκκλησίαν, μὲ τὴν συνέσιν σας, μὲ τὴν ἀνύστακτον φιλοπονίαν καὶ μὲ ἄλλας πολλὰς ἱκανότηας, μὲ τὰς ὁποίας σᾶς ἐπροίκισεν ὁ τῶν ἀγαθῶν χορηγὸς Πανάγαθος Θεός, θὰ φέρετε εἰς εὐλογημένον καὶ ἐπαινετὸν πέρας τὸ ἀρχόμενον ἀπὸ σήμερον ἱερῶτατον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἔργον σας πρὸς δόξαν τοῦ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ καὶ πρὸς τιμὴν τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας του, ἀλλὰ καὶ πρὸς τιμὴν τοῦ Ἐθνους. Καὶ λέγω πρὸς τιμὴν τοῦ Ἐθνους, διότι ἡ Ἱστορία τοῦ Ἐθνους ἡμῶν συνυφαίνεται συνεχῶς μετὰ τῆς Ἱστορίας τῆς Ἐκκλησίας του. Πλείσται ὅσαι σελίδες τῆς Ἱστορίας τοῦ Ἐθνους ἐναγκαλίζονται, οὕτως εἰπεῖν, ἀρρήκτως καὶ ἀδελφικῶς μετὰ σελίδων τῆς Ἱστορίας τῆς Ἐκκλησίας, ἤδη ἀπὸ τῆς Βυζαντινῆς χρονικῆς περιόδου, τῆς μετὰ ταῦτα ἐποχῆς τῆς Τουρκοκρατίας καὶ τῆς Νεωτέρας Ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος. Διὰ τῆς προσευχῆς σας, ἐπαναλαμβάνω, Μακαριώτατε, θὰ ἐπιτύχητε εἰς τὸ ἐμπροσθέν σας ἀνοιγόμενον ἐκτεταμένον στάδιον τῶν ἀδιαλείπτων ἀγώνων σας καὶ τῶν προσπαθειῶν σας. Διὰ τῆς προσευχῆς, τὴν ὁποίαν ὁ βασιλεὺς τοῦ Χριστιανικοῦ Ἀμβωνος ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος τὴν ὀνομάζει «μέγα ὄπλον ἀκαταγώνιστον». Καὶ λέγει «τὰ ἀδύνατα ἢ προσευχὴ ποιεῖ δυνατὰ καὶ τὰ δύσκολα ράδια». Καὶ λέγει ἀκόμη «οὐκ ἔστιν οὐδὲν εὐχῆς δυνατώτερον, οὐδὲν ἴσον» καὶ «γλυκὺς ὁ ὕπνος, ἀλλὰ οὐδὲν γλυκύτερον προσευχῆς».

Μακαριώτατε, δὲν ἀποτολμῶ νὰ εἶπω ἔστω καὶ ἐλάχιστόν τι περὶ τῆς ὑψηλοτάτης ἀποστολῆς σας ὡς Προκαθημένου τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἦδη διὰ μέσου τῶν τηλεοπτικῶν προσφιλῶν σας μέσων παρουσιάσατε πτυχὰς τινος τοῦ προγραμματισθέντος πολυπτυχίου ἔργου σας. Θεωρεῖται δὲ βέβαιον ὅτι θὰ ἐπαληθευθῇ καὶ ἐν τῷ προσώπῳ σας τὸ ὑπὸ τοῦ, ἐκ τῶν ἐπτὰ σοφῶν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, Βίαντος λεχθὲν ἀπόφθεγμα «Ἀρχὴ ἄνδρα δείκνυσιν». Ἡ Ἱεραρχία, πρὸ 12 ἡμερῶν, ὠμίλησεν ἐμπράκτως, διὰ τῆς ψήφου της, περὶ τῆς προσωπικότητός σας. Τώρα ἐν τῷ Καθεδρικῷ τούτῳ

Ναὼ θὰ ἀκούσωμεν μὲ ὦτα εὐήκοα τὸν Ἐνθρονιστήριον καὶ Ἐπιβατήριον λόγον σας, μετὰ τὴν ψαλλεῖσαν Δοξολογίαν καὶ τὰς ἀναπεμφθείσας Δεήσεις καὶ Εὐχάς.

Ἐν κατακλείδι, ἀναφέρομαι εἰς τὸ πασίγνωστον ὅτι, ὅσον ἀφορᾷ τὴν Προεδρίαν εἰς τὰς Ἱερὰς Συνόδους, τὴν τῆς Ἱεραρχίας καὶ τῆς Διαρκοῦς, κατὰ τὸ Συνοδικὸν καὶ συλλογικὸν σύστημα τῆς δημοκρατικῆς διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας κυριαρχεῖ τὸ συνυπεύθυνον, καὶ ἐπικρατεῖ τὸ ἀπόφθεγμα τῶν ἱερῶν Κανόνων «Κρατεῖται ἡ τῶν πλειόνων ψῆφος» (Κανὼν βος τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου). Οἱ δὲ περὶ τὸν Προκαθήμενον Πρόεδρον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Μητροπολίται, κατὰ τὸν 34ον Κανόνα τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων, ἀναγνωρίζουν ἀπολύτως «τὸν ἐν αὐτοῖς Πρῶτον», ἥτοι τὸν Προκαθήμενον, καὶ ὀφείλουν «μηδὲν τι πράττειν ἄνευ τῆς ἐκείνου γνώμης», ὁ ὁποῖος ὁμως, Προκαθήμενος, κατὰ τὸν ἴδιον Κανόνα, ὀφείλει νὰ μὴ πράττῃ τίποτε «ἄνευ τῆς πάντων γνώμης. Οὕτω γὰρ ὁμόνοια ἔσται καὶ δοξασθήσεται ὁ Θεός, διὰ Κυρίου, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι· ὁ Πατήρ, καὶ ὁ Υἱός, καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα», ὅπως ἀναφέρεται ἐπιγραμματικῶς εἰς τὸ τέλος τοῦ Ἀποστολικοῦ τούτου ἱεροῦ Κανόνος.

Μὲ ἀσφαλέστατον, λοιπόν, ὁδηγὸν τοὺς ἱερούς Κανόνας κατὰ τὰς Συνοδικὰς συνδιασκέψεις καὶ τὰς ἀποφάσεις, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Μακαριώτατον Πρόεδρον, καὶ μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, ἐπακολουθεῖ ὡς ἱερὸν ἀποτέλεσμα νὰ βασιλεύῃ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἡ ἐν Χριστῷ ἀγάπη. Ἡ ἀγάπη «ἡ γνησία καὶ θερμή, ἡ ἄδολος καὶ εἰλικρινής, ἡ πεφυρακτωμένη», ὅπως τὴν χαρακτηρίζει ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος. Καί, κατ' ἀκολουθίαν, θὰ ζῇ ἐν εἰρήνῃ ἡ Ἐκκλησία, ἐν εἰρήνῃ ὁ ἱερός Κλήρος, ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁ εὐσεβὴς τῆς Ἐκκλησίας Λαός. Ἐν εἰρήνῃ, τὴν ὁποίαν ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος τὴν χαρακτηρίζει «γλυκὺ πρᾶγμα καὶ ὄνομα».

Χριστοδούλου τοῦ Μακαριωτάτου καὶ Θεοπροβλήτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος πολλὰ τὰ ἔτη. Γένοιτο.

2. Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Γέροντος Χαλκηδόνος κ. Ἰωακείμ

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κύριε Χριστόδουλε, Χριστὸς Ἀνέστη! Ἀξίως!

Ὁμοῦ μετὰ τοῦ Σεβασμιωτάτου ἀδελφοῦ

Μητροπολίτου Πέργης κυρίου Εὐαγγέλου ἔχομεν τὸ προνόμιον, τὴν χαρὰν καὶ τὴν τιμὴν νὰ ἐκπροσωπώμεν κατὰ τὴν εὐσημον καὶ ἱστορικὴν ταύτην στιγμὴν τῆς ἐνθρονίσεως τῆς Ὑμετέρας φιλάτης Μακαριότητος τὸν Πάνσεπτον Οἰκουμενικὸν Θρόνον καὶ τὸν Παναγιώτατον Προκαθήμενον αὐτοῦ, τὸν Αὐθέντην καὶ Δεσπότην ἡμῶν κύριον Βαρθολομαῖον, κομισταὶ τῶν καλύτερων Αὐτοῦ αἰσθημάτων ἀδελφικῆς ἀγάπης καὶ ἰδιασμένης τιμῆς πρὸς τὸ Ὑμέτερον διακεκρμένον πρόσωπον.

Ἀπαντες ἡμεῖς ἐν Φαναρίῳ, ὁμοῦ μεθ' ἑκατομμυρίων Ὁρθοδόξων καὶ δὴ οὐχὶ μόνον τῶν ἐν Ἑλλάδι, μετ' εὐφροσύνης καὶ ἀγαλλιάσεως ἐδέχθημεν τὸ χαρμόσυτον ἄγγελμα τῆς πανηγυρικῆς Ὑμῶν ἐκλογῆς ὡς Προκαθιμένου τῆς ἀγιωτάτης Αὐτοκεφάλου καθ' Ἑλλάδα Ἐκκλησίας, προσφιλοῦς θυγατρὸς καὶ τετιμημένης ἀδελφῆς τῆς Πρωτοθρόνου Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως.

Καὶ τοῦτο ὄχι μόνον ἐκ λόγων συναισθηματικῶν, ἥτοι διὰ τὴν συνδέουσαν τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα μετὰ τοῦ Πατριάρχου ἡμῶν καὶ τῶν περὶ Αὐτὸν ἁγίων ἀδελφῶν φιλίαν καὶ ἀγάπην ἐν Χριστῷ ἀπὸ πολλῶν ἡδὴ ἐτῶν, ἀλλὰ καὶ διότι ἡ ἐγνωσμένη καὶ παγκοίνως ὁμολογουμένη ἀξία καὶ ἰσχυρὰ προσωπικότης Ὑμῶν εἶχεν ἀπὸ μακροῦ ἐπιβληθῇ εἰς τὴν συνειδήσιν πολλῶν, πλείστων, ἐνταῦθα τε καὶ ἀπανταχοῦ τοῦ Ὁρθόδοξου κόσμου, καὶ οὗτοι πάντες προσέβλεπον πρὸς αὐτὴν ὡς δυναμένην νὰ ἀναλάβῃ μερίζοντας, ὑψηλότερας, ἡγετικὰς εὐθύνas ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἐπ' ἀγαθῷ αὐτῆς καὶ εἰς δόξαν Θεοῦ.

Καὶ ἡ διαμορφωθείσα αὕτη συνειδήσις ἦτο οἶονεὶ ἐρμηνεία τῆς βουλῆς τοῦ Θεοῦ, ἥτις καὶ ἐξεδηλώθη διὰ τῆς ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἐκλογῆς καὶ προκρίσεως Ὑμῶν μεταξὺ πλειόνων ἐκλεκτῶν ἀδελφῶν.

Ἦδη ἔχετε ἐπιθέσει τὴν σπιβαρὰν χεῖρα Ὑμῶν ἐπὶ τὸ πηδάλιον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡρχίσασθε τὴν πρωθιεραρχικὴν διακονίαν Ὑμῶν μὲ ρηξικελεύθους δηλώσεις καὶ πρωτοβουλίας καὶ προγράμματα, μὲ τὴν διατύπωσιν καὶ ἐκφρασιν ὑψηλῶν ὁραμάτων διὰ τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον τῆς Ἐκκλησίας, διὰ τὸν ἐκσυγχρονισμόν, τὴν ἀνανέωσιν καὶ τὴν ζωντανὴν καὶ δυναμικὴν παρουσίαν αὐτῆς ἐν τῷ κόσμῳ, διὰ τὴν διάδοσιν ὑπ' αὐτῆς τῆς πασχαλίου χαρᾶς, τὴν ὁποίαν ἐξυμνεῖ ἡ λειτουργία τῆς καὶ ἀντικατοπτρίζει τὸ κάλλος τῶν εἰκόνων τῆς. Πιστεύετε,

Μακαριώτατε, και ὁρθῶς, ὅτι ἡ Ὁρθοδοξία σήμερον ἡμπορεῖ καὶ ὀφείλει νὰ γίνη «ἡ κριτική καὶ προφητική συνείδησις τῶν ἐμπεπιστευμένων εἰς αὐτὴν λαῶν».

Εἴχετε τὴν εὐγένειαν νὰ γράψετε πρὸς τὴν Αὐτοῦ Θειοτάτην Παναγιότητα, τὸν Πατριάρχην ἡμῶν, οὐχὶ πρὸ πολλοῦ χρόνου τὰ ἐξῆς: «Ἡ ἀγάπη Σας πρὸς τὸ Γένος, Σᾶς ὑπαγορεύει στάσεις καὶ κινήσεις δυναμικὰς πρὸς καθάρσεις ὀχυρωμάτων, τὸ δὲ παράδειγμά Σας γίνεται ἐφαλτήριον δι' ὅλους ἡμᾶς πρὸς ἀνταπόκρισιν εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν καιρῶν».

Ὁ Πατριάρχης Βαρθολομαῖος λέγει ὅτι τὰ αὐτὰ δύναται ἀνενδοιάστως νὰ ἐκφράσῃ καὶ περὶ Ὑμῶν, Μακαριώτατε, καθὼς Σᾶς παρακολουθεῖ μὲ ἀδελφικὴν ὑπερηφάνειαν ἀπὸ ἐτῶν καὶ ἰδία ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐτέθητε ἐπὶ τὴν λυχνίαν τῆς Ἀποστολικῆς ταύτης Ἐκκλησίας καὶ προέβητε εἰς προγραμματικὰς δηλώσεις καὶ ἐξαγγελίαν ἔργων μεγαλοπνῶν. Καὶ προσβλέπει ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης εἰς στενὴν καὶ ἀγασὴν συνεργασίαν μεθ' Ὑμῶν, ἐπ' ἀγαθῶ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν ἡμῶν καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας εὐρύτερον, πρὸς διάδοσιν ἔτι καὶ ἔτι καὶ ἐπικράτησιν τοῦ σωτηριώδους μηνύματος αὐτῆς ἀνὰ τὴν Εὐρώπην καὶ ἀνὰ τὴν Οἰκουμένην ὅλην. Εἶναι πάντῃ ἀνεπίτρεπτον νὰ καταδαπανώμεθα εἰς μικρολογίας, καθ' ἣν στιγμὴν ὁ κόσμος ὅλος μεταβάλλεται σήμερον ραγδαίως καὶ ἀλματωδῶς καὶ ἡμεῖς μένομεν οὐρανοὶ ἀντὶ νὰ εἴμεθα πρωτοπόροι καὶ σηματοφόροι.

Μακαριώτατε καὶ σεβάσμιε ἐν Χριστῷ ἀδελφέ,

Μὲ τὰ αἰσθήματα ταῦτα τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως καὶ τοῦ Σεπτοῦ Προκαθημένου αὐτῆς χαιρετίζομεν τὴν ἐπαξίαν καὶ ἐλπιδοφόρον ἀνάρρησιν Αὐτῆς ἐπὶ τὸν Θρόνον Διονυσίου τοῦ Ἀεροπαγίτου, ἀναφωνοῦμεν καὶ πάλιν καὶ πολλάκις «Ἄξιός» καὶ ἀναμένομεν Ὑμᾶς εἰς τὴν βασιλίδαν τῶν πόλεων πρὸς ἐγκαινισμὸν μιᾶς νέας ἐποχῆς εἰς τὰς σχέσεις τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν Ἐκκλησιῶν.

Χριστὸς Ἀνέστη!

Μακαριώτατε,

ἐκ μέρους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τοῦ Πατριάρχου ἡμῶν Σᾶς προσφέρομεν τὴν ράβδον ταύτην, μετὰ τῆς ὀλοθύμου εὐχῆς ὅπως ἐπ' αὐτῆς στηριζόμενος ὁδηγήτε ἐπὶ μήκιστον τὸν ἐμπιστευθέντα Ὑμῖν λαὸν τοῦ Θεοῦ εἰς νομὰς σωτηρίους.

3. Τοῦ Μακ. Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ. Πέτρου

Μακαριώτατε καὶ πολυτίμητε ἀδελφὲ Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κύριε Χριστόδουλε,

Κατὰ τὴν ἱερὰν καὶ εὐσημον ταύτην ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποίαν, χαίροντες καὶ ἀγαλλόμενοι σεμνοπρεπῶς καὶ γηθοσύνως, συμμετέχομεν εἰς τὴν τελετὴν τῆς ἀρρήτῳ τοῦ Θεοῦ ἐλέει καὶ εὐδοκίᾳ ἀναρρήσεως τῆς ὑμετέρας φίλης μακαριότητος ἐπὶ τοῦ ἀγιωτάτου καὶ ἀποστολικοῦ θρόνου Ἀθηνῶν, ἀναφωνοῦμεν τὸ βιβλικὸν «ἐν χειρὶ Κυρίου ἐξουσία τῆς γῆς καὶ τὸν χρησίμον ἐγερεῖ εἰς καιρὸν ἐπ' αὐτῆς».

Ἡ θεία βουλή διὰ τῆς τιμίας ψήφου τῶν μελῶν τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος σᾶς ἐκάλεσε ἀπὸ Δημητριάδος, τῆς θεοσώστου ταύτης ἐπαρχίας, τὴν ὁποίαν, τόσον πατρικῶς καὶ στοργικῶς, συνετῶς καὶ σωφρόνως ἐποιμάνατε, διὰ νὰ ἀναλάβετε εἰς τὴν ἀνατολὴν τῆς τρίτης χιλιετίας εἰς καιροὺς οἰκειώσεως τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ καὶ μεγάλης πνευματικῆς ἀναγεννήσεως τὴν εὐθαρσὴ καὶ καλὴν πηδαλιούχησιν τοῦ θεοτεύκτου σκάφους τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Καὶ πιστεύομεν ὅτι ἀναλαμβάνετε τὸ ἔργον αὐτὸ μετὰ συνέσεως πολλῆς, ἐμπειρίας, δικαιοσύνης, ἀληθείας καὶ αὐταπαρνησίας, διὰ τῶν ὁποίων καὶ μόνον ὑπερβαίνονται πάσης φύσεως δυσχέρειαι καὶ προσκόμματα.

Σᾶς διαβεβαιοῦμεν, Μακαριώτατε ἅγιε ἀδελφέ, ὅτι εἰς τὸν μέγαν ἔργον τῆς νέας ποιμαντορίας θὰ ἔχετε συναντιλήπτορας καὶ συνεργοὺς ὅχι μόνον τὰ μέλη τοῦ σώματος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὸν ἱερὸν κλῆρον καὶ τὸν φιλόχριστον λαόν, τοὺς ἐντιμοτάτους ἄρχοντας τῆς ἑλληνικῆς Πολιτείας ἀλλὰ καὶ τὴν τῶν Ἀλεξανδρέων Ἐκκλησίαν, πρὸς δόξαν καὶ εὐκλειαν τοῦ Ἀγίου Τριαδικοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας του.

Ἄλλωστε, τὰ μεγάλα ἔργα πραγματοποιοῦνται μὲ τὴν ἀρμονικὴν συνεργασίαν καὶ τὸν συντονισμὸν ὅλων τῶν δυνάμεων καὶ τοῦτο δὲν ἔχει καμίας ἀπολύτως σχέσιν μὲ τὴν ἀπομόνωσιν καὶ τὴν ἐσωστρέφειαν. Τὸ παλαιόφατον καὶ δευτερόθρονον Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας, τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ ἱερὸν κέντρον τῆς Ὁρθοδοξίας εἰς ὅλην τὴν Ἀφρικὴν, ἀγρυπνὸς φρουρὸς καὶ θεματοφύλαξ τῆς ἀληθείας τοῦ Χριστοῦ εἰς τὴν

Μαύρην Ήπειρον, διὰ τῆς ἡμετέρας μετριότητος σᾶς μεταφέρει σήμερον τὴν ἀγάπην, τὸν πόνον ἀλλὰ καὶ τὰς ἐλπίδας τοῦ δοκιμαζομένου ἀφρικανικοῦ λαοῦ, ὁ ὁποῖος, ὡς καὶ ἡμεῖς, εὐελπιστεῖ εἰς τὴν συνέχειαν τῆς μέχρι σήμερον καλῆς συνεργασίας καὶ συνεπικουρίας, ἐκφραζομένης ἰδιαίτερος εἰς τὸ μέγαλον καὶ θεῖον ἔργον τῆς ἱεραποστολῆς.

Περιῴωσαι, λοιπόν, Μακαριώτατε Ἅγιε Ἀδελφέ, τὴν ρομφαίαν σου ἐπὶ τῶν μηρῶν σου καὶ ἔντεινε καὶ κατευοδοῦ καὶ βασιλεύε ἔνεκεν ἀληθείας καὶ πραότητος καὶ δικαιοσύνης καὶ ἡ δεξιὰ τοῦ Κυρίου θὰ σᾶς ὁδηγῇ πάντοτε διὰ τὴν ὀρθοτομήν σου τὸν λόγον τῆς ἀληθείας. Ὁ Θεὸς νὰ σᾶς ἐνισχύῃ. Πολλὰ τὰ ἔτη σας.

4. Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Τύρου καὶ Σιδῶνος κ. Ἡλίας, ἐκπροσώπου τοῦ Μακ. Πατριάρχου Ἀντιοχείας κ. Ἰγνατίου

Χριστὸς Ἀνέστη! Μακαριώτατε, εἶμαι λίαν εὐτυχῆς διότι ἐξουσιοδοτήθην ὑπὸ τῆς αὐτοῦ Μακαριότητος τοῦ Πατριάρχου Ἀντιοχείας καὶ Πάσης Ἀνατολῆς κυρίου κυρίου Ἰγνατίου τοῦ Δ' νὰ ἐκπροσωπῶ αὐτὸν μὲ τὸν ἐν Χριστῷ ἀδελφόν μου ἅγιον Ἀπαμεῖας Ἡλία καὶ τὸν ἅγιον Ἀρχιμανδρίτην Παῦλον, ἅπασαν τὴν Ἱερὰν Σύνοδον καὶ τὸ Χριστεπώνυμον πλήρωμα τοῦ Πατριαρχείου Ἀντιοχείας, συμμετέχοντες μετὰ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ εἰς τὴν λαμπρὰν ταύτην τελετὴν τῆς ἐνθρονίσεως τῆς ὑμετέρας Μακαριότητος καὶ νὰ διαβιβάσω πρὸς ὑμᾶς τοὺς ἀδελφικούς ἀσπασμούς καὶ τὴν ἀπέραντον αὐτοῦ ἀγάπην.

Οἱ δεσμοὶ οἷτινες συνδέουν τὸ Πατριαρχεῖον Ἀντιοχείας μετὰ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἶναι παλαιοὶ καὶ ἄρρηκτοι. Διαπνέονται δὲ ἀπὸ ἀδελφικὸν ἐνδιαφέρον συνεργασίας καὶ ἀλληλοκατανόησης πρὸς ἀντιμετώπισιν καὶ ἐπίλυσιν τῶν μεγάλων γενικῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων καὶ παροχὴν ἀπὸ κοινοῦ ἀξίας χριστιανικῆς μαρτυρίας εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον πρὸς δόξαν τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τῆς Ἐκκλησίας γενικῶς.

Περαίνων, Μακαριώτατε, εὐχομαι ὅπως ὁ ἀναστὰς Κύριος κατευθύνῃ τὰ βήματα ὑμῶν εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν καὶ φωνάζω μὲ τὸν ἑλληνικὸν λαόν Ἀξιος! εἰς πολλὰ ἔτη Δέσποτα.

5. Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Βόστρων κ. Τιμοθέου, ἐκπροσώπου τοῦ Μακ. Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ. Διοδώρου

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κύριε Χριστόδουλε, Χριστὸς Ἀνέστη.

Προερχόμενος μετὰ τοῦ Σεβασμιωτάτου ἀδελφοῦ μου Ἱεροπόλεως Εἰρηναίου ἀπὸ τὴν Ἀγίαν Γῆν ὅπου ζῶμεν τὴν χαρμονὴν τῆς Ἀναστάσεως διηνεκῶς, ἔχομεν τὴν τιμὴν σήμερον νὰ ἐκπροσωπῶμεν κατ' αὐτὴν τὴν εὐσημον ἱστορικὴν καὶ εὐλογημένην διὰ τὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἡμέραν, τὴν Αὐτοῦ Θειοτάτην Μακαριότητα, τὸν Σεπτὸν Προκαθήμενον τῆς Σιωνίτιδος Ἐκκλησίας καὶ νὰ μεταφέρωμεν τοὺς φιλαδέλφους χαιρετισμούς καὶ τὸν ἐγκάρδιον ἀσπασμόν. Τὰς συγχαρητηρίους προσρήσεις καὶ εὐχὰς πρὸς τὴν ὑμετέραν θεοπρόβλητον Μακαριότητα, τὸν Προκαθήμενον τῆς ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Περιχαρεῖα πολλῇ καὶ ὀλοθύμως συμμετέχομεν κατὰ τὴν μεγαλοπρεπῆ ταύτην τελετὴν τῆς ἐνθρονίσεως Ὑμῶν καὶ ἀναγνωρίζομεν εἰς τὸ σεπτὸν ὑμῶν πρόσωπον τὸν πιστὸν θεματοφύλακα τῶν ὀρθοδόξων δογμάτων, ἀληθειῶν καὶ τῆς ἱερᾶς παραδόσεως τῆς ἀγιωτάτης ἡμῶν Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Τὸν πεπνυμένον ἡγέτην, τὸν ποδηγετήσαντα ἐν σοφίᾳ καὶ συνέσει τὴν πεπιστευθεῖσαν εἰς Ὑμᾶς ἐπαρχίαν. Τὸν διακριθέντα διὰ τὴν οἰκοστροφὸν ποιμαντορίαν καὶ δικαίως δὲ καὶ ἐπαξίως ἡ σεπτὴ Ἱεραρχία τῆς ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἔθεσεν Ὑμᾶς ὡς φεγγαβόλον ἀστέρα, ὡς λαμπτήρα φαεινὸν εἰς τὴν λυχνίαν τῆς Ἀγιωτάτης ταύτης Ἐκκλησίας.

Ἀτενίζοντες μετὰ πολλῶν καὶ χρηστῶν ἐλπίδων πρὸς τὴν προκειμένην πρωθιεραρχικὴν ὑμῶν διακονίαν, εἰς τὴν φιλότιμον ταύτην κοιτίδα τοῦ ἑλληνοχριστιανικοῦ πνεύματος, προσβλέπομεν εἰς τὴν ἀγαστὴν, ἀγαθὴν καὶ ἐπιβεβλημένην συνεργασίαν ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀλλὰ καὶ τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου γενικώτερον.

Ἀναφωνῶν Ἀξιος, μεταφέρω καὶ πάλιν τὰς εὐχὰς τοῦ Μακαριωτάτου ἡμῶν Πατριάρχου κυρίου κυρίου Διοδώρου καὶ ἐπιτραπήτω μοι, καθόσον ὑπῆρξατε καὶ εἴσθε ὁ εὐλαβέστατος προσκυνητής, ὁ καθοδηγῆσας εἰς τὴν Ἀγίαν Γῆν πολλὰς προσκυνηματικὰς θεωρίας καὶ ποικιλοτρόπως ἐνισχύσας καὶ συμπαραστὰς εἰς τὸ

ἔργον τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων, νὰ εὐχαριστήσω ἐκ βαθέων καὶ νὰ εὐχηθῶ μακρὰν ἀγλαόκαρπον καὶ πεφωτισμένην τὴν Πρωθιεραρχικὴν ὑμῶν διακονίαν ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ συμπάσης τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἀξιός.

6. Τοῦ Μακ. Πατριάρχου Ρουμανίας κ. Θεοκτίστου

Μακαριώτατε, εὐχαριστῶ θερμὰ πρῶτα ἀπὸ ὅλα τὸ Θεοῦ ἐπειδὴ εἰς αὐτὴν τὴν λαμπρὰν ἡμέρα μὲ ἀξίωσε νὰ ἔρθω ἐδῶ στὴν Ἀθήνα καὶ νὰ πάρω τὸ λόγο σὲ αὐτὸν τὸν Καθεδρικὸ Ναό.

Ἡ Ἐκκλησία μας στὴν Ρουμανία ποὺ ἰδρύθηκε ἐδῶ καὶ 2.000 χρόνια, ἀπὸ τοὺς ἀποστολικούς χρόνους, εἶχε ἐκ τῶν προτέρων πολὺ στενοὺς δεσμοὺς φιλίας καὶ ἐν Χριστῷ ἀγάπης μετὰ τῆς ἐν Ἑλλάδι τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας.

Πρέπει νὰ σᾶς ποῦμε, νὰ τὸ ἀναγνωρίσουμε, ὅτι τὰ λόγια μας θὰ εἶναι πολὺ ἀδύνατα, Μακαριώτατε, ἔτσι ὥστε νὰ καταφέρουν νὰ μεταφέρουν, νὰ μεταβιβάσουν ἢ νὰ μεταφράσουν τὰ συναισθήματα ποὺ αἰσθάνεται ὁ ὀρθόδοξος ρουμανικὸς λαὸς σήμερα.

Στὸ ὄνομα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρουμανίας, στὸ ὄνομα τῶν κληρικῶν τῆς Ἐκκλησίας αὐτῆς καί, βέβαια, στὸ ὄνομα τῶν μοναχῶν καὶ τῶν μοναζουσῶν ποὺ βιώνουν στὴν Ἐκκλησία μας καὶ στὸ ὄνομα τοῦ χριστιανικοῦ πληρώματος τῆς Ρουμανίας, σᾶς μεταφέρουμε αὐτὸ τὸ μήνυμα.

Μακαριώτατε, περισπούδαστε ἐν Χριστῷ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργέ, σὲ αὐτὴν τὴν εὐλογημένη καὶ λαμπροτάτῃ ἡμέρα ἢ χαρὰ ποὺ αἰσθανόμαστε λόγω τῆς πανήγυρης τῆς Ἀνάστασης τοῦ Κυρίου αὐξάνει ἀπίστευτα στὶς ψυχές μας, ἐπειδὴ συνδέεται μὲ τὴν ἀνεκλάλητη χαρὰ ποὺ μᾶς δίνει ἢ συμμετοχὴ στὶς ἐορταστικὲς ἐκδηλώσεις τῆς ἐνθρόνισης τῆς ὑμετέρας Μακαριότητος ὡς Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος.

Μὲ τὴν βοήθεια τοῦ παντοκράτορα καὶ ἐλεήμονα Θεοῦ ποὺ προνοεῖ γιὰ τὶς ἅγιες Αὐτοῦ Ἐκκλησίες, φθάσατε Μακαριώτατε στὸ ἀξίωμα τῆς ὑψηλῆς διακονίας τοῦ Προκαθημένου τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ γιὰ μᾶς εἶναι πολὺ σπουδαία αὐτὴ ἡ θέση, δεδομένου ὅτι πρόκειται γιὰ ἐκείνην τὴν Ἐκκλησία, ἢ ὁποία, τοῦ Θεοῦ συνεργοῦντος, ἰδρύθηκε κατὸ πιν κηρύγματος τοῦ Ἀποστόλου Παύλου στὴν

πανάρχαια καὶ λαμπρὴ Ἑλλάδα πρὶν ἀπὸ 2.000 χρόνια.

Στὸ πνεῦμα τῆς εἰλικρινεστάτης ἀδελφικῆς ἀγάπης σᾶς μεταβιβάζω τὰ εὐγενικότατα αἰσθήματα ἐκτίμησης καὶ σεβασμοῦ ποὺ ἡ Ἐκκλησία καὶ ὁ εὐσεβὴς ρουμανικὸς λαὸς τρέφει ἀπέναντι στοὺς Ἱεράρχες καὶ κληρικοὺς τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ πρὸς τὸ περισπούδαστο πρόσωπο τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος, διότι ἀπὸ σήμερα εἶσθε μέλος τῆς ἱερᾶς συνάθροισης τῶν Προκαθημένων τῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν, Μακαριώτατε.

Τὰ προαναφερθέντα αἰσθήματα ἀγάπης μᾶς ἔφεραν ἀπὸ τὴν Ρουμανία ἐδῶ, σὲ αὐτὸν τὸν Καθεδρικὸ Ναό, γιὰ νὰ συμπροσευχηθοῦμε μὲ τοὺς πιστοὺς καὶ τὰ πνευματικὰ τέκνα τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ ἀγάπη καὶ ἡ χαρὰ ποὺ δοκιμάζουμε σὲ αὐτὲς τὶς ἐξαιρετικὲς στιγμές, μᾶς κατασυνγινεῖ καὶ ξεπερνάει κάθε δύναμη τοῦ λόγου καὶ τὸ βάθος ἀκόμα καὶ τοῦ ὀξυτάτου νοῦ, ἐπειδὴ ἡ χαρὰ καὶ ἀγάπη ξεπερνιῶνται ἀπὸ τὸ ἀνεκτίμητο καὶ ἱερὸ φορτίο τῶν ἀναριθμήτων αἰώνων στενῶν σχέσεων, πράγματι ἀδελφικῶν, μετὰ τῶν λαῶν μας. Ἀπὸ τὴν αὐθεντικὴ βίωση τῆς χριστιανικῆς ἀλληλεγγύης στὸ καλὸ καὶ στὸ κακὸ ποὺ οἱ ὀρθόδοξοι τῶν χωρῶν μας ἔζησαν γιὰ περίπου 2.000 χρόνια ὡς μέλη τοῦ ἰδίου σώματος τοῦ Χριστοῦ, τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρός, ἐμπνηχωμένα ἀκατάπανστα ἀπὸ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, ἀπὸ τὸν Κύριον τὸν Ζωοποιόν.

Καθὼς ἀντηχοῦν στὸν αἰθέρα οἱ ἱερεῖς καμπάνες κατὰ τὴν ὥρα τέλεσης τῆς θείας Λειτουργίας, οὕτως ἀντηχοῦν δυνατὰ καὶ ζωντανὰ στὴν καρδιά μας οἱ ἀντίλαλοι τοῦ παρελθόντος, τῶν ἐν ἀγάπῃ δεσμῶν τῶν ὀρθόδοξων τῆς Ρουμανίας καὶ τῆς Ἑλλάδος. Οἱ κλήσεις καὶ οἱ προκλήσεις τοῦ παρόντος αὐτῶν τῶν δεσμῶν καὶ οἱ εὐθύνες ποὺ ἔχουμε γιὰ τὴν προώθηση αὐτῶν ἔτσι ὥστε στὸ μέλλον νὰ γίνουν ὅλο καὶ πιὸ καρποφόροι.

Γι' αὐτὸ στὴ σκέψη μας ἔρχονται τώρα καὶ τὰ μεγάλα καθήκοντα καὶ οἱ ἱερεῖς ὑποχρεώσεις καὶ εὐθύνες ποὺ ἀναλάβετε τὴν ὥρα ποὺ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδας σᾶς ἐπιβράβευσε μὲ τὸ στεφάνι τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς. Ἀλλὰ εἴμαστε πεπεισμένοι ὅτι μπροστὰ σὲ αὐτὴν τὴν ἱερὰ ἀποστολὴ σᾶς δίνει θάρρος ἢ πεποίθηση ὅτι αὐτὴ ἦταν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ αὐτὸ ἀπαντήσατε, ἰδοὺ ἔρχομαι τοῦ ποιεῖν τὸ θέλημα Σου, Κύριε, ὅπως λέει ὁ ψαλμωδός.

Ἐπίσης, εἴμαστε πεπεισμένοι ὅτι ἓνας διακεκριμένος Ἱεράρχης, ὅπως εἶσθε ἐσεῖς, Μακαριώτατε, μὲ πασίγνωστη λειτουργικὴ, πολιτιστικὴ καὶ θεολογικὴ δραστηριότητα, μὲ πλούσια πείρα στὸ πνευματικὸ ἔργο, στὴν διοίκηση, στίς σχέσεις τῆς Ἐκκλησίας μὲ τὸν σύγχρονο κόσμο, μὲ τόσο θερμὸ ζήλο γιὰ τὸ καλὸ τοῦ ποιμνίου τῶν λογικῶν προβάτων, μὲ τόσο σαφὴ καὶ ρεαλιστικὴ ἀντίληψη γιὰ τίς ἀπαιτήσεις τῶν καιρῶν καὶ τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου, θὰ ἀποδειχθεῖ ἄξιος μιμητῆς τοῦ Χριστοῦ, τοῦ Καλοῦ Ποιμένος, ὅστις τίθησι τὴν ζωὴν αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν προβάτων.

Ταπεινὰ ἀναπέμπομεν προσευχὰς καὶ ἱκεσίες πρὸς τὸν Κύριο παντοκράτορα, ποῦ εἶναι ὁ πατὴρ τῶν οἰκιρμῶν καὶ ὁ Θεὸς πάσης ἀφθονίας νὰ σᾶς δώσει δύναμη καὶ χάρη, ὅπως μέσῳ Ὑμῶν, Μακαριώτατε, ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ Αὐτοῦ νὰ διαφυλαχθεῖ σὰν πανέμορφη νύμφη. Στὸ ὄνομα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας τῆς Ρουμανίας, τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ, τῶν μοναχῶν, τῶν μοναζουσῶν καὶ τῶν πιστῶν τῆς, δεχθῆτε, παρακαλῶ Μακαριώτατε, τίς καλύτερες εὐχὰς γιὰ ἀκλόνητη υἱεὶα, γιὰ μακροήμερευση καὶ ἀγλαόκαρπη ἀρχιεπισκοπία πρὸς τὸ καλὸ τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ γιὰ τὴν ἀδιάκοπη αὐξηση τοῦ κύρους τῆς Ὁρθοδοξίας σὲ ὅλον τὸν κόσμον.

Ταντόχρονα, σᾶς διαβεβαιῶνῶ ὅτι πάντοτε θὰ σᾶς μνημονεύουμε στίς ταπεινὰς μας προσευχὰς καὶ ὅτι, Μακαριώτατε, θὰ εἶναι μεγάλη χαρὰ γιὰ μᾶς ἐὰν σὲ παρόμοια ἀτμόσφαιρα πνευματικῆς ἀγαλλίασης θὰ εὐδοκήσετε νὰ σᾶς ἔχουμε ἀγαπητὸ φιλοξενούμενο τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ τοῦ ρουμανικοῦ λαοῦ.

Εἰς πολλὰ καὶ εὐτυχισμένα ἔτη, Μακαριώτατε.

Μὲ αὐτὰ τὰ λόγια, Μακαριώτατε, στὸ ὄνομα τοῦ κλήρου καὶ τῶν πιστῶν τῆς Ρουμανίας, σᾶς ἀσπάζομαι ἀδελφικῶς καὶ σᾶς εὐχόμεθα νὰ ἔχετε αὐτὴν τὴν θέση μὲ πολλοὺς καρποὺς πνευματικούς.

7. Τοῦ Μακ. Πατριάρχου Βουλγαρίας κ. Μαξίμου

Λίαν ἀγαπητὲ ἐν Κυρίῳ, Μακαριώτατε δέσποτα, Χριστὸς Ἀνέστη.

Τὰ ἀξιολογικὰ γεγονότα εἰς τὴν ζωὴν τῶν ἀδελφικῶν ἀγίων Ἐκκλησιῶν ἡμῶν, πάντοτε ἦσαν εὐχάριστες ἀφορμὲς πρὸς συναντήσεις ἀδελφικῆς ἀγάπης. Πάντοτε ὑπηρετοῦσαν τὴν

στερέωση καὶ τὸν πλουτισμὸ τῶν διεκκλησιαστικῶν σχέσεων ἡμῶν. Αὐτὸς εἶναι καὶ ὁ λόγος γιὰ νὰ ἀνταποκριθοῦμε μετὰ συγκινήσεως εἰς τὴν εὐγενικὴν πρόσκλησιν ὑμῶν καὶ νὰ ἔλθουμε εἰς τὴν ἀρχαίαν πόλιν τοῦ Θρόνου ὑμῶν, τῶν Ἀθηνῶν.

Ἐδῶ ἀπολαμβάνουμε τὸν φωτισμὸ τῆς ἀποστολικῆς ἀναγγελίας περὶ Χριστοῦ καὶ μάλιστα περὶ Χριστοῦ Ἀναστάντος. Αἰσθανόμεθα τὸν ζήλο τῶν εὐαρεστησάντων εἰς τὸν Θεὸν ἀγίων καὶ πιστῶν χριστιανῶν, εὐλόγως προσκυνούμε τὰ ἱερὰ καὶ ὅσια τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τυγχάνομεν μέτοχοι τῆς ζεστῆς ἑλληνικῆς φιλοξενίας.

Εὐχαριστοῦμε τὸν Κύριο καὶ Θεό, ὁ ὁποῖος μᾶς ἀξίωσε ἵνα συμμετάσχουμε μαζί μὲ τοὺς ἀξιοτίμους συνοδοιπόρους ἡμῶν εἰς τὴν χαρὰν τοῦ ἀξιολόγου γεγονότος, τὴν ἐνθρόνιση ὑμῶν εἰς τὸν ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον τῶν Ἀθηνῶν καὶ νὰ ἐκφράσωμε τὴν ἀγάπη ἡμῶν ὅπως καὶ τὴν ἀγάπη τῆς Ἱεραρχίας, τοῦ κλήρου καὶ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πληρώματος τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας πρὸς τὴν Μακαριότητα Ὑμῶν, τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος καὶ πρὸς τὴν Ἀγιωτάτην ἡμῶν Ἐκκλησία καὶ νὰ συμμεριστοῦμε ἀπὸ κοινοῦ τὴν χαρὰ Ὑμῶν γιὰ τὴν μέλλουσα διακονία Ὑμῶν ὡς πρωθιεράρχου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ Κύριος σᾶς ἐξέλεξε ἵνα εὐαγγελίζεσθε τὸν σωτηριῶδη λόγον καὶ τὴν ἀλήθειαν αὐτοῦ. Ἀρκετὰ χρόνια ἀγωνιστήκατε, πλούσιοι εἶναι οἱ καρποὶ τῆς ποιμαντορίας ὑμῶν εἰς ἐκπλήρωσιν τοῦ ἀρχιερατικοῦ καθήκοντος ὑμῶν. Πιστεύομεν ἀκράδαντα, ὅτι καὶ μὲ τὸν ζήλον, μὲ τὸν ὁποῖον διακρίνεσθε, θὰ συνεχίσετε ἀδίστακτα καὶ ὡς Προκαθήμενος τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, νὰ σπεῖρετε τοὺς καλοὺς σπόρους εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ Κυρίου πρὸς πλούσιον πνευματικὸν θερισμόν. Ὁ Κύριος, ὁ φυλάσσειν πάντας τοὺς ἀγαπῶντας αὐτόν, νὰ κατευθύνει τὰ διαβήματα Ὑμῶν καὶ νὰ Σᾶς στερεώνει εἰς τὴν πολύμοχθον ὁδὸν τῆς διακονίας ὑμῶν ὡς Προκαθήμενου, ἐγγύοντα πλουσίως τὴν χάριν Αὐτοῦ εἰς τὴν Μακαριότητα ὑμῶν, ἵνα ἐν προσπάθειᾳ καὶ ζήλῳ δόκιμος παρασταθῇ τῷ Θεῷ ἐργάτης ἀνεπαίσχυντος, ὁρθοτομῶν τὸν λόγον τῆς ἀληθείας καὶ νὰ ὀδηγήσετε τὸ εὐσεβὲς ποίμνιον ὑμῶν εἰς πνευματικὴν ἄνοδο καὶ σωτηρία.

Μακαριώτατε, πιστεύουμε πῶς ἡ διακονία ὑμῶν ὡς πρωθιεράρχου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλ-

λάδος θὰ συμβάλλει καρποφόρως εἰς τὴν στερέωση τῶν καλῶν παραδοσιακῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν ἁγίων Ἐκκλησιῶν ἡμῶν καὶ τῶν γειτονικῶν Ὁρθοδόξων λαῶν ἡμῶν καὶ θὰ μᾶς βοηθεῖ καὶ ἐνθαρρύνει πρὸς ἐκπλήρωση τῆς διαταγῆς τοῦ Κυρίου πρὸς ἡμᾶς, ἵνα πάντες ἐν ὧσιν. Καὶ θὰ πλουτίσει ἀκόμα περισσότερο τὴν πνευματικὴ καὶ σωτηριώδη ἀποστολὴ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῇ διακονίᾳ αὐτῆς πρὸς στερέωση τῆς πανορθοδόξου ἐνότητος καὶ ἀδελφικῆς συνεργασίας μεταξὺ τῶν ἁγίων κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν πρὸς σταθεροποίηση τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης καὶ τῆς εὐδοκίας μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων.

Τὰ συγχαρητήρια ἡμῶν διὰ τὴν ἐκλογὴν ὑμῶν καὶ ὦρα καλὴ, Μακαριώτατε Δέσποτα. Πολλὰ τὰ ἔτη σας.

8. Τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Τιράνων καὶ Πάσης Ἀλβανίας κ. Ἀναστασίου

Μακαριώτατε, πεφιλημένε ἐν Κυρίῳ ἀδελφέ Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος, κύριε Χριστόδουλε, Χριστὸς Ἀνέστη.

Ἡ ἐθρόνισις νέου Προκαθημένου μᾶς τοπικῆς αὐτοκεφάλου Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἶναι γεγονός δοξολογίας καὶ εὐχαριστίας ἀπάσης τῆς ἀπὸ περάτων ἕως περάτων τῆς οἰκουμένης, μᾶς, ἁγίας, καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς μᾶς ἡξίωσε νὰ ἀνήκωμεν.

Ἀφωσιωμένοι ἕκαστος ἐξ ἡμῶν εἰς τὸν ἄμεσον καὶ τὸν συγκεκριμένον χρόνον καὶ σταυρὸν διακονίας συγχρόνως βιοῦμεν τὴν θείαν Λειτουργίαν ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλας τὰς ἐκφάνσεις τῆς ζωῆς ἡμῶν, ὡς εὐχαριστιακὴν προέκτασιν, τὴν διαχρονικότητα καὶ τὴν παγκοσμιότητα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ὅθεν καὶ ἡ Ὁρθόδοξος αὐτοκέφαλος Ἐκκλησία τῆς Ἀλβανίας καὶ ἰδιαίτερος ὁ ὁμιλῶν μετὰ τῶν δύο συνοδῶν πρεσβυτέρων, τοῦ πατρὸς Ἰωάννου καὶ τοῦ πατρὸς Χρήστου, μετέχον με βαθεῖαν χαρὰν εἰς τὸ εὐφρόσυνον σημερινὸν γεγονός. Καὶ με μεγάλας προσδοκίας προσβλέπομεν εἰς τὴν μελλοντικὴν συνεργασίαν καὶ μαρτυρίαν τοῦ Εὐαγγελίου εἰς τὸν δυναμικὸν καὶ ἀνήσυχον σύγχρονον κόσμον.

Παραλαμβάνετε, ἅγιε ἀδελφέ, τὴν σκυντάλην τῆς μεγάλης πνευματικῆς σας εὐθύνης εἰς περιόδον Ἀναστάσεως, ὡς πασχαλινὴν λαμπάδα.

Συγχαίρομεν ἀδελφικῶς διὰ τὴν ἀνάδειξιν

Ἑμῶν εἰς τὴν κορυφαίαν ταύτην ἑπαλξιν τῆς ἀδελφῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ δεόμεθα ἐκ βαθέων, ὅπως ὁ ἐν Τριάδι Θεὸς ἡμῶν δωρηταὶ Ὑμῖν ἀκράδαντον πίστιν, διορατικὴν σοφίαν, ἀλύγιστον ὑπομονὴν καὶ κυρίως θερμουργὸν ἀγάπην, ἵνα ἀξιοποιοῦντες τὰς πολλὰς ἱκανότητάς ὑμῶν, ἀναπτύξτε τὰ πλούσια τάλαντα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀναδεικνύοντες αὐτὴν πηγὴν εὐλογίας τοῖς ἐγγύς καὶ τοῖς μακρὰν.

Εἰς ἀνάμνησιν τῆς σημερινῆς μεγάλης ἡμέρας ἔχει ἀγιογραφηθῇ ἀπὸ νέον καλλιτέχνην τῆς μαρτυρικῆς κατ' Ἀλβανίαν Ἐκκλησίας, μία εἰκὼν τῆς Ἀναστάσεως, τὴν ὁποίαν παρακαλοῦμεν νὰ δεχθῆτε ὡς λιτὸν σημεῖον τῆς βαθυτάτης ἀγάπης καὶ εὐχῆς μας. Ὁ Θεὸς ἃς μᾶς ἀξιώσῃ ὅλους, ὅπως, ζῶντες καθημερινῶς τὴν τετιμημένην διακονίαν ἡμῶν ὡς ἀπάρνησιν καὶ βίωσιν τοῦ σταυροῦ καὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, προσφέρωμεν ἐκτυπώτερον εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον τὴν ἐξ αὐτοῦ προερχομένην δύναμιν ἀνακαινίσεως, δικαιοσύνης καὶ ἁγιασμοῦ, ἀντλοῦντες δὲ ἔμπνευσιν ἀπὸ τὴν κατεξοχὴν ἐορτὴν τῆς παγκοσμίου καταλλαγῆς, τὸ Πάσχα, συμβάλλωμεν εἰς ἀληθῶς ὀρθοδόξους λύσεις, τόσον εἰς τὸν ἄμεσον καὶ συγκεκριμένον χρόνον τῆς ἐκκλησιαστικῆς μας εὐθύνης ὅσον καὶ γενικώτερον εἰς τὰ σημερινὰ πανορθοδόξους καὶ παγκοσμίους ἀναζητήσεις.

Ἀξιος, ἐν Χριστῷ Ἀναστάντι.

9. Τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Πράγας κ. Λωρόθεου

Μακαριώτατε καὶ ἅγιε ἐν Κυρίῳ ἀδελφέ, ἡ ψυχὴ μας χάρηκε ὅταν πληροφορηθήκαμε τὴν ἐκλογὴν τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος ὡς Προκαθημένου τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ἡ προτέρα ἀρχιερατικὴ σας δρᾶσις ἔπεισε τοὺς ἐκλέκτορας ἀρχιερεῖς διὰ τὴν ἱκανότητά σας, συνεργασίᾳ τῆς χάριτος καὶ τῆς βοηθείας τοῦ Θεοῦ. Οὕτω μετὰ χαρᾶς σᾶς ἐμπιστεύονται τὸ πηδάλιον τῆς Ἐκκλησίας, πεισθέντες διὰ τὴν εὐσέβειάν σας.

Τὸ ποίμνιο τοῦ Χριστοῦ χάρηκε ὑπερβολικά. Εἰς τὴν χαρὰν αὐτὴν συμμετέχει καὶ ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία τῆς Τσεχίας καὶ Σλοβακίας, πνευματικῶς ἀγαλλομένη διὰ τὴν ἐκλογὴν τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος.

Θερωῶς παρακαλοῦμε τὸν Κύριο, ὅπως σᾶς

χαρίζη ἄκραν υἱείαν καὶ μακροημέρευσιν, ὥστε ἐπιτυχῶς νὰ ἀσκήσετε τὰ ἀρχιερατικά καὶ ποιμαντικά σας καθήκοντα πρὸς δόξαν Θεοῦ, ἐπ' ἀγαθῷ καὶ εὐημερίᾳ τῆς Ἐκκλησίας καὶ πρὸς σωτηρίαν τῶν εὐσεβῶν πνευματικῶν σας τέκνων.

Εἶθε ὁ Κύριος νὰ δώσῃ δύναμιν εἰς τὴν ἀγαπητὴν Μακαριότητά σας καὶ ἔτη πολλὰ καὶ εὐλογημένα, ὥστε νὰ γίνετε συνεχιστοῦς τοῦ κηρύγματος τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Παύλου καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.

Σὰς ἀσπαζόμεθα ἐπὶ τῇ ἐορτῇ τοῦ Πάσχα καὶ ἀναφωνοῦμεν μεθ' ὑμῶν τὸ πληροῦν τὴν ψυχὴν καὶ τὴν καρδίαν μας Χριστὸς Ἀνέστη.

Ὡς συλλειτουργοὶ τῆς Ὑμετέρας ἀγαπητῆς Μακαριότητος, διατελοῦμεν μὲ τὴν ἀδελφικὴν ἐν Κυρίῳ ἀγάπην, ὡς ἐλάχιστοι ἀδελφοὶ σας, μὲ τὴν παράκλησιν ὅπως μᾶς μνημονεύετε κατὰ τὴν τέλεσιν τῆς Θείας Εὐχαριστίας. Ἀξίως.

10. Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κιτίου κ. Χρυσοστόμου, ἐκπροσώπου τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου

Μακαριώτατε, μὲ τὴν ψυχὴν δεομένη καὶ πλημμυρισμένη ἀπὸ θεία χαρὰ καὶ αἰσθήματα ἅγια καὶ εὐφρόσυνα, βρίσκομαι σήμερα στὸ κλεινὸν ἄστυ καὶ ἰδιαίτερα σὲ τοῦτον τὸν ἱερὸ χῶρο μαζί μὲ τὸν ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸ ἀδελφὸ μου Μητροπολίτη Κυρηνείας κύριο Παῦλο, ὡς ἐκπρόσωποι τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου κυρίου Χρυσοστόμου καὶ τῆς περὶ αὐτὸν Συνόδου γιὰ νὰ συμμετάσχουμε ὄχι στὴ δική σας χαρὰ, γιατί ἐσεῖς ἀναλαμβάνετε σταυρὸ δυσβάστακτο, ἀλλὰ στὴ χαρὰ ὁλόκληρης τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἑλλάδος, τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ.

Ἀλλά, Μακαριώτατε, ἐρχόμαστε ταυτόχρονα καὶ μὲ μιὰ καρδιὰ πονεμένη, μιὰ καρδιὰ ποὺ στάζει αἷμα. Μιὰ καρδιὰ ποὺ ζητᾷ σήμερα ἀπὸ τὸν Προκαθήμενο τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδας τὶς προσευχές του, καὶ τὸν καλεῖ νὰ ἀποστείλῃ ἐγκύκλιο καὶ ταυτόχρονα βρίσκει τὴν εὐκαιρία νὰ καλέσῃ ὅλους τοὺς ἀρχηγούς τῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν ἢ τῶν ἐκπροσώπων ποὺ βρίσκονται ἐδῶ, νὰ ἐξαπολύσουν ἐγκυκλίους πρὸς τὸ ποίμνιό τους καὶ νὰ τὸ καλέσουν σὲ προσευχὴ ἔντονη, μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς, γιατί ἡ καρδιὰ τῆς Κύπρου αἰμάσσει σήμερα καὶ οἱ σταγόνες αἵματος εἶναι αἷμα ποὺ προκάλεσε βάρβαρος κατακτητής, ἓνας βάρβαρος ποὺ

δὲν ἔκαμε μόνον πρόσφυγες στὴν ἴδια τους τὴν πατρίδα τὸ ἓνα τρίτο τοῦ πληθυσμοῦ της, ἀλλὰ κατέσκαψε καὶ ἐρήμωσε τὴ γῆ μας, βεβήλωσε καὶ βεβηλώνει καθημερινὰ τὶς ἐκκλησίες μας καὶ ἐμεῖς στέκουμε ἀπέναντι στὸ συρματοπλεγμα ποὺ πολλὰς φορὲς ἤρθατε καὶ ἀγγίζατε, Μακαριώτατε, ὡς Μητροπολίτης Δημητριάδος καὶ σὰς εἶδε ὁ λαὸς μας νὰ δακρύζετε, σὰς εἶδε νὰ γονατᾷτε καὶ νὰ προσεύχεστε, γι' αὐτὸ σήμερα ἡ καρδιὰ τῆς Κύπρου παραδίδεται στὰ χέρια σας, στὰ χέρια ὅλων τῶν ὀρθόδοξων καὶ παρακαλεῖ καὶ ἱκετεύει νὰ προσεύχεστε, νὰ συντηρήσῃ ὁ Θεὸς τὸν χρόνον τῆς δοκιμασίας μας καὶ ὁ Κυβερνήτης ὅλου τοῦ κόσμου νὰ ρίξει τὰ τεῖχη τοῦ αἰσχύους ποὺ ὑψωσε ὁ κατακτητής, νὰ ἐξαφανίσει τὶς γραμμὲς του καὶ νὰ μπορέσῃ ἔτσι λεύτερα ὁ λαὸς μας νὰ πορευθεῖ στὰ σπίτια του, στὴ γῆ του, στὴ γῆ τῶν προγόνων του, νὰ μπορέσῃ νὰ λειτουργήσῃ τὶς βουβὲς σήμερα καὶ ἀλειούργητες ἐκκλησίες του.

Προσεύχεστε, Μακαριώτατε, προσεύχεστε Ἅγιοι Προκαθήμενοι ὅλων τῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν, προσεύχεστε Ἕλληνες ἀδελφοί μου, προσεύχεστε ὁ Θεὸς νὰ φανεῖ ἰλεως σὲ ὅλους μας, νὰ συγχωρήσῃ τὶς ἁμαρτίες μας καὶ νὰ δώσῃ λύτρωση στὸ λαὸ μας γιὰ νὰ μπορέσουμε, Μακαριώτατε, νὰ σὰς καλέσουμε, ποὺ τὸ ζήτησε πρὸ ὀλίγου ὁ Σεβασμιώτατος ἅγιος ἀδελφός μου ὁ Μητροπολίτης Κυρηνείας, νὰ σὰς καλέσουμε κι ἐκεῖ νὰ λειτουργήσετε στὰ ἅγια χρώματα τῆς Κερηνείας μας.

Παρόλα αὐτά, Μακαριώτατε, ἐμεῖς σήμερα ξεχνοῦμε τὸν πόνο μας, ξεχνοῦμε τί μᾶς κάνει ὁ κατακτητής, χαιρόμαστε γιὰ τὴν ἄξια ἀνάδειξή σας στὸν ἀρχιεπισκοπικὸ θρόνον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος καὶ ἀναφωνοῦμε μαζί μὲ ὅλους Ἀξίως. Ἀξίως. Ἀξίως.

11. Τοῦ Σεβ. ἐκπροσώπου τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας

Μακαριώτατε, ἐκ μέρους τοῦ Πατριαρχείου τῆς Μόσχας, στὴν ὑψηλὴ σας θέση τοῦ Ἀρχιεπισκόπου τῆς Ἑλλάδος, σὰς ἔφερα τὶς εὐχές τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου τῆς Μόσχας.

Ἡ Ὁρθοδοξία εἰς τὸν κόσμον ὅλον θὰ ἐξαρτηθεῖ ἐν πολλοῖς ἀπὸ τὸ πῶς οἱ Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες θὰ συνεργάζονται. Ὅλος ὁ σύγχρονος πολιτισμὸς στὴν Ὁρθοδοξία δημιουργεῖ προκλήσεις καὶ αὐτὲς τὶς προκλήσεις μποροῦμε νὰ τὶς ἀντιμετωπίσουμε μόνον ἀπὸ κοινοῦ. Καὶ

εἶθε ἡ κοινὴ συνεργασία τῶν ἁγίων Ἐκκλησιῶν νὰ φέρει στὴν οἰκουμένη τὴν ἀλήθεια.

Εὐχομαι Μακαριώτατε εἰς Ὑμᾶς, ἐκ βάθους καρδίας, τὴν κατ' ἄμφω υἰεῖα, σωματικὴ καὶ πνευματικὴ, τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν διακονίαν σας εἰς τὴν ἁγίαν Ἐκκλησίαν. Καὶ μεταφέρω καὶ ἐγγχειρίζω εἰς ὑμᾶς τὴν ἐπιστολὴ τοῦ Ἀγιωτάτου Πατριάρχου Μόσχας κυρίου Ἀλεξίου (τὴν παραδίδει).

12. Τοῦ Σεβ. ἐκπροσώπου τοῦ Πατριαρχείου Σερβίας

Μακαριώτατε, καθ' ἃς ἡμέρας σύμπασα ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία προσδοκᾷ ἐν δεήσει τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς, τῆς καθόδου δηλαδὴ τοῦ Παναγίου καὶ τοῦ λατρευτικοῦ Πνεύματος, κατὰ τὴν χαρμόσυνον πασχάλιον ταύτην περίοδο, μᾶς ἐχαροποίησε ὅλους ἡ εἰδησις περὶ τῆς ἀναδείξεως Ὑμῶν εἰς τὸν θρόνον τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος.

Ἡ καθόδος αὕτη τοῦ Ἀγίου Πνεύματος ἐν τῷ Καθεδρικῷ τούτῳ Ναῷ τῶν Ἀθηνῶν, ἀπήχησε ἡχηρότατα καθ' ὅλην τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησία. Πάντας ἡμᾶς ἐχαροποίησεν ὁ Κύριος τῇ χαρᾷ ἐκεῖνῃ ἣτις οὐκ ἀφαιρεθήσεται ἀφ' ἡμῶν καὶ ἦν ὁ κόσμος οὐ δίδωσιν ἡμῖν.

Ὁμοῦ μετὰ τῆς ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος συγχαίρει καὶ συμπανηγυρίζει σήμερον καὶ ἡ κατὰ τὴν Σερβίαν Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία.

Καλῶς γὰρ ἐπιστάμεθα οἱ πάντες τὴν ἀγάπην σας, τοὺς κόπους σας καὶ τὴν ὑπομονήν σας. Κεκοπιάκατε πολὺ ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου καὶ οὐκ ὤκνησατε. Πολὺ ἐβοηθήσατε ἐν δεήσει καὶ ἐμπράκτως ὅλας τὰς ὁμοδόξους Ἐκκλησίας, εἰς τὰς ὁποίας ἐπεβράβευσεν ὁ Κύριος τὴν σταυροφορίαν. Καὶ ὑπενθυμίζω ὅτι ἡ Ἐκκλησία μας ἦτο πάντοτε ἡ πλέον ἰσχυρὰ Ἐκκλησία ὡς εὐρίσκετο ἐσταυρωμένη ἐπὶ τοῦ σταυροῦ...

Παρακαλοῦμεν Ὑμᾶς, Μακαριώτατε, ὅπως διὰ τῶν πρεσβειῶν Ὑμῶν, βοηθῆτε καὶ στηρίξετε καὶ εἰς τὸ ἐφεξῆς ὅλας τὰς ἀδελφὰς Ὁρθόδοξους Ἐκκλησίας ἐν τῷ αἶρειν τὸν σταυρὸν αὐτῶν.

Ἐν ὀνόματι τῆς αὐτοῦ Μακαριότητος τοῦ Πατριάρχου ἡμῶν κυρίου Παύλου καὶ σύμπαντος τοῦ πληρώματος τῆς τοπικῆς ἡμῶν Ἐκκλησίας ἀναφωνῶ πρὸς ὑμᾶς, Μακαριώτατε, τὸ Ἀξιος.

13. Τοῦ Σεβ. ἐκπροσώπου τῆς Ἐκκλησίας Γεωργίας

Μακαριώτατε, ἀγαπητὲ ἐν Χριστῷ ἀδελφέ, ἐξ ὀνόματος τῆς Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τῆς Γεωργίας, τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τοῦ Χριστοπεωνύμου λαοῦ αὐτῆς, ἡμῶν προσωπικῶς, ἐγκαρδίως συγχαίρομεν διὰ τὴν ἀνύψωσιν Ὑμῶν εἰς τὸν σεπτὸν θρόνον τῆς παλαιφάτου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ Θεία Πρόνοια ἤθελε ἵνα ὑμεῖς σήμερον φέρετε τὸν βαρύτατον, ἀλλὰ λίαν τίμιον σταυρὸν τοῦτον.

Γνωρίζετε καλῶς, Μακαριώτατε, περὶ τῆς μεγάλης ἀποστολῆς τῆς Ἐκκλησίας ἐν χαλεπῷ καὶ μεταβαλλομένῳ καιρῷ καὶ κόσμῳ. Ἐὰν δὲν δυνηθῶμεν νὰ προστατεύσωμεν τὴν νεολαίαν ἐναντίον τῶν ποικίλων παγίδων, ἐὰν δὲν ἐπιτύχωμεν τὴν πνευματικὴν ἀνύψωσιν τοῦ λαοῦ, αὐτὰ καὶ ἄλλα παρόμοια προβλήματα θὰ γιγαντωθοῦν καὶ μόνον ἐνωμένη ἡ Ὁρθοδοξία δύναται νὰ τὰ ἀντιμετωπίσῃ...

Μακαριώτατε, ὑπὲρ τῆς ζωῆς Ὑμῶν ἐν μακρότητι ἡμερῶν, ὑπὲρ τῆς εἰρήνης, εὐημερίας, ἀγάπης καὶ χαρᾶς ἐν Κυρίῳ δεόμεθα, εὐχόμενοι ὑμῖν τε καὶ τῷ ἐλληνικῷ ὀρθοδόξῳ λαῷ τὴν θείαν Χάριν καὶ εὐλογίαν.

14. Τοῦ Σεβ. ἐκπροσώπου τῆς Ἐκκλησίας Φινλανδίας

Μακαριώτατε, ἐκ μέρους τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Καρελίας καὶ Πάσης Φινλανδίας κυρίου Ἰωάννου καὶ ἐκ μέρους σύμπαντος τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ τῆς χώρας μας, μεταφέρουμε ἀδελφικούς χαιρετισμούς, εὐχές καὶ προσευχές γιὰ μιὰ γόνιμη καὶ καρποφόρο ποιμαντορία εἰς δόξαν τοῦ ἁγίου ὀνόματος τοῦ Θεοῦ καὶ πρόοδον συμπάσης τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἀξιος!

15. Τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς κ. Ἀποστόλου Κακλαμάνη

Μακαριώτατε, Χριστὸς Ἀνέστη. Κλῆρος καὶ λαὸς τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, σὰς ὑποδέχθηκαν σήμερα ὡς νέο Ποιμενάρχη τους καὶ ταυτοχρόνως Προκαθήμενο τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας.

Οἱ εὐχές καὶ ὁ ἐνθουσιασμός τοῦ κλήρου καὶ τῶν πιστῶν ἀποτελοῦν ἀσφαλῶς ἰσχυρὲς ἐνισχύσεις στὸ μεγάλο ἔργο ποὺ ἀναλαμβάνετε,

καὶ ταυτοχρόνως φανερώνουν τὶς ἀριστες προϋποθέσεις, μὲ τὶς ὁποῖες ἐγκαινιάζεται ἡ παρουσία σας στὴν κορυφὴ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς χώρας μας, μετὰ τὴν ἐλεύθερη καὶ μὲ ἀπόλυτη, κανονικὴ καὶ δημοκρατικὴ τάξη — καὶ γιὰ πρώτη ἴσως φορὰ στὴν μεταπολεμικὴ τουλάχιστον ἐκκλησιαστικὴ μας ἱστορία, χωρὶς καμία ἀπολύτως ἀνάμειξη τῆς Πολιτείας — ἐκλογή σας στὸν ἀρχιεπισκοπικὸ θρόνο.

Ἐπικεφαλῆς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τῆς Σεπτῆς Ἱεραρχίας θὰ κατευθύνετε, Μακαριώτατε, ποιμαντικὰ καὶ πνευματικὰ τὸ ἐλληνορθόδοξο ποίμνιο τηρώντας θεῖα χάριτι καὶ σύμφωνα μὲ τὴ χθεσινὴ διαβεβαίωσή σας ἐνώπιον τοῦ ἀνωτάτου ἄρχοντος τῆς χώρας, τοῦ Προέδρου τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας, τοὺς ἱερούς, ἀποστολικούς καὶ συνοδικούς κανόνες καὶ τὶς ἱερὲς παραδόσεις καὶ ὑπακούοντας στὸ Σύνταγμα καὶ τοὺς νόμους τοῦ κράτους.

Κατὰ τὴν ἱστορικὴ αὐτὴ στιγμή θὰ ἐπιτραπεί καὶ εἰς ἐμέ, ὡς Πρόεδρο τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων ἀλλὰ καὶ ὡς μέλος τῆς ἀνατολικῆς Ὁρθόδοξου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας μας, νὰ καταθέσω τὴν πνευματικὴ μου ὀφειλὴ στὸν πανηγυρισμὸ γιὰ τὴν ἐνθρόνιση τοῦ νέου Προκαθημένου τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας μας, μὲ ὀρισμένες σκέψεις καὶ θέσεις οἱ ὁποῖες δὲν ἔχουν οὔτε προσωπικὸ καὶ πιστεύω, Μακαριώτατε, οὔτε προσωρινὸ χαρακτήρα.

Ἀποτελεῖ ἱστορικὸ κεκτημένο ὅτι ὁ Ἑλληνισμὸς καὶ ἡ Ὁρθοδοξία πορεύθηκαν μαζὶ γιὰ πολὺ μεγάλες χρονικὲς περιόδους καὶ μὲ διακριτοὺς ρόλους. Ἡ σχέση Ἑλληνισμοῦ καὶ Ὁρθοδοξίας εἶναι σχέση συναλληλίας, εἶναι σχέση ἱστορικῆς ἀλληλεγγύης.

Ὁ Ἑλληνισμὸς προστάτευσε ἱστορικὰ τὴν Ὁρθοδοξία. Ὅχι μόνον μὲ τὴν διατήρηση ἀσβεστης τῆς ὀρθόδοξης πίστεως ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν δημιουργικὴ ἀνάδειξη τῆς παράδοσης τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τῆς θείας λατρείας. Ἡ ἱερὴ παράδοση καὶ τὰ στοιχεῖα τῆς λατρευτικῆς ταυτότητάς της ἐπιτρέπουν στὴν Ὁρθοδοξία τὴ δική της οἰκουμενικότητα, τὴν δική της παγκοσμιότητα.

Ὁ Ἑλληνισμὸς προστάτευσε, ὅπως εἶπα, ἱστορικὰ τὴν Ὁρθοδοξία καὶ μέσα ἀπὸ τὴν καθαρότητα τῶν σχέσεών της μὲ αὐτὴν. Πέρα ἀπὸ ὁποιαδήποτε πρόσκαιρα λάθη δὲν ἐπεχείρησε νὰ τὴν ὑποτάξει ἐντάσσοντάς τὴν σὲ τὶς δικές του στρατηγικὲς σκοπιμότητες. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ ὀρθόδοξη πίστη δὲν νοθεύτηκε. Δὲν ἐπιβαρύνθηκε

μὲ ἐπίγειες ὀμηρίες, ὅπως ἔχει συμβεῖ μὲ ἄλλες θρησκείες, ἴσως καὶ μὲ ἄλλες χριστιανικὲς ἐκκλησίες.

Παραλλήλως, αὐτὴ ἡ συναλληλία, αὐτὴ ἡ ἱστορικὴ ἀλληλεγγύη Ἑλληνισμοῦ καὶ Ὁρθοδοξίας, ἐπέτρεψαν τὴν ἱστορικὴ συνέχεια τοῦ ἔθνους μας καὶ τὴν διείσδυση τῆς Ὁρθοδοξίας σὲ ἀφιλόξενες, πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἱστορικὰ καὶ πολιτισμικὰ χώρες.

Στὸ Σύνταγμά μας, τὸ θεμελιώδη νόμο τῆς ἐλληνικῆς δημοκρατικῆς Πολιτείας, ἔχουν καταγραφεῖ καὶ ἔχουν ὀριοθετηθεῖ οἱ διακριτοὶ ρόλοι τῆς ἐλληνικῆς Πολιτείας καὶ τῆς ἐλληνικῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας. Ὑστερα ἀπὸ 25 χρόνια ἀδιατάρακτου κοινοβουλευτικοῦ καὶ δημοκρατικοῦ βίου, μποροῦμε νὰ καταλήξουμε στὴ διαπίστωση ὅτι ἡ συνταγματικὴ κατοχύρωση τοῦ αὐτοκέφαλου τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς συνοδικότητάς της ὀργάνωσής της, δὲν συνιστοῦν θεσμικὴ ὑποκρισία.

Ἐχοντας διατελέσει μέλος τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων ἀπὸ τὴν πρώτη μεταπολιτευτικὴ περίοδό της, κατὰ τὴν ὁποία ἀπετέλεσε νόμο τοῦ κράτους ὁ Καταστατικὸς Χάρτης τῆς Ἐκκλησίας συνεχῶς μέχρι σήμερα καὶ ἔχοντας ὑπηρετήσει ἐπὶ τετραετία ὡς Ὑπουργὸς Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, μπορῶ νὰ διαβεβαίωσω ὅτι σ' αὐτὸ τὸ ἐν τέταρτο αἶwürνος, ἡ Πολιτεία σεβάστηκε ἀπολύτως τὸν διακριτὸ ρόλο τῆς Ὁρθόδοξης ἐλληνικῆς Ἐκκλησίας.

Γι' αὐτὸ δὲν νομίζω, Μακαριώτατε, ὅτι θὰ ὑπάρξουν φωνές, ἡ τουλάχιστον δὲν θὰ ἀκουστοῦν μέσα στὴν Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία, οἱ ὁποῖες θὰ ἐπιχειρήσουν τὴν ὑπέρβαση αὐτῶν τῶν ὁρίων μὲ σκοπὸ τὴν ἄμεση ἢ ἔμμεση ἐμπλοκὴ τῆς Ἐκκλησίας σὲ πεδία ἄσχετα πρὸς τὰ πνευματικὰ καὶ ποιμαντικὰ της ἔργα.

Στὸν Ἕλληνα καὶ στὸν σύγχρονο ἄνθρωπο ἡ Ὁρθοδοξία προσφέρει πολλὲς χαρὲς καὶ πολλὲς ἱκανοποιήσεις. Πέρα ἀπὸ τὴν γοητεία τῶν λατρευτικῶν της στοιχείων καὶ πέρα ἀπὸ τὴν ἀσφάλεια τῆς καθοδήγησης τῆς ἱερῆς της παράδοσης, εἶναι ἡ διαρκὴς λαϊκότητά της, ἡ ἀμεσότητά της. Δὲν συμπαρατάσσει διαμεσολαβητὲς ἀνάμεσα στὴν Ἐκκλησία της καὶ στὸν ἄνθρωπο. Δὲν ὀδηγεῖ τὸν πιστὸ σὲ ὥρες τῆς κρίσεως σὲ ἀδιέξοδες λύσεις. Εἶναι διαρκῶς συμφιλωτική.

Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία κατὰ κανόνα δὲν παρασύρθηκε ἀπὸ μιὰ κοσμικὴ ἀντίληψη τοῦ ρόλου της. Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, ὅσο πολὺ

λίγες άλλες χριστιανικές εκκλησίες, ένστερνίστηκε τὰ λόγια τοῦ ἰδρυτῆ της· ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου. Καὶ κατανόησε ἰδεολογικὰ ἀλλὰ καὶ αἰσθητικὰ θὰ ἔλεγα, ὅτι ὁ Χριστὸς δοξάστηκε ἐπὶ πόλου ὄνου. Αὐτὴ ἡ ταπεινότητα ἀποτελεῖ καὶ τὴ σαφέστερη ἀφετηρία τῆς ἐλευθερίας μας ἀπὸ τὰ πάθη μας.

Τὸ ἰσχύον Σύνταγμά μας ἀναγνωρίζοντας τὴν ἐξέχουσα θέση τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθόδοξου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, κατοχυρώνει παραλλήλως τὴν ἐλευθερία τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως ποὺ ἀποτελεῖ μαζί με τὴν προσωπικὴ ἐλευθερία καὶ τὴν ἐλευθερία τοῦ λόγου τὰ πρώτιστα ἀνθρώπινα καὶ ἀτομικὰ δικαιώματα κάθε πολίτη αὐτῆς τῆς χώρας. Αὐτὲς οἱ ἀρχὲς πρέπει νὰ εἶναι ἀπολύτως σεβαστές. Ὅχι τύποις, ἀλλὰ καὶ οὐσίᾳ στὸ πλαίσιο μιᾶς εὐνομούμενης, σύγχρονης δημοκρατικῆς πολιτείας ὅπως εἶναι ἡ Προεδρευομένη Κοινοβουλευτικὴ Δημοκρατία μας, ποὺ δικαίως διεκδικεῖ σημαντικό ρόλο καὶ παρουσία ἐντὸς καὶ ὄχι στὸ περιθώριο τῆς Εὐρώπης καὶ τοῦ σημερινοῦ πολιτισμένου κόσμου.

Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία κάτω ἀπὸ τίς σημερινὲς ἰδιαίτερα συνθήκες, ἔχει νομίζω, Μακαριώτατε, μιὰ κατεπείγουσα προτεραιότητα. Νὰ συναντήσῃ τὸ νέο ἄνθρωπο. Ἐσεῖς, Μακαριώτατε, ἔχετε δώσει ἤδη τὸ προσωπικὸ σας δείγμα γραφῆς. Μὲ τὴ νεότητα ὀφείλει ἡ Ἐκκλησία νὰ συζητήσει μέσα σὲ ἓνα διαρκὲ καὶ εἰλικρινὲ διάλογο. Δὲν μπορούμε στὸ ὄνομα τῆς ὁποιασδήποτε διαχρονικῆς φοβίας νὰ ἐξωθήσουμε τὴ νεότητα σὲ ἓναν πνευματικὸ ἀναχωρητισμὸ καὶ νὰ καταδικάσουμε ἔτσι τὴν Ἑλλάδα σὲ ὀριστικὴ περιθωριοποίηση.

Οἱ νέοι κατανοοῦν, πιστεύω, οἱ ἴδιοι ὅτι ὀφείλουν νὰ ὑπερασπιστοῦν μαχητικὰ τὴν πολιτικὴ μας ταυτότητα μέσα σὲ μιὰ ἐκρηξή τεχνολογικῶν καὶ ἄλλων καινοτομιῶν, οἱ ὁποῖες μετέβαλαν ριζοσπαστικὰ τὴν ἔννοια καὶ τὴν φύση τῶν κρατικῶν καὶ ἐθνικῶν συνόρων.

Μακαριώτατε, ἡ Ἑλληνικὴ Πολιτεία καὶ ὁλόκληρος ὁ πολιτικὸς κόσμος τῆς χώρας προσβλέπει στὴν Ἐκκλησία καὶ προσωπικῶς στὴν Μακαριότητά σας μὲ ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον καὶ ἀγαθὲς προσδοκίες. Αὐτὲς τίς κρίσιμες στιγμὲς ἴποτε δὲν ἔχει τὸ ἔθνος αὐτὸ περισσότερο ἀνάγκη ἀπὸ ἐνότητα καὶ σεβασμὸ ὅλων τῶν συνστατικῶν στοιχείων τῆς ταυτότητάς του.

Αὐτοὺς τοὺς στόχους μποροῦν καὶ ὀφείλουν νὰ ὑπηρετήσουν τόσο ἡ Πολιτεία ὅσο καὶ ἡ Ἐκ-

κλησία, μὲ τὴν ἀγαστὴ τους συνεργασία καὶ χωρὶς τὴν ἐλάχιστη ἐπιδίωξη τῆς μιᾶς πλευρᾶς νὰ ἀναμιχθεῖ στὴν λειτουργία τῆς ἄλλης. Ἐκκλησία καὶ Πολιτεία κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς παραδόσεώς μας διακονοῦν τὸν ἴδιο λαό. Κάθε πλευρὰ ὁμως μὲ τὰ δικά της μέσα, μὲ τὸν δικό της τρόπο.

Ἡ σύνεσή σας, Μακαριώτατε, ἐγγυάται τὴν πρόληψη ἢ τὴν ἀντιμετώπιση κάθε ἐνέργειας ποὺ θὰ παρενέβαλε ἐμπόδια στὴ συνέχιση τοῦ πνεύματος τῆς συναλληλίας, τὸ ὁποῖο ἀποδεικνύεται εὐεργετικὸ γιὰ τὸ ἔθνος.

Μακαριώτατε, συμερίζομαι τὴ χαρὰ τοῦ νέου Προκαθημένου τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ κατανοῶ τὸ δυσβάστακτο βάρος ποὺ ἐπωμίζεστε. Συμερίζομαι τὴ μεγάλη καὶ ἀνυπόκριτη χαρὰ τῶν πιστῶν ποὺ χώρεσαν σ' αὐτὸν τὸν ναό, γιατί εἶναι αὐτόπτες μάρτυρες τῆς ἰδιαίτερας συγκινητικῆς, λατρευτικῆς αὐτῆς τελετῆς. Συμερίζομαι τὴ μεγάλη χαρὰ καὶ ἀγαλλίαση τῶν πιστῶν τῆς Ἐκκλησίας μας. Θέλουμε αὐτὴ ἡ στιγμή νὰ σηματοδοτήσῃ τὴν ἀφετηρία ἄλλης μιᾶς πνευματικῆς καὶ ἱστορικῆς ἀνθίσεως.

Ἡ ἐλπίδα μας δὲν εἶναι τυχαία καὶ ἔχει πολλὲς παρακαταθήκες. Δικαιούμαι νὰ ἀναφερθῶ σὲ μία, τὴν πιὸ πρόσφατη. Στὴ δύσκολη ἀλλὰ τελικῶς γόνιμη παρακαταθήκη τῆς προσφορᾶς στὴν Ἐκκλησία καὶ στὸν ἑλληνικὸ λαὸ τοῦ μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου Σεραφεῖμ. Ἀναδείχθηκε ὡς γνωστὸν μέσα ἀπὸ ἀνώμαλες συνθήκες, ἀλλὰ ὁδήγησε τὴν Ἑλληνικὴ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἐπὶ 25 ἔτη σεβόμενος τὸν θεμελιώδη νόμο τῆς χώρας μὲ διακριτὸ ἀπὸ τὴν πολιτικὴ καὶ τὰ κόμματα ρόλο, χωρὶς πειρασμοὺς καὶ χωρὶς ἀνιστόρητες πρωτοβουλίες.

Μακαριώτατε, ἡ Ἑλληνικὴ Βουλὴ καὶ προσωπικῶς ὁ Πρόεδρος τῆς, εὐχόμαστε πλούσια τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ στὴ νέα σας διακονία. Εἰς πολλὰ ἔτη.

16. Τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθν. Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Γερασίμου Ἀρσένη

Μακαριώτατε, ἐκ μέρους τῆς κυβέρνησης σᾶς συγχαίρω θερμότατα γιὰ τὴν ἐπίσημη ἐνθρόνισή σας καὶ τὴν ἀνάληψη τῶν ἱερῶν σας καθηκόντων.

Σᾶς εὐχομαι εὐόδωση στὸ δύσκολο καὶ ἱστορικὸ ἔργο τὸ ὁποῖο ἔχετε ἀναλάβει. Ἐχετε τὴν ἀποστολὴ νὰ ὁδηγήσετε τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδας στὴ νέα χιλιετία, νὰ συνδέσετε τὸ δια-

χρονικὸ μήνυμα τῆς Ὁρθοδοξίας μὲ τὶς προκλήσεις τῆς παγκοσμιοποίησης σὲ μιὰ ἱστορικὴ στιγμή, πὺν χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὴν ὑπέρβαση πολιτικῶν καὶ κοινωνικῶν μεγεθῶν πὺν ἐμφανίζονταν ὡς ἀνυπερβλήτα.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ ἀνταποκριθεῖτε πλήρως στὰ ἱερά σας καθήκοντα καὶ ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος στὸ πρόσωπό σας θὰ βρεῖ τὸν ἄξιο Ἱεράρχη πὺν θὰ συνεχίσει τὴν παράδοση καὶ θὰ ἀνοίξει νέους δρόμους γιὰ τὸν 21ο αἰῶνα.

Μακαριώτατε, ἀναλαμβάνετε τὸ τιμὸν τῆς Ἐκκλησίας σὲ μιὰ νέα ἐποχὴ ραγδαίων ἀλλαγῶν καὶ ἀνακατατάξεων. Σὲ μιὰ περίοδο ὅπου ἡ Ἐκκλησία καλεῖται νὰ διαδραματίσει ἓνα αὐξημένο καὶ δύσκολο ρόλο. Αὐτὸς ὁ ρόλος προϋποθέτει μιὰ ἀγαστὴ καὶ εἰλικρινὴ συνεργασία ἀνάμεσα στὴν Πολιτεία καὶ στὴν Ἐκκλησία.

Θέλω νὰ σᾶς διαβεβαιώσω ὅτι θὰ συνεχίσουμε τὸ πνεῦμα τῆς συνεργασίας, πὺν χαρακτηρίσει ὅλα αὐτὰ τὰ χρόνια τῆ σχέσης Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας, καὶ θὰ καταβάλουμε ἀπὸ τὴν πλευρά μας κάθε προσπάθεια γιὰ νὰ σᾶς συνδράμουμε στὸ δύσκολο ἔργο σας. Εἶμαι ἐπίσης βέβαιος ὅτι καὶ ἀπὸ τὴν δική σας πλευρὰ θὰ προσεγγίσετε τὸ θέμα τῆς συνεργασίας μὲ τὸ ἴδιο πνεῦμα πὺν τὸ προσέγγισε ὁ ἀείμνητος προκατόχος σας μακαριστὸς Σεραφεῖμ.

Οἱ κοσμοϊστορικὲς ἀλλαγές πὺν συντελέστηκαν ἀλλὰ καὶ συντελοῦνται, σὲ παγκόσμιο, σὲ εὐρωπαϊκὸ καὶ σὲ βαλκανικὸ ἐπίπεδο στὸν περίγυρό μας, καθὼς καὶ οἱ πολύπλευρες προκλήσεις πὺν ἀναδύονται μὲ τὴν εἴσοδο τῆς τρίτης χιλιετίας, προβάλλουν σήμερα νέες καὶ μεγάλες ἀπαιτήσεις γιὰ τὴν πατρίδα μας, τὸν λαὸ μας, τὴν Ἐκκλησία μας.

Δίνουμε σήμερα ὡς ἔθνος καὶ ὡς λαὸς κρίσιμη μάχη γιὰ τὸ μέλλον τῆς πατρίδας μας μέσα στὴν εὐρωπαϊκὴ οἰκογένεια. Μιὰ μάχη πὺν δὲν περιορίζεται στοὺς οἰκονομικοὺς δείκτες, ἀλλὰ ἔχει σὰν κύριο στόχο νὰ διαμορφώσει μιὰ κοινωνία ἀλληλεγγύης καὶ προόδου καὶ νὰ ἀναδείξει τὸν πλοῦτο τῶν πνευματικῶν καὶ πολιτιστικῶν ἀξιών πὺν συνοδεύουν τὸν Ἑλληνισμό στὴ μακρὰ καὶ ἔνδοξη ἱστορικὴ του πορεία.

Ἡ οἰκοδόμησις μιᾶς πολυπολιτισμικῆς Εὐρώπης, πὺν σέβεται τὴν ταυτότητα καὶ τὴν ἰδιαιτερότητα τῶν ἐθνῶν πὺν τὴν ἀποτελοῦν, εἶναι ἡ πρόκληση στὴν ὁποία ἀνταποκρινόμαστε μὲ αἰσιοδοξία καὶ αὐτοπεποίθηση. Ἐχουμε χρέος νὰ

δώσουμε προοπτικὴ καὶ ἐφόδια στὴ νέα γενιά. Νὰ τῆς παράσχουμε τὶς ἀναγκαῖες γνώσεις μέσα ἀπὸ τὴν ἐκπαιδευτικὴ διαδικασία ἀλλὰ καὶ νὰ ἀντιμετωπίσουμε τὰ κρίσιμα προβλήματα τῆς ἀνεργίας, τῶν ναρκωτικῶν, τῆς κρίσης τῶν ἀξιών καὶ τῶν ὁραμάτων.

Ἐπίκεντρο τῆς προσπάθειάς μας εἶναι γι' αὐτὸ ὁ ἄνθρωπος καὶ μιὰ κοινωνία ἀλληλεγγύης καὶ προόδου καὶ ὅλες μας οἱ προσπάθειες εἶναι συγκεντρωμένες σ' αὐτὸν τὸν κεντρικὸ στόχο. Πιστεύω ὅτι αὐτὸς ὁ στόχος εἶναι κοινὸς καὶ δὲν ἀφορᾷ μόνον τὴν κυβέρνηση καὶ τὴν πολιτικὴ ἐξουσία. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδας, ἡ Ὁρθόδοξη Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία ὑπὸ τὴν ἡγεσία σας, μπορεῖ νὰ ὑπηρετήσῃ αὐτοὺς τοὺς κοινούς στόχους μὲ τὰ δικά της πνευματικὰ μέσα καὶ στὰ πλαίσια τοῦ ἰδιαίτερου καὶ διακριτοῦ ρόλου της. Γιατί, ἄλλωστε, ἡ Ὁρθόδοξη Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία δὲν στήριξε τὴν παρουσία της καὶ τὴν πνευματικὴ της κυριαρχία πάνω σὲ ἀκαμπτές θέσεις. Ἐπίκεντρο τῆς διδασκαλίας καὶ τῆς μακραίωνης παρουσίας της εἶναι ἡ ἀγάπη, ἡ ἀλληλεγγύη, ἡ εἰρήνη, ἡ κοινωνικὴ δικαιοσύνη.

Ἡ Ὁρθόδοξη ἀπετέλεσε πάντοτε τὴν κιβωτὸ τῶν ἀξιών, τῆς ταυτότητας καὶ τῶν παραδόσεων τοῦ ἔθνους καὶ ὄχι μόνον σὲ εὐκολοὺς καιροὺς.

Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, ἡ ὀρθόδοξη παράδοση, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας δὲν ὑπεστήριξαν ποτὲ πολιτικὲς θρησκευτικῆς μισαλλοδοξίας ἀπέναντι στὴν ἄλλη ἄποψη καὶ τὴν ἄλλη πίστη. Ἡ ἀνεξιθρησκεία, ἡ ἐλευθερία τῆς λατρείας, τῆς θρησκευτικῆς συνείδησης ἀποτελοῦν πρωταρχικὲς ἐπιλογές τῆς Πολιτείας καὶ θεμελιώδεις ἀρχές τῆς κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς ζωῆς.

Ἀνέκαθεν αὐτό, πὺν χαρακτηρίζει καὶ χαρακτηρίζει τὴν ὀρθόδοξη παράδοσή μας, εἶναι μιὰ Ἐκκλησία μέσα στὴν κοινωνία μὲ συμμετοχὴ στὰ καθημερινὰ δρώμενα, στίς ἀγωνίες καὶ τὶς ἐλπίδες τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Μιὰ Ἐκκλησία πὺν στέκεται δίπλα στὸν ἄνθρωπο χωρὶς διάκριση φυλῆς, ἐθνότητος, χρώματος. Μιὰ Ἐκκλησία πὺν ἀντιστέκεται σὲ κάθε ρατσιστικὴ προπαγάνδα, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ προσβολὴ γιὰ τὸν ἄνθρωπο πὺν εἶναι εἰκόνα Θεοῦ.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι ὑπὸ τὴν καθοδήγησή σας, ἡ Ἐκκλησία θὰ συνεχίσει νὰ ἀγκαλιάζει ὅλο τὸ λαὸ μας καὶ θὰ σκύψει μὲ προσοχὴ στοὺς συμπολίτες μας πὺν χρειάζονται πιὸ πολὺ τὴν ἀγά-

πη καὶ τὴν φροντίδα της, ὅπως εἶναι οἱ νέοι μας καὶ ὅσοι δοκιμάζονται ἀπὸ οἰκονομικὲς δυσκολίες.

Μέσα ἀπὸ αὐτὸν τὸν πυρήνα τῶν ἀξιῶν, ἡ Ἐκκλησία μας οἰκοδομεῖ τὸν ἰδιαίτερο πνευματικὸ της ρόλο καὶ ἀποκτᾷ τὴ δύναμη καὶ τὴν οἰκουμενικότητα πού της παρέχει σήμερα τὴν δυνατότητα νὰ διευρύνει τὶς δραστηριότητές της στὶς σύγχρονες πολυπολιτισμικὲς κοινωνίες ὅπου οἱ ἄνθρωποι ἀναζητοῦν μὲ ἀγωνία τὸν ἐπαναπροσδιορισμὸ τῶν στόχων, τῶν ὑλικῶν καὶ πνευματικῶν ἀξιῶν, τῶν ἀτομικῶν καὶ κοινωνικῶν τους δικαιωμάτων, γιατί συχνὰ ἐκεῖ ὅπου τὰ σύνορα καταρρέουν, ὁ πόλεμος, ἡ πείνα, ὁ θρησκευτικὸς φανατισμὸς, τὸ ἔγκλημα καὶ ἡ ἐκμετάλλευση μᾶς ἐπαναφέρουν σὲ ἐποχὲς πού θὰ θέλαμε νὰ τὶς εἶχαμε ξεχάσει.

Αὕτῃ ἀκριβῶς ἡ οἰκουμενικότητα τῶν ἀξιῶν πού ὑπηρετεῖ ἡ ἐλληνικὴ Ἐκκλησία, της παρέχει τὴ δυνατότητα νὰ στραφεῖ πρὸς τὶς ὁμόδοξες Ἐκκλησίες καὶ νὰ ἐνισχύσει τοὺς δεσμούς της μὲ αὐτές. Παράλληλα, διευρύνει τοὺς ὀρίζοντες γιὰ νὰ διαμορφώσει ἰσότιμο χαρακτήρα, σχέσεις συνεργασίας μὲ τὶς Ἐκκλησίες τῶν χωρῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνωσης. Καὶ φυσικά, ἡ ἐνδυνάμωση τῶν δεσμῶν μὲ τὴν Μητέρα Ἐκκλησία ἔχει σήμερα ἰδιαίτερα βαρύνουσα σημασία.

Μακαριώτατε, διακρίνεστε γιὰ τὴν τόλμη, τὴν διορατικότητα καὶ τὴν πρωτοβουλία σας καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ προωθήσετε τὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας.

Θέλω νὰ σᾶς διαβεβαιώσω ὅτι μαζί μὲ τὴν συμπαράσταση τῆς κυβέρνησης, θὰ ἔχετε καὶ τὴ δική μου συνδρομὴ σὲ κάθε τομέα πού μπορῶ νὰ φανῶ χρήσιμος καὶ ἰδίως σὲ αὐτὸν πού ἔχω τὴν τιμὴ νὰ ὑπηρετῶ στὸ πλαίσιο τῆς κυβέρνησης.

Σᾶς εὐχομαι κάθε ἐπιτυχία στὸ ἔργο στὸ ὁποῖο ὁ Θεὸς σᾶς ἀξίωσε. Πολλὰ τὰ ἔτη.

17. Τοῦ ἐκπροσώπου τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν

Μακαριώτατε, Χριστὸς Ἀνέστη. Μόλις πρὸ 12 ἡμερῶν εἰς τὸν ἴδιον αὐτὸν χώρον, συνήλθε ἡ Σεπτῇ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐξελέξατο, ἐπικαλεσαμένη τὴν χάριν τοῦ παναγίου καὶ τελεταρχικοῦ Πνεύματος Ὑμᾶς, τὸν ἤδη ἀπὸ Δημητριάδος Χριστόδουλο, Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος, Προ-

καθήμενον τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τῆς ἐκλογῆς ὁ λαὸς κατέκλυσε τὸν χώρον αὐτὸν ἐπευφημώντας καὶ φωνάζοντας, ἀλλαλάζοντας Ἄξιος. Ἦδη λοιπὸν ἐδόθη τὸ μήνυμα ὅτι ἡ ἐκλογή σας εἶναι ἐκλογή κλήρου καὶ λαοῦ. Καὶ σήμερα πάλι ὁ ἴδιος κληρὸς, τὸ σεπτὸ πλήρωμα, τὸ χριστεπώνυμο πλήρωμα τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, κατέκλυσε τὸν ἴδιο χώρο. Κατέκλυσε ὅλον τὸν δρόμο ἐπευφημώντας εἰς τὴν πορείαν σας κατευθυνόμενον πρὸς τὸν Καθεδρικὸ Ναὸ τὸ Ἄξιος, Ἄξιος. Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.

Ὁ θρίαμβος τῆς Ἐκκλησίας, ὅμως, Μακαριώτατε, δὲν εἶναι τὸ ὡσαννά. Ὁ θρίαμβος τῆς Ἐκκλησίας ἦτο ὁ σταυρὸς, ἦτο ἡ θυσία. Καὶ πολλὲς φορὲς εἶπατε εἰς τὰ μηνύματά σας: Ἀνέρχομαι τὸν φρικτὸν Γολγοθᾶ. Καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστὸς ἀνῆλθε τὸν φρικτὸ Γολγοθᾶ ἕως ἐνὸς σημείου μόνος Του. Εἰς τὴν τελικὴ ἄνοδο ὅμως εἶχε κάποιον Κυρηναῖο. Τὴν θέση τοῦ Κυρηναίου, τοῦ Σίμωνος τοῦ Κυρηναίου, δεχθεῖτε Μακαριώτατε αὐτὴν τὴν ἱερὰ καὶ εὐλογημένη στιγμή νὰ ἔχει ὁ ἱερὸς κληρὸς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν. Ἀπαντες οἱ κληρικοὶ τίθενται στὴ διάθεσή σας.

Ὁ κύριος Δήμαρχος τῆς πόλεως σᾶς προσέφερε ἓνα κλειδί, τὸ κλειδί τῆς πόλεως, καὶ σεῖς εἶπατε συμβολικά: θὰ χρησιμοποιήσω τὸ κλειδί αὐτὸ νὰ ἀνοίξω τὶς καρδιές σας. Δὲν θὰ κουραστεῖτε, Μακαριώτατε. Οἱ καρδιές εἶναι ἀνοιχτές καὶ ἔχουν ἓναν θρόνο γεμάτο μὲ στολίδια καὶ ἀξίες γιὰ νὰ ἐγκαθιδρύνουν Ὑμᾶς, τὸν Σεπτὸ Προκαθήμενο τῆς ἐλλαδικῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ χρόνος παρήλθε. Θὰ ἤθελα πάρα πολλὰ νὰ πῶ, ἀλλὰ εἶμαι τρισευτυχισμένος, διότι, Μακαριώτατε, αὕτῃ τὴν ἱερὰ στιγμή δοξάζω τὸν Θεὸ προσωπικά, διότι μὲ ἡξίωσε νὰ κλείσω τὰ μάτια τοῦ προκατόχου σας καὶ σήμερα νὰ ἀνοίξω στὰ πόδια σας τὶς καρδιές τοῦ ἱεροῦ Κλήρου, τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Χριστεπωνύμου πληρώματος, προσφέροντας αὐτὸ τὸ συμβολικὸ δῶρο, νὰ συμβολίζει τὸ φῶς τῆς Ἀναστάσεως, τῆς χαρᾶς καὶ τῆς δόξης, ἀλλὰ καὶ τῆς λαμπρότητος τοῦ θαυραρίου φωτός, τοῦ ὁποῖου λαμπρὰς ἀκοίμητος θὰ εἴστε ἐσεῖς.

Καὶ νὰ εἴστε σίγουρος ὅτι μὲ ὅλη τὴν εὐλοκρίνεια τῆς ψυχῆς των οἱ ἱερεῖς θὰ δέωνται ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ θυσιαστηρίου λέγοντες: Μνήσθητι,

Κύριε, τοῦ Πατρὸς καὶ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν Χριστοδοῦλου, ὃν χάρισαι ταῖς ἀγίαις Σου ἐκκλησίαις σῶον, ἔντιμον, ὑγιᾶ, μακροημερεύοντα καὶ ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς Σῆς ἀληθείας. Ἄξιος. Εἰς πολλὰ ἔτη Δέσποτα.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος ἐξεφώνησε τὸν Ἐπιβατήριον αὐτοῦ Λόγον, ὁ ὁποῖος ἐνεποίησε ἀρίστas ἐντυπώσεις, ἔχει δὲ ὡς ἀκολούθως:

ΛΟΓΟΣ ΕΠΙΒΑΤΗΡΙΟΣ

«Τίς ἀσθενεῖ καὶ οὐκ ἀσθενῶ; Τίς σκανδαλίζεται καὶ οὐκ ἐγὼ πυροῦμαι; Εἰ καυχᾶσθαι δεῖ, τὰ τῆς ἀσθενείας μου καυχῆσομαι. Ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ οἶδεν, ὁ ὢν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας, ὅτι οὐ ψεύδομαι» (Β' Κορ. ια' 29-31).

Μὲ βαθειὰ ταπείνωση καὶ πλήρη ἐπίγνωση τῶν ὑπερφυῶν περὶ ἐμὲ μυστηρίων, ποὺ κατεργάσθηκε μυστικῶς ἡ Θεία Χάρις, ἀνέρχομαι μὲ σταθερό, πλὴν ἀγωνιώδες, βῆμα, τίς βαθμίδες τοῦ περιπύστου αὐτοῦ καὶ πρώτου Ἀρχιεπισκοπικοῦ Θρόνου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑποτασσόμενος στὸ ἀνεξιχνίαστο θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἕνα θέλημα, ποὺ βρῆκε τὴν ἐκφραστικὴ του διέξοδο, μέσα ἀπὸ μιὰ πολυσήμαντη πλειοψηφία τῆς Ἱεραρχίας καὶ μέσα ἀπὸ συγκινητικὲς καὶ αὐθόρμητες ἐκδηλώσεις ἐνθουσιασμοῦ καὶ χαρᾶς τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, ἀπ' ἄκρου σὲ ἄκρο τῆς Πατρίδος, ποὺ μὲ πιστώνουν μὲ τὸ βαρὺ χρέος τῆς ἀνταπόκρισής μου, στίς ἐλπίδες καὶ προσδοκίες του. Εὐχαριστῶ ἀπὸ καρδιάς τοὺς ἀδελφούς μου Σεβ. Ἱεράρχες, τὰ μέλη τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, ποὺ μὲ ἀνέδειξαν μὲ τὴν ἐμπιστοσύνη των στὸν ὑψηλὸ αὐτὸ ἐκκλησιαστικὸ θῶκο, ποὺ συνθέτει τὴν εἰκόνα τοῦ προσωπικοῦ μου Γολγοθᾶ, μιὰ καὶ μοιάζει περισσότερο μὲ ἐπώδυνο Σταυρὸ παρὰ μὲ χρυσοποίκιλτο θρόνο. Ἐπίσης εὐχαριστῶ καὶ τὸν εὐσεβῆ ὀρθόδοξο Ἑλληνικὸ Λαὸ μας, γιατί μὲ τίς αὐθόρμητες καὶ συγκινητικὲς ἐκδηλώσεις του ἀπέδειξε τὸν ἀκατάλυτο δεσμό του μὲ τὴν Ἐκκλησία του, στηρίζει σ' αὐτὴν χρηστὲς ἐλπίδες καὶ ἐμπιστεύεται τοὺς ἡγέτες της. Εὐχαριστῶ τοὺς προσφωνήσαντές με Μακαριωτάτους καὶ Σεβασμιωτάτους Πατέρες καὶ Ἀδελφούς ὡς καὶ τοὺς ἐξοχωτάτους κ.κ. Πρόεδρον τῆς Βουλῆς καὶ Ὑπουργὸν Ἑθν. Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων γιὰ τοὺς καλούς των λόγους καὶ τίς ἐγκάρδιες εὐχὲς των. Τέλος εὐχαριστῶ ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς μου καὶ τὴν Κυβέρνηση καὶ τὸν Δῆμο Ἀθηναίων γιὰ τὴν φιλότιμη διοργάνωση καὶ τῶν δύο

σημερινῶν τελετῶν, τὴ μεγαλοπρέπεια τῶν ὁποίων οὔτε ἐπιδιώξαμε, οὔτε ἐζητήσαμε ποτέ, ἀρκεσθέντες στὴν ἀπλὴ καὶ εὐπρεπὴ λιτότητα.

Διαδέχομαι στὸ θρόνο αὐτὸ τὸν ἀοίδιμο Ἀρχιεπίσκοπο κυρὸ Σεραφεῖμ, ποὺ ἡ πολυκύμαντὴ ζωὴ του, μὰ κυρίως ἡ ὀδυνηρὴ γιὰ μᾶς τελευτῇ του, ἔδωσαν τὴν εὐκαιρία σὲ ὅλους, πολιτικὴ ἡγεσία, λαὸ καὶ ἰδιαίτερα τοὺς νέους, νὰ διατρανώσουν, κατὰ τὴν ἐξόδιο Ἀκολουθία του, τὴν ἀγάπη καὶ τὸ σεβασμὸ τους πρὸς τὴν Ἐκκλησία μας. Ὁ ἀείμνηστος Προκάτοχός μου ἐπαινέθηκε καὶ γιὰ τὴν προσωπικὴ του ἱκανότητα νὰ εἶναι προσιτὸς, ἀπλὸς καὶ αὐθόρμητος, καὶ γιὰ τὸν ἀντικομφορμισμὸ του, καὶ τὴν ἀγάπη του πρὸς τὸν πάσχοντα ἄνθρωπο. Ἐπίσης κατῴρθωσε νὰ κρατήσῃ καθ' ὅλη τὴ διάρκεια τῆς ἀρχιεπισκοπικῆς θητείας του τὴν Ἐκκλησία ἔξω καὶ πάνω ἀπὸ κομματικὸς φατριασμοὺς καὶ ἐπιζήμιους μερισμοὺς, μακριὰ ἀπὸ κάθε πολιτικὸ συσχηματισμὸ, σύμφωνα ἄλλωστε καὶ μὲ τὴν μακραίωνα παράδοσή μας. Ἄς εἶναι αἰωνία ἡ μνήμη του καὶ ἄς γίνῃ τὸ παράδειγμά του ὁδηγὸς γιὰ ὅλους μας καὶ γιὰ ἐμέ, ὥστε νὰ μιμηθῶ κι ἐγὼ αὐτὸν τὸν τρόπο συμπεριφορᾶς, ἀποδεικνύοντας μὲ πράξεις ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι ὑπερκομματικὴ, ἐνώνει τὸ λαὸ, τιμᾷ τοὺς ἐκπροσώπους του καὶ ἀγκαλιάζει ἀδιακρίτως ὅλα τὰ παιδιά της.

Μὲ ἰδιαίτερο σεβασμὸ πρὸς τὴν πολιότητα τοῦ θεσμοῦ καὶ μὲ γλυκιὰ ἀνάμνηση τῶν ἀπὸ τὰ νεανικά μας χρόνια προσωπικῶν μου σχέσεων μὲ τὸν Παναγιώτατο Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη κύριο Βαρθολομαῖο, στρέφω νοσταλγικὰ τὴ σκέψη μου πρὸς τὸ ταπεινὸ Φανάρι, τὴ θεοφύλακτὴ Πόλη, ὅπου σύμφρονες οἱ ἐκλεκτοὶ τῶν ἀκοιμήτων,

συναρμόζονται με τὰ ὕψιστα, συμμαρτυροῦν τὰ «προσταχθέντα μυστικῶς» καὶ συμβιώνουν μετὰ τὴν γοητεία τῆς ἱστορίας των. Στρέφω τὸ στοχασμό μου πρὸς τοὺς ἐλεύθερους πολιορκημένους, τοὺς «ἐν τῇ Πόλει τεχθέντας καὶ τραφέντας», ποὺ ἡ ψυχὴ τους «περιδινούται ἐρωτικῶς μετὰ καύση καρδιάς γιὰ τὸ παρελθόν τους» (Μητροπολίτου Πέργης Εὐαγγέλου, «Ἐκ Φαναρίου...», Β', σελ. 40) καὶ ἡ Ρωμιοσύνη τους εἶναι στεφανωμένη «μετὰ τὴν ἄλω τοῦ Γένους» (ὅπ. π., σελ. 44). Τοὺς ἀξίζει ἡ πανεθνικὴ αἰδὶς εὐγνωμοσύνη καὶ τοὺς τὴν προσφέρουμε ταπεινά, ἀξιόχρεω δῶρο τῆς καρδιάς μας καὶ συνειδησιακὸ ὄφλημα εὐθύνης. Τὰ θυγατρικὰ αἰσθήματα τιμῆς καὶ ἀγάπης τῆς ἀπὸ 148 ἔτη Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας μας, μετὰ τὰ ὁποῖα περιβάλλουμε ἀνέκαθεν τὴν Μητέρα Ἐκκλησία, καὶ τὰ ἀμφίδρομα δικά της, συναποτελοῦν τοὺς ἀδαμάντινους κρίκους μιᾶς χρυσῆς ἀλυσίδας, ποὺ μᾶς συνδέει καὶ μᾶς ἐνώνει σὲ ἀδιάλυτο σύνδεσμο ἐν Χριστῷ, ἀτίμητο δῶρο τῆς Δεξιᾶς τοῦ Ὑψίστου. Χρέος μας εἶναι νὰ συνεχίσουμε τοὺς στενοὺς δεσμοὺς ἀγάπης καὶ ἀλληλοπεριχώρησης, καθὼς τώρα, «στὸ λυκόφως τῆς χλιετίας ὁ χρόνος γιὰ τὸ “Φανάρι” εἶναι ἀνάσα ἀγχουσα» (ὅπ. π., σελ. 60). Καὶ μπορῶ σήμερα νὰ ἀναγγεῖλω ἐπίσημα ὅτι προγραμματίζεται σύντομα, μέσα στὸν ἐπόμενο μῆνα, ἡ πρώτη μου ἐπίσκεψη στὸ Φανάρι, ὡς ἔκφραση τιμῆς, σεβασμοῦ, ἀγάπης πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸ μας Πατριαρχεῖο. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἔχει καὶ τὴν διάθεση καὶ τὴν δύναμη νὰ σταθῇ, μετὰ ὅλο τὸ κύρος τῆς παγκόσμιας ἐκκλησιαστικῆς της ὀντότητας, ἐνσυνείδητα παρὰ τὸ πλεονέκτημα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου γιὰ τὴν ὑπεράσπιση τῶν δικαίων του. Ἡ δὲ πρωτόθρονη Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως καὶ ὁ σειπτὸς της Προκαθήμενος πρέπει νὰ γνωρίζουν ὅτι ἔχουν ὅλης τῆς καρδιάς μας τὴν θερμὴ καὶ ὅλου μας τοῦ νοῦ τὴν διάθεση, ὥστε νὰ βροῦν στὸ πρόσωπο ὅλης τῆς Ἱεραρχίας μας καὶ στὸ δικό μου, τοὺς ἀκραιφνεῖς συναντιλήπτορες καὶ τοὺς δεδηλωμένους ὑποστηρικτὲς σὲ ὅ,τι ἀποβλέπει στὴ δόξα τοῦ Θεοῦ.

Μετὰ τὸ ἴδιο πνεῦμα ἀνεπιτήδευτης ἀγάπης ἀγκαλιάζω νοερά καὶ ὅλες τὶς ἄλλες σεβάσμιες ὀρθόδοξες Ἐκκλησίες καὶ τοὺς σεπτοὺς προκαθήμενους των, ὅπως δὲ ἰδιαίτερος τοὺς σήμερα παρευρισκομένους στὴν τελετὴ αὐτὴ καὶ εὐγενῶς προσφωνήσαντές με, τὸν Μακαριώτατο Πά-

πα καὶ Πατριάρχη Ἀλεξανδρείας κ. Πέτρο, τὸν Μακαριώτατο Πατριάρχη Ρουμανίας κ. Θεόκτιστο, τὸν Μακαριώτατο Πατριάρχη Βουλγαρίας κ. Μάξιμο, τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀλβανίας κ. Ἀναστάσιο καὶ τὸν Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπο Τσεχίας καὶ Σλοβακίας κ. Δωρόθεο, τοὺς ὁποῖους καὶ ἐγκαρδίως εὐχαριστῶ, τὰ παλαιόφατα Πατριαρχεῖα τῆς Ἀνατολῆς, καὶ τὶς ἐμπερίστατες Ἐκκλησίες τοῦ βορρᾶ, μετὰ τὶς ὁποῖες μᾶς συνδέουν πολυχρόνιοι πνευματικοὶ δεσμοὶ κοινῆς πίστεως καὶ κοινῶν ἀγώνων. Μετὰ τὶς Ἐκκλησίες αὐτὲς ἡ δική μας Ἐκκλησία διατηρεῖ παραδοσιακοὺς δεσμοὺς καὶ ἐπιθυμεῖ νὰ τοὺς καλλιεργήσει πιὸ πολὺ καὶ νὰ ἀποδείξει τὰ εἰλικρινῆ της αἰσθήματα, μετὰ τὰ ὁποῖα τὶς περιβάλλει. Μετὰ ἀγάπη ἐπίσης στρέφω τὸ νοῦ μου πρὸς τὶς ἀπανταχοῦ τῆς γῆς διεσπαρμένους ἐκκλησιαστικὲς ἐλληνικὲς ὀρθόδοξες Κοινότητες τῶν ἀποδήμων μας, ἐκφράζων τὴν ἐν Χριστῷ ἀγάπη, κοινωνία καὶ ἀλληλεγγύη μας πρὸς αὐτὲς. Ἡ σκέψη μου ἀγκαλιάζει ἐπίσης τοὺς Ἑλληνες ἱεραποστόλους μας, ποὺ διαδίδουν τὴν Ὁρθοδοξία στὴ Μαύρην ἡπειρο, τὴν Ἀπὼ Ἀνατολὴ καὶ τὴν Ἀσία, ὑπὸ τὶς εὐλογίες τῶν κατὰ τόπους ἐκκλησιαστικῶν δικαιοδοσιῶν.

Τὸ “Ἅγιον Ὅρος, ἡ ἀκρόπολη αὐτὴ τῆς ὀρθόδοξης πίστεως μας, εἶναι πολῦτιμο πετράδι στὸ διάδημα τῆς Ἐκκλησίας. Εἶναι εὐλογία Θεοῦ ποὺ τὸ ἔχουμε μέσα στὰ ὅρια τῆς ἐλληνικῆς μας ἐπικράτειας καὶ ἀποτελεῖ ἀναπόσπαστο τμῆμα της. Αἰσθανόμαστε τὴν εὐλογία αὐτὴ στὴ ζωὴ μας, στὸν πολιτισμὸ μας, στὴν ἱστορία μας. Ἡ ἐφορος καὶ προστάτης τοῦ Κυρία Θεοτόκος ἄς με συνοδεύη στὴ νέα πορεία μου καὶ ἄς ἀνακουφίσει τοὺς κόπους μου, ποὺ ἀσφαλῶς χρειάζεται νὰ καταβληθοῦν καὶ νὰ καταβάλλονται ἀπὸ σήμερα γιὰ τὴν ὑλοποίηση τῶν σχεδιασμῶν τῆς Ἐκκλησίας μας. Θὰ παραμείνω διὰ βίου εὐλαβὴς προσκυνητὴς τοῦ ἁγιωνύμου Ὁρους καὶ τῆς μακραίωνης παράδοσός του καὶ θὰ ἀγωνίζομαι γιὰ τὴ διαφύλαξη καὶ τὸ σεβασμὸ της ἀπὸ ὅλους.

Συνεχόμαστε ἀπὸ βαθειὰ συναίσθηση τῆς ἐπείγουσας ἀνάγκης ποὺ ἔχει ὁ λαὸς μας νὰ δῇ τὶς προσδοκίες ποὺ στηρίζει στὴν Ἐκκλησία του νὰ δικαιώνονται πλήρως. Τοῦ λαοῦ μας σφοδρὴ ἐπιθυμία εἶναι οἱ Ποιμένες του νὰ εἶναι, μετὰ συνείδηση τῶν καιρῶν, Πατέρες ὁραματιστές. Ποιμένες μετὰ προοπτικὴ μέλλοντος, μετὰ δυνατότητα ὀρθῶν ἐπιλογῶν, μετὰ διάθεση αὐτοθυσίας καὶ αὐτο-

προσφορᾶς γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν πολλῶν καὶ ὑπαρκτῶν προβλημάτων του, μὲ παράδειγμα αὐτοθυσίας. Γύρω ἀπὸ τέτοιους Ποιμένες θέλει ὁ λαὸς μας νὰ συσπειρωθῇ. Ἡ Ἐκκλησία ἀπὸ τὴ φύση της εἶναι πνευματικὸς θεανθρώπινος ὀργανισμός, ποὺ μὲ τὸν ἀποκεκαλυμμένο λόγο τοῦ Θεοῦ ὁδηγεῖ τοὺς ἀνθρώπους στὴ λύτρωση καὶ τὴ σωτηρία. Ἡ οὐσία της αὐτὴ τὴν καθιστᾷ στοργικὴ Μητέρα, μὲ συσπειρωτικὴ δύναμη καὶ ἀνοικτὴ πρὸς ὅλους. Δὲν κάνει διακρίσεις σὲ βάρος κανενός. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ, ἡ ζῶσα παρουσία τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. Κανεὶς δὲν κινδυνεύει νὰ μείνῃ ἀπ' ἐξω. Γι' αὐτὸ τὸ σάλπισμά της εἶναι ἡ ἐνότητα καὶ ἡ δύναμη. Ὁ λαὸς μας —πολλὰ εἶναι τὰ σημάδια γι' αὐτό— στρέφεται καὶ πάλι πρὸς τὴν Ἐκκλησία, τὴν βρυσσομάνα τοῦ ἔθνους, καὶ προσδοκᾷ ἀπὸ αὐτὴν τὸ ὄραμα ζωῆς, τὸ νόημα ποὺ τοῦ λείπει. Ζητᾷ ἀπεγνωσμένα τὴν καλοσύνη της, τὴ φιλευσπλαχνία της, τὴ μακροθυμία καὶ τὸ ἔλεός της, τὸ μήνυμα τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς δικαιοσύνης ποὺ κομίζει γιὰ νὰ πεισθῇ νὰ πέσῃ στὴν ἀγκαλιά της. Ζητᾷ τὴ θαλπωρὴ τῆς θείας Χάριτος, τὴν ἀσφάλεια τῆς ἀφεςῆς τῶν ἁμαρτιῶν, τὴ βεβαιότητα τῆς ψυχικῆς γαλήνης, τὴν παρουσία τοῦ Θεοῦ στὴ ζωὴ του.

Ἡ πρόκληση γιὰ τὴν Ἐκκλησία εἶναι ἱστορική. Ὅφειλε νὰ διατυπώσῃ ἓνα νέο λόγο μὲ δύναμη καὶ προοπτικὴ, γιὰ νὰ εἶναι πάντοτε ζωντανὴ ἡ παρουσία της στὸ σύγχρονο κόσμο. Οἱ καιροὶ ἀξιῶνουν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία νὰ λάβει, μὲ θεμέλιο τὴν παράδοση, τοὺς ἱεροὺς Κανόνες καὶ μὲ σεβασμὸ στὸν πυρήνα τῆς οὐσίας της, θαρραλέες ἀποφάσεις καὶ νὰ κάνει γενναῖες τομὲς γιὰ νὰ φέρει τὴν ποθητὴ μεταμόρφωση καὶ τὴν ἀναγκαῖα ἐξυγίανση. Αὐτὴ ἡ μεταμόρφωση καὶ ἡ ἐξυγίανση μᾶς ὑποχρεώνουν τώρα στὸν αἰῶνα τῆς παγκοσμιοποίησης καὶ τῆς μετα-νεωτερικότητας, τῆς μεταβιομηχανικῆς ἐποχῆς καὶ τῆς ψηφιακῆς πληροφορίας νὰ ἐγκαταλείψουμε τὴν αὐτάρεσκη ἐσωστρέφειά μας καὶ νὰ διαλεχθοῦμε δημιουργικὰ καὶ τολμηρὰ μὲ τὸν κόσμο, γιὰ νὰ τὸν πείσουμε γιὰ τὴν ἀξιοπιστία τοῦ μηνύματός μας. Δὲν μᾶς χρειάζονται τόσο οἱ θριαμβολογίες γιὰ τὸ παρελθόν, ὅσο ἡ ἀγωνιώδης προσπάθεια νὰ φέρουμε τὴν Ἐκκλησία πιὸ κοντὰ στὸν κόσμο, στὸ λαό, στοὺς νέους, ποὺ βιώνουν πιὸ τραγικὰ τὸ ὑπαρξιακὸ κενό, ζώντας σὲ μιὰ κοινωνία ἐκκοσμικευμένη καὶ μηδενιστικὴ, χωρὶς νόημα καὶ περιεχόμενο. Ἀρκεῖ αὐτὸ νὰ γίνῃ μὲ

πιστότητα στὴν εὐαγγελικὴ ἀλήθεια καὶ χωρὶς τὴν ἀπάρνηση τῶν ἀρχῶν της. Στὸ βῆμα αὐτὸ ἡ δύναμη τῆς ἀγάπης εἶναι ἀπροσμάχητη. Θὰ θυμηθῶ τὸν ἀββᾶ Ζωσιμὰ στοὺς «Ἀδελφοὺς Καραμάζωφ»: «Καμιὰ φορὰ ἴσως νὰ μὴ ξέρεις τί νὰ ἀποφασίσῃς, ἰδιαίτερα ὅταν βλέπεις τὰ κρίματα τῶν ἀνθρώπων καὶ ἀναρωτιέσαι· Νὰ τοῦ ἐπιβληθῶ μὲ τὴ βία ἢ μὲ τὴν ταπεινὴ ἀγάπη; Πάντα ν' ἀποφασίζεις· Θὰ ἐπιβληθῶ μὲ τὴν ταπεινὴ ἀγάπη. Ἄν τὸ ἀποφασίσῃς αὐτὸ μιὰ γιὰ πάντα, θὰ μπορέσεις νὰ ὑποτάξεις ὅλο τὸν κόσμο. Ἡ ταπεινωσύνῃ ἢ γεμάτῃ ἀγάπη εἶναι φοβερὴ δύναμη, δυνατότερη ἀπὸ κάθε ἄλλη» (Φ. Ντοστογιέφσκυ, Ἀδελφοὶ Καραμάζωφ 6, κεφ. Ι). Ἡ δυναμικὴ τῆς ὀρθόδοξης παράδοσης, περνώντας μέσ' ἀπ' τὸ δίαυλο τῆς ἀγάπης, εἶναι ἀνανεωτική, γιατί «μένουσα ἐν ἑαυτῇ τὰ πάντα καινίζει» καὶ ἡ ἀνακαινιστικὴ τῆς δύναμη μὲ τὸν μυστηριακό, προφητικὸ καὶ ἐσχατολογικὸ της χαρακτήρα ἀνοίγει τὸν ἄνθρωπο ὑπαρξιακὰ στὸ θαῦμα τῆς Ἀνάστασης καὶ τῆς ἀναγέννησης. Οἱ ἅγιοι Πατέρες ποτὲ δὲν φοβήθηκαν τὸν διάλογο μὲ τὸν κόσμο ἔστω τῆς πλάνης, τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς αἵρεσης. Ἀντίθετα πίστευαν μαζί μὲ τὸν ἅγιο Μάρκο, ἐπίσκοπο Ἐφέσου τὸν Εὐγενικό, καὶ πρόμαχο τῆς πίστεως, ὅτι «ὅτε δίδιστανταῖ τινες ἀλλήλων καὶ οὐ χωροῦσι πρὸς λόγους, δοκεῖ μείζων εἶναι καὶ ἡ μεταξὺ τούτων διαφορὰ. Ὅτε δ' εἰς λόγους συνέλθωσι καὶ ἑκάτερον μέλος νουνεχῶς ἀκροάσῃται τὰ παρ' ἐτέρου λεγόμενα, εὕρισκεται πολλάκις ὀλίγη ἢ τούτων διαφορὰ».

Καὶ εἶναι εὐθύνῃ τῆς Ἱεραρχίας κυρίως τὸ νὰ μελετήσῃ νέους τρόπους ἀντιμετώπισης τῶν ραγδαίων ἐξελίξεων, ὥστε ἡ Ἐκκλησία νὰ εἶναι πάντοτε στὴ πρωτοπορία τῆς ἐπίλυσης τῶν πνευματικῶν καὶ κοινωνικῶν προβλημάτων τοῦ λαοῦ μας, μὲ τὴ δύναμη τοῦ φερέγγυου ἐκκλησιαστικοῦ λόγου καὶ μὲ συγκεκριμένες καθοριστικὲς ἐνέργειές της. Ἡ ἀναβάθμιση κατὰ ταῦτα τοῦ ρόλου τῆς Ἱεραρχίας μέσα στὸ ὅλο διοικητικὸ σύστημα τῆς Ἐκκλησίας προβάλλει σὰν ἐπιτακτικὴ προτεραιότητα. Καὶ τὴν προτεραιότητα αὕτῃ προτίθεμαι νὰ τιμῶ ἀπ' ἀρχῆς. Πάνω στὴ συνοδικότητα στηρίζεται ἡ ἀποτελεσματικότητά, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐνότητά τῆς Ἐκκλησίας, μὲ τὴν ἀπαρέγκλιτη τήρησιν τῶν Ἱ. Κανόνων καὶ τῶν Ἀγιοπατερικῶν ἐπιταγῶν. Τὸ συνοδικὸ σύστημα διοικήσεως δὲν προσφέρει μόνο δυνατότητες ἀξιοποίησης ὅλων τῶν δυνάμεων, οὔτε ἀπλῶς ἐξασφαλίζει τὶς δημοκρατικὲς δομὲς ἐπὶ τῶν ὁποίων

εδράζεται τὸ πολίτευμα τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλ' ἀποτρέπει καὶ ἀπὸ κάθε εἶδος ἡγεμονισμοῦ καὶ κυριαρχίας τοῦ ἐνὸς ἐπὶ τῶν ἄλλων. Ἀποτελεῖ τὴν ἐγγύηση τῆς ὀρθοφροσύνης ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ καὶ προϋποθέτει τὴ συνέργεια τοῦ Παρακλήτου στὴ λήψη τῶν ἀποφάσεων. Ἐξ ἄλλου ἡ συνοδικότητα προσφέρει τὸ ἔδαφος γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς συλλογικότητας, ποὺ εἶναι καρπὸς εὐθύνης καὶ κατόρθωμα ἐλευθερίας. Δὲν μπορεῖ νὰ λειτουργήσει ἀξιόπιστα ἡ Ἐκκλησία, οὔτε νὰ δώσει μηνύματα, νὰ καθοδηγήσει ψυχές, νὰ ἐμπνεύσει τοὺς νέους, ἂν ἡ Ἱεραρχία τῆς πρωτίστως καὶ ὅλες οἱ ἄλλες ἐμπνευστὲς δυνάμεις δὲν συστρατευθοῦν πρῶτες αὐτὲς κάτω ἀπὸ τὴ σημαία τῆς δράσης, ἂν δὲν σηματοδοτήσουν γιὰ τὸ πλήρωμα τὴν ἐστία τοῦ ἁγιασμοῦ καὶ τῆς ἀνακαίνισης. Πολλοὶ Ἱεράρχες καὶ λοιποὶ κληρικοὶ ὅλων τῶν βαθμῶν καὶ λαϊκοί, ἐνεργὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας, αἰσθάνονται ἀπωθημένοι στὸ περιθώριο τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ κοινωνικῶν ἐξελίξεων, χωρὶς ρόλο καὶ χωρὶς ἀποδοχή. Κηρύσσω ἀπὸ τὴ θέση αὐτὴ πανστρατιὰ σύναξης τῶν ἱκανῶν, τῶν χαρισματικῶν καὶ τῶν ἀξίων ἐκ τοῦ ποιμνίου, προκειμένου νὰ ἀπαρτισθῇ ὁ μέγας εἰρηνικὸς στρατὸς τῆς ἀγάπης καὶ τῆς δύναμης, ποὺ θὰ ἀναλάβῃ μὲ ἐπίγνωση καὶ συνείδηση νὰ ὑποστασιάσει τὶς ἐλπίδες τοῦ λαοῦ καὶ τὶς προσδοκίες τοῦ κόσμου. Θὰ ἐπανελάβανα ἐδῶ τὴ γνωστὴ ρῆση ποὺ διασώζει ὁ Θεοκυδίδης, ἐλαφρῶς διασκευασμένη γιὰ τὴν περίστασι: «*Εἴ τις, λοιπόν, βούλεται κατὰ τὰ πάτρια πάντων τῶν ἐλληνορθόδοξων συμμαχεῖν, θέσθω παρ' ἡμῖν τὰ ὄπλα*». Τὸ προσκλητήριό αὐτὸ ἀπευθύνεται πρὸς πάντα δυνάμενον νὰ ἀγωνισθῇ μαζί μας καὶ νὰ θυσιάσῃ ἀκόμη. Ἄς τὸ ἀκούσουν ὅλοι οἱ κληρικοὶ καὶ οἱ μοναχοί, ποὺ ἔχουν τὸ παράπονο τῶν ἀναξιοποίητων ἐργατῶν: «*Κύριε οὐδεὶς ἡμᾶς ἐμισθώσατο*», καὶ ὅλες οἱ ἱεραποστολικὲς δυνάμεις τῆς χώρας, καὶ ἂς ἀνταποκριθοῦν ἀμέσως. Νά, ὁ θερισμὸς εἶναι πολὺς καὶ οἱ ἐργάτες λίγοι. Κάθε διαθέσιμη δύναμη εἶναι τώρα πολύτιμη καὶ δὲν πρέπει νὰ παροπλισθῇ.

Αὐτὴ τὴ στιγμή εἶναι ἀνάγκη νὰ στρέψω τὴ σκέψη μου πρὸς τὸν Ἑλληνα ὀρθόδοξο παπᾶ, τὸν βιγλάτορα τῆς πίστεως, τὸν ἀμύντορα τῶν ἰδανικῶν, τὸν κληρωτὸ τῆς φιλοτιμίας. Στὴ μεγάλη πόλη, στὴν κωμόπολη καὶ στὸ χωριὸ ὁ ἐφημέριος τῆς ἐνορίας εἶναι ὁ χαρισματικὸς φορέας χάριτος κι ἐλπίδας. Ὅπου ὑπάρχουν τέτοιοι κληρικοὶ γίνονται πόλοι ἐλξεως γιὰ μικροὺς καὶ με-

γάλους. Ὁ ἱερός μας Κλῆρος σὲ μεγάλο ποσοστὸ εἶναι ἀφοσιωμένος στὴν ἁγία ἀποστολὴ του, εἶναι μορφωμένος, ἐργάζεται χωρὶς ὥραριο, εἶναι ἀνὰ πᾶσα στιγμή στὴ διάθεση τῶν πιστῶν. Ἐκτὸς ἀπὸ τὴ θεία λατρεία καὶ τὴν εὐαγγελικὴ διδασχὴ, καταπιάνεται μὲ τὰ μεγάλα κοινωνικὰ προβλήματα τῆς φτώχειας, τῆς ἀνεργίας, τῶν ναρκωτικῶν καὶ προσφέρει πολύτιμες ὑπηρεσίες. Μέσα ἀπὸ τὰ ἱερὰ Μυστήρια ἐνισχύει τὶς ψυχὲς τοῦ κόσμου καὶ στέκεται σύμβολο ἀνθρωπιάς καὶ ἱερότητας. Ὅποιος ἀρνεῖται αὐτὲς τὶς ἀλήθειες βρίσκεται μακριὰ ἀπὸ τὴν πραγματικότητα. Τιμῶ καὶ σέβομαι τοὺς ἱερεῖς ποὺ ἐμπνέονται ἀπὸ τὰ ἱεραποστολικά ἰδεώδη, καὶ ὑποκλίνομαι νοερὰ ἐμπρὸς στὸ ἀθόρυβο καὶ ἐν πολλοῖς ἄγνωστο ἔργο τους. Διακηρύττω ὅτι σήμερα χρειαζόμαστε ἐμπνευσμένο, κατηρτισμένο, κοινωνικό, εὐαίσθητο στὶς ἐλληνικὲς καὶ διεθνεῖς πραγματικότητες Κλῆρο, ἔτοιμο νὰ βοηθήσῃ, τὸν οἰονδήποτε ἄνθρωπο, ποὺ ἔχει ἀνάγκη ἢ ποὺ πάσχει. Ἡ πείρα μου μὲ ἔχει διδάξει ὅτι ὁ λαὸς στηρίζει ἠθικά καὶ ὑλικά κάθε καλὴ προσπάθεια τῶν κληρικῶν μας, ποὺ προέρχεται ἀπὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὶς ψυχὲς καὶ τὰ σώματα τῶν ἀνθρώπων. Στηριζόμενοι στὴ δύναμη τοῦ λαοῦ πρέπει νὰ ἀνοιχθοῦμε σὲ νέους ὀρίζοντες, νὰ μεθοδεύσουμε τὴν συνεχῆ ἐπιμόρφωση τοῦ Κλήρου, καὶ νὰ τὸν στηρίξουμε ποικιλότροπα, εἰσηγούμενοι ὑπὲρ αὐτοῦ ὅπου πρέπει, ὅ,τι πρέπει. Τοὺς ὀλίγους ἐπιλήσμονες τῆς ἀποστολῆς τῶν κληρικῶν, ποὺ σκανδαλίζουν τὸ ποίμνιο καὶ ρυπαίνουν τὸ ράσο, καλῶ σὲ μετάνοια καὶ συμμόρφωση πρὸς τὶς ἀρχὲς τῆς ἁγίας ἱερωσύνης. Δὲν θὰ γίνουν ἀνεκτὲς ἐφεξῆς συμπεριφορὲς ἀμοραλισμοῦ καὶ θεομπαξίας. Ἀλλὰ καὶ τὴν ἱερατικὴ οἰκογένεια ἐπιθυμῶ νὰ ἐπαινέσω τούτῃ τὴν ὥρα. Οἱ πρεσβυτέρους καὶ τὰ παιδιὰ τῶν ἱερέων μας, σηκώνουν μαζί μὲ τοὺς ἱερεῖς τὸν βαρὺ σταυρὸ τοῦ χρέους πρὸς τὸ Θεὸ καὶ πρὸς τὴν κοινωνία. Οἱ ἱερεῖς μας εἶναι ἀξιοθαύμαστοι γιὰ τὶς καλὲς καὶ ἐπιτυχημένες οἰκογένειες ποὺ διαθέτουν, γιὰ τὰ παιδιά των ποὺ κατὰ κανόνα κατέχουν ὑψηλὲς καὶ ἐπίζηλες θέσεις στὴν κοινωνία, γιὰ τὸ ἀξιομίμητο παράδειγμα ἀξιοπρέπειας ποὺ δίνουν στὸν κόσμο. Τοὺς συχαίρω καὶ τοὺς προβάλλω στὴν κοινωνία μὲ ὑπερηφάνεια καὶ καύχησι ἐν Κυρίῳ.

Ὁ ὀρθόδοξος μοναχισμὸς μας ἀποτελεῖ τὶς προφυλακὲς τῆς πίστεως καὶ οἱ μοναχοὶ τοὺς φρουκτωροὺς ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων, τοὺς ἀριστοὺς

τῆς παράδοσής μας. Τοὺς ἀπονέμω τὴν εὐλογία μου καὶ τοὺς καλῶ σὲ ἐγρήγορη προσευχῆς καὶ νήψεως. Γνωρίζω τὶς ἰδιαιτερότητες τοῦ μοναχικοῦ βίου καὶ τὶς προϋποθέσεις, κάτω ἀπὸ τὶς ὁποῖες αὐτὸς ἀναπτύσσεται καὶ ἀνθεῖ. Μαζὶ μὲ τὴν Ἱ. Σύνοδο θέλω νὰ εἶμαι ὁ ἐγγυητὴς τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἱερῶν Κανόνων στὸν τομέα αὐτόν. Ἡ Ἐκκλησία προσβλέπει μὲ ἐμπιστοσύνη πρὸς τοὺς μοναχοὺς καὶ τὶς μοναχές μας καὶ ἀναμένει τοὺς καρποὺς τῶν κόπων τους. Καὶ ὁ λαὸς μας ποὺ φθάνει στὶς αὐλές τοῦ Κυρίου ἀναπαύεται ψυχικὰ καθὼς τὰ μοναστήρια μας τοῦ προσφέρουν πνευματικὴ ἐνίσχυση, φιλοξενία, πρότυπο ζωῆς.

Ἡ μεγαλάνυμη πόλη τῶν Ἀθηνῶν, τῆς ὁποίας Ποιμένας καὶ Ἐπίσκοπος ἀνεδείχθη προσελκύει τώρα τὴν προσοχή μου. Σ' αὐτὴν ζοῦν ἑκατομμύρια ἀνθρώπων ποὺ συνεχίζουν νὰ πλουτίζουν τὴν ἱστορία της καθὼς δραστηριοποιούνται καθημερινὰ σὲ κάθε γωνία της ἀναπτύσσοντες τὸν πολιτισμὸ μας. Μὲ τὴ βαριὰ ἀρχαία της ἱστορία ἡ Ἀθήνα, φορέας ἐνὸς κόσμου ἀξιών μὲ πανανθρώπινη ἐμβέλεια, ὑπῆρξε καὶ ὡς πόλη καὶ ὡς πνεῦμα περιάκουστη, ἐνῶ ὁ Παρθενώνας της, ἔργο πίστεως τῶν «κατὰ πάντα δεισιδαιμονεστέρων» κατοίκων της, παραμένει ἀνὰ τοὺς αἰῶνας δεῖγμα τῆς πηγαίας εὐλάβειας τῶν προγόνων μας. Αὐτὸς ὁ Παρθενώνας, οἰκουμενικὸ σύμβολο πολιτισμοῦ τῆς πόλεώς μας, διετέλεσεν ἐπὶ 1000 χρόνια διεσκευασμένος ναὸς τῆς Παναγίας τῆς Ἀθηνιώτισσας, ὅταν ἡ νέα πίστη διεδέχθη τὴν παλιὰ καὶ συνέχισε τὴ λατρεία τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ μέσα στὸ κτίσμα τοῦ ὁποίου σεβάστηκε τὴ δομὴ, καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ἀποτελεῖ γιὰ ὅλη τὴν ἀνθρωπότητα σέβας παγκόσμιος καὶ μοναδικός. Σ' αὐτὴ τὴν πόλη ὑψώνονται σήμερα ἑκατοντάδες ναοὶ καὶ σεβάσματα, ὅπως τότε στὴν ἐποχὴ τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἑθνῶν Παύλου, καὶ χιλιάδες ἀνθρώποι θρησκευόνται καὶ εὐλαβοῦνται τὸ Θεό, ὅπως καὶ πολλοὶ ἄλλοι εἴτε προβληματίζονται περὶ τὴν πίστη, εἴτε τὴν ἀρνιοῦνται παντελῶς. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι γιὰ ὅλους, γιατί ἡ σωτηρία ποὺ προσφέρει ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἔχει χαρακτῆρα καθολικὸ καὶ πανανθρώπινος. Αὐτὴ ἡ Ἐκκλησία σὰς ὑπόσχεται διὰ στόματός μου ὅτι θὰ ἀγκαλιάσει τοὺς πάντες καὶ θὰ θελήσει νὰ φέρει πρὸς πάντες τὸ μήνυμα τῆς λύτρωσης. Δὲν ὑπάρχουν γιὰ μᾶς δικοὶ μας καὶ ξένοι. Ὅλοι εἶναι παιδιὰ μας καὶ πρὸς ὅλους ἀπευθύνεται ὁ λόγος τῆς ἀγάπης μας καὶ ἡ ἐμπρακτὴ ἐφαρμο-

γὴ του. Ἡ πόλη αὐτὴ, ἐξ αἰτίας τῆς πληθυσμιακῆς της σύνθεσης, παρουσιάζει μιὰ ποικιλία ἀνθρώπων, γηγενῶν καὶ ξένων, ποὺ ἔχουν ἐγκατασταθῇ ἐδῶ γιὰ νὰ ἐργασθοῦν καὶ ἐπιβιώσουν. Οἱ ξένοι μεταξὺ αὐτῶν ἀποτελοῦν μιὰ ἰδιαίτερη ὁμάδα ἀνθρώπων, πού, ὅμως, δὲν παύουν νὰ εἶναι καὶ αὐτοὶ παιδιὰ τοῦ Θεοῦ. Κάποια πρόσφατα κρούσματα δυσμενῶν σὲ βάρος των διακρίσεων δὲν μπορεῖ νὰ ἀποδίδουν τὸ περιεχόμενο τῶν αἰσθημάτων ποὺ τρέφει αὐτὴ ἡ πόλη καὶ οἱ κάτοικοί της πρὸς τοὺς ξένους. Ἐκδηλώσεις ξενοφοβίας ἢ καὶ ρατσισμοῦ εἶναι ξένες καὶ πρὸς τὴν παράδοση καὶ πρὸς τὴν ἱστορία μας καὶ θὰ πρέπει ὅλοι νὰ βοηθήσουμε νὰ ἐξαλειφθοῦν, ὥστε νὰ μὴ διασύρεται ἡ χώρα μας καὶ νὰ μὴ καταρρακώνεται ἡ ἀξιοπρέπεια τοῦ λαοῦ της. Χαιρετίζω τοὺς εἰς τὴν πόλη αὐτὴ διαμένοντες ἐξοχώτατους διπλωματικούς ἐκπροσώπους τῶν χωρῶν ὅλων τῶν ἡπείρων. Ἡ Ἐκκλησία μας βλέπει στὰ πρόσωπά των τοὺς λαοὺς των, χριστιανικοὺς ἢ ἀλλόθρησκους, ἐπαινεῖ τὶς δημιουργικὲς των δραστηριότητες καὶ διαλέγεται πρὸς πάντες μὲ προοπτικὴ τὴν ἐνότητα τῶν χριστιανῶν καὶ τὴν εἰρηνικὴ συμβίωση μετὰ τῶν ἀλλοθρήσκων.

Τὰ μηνύματα τῶν καιρῶν ζητοῦν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία καὶ σήμερα νὰ στηρίξει τὸ Γένος, ὅπως τὸ ἐπραξεν ἐπὶ αἰῶνες. Ἀπὸ σήμερα καὶ ἕως τὸ 2004 μ.Χ. ἡ χώρα μας θὰ γνωρίσει θεαματικὲς ἀλλαγές. Οἱ πόλεις καὶ τὰ χωριά, οἱ μεταφορὲς καὶ οἱ ἐπικοινωνίες, τὸ νόμισμα καὶ ἡ ἀνάπτυξη, ἡ ὑποδομὴ καὶ ἡ ἐκπαίδευση, οἱ νοοτροπίες καὶ οἱ συμπεριφορὲς θὰ ἀλλάξουν ριζικά. Τὰ αὐτονόητα ὑποχωροῦν, δὲν ἰσχύουν πιά. Ὅμως τὸ ἔθνος πρέπει νὰ ζήσει. Μέσα στὸ συνεχῶς μεταβαλλόμενο τοῦτο κόσμος τὸ πρόβλημα τῆς ἱστορικῆς Διάρκειας τοῦ Ἑλληνισμοῦ προβάλλει ἀπειλητικὸ καὶ ἀγωνιώδες. Στὴν ἱστορικὴ του διαδρομὴ τὸ ἔθνος μας ἀπὸ νωρὶς συντατίσθηκε μὲ τὴν Ὁρθόδοξία καὶ ἔμεινε μέχρι σήμερα μ' αὐτὴν στενὰ συνυφασμένο. Ἡ ἐννοια τοῦ Γένους ἀναδύθηκε μέσα ἀπὸ τὴν ὑπόδουλη Πατρίδα, τὴν κοινὴ ὀρθόδοξη πίστη καὶ τὴν κοινὴ ἑλληνικὴ μας γλῶσσα. Καὶ σήμερα ἀκόμη ἐννοίες, ὅπως ὁμογενὴς καὶ ὁμογένεια, δὲν νοοῦνται ἔξω ἀπὸ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν. Εἶναι ἀραγε τυχαῖο τὸ ὅτι ἡ γλῶσσα τοῦ Εὐαγγελίου «ἔβαψε», κατὰ τοὺς λόγους τοῦ Κοραῆ, τὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα; Καὶ ποῖός μπορεῖ νὰ πείσῃ τὸν ἀπλὸ Ἕλληνα ὅτι ἡ πίστη του στὸ Χριστὸ χωρίζεται ἀπὸ τὴν ταυτότητά του ὡς Ἕλληνα; Γνωρί-

ζω ότι ή ταύτιση αυτή 'Ελληνισμού και 'Ορθοδοξίας ένοχλεί μερικούς συνέλληνες, που ισχυρίζονται ότι έτσι παραβιάζονται συνταγματικά δικαιώματα της θρησκευτικής μειονότητας στη χώρα μας. Θα πρέπει στο σημείο αυτό να δηλώσω κατηγορηματικά ότι ή όρθόδοξη 'Εκκλησία παντού, αλλά και στην 'Ελλάδα, ούδέποτε παρήγαγε, ενίσχυσε ή υπέβαλε διακρίσεις σε βάρος άλλοθρήσκων ή έτεροδόξων πολιτών. 'Αντίθετα, υπήρξε στο παρελθόν και εξακολουθεί και σήμερα ένιοτε να είναι το θύμα άσκησης σε βάρος της προσηλυτισμού από μέρους αίρετικών και παραθρησκευτικών κινήσεων, που δρούν καταλυτικά για την ένότητα του λαού και παραβιάζουν τὰ ανθρώπινα δικαιώματά του. 'Η ιστορική ωστόσο αλήθεια μαρτυρεί ότι θεμελιώδης παράγων ένότητας του λαού μας είναι ή 'Ορθοδοξία. 'Η 'Ορθοδοξία, νοούμενη όχι μόνο ως μέγεθος πνευματικό και θείο για τις ψυχές, αλλά και ως δημιουργός πολιτισμού με οίκουμενικές διαστάσεις, που νοηματοδοτεί τη ζωή και αξιολογεί τους διαχρονικούς στόχους του λαού μας. Για την 'Ελλάδα χθές και σήμερα ή 'Ορθοδοξία είναι όρος έπιβίωσης και κεντρικός άξονας πολιτισμικής και κοινωνικής συνοχής. Αυτό είναι μιá ιστορική πραγματικότητα, που ό λαός μας συνειδητά αποδέχεται. 'Η 'Εκκλησία διέσωσε το Γένος ως πνευματικότητα και όχι ως ιδεολογία. Αυτό αναγνωρίζουν και οί μη όρθόδοξοι άλλωστε.

Έτσι κάθε άποπειρα άποσύνδεσης 'Ορθοδοξίας και 'Ελληνισμού συνιστά άπειλή για την ένότητα του έθνους. Και είναι καθήκον όλων μας να ενισχύσουμε και όχι να χαλαρώσουμε τους δεσμούς που μάς συνδέουν με την 'Ορθοδοξία, να χρησιμοποιήσουμε το κριτήριο της αυτοσυντήρησης για να αξιολογήσουμε την ανάγκη να αναχαιτίσουμε, όσο είναι καιρός, τη σταδιακή ύπονόμηση της ιστορικής μας αυτοσυνειδησίας, υπερασπιζόμενοι κατά αλήθειαν όχι μόνο την εκκλησιαστική 'Ορθοδοξία, αλλά και το πολιτιστικό θεμέλιο της έθνικής ένότητας και όμοψυχίας. Θέματα όπως ή γλώσσα μας, ή διδαχή του μαθήματος των θρησκευτικών στα σχολεία, ή καθοδήγηση της νεολαίας μας, ή συγκρότηση της παραδοσιακής μας οίκογένειας, ή εξασφάλιση πρόσβασης των νέων μας προς τὰ ιδεώδη του 'Ελληνισμού και της 'Ορθοδοξίας, όλα αυτά άποτελούν βασικές προϋποθέσεις για την έπιβίωσή μας. Και όπως είναι άδιανόητο να τελειώνει ένα έλληνόπουλο την έγκύκλια εκπαίδευσή του

χωρίς να μαθαίνει ποιά μεταφυσική γέννησε τον Παρθενώνα και την αρχαία άθηναική δημοκρατία, έτσι είναι το ίδιο άδιανόητο το να άγνοή ποιά θεολογία ύψωσε την 'Αγία-Σοφία και γέννησε την ποίηση, τη βυζαντινή εικόνα, τη λατρευτική δραματουργία της όρθόδοξης λατρείας, που προκαλούν τον παγκόσμιο θαυμασμό. Είναι καιρός να άντιληφθούμε όλοι πώς ή 'Ορθοδοξία δέν είναι υπόθεση με την όποία άσχολούνται μόνο οί θρησκευόμενοι 'Ελληνες, που δέν είναι λίγοι, αλλά και καθένας που όραματίζεται τη ζωή του άσφαλισμένη μέσα στην προστατευτική άγκάλη της. *«Για να μη καταντήσουμε οί 'Ελληνες όλότελα ξεγυμνωμένοι και παρατρεχάμενοι του ένός και του άλλου μέσα στο σημερινό άδυσώπητο κόσμο»* (Ζήσιμος Λορεντζάτος, «Διόσκουροι»).

Οί τοποθετήσεις μας αυτές προσλαμβάνουν έπίκαιρη σημασία άν συνδυασθούν με τη θέση που ή χώρα μας έχει μέσα στην Εύρωπαϊκή Ένωση. 'Η Εύρώπη, ως γνωστόν, και κατά το όνομα και κατά τον πολιτισμό της είναι γέννημα κυρίως του 'Ελληνισμού και του Χριστιανισμού. Στην 'Ελλάδα βρίσκεται ή καρδιά της Εύρώπης και χωρίς 'Ελλάδα δέν νοείται Εύρώπη. 'Η πνευματική κληρονομιά του 'Ελληνισμού συνιστά πολύτιμο μαργαρίτη όχι μόνο για μάς αλλά και για τον εύρωπαϊκό κόσμο. Αυτό πρέπει να το καταλάβουμε καλά όλοι, για να άποβάλουμε το αίσθημα μειονεξίας που συχνά μάς συνοδεύει όταν συναντούμε τους εύρωπαίους άδελφούς μας. Σήμερα ή Εύρώπη άντιμετωπίζει όξυ πνευματικό ύπαρξιακό πρόβλημα με έπιπτώσεις στην ένότητά της. Έχει γραφή ότι «ή Εύρώπη άναζητά την ψυχή της». Οί είδήμονες άναγνωρίζουν ότι δέν μπορεί να σταθεί έπί πολύ άκόμη χωρίς ενιαίο πνευματικό προσανατολισμό, χωρίς κάποιο είδος κοινής κοσμοθεωρίας (Μητροπ. Περγάμου 'Ιωάννη Ζηζιούλα, Μαρτυρία και διακονία της όρθόδοξης γυναίκας μέσα στην Ένωμένη Εύρώπη, 'Αθήναι 1994, σελ. 6). Και έδω άνακύπτει το πρόβλημα της παρουσίας της 'Ορθοδοξίας στην Ένωμένη Εύρώπη. Είμαστε μέλη ισότιμα της Ε.Ε. και κανείς έχέφρων διανοείται να το άμφισβητήσει. 'Η 'Ελλάδα είναι ή μόνη εύρωπαϊκή χώρα που είναι άμιγώς όρθόδοξη. Παλιές ιστορικές συγκυρίες, ήδη από τον 11ον αιώνα, διεχώρισαν — είναι αλήθεια — 'Ανατολή και Δύση σε πεδίο άντιπαράθεσης δύο κόσμων. Τί λοιπόν πρέπει να κάνουμε; 'Ως ένεργοί εύρωπαίοι πολί-

τες όφείλουμε νά καταστήσουμε αίσθητή την παρουσία της 'Ορθοδοξίας στη γηραιά ήπειρό μας. Άλλωστε, ιστορικά ή Εύρώπη όφείλει στην 'Ορθοδοξία την ίδια την ύπόσταση και επιβίωση της. Χωρίς τη Ρωμαιοσύνη ή Εύρώπη είναι άδιανόητη. Όμως στην Εύρώπη σήμερα διαμορφώνεται τó νέο πλαίσιο ζωής του εύρωπαϊκού κόσμου, τó νέο πλαίσιο ζωής του έντός και έκτός 'Ελλάδος 'Ελληνας.

Και ήδη μπροστά στην έσχατη άντοχή που δείχνει σήμερα ó εύρωπαϊκός πολιτισμός, ó ρόλος της 'Ελλάδας ως όρθόδοξης χώρας και της όρθόδοξης 'Εκκλησίας της μέσα στην Ε.Ε. είναι μιá ούσιαστική έλπίδα διαφυγής από τά αδιέξοδα στα όποία έχει όδηγηθή ή Εύρώπη. 'Ακόμη και ή έπιστήμη σήμερα δείχνει νά κινείται προς μιá διαφορετική θεώρηση του κόσμου, έγκαταλείποντας τη μηχανιστική, νοησιарχική και άτομοκρατική προσέγγιση τών φαινομένων. Είναι ή ώρα της 'Ορθοδοξίας! Και καθώς είναι βέβαιο ότι κυοφορείται ένας νέος πολιτισμός που θα κρίνει την πορεία της Εύρώπης, ή εύθύνη μας, έλληνικής Πολιτείας και έλληνικής 'Εκκλησίας, για τó εύρωπαϊκό γίγνεσθαι είναι πελωρία. 'Η 'Εκκλησία όφείλει νά διαθέτει εύρεία αντίληψη του διεθνούς περίγυρου, κατανόηση τών διαδικασιών της Εύρωπαϊκής 'Ενοποίησης και νά έχη θετική συμβολή για την ύλοποίηση τών στόχων της. Ός 'Εκκλησία στηρίζουμε τίς προσπάθειες του λαού μας, της κυβέρνησής του και της ήγεσίας του για την πλήρη ένταξη της χώρας μας στην Ε.Ε. Όμως αυτό δέν σημαίνει άπάρνηση της ταυτότητάς μας ή της έλληνορθοδοξίας μας. 'Η ένωσή μας με την Εύρώπη δέν καταργεί την πολυμορφία. 'Αντιθέτως, ή έμμونه και προστασία της πνευματικής ταυτότητας κάθε εύρωπαϊκού λαού, άποτελεί τó κύριο γνώρισμα του εύρωπαϊκού κόσμου. Γι' αυτό —ναί— μένουμε στην Εύρώπη, όχι όμως ως φτωχοί συγγενείς ή μακρινοί 'Ανατολίτες, ξένοι προς τó εύρωπαϊκό πνεύμα, άλλ' ως οικείοι μέσα στο μεγάλο εύρωπαϊκό μας σπίτι.

"Όταν άναστήματα διεθνούς κύρους άναγνωρίζουν τη διαφαινόμενη διάρκεια και επιβίωση της 'Ορθοδοξίας στον έπόμενο αιώνα, πώς είναι δυνατόν έμείς οί ίδιοι νά άπαρνιόμαστε τη διαχρονική ζωοδότρα δύναμή μας; Κανένας εύρωπαϊκός λαός δέν δέχεται νά άπαρνηθή τά ιδιαίτερα στοιχεία που όριοθετούν την πνευματική και πολιτισμική του ταυτότητα. Γιατί τάχα πρέπει μό-

νο έμείς οί 'Ελληνες νά άποτελέσουμε έξαίρεση, όταν μάλιστα κανείς δέν μās άναγκάζει νά τó πράξουμε; Οί συνθήκες για την 'Εκκλησία μας έχουν πιá ώριμάσει. 'Η 'Εκκλησία μας πρέπει νά ήγηθή του άγώνα νά μείνουμε μέσα στο νέο αυτό κόσμο 'Ελληνες. Οί 'Ελληνες δέν είμαστε μικρός λαός, είμαστε όλιγάριθμος. Είναι εύθύνη κυρίως της 'Εκκλησίας νά καταστήση αυτό τó λαό, την «μικράν ζύμην» της Εύρώπης, ή όποία όλον τó φύραμα θα ζυμώσει. Γι' αυτό εκ τών πρώτων μελημάτων μας θα είναι ή παρουσία της στην καρδιά της Εύρώπης, στις Βρυξέλλες, και ή άναβάθμιση τών σχετικών 'Υπηρεσιών στο κέντρο μας, ώστε σύντομα νά είμαστε σε θέση νά γνωρίζουμε κάθετι που μās ενδιαφέρει και νά συμμετέχουμε, όσο αυτό είναι έφικτό, έστω και έμμέσως, στις άποφασιστικές διαδικασίες τών όργάνων της 'Ενωσης. Μās ταιριάζει νά διεκδικήσουμε, σε συνεργασία και με την έλληνική Κυβέρνηση, την ένεργό συμμετοχή μας στη διαμόρφωση της μετα-νεωτερικής έποχής, του νέου κόσμου που κυοφορείται ως παναθρώπινο αίτημα μέσα στο άνταγωνιστικό εύρωπαϊκό περιβάλλον, με τη συνείδηση, ότι μās χρειάζονται στην Εύρώπη και εκτιμούν αυτό που μπορούμε νά τούς προσφέρουμε, τó πνεύμα της ένότητας και της καταλλαγής. 'Η 'Εκκλησία άνοίγει την άγκαλιά της στις δρώσες δυνάμεις του 'Ελληνισμού που είναι ή εύρύτερη πολιτική ήγεσία, ó κόσμος τών Γραμμάτων και τών Τεχνών, ó έπιχειρηματικός κόσμος, οί έργαζόμενοι, και ζητά τη βοήθειά των για την έπιτυχία αυτής της προσπάθειας.

Και έρχομαι τώρα στις σχέσεις Κράτους και 'Εκκλησίας. 'Η όρθόδοξη 'Εκκλησία παντού, και στην 'Ελλάδα, ούδέποτε διεξέδίκησε τó ρόλο κράτους έν κράτει. Δέν ύπήρξε ποτέ 'Εκκλησία του νόμου, αλλά της 'Ανάστασης. Δέν έζησε ποτέ από τά δικαιώματά της, αλλά από τά θαύματά της. Και τά δικά της έρείσματα είναι οί άγιοί της. Σ' αυτό τόν τόπο οί ιστορικές συγκυρίες την έδεσαν σφικτά με τó λαό και τη θεσμική έκπροσώπησή του. Έτσι διαμορφώθηκε ένα σχήμα σχέσεων της με την Πολιτεία, που ó λαός όχι μόνο έγκρίνει, αλλά και χαίρεται νά βλέπει τούς δύο κορυφαίους θεσμούς του έθνους νά άλλη-συμπληρώνονται και νά συνεργάζονται για τó καλό του Τόπου. 'Η 'Εκκλησία πάντοτε έπεδίωξε σχέσεις συνεργασίας, συναλληλίας, σε βάση ίσostiμίας με την έλληνική Πολιτεία. Και ή έλληνική Πολιτεία από τη μεριά της κατανοεί την άνάγ-

κη ειρηνικής συμβίωσης με την Έκκλησία. Αυτό αποδεικνύει άλλωστε και η άμετάθετη απόφαση τόσο της κυβέρνησης, όσο και της άξιωματικής αντιπολίτευσης να μη θέσουν καν θέμα αναθεώρησης του άρθρου 3 του Συντάγματος κατά την προκείμενη σχετική διαδικασία. Βέβαια υπάρχουν κάποιοι που με χαρά θα έβλεπαν μια σύγκρουση μεταξύ Έκκλησίας και Πολιτείας, για να οδηγήσουν τα πράγματα εκεί που θέλουν. Έμείς είμαστε αταλάντευτα προσηλωμένοι στο ιδεώδες της στενής συνεργασίας Έκκλησίας και Πολιτείας, γιατί βλέπουμε ότι αυτό συμφέρει στο έθνος και αυτό θέλει και ο λαός μας. Δεν αντιδρούμε επομένως με κανένα, δεόμεθα για σύνολη την ήγεσία του έθνους, και προσευχόμαστε να είναι εύλογημένοι οι άγωνες της για την προκοπή του Γένους.

Παραλλήλως όμως δεν χαρίζουμε σε κανένα το άκριβό μας προνόμιο να έχουμε αποψη επί των καιριοτέρων ζητημάτων του τόπου και να την εκθέτουμε ελεύθερα, όπως τέτοιο δικαίωμα έχει σήμερα και ο τελευταίος πολίτης αυτού του τόπου. Η τέτοια παρέμβασή μας δεν συνιστά αντιδικία ούτε άμφισβήτηση. Παρεμβαίνουσα ή Έκκλησία βοηθά την ήγεσία, τις δυνάμεις και το λαό στη συνειδητοποίηση των πνευματικών διαστάσεων ώρισμένων επιλογών ή τάσεων. Γι' αυτό και ο λόγος της είναι μητρικός, παραμυθητικός, συμβουλευτικός και ούδέποτε πολιτικός. Ματαιοπονούν, επομένως, όσοι επιδιώκουν να δημιουργήσουν τριβές μεταξύ μας και να έπωφεληθούν από αυτές, ναρκοθετώντας τη νέα πορεία μας, για ευνόητους λόγους. Η Έκκλησία ένωμένη αντιμετωπίζει τις προκλήσεις και ανταποκρίνεται στις ανάγκες των καιρών. Συμφέρον έχουμε όλοι να συνεργασθούμε για το κοινό καλό και για την προώθηση των καλώς νοουμένων συμφερόντων του τόπου μας. Και είμαι βέβαιος ότι με αυτό συμφωνεί και η ελληνική Κυβέρνηση, που επιμελώς όχι μόνο έχει αποφύγει, προς τιμήν της, κάθε παρέμβαση στα έσωτερικά της Έκκλησίας, αλλά και συνεχίζει την διαμορφωμένη ήδη παράδοση της προηγούμενης συνεννόησης με την 'Ι. Σύνοδο, προκειμένης της λήψης οιοδήποτε μέτρου που αφορά στην Έκκλησία.

Είναι μεγάλη ανάγκη για την Έκκλησία, αφού νοικοκυρέψει πρώτα τα του οίκου της, να αποκαταστήση άμέσως την έπαφή της με την κοινωνία, να ενεργοποιήσει τις πνευματικές της δυνάμεις, να σκύψη ως Καλός Σαμαρείτης προς

τον «περιπεσόντα εις τούς ληστὰς» σύγχρονο άνθρωπο, να του χαρίση την εικόνα μιας Έκκλησίας με φιλόανθρωπο πρόσωπο Μάνας και όχι μητριάς. Στα πλαίσια αυτής της πανστρατιάς αποβλέπουμε με έμπιστοσύνη στην ακαδημαϊκή Θεολογία, που πλουτίζει πνευματικά το λαό μας. Οι δύο Θεολογικές μας Σχολές και οι πανεπιστημιακοί μας δάσκαλοι κατέχουν κεντρική θέση στην καρδιά μας. Γνωρίζουμε ότι καμιά ενέργειά μας δεν μπορεί να εύδοκιμήση αν δεν έχει θεολογικό υπόβαθρο και πατερική συναίνεση. Γι' αυτό και προσδοκούμε με ενδιαφέρον τη συμμετοχή και των Σχολών μας αυτόν στην ανανεωτική μας προσπάθεια. Τα κοινωνικά μας έξ άλλου προβλήματα πολλαπλασιάζονται κάθε μέρα. Η άνεργία κτυπάει την πόρτα εκατομμυρίων ανθρώπων και μάλιστα νέων, ο ρατσισμός και η ξενοφοβία απειλούν με άλλοτρίωση την παράδοσή μας, πολλοί νέοι μας παραδίδονται βορά στη χρησιμοθηρία και στον καιροσκοπισμό. Χρειάζεται μια τολμηρή προσέγγιση των προβλημάτων των νέων και μια συνειδητή έπαφή με τον κόσμο, χωρίς να διατρέξουμε τον κίνδυνο της έκκοσμίκευσης ή του λαϊκισμού. Μέσα στα πλαίσια αυτά θα κινηθούμε, με τη βοήθεια του Θεού, προς πέντε βασικούς άξονες.

α) Έσωτερική αναδιοργάνωση πνευματική, διοικητική, ποιμαντική, ιεραποστολική της Έκκλησίας. Πρόκειται για μια μεγάλη προσπάθεια αναβάθμισης της θείας λατρείας, ένιςχυσης της ιεραποστολής, καθιέρωσης της επιμόρφωσης, υποστήριξης της εκκλησιαστικής εκπαίδευσης, εξασφάλισης στελεχών, καλλιέργειας της επικοινωνίας με χρήση των σύγχρονων μέσων της ηλεκτρονικής τεχνολογίας, υιοθέτηση συστημάτων έγγραφων χρηστής διαχείρισης, καλλιέργειας των εκκλησιαστικών Τεχνών, αναδιοργάνωσης της ένορίας και αναδιάρθρωσής της στα μεγάλα άστικά κέντρα.

β) Νεολαία και προβλήματά της. Με ρωμαλεότητα και τόλμη όφείλουμε να καταπιασθούμε ουσιαστικά με τα προβλήματα της Νεολαίας μας. Δείχνοντας αγάπη στα παιδιά μας, τα πλησιάζουμε με ταπείνωση, «μη παροργίζοντές» τα, αλλά μιλώντας τους με ειλικρίνεια, με πίστη, με πειθώ, με ενάργεια, με επίγνωση. Τα μεγάλα προβλήματα της νεολαίας μας, τα ναρκωτικά, το AIDS, ο άλκοολισμός, ο παρασιτισμός, η άνεργία, η βία, το έγκλημα, η έλλειψη στοργής, η άπουσία της οικογενειακής θαλπωρής, η ανάγκη

για ψυχαγωγία, όλα αυτά απαιτούν προσευχή, προσοχή, συναντίληψη, αγάπη, έπιμονή. Καί πέ-
ραν τούτων ή εκπαίδευση τών έλληνοπαίδων. Ή
Μητέρα Έκκλησία έχει τὰ μέσα, θεία καί ανθρω-
πινα, για να επιληφθῇ καί επιτύχῃ.

γ) Πατρίδα καί Γένος. Ή Έκκλησία αισθάνε-
ται να έχῃ από τήν ιστορία τὸ ρόλο να συντρέχῃ
τὸ ἔθνος. Χωρίς να ἀμφισβητῇ κανενὸς τὸ ἀνά-
λογο ἐνδιαφέρον δικαιούται, χάρις στίς περγαμη-
νές που διαθέτει, να ἐνδιαφέρεται για τὸ μέλλον
αὐτοῦ τοῦ λαοῦ, που εἶναι λαὸς τῆς. Ή γλώσσα,
ἡ παιδεία, οἱ ἀλησμόνητες Πατρίδες, ἡ ιστορία,
ἡ οἰκογένεια, οἱ θεσμοί, τὸ δημογραφικὸ πρό-
βλημα, οἱ πολύτεκνες οἰκογένειες, τὰ ἰδανικά, οἱ
ἀξίες, οἱ ξένοι που ζοῦν στήν πατρίδα μας, οἱ
πρόσφυγες, ἀποτελοῦν πεδίο δράσεως καί τῆς
Έκκλησίας που ὄχι μόνο ἀναλαμβάνει πρωτο-
βουλίες, ἀλλὰ καί συντρέχει ἀνάλογες προσπά-
θειες τοῦ κράτους ἢ τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβου-
λίας. Ή προστασία τοῦ περιβάλλοντος καί ἡ ἐ-
ξασφάλιση ἀειφορίας τῆς γῆς, ὥστε καί οἱ ἐπό-
μενες γενές να μποροῦν να ἀπολαμβάνουν τὰ ἀ-
γαθὰ τῆς γῆς, εἶναι ἀπὸ τίς ἐκρηκτικὲς προτε-
ραιότητες.

δ) Κοινωνικὴ μέριμνα. Εἶναι ὁ μεγάλος το-
μέας τῆς ἀγάπης, στὸν ὁποῖον ἡ Έκκλησία ἤδη
τώρα μεσουρανεῖ, με ποιότητα προσφοράς, με
ἀνιδιοτέλεια, με ἰδρύματα προστασίας ανθρω-
πων κάθε κατηγορίας, με παροχές οικονομικὲς
καί ἄλλες, με ποιμαντικὴ μέριμνα για ἀναξιοπα-
θοῦντες, για τὴ στήριξη ἐνὸς συστήματος κοινω-
νικῆς δικαιοσύνης, για τὴν ἐξυπηρέτηση τών ἐρ-
γαζομένων, τών ἀτόμων με εἰδικὲς ἀνάγκες, για
τὴν επέκταση τοῦ θεσμοῦ τών ἐνοριακῶν ἰδρυ-
μάτων, για τὴν προστασία τών κοινωνικά ἀπο-
κλεισμένων.

ε) Νεότερες ἐπιστημονικὲς κατακτήσεις.
Θέματα βιοηθικῆς, γενετικῆς τεχνολογίας, ἡ εὐ-
θανασία, ἡ τεχνητὴ γονιμοποίηση, ἡ κλωνοποίη-
ση, οἱ μεταμοσχεύσεις κ.λπ. εἶναι νέα θέματα με
ἠθικὲς παραμέτρους. Ή Έκκλησία καλεῖται ἤδη
να διατυπώσῃ τὴν ἀποψὴ τῆς. "Ολοι θέλουν να
τὴν ἀκούσουν. Πρέπει να ἀνταποκριθούμε.
Σεβαστοὶ καί ἀγαπητοὶ μου,

Με ὅσα σὰς εἶπαμε, περιγράψαμε με κάθε
δυνατὴ συντομία τοὺς κύριους ἄξονες περὶ τοὺς
ὁποίους θὰ θελήσουμε να κινηθούμε, σὺν Θεῷ,
κατὰ τὴν ἀσκήση τών Πρωθιε-ραρχικῶν μας κα-
θηκόντων, με τὴν συμπάρασταση τών ἁγίων ἀ-
δελφῶν Ἀρχιερέων. Παρακαλοῦμε τοὺς ἀκροα-

τὲς τῶν λόγων μας να θελήσουν να μᾶς συνα-
γωνισθοῦν με τίς προσευχές τους καί με τὴν πα-
ροχή τῆς εὐπρόσδεκτης συναντίληψής των. Ἀ-
ναγνωρίζουμε τὴν προσωπικὴ μας σμικρότητα
ἀλλὰ καί τὸ μέγεθος ἐκείνου που ὡς Έκκλησία
ἐκπροσωποῦμε. Ὁ λαὸς μας δικαιούται να ἐλπί-
ζῃ. Φέρνουμε τὸ μήνυμα τῆς ἀνοιξης καί τῆς αὐ-
τοπεποίθησης. Μποροῦμε να ζήσουμε καί να
προκόψουμε. Μποροῦμε να δώσουμε τὸ πνευμα-
τικὸ μας στίγμα. Δικαιούμεθα να ἀτενίζουμε με
ἀισιοδοξία τὸ μέλλον. Ὁ Ἑλληνισμὸς καί ἡ Ὀρ-
θοδοξία ἀξίζουν καί μποροῦν τὸ καλύτερο. Κάτω
ἀπὸ τὴν προστατευτικὴ ὀμπρέλα των ἃς κινή-
σουμε ὡς λαὸς για μιὰ νέα προσπάθεια καταξίω-
σης. Μακριὰ μας τὰ συμπλέγματα μειονεξίας.
Ή Ὀρθοδοξία εἶναι Ἀνάσταση. Ή νεολαία μας
ἀξίζει τὴν ἀγάπη καί τὴν προσοχή μας. Ή ἀνα-
τολή τῆς νέας χιλιετίας, ἡ συμπλήρωση δηλ.
2000 χρόνων ἀπὸ τὴ Γέννηση τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ
Χριστοῦ, που εἶναι ἓνα ὀρόσημο στήν ιστορία
τοῦ κόσμου, μᾶς βρίσκει ὅλους προσηλωμένους
με τὸ βλέμμα τῆς ψυχῆς πρὸς τὸ μέλλον. Ὁ
ἐορτασμὸς τῆς ἐπετείου ἐδῶ στήν Ἑλλάδα, θὰ
πρέπει να εἶναι λαμπρὸς καί ξεχωριστὸς για τὸ
μήνυμα που κομίζει καί που μᾶς ἀφορᾷ ὅλους.
Καθὼς δὲ πλησιάζει καί τὸ ἔτος 2004 με τὴν Ὀ-
λυμπιάδα στήν Ἀθήνα, θὰ ἐπιληφθούμε κι ἐμεῖς
ὡς Έκκλησία για τὴν προβολὴ σὲ παγκόσμιο ἐ-
πίπεδο τῆς πνευματικῆς κληρονομίας μας καί
τῆς πανανθρώπινης πρότασης για ζωή, που ὡς
Ἑλληνορθόδοξοι ἐκπροσωποῦμε.

Τελειώνοντας, ἀπευθύνομαι εἰδικὰ στοὺς
Νέους τῆς Πατρίδας μας καί τοὺς λέγω. Παιδιά
μου, χρυσὰ τῆς Ἑλλάδος παιδιά. Εἴσθε τὸ καμά-
ρι τοῦ Γένους, ἡ δαφνοστεφανωμένη ἀπαντοχή
μας. Ὅμως σὰς πονέσαμε πολὺ με τὴν ὑποκρι-
σία μας καί εὐτελίσαμε μέσα σας τὴν ἐννοια τοῦ
χρέους. Σὰς χρεώνουμε τίς παρεκτροπές σας, ἐ-
νὼ εἵμαστε οἱ ἠθικοὶ αὐτουργοὶ των. Σὰς στερή-
σαμε τὴν ἀγάπη, σὰς ἀφήσαμε ἔρμαιους στὰ κύ-
ματα τοῦ κατακλυσμοῦ τῆς Βαβυλώνας. Σὰς ἀ-
ναγκάσαμε να ζῆτε σ' ἓνα κόσμο ἀπάνθρωπο, ἀ-
νηλεῆ καί ἀνοικτίρμονα. Σὰς ὑποδείξαμε να ἀκο-
λουθῆσετε δρόμους, που ἐμεῖς δὲν βαδίζαμε.
Σὰς ἀφαιρέσαμε τὴν πίστη καί τὴν ἐλπίδα. Γκρε-
μίσαμε ἀπὸ μέσα σας κάθε ἰδανικὸ. Κι ὁμως λέ-
με ὅτι σὰς ἀγαπάμε. Σεῖς, με τὴν οἰκτιρία σας
καταλάβετε τὴν ἀσυνέπειά μας. Καί μᾶς ἐγκατα-
λείψατε. Δὲν μᾶς ἐμπιστεύεσθε πιά, δὲν θέλετε
να ζήσετε στὸν κόσμο που ἐμεῖς σὰς ἐτοιμάσα-

με. Καὶ στραφήκατε στὴν ἀναζήτηση τῆς χίμαιρας μέσ' ἀπ' τὰ ναρκωτικά, στὴν ἐπιβεβαίωσή σας μέσ' ἀπὸ τὴ βία.

Παιδιά μου, σήμερα αὐτὸς ποὺ σὰς μιλά, παίρνει ἐπάνω του τὴν εὐθύνη γιὰ τὶς ἀπέναντί σας ἁμαρτίες ὅλης τῆς γενιᾶς του, καὶ σὰς ζητᾷ συγγνώμη. Θέλει ὅμως ταυτόχρονα νὰ σὰς πῇ πὼς καμιὰ ἁμαρτία δική μας, καμιὰ ἀστοχία δική σας δὲν μπορεῖ νὰ σὰς κλείσῃ τὸ δρόμο πρὸς τὴν καταξίωση. Τὰ ἀδιέξοδα πλήθυναν. Τώρα ἡ ἀδυσώπητη ἀνάγκη σὰς καλεῖ σὲ ἀπόφαση. «Ὁταν ἀλύπητη βαρεῖα ξεσπᾷ ἡ ἀνάγκη καὶ προστάζει, ἀνάξιος εἶναι ὁποῖος διστάζει» (Κ. Παλαμᾶς). Ὑπάρχει ἓνας χώρος ποὺ δὲν θὰ σὰς προδώσῃ ποτέ. Εἶναι ὁ χώρος τῆς Ἐκκλησίας. Ἐλάτε σ' αὐτόν, ἐλάτε στὴν πίστη, ἐλάτε στοῦ Χριστοῦ. Θὰ βρῆτε ὅ,τι ἔχετε χρόνια τώρα στερηθῆ. Καὶ μαζί τὴν ἀληθινὴ ἐλευθερία, τὴν ἀληθινὴ δικαιοσύνη, τὴν ἀληθινὴ ἀλήθεια. Ὁ Ἀναστάς Χριστός, παιδιά μου, νὰ εἶναι μαζί σας.

«Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς καὶ ἡ κοινωνία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν».

* * *

Ἡ ἐκτὸς Προγράμματος αὔξησις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Προσφωνήσεων συνετέλεσεν ὥστε ἡ τελετὴ τῆς Ἐνθρονίσεως νὰ παραταθῇ μέχρι ὥρας 14.00' καὶ ἔτσι νὰ μὴ πραγματοποιηθῇ ἡ ἐν πομπῇ μετάβασις στοῦ Μέγαρο τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς. Τὰ συγχαρητήρια πρὸς τὸν ἐνθρονισθέντα Μακαριώτατο ὑπεβλήθησαν κατὰ τὴν ἐπακολουθήσασα Δεξίωσι πρὸς τιμὴν Αὐτοῦ σὺν μεγάλῃ αἰθουσῇ τοῦ ξενοδοχείου «Μεγάλη Βρεταννία».

Κατὰ τὴν μετάβασί Του πρὸς αὐτὸ ἐκ τοῦ Ἱ. Καθεδρικοῦ Ναοῦ ὁ Σεπτὸς Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος δέχθηκε ἄλλη μιὰ φορὰ τὰ αἰσθήματα τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς ἀγάπης ἐκ μέρους τοῦ κατακλύζοντος τὰ πεζοδρόμια λαοῦ, ποὺ τὸν χειροκροτοῦσε, ἐπευφημοῦσε καὶ ἔρριaine με ἄνθη. Κατὰ τὴ Δεξίωσι στοῦ ξενοδοχείου, ὁ Μακαριώτατος ἐπὶ ὥρες δεχόταν συγχαρητήρια, ἐρχόμενος σὲ προσωπικὴ ἐπαφὴ με τὸν καθένα ἀπὸ τοὺς ἐπισήμους καὶ ὅλους τοὺς λοιποὺς προσκεκλημένους, ποὺ συνωστίζονταν στὴ σειρὰ, γιὰ νὰ Τὸν πλησιάσουν.

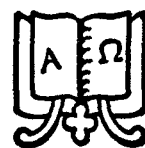
Τὶς τελετὲς τῆς Ὑποδοχῆς καὶ Ἐνθρονίσεως τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Χριστοδούλου παρακολούθησαν πολλὲς ἑκατοντάδες χιλιάδων Ἑλλήνων τόσο ἀπὸ περιγραφῆς Ραδιοφωνικῶν Σταθμῶν καὶ ἀπὸ τὶς ἐξαίρετες, πλήρεις μεταδόσεις τῶν τηλεοπτικῶν καναλιῶν NET, Mega καὶ Σκάϊ. Στὶς τελετὲς αὐτὲς ἀναφέρθηκαν ἐπίσης ἡ ET-1, ὁ ANT-1 καὶ τὸ Star Channel, ἡ Τηλετώρα καὶ ἄλλοι Τηλεοπτικοὶ Σταθμοὶ με ἐκτενὴ ρεπορτάζ στὰ Δελτία Εἰδήσεων. Γιὰ τὰ συγκεντρωμένα πλήθη στὴν Πλατεία Συντάγματος, στὴν ὁδὸ Μητροπόλεως καὶ στοὺς χώρους πλησίον τοῦ Ἱ. Καθεδρικοῦ Ναοῦ εἶχαν τοποθετηθῇ καὶ μερικὲς γιγαντοσθόνες.

Τὴν ἐσπέρα τῆς ἰδίας ἡμέρας ἡ Α. Μακαριότης ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος στὴν Ἱ. Μονὴ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου (Πεντέλη) παρέθεσε γεῦμα στοὺς ἐκπροσώπους τῶν ξένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

Προηγουμένως ἔγινε πανηγυρικῶς καὶ με χαρμόσυνες κωδωνοκρουσίες ἡ ὑποδοχὴ στοῦ Καθολικοῦ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ὅπου ἡ ἀντιφώνησις τοῦ Μακαριωτάτου στὴν προσφώνησι τοῦ Καθηγουμένου Πανος. Ἀρχιμ. π. Ἰωάννου Σακελλαρίου ἔδωσεν ἀφορμὴ στοῦ νὰ διατυπωθοῦν ἄλλην μίαν φορὰν ἀπὸ τὰ χεῖλη τοῦ Προκαθήμενου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἡ ἀγάπη Του πρὸς τὸν Ὁρθόδοξο Ἑλληνικὸ Μοναχισμό καὶ οἱ προσδοκίαι Του ἐξ αὐτοῦ.

Κατὰ τὴν ὥρα τῶν προσφωνήσεων στοῦ γεῦμα, ποὺ παρατέθηκε πρὸς τοὺς ἐκπροσώπους τῶν Πρεσβυγενῶν Πατριαρχείων καὶ τῶν λοιπῶν Πατριαρχικῶν καὶ Αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ὁ Μακαριώτατος ὑπεγράμμισε τὴν ἀνάγκη τῆς Πανορθοδόξου συνεργασίας ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Πρωτοθρόνου Σεπτοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τὴν ἀποστολὴ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μέσα στὴν οἰκογένεια τῶν ἐπὶ μέρους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

Ε.Δ.Θ.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ εἶναι γόνος προσφυγικῆς οἰκογενείας, καταγομένης ἀπὸ τὴν Ἀδριανούπολη τῆς Ἀνατολ. Θράκης. Ἡ οἰκογένεια τῶν γονέων του, μετὰ τὴν ὑποχρεωτικὴ ἀνταλλαγὴ τῶν πληθυσμῶν τὸ 1924, ἐγκατεστάθη στὴν Ξάνθη, ὅπου ὁ κ. Χριστόδουλος γεννήθηκε τὸ 1939. Ὁ πατέρας του Κωνσταντῖνος Παρασκευαΐδης ἦταν ἔμπορος καὶ ἐκ τῶν τὰ πρῶτα φερόντων τῆς πόλεως, ἀνemίχθη δὲ σὲ ὅλες τὶς ἐθνικὲς ἐξορμήσεις. Διετέλεσε Δήμαρχος Ξάνθης κατὰ τὴν τραγικὴ τετραετία 1946-1950. Τὸ 1941, μετὰ τὴν κήρυξη τοῦ πολέμου τῆς Γερμανίας κατὰ τῆς Ἑλλάδος, μετέφερε, γιὰ λόγους ἀσφαλείας, τὴν οἰκογένειά του στὴν Ἀθήνα, ὅπου ὁ κ. Χριστόδουλος ἐσπούδασε καὶ παρέμεινε μέχρι τῆς ἡλικίας τῶν 35 ἐτῶν. Τὶς ἐγκύκλιες σπουδές του ἔκανε στὸ Λεόντειο Λύκειο γιὰ 6 χρόνια καὶ στὴ συνέχεια ἐσπούδασε στὴ Νομικὴ Σχολὴ Ἀθηνῶν (1956-1961) καὶ ἀκολούθως στὴ Θεολογικὴ (1962-1967) καταστὰς πτυχιούχος των μὲ βαθμὸν Ἀριστα. Παρallήλως ἐσπούδασε Βυζ. Μουσικὴ στὸ Ὡδεῖο Ἀθηνῶν καὶ ἀρίστευσε, ἐνῶ ἔμαθε 4 ξένες γλώσσες. Τὸ 1983 κατέστη διδάκτωρ τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου μὲ βαθμὸν Ἀριστα, ἐνῶ ἀπὸ τὸ 1961 ἄρχισε νὰ συγγράφει καὶ νὰ ἀρθρογραφεῖ σὲ θρησκευτικὰ περιοδικὰ ἀρχικὰ καὶ σὲ ὅλο τὸν ἡμερήσιο Τύπο Ἀθηνῶν καὶ Ἐπαρχιῶν μετέπειτα καὶ μέχρι σήμερα. Ἐχει δημοσιεύσει συνολικὰ 189 μελέτες ποὺ ἀναφέρονται σὲ θέματα θρησκευτικά, νομικά, βιοηθικά, κοινωνικά κ.λπ.

Ὁ Μακαριώτατος κ. Χριστόδουλος ἀπὸ παιδὶ εἶχε ἔντονη κλίση πρὸς τὴν ἱερωσύνη, τὴν ὁποίαν ἐκαλλιέργησαν σ' αὐτὸν πνευματικοὶ ἄνδρες, ὅπως ὁ σημερινὸς Μητροπολίτης Πειραιῶς κ. Καλλίνικος. Γι' αὐτὸ τὸ 1961, καὶ ἐνῶ εἶχε σπουδάσει μόνο τὰ Νομικά, ἐχειροτονήθη διάκονος, ἀφοῦ προηγουμένως ἐκάρῃ μοναχὸς στὴν Ἱ. Μονὴ Βαρλαάμ Μετεώρων, στὴν ὁποία καὶ ἐγκαταβίωσε μαζί μὲ μιὰ μικρὴ ομάδα νέων μοναχῶν ποὺ ἐμπνέονταν ἀπὸ τὸ ὄραμα ἐνὸς κοινωνικοῦ καὶ ἱεραποστολικοῦ μοναχισμοῦ, ἐπιδοθεὶς στὸ κήρυγμα, τὴν κατήχηση καὶ τὴν διδασκαλίαν τῆς πίστεως. Τὸ 1965 ἐχειροτονήθη πρεσβύτερος, τοποθετηθεὶς ὡς προϊστάμενος καὶ ἱεροκλήρυξ τοῦ ἱ. ναοῦ Παναγίτσας Π. Φαλήρου, ὅπου ἀνέπτυξε ἐντυπωσιακὴ δράση, δια-

κριθεὶς ὡς ἱεροκλήρυξ, ἄριστος λειτουργὸς καὶ καθοδηγητὴς τῆς νεολαίας. Παρallήλως προσελήφθη, κατόπιν διαγωνισμοῦ, ὡς Γραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου τὸ 1968, ἐπιδειξάς τὰ ὀργανωτικὰ καὶ διοικητικὰ του χαρίσματα, παραμείνας στὴ θέση αὐτὴ μέχρι τοῦ 1974, ὅταν ἐξελέγη, μὲ πρόταση τοῦ τότε νέου Ἀρχιεπισκόπου Σεραφεῖμ, σὲ ἡλικία 35 ἐτῶν, Μητροπολίτης Δημητριάδος, ἐν μέσω ἐθνικῶν περιπετειῶν καὶ προβλημάτων.

Ὡς Μητροπολίτης Δημητριάδος ὁ κ. Χριστόδουλος, παρὰ τὸ νεαρὸν τῆς ἡλικίας του, ἐπέδειξε ἐντυπωσιακὴ ὠριμότητα. Ἀπ' ἀρχῆς ἐπεδόθη στὴν ἐσωτερικὴ διοργάνωση τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, ἐνεθάρρυνε τοὺς νέους κληρικοὺς στὸ νὰ σπουδάσουν, καὶ ἐφέλκυσε πρὸς τὴν ἱερωσύνη πλειάδα νέων, προσοντούχων καὶ ἱκανῶν κληρικῶν. Στὸ διάστημα τῶν 24 ἐτῶν τῆς ἀρχιερατείας του ἐχειροτόνησε περὶ τοὺς 150 νέους κληρικοὺς, ἀνανεώσας τὸ στελεχιακὸ δυναμικὸ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως καὶ τοποθετήσας τοὺς κατάλληλους ἀνθρώπους στὶς κατάλληλες θέσεις. Χαρακτηριστικὸ γνῶρισμά του ὑπῆρξε ἡ ἀνανέωση τῶν ἐσωτερικῶν δομῶν τῆς Ἐκκλησίας μὲ τὸ ὄνειρο τοῦ ἐκσυγχρονισμοῦ. Πρὸς τοῦτο ἄρχισε ἀπὸ τὴν δημιουργία νέων στελεχῶν, κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, τὰ ὁποῖα συνεχῶς ἐπιμόρφωνε γιὰ νὰ τὰ καταστήσει ἱκανὰ νὰ ἀντιμετωπίζουν τὰ σύγχρονα προβλήματα μὲ θεανθρώπινο πρόσωπο. Μὲ ἀδυναμία στὴ μόρφωση «ἐσπρωχνε» τοὺς συνεργάτες του νὰ σπουδάσουν, μὲ ἀποτέλεσμα ἐνῶ τὸ 1974 εἶχε βρεῖ μόνο 12 θεολόγους κληρικοὺς στὴν Ἱ. Μητρόπολη Δημητριάδος, τὸ 1998 νὰ ἀφῆναι 80.

Ἐπρόκισε τὴν Ἱ. Μητρόπολη μὲ ἔργα κοινωνικῆς πνοῆς, λ.χ. τὸ Κέντρο Συμπαράστασως Οἰκογενείας, τὶς Σχολὲς Γονέων, τὸ Συμβουλευτικὸ Σταθμὸ Προβλημάτων Ἐφηβείας, τὸ Ραδιοφωνικὸ Σταθμὸ «Ὁρθόδοξη Μαρτυρία» μὲ συνεχῶς ἀνανεούμενο πρόγραμμα ποὺ ἐπιμελοῦνται περὶ τοὺς 150 ἐθελοντὲς συνεργάτες, τὴν ἐφημερίδα «Πληροφόρηση» μὲ πρωτότυπη ὕλη. Διακρίθηκε ὡς ὁμιλητὴς τόσον ἐπὶ θρησκευτικῶν, ὅσο καὶ ἐπὶ κοινωνικῶν καὶ ἐθνικῶν θεμάτων. Προσκαλούμενος μετέβη σὲ πολλὰς πόλεις τῆς Ἑλλάδος καὶ μίλησε σὲ πυκνὰ ἀκροατήρια, ἀποσπώντας τὰ ἐπαινετικά σχόλια τῶν ἀκροατῶν του. Ταυτόχρονα διεκρίθη στὴ συμμετοχὴ του σὲ

συζητήσεις στην Τηλεόραση, προβάλλων και υπερασπιζόμενος τα δίκαια της Έκκλησίας. Ή δὲ ἀρθρογραφία του σὲ σοβαρὲς ἐφημερίδες ὑπερήρξε τὸν ἴδιο σκοπὸ.

Ύπῆρξε δυναμικὸς στοὺς ἀγῶνες του, ἐπιστρατεύων πάντοτε τὴν τετράγωνη λογικὴ γιὰ νὰ πείθει τοὺς ἀντιπάλους του. Ὅλοι ἐνθυμούνται μέχρι σήμερα τὴν τηλεοπτικὴ παρουσία του ὡς ἀντίπαλος τοῦ τότε Ὑπουργοῦ Ἀντ. Τρίτση γιὰ τὸ ζήτημα τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας. Οἱ δύο ἄνδρες μετὰ ἀπὸ χρόνια συμφιλιώθηκαν ἀναγνωρίζοντας ὅ ἕνας στὸν ἄλλο τὸν ἐντιμὸ ἀντίπαλο. Σημαντικὴ ὑπῆρξεν ἡ συμβολὴ του στοὺς ἀγῶνες τῆς Έκκλησίας γιὰ τὴν θεσμοθέτηση τοῦ πολιτικοῦ γάμου ὡς ἰσοκυρου μὲ τὸν θρησκευτικὸ, γιὰ τὴν ἀποτροπὴ τοῦ «αὐτομάτου διαζυγίου» κ.λπ. Πάντοτε «ἀνοικτὸς» πρὸς ὅλους καθιέρωσε τακτικὲς ἐτήσεις συναντήσεις, μὲ ὁμάδες ἐπιστημόνων στὸ Βόλο, ὅπως λ.χ. μὲ τοὺς νομικοὺς, τοὺς γιατροὺς, τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς, τοὺς φοιτητὲς, πρὸς τοὺς ὁποίους ἀνέπτυξε, κατὰ πάγια τακτικὴ του, θέματα τῆς εἰδικότητός τους ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῆς Έκκλησίας. Ταυτόχρονα ἀγκάλιασε ὅλο τὸ λαό, ποὺ τὸν ἐλάτρευσε στὴν περιοχὴ τῆς Μαγνησίας, κατέβηκε στὸ ἐπίτεδό του χωρὶς νὰ λαϊκίζει, καὶ ἔδωσε πρὸς τὰ ἔξω τὴν εἰκόνα μιᾶς Έκκλησίας ποὺ στηρίζεται στὴν ἀγάπη τοῦ λαοῦ. Ἐκαλλιέργησε συστηματικὰ τὴν συνεχῆ πνευματικὴ τροφοδοσίᾳ τοῦ λαοῦ μὲ τὸν ἀνεξάντλητο ζῆλο του, ὁμιλῶν τακτικὰ σχεδὸν κάθε ἡμέρα, λειτουργῶν μὲ κατάνυξη καὶ προσφέρων ἀγάπη καὶ λόγο. Παροιμώδεις ὑπῆρξαν οἱ διάλογοί του μὲ τοὺς μαθητὲς στὰ Λύκεια, ἡ ἀνταλλαγὴ ἐπιστολῶν μὲ αὐτοὺς, ἡ συγγραφὴ καὶ δωρεὰν διανομὴ σὲ νέους ἐκλαϊκευτικῶν φυλλαδίων μὲ ἐνδιαφέροντα θέματα.

Κατ' ἐξοχὴν λειτουργικὸς ἄνθρωπος ὁ κ. Χριστόδουλος, πιστὸς στὴν παράδοση, ἐπέβαλε τὴν Τάξιν στὶς ἱ. Ἀκολουθίες, καθιέρωσε τακτικὲς λατρευτικὲς εὐκαιρίες γιὰ νέους, ἀνοίχθηκε σὲ διάλογο μὲ ἀντιφρονούντες, κατέστησε τὴ θεία λατρεῖα κέντρο τῆς ζωῆς του καὶ διοργάνωσε τὴν Ὑπηρεσίᾳ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως πρὸς ἀντιμετώπιση τῶν αἵρετικῶν. Τὰ ἔντυπα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως ποὺ ἔχει συγγράψει ὁ ἴδιος διακρίνονται γιὰ τὴν πρωτοτυπία τους, τὴν πρακτικότητά τους καὶ τὸ ἐποικοδομητικὸ στοιχεῖο. Εἶχε καὶ ἔχει τὴν ἱκανότητα νὰ συνδυάζει τὴν παράδοση μὲ τὴν πρόοδο, τὸ δόγμα μὲ τὸν διάλογο, τὴν ἱερότητα μὲ τὴν ἀπλότητα.

Έργασιομανὴς στὸ ἔπακρο σέβεται τοὺς ἀνθρώπους ποὺ ἐργάζονται καὶ αὐτὸ ἐνέπνεε στοὺς συνεργάτες του. Μέχρις ἀργὰ κάθε βράδυ παραμένει στὸ Γραφεῖο του ἐργαζόμενος, σχεδιάζων, χαράσσων γραμμὲς πλεύσεως, ἀντιμετωπίζων προβλήματα, συγγράφων κ.λπ. Συγκέντρωσε κοντὰ του καὶ ἀνθρώπους ποὺ παλαιότερα δὲν εἶχαν σχέση μὲ τὴν Έκκλησίᾳ, ἰδίως τοὺς νέους, ἀναπτύξας μεγάλη δράση κατὰ τῶν Ναρκωτικῶν, κατὰ τοῦ AIDS, κατὰ τῆς ἀνεργίας. Ἡ δραστηριοποίησις τῆς Μητροπόλεως Δημητριάδος στοὺς τομεῖς αὐτοὺς ὑπῆρξε πρωτοποριακὴ καὶ ἐδημιούργησε τὶς προϋποθέσεις γιὰ τὴν ἀνάπτυξη παρεμφερῶς δράσεως καὶ ἀπὸ ἄλλες Μητροπόλεις. Οἱ πρωτότυπες δὲ τοποθετήσεις του ἐπὶ θεμάτων βιοηθικῆς ἱατρικῆς προλάβαιναν τὶς ἐποχὲς καὶ ἔδειχναν πρὸς τὰ ἔξω ἕνα νέο πρόσωπο τῆς Έκκλησίας. Ἡ Ἱ. Σύνοδος τὸν ὥρισε ἐκπρόσωπο τῆς Έκκλησίας στὸ Ἐθνικὸ Συμβούλιο Μεταμοσχεύσεων καὶ στὸ Κέντρο Ἐλέγχου Εἰδικῶν Λοιμώξεων. Στὴν περιοχὴ Βόλου ἱδρύσε ἀπὸ 15ετίας τὴν Ἐνωση Χριστιανῶν Ἐπιστημόνων, τὴν Χριστιανικὴ Κοινωνικὴ Ἐνωση, τὰ «Σπίτια Γαλήνης Χριστοῦ» γιὰ τοὺς ἡλικιωμένους, τὴν «Χριστιανικὴ Ἀλληλεγγύη» γιὰ τοὺς πτωχοὺς. Ἐσπούδασε πολλὰ πολλὰ νέα παιδιὰ μὲ ὑποτροφίες ποὺ χορήγησε ἡ Ἱ. Μητρόπολις, ἀπέστειλε στὸ ἐξωτερικὸ πολλοὺς ἀρρώστους, ἔσκυψε μὲ στοργὴ πάνω στὰ προβλήματα τοῦ κόσμου, ὁ ὁποῖος τοῦ τὰ ἐμπιστευόταν. Πολλοὶ τὸν εἶδαν νὰ τηλεφωνεῖ σὲ διοικητὲς τραπεζῶν γιὰ νὰ ἀποτρέψει κάποιους πλειστηριασμοὺς σὲ βάρος πτωχῶν ὀφειλετῶν, νὰ τηλεφωνεῖ σὲ φίλους του ἐπιχειρηματίες γιὰ νὰ ἐξασφαλίσαι μιὰ θέση ἐργασίας γιὰ κάποιον ἄνεργο νέο, νὰ ἐξαντλεῖ τὶς γνωριμίες του γιὰ νὰ προασπίσει τὰ συμφέροντα τῆς πόλεως τοῦ Βόλου.

Ἀνέπτυξε στενὲς σχέσεις μὲ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, ἡ δὲ ἐπίσκεψις τοῦ ἀειμνήστου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Δημητρίου τὸ 1990 στὸ Βόλο ὑπῆρξε μοναδικὸ ἱστορικὸ γεγονός γιὰ τὴν περιοχὴ τῆς Μαγνησίας. Μὲ ἀλλεπάλληλες ἐπισκέψεις του σὲ ὅλες τὶς ὀρθόδοξες Έκκλησίες, εἴτε ὡς μέλος ἐκκλ. ἀποστολῶν, εἴτε καὶ ἰδιωτικῶς, ἀνέπτυξε προσωπικὲς σχέσεις μὲ τοὺς ξένους ὀρθοδόξους τὶς ὁποῖες ἐκαλλιέργησε σὲ βάθος. Συνδέεται ἀδελφικὰ μὲ ὅλους τοὺς Προκαθημένους τῶν ὀρθοδόξων Έκκλησιῶν, καθὼς καὶ μὲ ἑτεροδόξους ἡγέτες.

ΤΑ ΕΙΡΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΗΣ Α. ΜΑΚΑΡΙΟΤΗΤΟΣ

Ἀριθμ. Πρωτ. 1969
Διεκπ. 575

Παναγιώτατε καὶ Θειότατε Ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικῆ Πατριάρχα, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε ἀδελφε καὶ συλλειτουργεῖ τῆς ἡμῶν Μετριότητος, κύριε Βαρθολομαῖε, τὴν Ὑμετέραν Θειοτάτην Παναγιότητα ἐν Κυρίῳ κατασπασζόμενοι ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Τοῦ αἰοδύμου καὶ μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Σεραφεῖμ μετακληθέντος πρότερον θείᾳ βουλῇ εἰς τὴν μακαρίαν καὶ ἀληκτον σὺν Χριστῷ ζωὴν, καὶ τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ Θρόνου τῆς Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἀθηνῶν χηρεύσαντος, συνελθοῦσα ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὴν 28ην Ἀπριλίου ἐ.ἔ. ἐξέλεξε ψήφοις κανονικαῖς, καὶ κατέστησεν εἰς διαδοχὴν τοῦ μεγάλου Ἐκείνου, Ἀρχιεπισκοπὸν Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος τὴν ἡμετέραν Μετριότητα, ὑπείξασαν τῇ ψήφῳ, προκρίσει καὶ κελεύσει.

Οὕτω πως οὖν ἀποδεξάμενοι τὴν ἀνατεθεῖσαν τῇ ἡμετέρᾳ ἐλαχίστῃ Μετριότητι πρωθιεραρχικὴν διακονίαν, καὶ ἐνθρονισθέντες κανονικῶς τὴν 9ην ὁδεύοντος μηνὸς Μαΐου ἐν τῷ Ἱερῷ Καθεδρικῷ Ναῷ τῶν Ἀθηνῶν, ἐπὶ παρουσίᾳ τῆς Σεπτῆς Ἱεραρχίας καὶ τῆς πολιτικῆς καὶ στρατιωτικῆς ἡγεσίας τοῦ Τόπου, πρωπίστον ἡμῶν μέλημα καὶ χρέος ἐλογισάμεθα, ἵνα, ἐπισήμως διὰ τοῦδε τοῦ Εἰρηνικοῦ ἡμῶν Γράμματος, πληροφορήσωμεν, ἅμα δὲ καὶ διαβεβαιώσωμεν τὴν ὑμετέραν Σεπτὴν Κορυφὴν, ὅτι ὁρθῶς τε καὶ ὀρθόδοξως φρονούμεν καὶ ὅτι ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ πίστει καὶ ὁμολογίᾳ ἐστήκαμεν ἐδραῖοι καὶ ἀμετακίνητοι· καὶ ὅτι ἐσόμεθα ἐσαεὶ μεθ' Ὑμῶν τὰ τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν καὶ πίστιν συγκροτοῦντα ἀσπασίως ἀποδεχόμενοι καὶ ὁλοψύχῳ διαθέσει πρεσβεύοντες καὶ κηρύττοντες.

Καθομολογοῦμεν τοίνυν ἐνώπιον Ὑμῶν καὶ πάσης κτίσεως, ὅτι πιστεύομεν ὡς οἱ θεόσοφοι καὶ πνευματέμφοροι Πατέρες ἡμῶν ἐν ταῖς ἐπταὶ Οἰκουμενικαῖς Συνόδοις ἐδογματίσαν, μηδὲν εἰς τὰ ἐκείνων προστιθέντες καὶ μηδὲν τὸ παράπαν ἀπ' αὐτῶν ἀφαιρούμενοι, ὅτι ἐν αὐτοῖς ἡ ζωὴ καὶ ἐν αὐτοῖς καὶ ἡ τῶν Ἐκκλησιῶν εὐστάθεια· καὶ ὅτι καθ' ἅπαντα τὸν χρόνον τῆς ὡς Ἀρχιεπισκόπου διακονίας ἡμῶν, ὅσος κ' ἂν ᾖ, σπουδάσωμεν τηρεῖν ἀσάλευτον καὶ ἀκράδαντον τὴν τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν Ἱερῶν Παράδοσεων τὴν διάταξιν.

Ἐπὶ δὲ καθομολογοῦμεν καὶ διαβεβαιούμεθα, ὅτι

διατελέσομεν τὴν μεθ' Ὑμῶν ἀγάπην καὶ ἐν Χριστῷ ἐνότητα πάσῃ δυνάμει διώκοντες καὶ ἐπιτηδευόμενοι, ἀπονέμοντες τὸ ὀφειλόμενον σέβας καὶ κατὰ χρέος εὐλαβούμενοι τὴν τε Ὑμετέραν Θειοτάτην Παναγιότητα τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην, ὡς ἐν ἡμῖν πρῶτον, καὶ ἅπαντας τοὺς μεγαλωνύμους Ἀγιωτάτους καὶ Μακαριωτάτους Πατριάρχας καὶ Προκαθημένους τῶν Ἀγίων Ὀρθοδόξων Τοπικῶν Ἐκκλησιῶν, σπουδάζοντες τηρεῖν παντὶ σθένει καὶ παντὶ τρόπῳ τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης· ὅτι δεῖ ἡμᾶς πάντας ἐν σῶμα καὶ ἐν πνεῦμα καθὼς ἐκλήθημεν ἐν μιᾷ ἐλπίδι τῆς κλήσεως ἡμῶν. Εἰς Κύριος. Μία πίστις. Ἐν βάπτισμα. Μία Ἀγία Ἐκκλησία.

Ἐπὶ δὲ πᾶσι τούτοις ταπεινῶς ἐπικαλούμενοι τὰς ἀγίας καὶ ὁσίας εὐχὰς τῆς Ὑμετέρας σεβασμίας μοι Παναγιότητος, ἐπὶ τε τὴν ἡμετέραν Μετριότητα προσωπικῶς καὶ ἐπὶ τὴν Ἀγίαν κατὰ Ἑλλάδα τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, ἀντιβολῶ καὶ καθικετεύω· ἐπιστηρίζετε ἡμᾶς ταῖς πρὸς Κύριον θεοπειθεῖσιν Ὑμῶν ἐντεύξεσιν. Δεήθητε Αὐτοῦ, ἵνα ἱκανώσῃ καὶ ἡμᾶς βασιτάσαι τὸ ὑπὲρ δυνάμιν ἐπιτεθὲν τῇ ἡμῶν εὐτελείᾳ βάρος τῆς πρωθιεραρχικῆς διακονίας εἰς δόξαν τοῦ Ὄνόματος τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς αὔξησιν τῆς Ἀγίας Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, εἰς σωτηρίαν τοῦ χριστιανικοῦ λαοῦ, ὃν ὁ ὑπὲρ ἡμῶν ἐκουσίως εἰς θάνατον ἀχθεῖς ἠδύοκῃσε διὰ τοῦ ἰδίου Αἵματος πρὸς ἑαυτὸν ἐπισυναγαγεῖν, καὶ εἰς εὐστάθειαν τῆς ὑπὸ πολλῶν προβλημάτων δεινῶς ἐν τοῖς δυσχεμέροις τούτοις καιροῖς χειμαζομένης Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, βέβαιοι, ὅτι καὶ ἡμεῖς οὐ ποτε διαλείψομεν ὑπὲρ Ὑμῶν ἐκτενῶς δεόμενοι ἐν ταῖς κοιναῖς καὶ κατ' ἰδίαν ταπειναῖς προσευχαῖς ἡμῶν.

Ἐπὶ δὲ τούτοις πανευλαβῶς ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀγάπῃ Χριστοῦ κατασπασζόμενοι Ὑμᾶς Τιμιώτατέ μοι καὶ Σεβασμιώτατε ἅγιε Δέσποτα καὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφε, καὶ ἐν τῷ σεπτῷ καὶ ἱερῷ Ὑμῶν προσώπῳ ἅπαντας τοὺς σὺν Ὑμῖν ἱερωτάτους τε καὶ σεβασμιωτάτους ἀδελφούς Ἱεράρχας καὶ σύμπαντα τὸν Ἱερὸν Κλήρον καὶ Λαὸν τῆς καθ' Ὑμᾶς Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, διατελοῦμεν,

† Ὁ Ἀθηνῶν Χριστόδουλος

Ἀθήνησι τῇ 11ῃ Μαΐου 1998

Σημ. Ὅμοια Γράμματα ἀπεστάλησαν καὶ πρὸς ὄλους τοὺς λοιποὺς Προκαθημένους τῶν Ὀρθοδόξων Πρεσβυτερῶν Πατριαρχείων καὶ λοιπῶν Πατριαρχείων καὶ Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν.

ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΜΕ ΠΡΟΕΞΑΡΧΟΝΤΑ ΤΟΝ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΝ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟ Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟ

Τὴν Κυριακή, 10ῃ Μαΐου ἐ.ξ., τελέσθηκε στὸν Ἱ. Καθεδρικό Ναὸ Ἀθηνῶν Πανηγυρική Συνοδική Θεία Λειτουργία μὲ προεξάρχοντα τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλο. Μὲ τὸ ὑπ' ἀρ. 1836/534/29.4.98 Ἐγκύκλιο Τηλεγράφημα τοῦ Τοποτηρητοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μεσσηνίας κ. Χρυσοστόμου προσεκαλοῦντο τὰ Μέλη τῆς Σεπτῆς Ἱεραρχίας, ἐὰν θέλουν, νὰ συμμετάσχουν στὴν τέλεσι τῆς Θείας ταύτης Λειτουργίας. Ἀλλὰ τὸ ὑπ' ἀρ. 1901/557/6.5.98 νεώτερο Ἐγκύκλιο Τηλεγράφημα τοῦ Σεβ. Τοποτηρητοῦ ἀνεκοίνωσε στοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὅτι, «ἐνεκα τῆς πληθύος τῶν ἐκδηλωσάντων ἐπιθυμίας νὰ συμμετάσχουν εἰς τὴν Θείαν Λειτουργίαν Ἀρχιερέων καὶ τῆς ἀνεπαρκείας χώρου», ὁ Μακαριώτατος θὰ συλλειτουργοῦσε «μετὰ τῶν Μελῶν τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ μόνον». Ἔτσι οἱ λοιποὶ Σεβ. Μητροπολίτες, ποὺ προσήλθαν στὸν Ἱ. Καθεδρικό Ναό, παρέστησαν συμπροσευχόμενοι. Στὴν τέλεσι τῆς Θείας Λειτουργίας ἔλαβαν μέρος καὶ οἱ Ἱεροφ. Βοηθοὶ Ἐπίσκοποι Διαυλείας κ. Δαμασκηνὸς καὶ Μαραθῶνος κ. Μελίτων.

Κατὰ τὴν Θ. Λειτουργία ἐκήρυξε τὸν Θεῖο Λόγο ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πατρῶν κ. Νικοδήμος ὡς κάτωθι:

Ὁμιλία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πατρῶν κ. Νικοδήμου

«Κύριε, ἄνθρωπον οὐκ ἔχω, ἵνα ὅταν ταραχῇ τὸ ὕδωρ βάλλῃ με εἰς τὴν κολυμβήθραν» (Ἰω. 5.7).

Εἰς τὴν ζωὴν τῶν ἀτόμων καὶ τῶν κοινωνιῶν πολ-
λαὶ εἶναι αἱ ἀνάγκαι καὶ τὰ προβλήματα. Διὰ τὴν ὑ-
πέρβασιν καὶ τὴν λύσιν αὐτῶν, μετὰ τὸν Θεόν, συμ-
βάλλουν πολλοὶ παράγοντες. Καὶ πρῶτος μεταξὺ αὐ-
τῶν ὁ παράγων ἄνθρωπος, ὅπως θὰ ἴδωμεν.

Ὁ παράλυτος, περὶ τοῦ ὁποίου ὁμιλεῖ τὸ σημερι-
νὸν ἱερὸν Εὐαγγέλιον, ἐλπίζει εἰς τὸν Θεόν. Καὶ πε-
ριμένει τὸ θαῦμα τῆς θεραπείας του, ἐπὶ 38 συνεχῇ
ἔτη, κατάκοιτος ἐπὶ κραββάτου, παρὰ τὴν θαυματουργὸν
κολυμβήθραν τῆς Βηθεσδά. Ἀναμένει νὰ ἔλθῃ
καὶ δι' αὐτὸν ἡ χαρμόσυνη ὥρα τῆς θεραπείας καὶ
τῆς ἀπαλλαγῆς του ἀπὸ τὴν μακροχρόνιον ἀκίνησιν
καὶ καθήλωσιν του στὸ κραββάτι τοῦ πόνου.

Δοκιμάζει ὁμως ἀμέτρητες ἀπογοητεύσεις. Ἐνῶ
*«ἄγγελος κατὰ καιρὸν κατέβαινεν ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ
καὶ ἐτάρασσε τὸ ὕδωρ»* (καὶ κάθε φορὰν) ὁ πρῶτος
ἐμβὰς μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος ὑγιὲς ἐγίνετο»,
αὐτὸς ἔμεινε μὲ τὸ παράπονον ὅτι *«ἄλλος πρὸ αὐτοῦ
καταβαίνει»* καὶ θεραπεύεται. Τὰ χρόνια παρέρχον-
ται, αὐτὸς δὲ ἐξακολουθεῖ νὰ μένῃ, καὶ πάλιν καὶ πάλιν,
μὲ νέαν προσδοκίαν καὶ ἀνανέωσιν τῆς ἐλπίδος
του δι' ἄλλην εὐκαιρίαν. Ἦτο ἐν μέρει ζήτημα προτε-
ραιότητος. Ἀλλὰ καὶ συμπαραστάσεως. Διότι ἓνας
μόνον ἐθεραπεύετο *«μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος»*
τῆς κολυμβήθρας ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου. Μόνον *«ὁ πρῶτος
ἐμβὰς»*. Οἱ ἄλλοι ἀσθενεῖς ἦσαν εὐκίνητοι διότι δὲν
ἦσαν παράλυτοι ἢ ἐβοηθοῦντο καὶ ἀπὸ ἄλλον ἄν-
θρωπον καὶ ἦτο ἐπόμενον νὰ τὸν προσπερνοῦν καὶ
νὰ ἐπωφελοῦνται τῆς θαυματουργοῦ κολυμβήθρας,
χωρὶς αὐτὸς νὰ μπορῇ νὰ ἔχῃ ποτὲ τὴν προτεραιότη-
τα καὶ τὴν μετ' αὐτῆς συνδεδεμένην ἄμεσον θερα-
πείαν.

Καὶ ἀπὸ μὲν τῆς εὐδοκίας καὶ τῆς χάριτος τοῦ
Θεοῦ ἦλθε καὶ δι' αὐτὸν ἡ ὥρα τῆς θαυματουργικῆς
θεραπείας. Ἦλθεν ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς πρὸς αὐτὸν ὡς ἄν-
θρωπος, κατ' ἀκρίβειαν ὡς θεάνθρωπος, *«ἐν προσώ-
πῳ Ἰησοῦ Χριστοῦ»*, διὰ νὰ δικαιώσῃ τὴν ἐλπίδα καὶ
τὴν ὑπομονὴν του. Ἰδοὺ, ἔχει ἐνώπιόν του τὸν Χρι-
στόν. Καὶ χωρὶς νὰ γνωρίζῃ πρὸς ποῖον ὁμιλεῖ, ἐκ-
φράζει τὸ ἄλγος τοῦ προβλήματός του *«Κύριε, ἄνθρωπον
οὐκ ἔχω»* νὰ μὲ βοηθήσῃ πρὸς τοῦτο. Ἄν εἶχα ἓνα
ἄνθρωπον, νὰ μὲ βάλλῃ μίαν φορὰν πρῶτον εἰς τὴν
θαυματουργὸν κολυμβήθραν, θὰ ἐλάμβανα κι ἐγὼ τὴν
δωρεὰν τοῦ Θεοῦ, θὰ ἐγίνετο καὶ δι' ἐμὲ τὸ θαῦμα
τῆς θεραπείας μου.

«Ἄνθρωπον οὐκ ἔχω». Αὐτὴ εἶναι ἡ μεγάλη μου
στέρησις. Αὐτὸ τὸ κενὸν ἐὰν καλυφθῇ, ἡ θεραπεία
μου θὰ εἶναι βεβαία.

Πράγματι διὰ τὴν περίπτωσίν του δὲν ἐτίθετο ζή-
τημα ὑλικῶν μέσων. Καὶ ἐξ ἄλλου, δὲν ἀνέμενε τὴν
σωτηρίαν του ἀπὸ τὰ —ἀνύπαρκτα τότε— μέσα τῆς
ἐπιστήμης. Ὀλίγα μόνον βήματα τὸν ἐχώριζαν ἀπὸ
τὴν ἐπαφὴν μὲ τὴν ἀμεσότητα τῆς στιγμῆς τῆς κατα-
πεμπομένης δωρεᾶς τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ γίνῃ καὶ εἰς
αὐτὸν τὸ θαῦμα τῆς ἰάσεως. Ὡ! ἂν εἶχε ἄνθρωπον
ἐκείνην τὴν στιγμὴν, θὰ ἐπρόλαμβανε τὴν ἀνακίνησιν

τοῦ ὕδατος ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου, ποὺ ἔδινε τὴν ὑγείαν εἰς τὸν πρῶτον μέτοχον τοῦ ἐλέους τοῦ Θεοῦ.

Ὁ ἱερὸς ὕμνογράφος τῆς Ἐκκλησίας μας ζωντανεύει τὸν διάλογόν του μὲ τὸν Χριστόν. Εἰς τὸ ἄκουσμα τῆς φράσεως τοῦ παραλύτου «*ἄνθρωπον οὐκ ἔχω*», παρουσιάζει τὸν Χριστόν νὰ τοῦ ἀπαντᾷ θερμὰ καὶ ἀποφασιστικά· «*διὰ σὲ ἄνθρωπος γέγονα, καὶ λέγεις ἄνθρωπον οὐκ ἔχω*». Καὶ (εἰς ἐπιβεβαίωσιν ὅτι τοῦ ὀμιλεῖ ὡς θεάνθρωπος, πολυεύσπλαγχνος, ἀλλὰ καὶ παντοδύναμος) νὰ τοῦ λέγῃ ἐξουσιαστικῶς· «*ἄρὸν σου τὸν κράββατον καὶ περιπάτει κηρύττων μου τὴν δύναμιν καὶ τὸ μέγα ἔλεος*».

Ὁ παράλυτος ἐγείρεται· σηκώνει μὲ δύναμιν τὸν κράββατόν του· καὶ περιπατεῖ σταθερὰ καὶ ἐντυπωσιακὰ, ὡς τελείως ὑγιής.

Παραμένει ἐν τούτοις καὶ φθάνει μέχρις ἡμῶν σήμερον ὁ ἀπόηχος τῆς πικρᾶς φράσεώς του· «*ἄνθρωπον οὐκ ἔχω*». Αὐτὲς οἱ δύο λέξεις ἔχουν πάντοτε τὴν ἐπικαιρότητα καὶ τὸ κοινωνικὸν μῆνυμά των, ὅτι ὑπάρχει ἀνάγκη ἀνθρώπων. Ἐλλειψὶς ἀνθρώπων ἀγάπης· ἀνθρώπων μὲ «*χρησιότητα καὶ ἀγαθωσύνην*».

Ἡ κορυφαία ἀξία εἰς τὸν κόσμον εἶναι ὁ *ἄνθρωπος*. Ἡ κορωνὶς τοῦ Σύμπαντος. Ἡ ὁλοκλήρωσις καὶ ἐπίσκεψις τῆς Δημιουργίας.

Εἰς ἓνα ποιητικώτατον ὕμνον τῆς Δημιουργίας, ὁ Ψαλμωδὸς Δαβὶδ θαυμάζει τὸ μεγαλεῖον τοῦ Σύμπαντος καὶ ἀνυμνεῖ τὸν Δημιουργὸν Θεόν. Ὅταν ὅμως ἀναλογίζεται καὶ φέρει τὸν ἄνθρωπον εἰς σύγκρισιν πρὸς τὸ Σύμπαν, διερωτᾶται· «*ὅτι ὁψομαι τοὺς οὐρανοὺς, ἔργα τῶν δακτύλων σου, σελήνην καὶ ἀστέρας, ἃ σὺ ἐθεμελίωσας*» (σκέπτομαι, ποῖαν σύγκρισιν ἔχει ὁ ἄνθρωπος μὲ αὐτὰ)· «*τί ἐστιν ἄνθρωπος ὅτι μιμήσκη αὐτοῦ, ἢ υἱὸς ἀνθρώπου, ὅτι ἐπισκέπη αὐτόν*»; Ἀλλ' εὐθὺς ἀμέσως ἀπαντᾷ ὁ ἴδιος μὲ τὸν φωτισμὸν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος· «*ἠλάττωσας αὐτόν βραχὺ τι παρ' ἀγγέλους· δόξην καὶ τιμὴν ἐστεφάνωσας αὐτόν, καὶ κατέστησας αὐτόν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου· πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ*» (Ψαλ. 8, 1-7).

Ὁ ἄνθρωπος εἶναι περίπου ισάγγελος. Ἐπλάσθη διὰ νὰ εἶναι εὐχρηστος εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὸν συνάνθρωπον.

Αὐτὴ εἶναι ἡ ὑψηλὴ περιωπὴ, καὶ ἡ ἀξία τοῦ ἀνθρώπου ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Ἄραγε πόσοι τὴν συναισθάνονται; Καὶ πόσοι κρατοῦν τόσον ὑψηλὰ τὴν ἀνθρωπίνην ἀξίαν — τὴν ἠθικὴν ἀξίαν τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος;

Συνηθέστατα εἶναι λυπηρὰ ἡ διαπίστωσις, τὸ «*ἄνθρωπον οὐκ ἔχω*». Διότι σπανίζουν οἱ τοιαύτης ὑψηλῆς περιωπῆς καὶ ἠθικῆς ἀξίας ἄνθρωποι, μέχρι ση-

μείου πολλάκις νὰ ἀποτελῇ ἀνησυχητικὴν πραγματικότητα ἡ κατάστασι ποὺ προδιέγραψεν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ· «*οὐκ ἔστι ποιῶν χρησιότητα — οὐκ ἔστι ποιῶν ἀγαθὸν — οὐκ ἔστιν ἕως ἐνός. πάντες ἐξέκκλιναν, ἅμα ἠχρειώθησαν*» (Ψαλ. 13, 1-3 καὶ Ψαλ. 52, 4). Καὶ ἄλλος δὲ προφητικὸς θεῖος λόγος ποὺ οἰκτίζει τὸν ἐκπεσμὸν τοῦ ἀνθρώπου καὶ λέγει· «*ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὧν οὐ συνῆκε· παρασυνεβλήθη τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνοήτοις καὶ ὁμοιώθη αὐτοῖς*».

Ὑπάρχει ὅμως — δόξα τῷ Θεῷ — ἄλλη κολυμβήθρα, ἀνωτέρα ἐκείνης τῆς Βηθεσδᾶ· ἡ ἐπτάκρουνος κολυμβήθρα, ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ καὶ τὰ ἁγιαστικά αὐτῆς μυστήρια. Ἐκ τῆς κολυμβήθρας αὐτῆς ἀνεδύθησαν «*κατὰ καιρὸν*» «*ἄγιοι τοῦ Θεοῦ ἄνθρωποι εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐξηρησμένοι*» καὶ εὐθετοί πολίται τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Προορισμὸς δὲ καὶ ἀποστολὴ τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ὁ «*καταρτισμὸς τῶν ἀγίων*» (Ἐφεσ. 4.12) καὶ ἡ «*οἰκοδομὴ τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ*» (αὐτόθι) — «*ἥτις ἐστὶν ἐκκλησία Θεοῦ ζῶντος, στῦλος καὶ ἐδραῖωμα τῆς ἀληθείας*».

Διὰ τὸν ἐξαγιασμὸν δὲ τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας, «*ἥτις ἐστὶ τὸ Σῶμα αὐτοῦ*», ὑπάρχει πάντοτε ἀνάγκη στελεχῶν· δηλ. ἀνθρώπων κλητῶν «*εἰς ἔργον διακονίας*» ἱερᾶς. Καὶ ἔδωκε πάντοτε ὁ Κύριος εἰς τὴν Ἐκκλησίαν του «*τοὺς μὲν ἀποστόλους, τοὺς δὲ εὐαγγελιστάς, τοὺς δὲ ποιμένας καὶ διδασκάλους, πρὸς τὸν καταρτισμὸν τῶν ἁγίων*». Ὁ Χριστὸς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον, ὅχι διὰ νὰ φέρῃ μίαν νέαν θρησκείαν· ἀλλὰ διὰ νὰ ἰδρύσῃ ἐπὶ τῆς γῆς τὴν Ἐκκλησίαν, ὡς κιβωτὸν τῶν σωζομένων ἐκ τοῦ ἐν τῷ κόσμῳ κατακλισμοῦ τῆς ἁμαρτίας.

Αὐτὸς δὲ εἶναι ἡ Κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ «*ἐαυτὸν παρέδωκεν ὑπὲρ αὐτῆς* (εἰς θάνατον σταυρικόν), *ἵνα αὐτὴν ἁγιάσῃ*» (Ἐφεσ. 5, 25-26) καὶ δημιουργήσῃ μίαν «*κοινωνίαν ἁγίων*»· κατευθύνῃ δὲ οὕτω τοὺς ἀνθρώπους πρὸς τὴν βασιλείαν Του, συγκροτῶν αὐτοὺς εἰς ζῶντα μέλη «*Ἐκκλησίας πρωτοτόκων ἐν οὐρανοῖς ἀπογεγραμμένων*» (Ἐβρ. 12.23). Καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ μεγάλη προφορὰ τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὸν κόσμον. Προσφορὰ ἀνακαινιστικὴ διὰ τὴν κοινωνίαν. Ἡ ὁποία κοινωνία σημειωτέον, ὅσας ἄλλας προόδους καὶ ἀγαθὰ καὶ πολιτισμὸν ἂν διαθέτῃ, τότε μόνον θὰ εὐημερήσῃ, ὅταν πρωτίστως ἀποκτήσῃ ἀνθρώπους τὰ τοῦ Χριστοῦ φρονούντας καὶ κατὰ Χριστὸν ζώντας. Τότε καὶ μόνον τότε, θὰ παύσῃ νὰ ὑπάρχει τὸ μεγάλο ἔλλειμα ποὺ ἐκφράζουν αἱ τρεῖς αὐταὶ λέξεις «*ἄνθρωπον οὐκ ἔχω*».

Ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,

Ἐν χορῷ σήμερον ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν ὑψωσεν εἰς τὴν καθέδραν τοῦ ἱεροῦ Συνθρόνου, εἰς τὸ ἅγιον Βῆ-

μα, τὸν νέον Ἀρχιεπίσκοπον καὶ Προκαθήμενον αὐ-
τῆς. Ἐπληρώθη τὸ κενὸν ποὺ κατέλειπεν ἡ ἐκδημία
τοῦ τέως Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν Σεραφεῖμ.

Ἐχομεν ἄνθρωπον εἰς τὸ πηδάλιον τῆς Ἐκκλησίας.
Ἐχομεν Ἀρχιερέα ἐπὶ κεφαλῆς τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Συν-
όδου καὶ συμπάσης τῆς Ἱεραρχίας ἡμῶν. Εὐλογητὸς
ὁ Θεός.

Μακαριώτατε ἀδελφε καὶ συλλειτουργε ἡμῶν
Χριστόδουλε. Ἡ ψήφος τῶν πλειόνων τῆς Ἱεραρχίας
ἐκράτησε, κατὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνας τῆς Ἐκκλησίας
καὶ τὰ κατὰ νόμον ἰσχύοντα. Ἐπιλαβοῦ τοῦ ὑψηλοῦ
ἔργου, εἰς τὸ ὅποιον ὁ Κύριος, ὁ μέγας ἀρχιερεὺς τῆς
σωτηρίας ἡμῶν, σὲ ἐκάλεσε διὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ
διὰ τὴν Ἐκκλησίαν Αὐτοῦ.

Ἐχεις τὴν ἀκμὴν καὶ τὴν θαλερότητα τῆς μέσης
ἡλικίας. Διαθέτεις «χαρίσματα κρείττονα» ἄνωθεν
καταβάντα σοι ἀπὸ τοῦ Πατρὸς τῶν φώτων. Καὶ ὠκο-
δόμησας ἐπὶ τῷ θεμελίῳ αὐτῶν ὅσα προσαπέκτησας
διὰ τοῦ ζήλου καὶ τῆς λιπαρᾶς μορφώσεώς σου, σὺν
Θεῷ πάντοτε ἀντιλήπτορι.

«Ἐντεινε καὶ κατευοδοῦ» καὶ ἐνδυναμοῦ καὶ ἀρ-
χιεράτευε, «ἐνεκεν ἀληθείας καὶ πραότητος καὶ δι-
καιοσύνης» καὶ ὁδηγήσει σε θαυμαστῶς ἡ δεξιὰ τοῦ
Ἵψίστου.

Εἰς πολλὰ ἔτη, Δέσποτα.

Κατὰ τὴν Ἀπόλυσι ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκο-
πος κ. Χριστόδουλος ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸ πολυ-
πληθὲς ἐκκλησίασμα, ἔκαμε τὴν ἐξῆς εὐσύννοπη ὁμι-
λία, ὅπως τὴν ἀντιγράψαμε ἀπὸ βιντεοκασέτα.

Ὁμιλία τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Χριστοδούλου

Μὲ αὐτὴν τὴν πρώτη Θεία Λειτουργία, τὴν ὁποία
τελέσαμε σήμερα, οὐσιαστικὰ ἐγκαθιδρύθημεν ἐδῶ
ὡς Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος,
πλαισιούμενος ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας
μας καὶ ἀπὸ τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἱεράρχας τοὺς
συγκροτοῦντας τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας τῆς
Ἐκκλησίας μας, καθὼς ἐπίσης καὶ ἀπὸ τοὺς παρενρι-
σκομένους καὶ φιλοξενομένους Μακαριωτάτους Πα-
τριάρχας καὶ ἄλλους Προκαθήμενους τῶν Ἀγίων
Ὁρθοδόξων ἀνὰ τὸν κόσμον Ἐκκλησιῶν.

Αἰσθάνομαι ἰδιαίτερη τὴν εὐλογία αὐτῆς τῆς ἡμέ-
ρας, γιατί αὐτὴ εἶναι μία Εὐχαριστιακὴ Σύναξι γύρω
ἀπὸ τὸ Ποτήριον τοῦ Θεοῦ μας, ἀπὸ τὸ ὁποῖο ὅλοι
μας ἀντλοῦμε δύναμι καὶ ἐνίσχυσι σὲ κάθε προκειμέ-
νη διακονία. Εὐχαριστῶ τὸν Θεὸν διότι μοῦ ἔχει
πραγματικὰ ἐξασφαλίσει, χάρις εἰς τὴν παρουσίαν
τῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν μου Σεβασμιωτάτων Ἱεραρ-

χῶν, μίαν ὅλως ἰδιαίτερη εὐλογία καὶ ἐνίσχυσι καὶ
ἐφοδιασμὸ μπροστὰ στὴ δύσκολη πορεία, τὴν ὁποία
ἔχουμε ὅλοι μπροστὰ μας καὶ ἡ ὁποία θὰ πρέπει νὰ
ἐπιτύχη διὰ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τὴν προαγω-
γὴν τῶν καλῶς νοουμένων συμφερόντων τῆς Ἐκκλη-
σίας μας.

Εὐχαριστῶ καὶ τὸν περιούσιον λαὸν τοῦ Κυρίου,
δηλαδὴ ὅλους ἐσᾶς, οἱ ὅποιοι ἐσπεύσατε σήμερα (τὸ
ἐκκλησίασμα φωνάζει «Ἄξιος» καὶ ξεσπᾷ σὲ παρατε-
ταμένα χειροκροτήματα). Σᾶς εὐχαριστῶ, σᾶς εὐχαρι-
στῶ μέσα ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς μου, γιατί αὐτὴ ἡ
πάνδημος ἀποδοχὴ εἶναι μία δύναμις, μία ἐνίσχυσις
προερχομένη ἀπὸ τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ, ἀπὸ ὅλους ἐ-
σᾶς, ποὺ πιστεύετε στὸν Θεὸ καὶ ἀνήκετε στὴν Ἀγία
μας Ἐκκλησία.

Ἡ Ἐκκλησία μας εἶναι Ἐκκλησία τοῦ λαοῦ, εἶναι
Ἐκκλησία τῶν ἀνθρώπων, γιατί οἱ ἄνθρωποι μέσα
στὴν Ἐκκλησία ἀναζητοῦν καὶ βρῖσκουν τὴν καταφυ-
γὴ τους, τὸ ἐσωτερικὸ καὶ πνευματικὸ τους ἀγαλλία-
μα, ἀναζητοῦν καὶ εὐρῖσκουν τὴν ἐλπίδα, μὲ τὴν ὁ-
ποία μποροῦν νὰ ἀτενίζουν τὸ μέλλον τῆς ζωῆς τους.
Καὶ ἐμεῖς ἀπὸ τὴ θέσι μας θέλουμε νὰ σᾶς ὑποσχε-
θοῦμε ὅτι θὰ σᾶς προσφέρουμε τὸν καλύτερο ἐαυτὸ
μας καὶ θὰ σᾶς δώσουμε τὴν εὐλογία τῆς Ἐκκλησίας
μας καθιστώντας τὴν ἀκόμη περισσότερον λαϊκὴν
Ἐκκλησίαν, Ἐκκλησίαν τοῦ λαοῦ, Ἐκκλησίαν τοῦ δή-
μου, Ἐκκλησίαν πραγματικὰ τῶν ἀνθρώπων, ποὺ ἀ-
ναζητοῦν μέσα στὴν τύρβη τῆς ζωῆς καὶ κάτω ἀπὸ
αὐτὲς τῆς κρίσιμες περιστάσεις, ὑπὸ τῆς ὁποίας διάγει
ὁλόκληρη ἡ ἀνθρωπότητα, τὴν ἐσωτερικὴ καὶ πνευμα-
τικὴ καταξίωσι, τῆς ὁποίας ὅλοι ἔχουμε ἀνάγκη, γιὰ
νὰ μπορέσουμε νὰ σταθοῦμε ὀρθοὶ στὰ πόδια μας
καὶ νὰ ἀντιμετωπίσουμε τὰ ποικίλα προβλήματα τῆς
ζωῆς. Ἡ Ἐκκλησία μας, ὅπως εἶπα καὶ χθὲς στὸ λό-
γο μου, δὲν πρόκειται ποτὲ νὰ σᾶς προδώσῃ, γιατί ἡ
Ἐκκλησία μας εἶναι ἡ παρουσία τοῦ Θεοῦ ἐδῶ κάτω
εἰς τὴν γῆν καὶ εἶναι κατ' ἐξοχὴν πνευματικὴ ἡ ἀπο-
στολὴ τῆς Ἐκκλησίας μας. Αὐτὴν τὴν ἀποστολὴν θὰ
διακονήσουμε μὲ ὅλες τῆς δυνάμεις τῆς ψυχῆς καὶ τῆς
καρδιάς μας καὶ αὐτὴν τὴν Ἐκκλησία θέλουμε νὰ
σᾶς δώσουμε, Αὐτῆς τῆς Ἐκκλησίας τὴν ἀνάσα, Αὐ-
τῆς τῆς Ἐκκλησίας τὴ θαλπωρὴ, Αὐτῆς τῆς Ἐκκλη-
σίας τὴν ἐλπίδα, γιὰ νὰ αἰσθανθῆτε καὶ σεῖς στερω-
μένοι, νὰ αἰσθανθῆτε γεμάτοι ἀπὸ δύναμι Θεοῦ, νὰ
αἰσθανθῆτε τὴν ἐλπίδα νὰ ἐρχεται καὶ νὰ φωλιάζῃ
μέσα στὶς καρδιές σας.

Ἡ Χάρις τοῦ Κυρίου μας εὐχομαι νὰ εἶναι μαζί
μὲ ὅλους καὶ μὲ ὅλες σας. Ἀμήν.

Ε. Δ. Θ.

Η ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ Δ. Ι. ΣΥΝΟΔΟΥ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΚΛΟΓΗ ΚΑΙ ΕΝΘΡΟΝΙΣΙ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

Τὴν 11ην Μαΐου ἐ.ἔ. ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος προηόδρευσε γιὰ πρώτη φορά στὴ συνεδρία τῆς Δ. Ἱ. Συνόδου. Ἀφοῦ ὁ Μακαριώτατος καὶ οἱ Σεβ. Συνοδικοί Ἀρχιερεῖς ἔψαλαν τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη», ὁ νέος Σεπτὸς Προκαθήμενος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας, λαβὼν τὸν λόγον, καὶ ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς Σεβ. Συνοδικούς, εἶπε τὰ ἑξῆς:

**Εἰσαγωγικὴ Ὁμιλία τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου
κ. Χριστοδούλου**

Σεβασμιώτατοι Ἅγιοι Πατέρες, κάθηναι διὰ πρώτην φοράν εἰς αὐτὴν τὴν καθέδραν τοῦ Πρώτου καὶ δὲν σᾶς ἀποκρίπτω ὅτι αἰσθάνομαι δέος καὶ συγκίνησιν. Δέος διὰ τὰς ἀναλαμβανομένας εὐθύνas καὶ συγκίνησιν διὰ τὴν τιμὴν καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην πρὸς τὸ πρόσωπόν μου.

Σᾶς διαβεβαίω ὅτι ἐπιζητῶ τὴν προσευχὴν σας καὶ τὴν συνεργασίαν σας διὰ τὸ καλὸν τῆς ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας μας. Σᾶς διαβεβαίω ἐπίσης διὰ τὴν πιστότητά μου εἰς τὸν Συνοδικὸν θεσμόν τῆς Ἐκκλησίας, τὸν ὁποῖον προτίθεμαι νὰ σεβασθῶ καὶ νὰ τιμῶ, ὥστε διὰ τῆς κοινῆς τῶν πολλῶν συμβολῆς νὰ ἔχωμεν τὸ καλύτερον δυνατὸν ἀποτέλεσμα. Ἐπιτρέψατέ μου νὰ ἀναφερθῶ εἰς τὰς τυχόν προεκλογικὰς ἀντιδικίας. Τιμῶ ἀπαξάπαντας. «Ἴδου τὰ ἀρχαῖα παρῆλθεν, τὰ πάντα γέγονεν καινὰ». Δι' ἐμὲ δὲν ὑπάρχουν ἐχθροὶ ἢ φίλοι, νικηταὶ καὶ ἡττηθέντες, οἱ πάντες ὡς ὄργανα τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ δέον νὰ ἐργασθῶμεν μετὰ σύμπνοιαν διὰ τὸ καλὸν τῆς Ἐκκλησίας. Τὸ γνωρίζομεν, ἀλλὰ τὸ ἐπαναλαμβάνω διὰ νὰ δοθῇ ὡς μήνυμα καὶ νὰ παγιωθῇ εἰς ὅλους. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἀνῆκει εἰς ὅλους.

Ἀκολουθῶς, λαβὼν τὸν λόγον ὁ ἐκ τῶν Συνοδικῶν Μητροπολιτῶν πρῶτος τῇ τάξει Σεβ. Μητροπολίτης Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας κ. Θεόκλητος, ἀπηύθυνε πρὸς τὸν Μακαριώτατον τὴν κάτωθι προσφώνησι:

**Προσφώνησις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου
Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας κ. Θεοκλήτου**

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος καὶ Πρόεδρε τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Κύριε Κύριε Χριστόδουλε,

Ὡς ἀντιπρόεδρος τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου, ἐκ μέρους πάντων τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν τῶν συγκροτούντων αὐτήν, «προσαγορεύω σε τὴν

νέαν ἡμῶν ἐλπίδα, τὸν πολὺν ἐν νεότητι καὶ πᾶν ὅ,τι σοι κάλλιστον βούλομαί τε καὶ εὐχόμαι», ἵνα κατὰ τὸν θεῖον Γρηγόριον τὸν Θεολόγον εἴπω.

Ὑποδεχόμενοι σήμερον ἅπαντες ἡμεῖς τὴν ὑμετέραν Μακαριότητα ἐν τῇ Πρώτῃ Συνεδρίᾳ τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου μετὰ τὴν ἀνοδὸν ὑμῶν εἰς τὸν περιλάλητον θρόνον τῶν Ἀθηνῶν, εὐχόμεθα ἐκτενῶς, ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς περιφρουρῇ καὶ ἐνισχῇ ὑμᾶς εἰς τὸ λίαν ἐργῶδες ἔργον τῆς Ἀρχιεπισκοπικῆς διακονίας, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τῆς ἐπιστασίας ἀπάσης τῆς κατὰ Ἑλλάδα Ἐκκλησίας, ὡς Προκαθήμενος αὐτῆς.

Μὲ τεσσαράκοντα ἐννέα (49) κανονικὰς ψήφους τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, κατόπιν ὑποδειγματικῆς διαδικασίας, ἐξελέγητε Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν, ἵνα πηδαλιονχήσητε τὴν νοτινὴν ὁλκάδα πρὸς εὐδίους λιμένας, μετὰ τὴν ἐκδημίαν τοῦ Μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Σεραφεῖμ, τοῦ πρότρου κοιμηθέντος καὶ ἀρχιεπισκοπεύσαντος ἐπὶ τέταρτον αἰῶνα, ἐν μέσῳ δυσκολιῶν καὶ προβλημάτων.

Χαιρόμεθα χαρὰν μεγάλην ἐπὶ τῇ εὐσήμερᾳ ταύτῃ ἡμέρᾳ, ἐν ἣ ἡ Διαρκῆς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὑποδέχεται ἐν τοῖς Συνοδικοῖς Γραφεῖσι τὸν 20ὸν Πρόεδρον ἀπὸ τῆς Αὐτοκεφαλίας αὐτῆς, τοῦ Θεοκλήτου Α' Μηνοπούλου διατελέσαντος δύο φορές Μητροπολίτου Ἀθηνῶν, καὶ τοῦ 11ου Ἀρχιεπισκόπου ἀπὸ τῆς ἀναδειξεως τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἀθηνῶν εἰς Ἀρχιεπισκοπὴν. Χαιρόμεθα καὶ ἡμεῖς προσωπικῶς, καθ' ὅτι ἐπὶ πολλὰ ἔτη διηκονήσαμεν τὸν αἰδιμόν Γέροντα ἡμῶν, τὸν Μακαριστὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν κυρὸν Θεόκλητον καὶ τὰ νῦν ἀξιούμεθα παρὰ τοῦ Παναγάρχου Θεοῦ ἵνα προσφωνήσωμεν ὑμᾶς, τὸν διάδοχον μεγίστων Πρωθυεραρχῶν τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας.

Μετὰ τῆς χαρᾶς ταύτης ὑπισχνούμεθα ὅπως συμπορευθῶμεν μεθ' ὑμῶν αἵροντες ὡς Κυρηναῖοι τὸν σταυρὸν ὑμῶν, συμπαριστάμενοι εἰς τὸ ἐπαχθὲς ἔργον ὑμῶν, καθὼς εὐφρῶς εἵπατε κατὰ τὴν ἀντιφώνησιν ἅμα τῷ πέρατι τῆς ἐκλογῆς ὑμῶν εἰς τὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον, καὶ ἄδοντες «μέλος ἐναρμόνιον», «ἐν μέσῳ τῆς Ἐκκλησίας», «ὡς χορδαὶ κιθάρας», τόσον ἐν τῇ θείᾳ Εὐχαριστίᾳ, ὅσον καὶ ἐν τῇ Διοικήσει τῆς Ἐκκλησίας, δοθέντος ὅτι οὔτε ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Διοίκησις αὐτονομεῖται ἐκ τῆς κενωτικῆς προσφορᾶς τῆς θείας Εὐχαριστίας. Εἴτερ ποτὲ καὶ ἄλλοτε σήμερον τυγχάνει ἀναγκαῖον ὅπως ἡ Διοίκησις τῆς Ἐκ-

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος καὶ τὰ Μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

κλησίας διαποτίζεται ἐκ τοῦ κενωτικοῦ πνεύματος τῆς θείας Εὐχαριστίας καὶ τῆς πατερικῆς θεολογίας, ὡς διευτυώθη ἐν ταῖς Οἰκουμενικαῖς καὶ Τοπικαῖς Συνόδοις τῆς Ἐκκλησίας. Ἐκκλησιαστικὴ Διοίκησις ἐκτὸς τῆς θείας Εὐχαριστίας καὶ τῆς θεολογίας μετατρέπεται εἰς κοσμικὴν διοίκησιν, ὡς διαβεβαιώνει ἡ μακράων ἐκκλησιαστικὴ πείρα.

Πλείστα ὅσα προβλήματα, Μακαριώτατε, ἀντιμετωπίζει σήμερον ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν, ἅτινα χρῆζον ὀξυδερκείας ἱκανῆς, διακρίσεως οὐ τῆς τυχούσης, φωτίσεως ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ δυνάμεως πολλῆς. Ζῶμεν εἰς κρίσιμους καὶ χαλεποὺς καιροὺς εἰς τὸ λυκόφως τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος καὶ εἰς τὸ λυκανυχὲς τοῦ εἰκοστοῦ πρώτου αἰῶνος, διὸ καὶ ἀπαιτεῖται ἐγρήγορις τῆς Ἐκκλησίας εἰς ἅπαντας τοὺς τομεῖς. Ἡ Διοίκησις καὶ ἡ ὅλη ἐκκλησιαστικὴ συγκρότησις δέον ὅπως ἀποκτήσωσιν τὸν συνοδικὸν χαρακτήρα, αἱ σχέσεις μετὰ τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν δέον ὅπως συσφιγθοῦν ἐπὶ περισσότερον, οἱ διάλογοι μετὰ τῶν ἄλλων Ὁμολογιῶν καὶ τῶν ἑτεροδόξων δέον ὅπως τεθῶσι εἰς ὀρθόδοξον βάσιν καὶ προοπτικὴν, τὰ φλέγοντα ποιμαντικά, ἐπιστημονικά καὶ κοινωνικά προβλήματα χρῆζον ἰδιαίτερας ἀντιμετωπίσεως, ἐν τοῖς πλαισίοις

πάντοτε τῆς Ὁρθοδόξου Θεολογίας, ὁ ἐκκλησιαστικὸς ἀποχρωματισμὸς καὶ ὁ πολιτιστικὸς ἐκσυγχρονισμὸς, οἵτινες ἐνεργοῦνται ἐν τῷ πνεύματι τοῦ δυτικοῦ διαφωτισμοῦ, δέον ὅπως ἀντιμετωπισθῶσιν ὀρθοδόξως καὶ ρωμαλέως, τὸ δὲ ἀνυπόμονον, ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν ἀλλοτρίων παραδόσεων, λαϊκὸν κράτος δέον ὅπως συναντήσῃ τὰ ἰσχυρὰ πνευματικὰ ἀντισώματα τῆς Ἑλληνορθοδόξου Παραδόσεως, ἅτινα εἶναι ζῶντα ἐν τοῖς σπλάγχχνοις τοῦ λαοῦ ἡμῶν. «Ἐπλήψει με διηγούμενον ὁ χρόνος» περὶ τῶν πολλαπλῶν καὶ ποικίλων προβλημάτων, ἅτινα ὀφείλει ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν νὰ ἀντιμετωπίσῃ.

Ὅντος ὑμῶν, Μακαριώτατε, Πρώτον μεταξὺ ἴσων, καὶ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μετὰ τῆς συμφωνίας πάντων ἡμῶν, τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν, θὰ ὀδεύσωμεν μεθ' ὑμῶν τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου. Ὅντος ὑμῶν «Ἐπισκόπου τῆς πρώτης καθέδρας», ὅπως χαρακτηρίζεται ὁ Πρῶτος ἐν ταῖς Συνοδικαῖς ἀποφάσεσιν τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ὄντος ὑπερμάχου τοῦ Συνοδικοῦ θεομοῦ τῆς Ἐκκλησίας, καθὼς πολλάκις ἔχετε ἀναπτύξει, θὰ προπορεύσθε πάντων ἡμῶν, ἡμεῖς δὲ θὰ συμπορευόμεθα μεθ' ὑμῶν ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης, τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ἀγάπης.

Οἶδαμεν ὅτι γινώσκετε τὰ θέματα ἅτινα ἀπασχο-

ΤΕΛΕΣΙΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΝΘΗΜΕΡΟΥ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΣΑΓΙΟΥ ΔΙΑ ΤΟΝ ΑΕΙΜΝΗΣΤΟΝ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΝ ΚΥΡΟΝ ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Κατὰ τὴν Κυριακὴ τῆς Σαμαρεΐτιδος, 17ῃ Μαΐου ἐ.ἔ., στὸν Ἱ. Καθεδρικὸ Ναὸ τελέσθηκε Συνοδικὴ Συλλειτουργία μὲ προεξάρχοντα τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλο. Στὸ τέλος τῆς Θ. Λειτουργίας τελέσθηκε τὸ 40ήμερον Μνημόσυνο ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ αἰοδύμου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Σεραφεΐμ. Στὴ συνέχεια ὁ Μακαριώτατος, συνοδευόμενος ἀπὸ Ἀρχιερεῖς καὶ ἄλλους Κληρικούς, μετέβη στὸ Α' Κοιμητήριο Ἀθηνῶν καὶ τέλεσε Τρισάγιον πρὸ τοῦ τάφου τοῦ ἀειμνήστου προκατόχου Του.

Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ὡς ἄνω θείας Λειτουργίας ὁ Μακαριώτατος συνεδύασε τὸ ἐποικοδομητικὸ κήρυγμά του μὲ ἐκτενὴ ἐπιμνημόσυνη ἀναφορὰ στὸν ἀείμνηστο προκατόχό Του κυρὸ Σεραφεΐμ. Τὸ κήρυγμά Του εἶχεν ὡς θέμα τὴν πνευματικὴ δίψα τῶν ἀνθρώπων, τὴν ὁποία ὑπέμνησεν ὁ λόγος τοῦ Κυρίου στὴν Σαμαρεΐτιδα: «Πᾶς ὁ πίνων ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου διψήσει πάλιν· ὃς δι' ἂν πῖνῃ ἐκ τοῦ ὕδατος οὗ ἐγὼ δώσω αὐτῷ, οὐ μὴ διψήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα» (Ἰωάν. δ' 13-14).

Ὡς παραδείγματα ὑπαρξιακῆς δίψας ὁ Μα-

καριώτατος ἀνέφερε ἀφ' ἑνὸς τὴ δίψα γιὰ τὴν ἀλήθεια, ἀφ' ἑτέρου τὴ δίψα γιὰ ἀναγνώρισι καὶ καταξίωσι τοῦ καθενὸς καὶ τρίτον τὴ δίψα γιὰ δικαιοσύνη. Ἡ δίψα αὕτη μόνον κοντὰ στὸν Χριστὸ μπορεῖ νὰ ικανοποιηθῇ, ὅπως ἐπεσήμανεν ὁ Μακαριώτατος στὸ Α' μέρος τοῦ κηρύγματος του. Στὴ συνέχεια, συνδέοντας τὸ μέρος αὐτὸ μὲ τὸ Β' μέρος, ποὺ σχετιζόταν πρὸς τὸ μνημόσυνο τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Σεραφεΐμ, εἶπε τὰ ἑξῆς, ὅπως τὰ ἀντιγράψαμε ἀπὸ βιντεοκασέτα:

Τὸ αἶτημα γιὰ τὴν ἀλήθεια, τὸ αἶτημα γιὰ τὴν καταξίωση καὶ τὴν ἀναγνώριση, τὸ αἶτημα γιὰ τὴν δικαιοσύνη μόνον κοντὰ στὸν Χριστό, μόνον μέσα στὴν Ἐκκλησία εἶναι δυνατόν νὰ ἀποκτήσῃ ὄντοτητα.

Καὶ αὐτὴν τὴν ἐμπειρία αὐτῆς τῆς ὀντότητας τὴν ἔχομε ὅσοι πιστεύουμε στὸν Χριστό, ἀνήκουμε στὴν Ἐκκλησία, ὅσοι δοκιμάζουμε νὰ μεταφέρουμε τὸν θεωρητικὸ, τὸν θεολογικὸ τρόπο ζωῆς στὴν καθημερινή μας πραγματικότητα. Καὶ εἴμαστε ἐμεῖς, ποὺ δοκιμάζουμε αὐτά, εἶναι οἱ πατέρες μας ποὺ τὰ ἔχουν δοκιμάσει, ὅλοι αὐτοὶ ποὺ ὑπῆρξαν προνομοῦχοι τοῦ Θεοῦ, εὐλογημένοι ἄνθρωποι ποὺ ἔζησαν καὶ πέρασαν τὴν ζωὴ

λοῦν τὴν Ἐκκλησίαν ἡμῶν. Οἶδαμεν ὅτι ἔχετε ἱκανὰ σωματικὰ καὶ ψυχικὰ δυνάμεις, ἀλλὰ καὶ πείραν πολλὴν διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν θεμάτων τούτων. Οἶδαμεν, ὡς ἐωράκαμεν καὶ ἀκηκόαμεν ἄχρι τοῦδε, ὅτι θὰ ὑπερμαχήτε τῶν δικαίων τῆς Ἐκκλησίας καὶ θὰ ὁμιλήτε «βραχεὶ ῥήματι καὶ πολλῇ συνέσει». Οἶδαμεν ὅτι ἄρχεται ἄγὼν μέγας καὶ πολυμέτεπος. Ἐχετε ὁμῶς τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ Κυρίου εἰρηκότος: «Ἴδού δίδωμι ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄψεων καὶ σκορπίων καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ καὶ οὐδὲν ὑμᾶς οὐ μὴ ἀδικήσῃ» (Λουκ. ι', 19).

«Καὶ τὰ νῦν παρατίθεται ὑμᾶς τῷ Θεῷ καὶ τῷ λόγῳ τῆς Χάριτος αὐτοῦ» (Πράξ. κ', 32). «Ἰσχυε καὶ ἀνδρίζου καὶ ποιεῖ, καὶ μὴ φοβοῦ, μηδὲ πτοηθῆς, ὅτι Κύριος ὁ Θεός σου μετὰ σοῦ, οὐκ ἀνήσει σε καὶ οὐ μὴ σε ἐγκαταλίπῃ ἕως τοῦ συντελέσαι σε πᾶσαν ἐργασίαν λειτουργίας οἴκου Κυρίου» (Α' Παρ. κη' 20). Διὸ «ἐντεινε καὶ κατευοδοῦ καὶ βασιλευε, ἐνεκεν ἀληθείας καὶ πραότητος καὶ δικαιοσύνης καὶ ὁδηγήσει σε θαυμαστῶς ἢ δεξιὰ τοῦ Ὑψίστου».

Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου καὶ εὐλογημένη ἡ πορεία ὑμῶν ἐν τοῖς ἔχουσιν τῶν αἰοδύμων μεγάλων Προκατόχων ὑμῶν πρὸς δόξαν Θεοῦ καὶ εὐκλειαν τῆς Ὁρθοδόξου κατὰ Ἑλλάδα Ἐκκλησίας.

Ὁ ἐκπρόσωπος Τύπου τῆς Δ.Ι.Σ. Σεβ. Μητροπολίτης Σερρών καὶ Νιγρίτης κ. Μάξιμος σὲ συνέντευξιν Τύπου χαρακτήρισε τὴ συνεδρία τῆς Δ. Ἱ. Συνόδου ὡς «ιστορικὴν» καὶ ὡς μίαν ἀπὸ τίς πλέον «παραγωγικὰς» Συνεδρίες αὐτῆς, ὅχι μόνον διότι γιὰ πρώτη φορὰ ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος προήδρευσε αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ διότι κατὰ τὴ Συνεδρία αὕτη ὁ Μακαριώτατος προέβη σὲ πολλὰ σοβαρὰς προτάσεις τίς ὁποῖες ἀσμένως ἀπεδέχθησαν οἱ Σεβ. Συνοδικοί. Οἱ ἀποφάσεις τῆς Συνεδρίας αὐτῆς, ὡς καὶ τῶν Συνεδριῶν τῆς 12ης, 13ης καὶ 14ης Μαΐου, ἀναφέρονται στὸ «Δελτίον Τύπου» τῆς Ἱ. Συνόδου, τὸ ὁποῖον δημοσιεύεται κατωτέρω στὴ σχετικὴ σελίδα τῶν «Ἐκκλησιαστικῶν Χρονικῶν».

Ε.Δ.Θ.

τους και πέθαναν μέσα στην Ἐκκλησία, για να μὴ πεθάνουν ποτέ, για να εἶναι αἰώνιοι μέσα στη θύμηση και στη μνήμη τῶν ἀνθρώπων και σ' αὐτὴν ἀσφαλῶς τὴν κατηγορία ἀνήκει και ὁ πνευματικός μας Πατέρας, ὁ ἀείμνηστος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν και πάσης Ἑλλάδος Σεραφεῖμ, τοῦ ὁποῖου τελοῦμε σήμερα τὸ τεσσαρακονθήμερον μνημόσυνον με αὐτὴν τὴν Συνοδικὴν Συλλειτουργίαν και με τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ, ἐσᾶς δηλαδή, πού ἔχετε κατακλύσει τὸν Καθεδρικό αὐτὸ Ναό. Καὶ εἶναι φυσικὸν αὐτὴν τὴν ὥρα και αὐτὴ τὴν στιγμή νὰ στρέψωμε τὴ μνήμη μας, τὸ νοῦ μας και τὸ στοχασμό μας στὴν ἀγία μορφή τοῦ μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου Σεραφεῖμ. Εἴκοσι τέσσαρα ὁλόκληρα χρόνια διεποίμανε τὴν Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν και ὑπῆρξε Προκαθήμενος τῆς Ἀγίας μας Ἐκκλησίας. Πολλὰ θὰ μπορούσε νὰ πῇ κανεὶς σὲ τούτη τὴν ὥρα για τὸν χαρακτήρα του, για τὰ γνωρίσματά του. Ἐγὼ ὅμως μέσα και κάτω ἀπὸ τὴν ἀπειλὴ τῆς κλεψύδρας τοῦ χρόνου τρία πράγματα μόνον θὰ ἤθελα ἐπιπροχάδην νὰ ἀναφέρω, τὰ ὁποῖα νομίζω ὅτι διαχρωματίζουν τὴν προσωπικότητά του.

Ὁ ἀείμνηστος Ἀρχιεπίσκοπος Σεραφεῖμ ὑπῆρξε κατ' ἀρχὴν ἓνας ἄνθρωπος ἀπλοϊκός, ἓνας ἄνθρωπος τοῦ λαοῦ. Ξεκίνησε ἓνα φτωχὸ παιδί ἀπὸ ἓνα χωριὸ τῆς Καρδίτσας και διέδραμε ὅλα τὰ ἐπίπεδα και ὅλες τὶς κλίμακες τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱεραρχίας για νὰ φθάσῃ στὴν κορυφὴ και νὰ γίνῃ Προκαθήμενος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας.

Ὅμως δὲν ἐλησμόνησε ποτὲ τὴν καταγωγὴ του. Καὶ δὲν ἀπέβαλε ποτὲ ἀπὸ τὴν καρδιά του αὐτὴν τὴν ἀπλότητα, αὐτὴν τὴν οἰκειότητα, πού μπορούσες εὐκόλα νὰ τὸν πλησιάσῃς σὰν νὰ πλησίαζες ἓνα μικρὸ παιδί. Εἶναι κάτι πού σπανίζει τὴν ἐποχὴ μας, γιατί συνήθως οἱ ἄνθρωποι ἐπαίρονται ὅταν καταλάβουν ὑψηλοὺς θώκους και κυριεύονται ἀπὸ αὐτό, τὸ ὁποῖο ὀνομάζεται ἱλιγγος ὕψους και δὲν ἀναγνωρίζουν ἐκείνους, πού πρὶν ἀπὸ λίγες ἡμέρες ἦσαν φίλοι των και δὲν θέλουν νὰ συνωθοῦνται με τὸν χύδην ὄχλον και νομίζουν ὅτι με τὸν τρόπον αὐτὸν προστατεύουν τὸ ἀξίωμα και τὴν ἀξιοπρέπειά των.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Σεραφεῖμ ὑπῆρξεν ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους ὁ ἄνθρωπος τῆς ἀπλότητος, ὁ ἄνθρωπος τῆς καλωσύνης.

Δεύτερον, αὐτὴν τὴν ἴδια ἀπλότητα τὴν εἶχε και στὴν πίστι του. Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἐσπούδασε τὴν Θεολογίαν, ἐν τούτοις δὲν ἐπαυσε νὰ ἔχῃ τὴν πίστι τοῦ ἀπλοϊκοῦ χωρικοῦ, τὴν πίστι

ἐκείνην πού ἔκανε τὸν σταυρό του, τὴν πίστι ἐκείνη πού ἀναβε τὸ καντηλάκι του στὸ σπίτι, τὴν πίστι ἐκείνη, πού ἔχουν οἱ περισσότεροὶ Ἕλληνες, αὐτὴν πού πήραν μέσα ἀπὸ τὸ σπίτι τους, ἀπὸ τὴν οἰκογένειά τους, ἀπὸ τοὺς γονεῖς των, αὐτὴν τὴν πίστι, ἡ ὁποία διασώζεται σὲς περισσότερες ἐλληνικὲς ψυχὲς και καρδιές. Αὐτὴ τὴν πίστι τὴν ἀπλοϊκὴ, τὴν πίστι πού θέλει ὁ Θεός, τὴν εἶχεν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Σεραφεῖμ. Γι' αὐτὸ και γι' αὐτὴν τὴν πίστι ἀγωνίσθηκε και κράτησε τὴν Ἐκκλησίαν μας ὀρθόδοξη, τὴν κράτησε ἐκεῖ πού ἔπρεπε νὰ μείνῃ, ἐπάνω στὸ κρηπίδωμα τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων και τῶν Ἀγίων Πατέρων. Γι' αὐτὸ και ἔβλεπε κάθε ἄλλῃ πίστι ὄχι ὅμοια με τὴν Ὀρθόδοξη, με τὴ δική μας πίστι. Γι' αὐτὸ και ἀγάπησε αὐτὴν τὴν πίστι και μετέδωσε σὲ ὅλο τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας αὐτὴν τοῦ ἀκριβῶς τὴν ἀγάπη, αὐτὸ τὸ πάθος του για τὴν Ὀρθοδοξίαν και για τὴν Ἐκκλησίαν.

Και τέλος ὁ ἀείμνηστος Ἀρχιεπίσκοπος Σεραφεῖμ ὑπῆρξε ἄξιος τῆς πατρίδος. Αὐτὸς εἰς τὸν ἑαυτὸν του συνεδύαζε τὶς ιδιότητες τοῦ Ἱεράρχου και τοῦ πατριώτου, τοῦ Ἐθνάρχου θὰ ἔλεγε κανεὶς, τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος προκινδυνεύει για τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα, για τὰ ἐθνικὰ ιδεώδη. Ἦταν ὁ ἄνθρωπος πού πάθαινε κάθε φορὰ πού ἔνα τμῆμα τοῦ Ἑλληνισμοῦ ὑπέφερε. Γι' αὐτὸ και ἐτέθη κατὰ καιροὺς ἐπὶ κεφαλῇ και τοῦ Βορειοηπειρωτικοῦ ἀγῶνα και τοῦ Κυπριακοῦ ἀγῶνα και με κάθε τρόπον ἐνίσχυσε τὶς προσπάθειες για τὴν ἀπελευθέρωσιν αὐτῶν τῶν ἐλληνικῶν ἐδαφῶν, ἔστω και ἐὰν τελικὰ οἱ προσπάθειές του δὲν ἐκαρποφόρησαν. Σημασίαν ἔχει ὅτι για τὴν πατρίδα ἔδιδε τὸ πᾶν, για τὴν πατρίδα ζοῦσε, για δύο πράγματα ζοῦσε' για τὴν Ὀρθοδοξίαν και για τὴν Ἑλλάδα.

Ἀγαπητοί, δὲν χρειάζεται νὰ πολυπραγμανήσω, οὔτε νὰ μακρογορησῶ ἀκόμη περισσότερον, ἐπαινῶν τὴν μνήμην και τὴν προσωπικότητα τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Σεραφεῖμ. Σήμερα ὅλοι ἐμεῖς ἐδῶ προσευχόμαστε για τὴν ἀνάπαυσιν τῆς μακαρίας ψυχῆς του μαζί με τοὺς ἁγίους και με τοὺς ἀγγέλους. Ὅλοι ἐκφράζομε τὴν ἀγάπην μας, τὸν σεβασμό μας στὴ μνήμην του και στὴν προσωπικότητά του και δίδομε τὸν ὄρκο αὐτὴν τὴν στιγμή ὅτι θὰ βαδίσουμε στὰ ἴδια ἀχνάρια, για νὰ τιμήσουμε τὴν Ὀρθοδοξίαν, για νὰ τιμήσουμε τὴν πατρίδα, για νὰ δικαιώσουμε τὶς ἐλπίδες και τὶς προσδοκίες τοῦ λαοῦ μας.

Ἄς εἶναι αἰωνία ἡ μνήμη του και ἡ εὐλογία και ἡ εὐχή του νὰ συνοδεύῃ ὅλους ἐμᾶς εἰς τὸν αἰῶνα. Ἀμήν.

Ε. Δ. Θ.

ΑΠΟ ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟΝ ΤΗΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΙΚΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

1. Μήνυμα τοῦ Μακαριωτάτου πρὸς τὴ «Λέσχη Ἑνεργῶν Πολιτῶν Πειραιᾶ».

Τὴν 11η Μαΐου 1998 ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος ἀπέστειλε Μήνυμα πρὸς τὸν Πρόεδρο καὶ τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. τῆς «Λέσχης Ἑνεργῶν Πολιτῶν Πειραιᾶ», ἐξ ἀφορμῆς τῆς ὑπ' αὐτῶν ἐκδηλώσεως στὸ Δημοτικὸ Θέατρο Πειραιῶς τιμητικῆς ἐκδηλώσεως ἀφ' ἑνὸς γιὰ τὴ συμπλήρωσι 20 ἐτῶν διακονίας στὸν Πειραιᾶ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου κ. Καλλινίκου, ἀφ' ἑτέρου γιὰ τὸ καταπληκτικὸ ἐπικοινωνιακὸ ἔργο τοῦ Πρωτοσυγκέλλου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Πειραιῶς Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Ἰγνατίου Γεωργακοπούλου, ὁ ὁποῖος ἐμψυχώνει τὴν γνωστὴ τηλεοπτικὴν ἐκπομπὴ «Ἀρχονταρίκι», καὶ τρίτον τὸν συμπαριστάμενο στὸ ἔργο τῆς Ἱερᾶς αὐτῆς Μητροπόλεως «Σύνδεσμον Ἐπιστημόνων Πειραιῶς». Τὸ Μήνυμα τοῦ Μακαριωτάτου ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ἀθήνα, 11.5.1998

Πρὸς τὴν Λέσχη Ἑνεργῶν Πολιτῶν Πειραιᾶ

Ἀγαπητὲ κύριε Πρόεδρε,

Συγχαίρω ἐσᾶς καὶ τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. τῆς Λέσχης Ἑνεργῶν Πολιτῶν Πειραιᾶ γιὰ τὴ σημερινὴ ἐκδήλωση, ποὺ εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἀφοσίωσής σας πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν. Τὸ ὅτι τιμᾶτε τὸν Ἄξιο Ποιμενάρχη σας, τὸν Πρωτοσύγκελλο τῆς Μητροπόλεως Πειραιῶς καὶ τὸν Σύνδεσμο Ἐπιστημόνων Πειραιῶς ἀποδεικνύει ὅτι ἐκτιμᾶτε τὸ σωτηριῶδες ἔργο, τὸ ὁποῖο ἐπιτελεῖται στὴν πόλιν σας. Τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην σας γνωρίζω ἀπὸ μακροῦ χρόνου, δὲν σᾶς ἀποκρύπτω δὲ τὸ γεγονὸς ὅτι Αὐτὸς μοῦ ἐτόνωσε τὴν ἐπιθυμίαν νὰ φορέσω τὸ Ἱερὸ Ράσο καὶ νὰ διακονήσω ὡς κληρικὸς τὸν πιστὸ λαόν. Γνωρίζω λοιπὸν πολὺ καλὰ τοὺς ἀνιδιοτελεῖς ἀγῶνες του καὶ τὸ πόσο ἀναλίσκεται γιὰ τὸ ποίμνιο, τὸ ὁποῖο τοῦ ἐνεπιστεύθη ὁ Κύριος. Ὅσον ἀφορᾷ στὸν π. Ἰγνάτιο γνωρίζω καὶ ἐκτιμῶν τὰ προσόντα του τὸν ἐκάλεσα νὰ με βοηθήσει στὴν καίρια θέση τοῦ ἐκπροσώπου Τύπου τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς.

Κύριε Πρόεδρε, λόγοι ἀνώτεροι τῆς θελήσεώς μου (τὴν ἴδια ὥρα βρίσκομαι στὸ Πεδίον τοῦ Ἀρεῶς γιὰ τὰ ἐγκαίνια τῆς Ἐκθέσεως Βιβλίου), με ὑποχρεώνουν νὰ μὴν εἶμαι κοντὰ σας κατὰ τὴν εὐφρόσυνην ὅσο καὶ τιμητικὴ γιὰ τὴν Ἐκκλησίαν ἐκδήλωσή σας. Ὅμως μαζὶ με τὶς εὐχαριστίες γιὰ τὴν πρόσκλησή σας ἔχετε καὶ ὅλες τὶς θερμῆς Ἀναστάσιμες ἀρχιερατικὲς εὐχές μου νὰ συνεχίσετε τὸ ἀξιόλογο ἔργο σας, κοντὰ πάντα στὴν Ἐκκλησίαν καὶ στὸν ἄξιο Ποιμενάρχη σας, ποὺ δικαίως τιμᾶτε ἀπόψε.

† Ὁ Ἀθηνῶν Χριστόδουλος

2. Ἐθιμοτυπικὴ Ἐπίσκεψις τοῦ Μακαριωτάτου στὸν Πρωθυπουργὸ κ. Κων. Σημίτη.

Τὴν 12ην Μαΐου 1998 ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος, συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Πατρῶν κ. Νικοδήμου καὶ Σεργίων κ. Μαξίμου, ἐπισκέφθηκε τὸν Πρωθυπουργὸ κ. Σημίτη. Κατὰ τὴ συνάντησι, στὴν ὁποία ἦσαν ἐπίσης παρόντες ὁ Ὑπουργὸς Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Γεράσιμος Ἀρσένης καὶ ὁ Ὑφυπουργὸς παρὰ τῷ Πρωθυπουργῷ κ. Γεώργιος Πασχαλίδης, συνεζητήθησαν ἐπὶ 45 λεπτὰ θέματα συναρτώμενα πρὸς τὶς σχέσεις Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας.

Μετὰ τὴ συνάντησι ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος δήλωσε, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τὰ ἑξῆς: «Ὁ κ. Σημίτης μᾶς διαβεβαίωσε γιὰ τὸ θεσμικὸ ρόλο τῆς Ἐκκλησίας μέσα στὸ ἔθνος καὶ τὸ ἐλληνικὸ κράτος, γιὰ τὴ διάθεση συμπαράστασης πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, προκειμένου νὰ ἀσκήσει αὐτὸν τὸν εὐεργετικὸ ρόλο γιὰ τὴν πρόοδο τοῦ λαοῦ μας καὶ γιὰ τὴν καταξίωση τῆς Ἑλλάδας μέσα στὸ εὐρωπαϊκὸ γίγνεσθαι. Ἐμεῖς, ἀπὸ τὴν πλευρὰ μας, διαβεβαιώσαμε ὅτι ἔχουμε ὅλη τὴ διάθεση καὶ τὴν ἀπόφαση νὰ συμβάλλουμε ἀποφασιστικὰ πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνση, γιατί εἶναι αὐτονόητο καὶ φυσικὸ ὅτι καὶ τὴν Ἐκκλησίαν μας τὴν ἐνδιαφέρει ἡ πρόοδος καὶ ὁ ἐκσυγχρονισμὸς τοῦ λαοῦ μας... Ὅταν ἡ πατρίδα προσδεύει καὶ ὅταν ἡ πατρίδα ἔχει λόγον στὸ εὐρωπαϊκόν, κυρίως, γίγνεσθαι, τότε ὁλος ὁ λαὸς εὐδοκμεῖ. Ἐμεῖς ὡς Ἐκκλησία, εἴμαστε ἐτοιμοί

νὰ ἀσκήσουμε τὴν παρέμβασή μας στοὺς ὁμόδοξους, κυρίως, λαοὺς τῶν Βαλκανίων. Ἐκεῖ ὅπου, πραγματικά, ὁ ρόλος μας παρουσιάζεται νὰ εἶναι εὐεργετικός...».

Ὁ Πρωθυπουργὸς κ. Κ. Σημίτης δήλωσε τὰ ἐξῆς γιὰ τὴ συνάντησί του μὲ τὸν Μακαριώτατο:

«Ἐκφράζω τὴ χαρὰ μου γιὰ τὴ συνάντησή μὲ τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο κ. Χριστόδουλο. Συζητήσαμε σὲ ἑκτασὴ τὰ προβλήματα ποὺ ἀπασχολοῦν τὴν Ἐκκλησία καὶ τὴν Πολιτεία, τὸν τρόπο συνεργασίας μας, τὴν προσπάθεια ποὺ πρέπει νὰ καταβάλουμε γιὰ νὰ μπορέσουμε νὰ δώσουμε στὴν ἐλληνικὴ κοινωνία, στὴν Ἑλλάδα, κατευθύνσεις ποὺ θὰ κάνουν τὸν τόπο μας πρὸς ἰσχυρό, τὴ χώρα μας πρὸς ἀποτελεσματικὴ στὸν καινούριο κόσμον ὁ ὁποῖος δημιουργεῖται. Τὶς δεκαετίες ποὺ πέρασαν διαμορφώθηκε ἓνα πλαίσιο γιὰ τὸ ρόλο τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Πολιτείας ὅσον ἀφορᾷ στὸν τρόπο συνεργασίας τους. Τὸ πλαίσιο αὐτὸ ἔχει ἀποδειχθεῖ ἀποτελεσματικό. Εἶμαι βέβαιος ὅτι μέσα σ' αὐτὸ θὰ συνεργαστοῦμε καὶ μελλοντικά, πολὺ καλά, καὶ θὰ λύσουμε ἀπὸ κοινοῦ τὰ προβλήματα τὰ ὁποῖα συναντᾷ ἡ χώρα μας».

Ἐπίσης ὁ Πρωθυπουργὸς ἐξουσιοδότησε τὸν Ὑπουργὸ κ. Γ. Ἀρσένη νὰ καθορίσῃ «πλάσιο διαλόγου» μεταξὺ Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας. Μάλιστα, ἀμέσως μετὰ τὴ συνάντησι μὲ τὸν Μακαριώτατο, οἱ κ.κ. Σημίτης καὶ Ἀρσένης συνεργάστηκαν ἐπὶ δίωρο γιὰ τὴν ἐξέτασι τῶν αἰτημάτων, τὰ ὁποῖα ἔθεσεν ὁ Μακαριώτατος.

3. Ὁμιλία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κ. Χριστοδούλου κατὰ τὴν «18ῃ Γιορτῇ Νεολαίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πειραιῶς - Βεάκειο 1998».

Τὴν ἑσπέρα τῆς Κυριακῆς, 17ης Μαΐου ἐ.ἔ., ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος παρέστη στὸ Βεάκειο Θέατρο Πειραιῶς στὴν —καταπληκτικὴ σὲ ὀργάνωσι καὶ αἰσθητικὴ ποιότητα— «18ῃ Γιορτῇ (Φεστιβάλ) Νεολαίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πειραιῶς», ποὺ ἦταν ἀφιερωμένη στὴν συμπλήρωσι 20 ἐτῶν ἀρχιερατικῆς διακονίας τοῦ Σεβ. κ. Καλλινίκου ὡς Μητροπολίτου Πειραιῶς καὶ στὴν 80ῇ ἐπέτειο τῆς γενοκτονίας τῶν Ποντίων. Στὴν ἑορτὴ ἔλαβαν μέρος ἄνω τῶν 1500 νέοι καὶ παρουσίασαν ὠραῖο πρόγραμμα χορωδιῶν, παραδοσιακῶν χορῶν καὶ θεατρικῶν παραστάσεων. Συγκίνησε ἰδιαιτέρως ἡ παρουσία εἰδικοῦ προγράμματος ἐ-

θνικῶν χορῶν ἀπὸ πολλὰ παιδιὰ τῆς Κύπρου, ποὺ εἶχαν προσκληθῇ.

Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ἑορτῆς ὁ ἐμπνευστὴς αὐτῆς Σεβ. Μητροπολίτης Πειραιῶς κ. Καλλίνικος μὲ ἑκδηλὴ συγκίνησι καὶ στοργικὴ πατρικὴ ἀγάπη κάλεσε τὸν Μακαριώτατο νὰ ὁμιλήσῃ, λέγοντας τὰ ἐξῆς:

«Αὐτὴ εἶναι ἡ μεγάλη εὐλογία γιὰ τὸν Πειραιᾶ σήμερα, εὐλογία Θεοῦ, εὐλογία γιὰ ὁλόκληρὴν τὴν Ἑλλάδα, γιὰ ὁλόκληρον τὸν Ὁρθόδοξο Χριστιανικὸ Κόσμον. Πανηγυρίζει ὁλόκληρη ἡ Ὁρθοδοξία τὴν ἐκλογὴν τοῦ νέου Προκαθημένου τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας. Δὲν εἶναι λόγια αὐτά, εἶναι πραγματικότης. Ἐρχονται ἀπὸ παντοῦ μηνύματα, μηνύματα ἐνθουσιασμοῦ. Ὅλος ὁ λαὸς ὁ Ὁρθόδοξος καὶ ἰδιαίτερος ὁ σλαβικὸς ἔχει ἰδιαίτερη εὐαισθησία καὶ ἐξακτῆρισε μὲ ἐνθουσιασμὸ τὴν ἐκλογὴν τοῦ νέου Μακαριωτάτου. Ἐπικαλούμεθα τίς Ἀρχιεπισκοπικὲς του εὐλογίες, ἀλλ' ἐν ταυτῷ τὸν παρακαλῶ νὰ ἀπευθύνῃ λόγον παρηγορίας καὶ ἀγάπης στὰ νιάτα μας. Στὰ νιάτα τοῦ Πειραιᾶ, στὰ νιάτα τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἀγαπᾷ τόσο πολὺ τοὺς νέους, ἀγωνίζεται γιὰ τοὺς νέους καὶ ἔδωσε ἰδιαίτερον μῆνυμα στὸν ἐνθρονιστήριό του λόγῳ πρὸς τοὺς νέους, ποὺ τοὺς συνεκίνησε. Καὶ ἀπόψε θὰ δώσει δεύτερον μῆνυμα. Ἀκούμε, λοιπόν, τὸν Μακαριώτατο μὲ νοσταλγία, μὲ πόθο καὶ μὲ λαχτάρα».

Ὁ Μακαριώτατος, λαβὼν τὸν λόγο, εἶπε τὰ ἐξῆς:

«Σεβασμιώτατε, εἶναι γιὰ μένα μεγάλη χαρὰ καὶ μεγάλη τιμὴ τὸ ὅτι βρῖσκομαι ἀπόψε ἀνάμεσά σας, ἀνάμεσα στὸν Κλῆρον καὶ τὸ Λαὸ τοῦ Πειραιᾶ. Ἀνάμεσα στὰ νιάτα τῆς Πειραιϊκῆς Ἐκκλησίας. Ἀνάμεσα στὸ μέλλον τῆς Πειραιϊκῆς Ἐκκλησίας, στὸ μέλλον τῆς Ἑλλάδος, ἀνάμεσα στὸ μέλλον τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας. Καὶ θέλω νὰ σᾶς συγχαρῶ ταπεινὰ γι' αὐτὸ τὸ ἔργο, ποὺ ἔχετε ἐπιτελέσει ἐδῶ γιὰ μιὰ ὁλόκληρη 20ετία, κρατώντας μέσα στὰ χέρια σας ἀπαλά, στοργικὰ μὲ ἀγάπη μονάκριβη τίς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων, ποὺ ἡ Ἐκκλησία σᾶς ἔχει ἐμπιστευθεῖ.

Ἀγαπητοί μου, ἀπόψε ζῶ ἓνα ὄνειρο καὶ τὸ ζῶ μαζί σας τὸ ὄνειρο καὶ τὸ θαῦμα, τὸ ὄνειρο καὶ τὸ θαῦμα τῆς νεολαίας μας, τῶν παιδιῶν μας, ποὺ εἶναι ἡ ἐλπίδα ὅλου τοῦ ἔθνους, ὅλης τῆς πατρίδας, ὅλου τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἀπόψε βλέπω ἐδῶ νέα παιδιὰ, τὰ ὁποῖα ἔχουνε μέσα

στην καρδιά τους Χριστὸν καὶ Ἑλλάδα. Τὰ δύο μεγάλα ἰδανικά. Αὐτὰ ποὺ πυροπολοῦν τὶς ψυχές μας, αὐτὰ ποὺ δίνουνε νόημα στὴ ζωὴ μας, αὐτὰ τὰ δύο ποὺ δὲν εἴμαστε διατεθειμένοι νὰ τὰ προδώσουμε ἢ νὰ τὰ παραδώσουμε ποτέ.

Εἶναι τὰ παιδιὰ μας, ποὺ βγήκαν μέσα ἀπ' τὶς δικές σας χριστιανικὲς οἰκογένειες, ποὺ στηρίζουνε τὶς ἐλπίδες μας γιὰ τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον αὐτοῦ τοῦ τόπου. Ζητᾶμε ὁράματα γιὰ τὴ νεολαία, ὁράματα γιὰ τὸ λαὸ μας. Τὰ ἔχουμε. Εἶναι δεδομένα μέσα ἀπὸ τὴν παράδοσή μας. Εἶναι τὰ ὁράματα Χριστοῦ καὶ Πατρίδα. Αὐτὰ τὰ δύο, πάνω στὰ ὁποῖα θεμελιώνουμε τὴ ζωὴ μας.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι μέσα στοῦ ἔργο, ποὺ διεξάγεται ἐδῶ ἀπὸ τὴν Τοπικὴ Ἐκκλησία τοῦ Πειραιᾶ, αὐτὰ τὰ δύο θεμέλια καλλιεργοῦνται συστηματικὰ καὶ ἀποτελοῦνε τὶς ρίζες γιὰ τὴ ζωὴ ὅλων τῶν χριστιανῶν. Ἰδιαίτερα ὅμως γιὰ τὴ ζωὴ τῶν νέων. Παιδιὰ μου, γλυκὰ παιδιὰ τῆς Ἑλλάδας, ἐλπίδα καὶ ἀπαντοχὴ τῆς καρδιάς μας, εἴμαστε ἐδῶ μαζί σας ὄχι ἀπλὰ γιὰ νὰ διαχειριστοῦμε μιὰ κατάσταση κατεστημένου στὸν τόπο μας. Θέλουμε νὰ σπάσουμε τὰ κατεστημένα, νὰ ἀνοίξουμε νέους ὁρίζοντες, νὰ σᾶς δώσουμε νόημα καὶ περιεχόμενο στὴ ζωὴ σας. Ἡ Ἐκκλησία στηρίζεται ἀπὸ σᾶς, γιατί ἐσεῖς εἴστε ἡ ἐλπίδα τοῦ μέλλοντος. Μᾶς εἶπαν μερικοί: Ἀφήστε σὲ μᾶς τοὺς ζωντανούς καὶ ἐσεῖς ἀσχοληθεῖτε μὲ τοὺς πεθαμένους. Ἐμεῖς ἀπαντᾶμε: ἐμεῖς ἀσχολοῦμαστε μὲ τὴ νέα γενιὰ. Γιατί ἡ νέα γενιὰ εἶναι ἡ ἐλπίδα τῆς ζωῆς. Γιατί ἡ νέα γενιὰ δίνει νόημα καὶ περιεχόμενο σὲ τοῦτο τὸν κόσμο.

Καὶ χαίρω ἀπόψε γιατί δὲν εἶναι μόνο ἐδῶ τὰ νιάτα τοῦ Πειραιᾶ, δὲν εἶναι μόνο τὰ νιάτα τῆς πατρίδας Ἑλλάδας. Εἶναι καὶ τὰ Κυπριωτόπουλα ποὺ τὰ εἶδαμε καὶ τὰ χαρήκαμε πρὶν ἀπὸ λίγο. Γιατί Κύπρος καὶ Ἑλλάδα εἶναι μιὰ φυλὴ, εἶναι ἓνας λαός. Εἶναι μία ψυχὴ σὲ πολλὰ σώματα, γιατί αὐτὸ εἶναι τῆς ἱστορίας τὸ δίδαγμα. Τὰ παιδιὰ ἀπὸ τὴν Κύπρο, ἀδελφωμένα μαζί μὲ τὰ παιδιὰ τοῦ Πειραιᾶ, μαζί μὲ τὰ παιδιὰ ὅλης τῆς Ἑλλάδας, δίνουνε τὸ μήνυμα τῆς ἀδελφωσύνης, τῆς ἀγάπης ἀλλὰ καὶ τῆς ἐνότητας, δηλαδὴ τὸ μήνυμα τῆς δυνάμεως. Ἐ, λοιπόν, αὐτὴ ἡ δύναμις ἐν Χριστῷ εἶναι ἐκεῖνη ποὺ μᾶς καρδιοπιάνει, ποὺ μᾶς δίνει τὸ κουράγιο νὰ ἀνοίξουμε ἓνα νέον ἀγώνα, ἓναν ἀγώνα γιὰ τὴν οὐσιαστικὴ ἐπιβίωση τοῦ λαοῦ μας.

Κάποτε ὁ μυθικὸς Ἀνταῖος ὅταν ἐρχότανε σὲ ἐπαφὴ μὲ τὴ γῆ ἔπαιρνε νέες δυνάμεις καὶ γινότανε ἀκαταμάχητος. Νέοι Ἀνταῖοι κι ἐμεῖς καθημερινὰ ἐρχόμαστε σὲ ἐπαφὴ μὲ τὴ ζωοδότρα δύναμη ποὺ δὲν εἶναι ἄλλη ἀπὸ τὴν Ἑλληνορθόδοξη παράδοσή μας. Καὶ νιώθουμε δυνατοί, νιώθουμε ἰσχυροί, νιώθουμε ἱκανοὶ νὰ στείλουμε ἓνα μήνυμα παντοῦ. Ἐνα μήνυμα δυνάμεως, ἐνότητος καὶ ἀγάπης γιὰ ὅλο τὸν Ἑλληνισμό, γιὰ ὅλη, θὰ λέγαμε, τὴν Ὁρθοδοξία. Ἡ Ἑλλάδα εἶναι τώρα τὸ κέντρο τῆς Ὁρθοδοξίας μὲ τὴν ἐννοια ὅτι στὰ Βαλκάνια εἶναι ἡ μόνη Ὁρθόδοξη χώρα, ἡ μόνη Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, ὁργανωμένη, συμπαγὴς, στελεχωμένη μὲ νιάτα ζωντανὰ καὶ δυναμικὰ ὅπως εἶσατε ἐσεῖς. Μὲ νιάτα ποὺ μπορούμε νὰ τὰ ἐμπιστευόμαστε. Μποροῦμε νὰ τοὺς ἀναθέτουμε μεγάλους στόχους καὶ μεγάλες ἀποστολές.

Παιδιὰ μου, κάποτε εἶπε ἓνας σοφός: “Ἡ νεότητα εἶναι τόσο ἀκριβή, τόσο πολὺτιμη, ποὺ δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ τὴν ἐμπιστευόμαστε στοὺς νέους”. Ἐμεῖς λέμε, αὐτὸ τὸ πολὺτιμο κεφάλαιο, τὰ νιάτα, τὰ ἐμπιστευόμαστε σὲ σᾶς. Γιατί σᾶς πιστεύουμε, γιατί σᾶς ξέρουμε, γιατί γνωρίζουμε πόσο μᾶς ἀγαπάτε. Γιατί γνωρίζετε πόσο σᾶς ἀγαπάμε. Γιατί ἡ Ἐκκλησία μας εἶναι ἡ μεγάλη μάνα, ἡ στοργικὴ μητέρα ποὺ μᾶς κλείνει ὅλους μας μέσα στὴν ἀγκαλιά της.

Γι' αὐτὸ κρατῆστε ὀρθια τὴ σημαία τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ἑλλάδας. Γίνετε σηματοφόροι τῶν μεγάλων, τῶν ἀγνῶν, τῶν διαιώνιων καὶ διαχρονικῶν ἰδανικῶν τῆς φυλῆς μας. Ἡ Ἑλλάδα θὰ ζήσει, θὰ ζήσει ὅταν ἔχει ἐσᾶς, θὰ ζήσει ὅταν πιστεύει στὴν παράδοσή της. Θὰ ζήσει ὅταν πιστεύει στὸν Χριστό.

Καὶ αὐτὴ ἡ ἀποψινὴ παρουσία, ποὺ ἔχει τὴν ἐννοια μιᾶς δυναμικῆς μαρτυρίας μέσα σὲ τοῦτο τὸν κόσμον τῆς σύγχυσης καὶ τῆς ἀλλοτρίωσης, αὐτὴ λέγω ἡ γιορτὴ, αὐτὸ τὸ πανηγύρι τῆς παράδοσης, ἡ 18ῃ γιορτὴ τῆς Μητροπόλεως τοῦ Πειραιᾶ, δίνει ταυτόχρονα καὶ σηματοδοτεῖ τὴν ἀρχὴ μιᾶς νέας περιόδου, ἐνὸς νέου ἀγώνα μὲ πρωτοπόρα τὴ νεολαία, ἀκολουθώντας τὴ μητέρα Ἐκκλησία. Ἐμεῖς μπροστὰ κι ἐσεῖς ἀπὸ κοντὰ γιὰ νὰ φέρουμε τὸ μήνυμα τῆς εἰρήνης, τῆς ἀγάπης, τῆς προόδου, τῆς ἀληθινῆς εὐημερίας μέσα στὸν κόσμον αὐτὸν ποὺ τὸ ζητάει μέσα ἀπὸ τὴν ψυχὴ του. Στηρίζετε πολλὰς ἐλπίδες καὶ προσδοκίες στοῦ νέου Προκαθήμενου τῆς Ἐκκλησίας. Σᾶς ὑπόσχομαι νὰ μὴ σᾶς διαψεύσω.

Σὰς ὑπόσχομαι ὅτι θὰ ῥθούνε καλύτερες μέρες. Σὰς ὑπόσχομαι νὰ δώσω ὅλη τὴν ψυχὴ καὶ τὴν καρδιά μου γιὰ νὰ πάει μπροστὰ ἡ πατρίδα, γιὰ νὰ δοξαστεῖ ὁ Θεός, γιὰ νὰ γίνει ἡ Ἐκκλησία τὸ καταφύγιο ὅλων τῶν καρδιῶν. Σὰς εὐχόμαι χαρὰ μέσα στὴν ψυχὴ σας, εἰρήνη μέσα στὴν καρδιά σας, ἀγάπη γιὰ ὅλο τὸν κόσμο, στοργὴ γιὰ τὴν οἰκογένειά σας. Σὰς εὐχόμαι τὴν εὐλογία καὶ τὴ χάρη τοῦ Ἀναστάντος Ἰησοῦ Χριστοῦ. Γειά σας».

4. Ἡ ἐπίσκεψις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων στὴν Ἱ. Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν.

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος τὴν 20ῃ Μαΐου 1998 δέχθηκε τὴν ἐθιμοτυπικὴ ἐπίσκεψι τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Γερασίμου Ἀρσένη, μὲ τὸν ὁποῖο ἔθεσε τὰ θεμέλια τῆς μελλοντικῆς συνεργασίας ἐπὶ θεμάτων κοινοῦ ἐνδιαφέροντος.

Μετὰ τὴ συνάντησι ὁ Ὑπουργὸς κ. Ἀρσένης δήλωσε τὰ ἑξῆς:

«Ὅπως γνωρίζετε, ἔχω συναντηθεῖ μὲ τὸν Μακαριώτατο πολλὰς φορὰς τὶς τελευταῖες ἡμέρες, ἀλλὰ σήμερα εἶναι ἡ πρώτη φορὰ πού τὸν ἐπισκέπτομαι ὡς ὑπουργὸς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων στὴν ἑδρα τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς. Συζητήσαμε γενικότερα τὰ θέματα τῆς συνεργασίας μεταξὺ τῆς Πολιτείας καὶ τῆς Ἐκκλησίας στὸ ἴδιο θετικὸ κλίμα ὅπως πάντοτε. Ἡ σημερινή μου ἐπίσκεψις, ἂν καὶ ἐθιμοτυπικὴ, νομίζω ὅτι σφραγίζει τὴν ἐναρξὴ συνομιλιῶν μεταξὺ τῆς Πολιτείας καὶ τῆς Ἐκκλησίας γιὰ θέματα πού ἀφοροῦν τὴ συνεργασία τους γιὰ τὸ καλὸ τοῦ ἔθνους, γιὰ τὸ καλὸ τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ».

Στὴ συνέχεια ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος δήλωσε:

«Ἡ σημερινὴ ἐπίσκεψις τοῦ ὑπουργοῦ εἶχε καθαρὰ ἐθιμοτυπικὸ χαρακτήρα. Εἶχαμε, ὅμως, τὴν εὐκαιρία στὴ διάρκεια τῆς μίας ὥρας πού ἀπασχοληθήκαμε νὰ θίξουμε ἀρκετὰ σημαντικὰ ζητήματα, πού ἔχουν σχέση μὲ τὴν συνεργασία Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας, μὲ τὸ νέο ἀναβαθμισμένο ρόλο τῆς Ἐκκλησίας μας, τὰ διεθνή δρώμενα, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐλληνικὰ δρώμενα στὸν τομέα τῆς διατήρησης τοῦ Ἑλληνισμοῦ, κυρίως ἔξω ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, καὶ τῆς δημιουργίας τῶν προϋποθέσεων γιὰ μιὰ παρουσία τῆς παράδοσής μας μέσα σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς ἐθνικῆς μας ζωῆς. Θέλω νὰ τονίσω ὅτι στὸ πρόσωπο τοῦ

ὑπουργοῦ βρήκαμε ἕναν ἐνθερμο συμπαραστάτη αὐτῶν τῶν ἀρχῶν, αὐτῶν τῶν ἰδεῶν. Ὅταν τὴν προσεχὴ Δευτέρα θὰ ἀνταποδώσω τὴν ἐπίσκεψις, ἐπισκεπτόμενος τὸν ὑπουργὸ στὸ γραφεῖο του, τότε θὰ ἔχουμε τὴν εὐκαιρία νὰ καθήσουμε στὸ τραπέζι καὶ νὰ θέσουμε ἐπὶ τάπητος, ὅπως λέμε, πολλὰ ἐνδιαφέροντα ζητήματα ἀπὸ τὰ κεφαλαιώδη ἐκεῖνα πού ἔχουν σχέση μὲ τὰ θέματα, γιὰ τὰ ὁποῖα σὰς μίλησα προηγουμένως. Εἶμαι βέβαιος καὶ ἐπαναλαμβάνω καὶ ἐγὼ μὲ τὴν ἴδια βεβαιότητα πού διετύπωσε ὁ ὑπουργός, ὅτι μία νέα σελίδα, καλύτερη ἀπὸ τὴν προηγούμενη, ἀρχίζει πλέον γιὰ τὶς ἀμοιβαῖες σχέσεις, τὶς ὁμαλὲς καὶ δημιουργικὲς σχέσεις ἀνάμεσα στὴν Πολιτεία καὶ τὴν Ἐκκλησία».

5. Ἡ ἐπίσκεψις τοῦ κ. Δημάρχου Ἀθηναίων στὴν Ἱ. Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν.

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος τὴν 20ῃ Μαΐου 1998 δέχθηκε τὴν ἐθιμοτυπικὴ ἐπίσκεψι τοῦ Δημάρχου Ἀθηναίων κ. Δημητρίου Ἀβραμοπούλου.

Στὸ τέλος τῆς συναντήσεως ὁ Δήμαρχος κ. Ἀβραμόπουλος δήλωσε τὰ ἑξῆς:

«Θὰ ἤθελα νὰ ἐκφράσω τὶς εὐχαριστίες μου πρὸς τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλο γιὰ τὴν σημερινή μας συνάντησι τὴν ὁποία καὶ ζήτησα, προκειμένου νὰ ἔλθω ὡς δήμαρχος τῆς πόλης τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἀφοῦ καλωσορίσω καὶ πάλι ἀπὸ κοντὰ τὸ νέο Ἀρχιεπίσκοπο, νὰ τὸν διαβεβαιώσω γιὰ τὴν ἀμέριστη ὑποστήριξη καὶ συμπαράστασή μας στὸ ἔργο του. Μιὰ σειρὰ ἀπὸ σκέψεις ἤδη βρίσκονται σὲ ἐξέλιξη, ἔτσι ὥστε νὰ ἐνδυναμωθοῦν ἀκόμη περισσότερο, ὅχι μόνο οἱ σχέσεις ἀνάμεσα στὴν πόλη τῶν Ἀθηνῶν καὶ τὴν Ἀρχιεπισκοπὴ μας, ἀλλὰ καὶ σὲ ἐπίπεδο ἐθνικῆς τοπικῆς αὐτοδιοίκησης, μὲ τὸ ἀνώτατο ὄργανο τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ὁ δρόμος μπροστὰ μας εἶναι ἀνοιχτός ἔτσι ὥστε μέσα ἀπὸ σχέσεις συνεργασίας, νὰ ἀνταποκριθοῦμε στὶς ἀπαιτήσεις τῶν καιρῶν, στὶς πνευματικὲς ἀνάγκες τοῦ λαοῦ μας καί, κυρίως, νὰ σταθοῦμε ἐμπρακτὰ κοντὰ στοὺς ἀναξιοπαθοῦντες συμπολίτες μας. Τὸ ἔργο τὸ ὁποῖο μπορεῖ νὰ συντελεστεῖ μὲ τὴν συνεργασία, εἶναι σὲ θέσι νὰ καλύψει ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς κοινωνικῆς καὶ πνευματικῆς ζωῆς καὶ θὰ ἤθελα νὰ πῶ ὅτι μὲ αὐτὸ τὸ νέο ξεκίνημα οὐσιαστικὰ σημα-

τοδοτεῖται μιὰ καινούργια ἐποχὴ ἀνάμεσα στὸ κατ' ἐξοχὴν ἐκφραστικὸ ὄργανο τῆς ἐλληνικῆς κοινωνίας, τὴν Τοπικὴ Αὐτοδιοίκηση, καὶ τὴν πνευματικὴ ἡγεσία τῆς Ἐκκλησίας μας.

Στὸ πρόσωπό σας, Μακαριώτατε, βλέπουμε τὴν ἐλπίδα καὶ μιὰ πεφωτισμένη καθοδήγηση καὶ σὰς διαβεβαιώνω καὶ προσωπικὰ γιὰ τὴν ἀμέριστη στήριξή μου στὴν μεγάλη καὶ δύσκολη προσπάθεια ποὺ ἔχετε ἀναλάβει στὸ ὄνομα τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ λαοῦ μας».

Στὴ συνέχεια ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος δήλωσε:

«Μὲ ιδιαίτερη χαρὰ δεχθήκαμε στὴν Ἀρχιεπισκοπὴ τὸν κ. Ἀβραμόπουλο ὑπὸ τὴν διπλὴ του ιδιότητα, ὡς δημάρχου Ἀθηναίων ἀλλὰ καὶ ὡς προέδρου τῆς Κεντρικῆς Ἐνώσης Δήμων καὶ Κοινοτήτων τῆς Ἑλλάδας.

Ὑπὸ τίς δύο αὐτὲς ιδιότητες ὁ κ. Ἀβραμόπουλος μᾶς διαβεβαίωσε γιὰ τὴν ἀγάπη ποὺ τρέφει πρὸς τὴν Ἐκκλησία καὶ γιὰ τὴ διάθεση συνεργασίας ποὺ πρέπει νὰ ὑπάρξει καὶ νὰ ἐγκαθιδρυθεῖ μεταξὺ Ἐκκλησίας καὶ Τοπικῆς Αὐτοδιοίκησης γενικότερα, εἰδικότερα δὲ μεταξὺ Ἐκκλησίας καὶ Δήμου Ἀθηναίων. Πραγματικὰ βρίσκουμε στίς προτάσεις αὐτὲς κάτι τὸ ὁποῖο ἐκφράζει καὶ ἐμὲ τὸν ἴδιο καὶ τὴν Ἐκκλησία μας, μέσα στὴ γενικότερη προσπάθειά της νὰ κάνει δημιουργικὲς καὶ εὐεργετικὲς παρεμβάσεις κοινωνικοῦ, κυρίως, χαρακτῆρα, ἀλλὰ καὶ ἄλλου, ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς χαρακτῆρες ποὺ ἐμπιπτουν στὰ πλαίσια τῶν ἀρμοδιοτήτων καὶ τῶν δυνατοτήτων τῆς Ἐκκλησίας μας. Χαίρω, διότι μοῦ δίδεται πάλι ἡ δυνατότητα νὰ διαπιστώσω ὅτι στὸ πρόσωπο τοῦ δημάρχου Ἀθηναίων συναντοῦμε ἕναν ἐνθερμο συμπαραστάτη τῶν προγραμμάτων καὶ τοῦ ρόλου τῆς Ἐκκλησίας μας μέσα στὴ σύγχρονη κοινωνία καὶ μέσα στὸν ἐλληνισμὸ σήμερα.

Ἀπὸ τὴ θέση αὐτὴ θὰ ἤθελα νὰ τὸν εὐχαριστήσω καὶ νὰ τὸν διαβεβαιώσω ὅτι ὑπάρχει ἄμεση ἀνταπόκριση ἀπὸ μέρους τῆς Ἐκκλησίας μας σὲ ὅλα αὐτὰ τὰ πλαίσια δραστηριοτήτων ποὺ θὰ ἔχουμε τὴ δυνατότητα νὰ τὰ συζητήσουμε καὶ πάλι, ὥστε νὰ υἱοθετήσουμε συγκεκριμένους τρόπους ἐκφράσης αὐτῆς τῆς συνεργασίας γιὰ τὸ καλὸ τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ ἔθνους».

6. Νέα μετάβασις τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου στὸν Βόλο.

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος

τὴν 20ὴν Μαΐου ἐ.ξ. μετέβη γιὰ δεύτερη φορὰ ὡς Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὸν Βόλο καὶ μετέσχεν, ὡς προεξάρχων, τῆς τελέσεως τοῦ εἰς τὴν παραλίαν Βόλου πολυαρχιερατικοῦ Ἑσπερινοῦ καὶ τὴν ἐπομένην τῆς τελέσεως τῆς πολυαρχιερατικῆς Θείας Συλλειτουργίας στὸν πανηγυρίζοντα Ἱ. Ν. τῶν Ἀγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης.

Ἐκ τῶν ὁμιλιῶν τοῦ Μακαριωτάτου χαρακτηριστικαί εἶναι αἱ ἐξῆς περικοπαί:

«Νοιώθω σὰν τὸ βασιλικό, ποὺ μαραίνεται ὅταν ἀλλάζει γλάστρα. Ἐφυγα ἀπὸ τὸ Βόλο καὶ ἄφησα ἐδῶ ἕνα κομμάτι τῆς καρδιάς μου. Μοιάζω μ' ἕνα φυτὸ ποὺ τὸ ξερίζωσαν ἀπὸ μία γλάστρα καὶ τὸ φύτευσαν σὲ μιὰ ἄλλη. Καὶ ὅπως ὁ βασιλικὸς μοιάζει νὰ εἶναι μααραμένος σ' ἕνα ἄλλο περιβάλλον, σ' ἕνα περιβάλλον ποὺ μοιάζει περισσότερο μὲ "λάκκο τῶν λεόντων" παρὰ μὲ ὠραία γλάστρα — αὐτὴ τὴν αἴσθησι ἔχω — γι' αὐτὸ καὶ ἀνέμενα πότε θ' ἀνατεῖλει τούτῃ ἡ μέρα γιὰ νὰ ξαναέλθω στὸν ἀγαπημένο μου Βόλο, νὰ νοιώσω καὶ ν' ἀναπνεύσω τὸν ὠραῖο ἀέρα τῆς θάλασσας καὶ τοῦ βουνοῦ, μὰ κυρίως γιὰ νὰ αἰσθανθῶ τὴν παρουσία σας στὴ ζωὴ μου καὶ νὰ πάρω δύναμη».

Ὁμιλῶν γιὰ τὴν ἐναντι τῆς Ἐκκλησίας στάσι τῆς Πολιτειακῆς καὶ Πολιτικῆς Ἠγεσίας ἐτόνισεν:

«Ἡ ἐπίσημη πολιτικὴ ἡγεσία τοῦ τόπου ἐπέτελous ἔφτασε νὰ παραδέχεται ὅτι ὁ ρόλος τῆς Ἐκκλησίας σ' αὐτὰ τὰ χρόνια εἶναι ρόλος καθοριστικός. Εἶναι ρόλος πάνω στὸν ὁποῖο μποροῦν νὰ ἐπενδύουν καὶ αὐτοὶ οἱ πολιτικοὶ μας ἄνδρες ζητώντας ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία νὰ κάνει τὰ ἀπαραίτητα ἀνοίγματα πρὸς τὴν κοινωνία, πρὸς τὴ νεολαία, πρὸς τοὺς ἔξω τῶν συνόρων τῆς πατρίδας εὐρισκόμενους Ἕλληνες, τοὺς Ἕλληνες ἀδελφούς μας ποὺ πιστεύουν καὶ αὐτοὶ στὸν ἴδιο Θεό».

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ: Ἐνεκα ἐλλείψεως χώρου καὶ ἐπειδὴ ἡ ὕλη τοῦ παρόντος τεύχους τῆς «Ἐκκλησίας» πρέπει νὰ παραδοθῇ ἐγκαίρως στὸ τυπογραφεῖο, ἡ συνέχεια τοῦ Χρονικοῦ αὐτοῦ τῶν Ἀρχιεπισκοπικῶν δραστηριοτήτων θὰ δημοσιευθῇ στὸ ἐπόμενο τεῦχος.

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΕΠΙΣΗΜΩΝ

Τόσον ἐκ τῶν πολλῶν ἑκατοντάδων Συγχαρητηρίων Γραμμάτων καὶ Τηλεγραφημάτων, τὰ ὅποια ἐστάλησαν στὴν Ἱ. Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν καὶ στὴν Ἱ. Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὅσον καὶ ἐκ τῶν ἀναριθμίων Δηλώσεων ἐπισήμων προσώπων, ποὺ ἔγιναν γιὰ τὴν ἐκλογὴ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου, παραθέτομεν κατωτέρω ὅσα ἐστάλησαν στὴ Διεύθυνσι τοῦ περιοδικοῦ ἢ ὅσα ἐπελέγησαν ἀπὸ τίς δημοσιεύσεις τους στὶς ἐφημερίδες. Μερικοὶ δὲν περιορίσθηκαν σὲ τηλεγράφημα, ἀλλὰ ἔκαμαν καὶ Δήλωσι.

α) ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου

Μακαριώτατον

Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κύριον Χριστόδουλον
Εἰς Ἀθήνας

Ὁλοθύμως συγκαίροντες ἀπὸ Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ προσωπικῶς Ὑμετέρᾳ φίλῃ Μακαριότητι ἐπὶ ἐπαξία ἀναδείξει Αὐτῆς εἰς Προκαθήμενον προσφιλοῦς θυγατρὸς καὶ ἀδελφῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας Ἑλλάδος τιμὰ ψήφῳ σεβασμίων μελῶν Ἱεραρχίας αὐτῆς, εὐχόμεθα ὅπως Ἀρχιεπίσκοπον Χριστὸς ἀξίωση αὐτὴν ἱστορικῆς, ἐνδόξου, ἀφνειᾶς πρωθιεραρχικῆς διακονίας, ἐπ' ἀγαθῷ κατ' Αὐτὴν Ἐκκλησίας καὶ πανορθοδόξου ἐνότητος, συνεργασίας καὶ μαρτυρίας καὶ συμβολῇ εἰς «ἐνωσιν πάντων» καὶ «εἰρήνην σύμπαντος κόσμου», εἰς δόξαν ἐν Τριάδι προσκυνουμένου Θεοῦ. Ἀξίως!

Ἀσπαζόμεθα Ὑμετέραν σεβασμίαν Μακαριότητα
ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ
μετὰ βαθείας ἀγάπης καὶ ἐξειδικασμένης τιμῆς
Πατριάρχης Βαρθολομαῖος

Φανάριον, 28 Ἀπριλίου 1998

Τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ. Πέτρου

Ἀριθμ. Πρωτ. 435

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ ἀδελφεῖ ἀγαπητῇ καὶ συλλειτουργῇ τιμώτατε τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΕ, τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Ἡ χαρμόσυνος ἀγγελία τῆς ἐπαξίας ἐκλογῆς Ὑμῶν ὡς Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Προκαθημένου

εἰς τὴν Καθέδραν τῆς ἡγαπημένης ἀδελφῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἔφθασεν εἰς Ἀλεξανδρείαν, εἰς τὴν ἀντίπερα ὄχθην τῆς Μεσογείου Θαλάσσης, καὶ ἐπλήρωσεν τὴν καρδίαν ἡμῶν ἀγαθῶν αἰσθημάτων.

Ὁ Θρόνος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μετὰ τὴν εἰς Κύριον ἐκδημίαν τοῦ ἀειμνήστου προκατόχου Ὑμῶν κυροῦ Σεραφεῖμ, ἐπληρώθη συντόμως, οὕτως ὥστε τὸ ἐν Ἑλλάδι ποιμνιον ἀποκτήσῃ Ποιμενάρχην καὶ Ποιμένα, «εἰς τύπον καὶ τόπον» τοῦ Μεγάλου καὶ Μόνου Ἀρχιεπίσκοπου Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Μακαριώτατε ἀδελφέ, ἡ ἀνύψωσις Ὑμῶν εἰς τὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν Θρόνον, συμπύπτουσα μὲ τὴν λήξιν τῆς 2ας καὶ ἐναρξίν τῆς 3ης χιλιετίας τῆς ζωῆς καὶ πορείας τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῷ ἱστορικῷ χρόνῳ, ἐνέχει ἰδιάζουσαν σημασίαν καὶ σπουδαιότητα καὶ πεπεσμεθα ὅτι, ἡ λιπαρὰ Ὑμῶν μόρφωσις καὶ τὸ ἐκκλησιαστικὸν φρόνημα, ὅπερ διακρίνει Ὑμᾶς, θὰ συντελέσουν εἰς τὴν ἐντονὴν παρουσίαν τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον καὶ εἰς τὰ προβλήματα τοῦ ἀνθρώπου. Παρακαλοῦμεν ἐκ βάθους ψυχῆς τὸν Παντοδύναμον Θεὸν νὰ χαρίσῃ Ὑμῖν πολὺν φωτισμὸν καὶ ἁγιασμόν, δύναμιν καὶ σύνεσιν, ὥστε νὰ φέρετε εἰς πέρας τὸ μέγα ἔργον, ὅπερ ἐνεπιστεύθη Ὑμῖν ὁ Δομῆτωρ τῆς Ἐκκλησίας, διὰ τῶν Συνδικῶν Ἀρχιερέων τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας.

Διατρανοῦντες διὰ τῶνδε τῶν ἀδελφικῶν ἡμῶν Γραμμάτων τὰ αἰσθήματα τιμῆς καὶ ἀγάπης τῆς ἡμῶν Μετριότητος καὶ τῆς ὑφ' ἡμᾶς καθόλου Ἀλεξανδρινῆς Ἐκκλησίας, ἀπευθύνομεν θερμὰς καὶ ἐγκαρδίους εὐχάς, ὅπως ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, ὁ Σταυρωθεὶς καὶ Ἀναστὰς διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ σύμπαντος κόσμου, ἐνισχύῃ Ὑμᾶς ἐν παντί, διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Παναγίου Πνεύματος Αὐτοῦ, ἵνα ὀρθοτομῆτε τὸν λόγον τῆς Αὐτοῦ ἀληθείας εἰς μίαν εὐλογημένην καὶ καρποφόρον Ἀρχιεπισκοπικὴν Ποιμαντορίαν.

Τῆς Ὑμετέρας γερασμίας Μακαριότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός
† Ὁ Ἀλεξανδρείας Πέτρος

Ἐν τῇ Μεγάλῃ Πόλει τῆς Ἀλεξανδρείας
τῇ 28ῃ Ἀπριλίου 1998

Τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἀντιοχείας κ. Ἰγνατίου

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητῇ καὶ περιπόθητῃ ἀδελφεῖ καὶ συλλειτουργῇ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Χριστόδουλε, τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Ἐμπλεοὶ χαρᾶς καὶ ἀγαλλιᾶσεως πληροφορηθέντες τὴν ἐκλογὴν Ὑμῶν εἰς τὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν Θρόνον Ἀθηνῶν τε καὶ πάσης Ἑλλάδος, ἐρχόμεθα συγχαίροντες Ὑμᾶς, εὐχόμενοι ὑγιεῖν τὴν κατ' ἄμφω καὶ μακρότητα ἡμερῶν, δεόμενοι τῷ τριμέρῳ Ἀναστάντι ἐκ τάφου Κυρίῳ καὶ Θεῷ ἡμῶν ἵνα ἐνδυναμώσῃ Ὑμᾶς ἐπὶ τὸ βαρὺ μὲν, ἀλλὰ θεαρέστῳ ἔργῳ Ὑμῶν, πρὸς ὄφελος τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καὶ τοῦ εὐσεβοῦς πληρώματος Αὐτῆς, καὶ τῆς Ἀγίας ἡμῶν Ὁρθοδοξίας γενικῶς, καὶ ἀναμένοντες τὴν ἡμερομηνίαν τῆς Ὑμετέρας Ἐνθρονήσεως, διατελοῦμεν μετὰ τιμῆς.

Ἐν Δαμασκῷ τῇ 30ῇ Ἀπριλίου 1998

Τῆς Ὑμετέρας περισπουδάστου Μακαριότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ Ἀναστάντι ἀδελφός
καὶ ὅλως πρόθυμος

† Ὁ Ἀντιοχείας ἸΓΝΑΤΙΟΣ Δ΄

*Τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων
κ. Διοδώρου*

Ἀριθμ. Πρωτ. 283

Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον

Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος

κ.κ. Χριστόδουλον

Εἰς Ἀθήνας

Μόλις ἐπληροφορήθημεν ἐπαξίαν ἐκλογὴν Ὑμετέρας πεφιλημένης Μακαριότητος εἰς Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, σπεύδουμεν παραχρῆμα ὁλοθύμως συγχαρῆναι Αὐτῇ, διακριθεῖσιν ἐπὶ συνέσει, πολυδιαστάτῳ δραστηριότητι ἐν ἐγνωσμένῃ ἀφοσίῳ Αὐτῆς δόγμασι, ἱερᾷ Παραδόσει Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας προοιωνιζούσῃ ἀγλαόκαρπον προσφορὰν ἀδελφῇ ἀγιωτάτῃ Ἐκκλησίᾳ Ἑλλάδος, ἥς σεπτὴ Ἱεραρχία ἐτίμησε διὰ ψήφου, προσκαρτερούσῃ στιβαρὰν χεῖρα πεφωτισμένου ἡγέτου, πρὸς ἐνοπούησιν χριστεπωνύμου πληρώματος, οἰακόστροφον διακυβέρνησιν Αὐτῆς.

Ἀπὸ Παναγίου Ζωοδόχου Τάφου Ἀναστάντος Κυρίου διαπύρους ἀναπέμπομεν δεήσεις Θεῷ Δομήτορι Ἐκκλησίας ἐνισχύειν αὐτὴν κατ' ἄμφω, φωτίζειν, καθοδηγεῖν Παναγίῳ Πνεύματι, πρὸς λυσιτελεῖς ἐπιτέλειαι ἀνατιθεμένης ὑψηλῆς πνευματικῆς ἀποστολῆς, ἐπ' ἀγαθῷ ὁμαίμονος Ἐκκλησίας Ἑλλάδος συμπάσης Ὁρθοδοξίας.

Ἐν τῇ Ἀγίᾳ Πόλει Ἱερουσαλὴμ

α' Ἰουνίου Ἀπριλίου ιε'

Τῆς Ὑμετέρας περισπουδάστου Μακαριότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός

ΔΙΟΔΩΡΟΣ Α΄

Πατριάρχης Ἱεροσολύμων

*Τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Μόσχας καὶ πάσης
Ρωσίας κ. Ἀλεξίου*

Α. Μακαριότητα Χριστόδουλον

Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος

Ὅλως ἐγκαρδίως συγχαίρω τῇ Μακαριότητι Ὑ-

μῶν ἐξ ὀνόματος τοῦ πληρώματος τῆς Ρωσικῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας. Εἶθε ὁ Μέγας Ἀρχηγὸς Κύριος ἡμῶν νὰ ἐνισχύῃ Ὑμᾶς διὰ τῆς Χάριτός Του ἐν τῇ ὑψηλῇ διακονίᾳ Ὑμῶν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ καὶ εἰς τὸν Ὁρθόδοξον λαὸν τῆς θεοσώστου Ἑλλάδος.

Μετ' ἀδελφικῆς ἀγάπης ἐν Χριστῷ

ΑΛΕΞΙΟΣ

Πατριάρχης Μόσχας καὶ πάσης Ρωσίας

Ἐπίσης ὁ Μακ. Πατριάρχης Μόσχας κ. Ἀλέξιος ἀπέστειλε καὶ τὴν κατωτέρω ἐπιστολήν:

Μακαριώτατε Πρωθυεράρχα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀγαπητὲ ἡμῶν ἐν Κυρίῳ Ἀδελφέ.

Μὲ πραγματικὴν χαρὰν ἐδέχθημεν τὴν εἶδησιν ἐκλογῆς τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος εἰς τὴν ἔδραν τοῦ προκαθημένου τῆς Ἀγιωτάτης Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Νοερῶς συμμετέχοντες εἰς τὸ πολυσήμαντον γεγονός τῆς περιποθῆτου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐδοκιμάσαμεν βαθεῖαν ἱκανοποίησιν, πληροφορηθέντες, ὅτι Προνοία Θεοῦ κατὰ τὴν συνοδικὴν ἐκλογὴν Ὑμῶν ἀνέρχεσθε σήμερον εἰς τὸν Πρωθυεραρχικὸν Θρόνον. Καὶ μετὰ τοῦ ἀποστόλου Παύλου ἐκ πληρότητος καρδίας ἀναφωνοῦμεν: «Τίνα εὐχαριστίαν δυνάμεθα τῷ Θεῷ ἀνταποδοῦναι περὶ ἡμῶν ἐπὶ πάσῃ τῇ χαρᾷ ἣ χαίρομεν δι' ὑμᾶς ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν»; (Α' Θεσ. 3,9).

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος πάντα ἤτο καὶ εἶναι σὰρξ ἐκ τῆς σαρκὸς τοῦ ἀδελφικοῦ καὶ ὁμοδόξου ἡμῖν ἔθνους τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀτρέπτως καὶ δικαίως θεωροῦσε καθήκον της τὴν υπεράσπισιν τῆς ἐλευθερίας καὶ ἀνεξαρτησίας τοῦ ἐλληνικοῦ ἔθνους, τὴν πολύπλευρον πρόδοδόν του, τὴν ἀνάπτυξιν τῆς συνεργασίας του μὲ τοὺς ἄλλους λαοὺς, καὶ πάντα συνδυάζει ταῦτα μετὰ τῆς διακονίας πρὸς τὴν σωτηρίαν τῶν πιστῶν τέκνων της. Ἀφοσίωσις στὴν καθαρότητα τῆς διδασκαλίας τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ καὶ εἰς τὰς παραδόσεις τῆς Πατερικῆς κληρονομίας ἀποτελοῦν τὸν πνευματικὸν πλοῦτον, ὁ ὁποῖος ὡς πολυτιμότερος θησαυρὸς πάντα ἀνύψωνε τὸ κύρος τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐν μέσῳ τῆς Ἀγίας Ὁρθοδοξίας καὶ συντελοῦσε ἐκ μέρους τῶν ἐγγὺς καὶ μακρὰν ἀδελφῶν ἡμῶν στὴν ἐπιδίωξιν ἀντιλήψεως καὶ ἀποδοχῆς τοῦ πλοῦτου αὐτοῦ.

Ἡμεῖς χαίρομεν σήμερον, ποῦ τῇ εὐλογίᾳ τοῦ Θεοῦ καὶ ἐκλογῇ ἐκ μέρους τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας ἐγχειρίζεται τῇ Ὑμετέρᾳ Μακαριότητι ἡ ποιμαντορικὴ ράβδος διακυβερνήσεως τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς ἐνδόξου Ἑλλάδος, καὶ ἀκραδάντως πιστεύομεν, ὅτι τῇ εὐλογίᾳ τοῦ παναγίου Πνεύματος ἐπιτυχὴ θὰ εἶναι τὰ Πρωθυεραρχικὰ ἔργα Ὑμῶν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς αἰωνίου σωτηρίας τοῦ Ὑμετέρου πληθους ποιμνίου τῆς Ἑλλάδος.

Ἡμεῖς πιστεύομεν ὅτι ἡ ἀδελφότης τῶν δύο ἡμετέρων Ἐκκλησιῶν, ποῦ ἀνέκαθεν ὑπῆρχε, διὰ τῆς συμμετοχῆς τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος θὰ λάβῃ ἐπιπεραιτέρω ἀνάπτυξιν καὶ ἐκφρασιν τόσον εἰς τὰ ἀπὸ

κοινοῦ ἔργα ἐνδυναμώσεως τῆς πανορθοδόξου ἐνότητος, ὅσον καὶ εἰς τὰς ἄλλας μορφὰς τῶν σχέσεων καὶ τῆς συνεργασίας ἡμῶν.

Ἐκ μέρους τῶν ἀρχιεπιμένων, ποιμένων καὶ λαϊκῶν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας συγχάρομεν τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα ἐπὶ τῇ ὑψηλῇ ἐκλογῇ Ὑμῶν, ὅλους δὲ τοὺς ἱεράρχας, τὸν κλήρον καὶ τὸν λαὸν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐπὶ τῇ ἀναρρήσει εἰς τὸν Πρωθιεραρχικὸν Θρόνον, ἐπιφανοῦς Ἱεράρχου, διακριθέντος καὶ κατέχοντος πλείστα προτερήματα διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὑπευθύνου διακονίας του.

Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, Ὅστις ἔθηκεν ἐπὶ τῆς λυχνίας τὸν νέον λύχνον, εἴθε νὰ συμπορευεταὶ διὰ τῆς χάριτος Αὐτοῦ τῇ Ὑμετέρᾳ Μακαριότητι εἰς τὰς διακονίας καὶ μερίμνας Ὑμῶν ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν πιστῶν τέκνων αὐτῆς. «Οὕτω λαμπράτω τὸ φῶς ὑμῶν ἐμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα καὶ δοξάσωσι τὸν Πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς» (Μθ. 5,16).

Μὲ ἀδελφικὴν ἐν τῷ Κυρίῳ ἀγάπην πρὸς τὴν Ὑμετέραν περιπόθητον Μακαριότητα.

ΠΟΙΜΗΝ, ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΜΟΣΧΑΣ
ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΡΩΣΣΙΑΣ

Τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Σερβίας κ. Παύλου

Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν

Κύριον Χριστόδουλον

Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν

Ἀθήνας

Μακαριώτατε Ἀδελφέ,

Δεχθῆτε εὐλικρινῇ μου συγχαρητήρια ἐπὶ ἐκλογῇ Ὑμῶν ὡς Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος. Εὐχόμενος μακροήμερευσιν καὶ δυνάμιν πρὸς δόξαν Θεοῦ καὶ πρόδοον Ἐκκλησίας, διατελῶ

Ἀδελφὸς ἐν Χριστῷ καὶ συλλειτουργὸς

Πατριάρχης Σερβίας ΠΑΥΛΟΣ

Τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου

Μακαριώτατον

Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος

κύριον Χριστόδουλον

Ἀθήνας

Μετὰ πλείστης ὁσης χαρᾶς ἐδέχθημεν ἄγγελμα ἐκλογῆς Ὑμετέρας λίαν ἀγαπητῆς καὶ περισπουδάστου Μακαριότητος ὡς Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος. Περιπτυσσόμενοι ἀδελφικῶς Ὑμετέραν γερασμίαν Μακαριότητα καὶ συγκαίροντες θερμώτατα ἐπὶ ἐπαξίᾳ ἐκλογῇ, εὐχόμεθα Αὐτῇ ὁλοκαρδίως ὑγίειαν ἀκλόνητον ἐπὶ ἔτη ἀμύρονα καὶ δαφιλή ἄνωθεν ἐνίσχυσιν καὶ κραταίωσιν, εἰς αἰσίαν, εὐσταθὴ καὶ καρποφόρον διαποιμάνσιν ἀδελφῆς Ἀγιοτά-

της Ἐκκλησίας Ἑλλάδος ἐπ' ἀγαθῷ συνόλης Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

† Ὁ Κύπρου Χρυσόστομος

Ἐν τῇ Ἱερᾷ Ἀρχιεπισκοπῇ Κύπρου

τῇ 29ῃ Ἀπριλίου 1998

Τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Τιράνων, Δυρραχίου καὶ πάσης Ἀλβανίας κ. Ἀναστασίου

Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον

Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος

κ.κ. Χριστόδουλον

Ἀθήνα

Μακαριώτατε πεφιλημένε ἐν Κυρίῳ ἀδελφέ,

Χριστὸς Ἀνέστη! Χάρις τῷ Θεῷ ἐπὶ τῇ ἀνεκδιηγῆτῳ αὐτοῦ δωρεᾷ. Μετ' αἰσθημάτων δοξολογίας καὶ εὐχαριστίας πρὸς Τριαδικὸν Θεὸν ἠκούσαμεν πρὸ ὀλίγου τὴν ἐκλογὴν Ὑμῶν εἰς τὸν σπουδαιότατον Ἀποστολικὸν Θρόνον τῶν Ἀθηνῶν, συγκαίροντες ἀδελφικῶς διὰ τὴν ἀνάδειξιν Ὑμῶν εἰς τὴν κορυφαίαν ταύτην ἐπαλξιν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Δεόμεθα ἐκ βαθέων ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν δωρῆται Ὑμῖν ἀκράδαντον πίστιν, διορατικὴν σοφίαν καὶ θερμουργὸν ἀγάπην, ἵνα ζῶντες τὴν τετιμημένην διακονίαν ὡς ἀπάρησιν καὶ βίωσιν τοῦ Σταυροῦ καὶ τῆς Ἀναστάσεως ἀξιοποιήσητε τὰ πλούσια τάλαντα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὥστε Αὕτη ἀκτινοβολοῦσα τὸ φῶς τῆς Ἀναστάσεως προσφέρῃ ἐκτυπώτερον ἐν τῷ συγχρόνῳ κόσμῳ δυνάμιν ἀνακαινίσεως, δικαιοσύνης καὶ ἁγιασμοῦ, παραμένουσα πηγὴ εὐλογίας τοῖς ἐγγύς καὶ τοῖς μακρὰν.

Μετ' ἐξαιρέτου τιμῆς καὶ βαθείας ἀγάπης

ἐν Χριστῷ Ἀναστάντι

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Τιράνων, Δυρραχίου καὶ πάσης

Ἀλβανίας ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Γέροντος Ἐφέσου κ. Χρυσόστομου

Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον

κύριον Χριστόδουλον

Ἀθήνα

Δεχθῆτε παρακαλῶ τὰ θερμὰ μου συγχαρητήρια ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ Σας εἰς τὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν Θρόνον Ἀγιοτάτης Ἐκκλησίας Ἑλλάδος. Εἶψαν τὰ ἔτη Σας πολλὰ καὶ ἡ Ἀρχιεπισκοπικὴ θητεία Σας εὐλογημένη καὶ δεδοξασμένη.

† Ὁ Ἐφέσου Χρυσόστομος

Τῶν Ἐκπροσώπων τῆς Διορθοδόξου Συναντήσεως Θεσσαλονίκης

Μακαριώτατον

Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος

κύριον Χριστόδουλον

Εἰς Ἀθήνας

Χριστὸς Ἀνέστη!

Συνελθόντες οἱ ὀρισθέντες ἐκπρόσωποι τῶν κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἐν Διορθοδόξῳ Συναντήσῃ πρὸς συζήτησιν ἐπικαίρου θέματος σχέσεων Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς Οἰκουμενικὴν Κίνησιν, ὑποβάλλομεν Ὑμετέρα σεβασμιά Μακαριότητι θερμὰ ἀδελφικὰ συγχαρητήρια ἐπὶ ἐπαξία ἐκλογῇ Αὐτῆς εἰς τὸν περίπυστον Θρόνον τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ ἀναδείξει εἰς Προκαθήμενον Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ εὐχόμεθα ὑγίειαν, μακροήμερυσιν καὶ τὴν ἄνωθεν ἐνίσχυσιν πρὸς ἐκπλήρῳσιν ὑψηλῆς ἀποστολῆς Ὑμῶν, ἐπ' ἀγαθῷ καὶ εὐκλείᾳ Ἐκκλησίας Ὑμῶν, εἰς δόξαν Θεοῦ καὶ καυχῇσιν σώματος Ἀγίας Ὁρθοδοξίας.

Ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ

† Ὁ Ἐφέσου Χρυσόστομος, Πρόεδρος
Θεσσαλονίκη 30 Μαΐου 1998

Τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης κ. Τιμοθέου

Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον
Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κύριον Χριστόδουλον
Ἀθήνα

Ἐπὶ ἐπαξία ἐκλογῇ Ὑμετέρας Μακαριότητος θερμὰς ἀδελφικὰς εὐχάς.

Μετὰ ἀδελφικῶν ἀσπασμῶν

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης Τιμόθεος

**Τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Γέροντος
πρ. Β. καὶ Ν. Ἀμερικῆς κ. Ἰακώβου**

Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον
Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κύριον κύριον Χριστόδουλον
Εἰς Ἀθήνας,
Μακαριώτατε,

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ

Συγχαίρων Ἐκκλησίαν καὶ Ἱεραρχίαν ἐπὶ ἐπαξία ἐπιλογῇ καὶ ἐκλογῇ Ὑμετέρας Μακαριότητος εἰς τὸ Πηδάλιον τῆς ἐν Ἑλλάδι νοητῆς ὁλκάδος τοῦ Χριστοῦ, εὐχομαι πᾶσαν ἀπὸ Θεοῦ ἐνίσχυσιν εἰς δεξιὰν οἰκοστροφῆσιν καὶ πᾶσαν ἀπὸ ταύτης πνευματικὴν καὶ ψυχικὴν ἔξαρσιν.

Μετ' ἀγάπης ἐν Χριστῷ Ἀναστάντι

† Ὁ πρ. Ἀμερικῆς Ἰάκωβος

29 Ἀπριλίου 1998

Τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς κ. Σπυρίδωνος

Αὐτοῦ Μακαριότητα
Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κύριον κύριον Χριστόδουλον
Ἀθήνας

Ἐπὶ ἐπαξία ἐκλογῇ Ὑμετέρας περισπουδάστου Μακαριότητος εἰς περίπυστον ἀποστολικὸν θρόνον Ἀθηνῶν σπεύδω ἐν χαρᾷ πολλῇ ἐκφράσαι Αὐτῇ θερμότητα συγχαρητήρια, δέόμενος ἐκτενῶς Ὑψίστου, ὅπως σκέπη, φρουρῇ καὶ διατηρῇ Αὐτὴν πολυχρόνιον ἐπ' ἀγαθῷ μητρὸς πάντων ἡμῶν Ἐκκλησίας.

† Ὁ Ἀμερικῆς Σπυρίδων

**Τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Αὐστραλίας
κ. Στυλιανοῦ**

Μακαριώτατον

Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. κ. Χριστόδουλον
Ἀθήνας

Ἰδιαιτέρως συγχαίροντες Ὑμετέρα Μακαριότητι ἐπαξία ἀναδείξει Αὐτῆς εἰς Προκαθήμενον Ἀγιωτάτης Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας Ἑλλάδος, εὐχόμεθα διαπύρως μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς Ἐπισκόπων, λοιποῦ ἱεροῦ Κλήρου καὶ Ὁρθοδόξου λαοῦ Ἀντιπόδων, μακρὰν καὶ εὐλογημένην οἰκοστροφίαν, εἰς ἀντιμετώπισιν θεοφιλῆ κρισιμωτάτων συγχρόνων καιρῶν.

† Αὐστραλίας ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ

Σύδνεϋ, 30.4.1998

**Τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Θουατῆρων
κ. Γρηγορίου**

Πρὸς τὴν Α. Μακαριότητα τὸν Ἀρχιεπίσκοπον
Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Χριστόδουλον
Ἀθήνας

Μακαριώτατε καὶ ἀγαπητὲ ἀδελφε ἐν Χριστῷ,

Ἐπὶ ἐπαξία ἐκλογῇ Ὑμῶν εἰς Προκαθήμενον Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας Ἑλλάδος δεχθῆτε θερμὰ συγχαρητήρια ἐμοῦ τε καὶ Ἠνωμένου Βασιλείου. Προσευχόμεθα ὅπως ὁ ἐκ νεκρῶν ἀναστὰς Χριστὸς χαρίζηται Ὑμῖν ὑγίειαν κατ' ἅμφω ἐπ' ἀγαθῷ Ὑμετέρου εὐσεβοῦς Ποιμνίου καὶ Ὁρθοδοξίας. Εἰς πολλὰ ἔτη Δέσποτα.

† Ὁ Θουατῆρων καὶ Μεγάλῃς Βρεταννίας
Γρηγόριος

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Γερμανίας κ. Αὐγουστίνου

Πρὸς τὸν Μακαριώτατον
Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. Χριστόδουλον
Εἰς Ἀθήνας

Μακαριώτατε καὶ φίλατε ἅγιε Ἀθηνῶν κ. Χριστόδουλε,

Ἐν τῷ γλυκεῖ ἔαρὶ κατέφθασε ἡ γλυκυτάτη εἰδησις τῆς ἐπαξίας ἐκλογῆς καὶ ἀναρρήσεώς σας εἰς τὸν κορυφαῖον θρόνον τῆς ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἀθηνῶν. Διὰ τοῦ παρόντος σπεύδω νὰ σᾶς διαβεβαιώσω διὰ τὴν ex imo corde συμμετοχὴν μου εἰς τὴν χαρὰν σας. Πιστεύω βαθέως ὅτι ἡ ναὺς τῆς ποτνίας Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸ πρόσωπόν σας ἀπέκτιψε ἄριστον πηδαλιούχον, ὁ ὁποῖος δύναται νὰ ἐγγυηθῇ σὺν Θεῷ πλοῦν σταθερὸν πρόσω ὁλοταχῶς.

Κατακλείων τὸν παρόντα συγχαρητήριον χαιρετισμόν, ἀδελφικῶς εὐχομαι εἰς ὑμᾶς ἁγιοπνευματικὴν ἐμπνευσιν καὶ ἀδιάπτωτον ὑγίειαν διὰ τὴν ἐκπλήρῳσιν τῆς ὑψηλῆς διακονίας σας.

Μετ' εἰλικρινοῦς ἐκτιμήσεως καὶ βαθυτάτου σεβασμοῦ σᾶς ἀσπάζομαι

Ἐν φιλάματι ἀγίῳ

† Ὁ Γερμανίας Αὐγουστίνος

Ἐν Βόννῃ, τῇ 28ῃ Ἀπριλίου 1998

**Τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Αὐστρίας
κ. Μιχαὴλ**

Τῷ Μακαριωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ
Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. κ. Χριστοδούλῳ
Εἰς Ἀθήνας

Μακαριώτατε,

Χριστὸς ἀνέστη!

Χαίρων εὐλογοῦν καὶ συγχαίρων ἐπὶ τῇ ἐπαξίᾳ ἐκλογῇ καὶ ἀναρρήσει τῆς Ὑμετέρας περιουδοῦστος Μακαριότητος ἐπὶ τὸν ἱστορικὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν Θρόνον τοῦ κλεινοῦ Ἀστέως, εὐχομαι μετὰ τοῦ ποιμνίου τῶν ἱστορικῶν Ἑλληνικῶν Κοινοτήτων τῆς Βιέννης μακρὰν καὶ ἀγλαόκαρπον Ἀρχιεπισκοπείαν, ἐκ' ἀγαθῷ τοῦ Θεοφιλοῦς πληρώματος τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, εὐκλείᾳ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ δόξῃ Θεοῦ.

Τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος ἀγαπητὸς
ἐν Χριστῷ ἀδελφός καὶ ὅλως πρόθυμος
μετὰ σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης

† Ὁ Αὐστρίας Μιχαὴλ

Βιέννη, τῇ 28ῃ Ἀπριλίου 1998

**Τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Βελγίου
κ. Παντελεήμονος**

Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον
Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ.κ. Χριστόδουλον
Ἀθήνας

Μακαριώτατε,

Ἦκουσε Κύριος τῆς φωνῆς τῆς δεήσεως ἡμῶν, Κύριος τὴν προσευχὴν μας κατεδέξατο. Συγχαίροντες ἐκ μέρους ἀπάσης τῆς Μητροπόλεως Βελγίου διὰ τὴν ἐπαξίαν ἀνάρρησιν εἰς τὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν Θρόνον, εὐχόμεθα ὅπως ἐπὶ ἔτη πλείστα κλείζητε τοῦτον πρὸς δόξαν τοῦ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ καὶ ἐκ' ἀγαθῷ τοῦ ἔθνους μας.

† Ὁ Βελγίου Παντελεήμων

**Τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Νέας Ζηλανδίας
κ. Διονυσίου**

Μακαριώτατον
Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. κ. Χριστόδουλον
Εἰς Ἀθήνας

Μακαριώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα,

Μετ' ἀφαντάστως χαρᾶς καὶ εὐχαριστήσεως ἐπληροφρήθην τὴν ἐπαξίαν ἀνάδειξίν σας εἰς τὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν Θρόνον τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ σπεύδω νὰ στείλω τὰς ὀλίγας αὐτὰς ταπεινὰς γραμμάς.

Βαθυσεβάστως συγχαίρω τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα, εὐχόμενος, ὅπως ὁ Πανάγαθος Θεός, ὁ ὁ-

ποῖος ἔδειξε τὴν εὐνοίαν Του πρὸς τὴν κατὰ πάντα ἀξίαν Μακαριότητά Σας, Σὰς χαρίζη ὑγείαν, δύναμιν, καρτερίαν καὶ κάθε ἀγαθοσύνην Του.

Μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ ἐν Χριστῷ Ἀναστάντι
† Ὁ Νέας Ζηλανδίας Διονύσιος
Ἐν Wellington τῇ 2ῃ Μαΐου 1998

**Τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἑλβετίας
κ. Δαμασκηνοῦ**

Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον
Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. κ. Χριστόδουλον
Ἀθήναι

Πληροφορηθέντες χαρμόσυνον ἄγγελμα ἐπαξίας ἐκλογῆς Σας Ἀρχιεπισκοπικὸν Θρόνον Ἀθηνῶν, συγχαίρομεν ἐκ βάθους καρδίας, εὐχόμενοι ὑγείαν καὶ μακροήμερευσιν πρὸς πραγμάτων ἱστορικοῦ Σας ἔργου ἐκ' ἀγαθῷ Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας Ἑλλάδος.

† Ἑλβετίας Δαμασκηνός

**Τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἰταλίας
κ. Γενναδίου**

Πρὸς
Τὴν Αὐτοῦ Μακαριότητα
τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. κ. Χριστόδουλον
Εἰς Ἀθήνας

Μακαριώτατε Δέσποτα,

Ὁλόκληρος ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις Ἰταλίας χαίρει καὶ ἀγάλλεται καὶ εὐχαριστεῖ τῷ Μεγαλοδυνάμῳ Θεῷ, ἐπὶ τῇ ἐπαξίᾳ ἀναρρήσει τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος εἰς τὸν ἔνδοξον πρῶτον Θρόνον τῆς Ὁρθοδόξου Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἐπίστευεν ἀκραδάντως καὶ προσηύχετο ὑπὲρ τοῦ ἀποτελέσματος τούτου, τοῦ ὁποίου τὸ τέλειον, δίκαιον καὶ πρῆπον πανηγυρίζει σήμερον ὁ Ἑλληνικὸς Λαός.

Τὸ εὐσεβὲς Ὁρθόδοξον Ποίμνιον τῆς θεοσώστου ταύτης Ἐπαρχίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου ἐν τῇ Χώρα ταύτῃ, τὸ ὁποῖον ἤρchiσε νὰ ἀναγεννᾶται πνευματικῶς καὶ ὀρθοδόξως, νὰ ζῇ καὶ νὰ ὑπάρχῃ, ἀλλὰ καὶ νὰ μαρτυρῇ καὶ διαδίδῃ τὰ μεγάλα μηνύματα τῆς Ὁρθοδοξίας, εὐχεται, μετὰ τῆς ἐλαχιστοτητός μου, τῇ Ὑμετέρᾳ Μακαριότητι πανευκλεῖ ποιμαντορίαν, ἐν ὑγείᾳ ἀκλονήτῳ καὶ ἀγαλλιάσει πνευματικῇ, μακροημερεύσει καὶ τιμῇ ἀμετρήτῳ πρὸς δόξαν τῆς Μητρὸς ἡμῶν Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ἐπὶ δὲ τούτοις, χαιρετίζων τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα μὲ τὸν χαρμόσυνον Πασχάλιον χαιρετισμὸν «Χριστὸς Ἀνέστη», διατελῶ μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ καὶ θερμῶν πασχάλιων προσερχέσεων.

† Ὁ Ἰταλίας Γεννάδιος
Ἐν Βενετία τῇ 29ῃ Ἀπριλίου 1998

**Τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Τορόντο
κ. Σωτηρίου**

Μακαριώτατον
'Αρχιεπίσκοπον 'Αθηνῶν καὶ πάσης 'Ελλάδος
κ. κ. Χριστόδουλον
'Αθήναι

Μακαριώτατε,

Χριστὸς 'Ανέστη!

'Η ἐκλογή σας στὸν ἱστορικὸ ἀποστολικὸ θρόνον
τῆς 'Αρχιεπισκοπῆς 'Αθηνῶν καὶ πάσης 'Ελλάδος με-
τὴν ἐπιφοίτηση τοῦ 'Αγίου Πνεύματος καὶ τὶς κανονι-
κὲς ψήφους τῆς σεβασμίας 'Ιεραρχίας τῆς 'Εκκλησίας
τῆς 'Ελλάδος γέμισε χαρὰ ὅλους μας στὸν Καναδά.
Μὲ τὴν καρδιά μας εὐχόμεσθε 'Αξιός. Προσευχόμε-
στε ἡ κεφαλὴ τῆς 'Εκκλησίας, ὁ Λυτρωτὴς καὶ σωτή-
ρας μας Χριστὸς νὰ κατευθύνει τὸν νοῦ σας καὶ τὰ
βήματά σας, ὥστε νὰ πορεύεται ἡ 'Εκκλησία πρὸς
τὸν Χριστὸ μετ' εἰρήνῃ, ἀγάπῃ, πρόοδο καὶ προκοπῇ.

Μὲ ἀδελφικὴ ἐν Χριστῷ 'Αναστάντι
ἀγάπῃ καὶ σεβασμῷ

† 'Ο Τορόντο Σωτήριος

28 'Απριλίου 1998

**Τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μπουένος 'Αίρες
καὶ Νοτίου 'Αμερικῆς κ. Γεννάδιου**

Μακαριώτατον
'Αρχιεπίσκοπον 'Αθηνῶν καὶ πάσης 'Ελλάδος
κ. κ. Χριστόδουλον
'Αθήνας

'Ο θεῖος καὶ ἀνθρώπινος παράγων Σας ἐπέλεξε
ὡς 'Αρχιεπίσκοπον 'Αθηνῶν καὶ πάσης 'Ελλάδος. Τὰ
θερμά μας συγχαρητήρια συνοδεύουν καὶ αἱ προσευ-
χαὶ μας ὅπως ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ Σας στηρίξῃ καθ'
ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς 'Αρχιεπισκοπικῆς Σας διακο-
νίας.

† 'Ο Μπουένος 'Αίρες καὶ Νοτίου 'Αμερικῆς
Γεννάδιος

**Τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Χόνγκ Κόνγκ
κ. Νικήτα**

Πρὸς τὴν Α.Μ. τὸν 'Αρχιεπίσκοπον
'Αθηνῶν καὶ πάσης 'Ελλάδος
κ. κ. Χριστόδουλον

Μακαριώτατε,

'Επιστρέφοντας ἀπὸ τὰ μακρινὰ μέρη τῆς 'Απω
'Ανατολῆς, ἔμαθα διὰ τὴν ἐκλογὴν καὶ τὴν ἐνθρονισί-
ν Σας ὡς 'Αρχιεπίσκοπος 'Αθηνῶν καὶ πάσης 'Ελλά-
δος.

Δεχθῆτε παρακαλῶ τὶς ταπεινὲς μου εὐχὲς καὶ τὸ
«'Αξιός» — ὄχι μόνον τὸ δικό μου, ἀλλὰ καὶ ὅλων
τῶν πιστῶν τῆς 'Ιερᾶς Μητροπόλεως Χόνγκ Κόνγκ.
Κάθε λειτουργία, οἱ ἱερεῖς προσεύχονται γιὰ τὴν 'Εκ-
κλησία τῆς 'Ελλάδος, γιὰτὶ ἐκεῖνὴ βοηθεῖ, ὑποστηρί-
ζει, καὶ ἀγαπᾷ τὴν 'Ιεραποστολή. Κατ' αὐτὸν τὸν τρό-
πον, οἱ 'Ορθόδοξοι τῆς 'Απω 'Ανατολῆς εἶναι καὶ αὐ-
τοὶ κάπως πνευματικὰ Σας τέκνα.

Εὐχομαι ὁ Κύριος καὶ Λυτρωτὴς τοῦ κόσμου, ὁ
ὁποῖος Σας κάλεσε σ' αὐτὸν τὸν ὑψηλὸν βαθμόν, νὰ
Σας χαρίζῃ δύναμη καὶ φώτιση στὸ δύσκολό Σας ἐρ-
γο.

Μὲ υἱικὴ ἀγάπῃ καὶ σεβασμῷ

† 'Ο Χόνγκ Κόνγκ Νικήτας

14 Μαΐου 1998

**Τοῦ Σεβασμιωτάτου 'Αρχιεπισκόπου Πράγας
καὶ Μητροπολίτου Τσεχίας καὶ Σλοβακίας
κ. Δωροθέου**

Πρὸς τὴν 'Ιερὰν Σύνοδον
τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος
Μακαριώτατον Πρόεδρον Αὐτῆς
κ. κ. Χριστόδουλον

'Αγαπητὲ ἀδελφέ καὶ συλλειτουργε κ. Χριστόδουλε,
«ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ»

Συγχαίροντες Ὑμᾶς ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ Ὑμῶν εἰς τὸν
'Αρχιεπισκοπικὸν Θρόνον τῶν 'Αθηνῶν, παρακαλοῦ-
μεν τὸν Θεὸν ὅπως δυναμῶνῃ Ὑμᾶς εἰς τὸ ἔργον
Σας, πρὸς δόξαν Θεοῦ.

Μὲ ἀδελφικοῦς ἐν Κυρίῳ ἀσπασμοὺς

'Ο 'Αρχιεπίσκοπος Πράγας

Μητροπολίτης Πάσης Τσεχίας καὶ Σλοβακίας
Δωρόθεος

Πράγα, 28.4.1998

**Τοῦ Σεβασμιωτάτου 'Αρχιεπισκόπου Φινλανδίας
κ. Ἰωάννου, Τοποτηρητοῦ 'Εσθονίας**

Αὐτοῦ Μακαριότητα 'Αρχιεπίσκοπον
'Αθηνῶν καὶ πάσης 'Ελλάδος
Χριστόδουλον
'Αθήνας

Μετ' εὐκαιρίας χαρᾶς ἐδέχθη τὸ μήνυμα περὶ
τῆς ἐκλογῆς Ὑμῶν εἰς σεβασμῶν 'Αρχιεπισκοπικὸν
Θρόνον τῆς 'Ελλάδος. Πάντοτε ὦν πλησίον Ὑμῶν ἐν
προσευχῇ καὶ καρδίᾳ, εὐχομαι Ὑμῖν ἔτι πολλὰ.

'Ιωάννης Φινλανδίας
Τοποτηρητὴς 'Εσθονίας

**Τοῦ Σεβασμιωτάτου 'Αρχιεπισκόπου Σινά, Φαράν
καὶ Ραϊθῶ κ. Δαμιανοῦ**

Τῇ Αὐτοῦ Μακαριότητι
τῷ 'Αρχιεπισκόπῳ 'Αθηνῶν καὶ πάσης 'Ελλάδος
κυρίῳ κυρίῳ Χριστοδούλῳ,
τῷ ἀπὸ Δημητριάδος καὶ 'Αλμυροῦ,
'Ιερὰν 'Αρχιεπισκοπὴν 'Αθηνῶν - 'Αθήνας,

Μακαριώτατε Δέσποτα,

Ἐπὶ τῇ ἐπαξίᾳ καὶ Θεοπροβλήτῳ ἐκλογῇ τῆς Ὑ-
μετέρας Μακαριότητος εἰς τὸν Πρῶτον Θρόνον τῆς
'Αγιοτάτης 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος, ἐγὼ τε καὶ οἱ
Σιναῖται Μοναχοὶ τῆς 'Ιερᾶς Μονῆς τοῦ 'Αγίου καὶ
Θεοβαδίστου Ὁρους Σινά, καθὼς καὶ τὸ εὐάριθμον
ὀρθόδοξον ποίμνιον τῆς ὑπ' ἐμὲ 'Αρχιεπισκοπικῆς πε-
ριφερείας, εὐχόμεθα ὁλοψύχως, ὅπως ὁ Παράκλητος,

τῇ μεσιτεία καὶ τῆς Πολιούχου ἡμῶν Μεγαλομάρτυρος Ἀγίας Αἰκατερίνης, κατευθύνῃ τὰ διαβήματα τῆς Ὑμετέρας Θεοτιμῆτος Μακαριότητος εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν εἰς ἔτη πλείστα, ὑγιεινὰ καὶ ἀγλαόκαρπα, ἐπὶ οἰκοδομῇ τοῦ Χριστεπανύμου πληρώματος τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ἰδίᾳ τῆς ἀγωνιώσης νεότητος, ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Γένους καὶ ἐπιστηριγμῷ τῆς καθ' ὅλου Ὁρθοδοξίας, προαγωγῇ δὲ τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Πίστει, πρὸς δόξαν τοῦ Παναγίου Τριαδικοῦ Θεοῦ καὶ σωτηρίαν τῶν πιστῶν κατὰ τὰς ἐξαιρετικῶς κρισίμους διεθνεῖς συγκυρίας τῆς ἐπὶ θύραις τρίτης μετὰ Χριστὸν χιλιετίας.

Τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος
ἐλάχιστος ἐν Χριστῷ ἀδελφός
καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ εὐπειθῇ

† Ὁ Σιναίου Δαμιανός

καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ ἐν Χριστῷ Ἀδελφοί

Ἐν Σιναίῳ τῷ Ὁρει, τῇ 28η/15ῃ Ἀπριλίου 1998

**Τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Νιγηρίας
κ. Ἀλεξάνδρου**

Τῷ Μακαριωτάτῳ
Ἀρχιεπισκόπῳ Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. κ. Χριστόδουλῳ
Εἰς Ἀθήνας

Μακαριώτατε Γέροντα,

Ἐν χαρᾷ μεγάλη καὶ συγκινήσει πολλῇ πληροφορηθεὶς τὴν ἐπαξίαν ἀνοδὸν τῆς Ὑμετέρας πολυσεβάσμου μοι Μακαριότητος, εἰς τὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν Θρόνον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, σπεύδω ἵνα ἐκφράσω Αὐτῇ εὐχαριστίαν καὶ ἐγκαρδίους νύκτας εὐχάς, δεόμενος ταπεινῶς τοῦ ἐκ νεκρῶν Ἀναστάντος Σωτήρος ἡμῶν, ὅπως διατηρῇ Αὐτὴν ἐπὶ πολλῶν ἐνιαυτῶν περιελίξεις, ἐν δυνάμει πολλῇ καὶ ὑγείᾳ ἀδιαπτῶν, ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ ἐμπιστευθέντος Αὐτῇ ποιμνίου καὶ τῆς καθόλου Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ἀναθέμενος ὅλον ἐμαυτὸν ταῖς ἀγίαις Ὑμῶν προσευχαῖς καὶ κατασπαζόμενος τὴν Ὑμετέραν Δεξιάν, διατελῶ

Μετὰ βαθυτάτου νύκτου σεβασμοῦ

† Ὁ Νιγηρίας Ἀλέξανδρος

Ἐν Λάγκος τῆς Νιγηρίας, τῇ 3ῃ Μαΐου 1998

**Τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Μπουκόμπα
(Τανζανίας) κ. Πορφύριου**

Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον
Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. κ. Χριστόδουλῳ
Εἰς Ἀθήνας

Μακαριώτατε,

Ἐπὶ ἐπαξία ἐκλογῇ Σας στὸν Ἀποστολικὸν Θρόνον τῆς Ἐκκλησίας Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος ἀναφωνοῦμεν ἐκ μέσης καρδίας Ἀξιος, Ἀξιος, Ἀξιος.

† Ὁ Μπουκόμπα Πορφύριος

Ἐν Bukoba Τανζανίας 29.4.1998

**Τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Γάζης
κ. Βενεδίκτου**

Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον
Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. κ. Χριστόδουλῳ

Πολυσέβαστέ μοι Μακαριώτατε,
Ἅγιε Γέρον,

ἡ ἐπαξία ἐκλογῇ Ὑμῶν, τοῦ λίαν πεπαιδευμένου καὶ ἐν θεοφιλέσιν ἔργοις κατηξιωμένου ἐν Ἱεράρχαις, ἐπλήρωσε τὴν ἐλαχιστότητά μου χαρᾶς καὶ ἐκ τοῦ Παναγίου Τάφου, εὐχομαι ἔτη ἀρχιεπισκοπείας μήκιστα ἐπ' ἀγαθῷ Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας Ἑλλάδος καὶ Ἑλληνικοῦ Γένους.

Ἀσπαζόμενος τὴν Δεξιάν Σας, διατελῶ ἐν σεβασμῷ
† Ὁ Γάζης Βενέδικτος

**Τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μαυροβουνίου
κ. Ἀμφιλοχίου**

Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν
κ. κ. Χριστόδουλῳ

Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Πρὸς Νεοεκλεγέντα Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν

Κύριον Χριστόδουλῳ, Ἄξιος

Μακαριώτατε, ἡ ἐκλογὴ Σας εἰς τὸν ἐνδοξον Θρόνον Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν ἀποτελεῖ μεγάλην χαρὰν ὃχι μόνον διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ δι' ἅπασαν Ὁρθοδοξίαν.

Μὲ ἀγάπην Χριστοῦ

† Ὁ Μαυροβουνίου Ἀμφιλόχιος

**Τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἐπισκόπου Ζαχουμίου καὶ
Ἐρζεγοβίνης κ. Ἀθανασίου**

Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον
Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. κ. Χριστόδουλῳ

Ἐξ ὀνόματος τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἐπισκόπου Ἐρζεγοβίνης καὶ Παραθαλασσίας κ. Ἀθανασίου Γέφυτης, λόγῳ ἀδυνατοῦ τηλεγραφικῆς ἐπικοινωνίας, ἐνετειλάμην τηλεφωνικῶς ὅπως διαβιβάσω τὰ κάτωθι:

«Εἰς πολλὰ ἔτη Δέσποτα, Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλε καὶ εὐχόμεσθε ὅ,τι ἀναστάσιμο, εὐαγγελικὸ καὶ κεχαριτωμένο διὰ τὸ καλὸ τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς σωτηρίας τοῦ κόσμου».

Ὁ Ἐρζεγοβίνης καὶ Παραθαλασσίας Ἀθανάσιος Διὰ τὴν ἐντολὴν καὶ μετὰ τῶν ἡμετέρων θερμοτάτων εὐχῶν διὰ τὴν κατὰ Θεὸν ἐκλογὴν Σας

Χ. Π. Σταθάκης, Ἱατρός

**Τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἐπισκόπου Δυτικῆς Εὐρώπης
κ. Λαμασκηνοῦ**

Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον
Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. κ. Χριστόδουλῳ

Μακαριώτατε, Ἄξιος!

Ἡ χαρὰ μου εἶναι ἀπερίγραπτη. Ὁ Σεβασμιώτα-

τος Μητροπολίτης Ίερισσού κ. Νικόδημος μου ανακοίνωσε την έπαξία εκλογή Σας. Τόν συνάντησα εις τὸ ἐν Θέρμῃ Ἐκκλησιαστικὸν Ἰδρυμα «Ὁ Εὐαγγελιστὴς Μάρκος». Σπεύδω νὰ Σᾶς συγχαρῶ καὶ νὰ εὐχρηθῶ τὸ «Εἰς πολλὰ ἔτη, Δέσποτα» καὶ πλήρη εὐόδωσιν τοῦ ἔργου Σας γιὰ τὴν ἐνότητα καὶ τὴ δόξα τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐπίσκοπος Δυτικῆς Εὐρώπης
† Δαμασκηνός

Βελιγράδιον, 30.4.1998

**Τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας
κ. Κωνσταντίνου Στεφανοπούλου**

Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον
Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
Κύριον Χριστόδουλον

Μακαριώτατε,

Ἐπὶ ἐπαξία ἐκλογή σας ὡς Προκαθημένου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐπιθυμῶ νὰ σᾶς ἐκφράσω τὰ θερμότερα συγχαρητήριά μου.

Εὐχομαι πλούσιο καὶ δημιουργικὸ ἔργο ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ χριστεπωνύμου ποιμνίου τῆς.

Μὲ ἀγάπη

Κωνσταντίνος Στεφανόπουλος

Ἀθήνα, 28 Ἀπριλίου 1998

**Τοῦ Προέδρου τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας
κ. Γλαῦκου Κληρίδη**

Μακαριώτατο
Ἐψηφισμένον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος
Κύριον Χριστόδουλον
Ἀθήνα

Συγχαίρω ἐγκάρδια γιὰ τὴν ἐκλογή Σας ὡς Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος καὶ εὐχομαι τὴν ἐξ ὕψους ἐνίσχυση στὸ δύσκολο ἔργο Σας ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ Ὁρθοδόξου Ποιμνίου Σας.

Ὁ Κυπριακὸς Ἑλληνισμὸς, ἡ Κυβέρνηση καὶ ἐγὼ προσωπικὰ Σᾶς εὐχόμαστε κάθε ἐπιτυχία στὴν ἐκπλήρωση τῶν πολὺ σοβαρῶν ὑψηλῶν καθηκόντων Σας.

Ὁ Κυπριακὸς Ἑλληνισμὸς εἶναι σίγουρος ὅτι θὰ Σᾶς ἔχει συμπαραστάτη στὸν ἀγῶνα τοῦ γιὰ τὴν ἐπικράτηση οἰκουμενικῶν ἀρχῶν καὶ ἀξιών καὶ στὴ μαρτυρικὴ Κύπρο.

Γλαῦκος Κληρίδης
Πρόεδρος Κυπριακῆς Δημοκρατίας

Τοῦ Πρωθυπουργοῦ τῆς Ἑλλάδος κ. Κώστα Σημίτη

Πρὸς τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπον
Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
Κύριο Χριστόδουλο
Ἀθήνα

Μακαριώτατε,

Σᾶς ἀπευθύνω τὰ θερμὰ καὶ εἰλικρινῆ μου συγχα-

ρητήρια γιὰ τὴν ἐκλογή Σας στὸν Ἀρχιεπισκοπικὸ Θρόνο ἀπὸ τὴν Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Γνωρίζω ὅτι θὰ ἀνταποκριθεῖτε στὶς προσδοκίαι τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἀπὸ πλευρᾶς τῆς ἡ Πολιτεία σᾶς παρέχει τὴ διαβεβαίωση ὅτι θὰ σᾶς συνδράμει στὸ ἔργο σας, στὸ πλαίσιο τῆς ἀρμονικῆς συνεργασίας Κράτους καὶ Ἐκκλησίας, σύμφωνα μὲ τὸ Σύνταγμα. Τὸ χριστεπωνύμο πλήρωμα προσβλέπει σὲ Σᾶς γιὰ τὴν ἐκπλήρωση τῆς θείας καὶ ὑψηλῆς ἀποστολῆς τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν περαιτέρω προσέγγιση τῆς Ὁρθοδοξίας μὲ τὰ προβλήματα τῆς σύγχρονης κοινωνίας.

Κώστας Σημίτης

Πρωθυπουργός

Ἀθήνα, 28 Ἀπριλίου 1998

Τοῦ πρ. Πρωθυπουργοῦ κ. Γ. Ράλλη

Μακαριώτατον
Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν
κ. Χριστόδουλον
Ἀθήνα

Μακαριώτατε,

Θερμὰ συγχαρητήρια γιὰ τὴν ἐπάξια ἐκλογή σας.

Εὐχομαι μεγάλη ἐπιτυχία στὸ ἔργο σας γιὰ τὸ καλὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας γενικώτερα.

Μὲ πολλὴ τιμὴ

Γεώργιος Ι. Ράλλης

Ἀθήνα, 29 Ἀπριλίου 1998

**Τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων
κ. Ἀποστόλου Κακλαμάνη**

Μακαριώτατε,

Ὡς Πρόεδρος τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων, σᾶς ἀπευθύνω τὰ θερμὰ καὶ εἰλικρινῆ συγχαρητήριά μου γιὰ τὴν ἐκλογή σας ὡς Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ σᾶς διαβεβαιῶ ὅτι, ἡ Ἐθνικὴ Ἀντιπροσωπεία θὰ σταθεῖ ἀρωγὸς στὴ δύσκολη, ἀλλὰ καὶ τόσο σημαντικὴ ἀποστολή σας.

Μιὰ ἀποστολή πού ἀποκτᾷ ἰδιαίτερη σημασία στοὺς ταραγμένους καιροὺς μας, ὅπου οἱ ἀπλοὶ ἄνθρωποι καὶ ἰδιαίτερα ἡ νεολαία, προσβλέπει στὸ θεσμὸ τῆς Ἐκκλησίας μὲ ἐλπίδα, προκειμένου νὰ ἀντιμετωπίσει τὰ μεγάλα κοινωνικὰ προβλήματα.

Σ' αὐτὴ τὴν κατεύθυνση ἡ Πολιτεία, εἶμαι βέβαιος, ὅτι θὰ παράσχει τὴ συνδρομή της καὶ θὰ σταθεῖ συμπαραστάτης τοῦ ἔργου σας, στὸ πλαίσιο τοῦ σεβασμοῦ, τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ τοῦ κύρους τῆς Ἐκκλησίας.

Μὲ ἐξαιρετικὴ τιμὴ

Ἀπὸστολος Κακλαμάνης

Ἀθήνα, 28 Ἀπριλίου 1998

Τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν κ. Θεοδ. Παγκάλου

Μακαριώτατε,

Μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς ἀνάδειξής Σας σὲ Προκαθ-

μενο τής Αυτόκεφαλής Έκκλησίας τής Ελλάδας, επιθυμώ νά Σας απευθύνω τὰ θερμά μου συγχαρητήρια, καθώς και τὶς εὐκρινεῖς εὐχές μου γιὰ τὴν ἐπιτυχία τῆς ὑψηλῆς πνευματικῆς Σας ἀποστολῆς.

Ἐπιθυμώ, ἐπίσης, νά σᾶς διαβεβαιώσω ὅτι τὸ Ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν καὶ ἐγὼ προσωπικὰ εἴμαστε στὴ διάθεσή Σας γιὰ τὴν ἐνίσχυση τῆς παρουσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ελλάδας στὸν διεθνή στίβο.

Μὲ ὅλο τὸν σεβασμὸ μου καὶ βαθειὰ ἐκτίμηση
Θεόδωρος Πάγκαλος

Ἀθήνα, 30 Ἀπριλίου 1998

Τοῦ Δημάρχου Ἀθηναίων κ. Δημ. Ἀβραμοπούλου

Μακαριώτατο

Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ.κ. Χριστόδουλο

Μακαριώτατε,

Ἐπιθυμώ νά ἐκφράσω τὰ ὁλόθερμα συγχαρητήριά μου γιὰ τὴν σημερινή ἐπάξια ἐκλογή Σας ὡς Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος καὶ νά Σας εὐχηθῶ ἐπιτυχία καὶ εὐδωξη τῆς ὑψηλῆς πνευματικῆς ἀποστολῆς τὴν ὁποία ἀναλαμβάνετε.

Εἶμαι βέβαιος πὺς ἡ ἀνάδειξή Σας ὡς Προκαθημένου τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας θὰ ὀδηγήσει, μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ, τὴν Ἐκκλησίαν μας στὴν ἠθικὴ καὶ ἐθνικὴ ἐνδυνάμωση τῆς ἀποστολῆς τῆς, καὶ θὰ συμβάλει στὴν ἀκτινοβολία καὶ ἰσχυροποίηση τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τῶν θεσμῶν ποὺ τὴν ἐκφράζουν.

Παρακαλῶ δεχθεῖτε, Μακαριώτατε, τὸ βαθύτατο Σεβασμὸ καὶ τὴν εὐκρινὴ ἀφοσίωσή μου πρὸς τὸ πρόσωπό Σας καὶ τὸν Θεοστήρικτον Θρόνον Σας.

Μὲ αἰσθήματα ἀγάπης

Δημήτρης Λ. Ἀβραμόπουλος

Ἀθήνα, 28 Ἀπριλίου 1998

**Τοῦ Γραμματέως τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς
τοῦ Πανελληνίου Σοσιαλιστικοῦ Κινήματος
κ. Κώστα Σκανδαλίδη**

Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο
Ἀθηνῶν κ.κ. Χριστόδουλο
Ἀθήνα

Μακαριώτατε,

Εἶμαι ἐνθουσιασμένος. Στὴν ἀνηφόρα ποὺ ξεκινᾶτε σᾶς εὐχομαι κάθε ἐπιτυχία καὶ ὁ Θεὸς μαζί σας. Ἀνυπομονῶ νά σᾶς δῶ.

Κώστας Σκανδαλίδης

Γραμματέας τῆς Κ.Ε. τοῦ ΠΑΣΟΚ

**Τοῦ Προέδρου τῆς Νέας Δημοκρατίας
κ. Κώστα Καραμανλῆ**

Ἀθήνα, 28 Ἀπριλίου 1998

Πρὸς τὴν

Αὐτοῦ Μακαριότητα τὸν Ἀρχιεπίσκοπον
Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
Κύριον Κύριον Χριστόδουλο

Μακαριώτατε,

Ἐπὶ τῇ Εὐλογητῇ Ἐκλογῇ Ὑμῶν ὡς Ἀρχιεπισκό-

που Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος τῆς Αυτόκεφάλου Ἀγίας ἡμῶν Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, παρακαλῶ Ὑμετέραν Μακαριότητα δεχθεῖ ἐγκάρδια συγχαρητήρια δι' ἐπαξίαν Ἐκλογὴν καὶ Ὁλοθέρμους Εὐχὰς δι' Ὑγείαν, Δύναμιν καὶ Ἐπιτυχίαν εἰς τὴν ἐνάσκησιν τῆς Ὑψίστης Ἀποστολῆς ἣν ἀναλαμβάνετε ἐπ' ὠφελεία τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Ἐκκλησίας καὶ τοῦ εὐσεβοῦς Ἑλληνικοῦ Λαοῦ.

Μὲ αἰσθήματα βαθυτάτου σεβασμοῦ καὶ ὑψίστης τιμῆς μεθ' ὧν διατελῶ

Ὑμέτερος

Κώστας Ἀλ. Καραμανλῆς

**Τοῦ Προέδρου τοῦ Συνασπισμοῦ
κ. Νίκου Κωνσταντόπουλου**

Πρὸς τὸν

Μακαριώτατο

Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος

Μακαριώτατε, θερμὰ συγχαρητήρια,

Τὰ προβλήματα καὶ οἱ ἀνάγκες τῆς κοινωνίας ἀναζητοῦν τὸν ἀνανεωμένο, σύγχρονο καὶ διακριτὸ ρόλο τῆς Ἐκκλησίας μὲ εὐαισθησία καὶ εὐθύνη.

Εὐλκρινεῖς εὐχές γιὰ δημιουργικὸ ἔργο, ποὺ θὰ ἀνταποκρίνεται στὴν ἀξίωση τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ γιὰ ἀνανέωση καὶ ποιοτικὴ ἀναζωογόνηση τοῦ δημόσιου βίου τῆς χώρας καὶ τῶν θεσμῶν του.

Ἐκ μέρους τοῦ Συνασπισμοῦ τῆς Ἀριστερᾶς καὶ τῆς Προόδου σᾶς εὐχομαι κάθε καλὸ καὶ ἐπιτυχία.

Νίκος Κωνσταντόπουλος

Ἀθήνα, 29 Ἀπριλίου 1998

**Τοῦ Προέδρου τοῦ Δημοκρατικοῦ Κοινωνικοῦ
Κινήματος κ. Δημ. Τσοβόλα**

Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν
καὶ Πάσης Ἑλλάδος
κύριον κύριον Χριστόδουλον
Ἀθήνα

Μακαριώτατε, σᾶς συγχαίρω γιὰ τὴν ἐκλογή σας, σᾶς εὐχομαι κάθε ἐπιτυχία στὸ ἔργο σας, γιὰ τὸ καλὸ τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ Λαοῦ καὶ τοῦ ἔθνους μας. Εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ ἀνταποκριθεῖτε στὶς προσδοκίες ὅλων μας.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ ΔΗΚΚΙ

Δημήτρης Τσοβόλας

**Τῆς Γεν. Γραμματέως τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος
Ἑλλάδος κ. Ἀλέκας Παπαρήγα**

«Σᾶς συγχαίρω γιὰ τὴν ἐκλογή σας στὴ θέση τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

Ἡ Γεν. Γραμματέας

Ἀλέξα Παπαρήγα

Τοῦ βουλευτοῦ κ. Γεωργίου Καρατζαφέρη

«Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια καὶ ἀγαλλιᾶσθω τὰ ἐπίγεια, ὅτι εἰς τὸν ἐνδοξον τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθόδο-

ξου Ἐκκλησίας θρόνον, ἀνῆλθεν ὁ Ἀξίος, ὁ Σοφός, ὁ Σεμνός, ὁ Λόγιος, ὁ Συνετὸς Ποιμενάρχης.

Ἔστωσαν, Μακαριώτατε, τὰ ἔτη Ὑμῶν πολλὰ καὶ εὐτυχὴ πρὸς δόξαν Κυρίου καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδοξίας. Κατασπαζόμενος τὴν δεξιάν σας».

**Τῆς ὑποψηφίας Δημάρχου Ἀθηναίων
Κας Μαρίας Δαμανάκη**

Πρὸς τὸν Ἀρχιεπίσκοπο
Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος Χριστόδουλο
Μακαριώτατε,

Σὰς συγκαίρω θερμὰ γιὰ τὴν ἀνάληψη τῶν καθηκόντων σας ὡς προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδας καὶ εὐχομαι κάθε ἐπιτυχία στὸ ἔργο ποὺ ἀναλαμβάνετε γιὰ νὰ ἀποκτήσει ἡ Ἐκκλησία σύγχρονο ρόλο ἀνάλογο μὲ τὶς προκλήσεις τῶν καιρῶν.

Ἡ κοινωνία μας, ὅλοι καὶ ὅλες, καλοῦμαστε νὰ ἀντιμετωπίσουμε νέα προβλήματα: τὴν αὐξανόμενη χρήση ναρκωτικῶν ἀπὸ ἐφήβους καὶ νέους, τὸ AIDS, τὴ μόλυνση τοῦ περιβάλλοντος, τὴ νέα φτώχεια ποὺ ἐξαπλώνεται σὲ εὐρύτερα στρώματα τῆς κοινωνίας, τὴν ἀνάγκη νὰ ἀνακουφισθοῦν στρώματα ποὺ σπρῶχνονται στὸ περιθώριο.

Ἡ συμβολὴ τῆς Ἐκκλησίας ὑπὸ τὴν ἡγεσίᾳ σας σὲ αὐτὴ τὴν προσπάθεια εὐχομαι νὰ εἶναι οὐσιαστικὴ καὶ σημαντικὴ.

Μὲ ἐξαιρετικὴ τιμὴ
Μαρία Δαμανάκη

Ἀθήνα, 29.4.1998

Τοῦ τέως Βασιλέως Κωνσταντίνου

«Ἐπ' εὐκαιρία ἐνθρονίσεως Ὑμετέρας Μακαριώτατος εἰς Ὑψιστον Λειτουργίαν προκαθημένου Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας Ἑλλάδος, δεχθῆτε θερμὰ συγχαρητήρια καὶ εὐχαίς μας διὰ πολυετὴ καὶ καρποφόρον διακονίαν ἐπ' ἀγαθῷ ποιμνίου Ὑμῶν καὶ Λαοῦ Ὑμετέρας Πατρίδος».

* * *

Σημ. Εἶναι περιττὸν νὰ σημειώσωμε ὅτι μερικοὶ ἐκ τῶν Προκαθημένων τῶν Ὁρθοδόξων Πατριαρχείων καὶ Πατριαρχικῶν ἢ Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν ἐξέφρασαν συγχαρητήρια καὶ ἑκαμαν ἐπιστημάνσεις ὄχι μὲ τηλεγραφήματα, ἀλλὰ εἴτε μὲ αὐτοπροσώπη παρουσία καὶ προσφωνήσιν τοὺς στὴν Τελετὴ τῆς Ἐνθρονίσεως, εἴτε μὲ τὴν προσφωνήσιν ἐκπροσώπων αὐτῶν (βλ. Προσφωνήσεις σὲ προηγούμενες σελίδες).

β) ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΕΠΙΣΗΜΩΝ

Ἐκτὸς ἀπὸ τὶς πολλὰς Δηλώσεις Ἐπισήμων, ποὺ ἤδη ἔχουν καταχωρηθῆ σὲ προηγούμενες ἐνότητες, παραθέτομε δειγματοληπτικῶς καὶ τὶς ἐξῆς, ποὺ ἔγιναν στὸ Ἀθηναϊκὸ Πρακτορεῖο Εἰδήσεων ἢ σὲ διαφόρους δημοσιογράφους:

**Τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
κ. Βαρθολομαίου**

«Μὲ χαρὰν ἐδέχθημεν τὴν ἐκλογὴν τοῦ νέου Ἀρ-

χιεπισκόπου, μὲ τὸν ὁποῖον συνδεόμεθα ἰδιαίτερος, εἰμεθα φίλοι. Μᾶς συνδέει ἰσχυρὸς πνευματικὸς δεσμός. Ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος γνωρίζει τὸ Φανάρι, σέβεται τὴν παράδοσί του καὶ εἶναι ἔτοιμος νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὰ προβλήματα, τὰ ὁποῖα ὁ χρόνος ἔχει συσσωρεύσει.

»Ἡ ἐκλογὴ του ἔγινε ἀνεὺ ἐξεκκλησιαστικῶν ἐπεμβάσεων καὶ μὲ πνεῦμα ἐνότητος μεταξὺ ἰδιαίτερος ἀξιολόγων Μητροπολιτῶν. Ὑπῆρξαν ἀξιόλογοι Ἱεράρχαι μὲ πολύτιμον πείραν καὶ προσέφεραν ὑπηρεσίας εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἦτο νὰ ἐκλεγῇ ὁ Χριστόδουλος. Καὶ εἰμεθα πλέον βέβαιοι ὅτι ἡ ἐκλογὴ αὐτὴ θὰ ὀδηγήσῃ εἰς λαμπρὰν καὶ δημιουργικὴν ἀρχιεπισκοπικὴν περίοδον.

»Περιμένομεν μὲ μεγάλῃν χαρὰν νὰ τὸν ὑποδεχθῶμεν εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον».

**Τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας
κ. Κ. Στεφανοπούλου**

(Κατὰ τὴν διάρκεια τῆς διημέρου περιοδείας του
στὴ Μαγνησία)

«Θὰ ἤθελα νὰ ἐξηγήσω — γιὰτὶ εἶδα πολλὰ σχόλια στὶς ἐφημερίδες — ὅτι δὲν ὑπάρχει καμία ψυχρότης στὶς σχέσεις τοῦ Ἀρχιεπισκόπου μὲ μένα προσωπικά καὶ ἐλπίζω καὶ μὲ κανέναν ἄλλο. Ἡ ἐκτίμησις, ἡ ἀγάπη καὶ ὁ σεβασμὸς εἶναι δεδομένα.

Θὰ ἤθελα ἐπίσης νὰ πῶ ὅτι ὁ σεβασμὸς τῆς Πολιτείας πρὸς τὸ πρόσωπο τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἐκφράζεται κυρίως διὰ τῆς τελετῆς τῆς στέψεως. Προχθὲς μοῦ ἔδωσε τὴν εὐκαιρία μιάς κατ' ἰδίαν συζήτησης, ἀλλὰ ἐπίσης καὶ κατὰ τὴν ἐπίσημη τελετὴ, παρούσης καὶ ὅλης τῆς Διαρκούς Ἱεράς Συνόδου, ποὺ ἔδωσε τὴν εὐκαιρία νὰ ἐπαναβεβαιώσω ὅλους τοὺς παρευρισκομένους καὶ κυρίως τὸν Ἀρχιεπίσκοπο γιὰ τὴν θερμότητα τῶν αἰσθημάτων μου. Ἡ ἐπίσκεψίς μου εἶχε προσδιορισθῇ ἀπὸ πολὺ καιρὸ, ἦταν ὑπόψη τοῦ πρώην Μητροπολίτη καὶ νῦν Ἀρχιεπισκόπου. Ὅταν ἔγινε Ἀρχιεπίσκοπος ὁ κ. Χριστόδουλος εἶχα ζητήσει τὴν ἀναβολὴ τῆς ἐνθρονίσεως χωρὶς νὰ σημαίνει αὐτὸ ὅτι εἶχα μιά τέτοια ἀξίωσις. Θέλω, λοιπόν, νὰ βεβαιώσω ὅτι αὐτὸ ποὺ μὲ στενοχωρεῖ ἀπὸ τὰ σχόλια δὲν εἶναι ἡ κριτικὴ ποὺ μοῦ γίνεται, διότι δὲν εἶμαι σήμερα (σ.σ. τὸ Σάββατο) παρὼν. Αὐτὴ εἶναι μιά κριτικὴ ἐντελῶς κατανοητὴ, ἀποδεκτὴ, δημοκρατικώτατη καὶ δημοκρατικὰ τὴν ἀποδέχομαι. Εἶναι ἐξηγήσεις ποὺ δίνονται. Ἔτσι καλοῦμαι ἄλλη μιά φορὰ, νὰ διαβεβαιώσω περὶ τῶν ἀρίστων σχέσεών μου μὲ ὅλη τὴν Ἐκκλησίαν ἀλλὰ καὶ γιὰ τὶς ἀριστες σχέσεις μας μὲ τὸν Μακαριώτατο κ. Χριστόδουλο».

**Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Γέροντος Ἐφέσου
κ. Χρυσόστομου**

«Ὁ ἐκλεγὴς νέος ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος εἶναι ἀξιόλογος προσωπικότης, φίλα προσκεκμημένη πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον. Μετὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Μητροπολίτου Δημητριάδος

και 'Αλμυρού εις την θέσιν του 'Αρχιεπισκόπου αι ήδη ύφιστάμεναι καλαι σχέσεις Φαναρίου - 'Αθηνών θα γίνουν ακόμη καλύτεραι και στενότεραι εις τὸ μέλλον».

**Τοῦ Ἐπιτίμου Προέδρου τῆς Νέας Δημοκρατίας
καὶ τ. Πρωθυπουργοῦ κ. Κ. Μητσοτάκη**

«Συγχαίρω ἀπὸ καρδίας τὸν νέο Ἀρχιεπίσκοπο γιὰ τὴν ἐπάξια ἐκλογὴ του. Εἶμαι βέβαιος ὅτι στὸ πρόσωπο τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου κ. Χριστοδούλου, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος θὰ ἀποκτήσει τὸν ἄξιο Ποιμέναρχη, ὁ ὁποῖος θὰ μπορέσει νὰ τὴν ὁδηγήσει μπροστὰ ἐν μέσῳ σκοπέλων καὶ θὰ εἶναι ἱκανὸς νὰ ἀντιμετωπίζει τὰ συγκεντρωμένα προβλήματα. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος θὰ ἀποδειχθεῖ ἄξιος τῆς Ὁρθοδοξίας, ἄξιος τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ».

Τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐκπροσώπου κ. Δημ. Ρέππα

«Πέρα ἀπὸ τὶς εὐχές μας πρὸς τὸ Μακαριώτατο νὰ ἐπιτύχει στὸ ἔργο του καὶ στὴν πνευματικὴ αὐτὴ προσπάθεια ποὺ κάνει, ὅλοι καὶ ἡ κυβέρνησις θὰ εἶναι στὸ πλευρὸ του γιὰ τὸ καλὸ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ — ἀπὸ κεῖ καὶ πέρα ἡ κυβέρνησις καὶ τὰ πολιτικὰ κόμματα, ἔχοντα τὴν ψήφου τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ καὶ τὴ δική του ἔγκρισιν, ἀσχοῦν μιὰ πολιτικὴ μὲ γνώμονα τὸ δημόσιο καὶ ἐθνικὸ συμφέρον».

Μετὰ τὴν Ἐνθρόνισιν ὁ κ. Ρέππας δήλωσε τὰ ἑξῆς:

«Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος εἶναι ὁ ἐπικεφαλῆς, ὁ ἡγέτης τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας. Ἡ ἐνθρόνισή του, πιστεύω ὅτι ἀποτελεῖ τὸ γύρισμα τῆς σελίδας στὴν ἱστορία τῆς Ὁρθοδοξίας. Γνωρίζετε ποιά εἶναι ἡ ὁμιλία του. Δὲν ἔχουμε κανένα λόγο νὰ τὴ σχολιάσουμε.

Εἶναι ὀριοθετημένες οἱ σχέσεις καὶ τὰ καθήκοντα τῶν ἡγιστῶρων σὲ διάφορους τομεῖς τῆς δημόσιας ζωῆς.

Ὁ κανόνας καὶ τὸ μέτρο ποὺ πρέπει πάντα νὰ διακρίνουν τὴ δημόσια δραστηριότητα ὅλων μας, θὰ πρέπει καὶ στὴ συγκεκριμένη περίπτωσιν νὰ ἀποτελέσουν τοὺς ὁδηγούς.

Πιστεύω καὶ ἐλπίζω ὅτι ἡ συνεργασία τῆς κυβέρνησις καὶ τῆς ἡγεσίας τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως μέχρι τώρα ἦταν σὲ ἄριστο ἐπίπεδο, τὸ ἴδιο καὶ στὸ μέλλον, θὰ κινεῖται στὸ ἴδιο ὑψηλὸ ἐπίπεδο, ἀρμονικῆς συνεννόησις καὶ συνεργασίας».

Τοῦ Γραμματέως τοῦ ΠΑ.ΣΟ.Κ. κ. Κ. Σκανδαλίδη

«Πρέπει νὰ εὐχηθούμε στὸ νέο Ἀρχιεπίσκοπο ποὺ ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐξέλεξε σήμερα μὲ τὶς πιὸ δημοκρατικὲς διαδικασίες, καλὴ τύχη μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ γιὰ νὰ πετύχει στὸ ἔργο του. Πιστεύω, ὅτι εἶναι ἓνας ἄνθρωπος, ἀπὸ ὅσο τὸν ξέρω, ποὺ ἔχει μιὰ συμβολὴ σὲ ἓνα ἐκσυγχρονισμὸ καὶ σὲ ἓνα προχώρημα τῆς σκέψης τῆς Ὁρθοδοξίας.

Εἶναι νέος ἄνθρωπος, ἔχει μπροστὰ του ὅλη τὴν δυνατότητα στὰ κρίσιμα χρόνια ποὺ ἔρχονται, νὰ ἀναπτύξει ὄχι μόνον τὴν πίστιν ἀλλὰ καὶ τὴν θρησκευτικὴν πεποίθησιν ἢ τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν ἀπαντοχὴ τοῦ λαοῦ μας, ἀλλὰ ταυτόχρονα καὶ τὴν σύνδεσιν τῆς ὑπόθεσις τῆς Ὁρθοδοξίας μὲ τὸν ἐλληνισμὸ καὶ τὴν πορεία του στὸ μέλλον. Νομίζω, ὅτι ὅλοι οἱ Ἕλληνες πρέπει νὰ τοῦ εὐχηθῶν καλὴ δουλειὰ καὶ καλὴ ἐπιτυχία στὸ πολὺ δύσκολο ἔργο του».

**Τοῦ Προέδρου τῆς Νέας Δημοκρατίας
κ. Κ. Καραμανλῆ**

«Χαιρετίζουμε τὴν ἐκλογὴ τοῦ νέου Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

»Στὸ πρόσωπο τοῦ Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ Χριστοδούλου ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εὖρε τὸν ἄξιο καὶ κατάλληλο Ἀρχιερέα ποὺ ἀναλαμβάνει τὸ μέγιστο, σημαντικὸ καὶ βαρὺ ἔργο τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος.

»Ἡ Νέα Δημοκρατία καὶ ἐγὼ προσωπικῶς θὰ παρᾶσχουμε κάθε βοήθεια καὶ στήριξιν στὸν Ἀρχιεπίσκοπο Χριστόδουλο, καὶ δι' αὐτοῦ στὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μεγιστοποιηθεῖ ὁ πνευματικὸς, ποιμαντικὸς καὶ πολιτιστικὸς ἐν γένει ρόλος τῆς στὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καὶ ἀπανταχοῦ τῆς γῆς».

**Τοῦ Προέδρου τῆς «Πολιτικῆς Ἀνοιξῆς»
κ. Ἀντ. Σαμαρά**

«Μὲ τὴν ἐκλογὴ τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου ἀνοίγει μιὰ λαμπρὴ περίοδος γιὰ τὴν Ἐκκλησία καὶ τὸν Ἑλληνισμὸ. Ἀρχίζει ἡ ἐποχὴ εὐθύνης τοῦ 2000 καὶ τοῦ νέου αἰῶνα. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ νέα καὶ πανάξια ἡγεσία θὰ φέρει ἀκόμα πιὸ κοντὰ τὴν Ἐκκλησία στὸ λαὸ μας, αὐξάνοντας παράλληλα τὸ ἔργο καὶ τὴν ἐπιρροὴ τῆς Ὁρθοδοξίας σὲ ὅλα τὰ μήκη καὶ τὰ πλάτη τοῦ κόσμου. Εὐχομαι κάθε ἐπιτυχία στὸ ἔργο τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου κ. Χριστοδούλου γιὰ τὸ καλὸ τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ ἐθνους μας».

Τοῦ Βουλευτοῦ κ. Ἀγγέλου Μπρατάκου

«ΜΕ ΙΔΙΑΙΤΕΡΗ χαρὰ καὶ συγκίνηση, ἀλλὰ καὶ μὲ μεγάλες προσδοκίες, χαιρέτισε ὁλόκληρος ὁ Ἑλληνισμὸς, λαὸς καὶ κλήρος, τὴν πανάξια καὶ πολυσήμαντη ἐκλογὴ τοῦ Μητροπολίτου Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ κ. Χριστοδούλου, ὡς Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

ΧΑΡΑ, διότι, χάρις στὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ καὶ στὴ σωφροσύνη τῶν ἁγίων Ἱεραρχῶν, ἐξελέγη μὲ ἀπογεγασμένες διαδικασίες ὁ νέος ποιμέναρχης. Συγκίνηση ἀπὸ τὴν ἀγνή, εἰλικρινὴ καὶ ἀδόλη στάση τῶν ἀξιότατων συνυποψηφίων του. Καὶ μεγάλες προσδοκίες γιὰ τὸ βαρὺ καὶ δύσκολο ἔργο ποὺ ἐπωμίζεται.

ΖΟΥΜΕ σὲ μιὰ ἐποχὴ πρωτοφανοῦς παγκόσμιας κοινωνικῆς καὶ ἠθικῆς σήψης καὶ παρακμῆς. Ζοῦμε σὲ μιὰ ἐποχὴ ποὺ ὁ ἄκρατος εὐδαιμονισμὸς, ἡ φυγο-

πονία και ό συβαριτισμός καταρρακώνουν και εϋτελίζουν όλες εκείνες τις αξίες και τὰ ιδανικά, στὰ όποια στηρίζεται κυριολεκτικά κάθε κοινωνία και όδηγούν κυρίως τή νεολαία σέ επικίνδυνες και σκοτεινές διαδρομές.

ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ, τὰ ψευδοφιλοσοφικά σωματεία και τὰ κάθε είδους ύπαρξιακά φληναφήματα τραυματίζουν με άνησυχητικά αύξανόμενο ρυθμό σωματικά, ψυχικά και ήθικά τούς νέους μας...

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ, όπως απέδειξαν και πρόσφατες δημοσκοπήσεις, έχει καταξιώθει στη συνείδηση και στην καρδιά του έλληνικού λαού ως ένας εκ των ελάχιστων ισχυρών θεσμών στους όποιους διαχρονικά στηρίζεται τὸ Έθνος.

ΟΛΟΙ ΜΑΣ είμαστε πεπεισμένοι ότι ύπό τή φωτισμένη καθοδήγηση του άξιου Μακαριώτατου Άρχιεπισκόπου Άθηνών και Πάσης Ελλάδος κ. Χριστοδούλου, όλα τὰ θέματα θά αντιμετωπιστούν με τόλη και περίσκεψη, με πραότητα, αλλά και δυναμισμό, όταν αυτό απαιτηθεί και ή Έλληνική Έκκλησία θά καταστεί ό τηλαυγής φάρος, ό όποιος θά έμπνεύσει τὸ λαό και θά συνεχίσει, θά αύξήσει και θά βελτιώσει τήν έξαιρετική έθνική, πνευματική, κοινωνική και ψυχουργική της άποστολή».

Του βουλευτού κ. Ν. Νικολοπούλου

«Θεσμός γνήσια ένωτικός ή Έκκλησία, κιβωτός και μάνα-τροφός του Έλληνικού γένους, είμαι πεπεισμένος πώς με τὸ νέο προκαθήμενό της Άρχιεπίσκοπο Άθηνών και Πάσης Ελλάδος Χριστόδουλο, θά μπορέσει νά διαδραματίσει τὸν πνευματικό, ήθικό και έθνικό της ρόλο, με άποτελεσματικότητα και επιτυχία. Προπάντων μάλιστα, είμαι πεπεισμένος πώς θά προμαχήσει στην προσπάθεια διασφάλισης της Έλληνικής Έθνικής ιδιοπροσωπείας στους κόλπους της Εύρωπαϊκής Ένωσης, άπορρίπτοντας τούς άκριτους μιμητισμούς και στεκόμενη φραγμός στὸν πνευματικό άφελληνισμό, ενώ ταυτόχρονα θά πρωτοπορήσει στὸν άγώνα ύποστήριξης τὸν έμπερίστατων Όρθόδοξων Έκκλησιών τής Άνατολικής κυρίως Εύρώπης, συμβάλλοντας κατ' αυτό τὸν τρόπο στην παραδειγματική άκτινοβολία του Έλληνισμού στὸν Όρθόδοξο χώρο.

Στὸν άγώνα πὸν τὸν αναμένει, εϋχομαι έγκαρδίως στὸ νέο Άρχιεπίσκοπο νά άποδείξει ἐπὶ τὸν ήμερὼν του τή διαπίστωση του Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου πώς ή Έκκλησία «πολεμουμένη νικά, έπιβουλευόμενη περιγίγνεται, ύβριζόμενη λαμπρότερα καθίσταται».

*Του Έκπροσώπου τής «Πολιτικής Άνοιξης»
κ. Άκη Γεροντόπουλου*

«Έρωτηματικά προκαλούν οι ένορχηστρωμένες έ-

πιθέσεις πὸν άρχισε νά δέχεται ή Έκκλησία, άμέσως μετὰ τήν έκλογή του νέου Άρχιεπισκόπου κ. Χριστοδούλου.

Έτσι ξαφνικά κάποιοι θυμήθηκαν τὸ θέμα του πλήρους διαχωρισμού Έκκλησίας - Κράτους άλλοι «φέρονται ένοχλημένοι» από τις άπόψεις του Άρχιεπισκόπου γιά τὸ ρόλο τής Έκκλησίας στη σύγχρονη κοινωνία και τὰ προβλήματά της. Δέν είναι τυχαίο άλλωστε τὸ γεγονός ότι λίγες μέρες 53 βουλευτές ζήτησαν τήν κατάργηση του θερησκευτικού όρκου τὸν κρατικὼν άξιωματούχων κατὰ τήν άνάληψη τὸν καθκόντων τους.

Θυμίζουμε σ' όλους τούς «αίφνιδίως ενδιαφερομένους» ότι οι σχέσεις Έκκλησίας και Κράτους στηρίζονται από τὸ Σύνταγμα, με τρόπο πὸν δέν έχει δημιουργήσει κανένα άπολύτως πρόβλημα, όπως και ό ή Όρθοδοξία άποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο του Έλληνισμού και συνολικότερο τής έθνικής μας ύπόστασης...».

BIBΛΙΑ

ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

★ Η ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ Ι. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

(έγκόλλιο, σέ έκδοση πολυτελή).

★ Η ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ Ι. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ μέ μετάφραση (έγκόλλιο, σέ έκδοση πολυτελή).

★ Η ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ Μ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

(έγκόλλιο, σέ έκδοση πολυτελή).

★ Η ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΑΚΩΒΟΥ ΤΟΥ ΑΔΕΛΦΟΘΕΟΥ

★ ΜΥΣΤΑΓΩΓΙΚΕΣ ΚΑΤΗΧΗΣΕΙΣ, άγιου Κυρίλλου Ιεροσολύμων (Κατήχηση Μυσταγωγική Ε').

★ ΜΥΣΤΑΓΩΓΙΑ, άγιου Μαξίμου του Όμολογητού.

★ Η ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ (Μητροπ. Κοζάνης Διονυσίου), 52 όμιλίες γιά τή βαθύτερη κατανόησή της.

★ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ Θ. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ (π. Χαράλάμπους Χατζοπούλου).

★ Η ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

(Π. Εϋδοκίμωφ), Έρμηνεία και άνάλυση τής Λειτουργίας του Ιω. Χρυσοστόμου.

ΑΝΘΟΛΟΓΙΟΝ ΠΕΡΙΚΟΠΩΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΔΙΑ ΤΟΝ ΝΕΟΝ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΝ

Στὸ κατωτέρω Ἀνθολόγιον δημοσιεύονται κατ' ἐκλογὴν δειγματοληπτικῶς περικοπὲς μερικῶν ἐκ τῶν ἀναριθμητῶν δημοσιευμάτων τοῦ Τύπου, ποὺ ἀναφέρονται στὴν ἐκλογή, στὴν προσωπικότητα, στὰ χαρίσματα, στὴν ἕως τώρα δρᾶσι καὶ στὶς προοπτικὲς τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου. Οἱ περικοπὲς, ποὺ ἐπιλέχθησαν, κατατάσσονται κατὰ τὴν ἀλφαβητικὴ σειρὰ τῶν τίτλων τῶν ἐφημερίδων ἢ περιοδικῶν, ἐνῶ διαφορετικὰ δημοσιεύματα τῆς ἰδίας ἐφημερίδος δημοσιεύονται κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν.

«Πραγματικὰ ἱστορικὴ μέρα. Γιὰ τὸ Ἔθνος. Τὴ Ρωμοσύνη. Τὴν Ὁρθοδοξία. Στὸ πρῶτο σκαλοπάτι τῆς κορυφῆς τῆς Ἐκκλησίας μας, στὸν ἄμβωνα τοῦ Ἐθνους, ὑψώνεται ἀπὸ χθὲς μιὰ μεγάλη ἐκκλησιαστικὴ καὶ συγχρόνως ἐθνικὴ προσωπικότητα. Ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος. Ὁ Χριστόδουλος! Ὁραματιστὴς καὶ ἀγωνιστής, ἀνοίγει μιὰ καινούργια πάλλευκη σελίδα στὴ μακραίωνη ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ἐκσυγχρονιστὴς καὶ ἀνανεωτικὸς ὁ Χριστόδουλος, ἀλλὰ συγχρόνως πιστὸς στὶς παραδοσιακὲς ἀξίες, κορυφαῖος πατερικὸς ἀνάμεσα στοὺς πιδὲ ἐμπνευσμένους τῶν πατερικῶν παραδόσεων τῆς Ὁρθοδοξίας, πολεμήθηκε μὲ πάθος ἀπὸ τὶς δυνάμεις τοῦ σκοταδισμοῦ καὶ τοῦ μηδενισμοῦ τὰ τελευταῖα χρόνια, ἀλλὰ καὶ ἀγαπήθηκε μὲ πάθος, μὲ φανατισμὸ ἀπὸ ἐκείνους ποὺ ἐνέπνευσαν οἱ ἀσυμβίβαστοι ἀγῶνες του. Ἀγαπήθηκε ἰδιαίτερα ἀπὸ τοὺς νέους...

Ὁ ρωμαλέος, ὁ ἐπαναστατικὸς τοῦ λόγου ποὺ συγκλόνισε ἕνα βράδυ τῆς περασμένης 10ετίας τὴν πλατεία τοῦ Συντάγματος σὲ μιὰ κορύφωση τοῦ ἀγῶνα τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τῶν σφετεριστῶν τῆς περιουσίας τῆς ἀνέδειξε μιὰ καινούργια δύναμη. Μιὰ δύναμη ποὺ ὑψώθηκε πάνω ἀπὸ κυβέρνηση φαύλων... Ὁ λόγος ἐκεῖνος πέρασε στὸν ἴσθμιο τοῦ πιδὲ ὑγιοῦς κομματιοῦ τοῦ ἔθνους ποὺ τὸν ἀναπαρήγαγε στὴ συνείδησή του, στὰ ὁράματά του. Γιὰ νὰ ἀντικρύσει σήμερα τὸν Χριστόδουλο νὰ ὑψώνεται καταξιωμένος καὶ δικαιωμένος πάνω στὸν Ἀρχιεπισκοπικὸ τοῦ Θρόνου. Ὁ θαρραλέος τοῦ λόγου, λόγος ἀγάπης, σοφίας, ἀλλὰ καὶ λόγος ἀσυμβίβαστος, στὸ ἠθικὸ τοῦ μεγαλείου, συνεγείρει τὸ ἔθνος καὶ

ἀνοίγει τώρα νέους ὁρίζοντες στὴ νεολαία μας. Σημαιοφόρος τῆς κάθαρσης σὲ μιὰ κοινωνία ἀθλιότητος καὶ παρακμῆς. Σὲ μιὰ κοινωνία ποὺ κορύβει ὅμως μέσα τῆς θαμμένο τὸ μεγαλεῖο τῆς Ρωμοσύνης καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας. Τὸ φλογισμένο ἀπὸ τοὺς ἀγῶνες ῥάσο ξανὰ μπροστάρης ζωσμένο τὸ σπαθὶ τῆς μάχης, ἀλλὰ καὶ δεμένο ἄρρηκτα μὲ τὴ σοφία ἐνὸς παρελθόντος μὲ ἀξεπέραστες καὶ ἄφθαρτες παραδοσιακὲς ἀξίες...».

(Γιώργος Μπέρτσος, ἐφημ. «Ἀδέσμευτος Τύπος» (Ρίζου), 29 Ἀπριλίου 1998)

«Ἡ Ἐκκλησία φαίνεται νὰ ἀλλάζει ὄχι μόνο σελίδα ἀλλὰ καὶ γενιά. Αὐτὸ σημαίνει ἡ εὐλογία ποὺ ἔδωσαν οἱ ἱεράρχες ποὺ στὴν πλειοψηφία τους εἶναι ἄνω τῶν 70 ἐτῶν σὲ ἕναν Ἀρχιεπίσκοπο ποὺ δὲν πάτησε τὰ 60.

Σημαίνει ὅτι ἐκεῖνοι καὶ εὖγε τους ὠθοῦν τὴν ἡγεσία τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὴ σημερινὴ γενιά καὶ ἐπιθυμοῦν νὰ ἀφουγκραστεῖ ἡ νέα ἡγεσία τὴ σημερινὴ κοινωνία.

Ἔτσι προφανῶς θέλουν τὴ νέα ἡγεσία οἱ ἱεράρχες, ποὺ ἔδειξαν ἐξαιρετικὴ εὐαισθησία στὶς ἀπαιτήσεις τῶν καιρῶν.

Καὶ ἡ κοινὴ γνώμη αὐτὴ τὴν Ἐκκλησία πιστεύουμε ὅτι ἔχει ἀνάγκη. Τὴν Ἐκκλησία ποὺ θὰ πείθει τοὺς νέους, τοὺς μεσήλικες καὶ τοὺς ἡλικιωμένους ὅτι μποροῦν νὰ ζήσουν μὲ βάση ἠθικὲς ἀρχὲς καὶ ὅτι οἱ ἐκπρόσωποι τῆς Ἐκκλησίας, ἐκτὸς βεβαίως ἐξαιρέσεων, μποροῦν νὰ προσφέρουν θετικὰ στὴν ὑπηρετήση αὐτῶν τῶν ἠθικῶν ἀρχῶν.

Τὴν Ἐκκλησία ποὺ θὰ ἀγκαλιάζει τοὺς πλούσιους ἀλλὰ καὶ τοὺς φτωχοὺς. Τοὺς νόμους ἀλλὰ καὶ θὰ προσπαθεῖ νὰ ἡμερέψει καὶ νὰ ἀγκαλιάσει τοὺς παράνομους μὲ τὴν ἴδια ἀγάπη.

Τὴν Ἐκκλησία ποὺ θὰ εἶναι παρούσα στὶς λαμπρὲς τελετὲς ἀλλὰ καὶ στὶς ἄγιες γωνιὲς ὅπου ἄνθρωποι ἀνήμεροι ὑποφέρουν ἢ καὶ μαρτυροῦν.

Τὴν Ἐκκλησία ποὺ θὰ ἐπιβραβεύει τοὺς ἄριστους ἀλλὰ καὶ θὰ σπεύδει ἀρωγὸς καὶ μὲ συγχώρεση σὲ ἐκείνους ποὺ δὲν τὰ κατάφεραν, ἀνεξαρτήτως αἰτιῶν.

Τὴν Ἐκκλησία πού θά ἔχει ἓνα καθαρό καί ξάστερο ἀνθρώπινο πρόσωπο ἀλλά ταυτόχρονα θεῖο καί ἅγιο πρόσωπο μέ ὅλα τὰ χαρακτηριστικά τῆς μεγαθυμίας, τῆς καλοσύνης, τοῦ ἀλτρουϊσμοῦ. Αὕτη τὴν Ἐκκλησία πού θά προσθέσει κύρος καί στήν Ἑλλάδα διεθνῶς. Νομίζουμε ὅτι ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος εἶναι ὁ πλέον ἱκανός γιὰ τὴ νέα σελίδα».

(Ἐφημ. «Ἀδέσμευτος Τύπος»,
29 Ἀπριλίου 1998)

«Καὶ ξαφνικά, μέσα ἀπὸ ἓνα σύννεφο αἰθαλομίχλης τῆς καθημερινῆς ζωῆς, οἱ Ἕλληνες ἀνακάλυψαν τὴν ζῶσα Ἐκκλησία τους. Τὸ μεγαλεῖο τῆς Ὁρθοδοξίας. Τὸν ἀνεπιτήδευτο λόγο τῆς ἀπλότητος πού ἀγγίζει τὴν καρδιά τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου. Τὸ λόγο τῆς πηγαίας ταπεινοφροσύνης, τῆς φερεγγυότητος...

Οἱ θαλασσοδαρμένοι, στὸ φουρτουνιασμένο πέλαγος τῆς ἐγκατάλειψης, ἀντίκρισαν μπροστά τους νὰ χαράζει μιὰ νέα ἐλπίδα. Ἐκεῖ, στὸ πρῶτο σκαλοπάτι τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀρχιερωσύνης, ἓνας ἄλλος λόγος, σοβαρός, υπεύθυνος, προβληματισμένος. Ἀλλάζει σελίδα στήν κυριολεξία ἡ Ἐκκλησία μας. Δὲν ἀποτελεῖ σχῆμα λόγου ἢ ἔκφραση...

Δυνατὴ ὅσο ποτὲ ἄλλοτε ἡ Ἐκκλησία μας, μέ τὴ δύναμη μέ τὴν ὁποία τὴν ὀπλίζει ἡ ἀγάπη καὶ ἡ συμπαράσταση τοῦ κόσμου τῆς ἠθικῆς, τοῦ κόσμου τῆς πανίσχυρης σιωπηλῆς πλειοψηφίας πού συσπειρώνεται τώρα γύρω της. Ὅλων αὐτῶν πού δὲν ἔπαψαν οὔτε στιγμή νὰ πιστεύουν ὅτι ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ τόλμη δὲν ἀπέλειπαν ἀπὸ τὰ ὑπόγεια ἀποθέματα τοῦ ἔθνους...

Τὸ σάλπισμα αἰσιοδοξίας ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία μας, νὰ στρατευθοῦν ὅλοι οἱ Ἕλληνες σὲ μιὰ γιγαντιαία προσπάθεια, συνεγείρει τὸ ἔθνος ἀλλὰ τρομάζει τοὺς φαύλους. Ἦρθε ἡ ὥρα νὰ βγοῦμε ἀπὸ τὸ τέλμα τῆς θεσμοθετημένης διαφθορᾶς. Νὰ ἀπαγκιστρωθοῦμε σὰν κοινωνία ἀπὸ τὸ κολαστήριο τῆς χυδαίας συναλλαγῆς καὶ τοῦ ξεπουλήματος στὸ λαϊκὸ παζάρι ὅλων ἐκείνων τῶν ἠθικῶν ἀξιών πού κρατοῦσαν ὄρθια τὴ Ρωμοσύνη σὲ καιροὺς πιὸ δύσκολους ἀπὸ τοὺς σημερινούς. Στὸ κατώφλι τῆς τρίτης χιλιετίας νὰ ποῦμε, σὰν λαὸς τιμημένος ἀπὸ τὰ βᾶθη τῆς ἱστορίας, ἓνα πελώριο ΟΧΙ στήν παρακμὴ».

(Γιώργος Μπέρτσος, ἔφημ. «Ἀδέσμευτος Τύπος» (Ρίζου) - Κυριακάτικη Ἔκδοση,
3 Μαΐου 1998)

«Ὁ ζωοφόρος ἀέρας τῆς ἀνανέωσης ἤδη πνέει στήν Ἐκκλησία. Ὁ νέος Προκαθήμενος εἶναι ἔτοιμος, ὅπως ἔχει κάνει καὶ στὸ παρελθόν, νὰ ἐφαρμόσει ὅσα λέει. Ἡ πολὺπλευρὴ προσωπικότητά του σίγουρα χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὶς ἀντιλήψεις του. Τὸ ποιές, ὅμως, εἶναι αὐτὲς μποροῦμε νὰ τὸ πληροφορηθοῦμε ἀπὸ τὶς ὁμιλίες του πρὸς τοὺς φοιτητές, πού πραγματοποίησε τὰ τελευταῖα χρόνια ἀναφερόμενος σὲ ποικίλα θέματα. Ὁρισμένα ἀποσπάσματα παρουσιάζουν ξεχωριστὸ ἐνδιαφέρον καὶ ἀποκαλύπτουν τοὺς φόβους κάποιων πού ἡ ἀνοδὸς του στὸν Ἀρχιεπισκοπικὸ θρόνο τοὺς ἔκανε νὰ χάσουν τὸν ὕπνο τους».

(Γιάννης Κοκκινίδης, ἔφημ. «Ἀδέσμευτος Τύπος». - Κυριακάτικη Ἔκδοση, 3 Μαΐου 1998)

«Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος, στὶς καρδιές ὅλων τῶν πιστῶν, εἶναι ἀπὸ τὸ μεσημέρι τοῦ Σαββάτου ὁ Μακαριώτατος Χριστόδουλος... Μὲ μιὰ πύρινη ὁμιλία πού συνεπῆρε τοὺς ἀνθρώπους ὅλων τῶν παραγωγικῶν τάξεων, ἰσχυροὺς καὶ ἀδυνάτους, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ξεκαθάρισε τὶς προθέσεις του νὰ βγάλει τὴν Ἐκκλησία ἀπὸ τὸ καβούκι της καὶ ν' ἀναδείξει τὸν πραγματικὸ της ῥόλο, πού εἶναι ἡ χρησιμοποίησις ἑνὸς σύγχρονου καὶ ζωντανοῦ λόγου, ἱκανοῦ νὰ πλησιάσει καὶ νὰ ἀγκαλιάσει τοὺς πάντες καί, κυρίως, τοὺς δοκιμαζόμενους νέους...».

(«Ἀδέσμευτος Τύπος» (Ρίζου),
11 Μαΐου 1998)

«Ἡ ἐκλογὴ τοῦ κ. Χριστόδουλου στήν κορυφαία θέση τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδας εἶναι ἱστορικὴ. Ὅχι μόνο γιατί εἶναι ἡ δημοκρατικότερη καὶ ἀρτιότερη ἀπὸ πλευρᾶς διαδικασίας. Ὅχι ἐπειδὴ δὲν παρενέβη ἡ Πολιτεία στήν ἐπιλογή. Ἀλλὰ διότι οἱ ἱεράρχες, πού τὸν ἐξέλεξαν, πραγματικά πρέπει νὰ ἐνήργησαν μέ ἐπιφρόνιση...

Εἶναι πανέξυπνος, ἐκσυγχρονιστὴς καὶ βγῆκε Ἀρχιεπίσκοπος μέ συντριπτικὴ πλειοψηφία. Χρησιμοποιεῖ σύγχρονη γλῶσσα καὶ πειστικὸ διάλογο γιὰ νὰ προωθήσει τὶς ἀπόψεις του. Εἶναι γνωστὸς στὰ ΜΜΕ, τὰ ὁποία χρησιμοποιεῖ γιὰ τὸ καλὸ τῆς Ἐκκλησίας, ἐνῶ δίνει ἔμφαση στὴ νέα τεχνολογία καὶ εἶναι ἀπὸ τοὺς πρῶτους πού χρησιμοποίησαν κινητὸ τηλέφωνο.

Ὁ κ. Χριστόδουλος ἐκπροσωπεῖ μιὰ "ἡρεμὴ

δύναμη" ἀλλαγῆς νοοτροπίας στὴν Ἐκκλησία».
(Ἐφημερὶς «Ἀθηναϊκή»,
29 Ἀπριλίου 1998)

«Ἀνέτειλε νέα ἐποχὴ γιὰ τὴν Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος... Ὁ Χριστόδουλος, ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος, εἶναι τὸ ἀνάστημα τῶν λύσεων. Ἀναμφίβολα εἶναι ἡ προικισμένη ἐκείνη προσωπικότητα, ἡ ξεχωριστή, ποὺ μπορεῖ νὰ ἀνταποκριθεῖ στὸ τεράστιο μέγεθος τῶν προβλημάτων τῆς σύγχρονης ἐποχῆς. Καὶ ὁ ὄγκος τῶν προβλημάτων σήμερα εἶναι μεγάλος. Τὰ προβλήματα πολυσύνθετα καὶ ποικίλα... Μπροστὰ στὸν ὄγκο τῶν προβλημάτων, οἱ μητροπολίτες πράγματι ἐξέλεξαν τὸν καταλληλότερο. Στάθηκαν στὸ ὕψος τῶν ἱστορικῶν περιστάσεων... Ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος εἶναι ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἐκφράζει γιὰ τὴν Ἐκκλησίᾳ τὶς ἀπαιτήσεις τῆς ἐποχῆς: ὡς πνεῦμα, ὡς ψυχολογία, ὡς προσωπικότητα. Διαθέτει γνώσεις μὲ εὐρύτητα καὶ βάθος, ποὺ τὸν καθιστοῦν ἱκανὸ νὰ συλλάβει τὴν πολυεδρικότητα καὶ τὸ πολυσύνθετο τῶν προβλημάτων τῆς ἐποχῆς. Ἡ γλωσσομάθειά του τὸν καθιστᾷ Ἀρχιεπίσκοπο μὲ διεθνή ἐμβέλεια καὶ κύρος... Οἱ ἀνοικτοὶ του ὀρίζοντες τὸν καθιστοῦν εὐαίσθητο δέκτη τῶν σύγχρονων κραδασμῶν καὶ παλμῶν... Ὅλα αὐτὰ σὲ συνδυασμὸ συνθέτουν μιὰ προσωπικότητα ἰδιαίτερα προικισμένη καὶ χαρισματική. Εἶναι βέβαιο ὅτι θὰ προωθήσει κατὰ τὸν καλύτερο τρόπο τὴν ἐπίλυση τῶν προβλημάτων καὶ θὰ ἀναβαθμίσει τὸ κύρος τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Καὶ σήμερα αὐτὸ τὸ κύρος τὸ ἔχει ἀνάγκη ὁ τόπος ὅσο ποτὲ ἄλλοτε. Τοῦ εὐχόμαστε ὁλόψυχα κάθε ἐπιτυχία στὸ δύσκολο αὐτὸ ἔργο...

(Ἐφημ. «Ἀθηναϊκή», 29 Ἀπριλίου 1998)

«Ἐπιβεβαίωσε ὁ νέος ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας κ. Χριστόδουλος (μὲ τὸν "ἐπιβατήριο λόγο" του κατὰ τὴν ἐνθρόνισή του, ὅσο καὶ στὴ χθεσινὴ λειτουργία του) τὸν πολυσήμαντο ρόλο τὸν ὁποῖο θέλει νὰ διαδραματίσει ἐντὸς καὶ ἐκτὸς Ἑλλάδας...

Μὲ λόγο μεστὸ καὶ οὐσιαστικὸ δὲν ἀγγίζει μόνον τὶς καρδιὲς τῶν πιστῶν, ἀλλὰ καὶ ὑπογραμμίζει τὶς προοπτικὲς, τὶς ὁποῖες βλέπει ἡ Ἐκκλησία γιὰ τὸν ἑλληνισμό...

Εἶναι σαφὲς ὅτι ὁ ρόλος του θὰ εἶναι "πέρα καὶ πάνω ἀπὸ κόμματα", τὰ ὁποῖα ἄλλωστε "φατριάζουν καὶ διαιροῦν" τοὺς Ἕλληνες.

Συνδέει καὶ πάλι τὴν ἑλληνικὴ Ὁρθοδοξία μὲ τὸ "ταπεινὸ Φανάρι" καὶ στρέφει τὸ στοχασμὸ του "πρὸς τοὺς ἐλεύθερους πολιορκημένους", ὑπογραμμίζοντας ὅτι "χρέος μας εἶναι νὰ συνεχίσουμε τοὺς στενοὺς δεσμοὺς ἀγάπης"».

(Ἐφημ. «Ἀθηναϊκή», 11 Μαΐου 1998)

«Ἡ ἀνάδειξη τοῦ ἀπὸ Δημητριάδος Χριστοδούλου στὸν ἀρχιεπισκοπικὸ θρόνο τῶν Ἀθηνῶν καὶ τὰ ἐπιχειρούμενα ἐντυπωσιακὰ πρῶτα "ἐκκλησιαστικὰ ἀνοίγματα" δημιουργοῦν ἀπὸ τὴ μιὰ τὴν ἀφετηρία σημαδιακῶν ἀλλαγῶν στὸν χώρο τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ ταυτοχρόνως ἐνεργοποιοῦν καὶ τὶς δυνάμεις ἐκεῖνες ποὺ ἐπεδίωκαν καὶ ἔχουν ὡς στόχο καὶ σκοπὸ νὰ διατηρήσουν "ἐν ὑπνώσει" τὴν Ἐκκλησίᾳ. Οἱ προκλήσεις καὶ οἱ παγίδες στὴ χάραξη τῆς πολιτικῆς τοῦ Χριστόδουλου πολλές. Εὐελπιστοῦμε ὅμως ὅτι μὲ τὴ χάρη καὶ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ ὁ νέος Προκαθήμενος νὰ τολμήσει...

Νὰ τολμήσει νὰ πραγματώσει τὸ ὄραμα.

Νὰ τολμήσει νὰ γυρίσει σελίδα καὶ νὰ δώσει γροθιά στὸ κατεστημένο ποὺ ἤθελε κοιμωμένη τὴν ποιμαντική, πνευματική, πολιτιστικὴ δυνατότητα τῆς Ἐκκλησίας».

(Διον. Μακρῆς, ἐφημ. «Ἀκρόπολις»,
13 Μαΐου 1998)

«Νέα ἐποχὴ γιὰ τὴν Ἐκκλησίᾳ μὲ τὴν ἐκλογή Χριστόδουλου. Τὸ τιμὸνί τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κρατᾷ πλέον ἓνας φωτισμένος Ἱεράρχης».

(Ἐφημ. «Ἀπογευματινὴ», 29 Ἀπριλίου 1998)

«Ἡ ἰσχυρὴ προσωπικότητα τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου Χριστόδουλου, τὸ σημαντικὸ θερησκευτικὸ καὶ κοινωνικὸ του ἔργο, ἡ βαθιὰ του μόρφωση, ἀλλὰ καὶ ἡ μετριοπάθεια καὶ οἱ σταθερὲς ἀπόψεις του ἀποτελοῦν γιὰ τοὺς πιστοὺς ἐγγύηση ὅτι κάτω ἀπὸ τὴν ἡγεσία του ἡ ἑλληνικὴ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία θὰ ἐπιτελέσει τὸ ἔργο της καλύτερα ἀπὸ κάθε ἄλλη φορὰ. Ἡ ἰαχὴ "ἄξιος" ἀπὸ τὰ στόματα ὅλων καὶ τὰ παρατεταμένα χειροκροτήματα, ἀμέσως μόλις ἀνακοινώθηκε ἡ ἐκλογή του, εἶναι ἡ ἐπιβεβαίωση τῆς καθολικῆς ἀποδοχῆς, τῆς βαθιᾶς ἐκτίμησης καὶ τοῦ σεβασμοῦ στὸ πρόσωπο τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου».

(Ἀντώνης Σροῖτερ, ἐφημ. «Ἀπογευματινὴ»,
29 Ἀπριλίου 1998)

«Κατὰ γενική ἐκτίμηση ὁ Χριστόδουλος εἶναι ἐκεῖνος πού ἔπρεπε νὰ ἐκλέξει ἡ Ἱεραρχία. Ὅχι μόνον γιὰ τὴν εὐρυμάθεια καὶ τὴ μέχρι τοῦδε πορεία καὶ πολιτεία του στὰ πράγματα τῆς Ἐκκλησίας ἢ γιὰ τὸ ἔργο πού ἔχει ἤδη ὡς Μητροπολίτης ἐπιτελέσει. Ὅλα αὐτὰ συνεκτιμήθησαν ἀφενδὸς μὲν μὲ τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ Χριστόδουλος ἦταν ὁ νεώτερος στὴν ἡλικία ἀπὸ ὅλους τοὺς συνυποψηφίους του καὶ ἀφετέρου μὲ τὸ γεγονὸς ὅτι στὰ ἐπόμενα χρόνια ὁ ρόλος τῆς Ἐκκλησίας ὄχι μόνον στὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ διεθνῶς, διανοίγεται — καὶ πρέπει νὰ εἶναι — λαμπρὸς καὶ μεγάλης σημασίας...

Ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος, μὲ τὴν ἐλευθερία καὶ τὴν ἀνεξαρτησία τῆς μόρφωσης, μὲ τὴν πολιτεία χωρὶς παρωπίδες, μὲ τὴν ἐνδράση πού ἔχει καθοδηγητικὸ φάρο τὴν οἰκουμενικότητα τῆς Ὁρθοδοξίας, σύγχρονος στὶς ἀντιλήψεις του, τὴ νοοτροπία καὶ τὸν τρόπο σκέψεως καὶ ζωῆς, ὥστε νὰ προσελκύει καὶ νὰ ἐμπνέει θετικὰ καὶ δημιουργικὰ τὴ νεολαία, εἶναι πράγματι ὁ ἐνδεδειγμένος Ἱεράρχης γιὰ νὰ δοκιμάσει — μὲ τὰ ἀναμφισβήτητα, ἐπιπροσθέτως, διοικητικὰ προσόντα του, τὸ σκάφος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἐπ' ὠφελεία τῆς ἰδίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ ἔθνους. Ἐπ' ὠφελεία τοῦ ἀνθρώπου.

Τὸ ἔργο εἶναι βαρὺ καὶ βαρυσήμαντο. Καὶ πέραν ἀπὸ τὶς εὐχὲς καὶ τὶς προσευχὲς ὁ ἀπὸ χθὲς πανάξιος οἰακοστρόφος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἔχει ἀνάγκη καὶ τὴν ἐνσυνείδητη βοήθεια ὅλων μας. Ἄς τοῦ τὴν παράσχουμε».

(Ἐφημ. «Ἀπογευματινὴ», 29 Ἀπριλίου 1998)

«Ο νεοεκλεγείς Ἀρχιεπίσκοπος τυγχάνει ἐνθουσιωδῶν ἐκδηλώσεων ὅπου κι ἂν ἐμφανίζεται. Ὡστόσο ἡ μεγαλύτερη ἱκανοποίησή του εἶναι, ὅπως δήλωσε καὶ ὁ ἴδιος, ὅτι ἡ Ἱεραρχία διακατέχεται πλέον ἀπὸ συναισθήματα ἐνότητας καὶ συνεργασίας. Ἐνδεικτικὸ τῆς καθολικῆς ἀποδοχῆς τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου εἶναι καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι τὰ πρὶ ἐγκωμιαστικὰ σχόλια, χθὲς, προέρχονταν ἀπὸ ἱεράρχες πού στήριξαν ἄλλους ὑποψηφίους κατὰ τὴ διαδικασία τῆς ἐκλογῆς».

(Λεωνίδας Καλλιδῶνης, ἔφημ. «Ἀπογευματινὴ», 30 Ἀπριλίου 1998)

«Ὅσοι γνωρίζουν τὸν νέο Ἀρχιεπίσκοπο

Ἀθηνῶν, ἔχουν νὰ λένε γιὰ τὸ πόσο καλὰ ἔχει "πιάσει τὸ σφυγμὸ τῆς ἐποχῆς" καὶ γιὰ τὸ ὅραμά του νὰ ἐμφυσήσει στὴν Ἐκκλησία ἓνα ἀνανεωτικὸ πνεῦμα. Ἀπόδειξη οἱ ἀλλαγὲς πού ἤδη ἔχει βάλει μπρὸς. Στὶς δρομολογούμενες ἀλλαγὲς εἶναι καὶ ἓνα θεαματικὸ "ἄνοιγμα" τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς πρὸς τὸν Τύπο καὶ τὰ ΜΜΕ, προκειμένου νὰ βγεῖ πρὸς τὰ ἔξω τὸ "κοινωνικὸ προφίλ" τῆς Ἐκκλησίας, τὸ ὁποῖο μέχρι σήμερα περιοριζόταν στοὺς ἐράνους ἀγάπης καὶ στὰ γεύματα ἀπόρων...».

(Λεωνίδας Καλλιδῶνης, ἔφημ. «Ἀπογευματινὴ», 2 Μαΐου 1998)

«Συγκλονιστικὸς ὁ λόγος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χριστοδούλου στὴ χθεσινὴ βυζαντινῆς μεγαλοπρέπειας ἐνθρόνισή του. Ἐθνάρχης τῆς Ὁρθοδοξίας ἀνακηρύχθηκε μὲ τὸν συγκλονιστικὸ ἐνθρονιστήριό λόγο του ὁ νεοεκλεγείς Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Μακαριώτατος κ. Χριστόδουλος.

Ὑψωσε τὴ χριστιανοσύνη καὶ τὴν Ὁρθοδοξία. Ἄνοιξε τὶς καρδιὲς τῶν νέων. Σηματοδότησε τὴν ἐναρξὴ νέας ἐποχῆς στὶς σχέσεις μὲ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο καὶ τὶς ἄλλες ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες. Ὑπεραμύνθηκε τοῦ δικαιώματος τῆς Ἐκκλησίας νὰ πρωταγωνιστεῖ στὶς κοινωνικὲς ἐξελίξεις. Ξεκαθάρισε τὶς σχέσεις τῆς Ἐκκλησίας μὲ τὴν Πολιτεία. Ζήτησε νὰ μπεῖ στὴν Εὐρώπη ἢ Ἑλλάδα μὲ τὴ δική της ταυτότητα καὶ νὰ διασφαλιστεῖ ἡ πολιτιστικὴ της κληρονομιά καὶ ἡ μοναδικότητα τοῦ ἑλληνοχριστιανικοῦ πνεύματος. Καὶ δήλωσε ὅτι δὲν μπορεῖ νὰ τοῦ στερήσει κανεὶς τὸ δικαίωμα νὰ λέει τὴ γνώμη του γιὰ καίρια προβλήματα τῆς ἐποχῆς, δικαίωμα ἄλλωστε, ὅπως εἶπε, πού ἀναγνωρίζεται σὲ κάθε πολίτη».

(Β. Λιάνου - Νικ. Σταυρουλάκης, ἔφημ. «Ἀπογευματινὴ», 10 Μαΐου 1998)

«Ὁ λόγος τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος, Μακαριωτάτου κ. Χριστοδούλου, κατὰ τὴν ἐνθρόνισή του, θεωρεῖται, ἀπ' ὅσους ἔχουν γνώμη ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων, μνημειώδης. Καὶ ὑπῆρξε ὄντως μνημειώδης ὄχι μόνον ἀπὸ ἀποψη καλλιέπειας καὶ δομῆς, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἀποψη ιδεῶν, θέσεων καὶ προτάσεων πού χαρακτηρίζονται γιὰ τὸ ρηξικέλευθό τους.

Μὲ τὴν ἐνθρονιστήριό ὁμιλία του... ὁ Μακα-

ριώτατος κ. Χριστόδουλος ἐνέγραψε ὑποθήκη ἐγκαταστάσεώς του στοὺς Πάνθεον τῶν μεγάλων ἡγῆτόρων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Γιὰ τὴν Ἑλλάδα αὐτὸ ἀποτελεῖ εὐτυχὴ σύμπτωση, καθὼς ἔχει ἀνάγκη ἐνὸς μεγάλου ἐκκλησιαστικοῦ ἡγέτορος στὴν περίοδο αὐτὴ τῆς Ἱστορίας της, μὲ τὶς αὐξανόμενες καὶ ἐντεινόμενες πολεμικὲς ἀπειλὲς ἐξ Ἀνατολῶν, ἀλλὰ καὶ τὶς ραγδαίως μεταβαλλόμενες διεθνεῖς πολιτικὲς, οἰκονομικὲς, κοινωνικὲς καὶ ἐπιστημονικὲς συνθήκες ποὺ ἐπηρεάζουν βαθύτατα τὴ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων.

Ἡ εἰδοποιὸς διαφορὰ μεταξὺ τῶν νέων συνθηκῶν ἀπὸ τὶς συνθήκες τοῦ παρελθόντος, ποὺ ἔχει νὰ ἀντιμετωπίσει ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος, ἐπισμάνθηκε ἀπὸ τὸν ἴδιο κατὰ τὸν ἱστορικὸ λόγο του. Τὸ ἔργο του θὰ εἶναι ἀσφαλῶς διάφορο ἀπὸ ἐκεῖνο τῶν προκατόχων του. Εἶναι σημαντικό ὅμως ὅτι ἔχει ὁ ἴδιος συλλάβει πλήρως τὸ σύνολο τῆς ἀποστολῆς ποὺ ἔχει νὰ ἐπιτελέσει. Ἐχει, μάλιστα, ἤδη καθορίσει τοὺς ἄξονές του καὶ ἔχει ἐπιλέξει τὰ μέσα μὲ τὰ ὁποῖα θὰ τὴ φέρει εἰς πέρας».

(Τίτος Ἀθανασιάδης, ἐφημ. «Ἀπογευματινὴ», 11 Μαΐου 1998)

«Μιὰ νέα ἐποχὴ ξεκινάει ἀπὸ σήμερα γιὰ τὴν Ἐκκλησία. Ἐνας νέος σὲ ἡλικία ἱεράρχης, μὲ σπάνια μόρφωση, ἀναγνωρισμένο ποιμαντικὸ ἔργο καὶ πανθομολογούμενες ικανότητες, ἀναδείχθηκε στὴν κεφαλὴ τῆς Ὁρθόδοξης ἡμῶν Ἐκκλησίας...

Εἶναι στοὺς χεῖρες, λοιπόν, τοῦ μέχρι χθὲς Ἀγίου Βόλου καὶ Δημητριάδος, νὰ βάλει τὴ δική του σφραγίδα στοὺς πολὺπαθο Σῶμα τῆς Ἐκκλησίας... Οἱ οἰωνοὶ εἶναι ὅλοι ἄριστοι. Δὲν μένει παρὰ ἡ ἐκμετάλλευσή τους στοὺς μάλιστα. Δουλειὰ καὶ διάθεση γιὰ ρήξεις πρέπει νὰ εἶναι τὰ κυρίαρχα χαρακτηριστικὰ τῆς πολιτείας τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου».

(Ἐφημ. «Ἀὐριανή», 29 Ἀπριλίου 1998)

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ: Μιὰ καινούργια σελίδα ἀνοίγει γιὰ τὴν Ἐκκλησία μας, ἡ ὁποία θὰ καθοδηγεῖται ἀπὸ ἕναν ἱεράρχη μεγάλης ἀκτινοβολίας καὶ ἀπεριορίστων ικανοτήτων! Ἡ ἀνετη ἐκλογή του στοὺς ἀρχιεπισκοπικὸ θῶκο μαρτυρεῖ, ἀσφαλῶς, ὅτι ὁ νέος Προκαθήμενος τῆς ἐλληνικῆς ὀρθόδοξου Ἐκκλησίας τυγχάνει καθολικῆς ἀποδοχῆς, στοιχεῖο ποὺ θὰ διευκολύνει τὴν προσπάθειά του γιὰ ἐκσυγχρονισμό! Οἱ περγα-

μνές του εἶναι τέτοιες ποὺ δὲν ἀφήνουν ἀμφιβολία πὼς τὸ ἔργο του θὰ μείνει στὴν ἱστορία καὶ ἡ Ἐκκλησία θὰ καταφέρει, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του, νὰ ἐπιλύσει πολλὰ ἀπὸ τὰ προβλήματα ποὺ χρονίζουν!».

(Ἐφημ. «Ἀὐριανή», 3 Μαΐου 1998)

«Ἦταν πολλοὶ αὐτοὶ ποὺ ξαφνιαστήκαν, ἀπὸ τὴν —στ' ἀλήθεια— ἐντυπωσιακὴ, πρώτη δημόσια παρέμβαση τοῦ νεοεκλεγέντος Ἀρχιεπισκόπου Χριστόδουλου τὴν Κυριακὴ ἀπὸ τὸν Βόλο.

Οἱ “σκληρὲς” —κατὰ πολλοὺς— θέσεις ποὺ ἐξέφρασε ὁ μακαριώτατος, ἀναφορικὰ μὲ τὴν “ἄρρηκτη” σχέση Ἑλληνισμοῦ καὶ Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, ἡ ἔμμεση ἀντίδρασή του στὴν πρόταση νόμου ποὺ κατέθεσαν 52 βουλευτὲς τοῦ κυβερνῶντος κόμματος γιὰ τὴν ἄμεση κατάργηση τοῦ βουλευτικοῦ ὅρκου (μὲ τὴ σημερινή του μορφή), ἀλλὰ καὶ οἱ πολλαπλὲς κριτικὲς ἀναφορὲς γιὰ τὸ Εὐρωπαϊκὸ “κοινωνικὸ γίγνεσθαι”, ἔστειλαν πρὸς κάθε κατεύθυνση τὸ μήνυμα, πὼς ἡ ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ γιὰ τὴν Ὁρθόδοξὴ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία ἀποτελεῖ πλέον πραγματικότητα...».

(Ἰανός, ἐφημ. «Ἀὐριανή», 5 Μαΐου 1998)

«Τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Χριστόδουλο τὸν γνωρίζω καὶ τὸν ἐκτιμῶ ἰδιαιτέρως, γι' αὐτὸ καὶ τὸν συνεχάρην τηλεγραφικῶς μετὰ τὴν ἐκλογή του. Πρόκειται γιὰ προσωπικότητα μὲ εὐρεία μόρφωση καὶ γενικότερη παιδεία, κάτι ποὺ δικαιολογεῖ τὴν ἐλπίδα ἐκσυγχρονισμοῦ τῆς Ἐκκλησίας».

(Ἀκαδημαϊκὸς Ἀριστόβουλος Μάνεσης, ἐφημ. «Τὸ Βῆμα», 17 Μαΐου 1998)

«Τὰ “Ἀξίως” ἀπὸ κάθε πλευρὰ ἦταν μαζικὰ καὶ ἐνθουσιώδη. Κανένας νομίζω δὲν βρέθηκε νὰ χαρακτηρίσει ἀνάξιο τὸν νέο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, οὔτε ἀπὸ τὰ πιὸ ἀκροαριστερὰ ἔντυπα καὶ τὰ πιὸ σκανδαλοθηρικὰ ἠλεκτρονικὰ μέσα ἐνημέρωσης. Καὶ ἔτσι ὁ ὡς τώρα Μητροπολίτης Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ κ. Χριστόδουλος ἀνέλαβε πανηγυρικὰ τὴν ἡγεσία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μέσα σὲ ἀτιμόσφαιρα βυζαντινῆς μεγαλοπρέπειας ἀλλὰ καὶ λαϊκῆς ἐπιδοκιμασίας. Καὶ οἱ συνεχεῖς ἐπευφημίες καὶ τὰ χειροκροτήματα μέσα καὶ ἔξω ἀπὸ τὴ Μητρόπολη, ποὺ κάθε τόσο ἐπικροτοῦσαν τὰ ὅσα ἔλεγε στὸν ἐνθρονιστήριό λόγο του, ἐπιβεβαίωναν τὴν εἰκόνα ἐνὸς νέου ἡγέτη ποὺ ἔχει

τῇ λαϊκῇ στήριξη σὲ ἓνα χώρο ποὺ εἶχε πολλές δεκαετίες νὰ ἀναδειξεί μιὰ προσωπικότητα μὲ γνώσεις, ἔργο, ρητορικὴ ἰκανότητα καὶ ἐπικοινωνιακότητα, σχετικὰ μικρὴ ἡλικία, σιδερένια ἀντοχὴ καὶ βούληση νὰ ἀνταποκριθεῖ μὲ σθένος στὴν ἀποστολὴ του, ἔστω κι ἂν χρειάζονται ρήξεις ἢ καὶ θυσίες, ὅπως ὑπόσχεται.

Ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος, ποὺ ἐμφανιζόταν ἔτοιμος ἀπὸ καιρὸ νὰ διεκδικήσει καὶ νὰ ἀσκήσει τὸν ὁδηγητικὸ ρόλο του στὸν θῶκο μιᾶς ἐξουσίας ποὺ δὲν ἀντλεῖ τὴ δύναμή της μόνο ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἀλλὰ κυρίως ἀπὸ τὴν κοινὴ πίστη τῆς συντριπτικῆς πλειονότητος τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, εὐλόγα, λοιπόν, δημιούργησε ἀνησυχίες σὲ ἄλλες ἐξουσίες καὶ ἐξελήφθη ὡς ἀπειλή.

Ἔτσι τουλάχιστον ὁ δικός μου κοινὸς νοῦς ἀντιλαμβάνεται τὴν ἀνακίνηση μὲ τόση ἔμφαση τοῦ πάντα ὑφιστάμενου αἰτήματος γιὰ χωρισμὸ Ἐκκλησίας καὶ κράτους καὶ ἄλλων δευτερευόντων ζητημάτων».

(Γιάννης Μαρίνος, ἐφημ. «Τὸ Βῆμα», 17 Μαΐου 1998)

«Σὲ στιβαρὰ χέρια τὸ τιμὸν τῆς Ἐκκλησίας. Νέα σελίδα στὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος μὲ τὴν ἀνάδειξη στὸν ἀρχιεπισκοπικὸ θρόνο τοῦ ἕως τώρα μητροπολίτη Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ Χριστόδουλου Παρασκευαΐδη...

Ὡς συζητητὴς σὲ πολλές ἐκπομπὲς προσεγγίζει τὰ διάφορα κοινωνικὰ θέματα χωρὶς προκαταλήψεις καὶ δογματισμούς, ἀλλὰ μὲ τὴ διέλευση τοῦ ἐλεύθερου ἐρευνητῆ καὶ τοῦ δεδομένου συμπαράστατη. Ἀπλὸς στὸ ὕφος του καὶ μειλίχιος στὴ συμπεριφορὰ του, χωρὶς νὰ διστάζει ὅμως νὰ ἐκφράζει τὴν προσωπικὴ του ἀποψη καὶ νὰ διαφοροποιεῖται, ὅταν οἱ προσωπικὲς του ἀρχὲς τὸ ἐπιβάλλουν, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸ ρεῦμα ἢ τὴν ἀτμόσφαιρα ποὺ ἐπικρατεῖ. Ἀναμφισβήτητα ἀπὸ χθὲς στὸ πηδάλιο τῆς Ἐκκλησίας βρίσκεται μιὰ προσωπικότητα μεγάλου κύρους καὶ ἐμβέλειας. Οἱ προοπτικὲς ποὺ διαγράφονται εἶναι ἰδιαίτερα ἐλπιδοφόρες ὄχι μόνο στὸν ἐκκλησιαστικὸ, ἀλλὰ καὶ στὸν ἐθνικὸ ρόλο τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου. Καὶ βέβαια στὴ μεγάλη ἀποστολὴ τῆς Ἐκκλησίας, στὴν ἀνακούφιση τῆς ἀνθρώπινης δυστυχίας μέσα στὰ ὀξυμένα κοινωνικὰ προβλήματα τῆς ἐποχῆς μας».

(Ἐφημ. «Ἡ Βραδυνή», 29 Ἀπριλίου 1998)

«Ἐντυπωσίασε, σίγουρα, ἀκόμη καὶ ἐκείνους

ποὺ δὲν ὑπάγονται (ἢ δὲν τὸ ὁμολογοῦν...) στὴν κατηγορία τῶν "πιστῶν" καὶ "ἐκκλησιαζομένων", ὁ λόγος ποὺ ἐκφώνησε ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος, κατὰ τὴν ἐνθρόνισή του στὴ Μητρόπολη. Λόγος μεστός, ἀπλὸς, σύγχρονος καί, παράλληλα, βαθύτατα "τῆς παράδοσης", μιᾶς παράδοσης ποὺ γιὰ νὰ ζεῖ καὶ νὰ ἀναπτύσσεται πρέπει διαρκῶς νὰ ἀνανεώνεται καὶ νὰ ἐκσυγχρονίζεται, ὅπως προσφυῶς εἶπε ὁ Μακαριώτατος!... Εἶπε, μὲ παρρησία καὶ αἴσθημα εὐθύνης, ἀλλὰ καὶ ἀποφασιστικότητας, πὼς "κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ ἀφαιρέσει ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία τὸ προνόμιο νὰ ἔχει ἄποψη γιὰ τὰ ὅσα συμβαίνουν σὲ αὐτὸν τὸν τόπο..."! Σοφὸν τὸ σὰφές —καὶ τὸ αὐτονόητο! Καὶ "οἱ ἔχοντες ὦτα ἀκούειν ἀκουέτωσαν"!».

(Ὁ Μέτοικος, ἐφημ. «Ἡ Βραδυνή», 11 Μαΐου 1998)

«Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, μὲ τὰ ὅσα εἶπε, ἄγγιξε τὶς καρδιὲς ὅλων τῶν Ἑλλήνων. Μικρῶν καὶ μεγάλων, ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν. Γιατὶ ἦταν αὐθεντικὸς, ἀγνὸς καὶ πραγματικὸς. Γι' αὐτὸ καὶ τοὺς ἄγγιξε ὅλους ἀνοίγοντας νέους δρόμους γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία. Τὰ λόγια ὧν ἱεραρχῶν μίλησαν καὶ μετέφεραν τὸ μήνυμα ὅλων τῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν ἦταν ἰδιαίτερα κολακευτικὰ γιὰ τὸν ἐκλεγέντα Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος, ἀφοῦ τοῦ ἐπλέξαν τὸ ἐγκώμιο τόσο γιὰ τὴ μόρφωσή του ὅσο καὶ γιὰ τὴν ἕως τώρα ποιμαντικὴ πορεία του».

(Τάσος Σταματόπουλος, ἐφημ. «Ἡ Βραδυνή», 11 Μαΐου 1998)

«Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος, μὲ ὅπλα του, "ἐν εἰρήνῃ", τὴν μεγάλη του μόρφωση καὶ τὸ τεράστιο πνευματικὸ καὶ κοινωνικὸ ἔργο, πού, ὡς Μητροπολίτης Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ, προσέφερε ἐπὶ 24 ἔτη στὴν τοπικὴ κοινωνία, ἀνῆλθε στὸν ἀρχιεπισκοπικὸ Θρόνο μὲ πλήρη ἐπίγνωση τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ ὑψηλοῦ ἀξιωματὸς του. Ἡ θερμὴ ὑποδοχὴ, ποὺ ἐπεφύλαξαν στὴν ἐκλογὴ του, πολιτειακὴ καὶ πολιτικὴ ἡγεσία, γραπτὸς καὶ ἠλεκτρονικὸς τύπος καὶ κοινὴ γνώμη, ὑποδηλώνουν τὸ μέγεθος τῶν προσδοκιῶν λαοῦ καὶ ἔθνους πρὸς τὸ πρόσωπό του. Ἀλλὰ καὶ ἡ εὐρύτητα τῶν πνευματικῶν ὀριζόντων, σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴν βαθύτατη γνώση τῶν κοινωνικῶν προβλημάτων, ποὺ διακρίνουν τὸν

Πλήθη πιστών προ του Ι. Καθεδρικού Ναού αναμένουν επί ώρες το άγγελμα της εκλογής του νέου Αρχιεπισκόπου.

νέο Προκαθήμενο της Έκκλησίας μας, αποτελούν την έγγυση ότι "ήλθε διακονήσαι και δοῦναι την ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν"...

Ἡ παρουσία τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου στὸ τιμὸν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας ἐδραιώνει τὴν πεποίθηση ὅτι εἶναι ὁ ἄξιος θρησκευτικὸς ἡγέτης...».

(Ἐφημ. «Ἡ Γνώμη τῶν Πατρῶν», 4 Μαΐου 1998)

«Ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος ξεκινάει μὲ πολλὰ ἀτοῦ: Εἶναι σχετικὰ νέος, ἔχει ἀποδεχτεῖ τὴ σύγχρονη τεχνολογία, τὸν ἀκουσα νὰ μιλάει καὶ διαπίστωσα ὅτι κατεβαίνει εὐκόλα στὸν πολὺ λαό, δείχνει ἀποφασισμένος νὰ κάνει πράγματα.

Μακάρι, γιὰ τοὺς ὀρθὰ δοκοῦντες χριστιανούς τοῦ ἑλλαδικοῦ χώρου, γιατί, τὰ "πράγματα" ἐδῶ ἰσοδυναμοῦν μὲ "θαύματα..."».

(Δημήτρης Ἰατρόπουλος, ἔφημ. «Ἔθνος», 29 Ἀπριλίου 1998)

«Ὁ Χριστόδουλος δὲν ὑπῆρξε ἓνας ἀρχιερέας ἀφανῆς, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι πολλὲς φορές γιὰ τὴ στάση του αὐτὴ κατηγορήθηκε ὡς νεωτεριστῆς καὶ ὡς ἄνθρωπος τῶν μέσων ἐνημέρωσης.

Δὲν κράτησε τίς σκέψεις του γιὰ τὸν ἑαυτό του. Γιὰ πολλὰ χρόνια ἀρθρογράφησε στὸν ἡμερήσιο Τύπο.

Τὰ κείμενά του δὲν φανέρωναν μόνον τὴν ποιότητα τῆς σκέψης του ἢ τὴ θεολογικὴ του κατάρτιση, ἀλλὰ καὶ τὴν προσπάθειά του νὰ ἀποδείξει ὅτι ἡ Ἐκκλησία ὀφείλει νὰ βρῆται μέσα στὸν κόσμος, χωρὶς βεβαίως νὰ λάβει καὶ κοσμικὸ χαρακτήρα...

Ὁ νέος προκαθήμενος διαθέτει καὶ παιδεία ἀλλὰ καὶ δύναμη γιὰ νὰ ὀδηγήσει τὴν Ἐκκλησία στοὺς καλοὺς λιμένες. Εἶναι ἄξιος τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ σεβασμοῦ μας».

(Ἄννα Παναγιωταρέα, ἔφημ. «Ἔθνος», 29 Ἀπριλίου 1998)

«Νέα σελίδα για την Έκκλησία. Ίκανοποίησε απόλυτα ή έκλογη του Μητροπολίτη Δημητριάδος στη θέση του Προκαθημένου της Έλλαδικής Έκκλησίας, μιὰ και ή προσωπικότητά του, όσο και τὸ μέχρι τώρα ἔργο του, ἐπιτρέπουν τὴν αἰσιόδοξη πρόβλεψη ὅτι ή παρουσία του στὸν ἀρχιεπισκοπικὸ θρόνο ἀποτελεῖ τὴν καλύτερη δυνατὴ ἐγγύηση γιὰ τὰ πολλὰ και σοβαρὰ προβλήματα ποὺ ἔχει ν' ἀντιμετωπίσει ή Έκκλησία τῆς Ελλάδος.

Μὲ πρῶτο και σημαντικότερο τὴ σύνδεσή της μὲ τὰ προβλήματα τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου και τῆς κοινωνίας γενικότερα και ἰδιαίτερα τὴν ἀποκατάσταση τῶν δεσμῶν της μὲ τὴ νεολαία, ποὺ δείχνει νὰ ἐπανακάμπτει στὴ θρησκεία, ἀλλὰ ἔχει διάθεση γιὰ δράση και ὄχι γιὰ ἀπραξία.

Ὅπως ἀνάλογης σημασίας εἶναι και ή πρόκληση γιὰ παρέμβαση τῆς Έκκλησίας στὰ πολιτιστικὰ δρώμενα, διότι οὐδεὶς λησμονεῖ ὅτι στοὺς κόλπους της ἀνδρώνονταν ἄλλοτε προσωπικότητες τῶν Γραμμάτων και τῶν Τεχνῶν...

Μπροστὰ σ' αὐτὲς τὶς μεγάλες και ἱστορικὲς προκλήσεις βρίσκεται ἀπὸ χθὲς ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν και Πάσης Ελλάδος και οἱ εὐχὲς ὅλων εἶναι ν' ἀνταποκριθεῖ ἀπόλυτα στὴν ἀποστολή του και στὶς ἀπαιτήσεις τῶν καιρῶν.

Οἱ δυνατότητες ὑπάρχουν, οἱ προοπτικὲς εἶναι εὐοίωνες και τὸ μέχρι στιγμῆς ἔργο ὅσο και ή προσωπικότητα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χριστόδουλου ὑποδηλώνουν ὅτι ή Ἑλλαδική Έκκλησία εἰσέρχεται μὲ τὶς καλύτερες δυνατὲς προϋποθέσεις σὲ μιὰ νέα και γόνιμη περίοδο».

(Έφημ. «Έθνος», 29 Ἀπριλίου 1998)

«Ἀν γινόταν μιὰ πυρηνικὴ καταστροφή, ἐκείνο ποὺ θὰ ἤθελα νὰ διασωθεῖ ἦταν τὸ κομπιούτερ μου. Ἐκεῖ μέσα μπορῶ νὰ βρῶ και τὴν Ἀγία Γραφή και τὰ Κείμενα τῶν Πατέρων τῆς Έκκλησίας, τὰ πάντα», ἔλεγε συχνά, ξαφνιαζοντας πολλοὺς ἀπὸ τοὺς ἀκροατές.

Στὸ Γραφεῖο του πάντως ὅλοι γνώριζαν τὸ πάθος του γιὰ τὴν τεχνολογία. Κάθε πρωΐ γιὰ 3-4 ὥρες ἦταν στὸ Ίντερνετ, διάβαζε και μελετοῦσε τὰ πάντα.

Γιὰ νὰ μπορεῖ μάλιστα νὰ ἀσχολεῖται ἀπερίσπαστα μὲ αὐτό του τὸ ἔργο, εἶχε ἐγκαταστήσει τὸ κομπιούτερ του μέσα στὴν κρεβατοκάμαρά του.

Χτὲς στὸ ραδιοφωνικὸ σταθμὸ ὅλη τὴν ἡμέρα οἱ φίλοι, τὰ νέα παιδιά ποὺ βγάζουν στὸν

ἀέρα τὶς ραδιοφωνικὲς παραγωγές, τοῦ ἔκαναν ἓνα... "δῶρο". Ἐπαιζαν τὰ ἀγαπημένα του κομμάτια κλασικῆς και δημοτικῆς μουσικῆς».

(Έρρη Τσουμῆ, ἔφημ. «Έθνος», 30 Ἀπριλίου 1998)

«Νίκησε ή Έκκλησία! Ἡ έκλογη τοῦ Ἀρχιεπισκόπου σηματοδοτεῖ ἓνα νέο ξεκίνημα γιὰ τὴν Έκκλησία τῆς Ελλάδος, ποὺ δημιουργεῖ ἐλπίδες σὲ ὅλο τὸν Ἑλληνισμό και στοὺς ἀπανταχοῦ Ὁρθοδόξους».

(Έφημ. «Ἐλεύθερη Ὁρα», 29 Ἀπριλίου 1998)

«Ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος δείχνει νὰ ἔχει τὶς κατάλληλες γνώσεις, τὸ κουράγιο και τὶς ἱκανότητες γιὰ νὰ ξαναμαζέψει στοὺς κόλπους τῆς Ὁρθοδοξίας ὅσους ξεστράτισαν, ἀλλὰ κυρίως νὰ κλείσει τὶς χαραμάδες ἀπ' ὅπου παρουσιάστηκαν οἱ διαρροές...

Τὸ σπουδαῖο στὴν περίπτωσή τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου εἶναι ὅτι δὲν τοῦ ὑπέδειξε κανένας νὰ προχωρήσει σὲ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟ ἀλλὰ τὸ ἐξήγγειλε ΜΟΝΟΣ του. Αὐτὸ ἀποδεικνύει, ὅτι εἶναι ἓνας προβληματισμένος θρησκευτικὸς ἡγέτης ποὺ ἀντιλαμβάνεται τὰ καλέσματα τῆς ἐποχῆς και ἀφουγκράζεται τὶς ἀνάγκες τῶν πιστῶν. Ὅλα λοιπὸν δείχνουν ὅτι γιὰ τὸ σκάφος τῆς Ὁρθόδοξης Έκκλησίας τῆς Ελλάδος βρέθηκαν ἱκανὰ χέρια νὰ τὸ κρατήσουν στὴ σωστὴ πορεία μέσα στὰ ταραγμένα νερὰ τῆς ἐποχῆς μας. Τοῦ εὐχόμεσθε μακροσημέρευση και ἐπιτυχία».

(Κ. Βλάχος, ἔφημ. «Ἐλεύθερη Ὁρα», 3 Μαΐου 1998)

«ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΪΔΗΣ ἓνα ὄνομα ΟΡΟΣΗΜΟ. Ἐνας ἄνθρωπος ἈΝΘΡΩΠΟΣ, "ἀνακαινούμενος εἰς ἐπίγνωσιν", μιὰ φωνὴ δικαίου, πλήρης Πνεύματος, μὲ βαθύτερα και οὐσιαστικότερα παιδεῖα ποὺ σὲ ὅλη τὴν ἐκκλησιαστικὴ του πορεία ὑπῆρξε ἓνας ἀγωγὸς ἀγιαστικῆς χάριτος ποὺ ή καθοριστικὴ του παρουσία στὴν στρατευομένη ἐκκλησία μας, ή ζωντανή του μαρτυρία και ή ἀπροσποίητη συμπεριφορὰ του σφράγισε τὸ μέχρι τοῦδε πέραςμά του...

Ὁ ἔμπειρος και εὐαίσθητος χρωστήρας τῆς ψυχῆς του, οἱ ἀναβιωμένες δικές του ἐμπειρίες, τὸ ἠθικὸ του ἀνάστημα, τὸ βάρος τῆς εὐθύνης του, ή ἀκεραιότητα τῆς ζωῆς του, τὸ ἐθνικὸ του

φρόνημα, ἡ ὁμολογιακὴ του παρουσία, ἡ ὥριμος συμπεριφορὰ του καὶ ὁ δριμύς ἔλεγχος τοῦ ἑαυτοῦ του ἔδωσαν ἕναν ΑΝΘΡΩΠΟ μὲ ἄγρυπνο νοῦ, ἕναν Ἀγωνιστικὸ Ἱεράρχη, ῥώμης καὶ εὐψυχίας...

Γνωρίζει τις θύελλες, τις καταιγίδες, ἐπιθέσεις καὶ διωγμούς τῆς Ἐκκλησίας, τις βαρεῖες καὶ ἀμετανόητες ὀφειλές, τις κατοχυρωμένες κάτω ἀπὸ τὴ σκιά τοῦ ἀνευθύνου, τὴν ὁποία μορφὴ δουλειᾶς, τὸ βάρος τῆς εὐθύνης, τὴν ἐν μέρει ὑποταγμένη κρίση τῆς.

Γνωρίζει πῶς θέλουν νὰ θριαμβεύσουν πάντω της δυνάμεις σκοτούς, ἀβεβαιότητας, ἀνασφαλείας, πὺν ἡ ἀποστασία τῶν ὑπευθύνων ἐπέτρεψε, ἡ σύγχρονη ἄθεη φιλοσοφία, ἡ κατάρρα τῆς ἀνυπακοῆς, τὸ δίκαιο τῆς ἀδικίας πὺν θέλει νὰ ἀμαυρώσει καὶ ἐπισκιάσει (νομίζει) τὸ λυτρωτικὸ της ἔργο. Σὲ αὐτὴ τὴ "Νέα Τάξη πραγμάτων" καὶ στὴν περιπλοκότητα τῶν σχέσεων, καλεῖται νὰ παλαίψει ὁ παλαίμαχος Ἱεράρχης, ὁ γνωστὸς ἀπὸ τοὺς ἀτρήτους ἀγῶνες του καὶ ἡ μαχομένη συνείδησή του θὰ βρεθῇ ἀντίδικος καὶ κατήγορος στοὺς σκοταδιστὲς καὶ τὸ κωδικοποιημένο πνεῦμα τους.

Ἐν γνώσει του, ἀνέλαβε τὸ κλυδωνιζόμενο ἡ κλυδωνισμένο σκάφος τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ καλεῖται σ' ἕνα νέο ἀναβαπτισμό εὐθύνης νὰ ἀντιμετωπίσει τὰ νέα της προβλήματα ἀλλὰ μὲ μιὰ παλικαροσύνη ἀξιοπρεπείας καὶ πνευματικῆς ἐγρηγόρσεως πὺν ἡ μαρτυρία του εἶναι ἀποτυπωμένη στὰ ἔργα του πὺν τοῦ ἔδωσαν μιὰ περίοπτη θέσι - συμμαθεξέως ἀγῶνος καὶ ἀγιασμοῦ...».

(Κυριάκος Βαλαβάνης ὁ Σμυρναῖος, ἔφημ. «Ἐλευθέρη Ὠρα», 6 Μαΐου 1998)

«Ἡ ἀνακοίνωση τῆς ἐκλογῆς τοῦ νέου ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλου τοῦ Α', τὸ ἀπόγευμα τῆς περασμένης Τρίτης, συνοδεύτηκε ἀπὸ τὴν ἰαχὴ ἄξιος, ὡς ἐπικύρωση τῆς ἐπιλογῆς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἀπὸ τὸ λαϊκὸ στοιχεῖο, ἀπὸ τὸ χριστεπώνυμο πλήρωμα τῆς ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας.

Ἄξιος ἱεράρχης, στὴν ἱερὰ μητρόπολη Δημητριάδος, ὑπῆρξε ἀναμφισβήτητα. Ἄξιος ποιμένας, μὲ ἰδιαίτερη εὐαισθησία στὰ προβλήματα τῆς κοινωνίας καὶ κυρίως τῆς νεολαίας, ἀποδείχθηκε κατὰ τὴ διακονία του στὴν μητρόπολη καὶ στὴν Ἱερὰ Σύνοδο. Ὅπως ἄξιος κρίθηκε καὶ μὲ τὸ συγγραφικὸ του ἔργο, τὴν ἀρθρογραφία καὶ

τὰ κηρύγματα, μὲ προβληματισμούς καὶ παραινέσεις στὴ γλώσσα τῆς ἀλήθειας, μὲ ἀντικειμενικότητα στὴ σύγχρονη ἐποχὴ.

Αὐτὴ ἡ ἀξιοσύνη συνοδεύει τὸν νέο Ἀρχιεπίσκοπο καί, κατὰ μιὰ ἐκτίμηση, ἀποτελεῖ ἐγγύηση νέου ὕφους στὸ κοινωνικὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ στὰ διοικητικὰ της πράγματα...

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, παντοῦ καὶ πάντοτε μέχρι τώρα, ἀπέδειξε ὅτι διαθέτει καὶ τόλμη καὶ ἀρετὴ, ἀλλὰ καὶ δημιουργικὸ πείσμα. Ἀρκεῖ, ὡς πνευματικὸς ἡγέτης σήμερα, νὰ μεταδώσει ἀνησυχίες καὶ ὁράματα σὲ ἰσάξιους συνεργάτες του, πὺν θὰ στηρίξουν τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸ,

γιὰ τὸν ἐκσυγχρονισμό στὴν κοινωνικὴ προσέγγιση,

γιὰ διασφάλιση τῆς ἀλληλουχίας Πολιτείας καὶ Ἐκκλησίας,

γιὰ τὴν παγχριστιανικὴ συνεργασία,

γιὰ τὴν ἀπαλλαγὴ ἀπὸ ἀγκυλώσεις πὺν ἐπibάλλουν ἐξωεκκλησιαστικὲς ἐπιρροὲς στὸ ἱερατεῖο.

Ἄξια, λοιπόν, ὁ ἀξιότερος τῶν πνευματικῶν πατέρων καλεῖται νὰ ὀδηγήσει τὸ σκάφος τῆς Ἐκκλησίας στὴ νηνεμία, γιὰ τὴν προκοπὴ καὶ τὴ δόξα Πίστεως καὶ Πατρίδος. Καὶ ἐπωμίζεται βαρὶὰ εὐθύνη νὰ ἐπιτύχει, πραγματώνοντας τὶς προσδοκίες ἐνὸς καταπονημένου λαοῦ».

(ΖΗΤΥ, ἔφημ. «Ἐλευθερία Λάρισας», 3 Μαΐου 1998)

«Τὸ γράφω καὶ τὸ ἐννοῶ: Ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος ἔχει βαθύτατο τὸ αἶσθημα τοῦ χιοῦμο. Γελάει σὰν μικρὸ παιδί. Συχνὰ μέχρι δακρύων. Αὐτὸ τὸν κάνει βαθύτατα ἀνθρώπινο. Εἶναι ἀνθρώπος προσηνής, προσιτός, πὺν γίνεται ἀγαπητὸς μὲ τὴν ἐγκαρδιότητά του, τὴν ἀπλότητά του, τὴν ἀμεσότητά του, τὴν εὐσύνητὴ τόλμη του, τὴ ρητορικὴ δεινότητά του, τὴν καλλιφωνία του, τὴ μεγαλοπρέπειά του. Εἶναι ἕνας περιβλεπτός ἱεράρχης...

Αὐτὸ πὺν τιμῶ στὸ νέο Ἀρχιεπίσκοπο εἶναι ἡ λεβεντιά του, ἡ εὐγένειά του, ἡ πολυσχιδὴς δραστηριότητά του. Βρίσκεται κοντὰ σ' ὅλα τὰ προβλήματα, εἴτε αὐτὰ εἶναι ἐκκλησιαστικὰ εἴτε κοινωνικὰ εἴτε πνευματικὰ εἴτε ἐθνικά. Δὲν ἀπέχει, μετέχει. Δὲν ἀφήνει τὸ Θεὸ νὰ τὰ κάνει ὅλα μόνος του! Οὔτε βλέπει τὸν Χριστὸ σὰν "δουλικὸ" τῶν ἐπὶ τῆς Γῆς Ἑλλήνων ὀρθοδόξων οὔτε σὰν βουλευτὴ μας ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ὑπο-

χρεωμένο να μάς κάνει ρουσφέτια. Ο Χριστόδουλος είναι αυτό που λέει τ' όνομά του: Δούλος χρηστός του Χριστού».

(Σαράντος Καργάκος, έφημ. «Έλεύθερος Τύπος», 29 Άπρ. 1998)

«Ο νέος Άρχιεπίσκοπος είναι πραγματικά "Άξιος για τη δύσκολη άποστολή που ανέλαβε. Είναι σε θέση να επιτύχει την ανανέωση, τὸ άνοιγμα στην κοινωνία και την έπιβεβαίωση του ήγγετικού, ήθικου και πνευματικού ρόλου της Έκκλησίας της Ελλάδος».

Τὰ προσόντα του νέου Άρχιεπισκόπου είναι έντυπωσιακά... Γνωρίζει πολλές ξένες γλώσσες και είναι σε θέση να δράσει άποτελεσματικά στο νέο διεθνές έκκλησιαστικό περιβάλλον που δημιουργήθηκε ύστερα από την πώση του ύπαρκτου σοσιαλισμού. Έχει σύγχρονες κοινωνικές άντιλήψεις που δέν έρχονται σε άντίθεση με την έκκλησιαστική παράδοση και τεράστια δύναμη έπικοινωνίας με τὸ μέσο πολίτη. Είναι ισχυρή και άνεξάρτητη προσωπικότητα, που έγυάται τὸ ήθος και εξασφαλίζει την άποτελεσματικότητα. Όλα δείχνουν πὼς ὁ νέος Άρχιεπίσκοπος δέν θα διαψεύσει τις προσδοκίες που δημιούργησε ή έκλογή του. Κρίνεται από ὅλους, άκόμη και από αυτούς που δέν στήριξαν την προσπάθειά του, "Άξιος!».

(Γιώργος Κύρτος, Έφημ. «Έλεύθερος Τύπος», 29 Άπριλίου 1998)

«Ένας χαρισματικός ιεράρχης, μορφωμένος, δυναμικός, με σημαντικό ήδη πνευματικό και κοινωνικό έργο, ὁδηγεῖ την Έκκλησία της Ελλάδος στὸν 21ο αἰώνα. Ο Άρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος από τὸ πρώτο μήνυμά του καθόρισε τὸς βασικούς άξονες της νέας σελίδας για την Όρθοδοξία και τὸν Έλληνισμό».

(Έφημ. «Έλεύθερος Τύπος», 29 Άπριλίου 1998)

«Έντυπωσιακὸς άποδεικνύεται ὁ τρόπος με τὸν ὁποῖο άπευθύνεται ὁ Άρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος στην κοινωνία μέσω τῶν ΜΜΕ. Οἱ δηλώσεις του στὸν Τύπο, στην Τηλεόραση, στὸ Ραδιόφωνο, είναι ποιητικές και άπόλυτα κατανοητές. Ο νέος Άρχιεπίσκοπος έχει τὸ χάρισμα του λόγου και της έπικοινωνίας. Αυτό σημαίνει δύο πράγματα:

Πρώτον, είναι σε θέση να άγγίξει τὸ μέσο

πολίτη και να του στείλει τὸ μήνυμα που έπιθυμεί. Δεύτερον, ὁ Άρχιεπίσκοπος άνήκει στοὺς λίγους έκλεκτοὺς που μπορούν έξαιτίας της χαρισματικής τους προσωπικότητας να ξεφύγουν από την ιδιόμορφη έξάρτηση τῶν δημόσιων άνδρῶν από τὰ πανίσχυρα ΜΜΕ. Δέν τὰ χρειάζεται αυτός, αυτά τὸν χρειάζονται. Είναι τόσο καλή ή πρώτη ύλη που τὸς δίνει και με τόσο καλὸ τρόπο παρουσιασμένη ὥστε τὸν έχουν ὅλα άνάγκη. Οἱ έντυπωσιακὲς ικανότητες του νέου Άρχιεπισκόπου άποτελοῦν έγγύηση ὅτι θα επιτύχουν ή ανανέωση της Έκκλησίας και τὸ άνοιγμά της στην κοινωνία...».

(Έφημ. «Έλεύθερος Τύπος», 30 Άπριλίου 1998)

«Ξεπέρασε ήδη τὰ έλλαδικά σύνορα ή φήμη του νέου Άρχιεπισκόπου κ. Χριστόδουλου, ὡς προσωπικότητας που θα άναμορφώσει την εικόνα της Έκκλησίας της Ελλάδος, αλλά ταυτόχρονα θα παίξει και πρωταγωνιστικό ρόλο στη στήριξη της Όρθοδοξίας διεθνῶς. Πολλοὶ από τὸς Εὐρωπαίους ρωτοῦσαν τὰ μέλη της έλληνικής άποστολής, αλλά και εὐρωβουλευτές, σχετικά με τὸ νέο προκαθήμενο της Έλληνικής Έκκλησίας. Τό... άποκορύφωμα, ὅμως, ήταν ὅταν ὁ πρόεδρος της Εὐρωπαϊκής Έπιτροπής, Ζάκ Σαντέρ, ρώτησε τὸν εὐρωβουλευτή της Νέας Δημοκρατίας, Τίμο Χριστοδούλου, άν ὁ Άρχιεπίσκοπος είναι... συγγενής του!

(Γ.Χ., Έφημ. «Έλεύθερος Τύπος», 4 Μαΐου 1998)

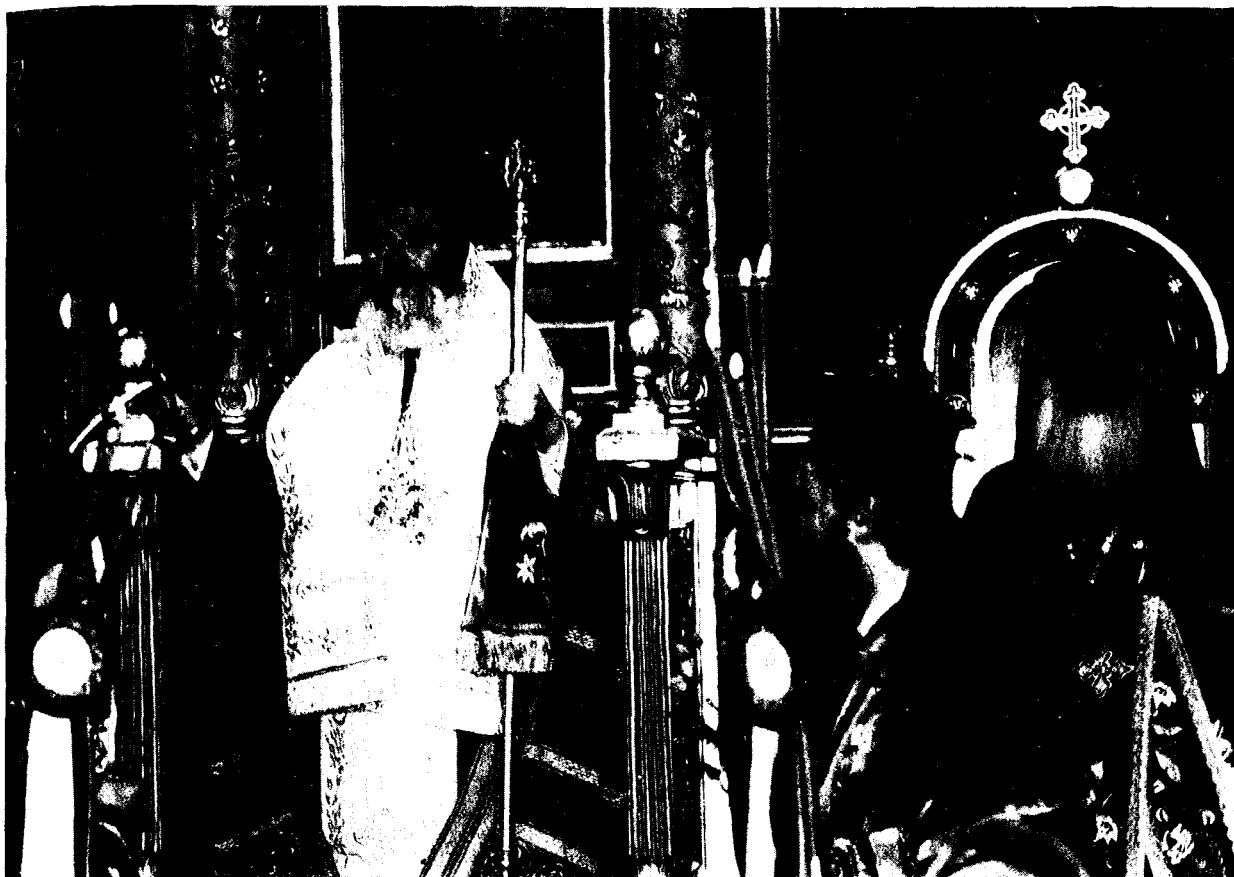
«Φαίνεται ὅτι ὁ νέος Άρχιεπίσκοπος έχει την πνευματική δύναμη και τὸ άπαραίτητο θάρρος να διαδραματίσει τὸ ρόλο ἑνὸς άληθινού ποιμενάρχη».

Πιστεύω ὅτι ή έποχή Χριστόδουλου θα ανανεώσει την Έκκλησία και θα φέρει κοντά της τὸς νέους ανθρώπους που διψάνε για άλήθεια και πραγματική άγάπη».

(Έφημ. «Έλεύθερος Τύπος», 4 Μαΐου 1998)

«Ένας καθαρόαιμος Έλληνας που ξέρει να άντιστέκεται στη σήψη και να ύψώνει άνάστημα στοὺς ισχυροὺς ένθρονίζεται αύριο στὸν άρχιεπισκοπικό θρόνο... περιβεβλημένος από την άγάπη και τὸ θαυμασμὸ τῶν άπλῶν ανθρώπων...

Ο Άρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος έσπευσε να ταράξει τὰ νερὰ άμέσως μόλις ξελέγη άρ-

Στιγμιότυπο από την Τελετή της Ἐνθρονίσεως τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Χριστοδούλου.

χηγὸς τῆς ἐλληνικῆς Ἐκκλησίας, τὴν προπερασμένη Τρίτη.

Γνώστης τῆς ἐλληνικῆς ἱστορίας, κάτοχος φρέσκων γνώσεων ποὺ ξεφεύγουν ἀπὸ τὰ καθαρὰ θρησκευτικὰ πλαίσια, ἐπιδέξιός χειριστὴς τῶν ἐπικοινωνιακῶν μυστικῶν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος... εἰσέβαλε ὀρμητικὰ στὴν τρέχουσα ἐλληνικὴ ἐπικαιρότητα γιὰ νὰ δείξει ὅτι ἡ Ἐκκλησία (ἐκσυγχρονισμένη σὲ ιδέες καὶ ἐξοπλισμένη τεχνολογικὰ) ὀφείλει νὰ εἶναι πανταχοῦ παρούσα καὶ νὰ ἐνισχύει τὴν πολιτικὴ ἐξουσία σὲ πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὰ ἐθνικὰ θέματα καὶ τὴν ἐξυγίανση τῆς δημόσιας ζωῆς.

Ὑπερήφανος Ἕλληνας, καθὼς ὀφείλει νὰ εἶναι πάντα ὁ πρῶτος ἱερωμένος τῆς πατρίδας, θυμίζει στοὺς νάνους... ἐκεῖνα ποὺ ἐκείνοι λημονοῦν ὅταν δέχονται εὐτελεῖς ἐλεημοσύνες, προκειμένου νὰ ἐκτελέσουν τὶς ντιρεκτίβες τῶν ἰσχυρῶν.

(Χρήστος Πασαλάρης, ἐφημ. «Ἐλεύθερος Τύπος», 8 Μαΐου 1998)

Μετὰ ἀπὸ πολλὰ χρόνια ἡγέτης ἄγγιξε τὶς πρὸ εὐαίσθητες χορδὲς τῶν ἀπανταχοῦ, μέσω τοῦ δορυφόρου, Ἑλλήνων, τοὺς δημιούργησε ἐθνικὴ καὶ θρησκευτικὴ ἑξάρση καὶ συγκίνηση, τοὺς ἔκανε νὰ αἰσθανθοῦν «λίγο ψηλότερα». Αὐτὸ τὸ πέτυχε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος μὲ τὸν ἐνθρονιστήριό λόγο του, προχθὲς Σάββατο.

(Γιώργος Ν. Παπαθανασόπουλος, ἐφημ. «Ἐλεύθερος Τύπος», 11 Μαΐου 1998)

«Ἡ ἐνθρόνιση τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου κ. Χριστόδουλου, ἡ ὁμιλία του ποὺ τάραξε τὰ νερά, οἱ πρωτοβουλίες του καὶ οἱ ἀπόψεις του, ποὺ κέρδισαν ὁλόκληρο τὸ λαό, προκάλεσαν δικαιολογημένα συγκίνηση καὶ ὑπερηφάνεια καὶ στὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος «Λίλιαν Βουδούρη». Καὶ αὐτὸ γιατί ὁ κ. Χριστόδουλος ἐπέλεξε ἀπὸ τὸν ἀείμνηστο δημιουργὸ τοῦ «Ἐλευθεροῦ Τύπου» Ἀρη Βουδούρη γιὰ τὸ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος, ποὺ φέρει τὸ ὄνομα τῆς συζύγου

του. Άλλωστε ο Μακαριώτατος είχε διατελέσει πρώτος πρόεδρος του «Λίλιαν Βουδούρη» τὸ χρονικό διάστημα 1990-91.

(Έφημ. «Έλεύθερος Τύπος», 12 Μαΐου 1998)

Ο νέος Άρχιεπίσκοπος αναλαμβάνει τὰ καθήκοντά του με καλὲς προϋποθέσεις καὶ με καλὸ κλίμα. Επιπλέον, εἶναι σχετικὰ νέος, 59 ἐτῶν, μορφωμένος, πολὺγλωσσος καὶ ἡ μακρὰ θητεία του στὴ μητρόπολη Δημητριάδος, στὸ Βόλο, ἔδειξε ὅτι εἶναι καὶ δραστήριος καὶ ἄνθρωπος με σύγχρονες ἀντιλήψεις.

Ἀντιπροσωπεύει, δηλαδή, αὐτὸ πὺν χρειαζέται σήμερα ἡ Ἐκκλησία: Ἐνὰ σύγχρονο πνεῦμα, πὺν θὰ συμβάλει ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ στὴ διεύρυνση τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης, ἀπὸ τὴν ὁποία τόση ἀνάγκη ἔχει ὁ τόπος».

(Έφημ. «Έλευθεροτυπία», 29 Ἀπριλίου 1998)

«Ο νέος ἀρχιεπίσκοπος πὺν ἐξελέγη ἀπὸ τὴν ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καλεῖται νὰ συντονίσει τὶς προσπάθειες τοῦ συνόλου τῆς Ἐκκλησίας —δηλαδή ὄχι μόνο τῶν μητροπολιτῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀπλῶν κληρικῶν καὶ τῶν λαϊκῶν (ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν)— προκειμένου νὰ ἀνταποκριθεῖ σὲ ὅλες τὶς παραπάνω ἀπαιτήσεις τῶν καιρῶν.

Μὲ βαθιὰ πίστη στὴν ὀρθοδοξία καὶ ἀγιότητα βίου ὁ νέος ἀρχιεπίσκοπος θὰ πρέπει νὰ ἀποτελεῖ παράδειγμα πρὸς μίμηση τόσο γιὰ τὸν κληρὸ ὅσο καὶ γιὰ τὸ λαό, κοντὰ σὸν ὁποῖο θὰ πρέπει νὰ βρίσκεται συνεχῶς γιὰ νὰ ἀφουγκράζεται τὸν παλμό του. Εἶναι αὐτονόητο ὅτι ὁ νέος ἀρχιεπίσκοπος με τὴ συμπαράσταση ὄλων θὰ πρέπει νὰ διατηρήσει καὶ νὰ διαφυλάξει ὡς «κόρην ὀφθαλμοῦ» τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

(Μαν. Γ. Δρεττάκης, Έφημ. «Κυριακάτικη Έλευθεροτυπία», 3 Μαΐου 1998)

«Ἡ ἐκλογή τοῦ Μακαριωτάτου κυρίου Χριστοδούλου σὸ ἀρχιεπισκοπικὸ ἀξίωμα τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας ἀποτελέσε μέχρι στιγμῆς τὸ ἀντικείμενο γενικῶς εὐνοϊκῶν σχολίων. Ο νέος ἀρχιεπίσκοπος, ἀνὴρ πεπαιδευμένος καὶ δυναμικός, εἶναι ἴσως ὁ πιὸ κατάλληλος νὰ πραγματώσει ὅ,τι χρειάζεται τὸ χριστεπώνυμο πλήρωμα τῆς Ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας, νὰ τὴν ἐκσυγχρονίσει καὶ τὴν ἀνασυγκροτήσει. Εἶναι ἐπίσης ὁ πιὸ ἱκανὸς γιὰ τὴ διαχεί-

ριση στὴ χώρα μας τοῦ πνευματικοῦ πλοῦτου τῆς Ὀρθοδοξίας.

Τὸ ἀνοιγμα τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὸν κόσμον πὺν ἐπαγγέλθηκε εὐθὺς μετὰ τὴν ἐκλογή του ὁ νέος ἀρχιεπίσκοπος εἶναι τὸ καλύτερο ἄγγελμα πὺν θὰ μπορούσε νὰ ἀναμείνει κάθε Ἑλληνας, ἀνεξαρτήτως δόγματος ἢ θρησκείας.

(Νικ. Ἰ. Γασπαράκης, ἔφημ. «Έλευθεροτυπία», 10 Μαΐου 1998)

«Ἀβρύνεται σήμερον Ἑλλάς, πᾶσα ἡ χριστώνυμος, διότι γύρω σου Χριστόδουλε, συνάχτηκαν τριακόσια ἑκατομμύρια ὀρθοδόξων ἀδελφῶν, κι ἡ Ψωροκώσταινα, ὡς Σταυραναστάσιμη κι ὄχι Μασσαριχτική, ἔδειξε, ναί, ὅτι δὲν εἴμαστε ἀνάδελφον Γένος, ὅταν εἴμαστε σταυραναστάσιμοι χριστώνυμοι...

(Κώστας Ζουράρις, ἔφημ. «Έλευθεροτυπία», 13 Μαΐου 1998)

«Εἶναι ἄνθρωπος πὺν τὸν διακρίνει ἡ ἐπικοινωνιακὴ ἀνέση. Τὸ καταλαβαίνει αὐτὸ ὅταν μιλάς μαζί του. Μὲ ὑπέροχο τρόπο λέει ἀνέκδοτα...

Ἐνας γνωστὸς πολιτικός τοῦ Βόλου περιγράφει τὶς ἄγνωστες πλευρὲς τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου. Ο Δημητριάδος κατάφερε σὸ Βόλο νὰ «σπάσει» ἀκόμη καὶ τὰ «ταμποῦ» τῆς Ἀριστερᾶς σὲ σχέση με τὰ ζητήματα τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐνδεικτικὴ εἶναι καὶ ἡ δήλωση τοῦ τοπικοῦ βουλευτῆ τοῦ ΚΚΕ Νίκου Γκάτζη, πὺν πιστοποιεῖ τὴν ἄποψη ὅτι ὁ Χριστόδουλος διατηρεῖ ἄριστες σχέσεις με παράγοντες ὄλου τοῦ πολιτικοῦ φάσματος. «Εὐτυχῶς πὺν εἶναι Μητροπολίτης καὶ ὄχι πολιτικός» ἔλεγε πρὶν ἀπὸ ἕνα χρόνον πρῶην βουλευτῆς τοῦ ΠΑΣΟΚ. «Ἄν ἔβαζε ὑποψηφιότητα, ὄλοι ἐμεῖς θὰ συναγωνιζόμασταν ἀπλῶς γιὰ τὴ δεῦτερη θέση».

Πολιτικοὶ παράγοντες τῆς Μαγνησίας ὑποστηρίζουν ὅτι ὁ λόγος τοῦ Χριστόδουλου ξεπερνάει τὰ στερεότυπα τῆς συντηρητικῆς ἀντίληψης τῆς ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας καὶ ὅτι πρόκειται γιὰ ἄνθρωπο πὺν συνηθίζει νὰ παίρνει πρωτοβουλίες γιὰ κρίσιμα κοινωνικά ζητήματα.

«Μπορεῖ νὰ σοῦ μιλάει ἐπὶ ὥρες ἀκόμα καὶ γιὰ τὶς νέες τεχνολογίες ἢ τὰ εὐρωπαϊκὰ πράγματα...». Ἡ σχέση του με τὰ τελευταῖα δὲν προκύπτει μόνο ἀπὸ τὴ λειτουργία του ραδιοφωνικοῦ σταθμοῦ τῆς Μητροπόλεως ἢ ἀπὸ τὴν εἴσοδο τῆς Μητροπόλεως του σὸ Ἰντερνετ. Γίνεται

φανερή καὶ ἀπὸ τὴν πρόσφατη ἀρθρογραφία του γιὰ τὴν κλωνοποίηση ἢ ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι ἐτοιμάζει τὴν κατασκευὴ συνεδριακοῦ κέντρου ἐκμεταλλευσόμενος τὰ εὐρωπαϊκὰ προγράμματα.

Τὸ «ἀνοιχτὸ πνεῦμα του» φάνηκε καὶ ὅταν δὲν δίστασε νὰ παραστεῖ στὰ ἀποκαλυπτήρια τῆς προτομῆς τοῦ καθολικοῦ ἱερέα Δὸν Δαλεζίου, ἀγνοώντας τὶς ἀντιδράσεις ὁμάδας φανατικῶν χριστιανῶν.

Ἐνα ἄλλο ἐπεισόδιο ποὺ φανερῶνει τὸ ἐκσυγχρονιστικὸ προφίλ τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου εἶναι αὐτὸ τῆς «κόντρας» του μὲ τὸν προϊστάμενο Γραφείου τῆς Δευτεροβάθμιας Ἐκπαίδευσης Μαγνησίας, ὁ ὁποῖος ἀρνήθηκε νὰ συμμορφωθεῖ μὲ τὴν ἀξίωση τοῦ Μητροπολίτη νὰ προσέρχονται ἱερεῖς στὰ σχολεῖα τῆς ἐποπτείας του καὶ νὰ ἐξομολογοῦν ἐν ὥρᾳ μαθήματος ὅσους μαθητὲς τὸ ἐπιθυμοῦν».

(Α. Γιουρμετάκης, ἐφημ. «Ἐξουσία», 30 Ἀπριλίου 1998)

«Μία λειτουργία μπορεῖ νὰ φέρει τὴν ἀνοίξη; Κι ὅμως ναί, μὲ τὴν προϋπόθεση τῆ λειτουργίας νὰ τελεῖ ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος. Αὐτὸ ἀκριβῶς συνέβη καὶ τὴν Κυριακὴ μὲ τὸ πρῶτο κανάλι τῆς δημόσιας τηλεόρασης, ποὺ μετέδωσε σὲ ἀπευθείας σύνδεση τὴ Θεία Λειτουργία ἀπὸ τὸ Βόλο, ἔδρα τοῦ μέχρι χθὲς μητροπολίτη Δημητριάδος. Τὸ ἀποτέλεσμα τηλεθέας ἦταν ἐκπληκτικὸ, ἀφοῦ γιὰ πρώτη φορὰ ἡ ΕΤ-1 «εἶδε στὰ μάτια της» τέτοια νούμερα (ἀπὸ 27,4%, 33%, 36,7%, 20,1%!) γιὰ τέτοιου εἴδους μετάδοση. Ἐξίσου ὑψηλὴ ἀπόδοση ὅμως (20,9%, 30,7%, 29,5%, 26,7%) εἶχε καὶ ἡ ἐκπομπὴ τοῦ Ν. Χατζηνικολάου ποὺ ἔφερε τὴν πρωτιά στὸ κανάλι του».

(Ἐφημ. «Ἐξουσία», 6 Μαΐου 1998)

«Εἶναι κοινὸν μυστικὸν ὅτι ὁ κ. Χριστόδουλος ὑπῆρξε πάντοτε ἀντίθετος πρὸς τὰ «εὐ κακῶς κείμενα» τόσο ἐν τῇ διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας, ὅσον καὶ ἐν τῇ διαχειρίσεως τῆς Περιουσίας της. Καὶ ἀμφότερα, προεξοφλεῖται τώρα ὅτι θὰ ἀλλάξουν ριζικῶς.

Τὸ κυρίως ἔργον πάντως τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου, ἀναμένεται ὅτι θὰ ἐπικεντρωθῇ εἰς τὸν κοινωνικὸν ρόλον τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν προσαρμογὴν της εἰς τὰς συγχρόνους προκλήσεις, διὰ τὴν προσέλκυσιν εἰς τοὺς κόλπους της καὶ τῆς νεωτέρας γενεᾶς. Τὴν ἀνάγκην αὐτὴν δὲν

ἔπαινε νὰ κηρύττῃ ὁ ἴδιος ἐπὶ πολλὰ χρόνια καὶ ἀπὸ ὅλα τὰ βήματα. Θεωρεῖται ἐπομένως, ὅτι ἂν ἐπιτύχῃ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος εἰς τὸ ἔργον αὐτό, θὰ ἔχῃ σημάνει μία νέα ἐποχὴ διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος».

(Ἐφημ. «Ἐστία», 29 Ἀπριλίου 1998)

«Ἀνέπνευσε τὸ ἔθνος! Μὲ Προκαθήμενον ἓνα ἐμπνευσμένον καὶ ἰσχυρὸν Ἱεράρχην, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος εἰσέρχεται εἰς τὴν νέαν χιλιετίαν πλήρης ἐλπίδων καὶ αἰσιοδοξίας.

Μέγα ἔργον ἀναμένει τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος. Ἔργον ποὺ δὲν εἶναι συνδεδεμένον μόνον μὲ τὰ πράγματα τῆς Ἐκκλησίας. Ἀλλὰ εἶναι εὐρυτέρας κοινωνικῆς καὶ ἐθνικῆς σημασίας. Ἀνάπλασιν, ἀναστήλωσιν καὶ ἀναμόρφωσιν τῆς Κοινωνίας, ἀξιοὶ ὁ Ἕλληνικὸς Λαὸς ἀπὸ τὸν νέον Ποιμενάρχην. Ἡ Ἐκκλησία ὀφείλει νὰ οἰκοδομήσῃ μίαν κοινωνίαν ἀλληλεγγύης, εὐαισθησίας καὶ εὐθύνης. Αὐτὸ εἶναι τὸ κορυφαῖον, τὸ κρίσιμον, τὸ πρῶτον καθήκον τοῦ Ἀρχιεπισκόπου τῆς...

Ἦλθεν ὁ καιρὸς νὰ ἀναζητήσῃ μεγάλες στιγμὲς τοῦ Γένους μὲ πρωτοπόρον τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Χριστόδουλον. Ἄλλωστε, δείγματα θάρρους, γενναιότητος καὶ ἡθους, ἔχει δώσει πολλὰ ὁ Ἱεράρχης εἰς τὸ παρελθόν. Ὑπερασπίσθηκε σθεναρῶς τὴν Ἐκκλησίαν ὅταν ἐβάλλετο λυσσαλέως ὑπὸ τῶν πολιτικῶν φατριῶν, ἐνῶ οὐδέποτε συνηλλάγη ἢ ἐκάμφθη ἀπὸ αὐτάς. Στάθηκε ὑπερήφανος, ἀγέρωχος καὶ ἀνυποχώρητος, μέσα σὲ ὅλες τὶς θύελλες καὶ τὶς τρικυμίες.

Δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ ἀπαριθμήσωμε οὔτε τὸν ἀριθμὸν, οὔτε τὸν ὄγκον τῶν προβλημάτων ποὺ ἔχει ἐνώπιόν του ὁ Προκαθήμενος. Εἶναι εἰς ὅλους γνωστά. Ἀρχίζουν ἀπὸ τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐκτείνονται εἰς ὅλας τὰς ἐκφάνσεις τῆς Κοινωνίας, εἰς ὁλόκληρον τὸν ἔθνος. Ἀλλὰ καὶ πέραν αὐτοῦ, ὅπου ὑπάρχει καρδιά καὶ φωνὴ τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἀρετὴν καὶ τόλμην θέλει τὸ μέγα καὶ βαρὺ ἔργον ποὺ ἀναλαμβάνει ἀπὸ σήμερον ὁ ἐμπνευσμένος Ἱεράρχης. Καὶ εὐτυχῶς, διαθέτει καὶ τὰς δύο».

(Β. Κοραχάκης, ἐφημ. «Ἐστία», 29 Ἀπρ. 1998)

Ἄραγε, τί ὑποδηλώνει τὸ ἀσυνήθιστο μεγάλο ἐνδιαφέρον ποὺ συγκέντρωσε ἡ χθεσινὴ ἐκλογὴ Ἀρχιεπισκόπου; Καὶ πῶς ἐξηγεῖται ὁ ἐνθουσια-

σμός με τὸν ὁποῖο ὑπεδέχθη ὁ ἀπλὸς κόσμος τὴν ἐπιλογὴ στὴν θέση τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τοῦ νεωτέρου τῶν ὑποψηφίων, ποὺ πέρα ἀπὸ τὴν σπάνια μόρφωσή του διέπεται καὶ ἀπὸ σαφὲς ἀνανεωτικὸ πνεῦμα; Πιστεύουμε ὅτι μία εἶναι ἡ ἀπάντησις: Ὅτι ὅλο καὶ πιὸ πολλοὶ Ἕλληνες, βρίσκονται σὲ ἀναζήτηση πνευματικῶν στηριγμάτων. Ψάχνουν κάπου γιὰ νὰ ἀκουμπήσουν. Καὶ με τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Χριστόδουλο, ἔχουν κάθε λόγο νὰ αἰσθάνονται ὅτι οἱ προσδοκίες τους θὰ ἐπαληθευθοῦν.

(Ἐφημ. «Ἐστία», 29 Ἀπριλίου 1998)

«Ὁ λόγος τὸν ὁποῖον ἐξεφώνησε κατὰ τὴν τελετὴν τῆς ἐνθρονίσεώς του ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος, ἐδικαίωσε τοὺς Ἱεράρχας ποὺ τὸν ἐξελέξαν καὶ τοὺς Ἕλληνες, οἱ ὁποῖοι τὸν περιβάλλουν με ἐκτίμησιν καὶ ἐμπιστοσύνην. Διότι ὁ κ. Χριστόδουλος, ἔδειξε ὅχι μόνον ὅτι γνωρίζει τὸ δύσκολον ἔργον, τὸ ὁποῖον ἔχει νὰ ἐπιτελέσῃ, ἀλλὰ καὶ ὅτι διαθέτει τὸν ρεαλισμὸν ποὺ εἶναι ἀπαραίτητος διὰ νὰ τὸ ὑλοποιήσῃ. Καὶ μάλιστα, χωρὶς αὐτὸς νὰ λειτουργῇ εἰς βάρος τοῦ ὁράματος, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἐμπνέῃ ἓνα πνευματικὸν ἡγέτην. Ποὺ εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου, περιλαμβάνει μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ τὴν ἀνάδειξιν τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὰ πλαίσια τῆς Εὐρωπαϊκῆς οἰκογενείας, ἡ ὁποία, ὡς εὐστόχως ἐπεσήμανεν ὁ κ. Χριστόδουλος, εἶναι γέννημα κυρίως τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Τὸ σημαντικώτερον ὅμως εἶναι, ὅτι τὸσον ἀπὸ λεχθέντα, ὅσον καὶ (τὸ σημαντικώτερον) ἀπὸ τὰ μέχρι σήμερον ἔργα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, εἶναι προφανὲς ὅτι ἔναντι τῆς ρευστοποιήσεως τοῦ σημερινοῦ κόσμου, ἀντιτάσσει τὰς ἀναλλοιώτους ἀρχάς, αἱ ὁποῖαι θὰ ἐπιτρέψουν τὴν ὑπέρβασιν τῶν δυσκολιών».

(Ἐφημ. «Ἐστία», 11 Μαΐου 1998)

«Ἡ ἐκλογὴ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου ἐπλήρωσε χαρὰς καὶ βαθιὰς ἱκανοποιήσεως τὸ χριστεπώνυμο πλήρωμα. Ἦταν ζωηρὴ ἡ ἐπιθυμία τοῦ πιστοῦ λαοῦ γιὰ ἓνα νέο ξεκίνημα ἀπολύτως ἀναγκαῖο γιὰ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος. Τὸ ἀναζητοῦσε ἐπίμονα καὶ προσήυχeto, ὁ Θεὸς νὰ ἀναδείξῃ στὸν πρῶτον θρόνον τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας ἄνδρα ἱκανὸν καὶ ἐνάρετον, ὅπως τὸν σκιαγραφεῖ

ὁ ἀπόστολος Παῦλος: «Δεῖ τὸν ἐπίσκοπον ἀνεπίληπτον εἶναι... νηφάλιον, σώφρονα, κόσμιον, φιλόξενον, διδακτικόν... ἐπιεικῆ, ἄμαχον, ἀφιλάργυρον...» (Α' Τιμοθ. γ' 2-3). Καὶ εἶναι φυσικό. Ὁ Προκαθήμενος ἀναλαμβάνει ἔργο ὑψηλὸ καὶ πολύμοχθο... Ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος διακηρύττει ὅτι ὁ ἐκκλησιαστικὸς ἡγέτης «δὲν ὑπερέχει στὶς τιμές, ἀλλὰ στὶς ἀρετές»... Τὴν ζωηρὴ ἐπιθυμίαν καὶ τὶς ἐκ βαθέων προσευχῆς τοῦ χριστεπώνυμου πληρώματος εἰσήκουσε ὁ Δομήτωρ τῆς Ἐκκλησίας, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστός. Καὶ ἀνέδειξε στὸν πρῶτον θρόνον πνευματικὸ ἡγέτην πολλὰ ὑποσχόμενον γιὰ τὴν πνευματικὴν ἐξύψωση τοῦ λαοῦ μας, γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση καὶ ἐπίλυση τῶν συσσωρευμένων προβλημάτων, γιὰ τὴν ἀνταπόκριση στὶς προκλήσεις τῆς τρίτης χιλιετίας ποὺ ἀνατέλλει. Ἔργο ἐξαιρετικὰ δύσκολο. Τὰ ἐμπόδια δὲν θὰ λείψουν... Ὁ νέος Προκαθήμενος σταθερὸς, ἀκλόνητος γνωρίζει πολὺ καλά, πὼς ἡ Ἐκκλησία «παλαίει, ἀλλ' οὐχ ἡττάται».

(Περιοδ. «Ζωή», 14 Μαΐου 1998)

«Ἡ ἀνάδειξη τοῦ Μητροπολίτη Δημητριάδος κ. Χριστοδούλου στὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον ἐγίνε δεκτὴ με εὐχαρίστηση καὶ κάποιον ἐνθουσιασμό, τόσο ἀπὸ τὴ συντριπτικὴν πλειοψηφίαν τῶν παραγόντων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν πιστῶν ὅσο καὶ ἀπὸ τὴν πολιτικὴν ἡγεσίαν τοῦ τόπου. Οἱ λόγοι ποῦ, τρόπον τινά, αἰτιολογοῦν τὴν ἐκπεφρασμένη ἱκανοποίησιν γιὰ τὸ νέο Προκαθήμενον τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι πολλοί. Κυρίως, ὅμως, αὐτοὶ ἐπικεντρώνονται στὴν προσωπικότητά του. Γλωσσομαθής, ἀνοικτὸ μυαλὸ καὶ με διευρυμένους πνευματικὸς ὁρίζοντες, ὁ νέος — καὶ σὲ ἡλικίαν γιὰ τὰ ἐκκλησιαστικὰ δεδομένα — Ἀρχιεπίσκοπος ἐνσαρκώνει στὸ πρόσωπό του τὶς ἐλπίδες καὶ τὶς προσδοκίες ὅλων γιὰ μία οὐσιαστικὴ ἀνανέωση τῆς Ἐκκλησίας. Γιὰ ἓνα ἐκσυγχρονισμό, ποὺ θὰ συνδυασθεῖ ἀπὸ ἓνα εὐρὺ ἀνοιγμά στὴν κοινωνίαν, σὲ μία περίοδο ποὺ ἐπικρατεῖ σ' αὐτὴν μιὰ γενικότερη κρίσις ἀξιών».

(Διονύσιος Ζακυνθινός, ἐφημ. «Ἡμερήσιος, Κήρυκας Πατρῶν», 4 Μαΐου 1998)

«Ὅπως ἡ ἐκλογὴ κάθε νέου ἡγέτου, ἔτσι καὶ ἡ χθεσινὴ ἀνάδειξη τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου ἀποτελεῖ εὐκαιρία γιὰ ἓνα νέο ξεκίνημα, ἀπολύτως ἀναγκαῖο γιὰ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος. Καίτοι ἡ προσφορὰ τοῦ ἀειμνήστου Σεραφεῖμ

Στιγμιότυπο από την Τελετή της Ἐνθρονίσσεως. Πρὸς τὰ δεξιὰ τοῦ Μακαριωτάτου κ. Χριστοδούλου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γέρων Χαλκηδόνος κ. Ἰωακείμ, πρὸς τὰ ἀριστερὰ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος.

ὑπῆρξε ἀνεκτίμητη, ἡ μακρὰ του ἀσθένεια καὶ ἡ προϊούσα καταβολὴ τῶν δυνάμεών του, ἦταν φυσικὸ νὰ μὴν τοῦ ἐπιτρέψουν νὰ ἀντιμετωπίσει μὲ σφριγὸς καὶ μαχητικότητα, μὲ ἐπιμονὴ καὶ ἔμπνευση, μὲ νέες ιδέες καὶ τολμηρὲς προσεγγίσεις τὶς συσσωρευόμενες ἐκκρεμότητες καὶ τὴν ἐπιδείνωση (ὄχι πάντοτε πλήρως ὁρατὴ) τῶν χρονιζόντων προβλημάτων.

Τὸ δύσκολο αὐτὸ ἔργο ὁ κ. Χριστόδουλος τὸ ἀναλαμβάνει ὑπὸ οἰωνοὺς καλοὺς. Ἡ διαδικασία τῆς ἐκλογῆς ὑπῆρξε ἀπολύτως ἄψογη. Ἐνστάσεις δὲν προεβλήθησαν. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς τρίτης ψηφοφορίας τὸν καθιστᾷ ἀδιαφιλονίκητο καὶ ἰσχυρότατο, σὲ βαθμὸ ὥστε νὰ ἔχει ἀπόλυτη εὐχέρεια στὴν προώθηση καὶ τὴν ἐνδραίωση τῆς ἐσωτερικῆς ἐνότητος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας («συσπείρωση» τὴν ἀπεκάλεσε χθὲς ὁ ἴδιος, ἀμέσως μετὰ τὴν ἐκλογὴν του). Πέραν, ὅμως, αὐτῶν, ὁ ἴδιος ὁ ἱεράρχης ἀποτελεῖ προσωπικότητα, ἡ ὁποία παρέ-

χει βασικότερες ἐγγυήσεις ὅτι θὰ θέσει τὴ σφραγίδα τῆς στὰ τῆς ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας. Πέραν τῶν φυσικῶν προσόντων, μὲ τὰ ὁποῖα εἶναι προικισμένος, διαθέτει εὐρυτάτη μόρφωση καὶ ἀξιόλογη πείρα. Διαθέτει, δηλαδή, ἐφόδια, τὰ ὁποῖα ἐὰν ἀξιοποιήσῃ μὲ σωφροσύνη καὶ ὑπομονή, θὰ αὐξήσῃ τὸ κεφάλαιο τοῦ κύρους, ποὺ εἶναι ἀπαραίτητο γιὰ τὴν ἐκτέλεση κάθε μεγάλης ἀποστολῆς...».

(Ἐφημ. «Ἡ Καθημερινή», 29 Ἀπριλίου 1998)

Πενήντα ἐννέα μόλις ἐτῶν εἶναι ὁ Χριστόδουλος. Καὶ ἀπὸ αὐτά, τὰ εἴκοσι τέσσερα τὰ ἔχει περάσει διακονῶν ὡς Μητροπολίτης Δημητριάδος. Καὶ νέος, λοιπόν, καὶ ἔμπειρος. Στὴν καλύτερη ἡλικία μπορεῖ κανεὶς νὰ εἰπεῖ, ἀφοῦ καὶ πολλὰ χρόνια ἔχει — ἂν ὁ Θεὸς θέλει — ἐμπρός του καὶ τὴν πείρα τριάντα χρόνων σὲ ὑπεύθυνες θέσεις τῆς Ἐκκλησίας μεταφέρει. Καὶ μπορεῖ νὰ εἶναι ἐντυπωσιακὰ τὰ προσόντα τοῦ

νέου ἀρχιεπισκόπου (ὁμιλεῖ ἀπταιστώσ πεντέ γλώσσες, εἶναι νομικὸς) ἀλλὰ τὸ ἐντυπωσιακότερο εἶναι ὅτι ὁ νέος προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας ὁμιλεῖ τῇ γλώσσᾳ τῆς συνεννοήσεως μὲ ὅλους. Ὁ ἀρχιεπίσκοπος ἔχει τὴ δυνατότητα νὰ συνομιλεῖ καὶ νὰ ἔχει ἀποτέλεσμα θετικὸ μὲ ἀνθρώπους κάθε πολιτικῆς ἐκφράσεως, μὲ ὑποστηρικτὲς κάθε κοσμοθεωρίας. Στὴ Μαγνησία συνεργάσθηκε ἄψογα μὲ ὅλες τὶς τοπικὲς Ἀρχές, τῶν ὁποίων ἡ πολιτικὴ ἀποψη διέφερε ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν. Σημαντικότερη εἶναι ἐπίσης ἡ ἐπαφή του μὲ τὴν πληροφορικὴ, τῆς ὁποίας εἶναι ὄχι μόνον γνώστης ἀλλὰ καὶ χρήστης δεινός. Ἐχει τὸν δικό του τρόπο νὰ προσεγγίζει τοὺς νέους ἀνθρώπους καὶ γι' αὐτὸ μαθαίνει ὅ,τι τοὺς ἀφορᾷ. Ἀσφαλῶς, ἄλλο εἶναι τὸ μέγεθος καὶ οἱ εὐθύνες μιᾶς Μητροπόλεως καὶ ἄλλο τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ θρόνου. Ἄν, ὅμως, ὁ νέος προκαθήμενος μεταγγίσει στὸν κορμὸ τῆς Ἐκκλησίας τὸν μυελὸ ποὺ μὲ τόση ἐπιμέλεια ἐγκατέστησε στὴ στήλη τῆς μέχρι χθὲς Μητροπόλεώς του, τότε κάτι πολὺ σημαντικὸ συνετελέσθη χθὲς στὸν Μητροπολιτικὸ Ναὸ Ἀθηνῶν... Ἡ Ἐκκλησία μας βρίσκεται ἐμπρὸς σὲ μία ἀκόμη καλύτερη ἐποχὴ».

(Ἐφημ. «Ἡ Καθημερινή», 29 Ἀπριλίου 1998)

«Εἶναι ὁ Ἱεράρχης μὲ τὴν ἀναγνωρισμένη μεγάλη κοινωνικὴ προσφορὰ ἀλλὰ καὶ πείρα περὶ τὰ δημοσιογραφικὰ ποὺ τὸν κάνει σχεδὸν συνάδελφό μας! Γλωσσομαθής, μορφωμένος, μὲ πτυχίον Νομικῆς τοῦ Παν. Ἀθηνῶν καὶ τῆς Θεολογίας καὶ μὲ ἄριστα ἀπὸ τὸ Ὡδεῖον Ἀθηνῶν στὴ Βυζαντινὴ Μουσικὴ, ἔχει στὴ Μητρόπολη Δημητριάδος δική του ἐφημερίδα, τὴν «Πληροφόρηση», ραδιοφωνικὸ σταθμὸ τὴν «Ὁρθόδοξη Μαρτυρία» μὲ 150 ἐθελοντὲς συνεργάτες, σημαντικό ἐκδοτικὸ ἔργο μὲ ἐνημερωτικὰ ἐκδόσεις γύρω ἀπὸ τὰ σύγχρονα προβλήματα — ναρκωτικά, εἰς, ἐνῶ ἔχει ιδρύσει Κέντρο συμπαράστασης οἰκογενειῶν, Σχολὲς Γονέων, μὲ πολύτιμους συνεργάτες σὲ αὐτὸ τὸ ἔργο τὸν πρωτοσύγκελλο Θεόκλητο καὶ τὸν ἀρχιερατικὸ Θωμᾶ Συνοδινό. Ἐχει ἀρθρογραφήσει στὸν ἀθηναϊκὸ Τύπο καὶ στὴν «Καθημερινή» μὲ μηνύματα τῶν καιρῶν στίς μεγάλες ἐκκλησιαστικὰς γιορτές. Ἄξιός, λοιπόν, καὶ μὲ τὰ δημοσιογραφικὰ κριτήρια, ὁ νέος, καὶ στὴν ἡλικία, Ἀρχιε-

πίσκοπος, ἀπὸ τοὺς πρώτους ποὺ μπῆκε στὸ Internet!».

(Ἐλένη Μπίστικα, ἐφημ. «Ἡ Καθημερινή», 29 Ἀπριλίου 1998)

«Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος ἔχει καταστήσει σαφὴ τὴν πρόθεσή του νὰ διαδραματίσει σημαντικὸ ρόλο στὴν ἀνάπτυξη τῶν σχέσεων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ὅπου τὸ κύρος τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας εἶναι σημαντικότερο. Ἀλλὰ ἔχει ἀσφαλῶς ὑπόψιν του ὅτι ἡ «διορθόδοξος διπλωματία» εἶναι ἐξαιρετικὰ περίπλοκη καὶ ἐξ ἴσου κινδυνώδης ὡς πρὸς τὶς συνέπειές της μὲ τὴ διπλωματικὴ δραστηριότητα τοῦ Κράτους - Ἐθνους.

Οἱ δυσχέρειες ὅμως δὲν εἶναι δυνατόν νὰ συνιστοῦν καὶ λόγο γιὰ τὴν παράταση τῆς ἀδρανείας, διότι ἡ κατάσταση στὴν ὁποία ἤχθη ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος εἶναι ὀριακὴ. Ἡ συρροὴ τῶν νέων στίς ἐκκλησίες, ἔπειτα ἀπὸ περίοδο πολυετοῦς ἀποχῆς, καταδεικνύει τὸ ἰδεολογικὸ κενὸ τῶν πολιτικῶν κομμάτων καὶ τὴν ἀναζήτησιν νέου πλαισίου ἀναφορᾶς σὲ μία Πολιτεία ἰδεολογικὰ οὐδέτερη, ὅπως ἡ σημερινή.

Ἀλλὰ ἐὰν ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος περιορισθεῖ στὸ τελετουργικὸ στοιχεῖο ποὺ ἀποκλείστικα τὴν χαρακτηρίζει, οἱ νέοι θὰ ἀποσυρθοῦν καὶ ἡ Ὁρθοδοξία θὰ ἔχει χάσει μία μοναδικὴ εὐκαιρία νὰ ἐπανασυσπειρώσει τὸ ἔθνος ἀξιοποιώντας τὶς παραδοσιακὰς βάσεις τοῦ Ἑλληνισμοῦ, γιὰ νὰ δώσει μία στέρεη δυνατότητα ἐντάξεως τοῦ ἔθνους στὴ νέα ἐπαναστατικὴ πραγματικότητα ποὺ δημιουργεῖται μὲ τὴ διάλυση τοῦ Κράτους-Ἐθνους. Αὐτὴ εἶναι ἡ εὐκαιρία καὶ ἡ πρόκληση ποὺ ἀντιμετωπίζει ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος, ἀλλὰ καὶ ἡ Ὁρθοδοξία στὴν Ἑλλάδα».

(Κώστας Ἰορδανίδης, ἐφημ. «Ἡ Καθημερινή», 3 Μαΐου 1998)

«Ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος εἶναι σὲ ὅλα τὰ στάδια τῆς διακονίας του ἐπιτυχημένος καὶ μάλιστα μὲ ξεχωριστὲς πρωτοβουλίες. Εἶναι ἄριστα καταρτισμένος, ρήτορας καὶ ποιμένας μὲ ξεχωριστὰ προσόντα. Περισσότερο ἀπ' ὅλα ἔχει πολὺ καλωσύνη στὴν ψυχὴ του καὶ ἔτσι πολυτεύεται. Μὲ ὅλα αὐτὰ εἶναι βέβαιον πὺς θὰ ἐπιτύχει καὶ θὰ ἀφήσει μιὰ νέα σελίδα ἐπιτυχίας στὴν Ἐκκλησία...».

(Σπύρος Ἀλεξίου, ἐφημ. «Ἡ Καθημερινή», 3 Μαΐου 1998)

«Ὅρισμένοι ἀνεξήγησαν συμβολικὴ σημασία στὴ βροχὴ ποὺ ἔπεφτε, κατὰ τὴν τελετὴ ἐνθρόνισης τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλου. Τὴ συνέδεσαν μὲ τὰ προβλήματα ποὺ ἔχει νὰ ἀντιμετωπίσει ὁ νέος προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀναλαμβάνοντας καὶ τυπικῶς τὰ καθήκοντά του. Τὰ προβλήματα δὲ αὐτὰ εἶχαν ἐπικεντρωθεῖ στὴν ἀνανέωση τοῦ θέματος χωρισμοῦ Ἐκκλησίας καὶ Κράτους, ἐν ὧσφι τῆς συντελούμενης ἀναθεώρησης τοῦ Συντάγματος.

Ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος, κατὰ τὴν τελετὴ τῆς ἐνθρόνισεώς του, προχώρησε ὅμως σὲ μιὰ ὑπερέκταση. Προσδίδοντας μνημειώδη σημασία στὴν ὁμιλία του ἐπαναποθέτησε τὴν ἀποστολὴ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, διακηρύσσοντας ὡς ἐνεργὸ καὶ παρεμβατικὸ τὸ ρόλο τῆς σ' ὁλόκληρο τὸ φάσμα τῶν κοινωνικῶν, τῶν ιδεολογικῶν, τῶν πολιτικῶν καὶ τῶν ἐθνικῶν προβληματισμῶν τοῦ ἐλληνικοῦ ἔθνους».

(Ἐφημ. «Ἡ Καθημερινή», 3 Μαΐου 1998)

«Δὲν ἦταν οὔτε ἡ «βυζαντινὴ μεγαλοπρέπεια» οὔτε ἡ «ιδιαιτέρη λαμπρότητα» ποὺ ξεχώρισε τὴν ἐνθρόνιση τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου μας κ. Χριστόδουλου, στὴν τελετὴ τῆς ἐνθρόνισεώς του στὸν ἐκκλησιαστικὸ θρόνο τῶν Ἀθηνῶν. Τὸ σπουδαῖο ἦταν ἡ καθαρότητα τοῦ λόγου του καὶ ἡ ἀναφορά του σὲ ὅλα τὰ ζητήματα, καὶ ἰδιαίτερα σὲ ὅσα ἔχουν σχέση μὲ τὴν Πολιτεία. Ἐκεῖ ἄφησε σαφῶς νὰ φανεῖ πῶς ἡ Ὁρθοδοξία ξέρει τὴ σοβαρότητα τοῦ ρόλου τῆς στὸν ἐλληνικὸ χῶρο, τὶς ἱστορικὲς τῆς καταβολὲς καὶ τὶς ἀξίες ποὺ περικλείει ἡ πορεία τῆς δύο χιλιάδες χρόνια, τὰ πῦρ πολλὰ δύσκολα καὶ σκληρά, μαζὶ μὲ τὸν λαὸ ποὺ πάντοτε κρεμοῦσε τὴν τύχη του στὴ δύναμη καὶ τὴ χάρη τῆς Ἐκκλησίας καὶ ποὺ κάθε φορὰ ἔβγαινε δικαιωμένος...».

(Σπύρος Ἀλεξίου, ἔφημ. «Ἡ Καθημερινή», 17 Μαΐου 1998)

«Μὲ τρόπο πανηγυρικὸ καὶ ἄξιο τῆς ἱστορίας τῆς ὀρθοδοξίας ἐξελέγη τελικὰ ὁ 19ος ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ὁρθόδοξης Αὐτοκέφαλης Ἐκκλησίας, ὁ μακαριώτατος Χριστόδουλος...

Ὁ νέος ἀρχιεπίσκοπος εἶναι καὶ μορφωμένος καὶ πολυγλωσσικός καὶ ἴσως [...] ἦταν ὁ

πῦρ κατάλληλος νὰ ἀναλάβει τὴν ἡγεσία τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἄξιος λοιπόν...».

(Ν. Εὐαγγελάτος, ἔφημ. «Καλημέρα», 29 Ἀπριλίου 1998)

Ἄξιος. Πραγματικὰ ἄξιος, ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδας Χριστόδουλος...

Εἶναι γνωστὸ σὲ ΟΛΟΥΣ ποιά εἶναι ἡ μόρφωσή του. (Μιλάει ἀπταιστως πέντε γλώσσες!) Εἶναι ἀκόμα γνωστὸς ὁ δυναμισμὸς του. Ὁ ἀκέραιος χαρακτήρας του. Ἡ σεμνότητά του. Ἡ ἀγάπη του γιὰ τὸν ἄνθρωπο. ΟΛΑ αὐτὰ εἶναι γνωστά. Καὶ δὲν χρειάζεται νὰ τὸ ἐπαναλάβω.

Τὸ νέο προκαθήμενο τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας τὸν γνωρίζω πολλὰ-πολλὰ χρόνια. Ἀπὸ τότε ποὺ «φτιάχναμε» τὸ «NEW CHANNEL» καὶ δύο φορὲς τὴν ἐβδομάδα, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδας Χριστόδουλος ἔκανε μαζί μας ἐκπομπές. Ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖο μιλοῦσε, παρουσίαζε, καλύτερα, τὶς θέσεις του στὶς ἐκπομπές ἐκεῖνες ἦταν ΙΔΑΝΙΚΟΣ. Σὲ ὅλα εἶχε μιὰ τεκμηριωμένη ἀπάντηση. Ὁ Χριστόδουλος, εἶναι στὴν κυριολεξία, ΧΑΡΙΣΜΑΤΙΚΟΣ. Καὶ ἀσφαλῶς ἦταν αὐτὸ ποὺ ἤθελε ἡ Ἐκκλησία μας στὴ σημερινὴ ἐποχὴ ποὺ ὁ κόσμος, ὁ λαὸς ἀπέχει...

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδας Χριστόδουλος ΗΛΘΕ ΤΗΝ ΩΡΑ ΠΟΥ ΕΠΡΕΠΕ. Καὶ καλεῖται τώρα νὰ δώσει ἀγώνα καὶ μὲ τὴν βοήθεια καὶ τῶν ἄλλων Ἀρχιερέων νὰ κερδίσει. Δὲν ὑπάρχουν περιθώρια ἥττας. Καὶ αὐτὸ τὸ ξέρει καλὰ ὁ νέος ἡγέτης τῆς Ἐκκλησίας μας. Τὸ ἔργο του, στὸν Βόλο καὶ στὴν περιοχὴ του, ὡς «Μητροπολίτη Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ» εἶναι τρανὴ ἀπόδειξη τῆς ἐπιτυχίας του καὶ τῆς δουλειᾶς του...

Εἶναι ὅμως ἄνθρωπος τῶν ἀποφάσεων καὶ γρήγορα θὰ «φθάσει» στὶς λύσεις».

(Γιώργος Κοντονῆς, ἔφημ. «Καλημέρα», 30 Ἀπριλίου 1998)

«Εἶναι γεγονὸς ὅτι ὁ Μακαριώτατος εἶναι ἄνθρωπος ποὺ κάνει πράξεις ΟΛΑ ΟΣΑ ΟΙ ΑΛΛΟΙ ΛΕΝΕ ΜΟΝΟ! Καὶ αὐτό, ἴσως, εἶναι ἐκεῖνο ποὺ τελικὰ πειράζει! ὁ Ἀρχιεπίσκοπος εἶναι ἄνθρωπος ποὺ ΔΕΝ ΤΟ ΒΑΖΕΙ ΚΑΤΩ! "Μπαίνει" (γιὰ νὰ χρησιμοποιήσω καὶ ἐγὼ μιὰ κουβέντα ποὺ τὴν ἀκούω ἀπὸ τὴ νεολαία διαρκῶς...) στὰ ἴσια καὶ δὲν κάνει πίσω! Εἶναι ἓνας

πραγματικὸς Θρησκευτικὸς Ἡγέτης τοῦ λαοῦ μας. Αὐτὸν ποῦ χρόνια ἤθελε!...

(Γιώργος Κοντονῆς, Ἐφημ. «Καλημέρα», 8 Μαΐου 1998)

«ΒΑΘΙΑ ΑΙΣΘΗΣΗ προκάλεσε ὁ Ἐνθρονιστήριό λόγος τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου κ. Χριστοδούλου μὲ τὸν ὁποῖο προαναγγέλει οὐσιαστικὲς παρεμβάσεις τῆς Ἐκκλησίας στὰ σύγχρονα κοινωνικὰ προβλήματα.

Κάλεσε ὅλους νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν ἐσωστρέφεια γιὰ τὸ καλὸ τοῦ τόπου, ἀναφέρθηκε στὴν πρόκληση τῆς νέας τεχνολογίας, στὸ εὐρωπαϊκὸ γίγνεσθαι, στὴν Ὀλυμπιάδα, καταδικάζοντας τὸ ρατσισμὸ καὶ τὴν ξενοφοβία. Ὑπερτόνισε, τέλος, τὴν ἀναγκαιότητα διαφύλαξης τῆς πολιτισμικῆς μας ταυτότητας».

(Ἐφημ. «Ναυτεμπορικὴ», 10 Μαΐου 1998)

«Ἦδη, ἀπὸ χθὲς ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος προσπάθησε νὰ ικανοποιήσει ὅλους αὐτοὺς ποὺ ὑποδέχθηκαν τὴν ἐκλογή του ὡς τὴν μόνη ικανὴ καὶ ἀναγκαῖα λύση γιὰ τὸν ἐκσυγχρονισμὸ τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας. «Ἐκσυγχρονισμὸς» καὶ «ἀνανέωση» ἦταν οἱ δύο λέξεις ποὺ χρησιμοποίησε πολλὰς φορὲς ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος, προσπαθώντας νὰ δώσει ἀπὸ τὴν πρώτη ἡμέρα τὸ δικό του στίγμα».

(Πάνος Μπαῖλης, ἔφημ. «Τὰ Νέα», 29 Ἀπριλίου 1998)

«Ἡ ΕΚΚΛΗΣΙΑ νίκησε! Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος ὁ Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Χριστόδουλος!...

Εἶναι ὁ ΑΞΙΟΣ! Καὶ εὐχομαι καὶ προσεύχομαι νὰ μείνει ὁ ΑΞΙΟΣ! Ὁ Ὁρθίος Ἱεράρχης, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος.

ΕΙΝΑΙ ὁ Ἀξίος! Ὁ Ἄνδρας ὁ Μορφωμένος. Ὁ Συγγραφεύς. Ὁ Πολύγλωσσος. Ὁ Ἀμετακίνητος Ἕλληνας. Ὁ Ὁρθόδοξος. Ὁ Ἐντιμος. Ὁ Φτωχός. Ὁ Ἀσυμβίβαστος!

ΕΙΝΑΙ ὁ Ἀξίος! Ὁ Θεὸς μαζί του. Ὁ Πιστὸς Λαὸς μαζί του. Τὸ Ἔθνος μαζί του. Ἡ Φύλη μαζί του. Ὅλοι οἱ Ἕλληνες μαζί Του!

Ἄς προσευχηθοῦμε γιὰ τὸ Δρόμο ΤΟΥ! Ἄς τὸν ἀκολουθήσουμε πιστά. Ὁ Δρόμος του, Δρόμος μας.

(Γρηγόρης Μιχαλόπουλος, ἔφημ. «Νέοι Ἀνθρώποι», 30 Ἀπριλίου 1998)

Ἡ ἀνάδειξη τοῦ Μητροπολίτη Δημητριάδος Χριστοδούλου στὸν ἀρχιεπισκοπικὸ θρόνο ὑπογραμμίζει σαφῶς τὴν ἀπόφαση τῆς Ἑλλαδικῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας γιὰ ἀλλαγὴ. Αὐτὸ ἐκτιμοῦμε ὅτι εἶναι τὸ βασικὸ νόημα τῆς ἐκλογῆς: Ὅτι ἡ Ἐκκλησία θέλει νὰ ἀποκτήσει σύγχρονο πρόσωπο, νὰ σκύψει μὲ σύγχρονο πνεῦμα στὰ ὑπαρκτὰ προβλήματα τοῦ Χριστεπινύμου πληρώματος, νὰ σφυρηλατήσει δεσμοὺς μὲ τὴν κοινωνία καὶ μὲ τὶς νέες γενεές.

Ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος μπορεῖ νὰ πραγματοποιήσει αὐτὴ τὴν ἀναγκαῖα ἀλλαγὴ. Διαθέτει μόρφωση, εὐρύτητα ἀντίληψης, καλῶς ἐνοούμενο σύγχρονον πνεῦμα. Ἐπιπλέον διατηρεῖ ἄριστες σχέσεις μὲ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, καθὼς καὶ μὲ ὅλες τὶς ὀρθόδοξες, ἀλλὰ καὶ ἑτερόδοξες ἐκκλησίες. Ἡ κοινωνικὴ του δράση τέλος στὴν ἑως τώρα Μητρόπολή του πιστοποιεῖ τὴ θέληση καὶ ικανότητά του νὰ ἀναδείξει στὸν ὑπέρτατο βαθμὸ τὸ κοινωνικὸ πρόσωπο τῆς Ἐκκλησίας.

Βεβαίως ὅλες αὐτὲς οἱ ἐπιβαλλόμενες ἀπὸ τὶς σύγχρονες συνθήκες ἀλλαγὲς καθόλου δὲν σημαίνουν ἀπομάκρυνση τῆς Ὁρθόδοξης Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τὶς ἱερὲς καὶ ἐθνικὲς παραδόσεις της. Ὅπως προσφυῶς εἶπε ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος, ὁ ἄνεμος τῆς ἀλλαγῆς πρέπει νὰ πνεύσει βασιζόμενος στὴν Παράδοση. Αὐτὸ εἶναι τὸ ἀμετακίνητο βᾶθος. Διότι τὰ δόγματα, τὸ κήρυγμα, οἱ ἀξίες τῆς Ἐκκλησίας μας δὲν ἐρχονται καὶ παρέρχονται. Ἡ ἰσχὺς των εἶναι διαχρονικὴ - ὑπερχρονικὴ. Ἐκεῖνο ποὺ πρέπει νὰ ἀναπροσαρμόζεται εἶναι ἡ ἐξωτερικὴ δράση τῆς Ἐκκλησίας, ἡ μέθοδος ποὺ χρησιμοποιεῖ γιὰ νὰ προσεγγίσει τὴν κοινωνία, ἡ γλώσσα μὲ τὴν ὁποία ἀπευθύνεται στὸν ἄνθρωπο...».

(Ἐφημερὶς «Τὸ Ὄνομα», 29 Ἀπριλίου 1998)

Καὶ μιὰ εὐθυμὴ νότα, γύρω ἀπὸ τὴν προσωπικότητα τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου. Ὅλοι πλέον γνωρίζουν τὴν μακρὰ καὶ γόνιμη διαδρομὴ του στὸ χῶρο τῆς Ἐκκλησίας, τὴν εὐρυμάθεια καὶ τὴν γλωσσομάθειά του, τὴν εὐελιξία του στὰ σύγχρονα δεδομένα στὸ χῶρο τῆς μαζικῆς ἐνημέρωσης, τὴν μαχητικὴ του ἀρθρογραφία. Ἐλάχιστοι γνωρίζουν ὅτι ὁ Μακαριώτατος εἶναι καὶ δεινός... ἀνεκδοτολόγος, ὅπως διδάσκει ἡ προσωπικὴ ἐμπειρία τῆς στήλης. Καὶ μιλάμε γιὰ ἀνέκδοτα σύγχρονου τύπου, ἐγκριτα καὶ ἀθῶα, διασκεδαστικά».

(Ἐφημ. «Πελοπόννησος» Πάτρας, 29 Ἀπριλίου 1998)

«Τὰ ΠΡΩΤΑ ΔΕΙΓΜΑΤΑ τῆς νέας πνοῆς ποὺ φυσάει τώρα στὴν Ἐκκλησία φανέρωναν ὅτι ὁ νέος ἀρχιεπίσκοπος ἐννοεῖ νὰ βρῆσκει παρῶν στὰ δρώμενα ὄχι μόνο τῆς θρησκευτικῆς ἀλλὰ καὶ τῆς ἐν γένει ζωῆς μας. Τὸ μήνυμά του στὴ ἐργατικὴ συγκέντρωση τῆς Πρωτομαγιάς, ἀλλὰ καὶ σὲ ἄλλες ἐκδηλώσεις του, δηλώνουν τὴν ἐνεργὸ παρουσία του».

(Περιοδ. «Πολιτικά θέματα», 8 Μαΐου 1998)

Ἡ ἐκλογή τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου κ. Χριστόδουλου σηματοδότησε μιὰ νέα ἐποχὴ γιὰ τὴν ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν τελματωμένη ἐλληνικὴ κοινωνία. Ὅσα μέσα στὴν ἐρημο τῶν σκοπιμοτήτων, τῶν συναλλαγῶν καὶ τῶν ἐξαρτήσεων ἡ παρουσία του. Ἐγγύηση γιὰ τὴν ἄρθρωση, ἐπιτέλους, ἐνὸς λόγου μεσοῦ, σοβαροῦ, ἐθνικὰ ὠφέλιμου καὶ παραγωγικοῦ...

Οἱ λαμπρὲς ιδέες του καὶ οἱ πρῶτες ἐξαγγελίες του ἔχουν προκαλέσει μεγάλη ἱκανοποίησι στὸν ταλαίπωρο λαό...».

(Σάκης Λέφας, ἐφημ. «Spor Time», 10 Μαΐου 1998)

«Ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος ἔχει αἴγλη καὶ δυναμισμό, ἔχει ἐπίγνωση τῆς ἀξίας του, ἀλλὰ διαθέτει μιὰ μετρίοφρονα συμπεριφορά, μιὰ προσήνεια ποὺ τὸν κάνει προσιτὸ κι ἀγαπητό. Ὅχι μόνο στὸ ὀρθόδοξο ποίμνιό του ἀλλὰ καὶ σὲ ὅλες τῖς θρησκευτικὲς κοινότητες τοῦ ἐλληνικοῦ χώρου. Διότι εἶναι πιστὸς ἀλλὰ ὄχι φανατικὸς καὶ μισαλλόδοξος. Ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος ἔχει ὅλα τὰ προσόντα νὰ ἡγηθεῖ τῆς ἐλληνικῆς Ἐκκλησίας σὲ αὐτὴ τὴ δύσκολη καμπὴ ποὺ τὰ προβλήματα, ἐσωτερικὰ καὶ ἐξωτερικὰ, ἔχουν γίνῃ σωρὸς κι ἀπειλοῦν νὰ μετατρέψουν σὲ σορὸ τὴν Ἑλλάδα. Ἐχει πετύχει στὸ ἔργο του ὡς κληρικὸς καὶ δὴ ποιμενάρχης μιᾶς ἀπαιτητικῆς περιοχῆς, ποὺ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του ἀντιμετώπισε πλῆθος οἰκονομικὰ προβλήματα. Σὲ κρίσιμες στιγμὲς ἀπεδείχθη κρατερὸς μαχητὴς καὶ ἔξοχος ὁδηγητής. Δὲν ἐδίστασε νὰ τεθεῖ ἐπικεφαλῆς ἐργατικῶν κινητοποιήσεων. Ἄρα διαθέτει τόλμη, γνώμη καὶ γνώση καὶ ἐπίγνωση τῆς ποιμαντικῆς του ἀποστολῆς.

Πρωτίστως, ὅμως, εἶναι Ἕλληνας ἱεράρχης. Χριστιανὸς μὲν, Ἕλληνας δέ. Αὐτὸ συνιστᾷ τὴ

ἰδιαίτερη αἴγλη τῆς ὀρθοδοξίας του. Ἐχει πόνον θρησκείας καὶ πόνον πατρίδας.

(Σαράντος Καργάκος, ἐφημ. «Τύπος τῆς Κυριακῆς», 10 Μαΐου 1998)

«Μετὰ ἀπὸ ἄψογη, πολὺωρη καὶ ἀκραιφνῶς δημοκρατικὴ διαδικασία, χωρὶς ἐνστάσεις... ἐξελέγη ὑπὸ τῆς Σεπτῆς Ἱεραρχίας, νέος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, ὁ διακεκριμένος, σοφὸς καὶ κατὰ πάντα ἄξιος Μητροπολίτης Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ κ.κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ (Παρασκευαΐδης), μὲ πλειοψηφία τῶν δύο τρίτων τῶν ἐκλεκτόρων - Ἀρχιερέων.

Ὑποδειγματικὴ ὑπῆρξε μέχρι σήμερα ἡ πολυμερὲς δραστηριότητά του. Πιστεύουμε δὲ ὅτι μὲ τὰ χαρίσματα ποὺ κοσμοῦν τὴν ψυχὴ του θὰ φέρει ἀσφαλῶς σὲ αἴσιο πέρας τὸ δύσκολο ἔργο, ποὺ ἀναλαμβάνει.

Εἶναι πολὺ μορφωμένος. Ἐχει ὀξυδέρκειαν, εὐστροφίαν, ἐτοιμότητα πνεύματος. Ἐχει πάνω ἀπὸ ὅλα τὸ χάρισμα νὰ διαλέγεται καὶ νὰ ἐπικοινωνεῖ μὲ ὅλους.

Μὲ τὴν ὀξύνοϊαν, ποὺ τὸν διακρίνει, ὁ Μακαριώτατος ἔχει συλλάβει τὰ προβλήματα, ποὺ ἀπασχολοῦν τὸ σύγχρονο κόσμον καὶ εἶναι ἱκανὸς νὰ δώσῃ καὶ θὰ δώσῃ λύσεις. Ὁ Μακαριώτατος εἶναι γνωστὸς σὲ ὅλους γιὰ τὴν ἀγιότητά του καὶ τὰ πολλὰ πνευματικὰ του χαρίσματα.

Γι' αὐτὸ καὶ ὁ πανάγαθος Θεός, σὺς χαλεπὲς μέρες ποὺ διέρχεται ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ Πατρίδα μας αὐτὸν ἐξέλεξε νὰ ποιμάνῃ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, «ἄνδρα πλήρη πίστεως καὶ Πνεύματος Ἁγίου». Αὐτὸν ἐξέλεξε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ὡς Πρῶτον καὶ ἱκανόν, σὲ ἀγαστὴ καὶ μὲ ἀγάπη Χριστοῦ συνεργασία μὲ τὴ Σεπτὴ Ἱεραρχία, νὰ προβάλῃ τὴν ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ Πίστεως καὶ Ζωῆς σὲ ὅλο τὸν κόσμον».

(Περιοδ. «Ἀναπαλμοί», Ἀπρίλιος-Ἰούνιος 1998)

Ε.Δ.Θ.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

«Εὐχάριστον ἢ ἐπαχθές»

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος σὲ συνέντευξί Του πρὸς τοὺς συνεργάτες τῆς ἐφημερίδος «Τὸ Βῆμα» κ.κ. Θανάση Λάλα καὶ Κώστα Τσαούση, ἀναφερόμενος στὸ ὅτι κατὰ τὸ «Μικρὸ Μήνυμα» διερωτήθηκε ἂν τὸ ἄγγελμα τῆς ἐκλογῆς του εἶναι «εὐχάριστον ἢ ἐπαχθές», εἶπε:

«Ναὶ μὲν νιώθεις, ὡς ἐκλεγμένος, μιὰ χαρὰ γιὰ τὸ γεγονός ὅτι οἱ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί σου σὲ ἐμπιστεύονται γιὰ κάτι τόσο σημαντικό καὶ αὐτὸ σημαίνει ὅτι σοῦ ἀναγνωρίζουν ὅτι ἔχεις κάποιες ἰδιαίτερες ἱκανότητες, γεγονός πού σοῦ δημιουργεῖ ὡς ἄνθρωπο μιὰ ἐσωτερικὴ ἱκανοποίηση, ἀπὸ τὴν ἄλλη ὅμως τὸ ἄγγελμα εἶναι ἐπαχθές διότι σοῦ δημιουργεῖ τὴν αἴσθηση ὅτι ἀνεβαίνεις ἓνα ἱκρίωμα. Δηλαδή, ὅσοι πιστεύουν ὅτι αὐτὸ εἶναι ἓνα ἀξίωμα τὸ ὁποῖο ἔχει μιὰ μεγάλη λαμπρότητα, μιὰ λάμψη λόγω τῆς μεγαλοπρεπείας, λόγω τῆς βυζαντινῆς αἰγλῆς καὶ ὅλα αὐτὰ, πέφτουν πολὺ ἔξω. Αὐτὸς ὁ θρόνος πιστεύω ὅτι εἶναι – ὅπως καὶ ὁ κάθε μητροπολιτικός, ἐπισκοπικός καὶ πατριαρχικός θρόνος, τηρουμένων τῶν ἀναλογιών – πραγματικὰ ἓνας Γολγοθᾶς, ἓνας Σταυρός. Σήμερα πού εἶχα πάει στὴν Ἱερὰ Σύνοδο καὶ μίλησα μὲ τὸ ὑπαλληλικὸ προσωπικὸ πού ἔχουμε ἐκεῖ τοὺς εἶπα: “Σὰς ζητῶ αὐτὲς τίς θυσίες γιατί πρῶτος ἐγὼ ἔχω μάθει νὰ κάνω θυσίες. Σὰς ζητῶ νὰ ἐργάζεστε γιατί πρῶτος ἐργάζομαι. Σὰς ζητῶ νὰ γίνεται Κυρηναῖοι μου, νὰ μὲ βοηθήσετε νὰ σηκώσω αὐτὸν τὸν μεγάλο Σταυρό, τὸν ὁποῖο ἡ Ἐκκλησία ἐπέθεσε εἰς τοὺς ὤμους μου”».

Οἱ εὐθύνες τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου καὶ ἡ σχέση Του πρὸς τοὺς ἄλλους Σεβ. Ἱεράρχες

Ὁ Μακαριώτατος κ. Χριστόδουλος σὲ συνέντευξί Του πρὸς τὴν κ. Ἑλένη Μπίστικα (τῆς ἐφημ. «Ἡ Καθημερινή»), ἀναφερόμενος στίς εὐθύνες, στίς προτεραιότητες τῆς ἀποστολῆς Του καὶ στὴ σχέση Του πρὸς τοὺς ἄλλους Σεβ. Ἱεράρχες, τόνισε τὰ ἑξῆς:

«Σὰς ὁμολογῶ, ὅτι ἔχω φθάσει στὰ ὅρια τῆς ἀνθρώπινης, τῆς βιολογικῆς ἀντοχῆς. Ἀλλὰ θέλω νὰ πιστεύω ὅτι, σιγὰ - σιγὰ, θὰ μπεῖ τὸ νερὸ στὸ αὐλάκι, καὶ ὅταν ἀπὸ τὴν ἀδράνεια θὰ περάσουμε στὴ νέα κίνηση, ἡ ὁποία θὰ δώσει μιὰ νέα ὥθηση στὴν Ἐκκλησία μας, τότε τὰ πράγματα θὰ εἶναι εὐκολότερα...

Πρέπει νὰ διευκρινίσω ὅτι ὁ ἀρχηγὸς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος βεβαίως χαράσσει γραμμὲς πλεύσεως, τίς ὁποῖες ὅμως θέτει ὑπ’ ὄφιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, διότι τὸ σύστημα διοικήσεως εἶναι συλλογικὸ, εἶναι συνοδικό. Αὐτὸ δὲν ὑποβαθμίζει, οὔτε ὑποτιμᾷ τὸν πρωταρχικὸ ρόλο, τὸν ὁποῖον ἔχει νὰ παίξει ὁ πρῶτος, ὅπως λέγεται ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας. Ἐχω λοιπὸν μέσα μου ἐπίγνωση τοῦ ὅτι πρέπει νὰ σχεδιάζω, πρέπει νὰ ἐμπνέομαι, νὰ ἔχω ιδέες».

Στὴν παρατήρησι τῆς κ. Μπίστικα ὅτι πρέπει «νὰ πιάνουμε καὶ τὸν παλμὸ τοῦ κόσμου», ὁ Μακαριώτατος προσέθεσε: «Βεβαίως, ἀλλὰ καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου! Καὶ εἶμαι βέβαιος, ἀπὸ τίς ἐκδηλώσεις τῶν Σεβασμιωτάτων ἀδελφῶν μου, ὅτι ὅλοι ἔχουν τὴν πρόθεση νὰ συντρέξουν σ’ αὐτὴ τὴν κοινὴ προσπάθεια ὥστε ἡ Ἐκκλησία μας ν’ ἀνέβει ἀκόμα περισσότερο στὴ συνείδηση τοῦ κόσμου. Ὡς πρὸς τίς προτεραιότητες, πού μὲ ρωτήσατε: τὸ πρῶτον εἶναι ἡ ἐσωτερικὴ ἀναδιοργάνωσή μας. Ἀπ’ αὐτὸ πρέπει νὰ ξεκινήσωμε. Πρέπει νὰ ἀποκτήσωμε στελέχη ἱκανά, μορφωμένα, ἐπιμορφωμένα γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ κρατήσουν στὰ στιβαρά τους χέρια τὴ μεγάλη ὑπόθεση τῆς Ἐκκλησίας μέσα στὸ 2000. Αὐτὸ θέλουμε καὶ ὁραματιζόμαστε – ἡ Ἐκκλησία μας μέσα στὸ 2000 νὰ παίζει ἓνα πρωταρχικὸ ρόλο σὲ ὅλα τὰ δρώμενα, ἀπὸ τὰ πνευματικά, κοινωνικά καὶ ὁρθόδοξα, μέχρι ἀκόμη τὰ πατριαρχικά καὶ ἐθνικά. Θέλουμε ἡ Ἐκκλησία μας νὰ δίνει τὸ παρὼν σὲ κάθε κοινωνικὴ ἐκδήλωση καὶ σὲ κάθε πρόβλημα πού ἔχει ὁ ἄνθρωπος».

«Ὁφείλει νὰ μεταδώσει τὸ μήνυμα τῆς σωτηρίας»

Σὲ παρομοίου περιεχομένου συνέντευξί Του πρὸς τὸν κ. Γιώργον Ν. Παπαθανασόπουλον τῆς ἐφημερίδος «Ἐλεύθερος Τύπος» ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος ὑπεγράμμισε τὰ κάτωθι:

«Μᾶς περιμένει ἓνας τεράστιος ὄγκος ἐργασίας, πού εἰλικρινῶς μοῦ προκαλεῖ δέος, τόσο στὴν Ἱερὰ Σύνοδο ὅσο καὶ στὴν Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπή. Ἡ Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπή ἔχει περίπου 120 ἐνορίες μεγάλες, ἓνα λαὸ πάνω ἀπὸ ἓνα ἑκατομμύριο καὶ ἡ ποιμαντικὴ μας στὴν πρωτεύουσα ἔχει νὰ ἀντιμετωπίσει ὅλα τὰ προβλήματα τῶν κατοίκων αὐτῆς τῆς σύγχρονης μεγαλόπολης. Ἡ Ἐκκλησία μας ὀφείλει νὰ μεταδώσει στίς ψυχὲς αὐτὲς τὸ μήνυμα τῆς σωτηρίας. Ἰδιαίτερος πρέπει νὰ φροντίσει γιὰ τίς ψυχὲς πού εἶναι κοντὰ στὸν γκρεμό. Στὴ Μητρόπολη Δημητριάδος πετύχαμε νὰ ριζοῦμε τὰ τεῖχη, τοὺς διαχωρισμοὺς καὶ κληρικοὶ μας νὰ μιλοῦν μὲ ἀνέση στοὺς νέους, στοὺς φυλακισμένους, στοὺς ἀσθενεῖς ἀπὸ εἶτξ, στοὺς χρήστες ναρκωτικῶν, στοὺς γέροντες, στοὺς ἀστεγούς. Γνωρίζω ὅτι τὸ κράτος κάνει μιὰ σημαντικὴ προσπάθεια ἀμβλύσεως τῶν προβλημάτων. Κοντὰ καὶ ὁ Λῆμος Ἀθηναίων δείχνει τὴν κοινωνικὴ του εὐαισθησία, βοηθώντας τοὺς ἀνήμπορους. Ἡ Ἐκκλησία δὲν εἶναι Ἰδρυμα Κοινωνικῶν Ασφαλίσεων. Ὅμως ἔχει καρδιά πού εἶναι ἀνοικτὴ σὲ ὅλους, ἀνεξαρτήτως ἡλικίας, φυλῆς, θρησκευματος. Εἶναι σαφὴς ἡ ἐντολὴ τοῦ Κυρίου μας νὰ “ἀναπαύουμε ὅλους τοὺς κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένους”. Ὡς πρὸς τὴν Ἱερὰ Σύνοδο, ὡς Προκαθήμενός της εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἀσχοληθῶ καὶ μὲ διοικητικὴς φύσεως ζητήματα, πού γιὰ μᾶς τοὺς κληρικούς νὰ γνωρίζετε ὅτι δὲν μᾶς εἶναι εὐχάριστα, ἀφοῦ μᾶς πα-

ρεμποδίζουν από το κατ' έξοχην έργο μας, που είναι το λειτουργικό και ποιμαντικό. Όμως είναι αναγκαίο να ασχοληθώ για να μπορέσουμε, ως Έκκλησία, να επιτύχουμε το άριστο αποτέλεσμα...

»Η αγάπη του λαού μας και η καλή συνεργασία μας με την Πολιτεία έχει ως αποτέλεσμα να βρισκόμαστε σήμερα, ως προς τα μέσα που διαθέτουμε και κυρίως το ανθρώπινο δυναμικό, στην πρώτη θέση ανάμεσα σε όλες τις Ορθόδοξες Αυτόκεφαλες Έκκλησίες. Όλες, για διάφορους λόγους ή καθεμιά, είναι έμπεριστατες και χρειάζονται τη βοήθειά μας, την οποία όφειλουμε να δώσουμε αδελφικά και ουσιαστικά».

Η μέση και βασιλική οδός

Ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος, στην ανωτέρω μνημονευθείσα συνέντευξί Του προς συνεργάτες της έφημερίδας «Το Βήμα» όμιλών για το ζήτημα της αντιμετώπισης από Αυτόν έκκεντρικών και άκρων απόψεων και έκδηλώσεων, είτε τα εξής:

«Η θέση του προκαθημένου της Έκκλησίας ή και του κάθε επισκόπου, του κάθε κληρικού, είναι πολύ λεπτή. Διότι μέσα στην Έκκλησία έχουμε μια ιδιαίτερα εύρεία γκάμα ανθρώπων, από τους άκρως συντηρητικούς ως τους άκρως φιλελευθέρους, αυτούς που θέλουν να τα αλλάξουν όλα. Όλοι αυτοί είναι παιδιά μας, ανήκουν στην Έκκλησία, με διαφορετικές όμως νοοτροπίες. Αυτό που ό ένας το θεωρεί άμαρτία ό άλλος θεωρεί ότι δεν είναι τίποτα και το αντίστροφο. Εγώ όμως είμαι για όλους, δεν είμαι ούτε μόνο για τους μόνον ούτε μόνο για τους δέ. Πρέπει, λοιπόν, να κρατήσω μερικές ισορροπίες, πρέπει να προσέχω τις κινήσεις μου, διότι αν θα κερδίσω τους μόνον, διατρέχω κίνδυνο να χάσω τους δέ. Πρέπει να κινούμαι σαν το έκκρεμές έτσι ώστε να τους ικανοποιώ όλους —ή μάλλον να τους ένώνω. Είμαι επάνω σε ένα τεταμένο σχοινί και πρέπει να κοιτάξω πώς θα διατηρήσω την ισορροπία. Πιστεύω όμως ότι σιγά σιγά θα μπορέσω με τη διδασκαλία και τον λόγο να δώσω τις κατευθύνσεις ώστε και οι δύο πλευρές να πλησιάσουν λιγάκι και να συναντηθούν στη μέση. Τα άκρα ποτέ δεν είναι εύχαραστα. Άκρα σημαίνει φανατισμός, σημαίνει έκκεντρικότητας. Η μέση είναι ή βασιλική οδός. Είναι ή τέλεια οδός».

Όραμα για την Ένορία

Ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Χριστόδουλος, την 10η Μαΐου έ.ε., στο κήρυγμα, που έκαμε κατά την Συνοδική Θ. Λειτουργία, στην οποία προεξήρχε, έπισημαίνων ότι ό κάθε πιστός έχει τη δυνατότητα να αναγνωρισθής και καταξιωθής μέσα στο περιβάλλον της Ένορίας, προσέθεσεν ότι πρέπει να γίνη πραγματικότητα το όραμα της αναζωογονήσεως της ένοριακής ζωής.

Χαρακτηριστικώς ό Μακαριώτατος παρουσίασε ως έξης το όραμα αυτό:

«Άμποτε και να μπορούσαμε να κάμωμε και πάλιν την Ένορία, όπου ό καθένας θα είχε τη θέση του, το όνομά του, την αναγνώρισή του από τους άλλους συνανθρώπους του. Αυτό αποτελεί το ιδανικό μας. Θα προσπαθήσουμε βεβαίως να το κάμωμε πραγματικότητα παρά το γεγονός ότι σε μια μεγαλούπολη, όπως είναι ή Αθήνα, δεν είναι εύκολο να λειτουργήση ή ένορία του Χριστού, ή ένορία το κύτταρο της Έκκλησίας, σαν μια τόσο στενή οικογένεια, όπου όλοι έχουν θέση, όπου όλοι αναγνωρίζονται και όπου όλων ή αξιοπρέπεια τιμάται πραγματικά».

Άξιέπαινος πρωτοβουλία της «Λέσχης Ένεργών Πολιτών Πειραιά»

Όφείλονται έπαινοι στην «Λέσχη Ένεργών Πολιτών Πειραιά», ή οποία αναπτύσσει μεγάλη δραστηριότητα για την άνύψωση της πνευματικής και πολιτιστικής στάθμης του Πειραιώς. Στα πλαίσια της δραστηριότητος αυτής γίνονται έκδηλες ή συμπαράστασις της στο ανακαινιστικό έργο της Ι. Μητροπόλεως Πειραιώς και ή άξιέπαινη αγάπη της προς την Μητέρα Έκκλησία.

Καρπός της αγάπης αυτής υπήρξεν άκριβώς ή έκδήλωσις, την οποία ή Λέσχη ώργάνωσε την 11ην Μαΐου 1998, για να τιμήση άφ' ένός τον Σεβ. Μητροπολίτη κ. Καλλίνικο για τη συμπλήρωσι 20 έτών λαμπράς και άκτινοβόλου διακονίας και προσφοράς του στον Πειραιά, άφ' έτέρου τον διακεκριμένο Πρωτοσύγκελλο της Ι. Μητροπόλεως Πειραιώς Πανοσ. Αρχιμ. π. Ιγνάτιο Γεωργακόπουλο για την τεραστία συμβολή του στο όλο ανακαινιστικό και ιδίως έπικοινωνιακό έργο της Έκκλησίας και τρίτον τον «Σύνδεσμον Έπιστημόνων Πειραιώς», ό οποίος επίσης είναι γνωστός για την άφοσίωσί του στις έλληνοχριστιανικές άξίες και για την αγάπη και συμπαράστασί του στο έργο της Τοπικής Έκκλησίας Πειραιώς.

Στην έκδήλωσι αυτή, ή οποία έγινε με την παρουσία των διαφόρων Αρχών του Πειραιώς μέσα στο άσφυκτικώς γεμάτο ιστορικό Δημοτικό Θέατρο της πόλεως, άνεγνώσθη το είς άλλην σελίδα δημοσιευμένο Μήνυμα του Μακ. Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Χριστοδούλου, το οποίο συγχάριρει τον Πρόεδρο της «Λέσχης Ένεργών Πολιτών Πειραιά» (πρώην Νομάρχη Ανατολικής Αττικής) κ. Ευάγγελον Χαλαμπίδη και τα μέλη του Δ.Σ. της Λέσχης αυτής και εύχεται είς αυτούς να συνεχίσουν το «άξιόλογο έργο» τους «κοντά πάντα στην Έκκλησία» και στον «Άξιο Ποιμενάρχη» τους.

Ευχόμεθα το πρωτοποριακό έργο της Λέσχης αυτής του Πειραιώς να τύχη μμήςσεως και να ιδρυθούν παρόμοιες Λέσχες σε όλες τις μεγάλες πόλεις της Ελλάδος.

Ε. Δ. Θ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, συνελθοῦσα ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ, τὴν 11ην, 12ην, 13ην καὶ 14ην Μαΐου ἐ.ἔ., πρωτίστως ἠκροάσθη τῶν Προγραμματικῶν προτάσεων τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου, τὶς ὁποῖες καὶ ἀσμένως ἀπεδέχθη.

Εἰδικώτερον ἀπεφάσισεν τὰ ὡς κάτωθι:

1. Τὴν αὔξησιν εἰς ὀκτὼ (8) τῶν κατὰ μῆνα Συνεδρίων τῆς Διαρκούς Ἱερᾶς Συνόδου.

2. Τὴν κατ' ἔτος τακτικὴν σύγκλησιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας κατὰ μῆνα Ὀκτωβρίου.

3. Τὴν ἐναρξιν διαδικασίας συγκλήσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας κατὰ τὸν προσεχῆ μῆνα Ὀκτωβρίου διὰ τῆς ἀποστολῆς Συνοδικῆς Ἐγκυκλίου πρὸς τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας, δι' ἧς θὰ καλοῦνται νὰ προτείνουν θέματα πρὸς συζήτησιν.

4. Τὴν πρώτην ἐπίσκεψιν τοῦ Μακαριωτάτου εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἀπὸ 13ης ἕως 16ης προσεχούς μηνὸς Ἰουνίου ἐ.ἔ.

5. Τὴν ἐπαναδραστηριοποίησιν τῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν, διὰ τὴν διευκόλυνσιν τοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας. Εἰσηγητὴς ὡρίσθη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἐδέσσης κ. Χρυσόστομος.

6. Τὴν μερικὴν ἀναθεώρησιν τοῦ τρόπου λειτουργίας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας. Εἰσηγητὴς ὡρίσθη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Καλαβρύτων κ. Ἀμβρόσιος.

7. Τὴν προώθησιν τῆς διαδικασίας ἀνεγέρσεως τοῦ Συνοδικοῦ Μεγάρου. Ὁρίσθη Εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ ἀποτελούμενη ὑπὸ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Ἰωαννίνων κ. Θεοκλήτου καὶ Ἀττικῆς κ. Παντελεήμονος.

8. Τὴν ἀνάθεσιν εἰς τὸν Θεοφ. Ἐπίσκοπον Διαυλείας κ. Δαμασκηνὸν τῆς συλλογῆς τῶν μετὰ τὸ ἔτος 1958 Συνοδικῶν Ἐγκυκλίων πρὸς ἐκδοσὶν των.

9. Διαπιστώσασα τὴν ἀνάγκην μερίμνης καὶ περιθάλψεως τῶν ὑπερηλίκων Ἀρχιερέων συνεκρότησε Εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν μελέτης τοῦ θέματος ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Καρυστίας κ. Σεραφεῖμ, Ἰωαννίνων κ. Θεοκλήτου καὶ Θεοφ. Ἐπισκόπου Μαραθῶνος κ. Μελίτωνος.

10. Ὁρίσεν τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Φωκίδος κ. Ἀθηναγόραν, ἀναπληρούμενον ὑπὸ τοῦ Αἰδέσ. Στυλιανοῦ Καρπαθίου ἐκπρόσωπον τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸ Κέντρον Ἑλέγχου Εἰδικῶν Λομώξεων (Κ.Ε.Ε.Λ.).

11. Ὁρίσεν τὸν Ἀρχιμ. Ἰγνάτιον Γεωργακόπουλον, ἀναπληρούμενον ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμ. Νικολάου Χατζηνικολάου ἐκπρόσωπον τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸ Ἐθνικὸν Συμβούλιον Μεταμοσχεύσεων.

12. Τὴν ἐνίσχυσιν τῶν οἰκονομικῶς ἀδυνάτων Ἱερῶν

Μητροπόλεων πρὸς κάλυψιν τῶν ἀναγκῶν τοῦ ἔργου των.

13. Τὴν ὑπόμνησιν Συνοδικῆς Ἐγκυκλίου ἀφορώσης εἰς τὴν ἐκποίησιν ἐκκλησιαστικῶν ἀκινήτων, καθ' ἣν θὰ πρέπει νὰ ἀναφέρεται ὁ σκοπὸς τῆς προτεινομένης ἐκποιήσεως καὶ θὰ αἰτιολογεῖται ἡ ἐπένδυσιν τοῦ προϊόντος αὐτῆς.

14. Τὴν ἀνάθεσιν εἰς τὴν Οἰκονομικὴν Ὑπηρεσίαν τῆς συντάξεως Κτηματολογίου τῆς ἀκινήτου περιουσίας τῆς Ἐκκλησίας καθὼς καὶ τῆς συντάξεως ἐνιαίου λογιστικοῦ συστήματος, κοινῶς δι' ὅλες τὶς ἐκκλησιαστικὰς ἀρχάς.

15. Ὁρίσεν τὸν Ἐλλογμώτατον Καθηγητὴν κ. Κωνσταντῖνον Σκουτέρην, ἐκπρόσωπον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὴν ἐν Βουκουρεστίῳ συνερχομένην Μικτὴν Ἐπιτροπὴν Θεολογικοῦ Διαλόγου Ὁρθοδόξων - Ἀγγλικανῶν, κατὰ τὸν προσεχῆ μῆνα Ἰούνιον, μετὰ τὴν ἐντολὴν νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἀνησυχίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διὰ τὴν περαιτέρω πορείαν τοῦ Διαλόγου.

16. Τὴν ἀφιέρωσιν τῆς ἐκδόσεως τῶν ΔΙΠΤΥΧΩΝ (Ἐκκλησιαστικοῦ Ἡμερολογίου) τοῦ προσεχούς ἔτους 1999 εἰς τὸν μακαριστὸν Ἀρχιεπίσκοπον κυρὸν Χρυσανθὸν ἐπὶ τῇ πεντηκονταετηρίδι ἀπὸ τῆς κοιμήσεώς του.

17. Τὴν ἀνάθεσιν εἰς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Θηβῶν καὶ Λεβαδείας κ. Ἱερώνυμον, ὅπως εἰσηγηθῇ ἐπὶ τοῦ παραπεμφθέντος παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ Προσχεδίου Ἀρχαιολογικοῦ Νόμου.

18. Ὁρίσεν ἐκπρόσωπον τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸ Συμβούλιον Ψυχιατρικῆς Περιθάλψεως τὸν Αἰδέσ. Ἀδამάντιον Ἀγγουσιτίδην.

19. Τὴν παραπομπὴν ἀρμοδίως εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον τοῦ φακέλλου κατατάξεως εἰς τὶς Ἀγιολογικὰς Δέλτους τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Ὁσίου Ἐφραίμ, τοῦ ἐν τῷ Ὁρει τῶν Ἀμώμων (Ν. Μάκρης Ἀττικῆς).

20. Τὴν ἀποδοχὴν τῆς ὑποβληθείσης παρατήσεως τοῦ Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Θεοφ. Ἐπισκόπου Διαυλείας κ. Δαμασκηνοῦ ἐκ τῶν καθηκόντων του ὡς Ἀρχιγραμματέως καὶ τὴν τοποθέτησιν τοῦ Πανσ. Ἀρχιμ. Δανιὴλ Πουρτσουκλῆ εἰς τὴν θέσιν τοῦ Ἀρχιγραμματέως.

21. Μετὰ ἱκανοποιήσεως ἤκουσε ὅσα ὁ Μακαριώτατος ἐξέθεσεν διὰ τὴν πραγματοποιηθεῖσαν συνάντησίν του τὴν 11.5.1998 μετὰ τοῦ Ἐξοχωτάτου Πρωθυπουργοῦ κ. Κωνσταντίνου Σημίτη, καθ' ἣν διεπιστώθη ἡ κοινὴ πορεία Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας ἀποσκοποῦσα εἰς τὴν πρόοδον τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. Τὸν Μακαριώτατον συνώδευον καὶ παρέστησαν κατὰ τὴν συνάντησίν του μετὰ τοῦ Ἐξοχωτάτου Πρωθυπουργοῦ οἱ Συνοδικοὶ Μητροπολίτες Πατρῶν κ. Νικόδημος καὶ Σερρών κ. Μάξιμος.

Πρὸς τούτους ἐπελήφθη καὶ ἐτέρων ὑπηρεσιακῶν θεμάτων.

(Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

Εὐαγγέλου **Γαλάνη**, Μητροπολίτου Πέργης, **ΕΚ ΦΑΝΑΡΙΟΥ Β'**, εκδόσεις 'Ακρίτας, 1998, σελ. 278.

«Τὸ ἐγέρθητι» ἀπὸ τὸ Φανάρι. Τὸ «ἀνάπαυσον» ἀπὸ τὴν Βλαχέρνα. Οἱ πορεῖες τῆς ζωῆς. «Ὅτι Κύριος ἀντιλήψεται μου» (σελ. 196).

Καὶ τὸ «πορεύου» ἀπὸ ἐμᾶς ὅλους πρὸς ἐαυτούς. Πορεύου διὰ μέσου τῆς Μνήμης εἰς τὸ παρελθὸν καὶ εἰς τὸ μέλλον. Ἐκεῖ ὅπου τὰ δύο συνάπτονται καὶ ἐνοποιοῦνται. Καὶ αὐτὸ δὲν εἶναι τὸ διαβατικὸ παρόν, ἀλλὰ ἡ σφύζουσα ζωῆς καὶ κινήσεως ἄχρονος αἰωνιότης.

Αὐτὴ ἡ αἴσθησις τῆς ἀσημαντότητος τοῦ παρόντος μπροστὰ στὴν ἐνωμένη μὲ τὸ παρελθὸν αἰωνιότητα εἶναι ἡ κυρίαρχη αἴσθησις ποὺ δονεῖ τὸν ἀναγνώστη τοῦ βιβλίου αὐτοῦ.

Τὸ παρελθὸν δὲν ἐξαλείφεται. Ζῇ συνεχῶς στοὺς σιωπηλοὺς ἀνασασμοὺς μιᾶς πέτρας, ἐνὸς σπαράγματος, μιᾶς εὐχῆς. Καὶ τὰ ἀπηχήματα τῶν ἀνασασμῶν αὐτῶν, ὅπως τὸ συνέλαβε τὸ «ὁξὺ οὐς γρηγορούσης καρδίας» τοῦ Σεβασμιωτάτου ἀδελφοῦ Μητροπολίτου Πέργης κ. Εὐαγγέλου, ἀναδίδονται καὶ μεταδίδονται μέσα ἀπὸ τὶς σελίδες τοῦ πεζοτράγουδου, ποὺ ἄδεται μὲ μελωδίες φωταυγείων ἀπὸ τὸν συγγραφέα.

«Ἀπὸ δὲ τῆς μετοικεσίας εἰς Φανάριον χρόνοι τετρακόσιοι» διαβάζουμε σὲ ὠραῖο ἱχνογράφημα τοῦ Ἀκύλα Μήλλα, πρὶν ἀρχίσωμε τὴν ἀνάγνωσις τοῦ βιβλίου.

Ἀκολουθεῖ τὸ μήνυμα τῆς Α.Θ. Παναγιότητος, τοῦ Οἰκουμενικοῦ μας Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, πρὸς τὸν «τεχνουργὸν λόγου ὑψιμόλπου», ἀπηχοῦν εἰς ὀλίγας γραμμὰς τὴν θέασιν τοῦ συγγραφέως ἐπὶ «τῶν ἐπέκεινα τόπου καὶ χρόνου ἐν τοῖς αἰωνίοις ἐπουρανίοις ἀνταυγείων τῶν τῆσδε τῆς ζωῆς συμβεβηκότων». Ὅλα ἔχουν τὴν ἀναφορά τους εἰς τὴν αἰωνιότητα. Καὶ τὸ περπάτημά μας, μαζὶ μὲ τὸν συγγραφέα, δὲν εἶναι παρὰ ξενάγησις ψυχῶν στὸ μεταβεβλημένο σὲ αἰωνιότητα παρελθόν.

Τὸ βιβλίον χωρίζεται σὲ δύο-μέρη καὶ ἐπτὰ ἐνόητες. Μέρος Α' «Ἀειδίνητον ὄφλημα». Ἀδιάκοπα περιστρεφόμενο χρέος. Ἀειδίνητον! Λέξις παρμένη ἀπὸ τὴν Ἀνθολογίαν Παλατίνην τοῦ 10ου αἰῶνος, προσφέρεται σὰν λῶρος ποὺ μᾶς συνδέει

μὲ τὸ παρελθόν. Μέρος Β' «Παρατεινόμενη διαχρονία». Πάλι τὸ παρὸν βιωμένο στὸ παρελθὸν παρατεινόμενο εἰς τοὺς αἰῶνες. Πρέπει νὰ εἶσαι ποιητὴς γιὰ νὰ χαρίξης «μυστικῶν ψυχοτόνων ὤδων» «σιωπηρὰν μετάγγισιν». Μὲ δύο λέξεις μόνο. «Παρατεινόμενη διαχρονία»! Ναι! ἡ μηδαμινότητα τοῦ παρόντος, τοῦ ἀποκομμένου ἀπὸ τὴ σύλληψη καὶ βίωσις τῆς «παρατεινόμενης διαχρονίας», μέσα ἀπὸ τὴν ὁποία μόνο ὁ θάνατος καταργεῖται καὶ ἡ ζωὴ πέρνει «τὴν ἀλλοίαν αὐτῆς μορφὴν», «ἐν χώρᾳ θαυμασίᾳ θαυμασιῶν πεπληρωμένην».

Καὶ οἱ ἐνότητες: I. Σὲ δάπεδα σεπτὰ. II. Πατριαρχικὴ Μνημοθεσία. III. Ἐν φυλακῇ Μαργάρων. IV. Μνήμονες Γένους. V. Συγκομιδὴ ρέμβης. VI. Φωτοβόλοι σίχοι. VII. Μετάγγισις στιγμῶν.

Μέσ' ἀπ' αὐτὲς καὶ «ἐπὶ περὺγων Ἑμμελείας» βιώνουμε τὴ «διαχρονία» ἀπὸ τὴν «Ἄλω τοῦ Γένους» μέχρι τὰ «Χριστοῦγεννα 2000» καὶ τὸ «Ὑστερον» «Στὸ Γέγμα τοῦ Ἥλιου».

Ἡ γλώσσα, ἐργαλεῖο καὶ ὄχι δυνάστης, χρησιμοποιοῖ φωνὲς ποὺ ἤχησαν, ἀδιαφοροῦσα γιὰ τὴν πενιχρότητα τῆς τωρινῆς λαλιᾶς μας. Ἡ «παρατεινόμενη διαχρονία» δὲν ὑπάρχει ἂν σβήσουμε τὸ γλωσσικὸ μας παρελθόν, σταθμίζοντας στυγνὰ ὠφελιμιστικὰ τὸ πόσο κόπο ζωῆς θὰ γλιτώσουμε, ἂν πεθάνουμε.

Γιατὶ βέβαια δὲν ἔχει ζωὴ μιὰ κινούμενη σάρκα, ὅταν ἐγκλείει ἓνα ἀκίνητο πνεῦμα. Ἡ ζωὴ εἶναι «ἀειδίνητον ὄφλημα». Ἀκατάπαυστη ἐγρήγορη, συνεχὴς ἀναβάπτιση σὲ ρῖζες καὶ σὲ κλάδους, διότι μόνο ἔτσι ἀνθίζουν στίς ἄκρες τῶν βλαστῶν ἄνθη καὶ ὠρμάζουν καρποὶ γλυκεῖς.

Ἡ αἰωνιότητα τοῦ ἐγὼ ξεκινᾷ ἀπὸ τὸν πρῶτο Ἀδὰμ καὶ ἐπεκτείνεται ἀτελευτήτως εἰς τοὺς αἰῶνες. Ἐνὰ ἐγὼ χωρὶς παρελθὸν δὲν ἔχει οὔτε μέλλον. Μ' αὐτὸ τὸ αἰωνόβιο παρελθὸν μᾶς συνδέει ὁ συγγραφέας καὶ γι' αὐτὸ μᾶς ἀνοίγει τὸ δρόμο γιὰ τὸ αἰώνιο μέλλον. «Μὲ τὰ δύοντα καὶ ἀνατέλλοντα». Τὸν εὐχαριστοῦμε.

† Ὁ Φιλαδελφείας ΜΕΛΙΤΩΝ

Μανώλη Μελινοῦ, **Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΣΤΑ ΣΠΑΤΑ. Οἱ Ἐμφανίσεις Του, τὰ θαύματά Του...**, χ.χ., χ.τ.ε., σσ. 160.

Τὸ εὐρύτατα γνωστὸ προσκύνημα τοῦ Χριστοῦ

στά Σπάτα Ἀττικῆς, ὅπου καὶ ἡ ἔδρα τῆς Μητροπόλεως Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς, μετὰ τὴν ἐκδοσὴ τοῦ βιβλίου αὐτοῦ ἀπέκτησε τὸν καλύτερο «ὀδηγὸ τοῦ προσκυνητοῦ». Συγγραφέας του ὁ παλαιότερος συνάδελφός μας στὸ Γραφεῖο Ἐκδόσεων τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ τώρα στέλεχος τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱεράς Συνόδου Μαν. Μελινός. Μὲ τίτλο πού θυμίζει «Τὸ Χριστὸ στὸ Κάστρο» τοῦ Ἀλέξ. Παπαδιαμάντη, ἐξέδωκε τὸ νέο αὐτὸ ἔργο, 13ο ἤδη στὴν πλούσια πνευματικὴ παραγωγὴ του.

Ἀπὸ πλευρᾶς περιεχομένου ἀναφέρεται ἐκτενῶς στίς ἐμφανίσεις τοῦ Κυρίου, τίς ἐντολές, τὰ θαύματα, τὴν ἀνέγερση καὶ λειτουργία τοῦ ἱεροῦ Προσκυνημάτων Του στὰ Σπάτα, ἐνῶ παρατίθενται ὁ Ἱκετήριος Κανόνας στὸν Ἰησοῦ Χριστὸ, οἱ ΚΔ' Οἴκοι τοῦ Τιμίου Σταυροῦ καὶ ὁ Παρακλητικὸς Κανόνας στὴν Ἀγία Φωτεινὴ. Προλογικὰ (σσ. 6-7) ὁ Σεβ. Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς κ. Ἀγαθόνικος ἐκφράζει τὴν ἱκανοποίησή του γιὰ τὴν, κατ' ἀνάθεση τοῦ ἰδίου καὶ τοῦ Προσκυνηματος, συγγραφή τοῦ ἔργου, ἀπονέμει τὴν εὐαρέσκεια τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας «εἰς τὸν πολυτάλαντον συγγραφέα» καὶ εὐχεται ὑπὲρ τῶν πολυαριθμῶν προσκυνητῶν τοῦ Χριστοῦ στὰ Σπάτα.

Μὲ ὕφος ζωντανὸ ὁ σ. ἀφηγεῖται ὅλα ὅσα θαυμασὰ προηγήθηκαν, ἕως ὅτου ἡ Ἑλένη Δανιηλίδου ἀνεγείρει τὸν ἀρχικὸ ναῖσκο ἐπ' ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ, μετὰ τὴν πρώτη ἐντολὴ πού ἔλαβε (30.8.1930) ἀπὸ τὸν Ἰδιο, ὁ Ὅποιος τῆς ἐμφανιζόταν κατ' ἐπανάληψη ὑπὸ διάφορες μορφές (σσ. 13-45). Ἀκολουθοῦν μαρτυρίες - ἀναμνήσεις Σπαταναίων καὶ μὴ (σσ. 46-62) γιὰ τὰ θαυμασὰ γεγονότα, στοιχεῖα γιὰ τὴ σημερινὴ κατάσταση τοῦ Προσκυνηματος (σσ. 63-71), γιὰ τὸ φιλανθρωπικὸ καὶ πνευματικὸ ἔργο του (σσ. 72-75), μιὰ ἐπιλογὴ θαυμάτων (σσ. 76-113) μετὰ βάση δημοσιεύματα καὶ ἐπιστολὲς ἐπωνύμων.

Πλήθος ἐγχρωμῶν καὶ ἀσπρόμαυρων φωτογραφιῶν καὶ εἰκόνων ὠραῖζουν τὸ βιβλίον, τὸ ὁποῖο ἀσφαλῶς θὰ γίνεται ἤδη εὐμενέστατα δεκτὸ ἀπὸ τοὺς πολυαριθμοὺς προσκυνητὲς τοῦ Χριστοῦ στὰ Σπάτα καὶ τοὺς χριστιανοὺς πού οἰκοδομοῦνται διαβάζοντας παρόμοια ἔργα.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Π. ΛΕΚΚΟΣ

Μοναχοῦ Ζωσιμᾶ, **ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΣ ΣΙΜΩΝ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ** (ἡ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο του), Ἀθῆνα 1996, σελ. 488.

Ὁ καλὸς κ' εὐλαβέστατος μοναχὸς π. Ζωσιμᾶς ἔβαλε πολὺν κόπο καὶ ζῆλο γιὰ νὰ γράψει τοῦτο

τὸ βιβλίον πού περιγράφει τὴν ὁσιακὴ ζωὴ καὶ τὸ τεράστιον πνευματικὸ ἔργο τοῦ ἁγίου Γέροντά του, τοῦ μακαριστοῦ π. Σίμωνος «τοῦ πνευματικοῦ» (1901-1988). Μᾶλλον ὀλιγογράμματος ὁ ὁσιώτατος συγγραφέας, ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ὑπὲρ τοῦ ἔργου του, πού εὐωδιάζει μέλι κερήθρας, τόσο ἀπλὸ καὶ τόσο γλυκὸ εἶναι τὸ βιβλίον του!

Τὸ βιβλίον χωρίζεται σὲ δυὸ Μέρη: τὸ Α' (κεφάλαια α'-ε', σελ. 21-225) καὶ τὸ β' (σελ. 231-461), τὸ ὁποῖο θὰ μπορούσε νὰ εἶναι Παράρτημα ἢ Ἐπίμετρο, διότι περιέχει προσωπικὲς μαρτυρίες Κληρικῶν Μοναχῶν καὶ Λαϊκῶν, πού γνώρισαν τὸν π. Σίμωνα καὶ τὸ ἔργο του.

Ὁ π. Ζωσιμᾶς, μετὰ πολλὴ σεμνότητα καὶ ταπεινὴν, ζητάει συγγνώμην ἀπὸ τοὺς ἀναγνώστες του, πού δὲν μπόρεσε νὰ δώσει ἔργο «πὺρ τέλειον καὶ πὺρ ἄρτιον». Καί, ὅμως, π. Ζωσιμᾶ, αὐτὸ πού δώσατε εἶναι καρπὸς πνευματικὸς ὥριμος, πού θὰ καρποφορήσῃ πολὺ περισσότερον ἀπὸ σοφὰ καὶ ψυχρὰ ἐπιστημονικὰ συγγράμματα! Διότι εἶναι ἔργο ἀγάπης καὶ ταπεινώσεως. Πόσο πρέπει νὰ πόνεσε ὁ π. Ζωσιμᾶς, μετὰ τὴν κοίμησιν τοῦ Γέροντά του, ἀλλὰ καὶ πόσο πρέπει νὰ κουράστηκε γιὰ τὴν ἐτοιμασίαν αὐτοῦ τοῦ βιβλίου! Τὸ ἐξομολογεῖται μετὰ χαριτωμένο τρόπον, αὐτὸς ὁ ὀλιγογράμματος Μοναχὸς (πῆγε σχολεῖο ἕως τὴν δ' Δημοτικῆς!): «Ἀσφαλῶς δὲν ἐπρόκειτο ποτὲ νὰ τὸ ἐπιχειρήσω, ἂν δὲν με πίεζαν μετὰ συνεχεῖς καὶ ἐπίμονες παρακινήσεις πολλὰ εὐλογημένα παιδιὰ τοῦ μακαριστοῦ Γέροντά μου νὰ τὸ τολμήσω... Χρειάστηκε πάρα πολλὸς κόπος καὶ χρόνος γιὰ νὰ μαζευτεῖ τὸ ἀναγκαῖον ὕλικόν. Ἀναζητήσα καὶ βρήκα πολλὰ πνευματικὰ παιδιὰ τοῦ Γέροντά μου, ἐδῶ κι ἐκεῖ, συζητήσα μαζί τους πολλὰς φορὲς, καὶ παρακάλεσα νὰ μοῦ δώσουν καὶ γραπτὰ ὅσα ἤξεραν γιὰ τὸν μακαριστὸν Γέροντά μου, ἀλλὰ καὶ μόνος μου κατέγραψα ὅ,τι εἶχαν νὰ μοῦ ποῦν. Ἐκτὸς ἀπὸ τίς μαρτυρίες αὐτές, ὅμως, κάθησα καὶ ἔγραψα ὅσα μπορούσα νὰ καταθέσω καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος ἀπὸ τὴν προσωπικὴν μου ἐπικοινωνίαν καὶ τὴν ἄμεση σχέσιν μου μετὰ τὸν Γέροντα, ἀφοῦ διετέλεσα ὑποτακτικὸς του ἐπὶ χρόνια καὶ μέχρι τέλους τῆς ἐπίγειας ζωῆς του» (σελ. 12-13).

Ὁ π. Ζωσιμᾶς ἔχει κάμει πολὺ εὐσυνείδητα τὸ ἔργο τοῦ βιογράφου, διότι παρακολουθεῖ τὸν μικρὸν Παναγιώτη Ἀρβανίτη (πού ἀργότερα ὡς μοναχὸς θὰ ὀνομαστῇ π. Σίμων) ἀπὸ τὰ παιδικὰ καὶ νεανικά του χρόνια (σελ. 21-39), περιγράφει τὴν εἴσοδον καὶ τὴν ἔνταξίν του στὴ Μοναχικὴ Πολιτείαν (σελ. 40-72), καταγράφει τὴν ποιμαντικὴν

του δραστηριότητα στη Λυκόβρυση Ἀττικής (σελ. 73-98), ὅπου κτίζει νέο καὶ μεγαλοπρεπὴ ἐνοριακὸ ναὸ πρὸς τιμὴν τῆς ἁγίας Βαρβάρας, καὶ ὅπου ὅλη ἡ ἐνορία τὸν ἀγαποῦσε καὶ τὸν τιμᾷ ὡς ἅγιο, ἴσα με σήμερα. Στὴ συνέχεια, ὁ π. Ζωσιμᾶς περιγράφει τὶς συγκινητικὰς λεπτομέρειες ἀπὸ τὴν ἰδρυση τῆς Ἱ. Μονῆς ἁγίου Παντελεήμονος (στὴ Νέα Πεντέλη, ψηλὰ στὸ ἔμορφο βουνό), ἐκεῖ ὅπου π. Σίμων θὰ κάμει θαύματα ὡς Γέροντας καὶ Πνευματικὸς (σελ. 99-203). Ὁ Γέροντας τραβοῦσε πολλὸν κόσμον γιὰ ἐξομολόγηση, γιατί ἔδειχνε σὲ ὅλους ἀγάπη, στοργή, γλυκύτητα. Ἐλεγε σὲ μιὰ διδασχὴ του: «Ἐκεῖνο ποὺ κάνει ἀξιοθαύμαστο ἕναν ἄνθρωπο εἶναι ἡ γλυκύτης καὶ ἡ καλωσύνη πάντοτε, ἀλλὰ περισσότερο σὲ περιπτώσεις ὑποδείξεων καὶ ἐλέγχου. Γιατί εἶναι πολὺ σημαντικό πρᾶγμα νὰ ξέρεи νὰ ἐλέγξει κανένας. Μόνον ὅποιος μιλάει μὲ γλυκὸ καὶ πρᾶο τρόπο —προπάντων σήμερα— μπορεῖ νὰ ὁδηγήσει τὸν ἄλλον σὲ συναίσθηση καὶ μετάνοια. Καί, τί πὺδ ὠραῖο, νὰ ὑβρίζεσαι, καὶ ἐσὺ νὰ μιᾶς μὲ γλυκὸ τρόπο;» (σελ. 201).

Τὸ βιβλίο τοῦτο τοῦ π. Ζωσιμᾶ εἶναι γιὰ πολλοὺς (καὶ γιὰ πολλοὺς λόγους) πολὺ σημαντικό. Πολλοὶ θὰ γνωρίσουν ἕναν ἅγιο, ποὺ ὁ Θεὸς ἔστειλε στὶς ἀχαρες καὶ δύσκολες ἡμέρες μας, ἐνῶ ἐκεῖνοι ποὺ τὸν ἐγνώρισαν θὰ ξανακούσουν μέσ' ἀπὸ τὶς σελίδες τοῦ βιβλίου τὴν κατανυκτικὴ, ὅλο στοργή, φωνή του, νὰ τοὺς καλεῖ («βαλεῖν ἀρχὴν» καὶ πάλι) στὴν ὁδὸ τῆς μετανοίας καὶ τῆς σωτηρίας!

Π. Β. ΠΑΣΧΟΣ

Γ. Ρεμούνδου, **ΟΞΕΙΑ, ΒΑΡΕΙΑ, ΠΕΤΑΣΤΗ...**, (μὲ δίσκο CD), Ἐκδόσεις «Παρουσία», Ἀθήναι 1997, σελ. 128.

Μιὰ πρωτότυπη ἔκδοση, ποὺ παρουσιάζει μουσικὸ καὶ ὕμνολογικὸ ἐνδιαφέρον. Εἶναι δίγλωσση (ἐλληνικὰ καὶ ἀγγλικά) καὶ περιλαμβάνει μαθήματα τῶν μεγάλων ἐκκλησιαστικῶν μουσικοδιδασκάλων καὶ μελοποιῶν Πέτρου Λαμπαδαρίου, Ἰακώβου Πρωτοψάλτου, Χουρμουζίου Χαροφύλακος καὶ Σίμωνος Καρᾶ, τοῦ ὁποῖου μαθητῆς ὑπῆρξε ὁ κ. Ρεμούνδος. Τὰ ἔργα ψάλλουν «Οἱ Καλοφωνάρηδες» πολυμελὴς βυζαντινὸς χορὸς ποὺ διευθύνει ὁ πρωτοψάλτης καὶ μουσικοδιδάσκαλος Γ. Ι. Ρεμούνδος. Τὸ βιβλίο δίνει πολλὰ καὶ κατατοπιστικὰ σχόλια (ὕμνολογικά καὶ μουσικολογικά), καθὼς καὶ δίχρωμη τὴ χειρόγραφη βυζαντινὴ γραφὴ τῶν ὕμνων.

Μετὰ τὴ χορωδία τοῦ καθηγητοῦ κ. Γρηγόρη

Στάθη, καὶ ἐκεῖνη τοῦ κ. Λυκ. Ἀγγελόπουλου, μιὰ νέα σημαντικὴ παρουσία στὸ χώρο τῆς ἐκκλησιαστικῆς βυζαντινῆς μουσικῆς, ποὺ ἐλπίζουμε καὶ εὐχόμαστε ν' ἀποβῇ ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ὀρθοδόξου πνευματικότητος καὶ τῆς λειτουργικῆς τάξεως.

Π. Β. ΠΑΣΧΟΣ

Ἀρχιμ. Εὐσεβίου Βίττη, **ΕΠΙΨΑΥΣΕΙΣ ΑΚΡΩ ΔΑΚΤΥΛΩ**, Ἐκδ. Π. Πουρναρᾶ, Θεσσαλονίκη 1996, σσ. 288.

Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι τὰ κείμενα ποὺ περιλαμβάνονται στὸν τόμο τοῦτο (ἐπτὰ συνολικά) «δημοσιεύθηκαν κατὰ καιροὺς ἐδῶ κι ἐκεῖ» (ἴσως θὰ ἦταν χρήσιμο νὰ δηλωνόταν ποῦ καὶ πότε), ἐντούτοις ὁ ἀναγνώστης ἔχει τὴν αἴσθηση ὅτι εἶναι γραμμένα σήμερα. Μὲ σεμνότητα ὁ σ. ἐπισημαίνει ὅτι τὰ κείμενά του ἀποτελοῦν «ἐπιψαύσεις» τῶν θεμάτων (ἀπὸ τὸ ρῆμα «ἐπιψαύω» = ψαύω, θίγω τι κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ, ἐγγίζω τι ἐλαφρῶς — Δ. Δημητράκου, *Μέγα Λεξικὸν τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης*, τόμ. Δ', σ. 2906). Δὲν θὰ συμφωνήσουμε μαζί του. Διότι ἡ ἀνάπτυξη τῶν θεμάτων καὶ πλήρης εἶναι καὶ στὸ βάθος τους φθάνει, ἔστω κι ἂν μερικὰ θέματα «δὲν ἐξαντλοῦνται». Εἰδικότερα, σημειώνουμε ὅτι ὁ σ. ἀσχολεῖται μὲ τὰ ἐπόμενα:

1. **Ἀγωγή εἰς ἐλευθερίαν** (σσ. 9-42): Πρόκειται γιὰ μιὰ ἀληθινὴ κριτικὴ αὐτοθεώρηση τοῦ μεγάλου ζητήματος τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς εἰκόνας ποὺ ἔχουμε οἱ Ἕλληνες γι' αὐτήν. Μὲ παραδείγματα ἀπὸ τὴν καθημερινὴ ζωὴ τῶν γηγενῶν καὶ τῶν ἀπόδημων Ἑλλήνων, μὲ περιστατικὰ ἀπὸ τὴν ἐθνικὴ, κομματικὴ, κρατικὴ καὶ ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ καταλήγει στὴ διαπίστωση ὅτι «χρειαζόμαστε ἀγωγή εἰς ἐλευθερίαν», ὥριμοι καὶ καινούργια γενιὰ «ποὺ τὴν παρασέρνουν δημαγωγικὰ συνθήματα ἐλευθεριότητος καὶ ἀποχαλίνωσης».

2. **Ἡ (δια)μαρτυρία τῆς φθορᾶς τῶν λέξεων** (σσ. 43-86): Μὲ ἀφορμὴ τὴν παραφθορὰ πολλῶν λέξεων, ὁ σ., ἀφοῦ ἀναφέρεται σὲ καθαρὰ γλωσσολογικὰς ἐπισημάνσεις, ἀσχολεῖται στὴ συνέχεια μὲ τὴ σημασία καὶ τὴ φθορὰ ἀρκετῶν λέξεων στὸν ἐκκλησιαστικὸ πνευματικὸν χώρο, στοὺς τίτλους καὶ τὰ πνευματικὰ τους ἀντίστοιχα, στοὺς θεολογικοὺς ὅρους, στὴν εἰσβολὴ κοσμικῶν στοιχείων στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας κ.λπ.

3. Τὸ τρίτο θέμα (σσ. 87-113), ἀναφέρεται στὸ πρόβλημα τῆς **συνάντησης ἐγὼ-σύ**, πρόβλημα ὃχι ἀπλῶς ἠθικὸ, ἀλλὰ «βαθύτατα θρησκευτικὸ καὶ πνευματικόν», ἀφοῦ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι πατέρας τῆς ζωῆς καὶ ἐπομένως καὶ τῆς πραγματικῆς

συνάντησης πού «μένει εἰς τὸν αἰῶνα» (σ. 113).

4. Ὁ **χωρισμὸς** (σσ. 115-129), τὸν ὁποῖο κάποια στιγμή καλοῦνται ὅλοι νὰ βιώσουν. Ὁ π. Εὐσέβιος καταφέρει νὰ βοηθήσει τὸν ἀναγνώστη, νὰ κάνει ἓνα ἀποφασιστικὸ «ξεπέραςμα», μὲ τὴ συνδρομὴ «πὺδ πνευματικῆς θεώρησής» του.

5. Ὁ **χρόνος** καὶ ἐγὼ (σσ. 131-212) εἶναι ἓνα θέμα βαθὺ καὶ δύσκολο, γιατί ὁ χρόνος, ὡς ἔννοια καὶ πραγματικότητα, ἀπασχολεῖ ἔντονα τὸ ἀνθρώπινο πνεῦμα, ἐνῶ τὸ 6. **Γιὰ μιὰ βαθύτερη βίωση τῆς νηστείας** (σσ. 213-234) καταλήγει στὸ συμπέρασμα ὅτι «πρέπει νὰ ξαναἰδοῦμε μὲ ἄλλο μάτι τὴ νηστεία καὶ νὰ τὴ ζήσουμε... ὅπως τὴν ἔζησαν ὅλοι οἱ ἀγωνιστὲς τοῦ πνεύματος, οἱ ἅγιοι ἀσκητὲς τῆς Ὁρθοδοξίας, ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς μέχρι σήμερα» (σ. 234). Τέλος, τὸ κείμενο μὲ τίτλο

7. Ὁ **«λόγος» τῶν Πατέρων τῆς Ἐρήμου** (σσ. 235-283), πού πρωτοχρησιμοποιήθηκε ὡς Εἰσαγωγὴ σὲ δημοσίευση κειμένων τοῦ Γεροντικοῦ στὰ σουηδικά, ἀσχολεῖται μὲ τὰ γενικὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ «λόγου» τῶν Πατέρων τῆς Ἐρήμου καὶ τὸ περιέχομενό του (προσωπικὴ πνευματικὴ κατάσταση τοῦ ἐρωτῶντος, ὁ μοναχὸς στὴ σχέση του πρὸς τοὺς ἄλλους).

Ἐνα εὐρετήριο θεμάτων ἀσφαλῶς θὰ πρόσθετε στὸ πνευματικὸτατο αὐτὸ βιβλίον.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Π. ΛΕΚΚΟΣ

Λίτσας Ἰ. Χατζηφώτη, **ΣΕΛΙΔΕΣ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ (1990-1996)**, ἐκδ. οἶκος «Ἀστήρ», χ.ἑ., Ἀθήνα, σσ. 246.

Χρόνια τώρα, διαβάζοντας τὰ κείμενα τῆς Λίτσας Ἰ. Χατζηφώτη στὴν «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια» ὑπὸ τὸ γενικὸ τίτλο «Στὴν ἄκρη τῆς πένας», σκεπτόμουν ὅτι εἶναι κρίμα, τόσο ἄμεσα καὶ ζωντανὰ κείμενα, πού ἀγγίζουν εὐαίσθητες χορδὲς τοῦ εἶναι μας, νὰ πηγαίνουν χαμένα, μιᾶς καὶ δημοσιεύονται σὲ ἐφημερίδα. Ὡσπου, μὲ μεγάλη χαρὰ, κρατῶ ὅτὰ χέρια μου τίς «Σελίδες τοῦ Ἡμερολογίου» τῆς, περιόδου 1990-1996. Πρόκειται γιὰ τὸ πρῶτο λογοτεχνικὸ βιβλίον τῆς, στὸ ὁποῖο «ἀποτυπώνεται ἡ εὐαίσθητη ματιά τῆς μὲ λόγο ἀπέριττο καὶ ἐναργὴ πάνω στὴν ἐποχὴ μας, τὴ φυσιογνωμία τῆς καὶ τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς, μὲ βασικὸ γνώμονα τὴ διάσωση τῆς “ἀνθρωπιάς” μας».

Στὴ Συλλογὴ αὐτὴ τῶν κειμένων ἔχουν περιληφθεῖ καὶ πολλὲς ἄλλες «Σελίδες», προφανῶς ἀπὸ ἓνα φανταστικὸ «Ἡμερολόγιο». Ὅλες, ὅμως, καταπιάνονται μὲ ἐξαιρετικὰ ἐνδιαφέροντα θέματα τῆς ἐπικαιρότητας. Στὶς 246 σελίδες τοῦ βιβλίου ἔ-

χουν «χωρέσει» παιδιὰ, νέοι, γέροι, ἄντρες καὶ γυναῖκες, συνειδητοὶ χριστιανοὶ καὶ ἀδιάφοροι, ὁ πλούτος καὶ ἡ φτώχεια, ὁ γηγενὴς καὶ ὁ ἀπόδημος, τὰ παιδιὰ τῶν φαναριῶν καὶ οἱ «ξένοι» στὴν Ἑλλάδα, οἱ καταληψίες τῶν σχολείων, οἱ ἀστρολόγοι τῶν ΜΜΕ, οἱ ἄνεργοι, οἱ «χοῦλιγκανς», οἱ ἐξαρτημένοι, οἱ ἄστεγοι. Κι ἀκόμα θέματα ἐθνικά, ἐκκλησιαστικά, οἰκονομικά, κοινωνικά, παιδαγωγικά, δοσμένα μὲ χάρη καὶ λυρισμό, μὲ λιτὸ τρόπο, μὲ τετράγωνη ἐπιχειρηματολογία, ἡ ὁποία ὅμως ἐλκύει καὶ δὲν κουράζει τὸν ἀναγνώστη.

Συνιστοῦμε θερμὰ τὴν ἀνάγνωση αὐτοῦ τοῦ «ἀλλιώτικου» Ἡμερολογίου καὶ στὴ συγγραφέα νὰ ἐμπλουτίσει τὴ β' ἐκδοση μὲ εὐρετήριο θεμάτων, καί, ἂν γίνεται, νὰ βάλει καὶ τίτλους στὰ Σημειώματα τῶν «Σελίδων» τῆς.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Π. ΛΕΚΚΟΣ

Ἱεράς Μητροπόλεως Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας, **ΠΑΝΑΓΙΑ Ἡ ΤΡΥΠΗΤΗ, ΠΟΛΙΟΥΧΟΣ ΑΙΓΙΟΥ**, Αἴγιον 1997, σχῆμα 19,5Χ24 ἐκατ., σσ. 96.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας κ. Ἀμβρόσιος ἔχει δώσει, χρόνια τώρα, ἰδιαίτερη προσοχὴ στὴν προβολὴ τῶν πολλῶν καὶ ἀξιόλογων ἱστορικῶν Μνημείων τῆς ποιμαντορικῆς εὐθύνης του. Μονὲς καὶ Προσκυνήματα εὐτύχησαν νὰ παρουσιαθοῦν σὲ καλαίσθητες ἐκδόσεις, πού προκαλοῦν τὸν θαυμασμό. Μέγα Σπήλαιο καὶ Ἀγία Λαύρα, Μονὴ Ταξιαρχῶν καὶ Μακελλαριάς, Παναγία Πλατανιώτισσα καὶ τώρα Παναγία Τρυπητὴ ἀπέκτησαν ὠραιότατα λευκώματα.

Τὸ παρελθὸν ἔτος ἐκδόθηκε ἡ «ΠΑΝΑΓΙΑ ΤΡΥΠΗΤΗ, ΠΟΛΙΟΥΧΟΣ ΑΙΓΙΟΥ», μὲ τὴ χορηγία τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος, προκειμένου νὰ προβληθεῖ καὶ ἀναδειχθεῖ δεόντως ἓνα «ἀπὸ τὰ ἱερώτερα σεβάσματα καὶ τὰ ὠραιότερα θρησκευτικὰ μνημεῖα» τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως, τοῦ ὁποῖου «ἡ φήμη ἔχει ξεπεράσει τὰ ὅρια τῆς νοτιοδυτικῆς Ἑλλάδος» καὶ ἔχει καθιερωθεῖ στὴ συνείδηση τῶν χριστιανῶν ὡς πανελλήνιο προσκυνήμα, καθὼς ἐπισημαίνεται στὸν Πρόλογο τοῦ Σεβ. κ. Ἀμβροσίου. Ἡ ἐκδοση («Προσκυνητάριο» τὸ χαρακτηρίζει ὁ ἴδιος) εἶναι ἀποτέλεσμα συνεργασίας καὶ συνεισφορᾶς διαφόρων προσώπων: Τοῦ Καθηγητοῦ π. Νικολάου Ἰωαννίδου, πού συνέταξε ἓνα μεσοτὸ κείμενο περὶ τῆς «Παναγίας μητέρας τοῦ Θεοῦ» (σσ. 9-13) τοῦ παλαίμαχου πρωτοπρεσβυτέρου π. Νικολάου Ντρέκη, «συγγραφέα στὰ παλαιότερα χρόνια τοῦ πρῶτου κτιτορικοῦ τῆς Παναγίας μας», τῆς Γ. Τσιβε-

ριώτης Α.Ε. που έκανε την στοιχειοθετική και εκπωτική - βιβλιοδετική εργασία και του υπογράφοντος που είχε την επιμέλεια.

Μετά την Ιστορία του ιερού Προσκυνήματος (περιγραφή του χώρου, εύρεση εικόνας, μαρτυρούμενα θαύματα), γίνεται έκτενης λόγος για την Παναγία Τρυπητή ως πολιοῦχο του Αἰγίου, και καταχωρίζεται τὸ Συναξάρι τῆς εορτῆς, ἀναφέρονται δὲ καὶ τὰ ὑπάρχοντα τίμα Λείψανα. Στὴ συνέχεια ἀναλυτικὰ παρουσιάζονται δύο φορητὲς εἰκόνες, μεγάλης ἱστορικῆς καὶ θρησκευτικῆς ἀξίας ποὺ φυλάσσονται στὸ ἱερὸ Προσκύνημα, καθὼς καὶ τὸ ἱερὸ Τέμπλο μὲ τὶς εἰκόνες του. Μὲ τὴν ἐπιμέλεια καὶ σὲ κείμενα τοῦ ζωγράφου Σπύρου Κρητικοῦ ἐκτίθενται καὶ ὅσα εἶναι σχετικὰ μὲ τὴν Εἰκονοθήκη τῆς Παναγίας Τρυπητῆς.

Στὶς σελίδες ποὺ ἀκολουθοῦν δίδεται ἀπάντηση στὸ ἐρώτημα «Τί γίνεται μὲ τὰ ἔσοδα;» τοῦ Προσκυνήματος («διατίθενται γιὰ τὴν ἀνάπτυξη μᾶς καλῶς ὀργανωμένης φιλανθρωπίας» — ἀναφέρονται λεπτομερῶς, σσ. 72-73), δημοσιεύεται ὁ Κανονισμὸς 10/1970 γιὰ τὴ διοίκηση καὶ διαχείρισή του, οἱ βελτιώσεις τῆς τελευταίας δεκαετίας (συντηρήσεις ναοῦ, γραφείων, εἰκόνων, ἱερῶν σκευῶν, κήπου, ἀξιοποίηση ἀκινήτου περιουσίας κ.λπ.), ἐνῶ σὲ Παράρτημα γίνεται εὐφημος μνηεὶα τῶν θεμελιωτῶν τοῦ Προσκυνήματος (Μητροπολίτου Γεωργίου, † 1978 καὶ π. Νικ. Ντρέκη) καὶ δημοσιεύονται παλαιὰ χαρακτηριστικὰ ἔγγραφα («ἐκ τοῦ διασωθέντος Ἀρχείου»).

Θαυμάσιες φωτογραφίες καὶ εἰκόνες, σὲ ὅλες σχεδὸν τὶς σελίδες, χαρτὶ ἰλλουστρασιόν, ἐξώφυλλο καὶ ὀπισθόφυλλο, συνθέτουν ἓνα ὠραιότατο λεύκωμα ποὺ χαίρεται ὁ ἀναγνώστης νὰ τὸ κρατάει στὰ χέρια του καὶ νὰ τὸ μελετάει.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Π. ΛΕΚΚΟΣ

Μητροπ. Ἐφέσου Χρυσόστομος Σ. Κωνσταντινίδου, Καθηγητοῦ τῆς Ὁρθοδόξου Δογματικῆς Θεολογίας, **Η ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΩΝ ΜΥΣΤΗΡΙΩΝ ΤΩΝ ΕΤΕΡΟΔΟΞΩΝ ΣΤΙΣ ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ ΚΑΙ ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΙΣΜΟΥ**, Ἐκδόσεις «Ἐπέκταση», Κατερίνη 1995, σχῆμα 14Χ21 ἑκατ., σσ. 272.

Ἐνα ἀπὸ τὰ σοβαρὰ θέματα ποὺ ἀπασχολοῦν τὸ Διάλογο μεταξὺ ὀρθοδόξων καὶ ἑτεροδόξων χριστιανῶν εἶναι ἡ «ἀναγνώριση» τῆς ἐγκυρότητος τῶν Μυστηρίων τους, κυρίως δὲ τῶν ρωμαιοκαθολικῶν. Θέμα τὸ ὁποῖο ἔχει καταστεῖ δυσεπίλυτο πρόβλημα, ἐξαιτίας τῶν θεολογικῶν-δογματικῶν

καὶ ἐκκλησιαστικῶν ἀποκλίσεων καὶ διαφορῶν, ποὺ ἔχουν συσσωρευθεῖ ἐπὶ αἰῶνες τώρα.

Ἡ διαπραγμάτευση, ἐπομένως, ἐνὸς θέματος τόσο σπουδαίου καὶ φορτισμένου μὲ ἐκατέρωθεν ἀμφισβητήσεις, καχυποψίες, φανατισμούς, ὀξύτητες καὶ διάθεση πολεμικῆς εἶναι ἐξαιρετικὰ δύσκολη. Δὲν τὴν ἀπέφυγε, ἐντούτοις, ὁ Σεβ. Γέρων Ἐφέσου Χρυσόστομος, διότι: δὲν ἀποσκοπεῖ μὲ τὴ μελέτη του νὰ προκαλέσει ἀναταραχὴ καὶ σύγχυση, νὰ θίξει ἢ νὰ εὐτελίσει θέσεις καὶ ἀπόψεις, μὲ τὶς ὁποῖες δὲν βρίσκεται στὰ ἴδια κύματα μὲ τὴν ἑτεροδόξη πλευρὰ (σ. 16). Ἐπιδιώξῃ του ἦταν «νὰ συμβάλει στὸν εἰρηνικὸ διάλογο», «χωρὶς αὐτὸ νὰ σημαίνει ἀρνηση τῶν ὀρθόδοξων θέσεων, ἢ ἐγκατάλειψη τῶν “ἱερῶν καὶ ὁσίων μας”, ἢ ἀκόμη περισσότερο “προδοσία τῆς ὀρθοδοξίας”» (σ. 17).

Μὲ γνώμονα, λοιπόν, τὸ ἀξίωμα «ὑπεράνω ὧν ἢ ἀλήθεια, ἢ ἐν ἀγάπῃ ἐνεργουμένη» (σ. 22), ὁ Σεβ. Ἐφέσου ἐκθέτει τὶς ἀπόψεις του, οἱ ὁποῖες ἀναφέρονται σὲ δύο κεντρικὲς ἔννοιες: Συγκλίσεις καὶ ἀποκλίσεις στὴ μυστηριολογία τῶν δύο πλευρῶν καὶ ἔνταξη τοῦ θέματος ἀναγνώρισεως τῶν μυστηρίων, κυρίως τῶν ρωμαιοκαθολικῶν, στὴν ἀντίληψη καὶ συλλογιστικὴ περὶ ἀκριβείας καὶ οἰκονομίας, σύμφωνα μὲ τὴν ὀρθόδοξη διδασκαλία καὶ παράδοση. Ἡ ὅλη ἐξέταση γίνεται μὲ τὴν διακρυσσόμενη πεποίθηση τοῦ σ., ὅτι τὸν πρῶτο καὶ κύριο, ἀλλὰ καὶ τὸν τελευταῖο καὶ ὀριστικὸ λόγο, τὸν ἔχει ἡ ποιμαίνουσα Ἐκκλησία (σ. 10).

Μετά τὴν Παρουσίαση (τοῦ θέματος) καὶ τὶς καίριες Εἰσαγωγικὲς Ἐπισημάνσεις (γραμμένες μετὰ τὴν ὀλοκλήρωση συγγραφῆς τῆς μελέτης), ὁ Σεβ. Ἐφέσου στὸ Μέρος Α' ὑπὸ τὸν τίτλο «Μυστηριολογικὲς συγκλίσεις καὶ διαφορὲς» σὲ 12 ὑποενότητες ἀναπτύσσει διεξοδικὰ (σσ. 25-82) τὰ σχετικὰ μὲ τὸ Διάλογο καὶ τὰ μυστήρια, τὰ θεωρητικὰ πλαίσια τῆς συζήτησης γιὰ τὴν ἀναγνώριση τῶν μυστηρίων, τὴν οὐνία καὶ τὰ ρωμαιοκαθολικὰ μυστήρια, τὶς συγκλίσεις ἀνατολῆς καὶ δύσεως στὰ μυστήρια· κάνει λόγο γιὰ τὴν οὐσία τῶν μυστηρίων, τὴν ἀόρατη χάρις καὶ τὰ αἰσθητὰ στοιχεῖα του, τὴν ἐπενέργεια στὸν ἄνθρωπο, τὸν ἀριθμὸ καὶ τὴν ἀξία τους, τὸ ἐπαναληπτὸ καὶ ἀνεπαναληπτὸ τους καὶ τὴ στάση τῆς λατινικῆς δύσεως στὰ ὑπαρκτὰ κωλύματα γιὰ τὴν ἀναγνώριση τῶν μυστηρίων.

Στὸ Μέρος Β' (14 ὑποενότητες) ἀναφέρεται (σσ. 85-219) στὴν Ἀκρίβεια, οἰκονομία καὶ ἀναγνώριση τῶν μυστηρίων, μὲ τρόπο διεισδυτικὸ καὶ τεκμηριωμένο. Ἀναλύονται οἱ ἔννοιες καὶ τὸ περιεχόμενο τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκριβείας (σὲ θέμα-

τα πίστewς και ως πρὸς τὰ μυστήρια), τῆς «οἰκονομίας» (μονιμότης, θεσμὸς προληπτικὸς καὶ ἀναδρομικὸς στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας, ἔκφραση χαλάρωσης καὶ διαλλακτικότητος), κατόπιν ἀνατρέχει ἱστορικὰ στὶς δύο αὐτὲς «συνάλληλες δομικὲς ἀρχές» ἀπὸ τὴν Α' Οἰκουμενικὴ Σύνοδο καὶ τοὺς Πατέρες μέχρι τοὺς καθ' ἡμᾶς χρόνους, γιὰ νὰ καταλήξει στὶς συμπερασματικὲς διακριβώσεις «γιὰ μιὰ αὐτοελεγχόμενη ἐφαρμογὴ τῆς οἰκονομίας» στὴν ἀναγνώριση τῶν μυστηρίων.

Στὸν Ἐπίλογο (σσ. 321-324), μὲ σαφήνεια ποὺ προσιδιάζει στὸν κάλαμο τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Δογματικῆς, ὑπογραμμίζεται: «Τὸ διαχρονικὸ ζήτημα τῆς ἀναγνώρισης τῶν ρωμαιοκαθολικῶν μυστηρίων κινήθηκε, καὶ τελικὰ κινεῖται καὶ σήμερα, μέσα στὰ πλαίσια τῶν [...] σαφῶν καὶ σοφῶν ὀρθοδόξων θέσεων περὶ ἀκριβείας καὶ οἰκονομίας. Καὶ φυσικὰ, μὴ ὄντας δυνατὸν τὰ μυστήρια αὐτὰ νὰ γίνουν ἀποδεκτὰ κατ' ἀκριβείαν, ἐκείνο ποὺ μπορεῖ νὰ γίνει εἶναι ἡ προσφυγὴ στὴν οἰκονομία, πάντοτε ὅμως ὅσο ἐγγυωρεῖ, "κατὰ τρόπον εὐλογον" καὶ πάντοτε "μετὰ συνοδικῆς καὶ ἀκριβοῦς διασκέψεως" (σ. 224). Ἀποψη ἢ ὁποία, πλὴν ἄλλων, ἐδράζεται καὶ στὴν πεποίθηση τοῦ ἁγίου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου: "Δύο εἶδη κυβερνήσεως καὶ διορθώσεως φυλάττονται εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαν· τὸ ἐν εἶδος ὀνομάζεται ἀκριβεία, τὸ δὲ ἄλλο οἰκονομία καὶ συγκατάβασις, μὲ τὰ ὁποία κυβερνοῦσι τὴν σωτηρίαν οἱ τοῦ Πνεύματος οἰκονόμοι, πότε μὲν μὲ τὸ ἓνα, πότε δὲ μὲ τὸ ἄλλο"» (Πηδάλιον..., 1841, σ. 34).

Τὸ σπουδαῖο αὐτὸ ἔργο τοῦ Σεβ. Ἐφέσου ὁλοκληρώνεται μὲ Βιβλιογραφικὲς Ἐπιλογὲς καὶ ἀναλυτικὸ Πίνακα Πραγμάτων.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Π. ΛΕΚΚΟΣ

Ἁγίου Γρηγορίου Νύσσης, **ΜΥΣΤΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ - Ἐπιλεγμένα κείμενα**. Εἰσαγωγὴ - ἐπιλογὴ - μετάφραση ἀρχιμ. Παγκρατίου Μπρούσαλη. Ἐκδ. «Ἐπέκταση», Κατερίνη 1997, σσ. 696.

Τὸ 12ο κατὰ σειρὰν ἀπὸ τὰ βιβλία ποὺ κυκλοφοροῦν μὲ εἰσαγωγὴ - μετάφραση καὶ σχόλια τοῦ ἀρχιμ. κ. Παγκρατίου Μπρούσαλη καὶ ἀναφέρονται σὲ ἔργα τοῦ ἁγίου Γρηγορίου Νύσσης, εἶδε τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος τὸ Δεκέμβριο 1997. Ἐπίσημη παρουσίασή του ἔγινε στὴν «Αἶθουσα Λόγου καὶ Τέχνης» (στοὰ Ἀρσάκη - Ἀθήνα), τὴν 5η Φεβρουαρίου 1998 μὲ ὁμιλητὴ τὸν Καθηγητὴ κ. Στ. Παπαδόπουλο, ἐνῶ ὁ π. Παγκράτιος ἀναφέρθηκε στὰ κίνητρα καὶ στὸ σκοπὸ τῆς συγγραφικῆς προσ-

φορᾶς του, μὲ τὴν εὐκαιρίαν συμπληρώσεως 20ετοῦς ἐνασχολήσεώς του μὲ τὴν μετάφραση καὶ τὸ σχολιασμὸ ἔργων τοῦ μεγάλου πατρὸς τῆς Ἐκκλησίας, ἁγίου Γρηγορίου Νύσσης.

Στὴ «Μυστικὴ Θεολογία» προτάσσεται ἐκτενὴς **Εἰσαγωγὴ** (σσ. 5-80), στὴν ὁποία ὁ σ. κάνει μίαν, τρόπον τινά, διαδρομὴ στὸ σύνολο τοῦ ἔργου τοῦ Ἁγίου μὲ τὸ ὁποῖο καὶ ὁ ἴδιος ἔχει ἀσχοληθεῖ. ὄντας ἐξοικειωμένος «μὲ τὴ σκέψη, τὸ λεξιλόγιο καὶ τὸ θεματολόγιο τοῦ ἁγίου Γρηγορίου» (σ. 5), κατάφερε νὰ μᾶς προσφέρει, μέσα σὲ λίγες σχετικὰ σελίδες, μιὰ «σύννοψη» — ἂν δὲν εἶναι ἀδόκιμος ὁ ὅρος — τῆς ὅλης διδασκαλίας τοῦ μεγάλου Πατρὸς πάνω σὲ πολὺ σημαντικὰ θέματα, ὅπως: Ἡ περὶ ἀνθρώπου διδασκαλία (κατ' εἰκόνα Θεοῦ καὶ καθ' ὁμοίωσιν, δερμάτινος χιτώνας, πώση καὶ ἀνόρθωση, σάρκωση τοῦ Λόγου καὶ ἀνάστασις τοῦ ἀνθρώπου, Βάπτισμα καὶ θ. Εὐχαριστία)· τὰ στάδια τῆς πνευματικῆς ζωῆς (πορεία πρὸς τὸ φῶς, ἡ γνῶσις, ὁ γνόφος τῆς ἀκαταληψίας)· ἔννοιες ὅπως ἔκστασις, νηφάλιος μέθη, ἀγάπη· ἡ ἀπεριόριστη τελειότητα (κτιστότητα καὶ τρεπτότητα τοῦ ἀνθρώπου, προαίρεσις καὶ πρόοδος, σταθερότητα καὶ κινήσις, τὸ ἀπρόσιτο καὶ ἀπροσπέλαστο τοῦ Θεοῦ)· καί, τέλος, τὰ ὄντολογικὰ βάρη τῆς ἐπέκτασις (νέας δημιουργίας) διὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ἀκολουθεῖ τὸ κύριο μέρος τοῦ ὁγκώδους βιβλίου μὲ τίτλο **Μυστικὴ Θεολογία** (κείμενο - μετάφραση). Σ' αὐτὸ ὁ ὁμηγερέας μεταφραστὴς ἔχει συγκεντρώσει 85 ἐκλεκτὰ κείμενα τοῦ ἁγίου Γρηγορίου, ἐρανισμένα ἀπὸ διάφορα ἔργα του, ὅπως φανερῶνει καὶ ἡ ἀντίστοιχη παραπομπή, κάτω ἀπὸ τὸν τίτλο ποὺ ἔθεσε σὲ κάθε ἀπόσπασμα. Ἡ ἀπόδοσις τοῦ ἀρχαίου κειμένου ἔγινε σὲ ρέουσα δημοτική, χωρὶς ἐξεζητημένες ἀκρότητες. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ ὁ μὲν διαθέτων παιδεία ἡμπορεῖ νὰ ἐντρυφήσει στὴν ὁμορφιὰ τοῦ πρωτοτύπου, ὁ δὲ ἀπλούστερος δὲν στερεῖται τῆς χαρᾶς νὰ ἔρθει σὲ ἐπικοινωνία μὲ τὸν βαθὺ λόγον τοῦ ἁγίου Γρηγορίου Νύσσης.

Στὸν ἀκάματο μελετητὴ τοῦ ἔργου τοῦ Ἁγίου ἀξίζουν θερμὰ συγχαρητήρια, πέρα τοῦ Ἐπαίνου ποὺ τοῦ ἀπένεψε ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν. Στὶς δὲ ἐκδόσεις «Ἐπέκταση» ἡ ἀναγνώρισις τῆς ἐπιμελημένης ἐργασίας της ποὺ εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα τὴν κυκλοφορίαν ἐνὸς τόμου ἀπὸ κάθε πλευρὰ ἄψογου.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Π. ΛΕΚΚΟΣ

ΠΡΑΞΕΙΣ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ

Πράξις 84

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει:

1) Τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 29 παράγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

2) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 20 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 1/69 Κανονισμοῦ (Φ.Ε.Κ. 185/τ. Α/11-9-1970).

3) Τὰς Εὐαγγελικὰς Ἐπιταγὰς καὶ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας τοὺς εἰς τὸν Ἐπίσκοπον τὴν φιλανθρωπίαν ἐπιβάλλοντας, συναισθανόμενος δὲ τὰς πρὸς τὸ πλήρωμα τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μητροπόλεως ὑποχρεώσεις ἰδίᾳ ὑπὸ τὰς σημερινὰς δυσκόλους κοινωνικὰς συνθήκας.

4) Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 619/21-4-1998 πρότασιν ἡμῶν πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον.

5) Τὴν ἀπὸ 13-5-1998 Ἐγκριτικὴν Ἀπόφασιν τῆς Δ.Ι.Σ.

Ἀποφασίζομεν

Συνιστῶμεν ἐν τῷ Ἱερῷ Ἐνοριακῷ Ναῷ Ἀγίων Ἀναργύρων Βόλου Εὐαγὲς Ἐκκλησιαστικὸν Ἰδρυμα ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: «ΣΠΙΤΙ ΓΑΛΗΝΗΣ ΧΡΙΣΤΟΥ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΩΝ ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ ΒΟΛΟΥ» μὲ σκοπὸν τὴν ὑπὸ τὴν ἐμπνευσιν τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης, συμπαράστασιν, διὰ τῆς παροχῆς διατροφῆς, ἱατροφαρμακευτικῆς περιθάλψεως, οἰκονομικῶν βοηθημάτων κ.λ.π. εἰς τοὺς ἀποδεδειγμένως ἔχοντας τοιαύτην ἀνάγκην ἀδελφοὺς χριστιανούς.

Τὰ τῆς διοικήσεως καὶ λειτουργίας τοῦ ἰδρύματος καθορίζονται διὰ τοῦ ἐπομένου Κανονισμοῦ, ἐγκριθέντος ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἡ παρούσα νὰ δημοσιευθῇ εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἐν Βόλῳ τῇ 18ῃ Μαΐου 1998

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ο ΑΘΗΝΩΝ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

ΤΟΠΟΤΗΡΗΤΗΣ ΤΗΣ Ι. Μ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

Εὐαγούς Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος «ΣΠΙΤΙ ΓΑΛΗΝΗΣ ΧΡΙΣΤΟΥ» τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίων

Ἀναργύρων Βόλου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ.

Ἄρθρον 1

Συνιστᾶται παρὰ τῷ Ἱερῷ Ναῷ Ἀγίων Ἀναργύρων Βόλου εὐαγὲς ἐκκλησιαστικὸν Ἰδρυμα, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: «ΣΠΙΤΙ ΓΑΛΗΝΗΣ ΧΡΙΣΤΟΥ ΑΓΙΩΝ ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ ΒΟΛΟΥ», ὡς ἐξηρημένη ὑπηρεσία τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ.

Ἄρθρον 2

Σκοπὸς τοῦ ἐν λόγῳ Ἰδρύματος εἶναι ἡ ὑπὸ τῆς ἐνορίας Ἀγίων Ἀναργύρων Βόλου προστασία τῶν παντελῶς ἀπόρων, ἰδιαιτέρως τῶν γερόντων, ἀμφοτέρων τῶν φύλων, κυρίως τῶν ἐκ τῆς ἐνορίας Ἀγίων Ἀναργύρων καταγομένων ἢ διαμενόντων, χωρὶς νὰ ἀποκλείονται καὶ οἱ διαμένοντες εἰς τὰς γύρω περιοχάς, διὰ τῆς παροχῆς δωρεὰν διατροφῆς, ἱατροφαρμακευτικῆς κ.λπ. περιθάλψεως.

Ἄρθρον 3

Ἐδρα τοῦ Ἰδρύματος εἶναι ἡ πόλις τοῦ Βόλου.

Τὸ Ἰδρυμα στεγάζεται εἰς τὸ Πνευματικὸν Κέντρον τῆς ἐνορίας Ἀγίων Ἀναργύρων Βόλου, ἰδιοκτησίας τοῦ ὁμωνύμου Ἱεροῦ Ναοῦ.

Ἄρθρον 4

Τὸ Ἰδρυμα τελεῖ ὑπὸ τὴν πνευματικὴν καὶ γενικότεραν ἐποπτείαν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος καὶ διοικεῖται ὑπὸ ἐπταμελοῦς Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἀποτελουμένου ἐκ τοῦ ἐκάστοτε ἱερατικῶς Προϊσταμένου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, ὡς Προέδρου τοῦ Ἰδρύματος, ἐξ ἐνὸς ἀκόμῃ ἐκ τῶν Ἐφημερίων τοῦ Ἱ. Ναοῦ, ἐξ ἐνὸς μέλους τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ καὶ ἐκ τεσσάρων ἐτέρων εὐσεβῶν χριστιανῶν τῆς ἐνορίας, ἀνδρῶν ἢ γυναικῶν.

Ἄρθρον 5

Τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου διορίζονται ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Δημητριάδος,

ἡ θητεία των εἶναι τριετής, δυναμένη νὰ ἀνανεωθῇ καὶ τὸ ἀξίωμα των τιμητικὸν καὶ ἀμισθον. Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης ἐπίσης ἀποφασίζει διὰ τὴν ἀντικατάστασιν μελῶν τινων τοῦ Διοικ. Συμβουλίου, κατόπιν αἰτιολογημένης προτάσεως τοῦ Προέδρου.

Ἄρθρον 6

Τὸ Διοικ. Συμβούλιον συντάσσει τὸν προϋπολογισμὸν καὶ τὸν ἀπολογισμὸν τοῦ Ἰδρύματος, τὸν ὁποῖον ὑποβάλλει πρὸς ἔγκρισιν εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν. Λογίζεται δὲ ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων τοῦ Προέδρου καὶ τριῶν τουλάχιστων μελῶν καὶ αἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται διὰ πλειοψηφίας τῶν παρόντων μελῶν, ἐν ἰσοψηφίᾳ δὲ ὑπερισχέει ἡ ἀποψὶς τοῦ Προέδρου.

Ἄρθρον 7

Ὁ Πρόεδρος ἐκπροσωπεῖ τὸ Ἰδρυμα ἐνώπιον πάσης Ἀρχῆς. Τοῦτον ἀπόντα ἢ κωλυόμενον ἐκπροσωπεῖ ὁ Ἀντιπρόεδρος.

Ἄρθρον 8

Κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν ἐκλέγεται μετὰξὺ τῶν μελῶν ὁ Ἀντιπρόεδρος, ὁ Γραμματεὺς καὶ ὁ Ταμίας, ὅστις δὲν δύναται νὰ εἶναι καὶ μέλος τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ.

Ἄρθρον 9

Τὸ Ἰδρυμα ἔχει ἰδίαν διαχείρισιν, τηρεῖ δὲ τὰ διαχειριστικὰ αὐτοῦ βιβλία, συμφώνως πρὸς τὸ σύστημα τηρήσεως τῶν λογιστικῶν βιβλίων τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Νομικῶν προσώπων. Τὰ γραμμάτια εἰσπράξεων καὶ πληρωμῶν εἶναι ἐκτελεστέα, ἐφ' ὅσον φέρον ἀπαραιτήτως τὴν ὑπογραφήν τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Ταμίου τοῦ Ἰδρύματος. Ὁ Πρόεδρος ὑπογράφει καὶ ἅπασαν τὴν ἀλληλογραφίαν τοῦ Ἰδρύματος.

Ἄρθρον 10

Πόροι τοῦ Ἰδρύματος εἶναι:

1. Πρόσοδοι ἐξ ἐράνων νομίμως διενεργουμένων, λαχειοφόρων ἀγορῶν, δισκοφοριῶν κ.λπ.
2. Εἰσφοραὶ Ἱ. Ναοῦ.
3. Κληρονομίαι, κληροδοσίαι, δωρεαὶ παντὸς νομικοῦ ἢ φυσικοῦ προσώπου.
4. Εἰσφοραὶ εἰς εἶδος ἢ χρῆμα παντὸς φιλανθρώπου.
5. Πᾶσα ἐπιχορήγησις ὑπὲρ αὐτοῦ ἐκ μέρους τοῦ Κράτους ἢ τῆς Νομαρχιακῆς καὶ Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως ἢ ἐτέρου Νομικοῦ Προσώπου Ἰδιωτικοῦ ἢ Δημοσίου Δικαίου.

6. Τόκοι ἐκ καταθέσεων τοῦ Ἰδρύματος, ὡς καὶ πᾶσα ἐτέρα πρόσοδος, μὴ κατονομαζομένη ρητῶς ἐν τῷ παρόντι.

Οἱ πόροι τοῦ Ἰδρύματος διατίθενται διὰ τὴν συντήρησιν καὶ τὴν ὅλην λειτουργίαν αὐτοῦ.

Ἄρθρον 11

1. Τὸ προσωπικὸν τοῦ Ἰδρύματος εἶναι ἐθελοντικὸν καὶ ἀποτελεῖται ἐκ φιλανθρώπων εὐσεβῶν χριστιανῶν, ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, οἱ ὁποῖοι ἀναλαμβάνουν:

- τὴν διεύθυνσιν καὶ διαχείρισιν τοῦ Ἰδρύματος,
- τὴν προμήθειαν τῶν ἀναγκαίων διὰ τὴν εὐρυθμον λειτουργίαν αὐτοῦ,
- τὴν ἐτοιμασίαν καὶ διανομὴν τῆς καθημερινῆς σιτίσεως,
- τὴν καθαριότητα τῶν χώρων τοῦ Ἰδρύματος.

2. Εἰς τὸ Ἰδρυμα εἶναι δυνατόν νὰ ὑπηρετῇ καὶ ἐπιστημονικὸν ἐθελοντικὸν προσωπικὸν (π.χ. ἰατροί, νοσοκόμοι, κοινωνικοὶ λειτουργοὶ κ.λπ.), τὸ ὁποῖον παρέχει δωρεὰν τὰς ὑπηρεσίας αὐτοῦ εἰς τοὺς τροφίμους.

3. Ἀπαντες οἱ ἀνωτέρω ἐπιμελοῦνται τῶν καθόντων των ἐν συνεννοήσει μεταξύ των καὶ ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τοῦ Ἱερέως - Προέδρου τοῦ Ἰδρύματος. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἔχει ἀναφαίρετον τὸ δικαίωμα ἐπιπλήξεως ἢ καὶ ἀπομακρύνσεως μέλους τοῦ ἐθελοντικοῦ προσωπικοῦ, εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν κρίνῃ τοῦτο ἀπαραίτητον.

4. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἔχει ἀκόμη τὸ δικαίωμα προσλήψεως ὀλιγομελοῦς μισθωτοῦ προσωπικοῦ, εἰς ἐξαιρετικὴν μόνον περίπτωσιν, κατὰ τὴν ὁποία δὲν διατίθεται πλέον καθόλου ἐθελοντικὸν προσωπικόν.

Ἄρθρον 12

1. Εἰς τὸ Ἰδρυμα γίνονται δεκτοὶ ἐντελῶς ἄποροι, ἰδίως γέροντες, ἀμφοτέρων τῶν φύλων, προερχόμενοι κυρίως ἐκ τῆς ἐνορίας τῶν Ἀγίων Ἀναργύρων, οἱ ὁποῖοι προηγούνται, ἀλλὰ καὶ τῆς εὐρυτέρας περιοχῆς, ἐφ' ὅσον αὐτοεξυπηρετοῦνται καὶ δὲν πάσχουν ἐξ ἀνιάτου ἢ μεταδοτικοῦ νοσήματος ἢ ἐκ ψυχικῶν ἀσθενειῶν. Ἐν συνεννοήσει μετὰ τῆς διευθύνσεως τοῦ Ἰδρύματος τὰ ἄτομα αὐτὰ καθὼς καὶ τὰ ἄτομα μὲ εἰδικὰς ἀνάγκας δυνατόν νὰ παραλαμβάνουν τὴν σίτισιν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτῶν.

2. Ἡ περίθαλψις προσφέρεται κατόπιν αἰτήσεως τοῦ ἐνδιαφερομένου, συνοδευομένης ὑπὸ πιστοποιητικοῦ ὑγείας ἐκδομένου ὑπὸ τοῦ Ἱα-

τροῦ τοῦ Ἰδρύματος καὶ εἰδικῆς Βεβαιώσεως τῆς Κοινωνικῆς Λειτουργοῦ τοῦ Ἰδρύματος περὶ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως αὐτοῦ. Τὰ τρία αὐτὰ ἐγγράφα ὑποβάλλονται εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον, τὸ ὁποῖον συνεκτιμᾷ καὶ ὅσα ἄλλα στοιχεῖα περὶ τοῦ ἐνδιαφερομένου, προκειμένου νὰ ἐγκρίνῃ τὴν συμπερίληψιν αὐτοῦ εἰς τοὺς τροφίμους τοῦ Ἰδρύματος. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον, ἐφ' ὅσον συντρέξουν εἰδικοί λόγοι, ἔχει τὸ ἀναφαίρετον δικαίωμα τροποποιήσεως τῆς ἀποφάσεώς του περὶ ἐνὸς τροφίμου, τόσο ἀπὸ θετικὴν εἰς ἀρνητικὴν, ὅσον καὶ τὸ ἀντίστροφον.

Ἄρθρον 13

Τὸ Ἰδρυμα ἐορτάζει τὴν Ε' Κυριακὴν ἀπὸ τοῦ Πάσχα (τῆς Σαμαρείτιδος), ἡμέραν τῆς μνήμης τῶν ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει Δημητριάδος διαλαμπάντων Ἀγίων, ἐπ' ὀνόματι τῶν ὁποίων τιμᾶται τὸ Παρεκκλήσιον τοῦ Ἑνοριακοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου τῶν Ἀγίων Ἀναργύρων, ἐντὸς τοῦ ὁποίου στεγάζεται καὶ τὸ «ΣΠΙΤΙ ΓΑΛΗΝΗΣ ΧΡΙΣΤΟΥ». Κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν τελεῖται Μνημόσυνον διὰ τοὺς δωρητὰς καὶ εὐεργέτας αὐτοῦ.

Ἄρθρον 14

Τὸ Ἰδρυμα ἔχει ἰδίαν σφραγίδα, φέρουσαν κύκλῳ τὸν τίτλον τῆς Ἱερᾷ Μητροπόλεως Δημητριάδος καὶ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίων Ἀναργύρων Βόλου, μέσῳ δὲ οἰκίαν μετὰ ἀναμμένης καπνοδόχου καὶ τὸν τίτλον «Σπίτι Γαλήνης Χριστοῦ».

Ἄρθρον 15

Εἰς περίπτωσιν διαλύσεως τοῦ Ἰδρύματος, ἅπαντα ἡ κινητὴ καὶ ἀκίνητος περιουσία αὐτοῦ περίερχεται εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν Ἀγίων Ἀναργύρων Βόλου, ἵνα διατεθῇ εἰς τὸ κοινωνικὸν καὶ ἱεραποστολικὸν ἔργον αὐτοῦ.

Ἄρθρον 16

Ὁ παρὼν κανονισμὸς ἰσχύει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὸ ἐπίσημον Δελτίον τῆς Ἱερᾷ Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Ἐκκλησία» καὶ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἄρθρον 17

Κάλυψις δαπάνης

Ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ αὐτοῦ προκαλεῖται δαπάνη εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ νομικοῦ προσώπου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίων Ἀναργύρων Βόλου, τὸ ὕψος τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ προσδιορισθῇ.

Ἐν Βόλῳ τῇ 18ῃ Μαΐου

Ὁ Μητροπολίτης

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Τοποτηρητὴς τῆς Ἱ. Μ. Δημητριάδος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ἱερὰ Μητρόπολις Μεσσηνίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾷ Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνορίων καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ὑπαπαντῆς τοῦ Χριστοῦ Ἀνδανείας καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Καλαμάτῃ τῇ 27ῃ Μαΐου 1998

† Ὁ Μεσσηνίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 27/1998 Πράξεως ἡμῶν προκηρύσσομεν τὰς Διακονικὰς θέσεις: 1) Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου Κάμπων Κυδωνίας, καὶ 2) Ἀγίου Νικολάου Βρυσῶν Κυδωνίας καὶ προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα νὰ καταλάβουν αὐτάς, ὅπως ἐνεργήσουν τὰ νόμιμα διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Χανίοις τῇ 13ῃ Μαΐου 1998

† Ὁ Κυδωνίας καὶ Ἀποκώρων ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἰωαννουπόλεως καὶ Πρετορίας

Προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων Ἐφημερίων, πρὸς πλήρωσιν 2 κενῶν θέσεων κεντρικῶν Ἱερῶν Ναῶν ἐντὸς τῆς περιοχῆς τοῦ Γιοχάννεσμπουργκ, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους, ἵνα καταλάβωσι τὰς ἐφημεριακάς ταύτας θέσεις καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων προβλεπόμενα κανονικὰ προσόντα, ὅπως ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἀπευθύνεσθε ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱερᾷ Μητροπόλεως καὶ ὥρας γραφείου. Τηλ. (00270) + (11) + 880-2057 καὶ Fax (0027) + (11) + 880-9630.

Ἰωαννουπόλις 13ῃ Μαΐου 1998

(Ἐκ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως)

Προκήρυξη θέσεως 'Επιστημονικού Διδακτικού Προσωπικού για τὸ Χειμερινὸ 'Εξάμηνο 1998/99 στὸ Λουδοβίκειο - Μαξιμιλιάνειο Πανεπιστήμιο τοῦ Μονάχου

Τὸ Τμήμα 'Ορθοδόξου Θεολογίας τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μονάχου προκηρύσσει γιὰ πρώτη φορά τὴν πλήρωση μὲ μόνιμο καθηγητὴ ἀπὸ τὸ Χειμερινὸ 'Εξάμηνο 1998/99 τῆς κάτωθι θέσεως 'Επιστημονικοῦ Διδακτικοῦ Προσωπικοῦ:

Μία (1) θέση στὴ βαθμίδα τοῦ Τακτικοῦ Καθηγητοῦ (C 4) γιὰ τὸν Τομέα Συστηματικῆς Θεολογίας (μὲ ειδίκευση στὰ ἐξῆς γνωστικὰ ἀντικείμενα: Δογματικὴ καὶ 'Ηθικὴ).

Οἱ ὑποψήφιοι/ες πρέπει νὰ διαθέτουν, ὅσον ἀφορᾷ στὴν ειδίκευσή τους, τὴν ἀνάλογη ἐπιστημονικὴ κατάρτιση καὶ διδακτικὴ ἐμπειρία.

Προϋποθέσεις γιὰ τὴν ὑποβολὴ ὑποψηφιότητας εἶναι: α) Σπουδὲς 'Ορθοδόξου Θεολογίας, β) παιδαγωγικὴ ικανότητα, γ) διδακτορικὸ δίπλωμα 'Ορθοδόξου Θεολογίας, δ) ὕψηγεσία (ἢ ἰσοδύναμο μὲ αὐτὴν ἐπιστημονικὸ ἔργο) στὴν 'Ορθόδοξη Θεολογία, ε) καλὴ γνώση τῆς Γερμανικῆς.

Οἱ ὑποψήφιοι/ες δὲν ἐπιτρέπεται, κατὰ τὴν ἡμερομηνία τοῦ διορισμοῦ τους, νὰ ἔχουν ὑπερβεῖ τὸ 52ο ἔτος τῆς ἡλικίας τους.

Σὲ περίπτωσι ἰσοψηφίας κατὰ τὴν ἐκλογή, προτιμούνται —ἐὰν ὑπάρχουν— οἱ ἔχοντες σωματικὴ ἀναπηρία.

Δικαιολογητικά, τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦνται, εἶναι τὰ ἐξῆς: α) βιογραφικὸ σημείωμα, β) ἐκθεση ἐπιστημονικῆς δραστηριότητος, γ) ἀντίγραφα τίτλων σπουδῶν, δ) κατάλογος ἐπιστημονικῶν ἐργασιῶν, ε) τὰ κυριότερα δημοσιεύματα· σὲ ὅσα ἀπ' αὐτὰ δὲν εἶναι στὰ Γερμανικά νὰ ἐπισυναφθεῖ περίληψις καὶ τυχόν δημοσιευμένες βιβλιοκρισίαις τους σὲ κάποια δυτικοευρωπαϊκὴ γλῶσσα, στ) στοιχεῖα σχετικὰ μὲ τὴν μέχρι σήμερα διδακτικὴ προὔπηρεσις.

Οἱ αἰτήσεις μαζί μὲ τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά πρέπει νὰ κατατεθοῦν τὸ ἀργότερο μέχρι τὴν 30ῇ Σεπτεμβρίου 1998

στὸν Πρόεδρο Τμήματος 'Ορθοδόξου Θεολογίας τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μονάχου: Prof. Dr. Dr. Theodor Nikolaou, Institut für Orthodoxe Theologie, Ludwigstr. 29, 80539 München, Germany.

« ΕΚΚΛΗΣΙΑ »

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΙΩ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 - 115 21 ΑΘΗΝΑΙ
Τηλ. καὶ Fax 72.18.308

ΕΠΟΙΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† 'Ο 'Αθηνῶν καὶ πάσης 'Ελλάδος ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ
† 'Ο Δράμας ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ
† 'Ο Πατρῶν ΝΙΚΟΛΑΗΜΟΣ
† 'Ο Γόρτυνος ΘΕΟΦΙΛΟΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Ὁμότ. Καθηγ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Α. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Ἀρχων Διδάσκαλος τοῦ Εὐαγγελίου τῆς Μ.Χ.Ε.
Τακτικὸν Μέλος τῆς «Εὐρωπαϊκῆς Ἀκαδημίας
τῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῶν Τεχνῶν»

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας
'Ιασιῶν 1, 11521 Ἀθήναι, Τηλ. 7210.734
Προϊστάμενος· Σωκράτης Μαυρογόνατος

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εὐαγγέλιον Δ. Θεοδώρου, 'Ο 'Αθηνῶν καὶ πάσης 'Ελλάδος κ. Χριστοδούλου.

Τὰ ἐπίσημα ἔγγραφα ἀναγνωρίσεως καὶ καταστάσεως τοῦ νέου Πρωθυεράρχου.

Ε.Δ.Θ., Τὰ κατὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης 'Ελλάδος κ. Χριστοδούλου.

Ε.Δ.Θ., Πανηγυρισμοὶ στὴν Ξάνθη καὶ στὴν Μαγνησία.

Ε.Δ.Θ., Ἀπὸ τὴν ἐκλογὴν τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου ἕως τὴν Διαβεβαίωσι αὐτοῦ.

Ἡ τελετὴ Διαβεβαίωσεως τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου ἐνώπιον τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας.

Ε.Δ.Θ., Ὑποδοχὴ καὶ ἐνθρόνισις τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης 'Ελλάδος κ. Χριστοδούλου. — Προσφωνήσεις. — 'Ο Ἐπιβατήριος Λόγος.

Βιογραφικὸ Σημείωμα.

Τὰ Εἰρηνικά Γράμματα τῆς Αὐτοῦ Μακαριότητος.

Ε.Δ.Θ., Πρώτη Συνοδικὴ θ. Λειτουργία μὲ προεξάρχοντα τὸν Μακαριώτατον.

Ε.Δ.Θ., Ἡ πρώτη Συνεδρία τῆς Δ.Ι.Σ. μετὰ τὴν ἐκλογὴν καὶ ἐνθρόνισιν τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου.

Τέλεισις 40νθημέρου Μνημοσίνου καὶ Τρισαγίου διὰ τὸν αἰμνήστον Ἀρχιεπίσκοπον κυρὸν Σεραφεῖμ.

Ἀπὸ τὸ Χρονικὸν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς παρουσίας καὶ διακονίας. Συγχαρητήρια τηλεγραφήματα καὶ γράμματα. — Δηλώσεις ἐπισήμων.

Ε.Δ.Θ., Ἀνθολόγιον περικοπῶν δημοσιευμάτων τοῦ Τύπου διὰ τὸν νέον Ἀρχιεπίσκοπον.

Παρατηρήσεις καὶ Σχόλια.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Βιβλιοκρισίαι.

Πράξεις Συνστάσεως Ἐκκλησιαστικῶν Ἰδρυμάτων.

Παράρτημα.